

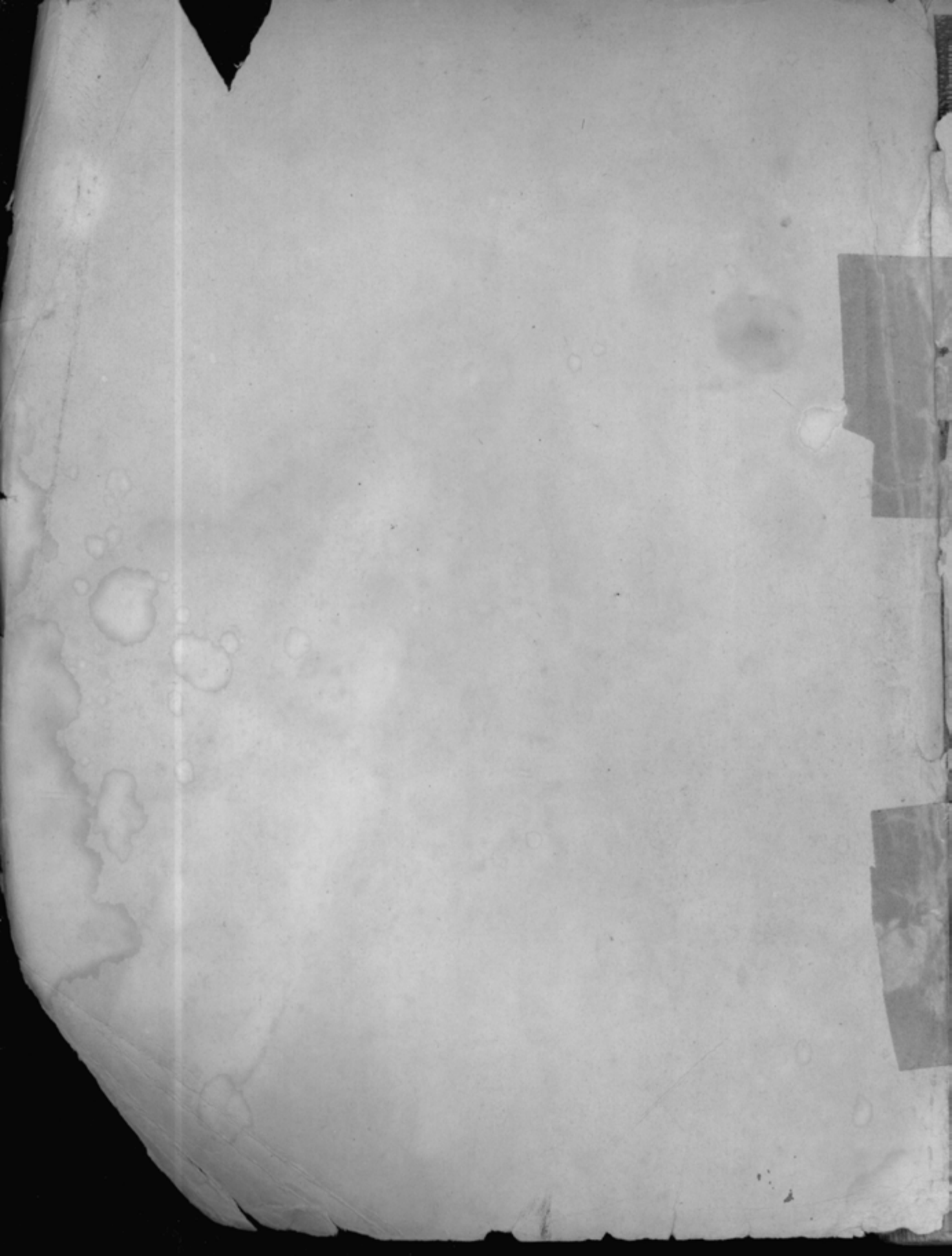
CALENDARUL
UNIVERSUL
1940

1940

PS. II

28

CALENDARUL

PS. II. 98

BIBLIOTECA JUDEȚEANĂ
TIMIȘ
P. 7981-S

UNIVERSUL
1940

BIBLIOTECA CEN RALA
A REGIUNII BANAT

P62

Acest calendar
s-a făcut în întregime
în atelierele tipo-
grafice ale Ziarului

„UNIVERSUL”
Bih București Str.
Brezoianu 23-25

NOIEMBRIE 1939

PS II 78

Fenomene astronomice

ZIUA 10 ORE

31 ZILE

NOAPTEA 14 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Ian.	7 h. 52 m.
8	7 h. 51 m.
15	7 h. 49 m.
22	7 h. 46 m.
29	7 h. 39 m.

Apusul Soarelui

16 h. 46 m.
16 h. 53 m.
17 h. 00 m.
17 h. 09 m.
17 h. 18 m.

Fazele Lunii

Ultim pătrar la 2 Ianuarie
Lună nouă la 9 Ianuarie
Prim pătrar la 17 Ianuarie
Lună plină la 24 Ianuarie
Ultim pătrar la 31 Ianuarie
Apogeu la 14 Ianuarie
Perigeu la 26 Ianuarie

SOARELE ȘI PLANETELE

1 — Neptun în conjuncție cu Luna	17 — Saturn în conjuncție cu Luna
2 — Soarele la perigeu	17 — Marte în nod ascendent
3 — Mercur în nod descendent	19 — Uranus în conjuncție cu Luna
7 — Marte în conjuncție cu Jupiter	21 — Soarele intră în zodia Vărsătorului
8 — Mercur în conjuncție cu Luna	22 — Marte în conjuncție cu 189 Piazzi
12 — Venus în conjuncție cu Luna	23 — Jupiter la periheliu
13 — Mercur la atelie	26 — Uranus staționar
15 — Jupiter în conjuncție cu Luna	28 — Neptun în conjuncție cu Luna
16 — Saturn în cuadratură cu Soarele	31 — Mercur în conjuncție superioară cu Soarele
16 — Marte în conjuncție cu Luna	

Calendar pomicol

IANUARIE

Deși în toată țara, pomicultorul își găsește destulă ocupație, fie că are grijă de plantațiile în ființă, fie că se gândește la cele viitoare. În această lună se curăță crăciile uscate și se începe tăierea pomilor pentru rod. De asemenea se îngrijesc plantațiile contra bolilor și dușmanilor ce va să vie. Se curăță coaja trunchiului de mușchi și lichieni, răzându-se cu unele speciale; se adună culburile de omizi, ce atârnă pe ramurile pomilor. Tulpina și ramurile se stropesc cu sulfat de cupru și

var sau cu lichidul sulfo-calcic sau, înslăbit, cu carbolineum, după instrucțiunile ce se pot lua dela specialiștii Camerelor agricole sau dela semințerii. Pentru adunarea umidității la rădăcina pomilor se grămădește zăpada lângă tulpina lor. Dacă locul e fără zăpadă, se îngroapă gunoi descompus într'un cerc, care să corespundă cu coroana pomului. Tăierea de rod se oprește dacă temperatura e sub -4°. Se face planul plantațiilor viitoare, comandându-se pomi la pepiniere serioase și oneste.

CALENDAR

ORTODOX		CĂTOLIC	PROTESTANT	ZILE		Fracțiune anului (procent)	Zile pe an, luna
				trecură	reține		
1 I	Muc. Trifon	Ionațiu Ep. M.	Brigita	31	335	0.0849	861
2 V	1 Întâmplarea Demetriu	1 Purificarea	Foca	32	334	0.082	662
3 S	Simeon Teodochiul	Blațiu	Vlașe	33	333	0.0904	663
4 D	Isidor Pelusiotal	Adrian, Gilbert	Veronica	34	332	0.0931	664
Dum. 16 d. Răs. gl. 3 v. 3 Ev. Mt. XXV, 14-30 și Mt. XI 15		Quinquagesima Ev. Luca XVIII, 31-43	Duminică				
5 L	Muc. Agata	Agata	Agata	35	331	0.0958	665
6 M	Cuv. Vucol și Elian	Amand (M. eras)	Dorothea	36	330	0.0986	666
7 M	Partenie și Luca	Romuald (M. cerușii)	Richard	37	329	0.1013	667
8 J	Teodor Stratilat	Ioan de Matha	Solomon	38	328	0.1040	668
9 V	Muc. Nichifor	Apolina, Nicetor	Apolina	39	327	0.1068	669
10 S	S. Haralambie	S. Scolastica	Renata	40	326	0.1095	670
11 D	Muc. Vasile și Teodora	Severin, Adolf	Eufrosina	41	325	0.1123	671
Dum. 17 d. Răs. gl. 4 v. 4 Ev. Mt. XV, 21-28		Quadragesima I din post Ev. Mt. IV, 1-11	Duminică				
12 L	Muc. Meletie	Eulalia, Meletie	Severin	42	324	0.1150	672
13 M	Cuv. Martinian	S. Gilbert	Benignus	43	323	0.1177	673
14 M	Cuv. Azentie	S. Valentin (p. 4 tim.)	Valentin	44	322	0.1205	674
15 J	Ap. Onisim	Faustin	Formosus	45	321	0.1232	675
16 V	Muc. Pamsil	Juliana (post. 4 timp.)	Juliana	46	320	0.1259	676
17 S	Teodor Tiron	Mariana	Gertrudis	47	319	0.1287	677
18 D	Leon al Romei	Anghel	Simeon	48	318	0.1314	678
Dum. Vameș și Fatis. gl. 5 v. 5 Ev. Luca XVIII, 10-14 (Incep. Triod)		Reminiscere (Dum. 2 post.) Ev. Mt. XVII 1-9	Duminică				
19 L	Ap. Arhip	Gabin	Conrad	49	317	0.1342	679
20 M	Leon al Cataniei	Elefterie	Elefterie	50	316	0.1369	680
21 M	Timotei și Eustație (Harți)	Felix, Pepin	Pepin	51	315	0.1396	681
22 J	Afl. moașt. muc. în Eugenia	Antigona	Sc. St. Petru	52	314	0.1424	682
23 V	Policarp al Smirnei (Harți)	Gerard	Reinhard	53	313	0.1451	683
24 S	Afl. cap. Ioan Botezător (I și II)	Mattia ap	Mattia	54	312	0.1478	684
25 D	Tarasie	Iustin	Manase	55	311	0.1506	685
Dum. Fului Răș. gl. 6 v. 6 Ev. Luca XV 11-32		Oculi (Dum. 3 post.) Ev. Luca XI 14-28	Duminică				
26 L	S. Portrie al Gazel	Portrie, Victor	Nestor	56	310	0.1533	686
27 M	Procopie Decapoliului	Honorie, Martinia	Honorie	57	309	0.1561	687
28 M	Vasile Mărturisitorul	Roman, Macarie	Roman	58	308	0.1588	688
29 J	Caslon Romanul	Avelina (jum. post)	Avelina	59	307	0.1615	689

UARI

Fenomene astronomice

ZIUA 11 ORE

29 ZILE

NOAPTEA 13 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Febr. 7 h. 36 m.
8 .. 7 h. 28 m.
15 .. 7 h. 18 m.
22 .. 7 h. 07 m.
29 .. 7 h. 55 m.

Apusul Soarelui

17 h. 23 m.
17 h. 33 m.
17 h. 41 m.
17 h. 52 m.
18 h. 02 m.

Fazele Lunii

Lună nouă la 8 Februarie
Prim pătrar la 16 Februarie
Lună plină la 23 Februarie
Apogeu la 11 Februarie
Perigeu la 23 Februarie

SOARELE ȘI PLANETELE

2 — Mercur la cea mai mare latitudine heliocentrică Sud	15 — Venus în conjuncție cu Luna
7 — Uranus în cuadratură cu Soarele	19 — Soarele intră în zodia Peștilor
9 — Mercur în conjuncție cu Luna	20 — Venus în conjuncție cu Jupiter
11 — Venus în conjuncție cu Luna	21 — Mercur în nod ascendent
12 — Jupiter în conjuncție cu Luna	22 — Venus în conjuncție cu 189 Plazzi
12 — Marte în conjuncție cu Saturn	24 — Venus în nod ascendent
14 — Saturn în conjuncție cu Luna	24 — Neptun în conjuncție cu Luna
14 — Venus în conjuncție cu Luna	26 — Mercur la periheliu
	28 — Mercur la cea mai mare elongație

Calendar pomicol

FEBRUARIE

Lucrările începute în Ianuarie, se continuă în această lună, în special adunarea culturilor de omizi. Apoi se taie rămurele de altăit, se pun semințe la stratificat pentru sălbateci, se controlează tutorii și pomii se leagă din nou. Tot în această lună se adună frunzele și orice alt gunoi pentru

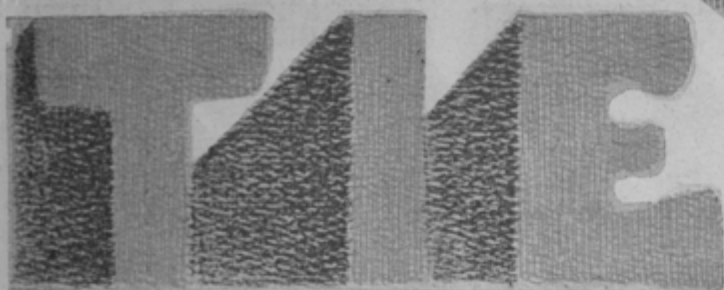
plantat, după ce locul s'a pichetat la distanțe potrivite pentru fiecare specie. Către stârșitul lunii, dacă timpul permite, se poate face altoirea, cu rămurele a port-altoilor sălbatici și realtoirea pomilor neprinși ori a celor ce trebuie întineriți. Toți altoii în coroană vor fi apărați contra rușii pasărilor.

Așchia nu sare departe de tulpină. (proverb)

		ORTODOX	CATOLIC	PROTESTANT	ZILE		
					trecură	reînnoie	Proclama socială treptat
							Zile pe an, lunare
1 V	Muc. Evdochia	Albin	Albin	60 306	0 1643	690	2425
2 S	Teodot. Isichie	Simplicius	Luizo	61 305	1670	691	
3 D	Eutropie, Cleopie, Vasiliac (S.M.)	Cuneagunda	Cuneagunda	62 304	1698	692	
Dum. Lăsat Sec de carne gl. 7 v. 7 Ev. Matei XXV 31-46		Lăstere (Dum. 4 post) Ev. Ioan VI, 1-15	Duminecă				
4 L	Gherasim Pustnicul	Cazimir, Adrian	Adrian	63 303	1725	693	
5 M	Cuv. Canon	Eubul	Friederich	64 302	1752	694	
6 M	Sl. 42 muc. d. Amorela	Goleta, Claudian	Eberhardina	65 301	1780	695	
7 I	Capiton, Elrem, Evghenie	Toma d'Aquino	Felix	66 300	1807	696	
8 V	Teofilact	Ioan de Deo	Filemon	67 299	1834	697	
9 S	† 40 de muc. din Sevastia	Francisc	Henrieta	68 298	1862	698	
10 D	Muc. Codrat	Crescent	Sl. 40 de Muc.	69 297	1889	699	
Dum. Lăsat de brânză gl. 8 v. 8 Ev. Matei VI, 14-21		Dum. Patimilor Ev. Ioan VIII, 46-59	Duminecă				
11 L	Sotronie Patriarh (Incep. Post.)	Evlogie	Rosina	70 296	1917	700	
12 M	Teofan Mart.	Grigorie c. mare	Grigorie	71 295	1944	701	
13 M	Ad. moașt. S. Nichilor	Cristino	Ernest	72 294	1971	702	
14 I	Cuv. Benedict și Alexandru	Matilda, Euperga	Matilda	73 293	1999	703	
15 V	Apaște cu cel 6 tov	Cele 7 dureri ale M.	Cristof	74 292	2026	704	
16 S	Savin și Cristodul	Abraam, Herbert	Herbert	75 291	2053	705	
17 D	† Alexie, omul lui Dumnezeu	Patricia, Gertruda	Gertruda	76 290	2081	706	
Dum. 1 post gl. 1 v. 9 Ev. Ioan I, 43-51 (Ortodoxia)		Dum. Florilor Ev. Matei XXI, 1-9	Duminecă				
18 L	S. Chiril Patr. Ierus.	Alexandru, Gabriel	Alexandru	77 289	2108	707	
19 M	Hrisant și Darie	Iosel	Iogel	78 288	2136	708	
20 M	Sl. ucipi M-reia S. Sava	Ioachim	Hubert	79 287	2163	709	
21 I	Iacob Mărturisitorul	Benedict, Serapion	Benedict	80 286	2190	710	
22 V	Muc. Vasile preotul	Lea, Octavian (V sl.)	Cazimir	81 285	2218	711	
23 S	Muc. Nicon și cel 199	Victorian	Eberhard	82 284	2245	712	
24 D	Cuv. Zaharia și Artemon	Sl. Paști	Sl. Paști	83 283	2272	713	
Dum. 2 post gl. 2 v. 10 Ev. Marcu II, 1-12 (Grig. Palama)		Dum. Paștelor Ev. Marcu XVI, 1-7	Duminecă				
25 L	† Buna Vestire	† Buna Vestire	Buna Vestire	84 282	2300	714	
26 M	Sob. Arh. Gavril	Hector, Gabriel	Luger	85 281	2327	715	
27 M	Muc. Matroana	Lidia, Lazăr	Lupert	86 280	2355	716	
28 I	Cuv. Ilarion și Ștefan	Gontran	Malh	87 279	2382	717	
29 V	Cuv. Marcu ep. și Chiril diac.	Eustațiu	Eustațiu	88 278	2409	718	
30 S	Cuv. Ioan Scărarul	Climac	Guido	89 277	2437	719	
31 D	S. Ipatie	Baibina, Cornelia	Enoch	90 276	0 2464	720	
Dum. 3 post gl. 3 v. 11 Ev. Marcu VIII 34-38 IX, 1 (d. crucii)		Dum. Albă (Quasimodo) Ev. Ioan XX, 19-31	Duminecă				

Fenomene astronomice

ZIUA 12 ORE

31 ZILE

NOAPTEA 12 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Martie 6 h. 54 m.
8 .. 6 h. 41 m.
15 .. 6 h. 28 m.
22 .. 6 h. 16 m.
29 .. 6 h. 03 m.

Apusul Soarelui

18 h. 04 m.
18 h. 12 m.
18 h. 21 m.
18 h. 30 m.
18 h. 38 m.

Fazele Lunii

Ultim pătrar la 1 Martie
Lună nouă la 9 Martie
Prim pătrar la 17 Martie
Lună plină la 23 Martie
Ultim pătrar la 30 Martie
Apogeu la 9 Martie
Perigeu la 23 Martie

SOARELE ȘI PLANETELE

6 — Mercur staționar	15 — Mercur în conjuncție inferioară cu Soarele.
7 — Mercur la cea mai mare latitudine heliocentrică N.	16 — Marte în conjuncție cu Uranus
8 — Venus în conjuncție cu Saturn	20 — Soarele intră în zodia Berbecului. Incepe primăvara
9 — Mercur în conjuncție cu Luna	23 — Neptun în conjuncție cu Luna
11 — Jupiter în conjuncție cu Luna	25 — Mercur în conjuncție cu steaua Arie-tis
12 — Saturn în conjuncție cu Luna	26 — Venus în conjuncție cu Uranus
12 — Venus în conjuncție cu Luna	29 — Venus la perihelie
14 — Marte în conjuncție cu Luna	29 — Mercur staționar
14 — Uranus în conjuncție cu Luna	31 — Mercur în nod descendent
14 — Neptun în opoziție cu Soarele	

Calendar pomicol

MARTIE

Se continuă altoirea și reăltoirea cu ramuri. Se reăltoiesc deasemenea în coroană pomii, ce nu produc. Se începe plantatul în gropile făcute din toamnă sau cu trei săptămâni înainte. La plantare se va îngriji ca soiurile care nu produc polen să

alterneze cu cele ce produc, pentru ca fecundarea și rodirea să se facă uniform. Pomii se sprijină de tutori „cu scaun” fixați dinainte în gropi și aliniați. Se înlocuiesc pomii, ce nu produc de ani de zile. Să se cerceteze în cărți speciale regulile plantatului. (Biblioteca agricolă Universal Nr. 12).

KAPRA

		ORTODOX	CATOLIC	PROTESTANT	ZILE		Fractiunile anului trecut	Zile per. luna
					trezile	rimase		
1	L	Maria, Egipt	Hugo, Macarie	Teodora	91	275	0.2491	721
2	M	Cuv. Tit	Francisc de Paul	Teodosia	92	274	2519	722
3	M	Nichita Mărt.	Ricard	Ricard	93	273	2546	723
4	J	Iosif Imnogradul	Isidor d. S.	Ambrozio	94	272	2574	724
5	V	Teodul și Agatopod	Irina	Colestin	95	271	2601	725
6	S	Eutihie Patr. Constantinopol	Colestin	Tiberiu	96	270	2628	726
7	D	Sf. Gheorghe al Maletinei	Hegesip	Hegesip	97	269	2656	727
		Dum. 4 post. gl. 4 v. 1 Ev. Marcu IX, 17-32. (Ioan Scăraru)	Dum. 2 d. Paști Ev. Ioan X 11-16	Duminecă				
8	L	Irodion Aqal. și a.	Gautier	Amanda	98	268	2683	728
9	M	Muc. Evpahie	Valtruda	Demetriu	99	267	2711	729
10	M	Terentie și Pompei (Denie)	Beda, Cecilii Iosif	Leon	100	266	2738	730
11	J	Muc. Antipa	Leon c. Mare	Herman	101	265	2765	731
12	V	Vasile al Parosului (Denie)	Iuliu	Iuliu	102	264	2793	732
13	S	Muc. Artemon	Ida	Justin	103	263	2820	733
14	D	Sf. Maria al Romei	Tiberiu	Tiberiu	104	262	2847	734
		Dum. 5 post. gl. 5 v. 2 Ev. Marcu X 33-45. (Maria Egipt)	Dum. 3 d. Paști Ev. Ioan XVI 16-22	Duminecă				
15	L	Aristarh, Pud și Trohi	Anastasia	Obadia	105	261	2875	735
16	M	Agapia, Irina	Fructuos	Odeta	106	260	2902	736
17	M	Muc. Simeon	Anicet	Rudolf	107	259	2930	737
18	J	Cuv. Ioan	Perfect	Verner	108	258	2957	738
19	V	Muc. Pafnutie	Socrate, Leon IV	Marcelin	109	257	2984	739
20	S	Teodor Trichina (S. Lazăr)	Marcelin	Anselm	110	256	3012	740
21	M	Ianuarie, Alex. (Denie)	Anselm, Anast.	Ianuarie	111	255	3039	741
		Dum. Florilor (Sluj. Triod) Ev. Ioan XII 1-18	Dum. 4 d. Paști Ev. Ioan XVI, 5-14	Duminecă				
22	L	Cuv. Teodor Scheotul (Denie)	Sf. Oportuna	Oportuna	112	254	3066	742
23	M	S. mare muc. Gheorghe	Sf. Gheorghe	Sf. Gheorghe	113	253	3094	743
24	M	Sf. Elisabeta	Egbert	Adalbert	114	252	3121	744
25	J	Ap. Marcu Ev.	Marcu Ep.	Marcu	115	251	3149	745
26	V	Vasile al Amastei	Clet și Marcelin	Reumar	116	250	3176	746
27	S	Sf. Muc. Simeon	Fridrich, Anastase	Anastase	117	249	3203	747
28	D	† Sf. Paști	Vital, Valerio	Tecson	118	248	3231	748
		Dum. Inverii (Sluj. Pent.) Ev. Ioan I. 1-17	Dum. 5 d. Paști Ev. Ioan XVI, 23-30	Duminecă				
29	L	† Sf. Paști	Robert (Rogășuni)	Robert	119	247	3258	749
30	M	† Sf. Paști	Maxențiu	Eutroptu	120	246	0.3285	750

143

Fenomene astronomice

ZIUA 13 ORE

30 ZILE

NOAPTEA 11 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Apr. 5 h. 56 m.
8 .. 5 h. 44 m.
15 .. 5 h. 33 m.
22 .. 5 h. 21 m.
29 .. 5 h. 10 m.

Apusul Soarelui

18 h. 41 m.
18 h. 51 m.
19 h. 00 m.
19 h. 08 m.
19 h. 16 m.

Fazele Lunii

Lună nouă la 7 Aprilie
Prim pătrar la 15 Aprilie
Lună plină la 22 Aprilie
Ultim pătrar la 29 Aprilie
Apogeu la 5 Aprilie
Perigeu la 20 Aprilie

SOARELE ȘI PLANETELE

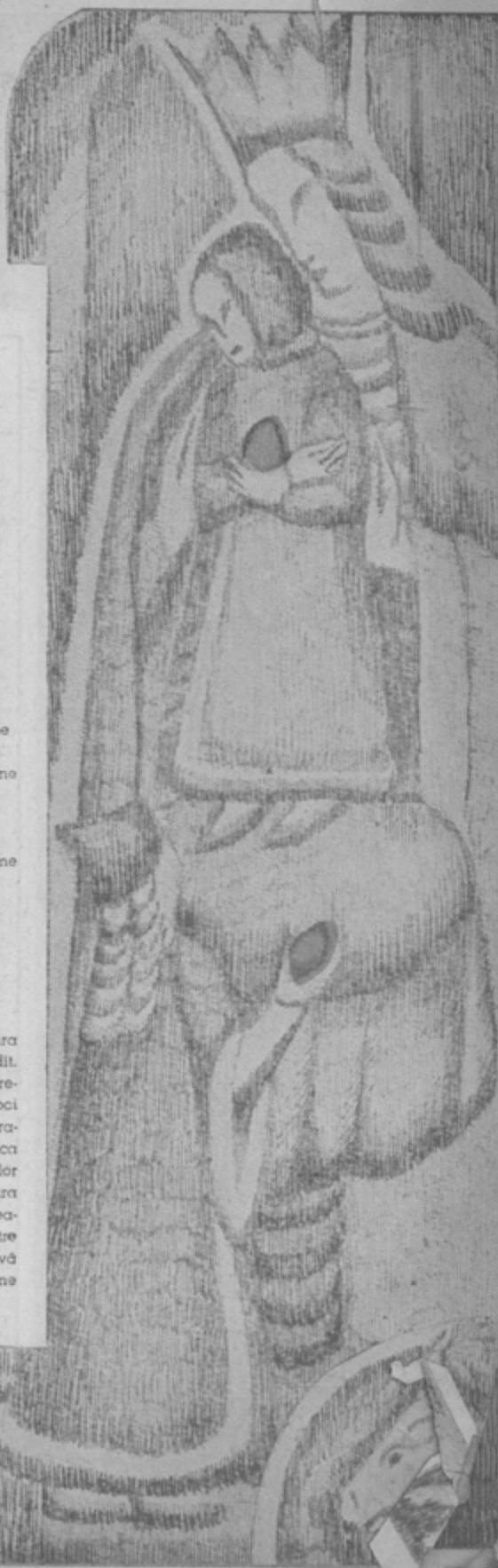
5 — Mercur în conjuncție cu Luna	11 — Jupiter în conjuncție cu Soarele
7 — Eclipsă inelară de soare, invizibilă la București	12 — Mercur la cea mai mare elongație
8 — Jupiter în conjuncție cu Luna	19 — Neptun în conjuncție cu Luna
9 — Saturn în conjuncție cu Luna	19 — Venus la cea mai mare latitudine heliocentrică N.
10 — Mercur la afeliu	20 — Soarele intră în zodia Taurului.
10 — Uranus în conjuncție cu Luna	24 — Saturn în conjuncție cu Soarele
11 — Venus în conjuncție cu Marte	30 — Mercur la cea mai mare latitudine heliocentrică S.
11 — Venus în conjuncție cu Luna	
11 — Marte în conjuncție cu Luna	

Calendar pomicol

APRILIE:

Dacă vegetația n'a început, continuăm plantatul. În caz când frunzele au început să se desvolte și avem nevoie totuși să plantăm, coroana se va tăia ceva mai scurt și se va înmuia în mocirlă — pământ cu apă — pentru ca frunzișoarele să se acopere cu o poaiză de pământ, împiedicând respirația. Când soarele e prea tare tulpina pomilor noi plantați se înfășoară cu trește. Se udă pomii pe secetă iar la pomii bătrâni se înfășie ghivece de flori în dreptul coaranei, care se țin pline cu apă

spre a uda treptat rădăcinile prin gaura dela fund. Pomii se udă și pentru rodit. Dacă un pom nou plantat nu s'a prins, trebuie scos și tăiat din nou la rădăcină, apoi se replantează și se udă puternic. În strachina pomilor plantați se va pune paie ca să ție umezeală. Tot pentru roditul pomilor se vor ține stupi cu albine și se vor scutura pomii în floare. Printre pomii mari se seamănă mazăre, borșeaș, fasole, iar printre cei mici se plantează căpșuni și se cultivă ceapă. Antonomus se prinde cu capcane din cârpe sau hârtie.

ORTODOX		CATOLIC	PROTESTANT	ZILE		Fructificarea anului trecut	24 Ela per- lucian
				trece	rimase		
1 M	Proorocii Ieremia	Iacob și Filip (Rog.)	Iacob	121	24	0,3313	751
2 J	Ad. moart. St. Atanasie	† Înălț. Domnului	Sigismund	122	24	3340	752
3 V	† Ilevorul Tamăsoaiei	Alf. St. Cruci	Alexandru	123	243	3368	753
4 S	S. Muc. Pelagia	S. Monica	Florian	124	242	3395	754
5 D	Muc. Irina	Piu	Gothard	125	241	3422	765
Dum. Tineri gl. 1 v. 1 Ev. Ioan XX 19-31		Dum. 6 d. Paști Ev. Ioan XV 26 XVI 4	Duminică				
6 L	St. și Dreptul Iov	Ap. Ioan	Dietrich	126	240	3450	756
7 M	Arătarea St. Cruci	Stanislau	Gottfried	127	239	3477	757
8 M	Ev. Ioan și Arsenie	Ioana D'Arc	Petru	128	238	3505	758
9 J	Proorocul Isai	Grigorie de Nazianz	Grig. de Nazianz	129	237	3532	759
10 V	Ap. Simeon (Sărb. Națională)	Solanla Gordian	Antoniu	130	236	3559	760
11 S	Muc. Mochie	Mamert (post)	Mamert	131	235	3587	761
12 D	Epistole și Gherman	Pancrațiu, Achil	Pancrațiu	132	234	3614	762
Dum. Memorizător gl. 2 v. 4 Ev. Marcu XV 43-XVI 1-8		Dum. Rus. Ev. Ioan XIV 23-31 (Sărb. J. D'Arc)	Duminică				
13 L	Muc. Glicerie	Ioan C. Tăcut	Sevastie	133	233	3641	763
14 M	Isidor din Hio	S. Bonifaciu	Cristian	134	232	3669	764
15 M	Pahomie și Ahil	Isidor (Post. 4 timp)	Solia	135	231	3696	765
16 J	Teodor Stînjitul	Honoriu	Conon	136	230	3724	766
17 V	Ap. Andronic	Pascal (Post. 4 timp)	Iov	137	229	3752	767
18 S	Muc. Teodot	Eufrazia	Erich	138	228	3778	768
19 D	Muc. Patrichie	St. Treime	Kelrus	139	227	3806	769
Dum. Slăbînogului gl. 1 v. 5 Ev. Ioan V 1-14		Dum. Sf. Tr. Ev. Matei XVIII 18-20 L. VI 36-42	Duminică				
20 L	Muc. Talaleu	Bernardin	Bernardin	140	226	3833	770
21 M	St. Impăr. Const. și Elena	Felix	Columbia	141	225	3860	771
22 M	Muc. Vasilisc	Iulia și Emil	Elena	142	224	3888	772
23 J	Cuv. Mihail Mărturisitorul	Dezideriu ep. (J. Ver.)	Dezideriu	143	223	3915	773
24 V	Cuv. Simeon Punicul	S. Vicențiu	Adalbert	144	222	3943	774
25 S	A. 3-a afl. a Cap. S. Ioan Botez.	Urban	Urban	145	221	3970	775
26 D	Ap. Carp și Aliea	Filip de Meri	Zaharia	146	220	3997	776
Dum. Samaritaniei gl. 4 v. 7 Ev. Ioan IV 3-42		Dum. 2 d. Rusali Ev. Luca XIV 16-24	Duminică				
27 L	Muc. Terapont	Restituta	Beda	147	219	4025	777
28 M	St. Nichita	Germ. de Paris, Just.	Vilhelm	148	218	4052	778
29 M	Muc. Teodosia Fecioara	Maximim, Beda	Maximilian	149	217	4079	779
30 J	Isac Egumen	St. Ferdinand	Vigard	150	216	4107	780
31 V	Muc. Ermie	Petrondia (Sora Coeur)	Petronila	151	215	0,4134	781

SP. IMPARATI

AI

Fenomene astronomice

ZIUA 14 ORE

31 ZILE

NOAPTEA 11 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Mai 5 h. 07 m.
8 „ 4 h. 57 m.
15 „ 4 h. 49 m.
22 „ 4 h. 42 m.
20 „ 4 h. 36 m.

Apusul Soarelui

19 h. 19 m.
19 h. 27 m.
19 h. 36 m.
19 h. 43 m.
19 h. 50 m.

Fazele Lunii

Lună nouă la 7 Mai
Prim pătrar la 14 Mai
Lună plină la 21 Mai
Ultim pătrar la 29 Mai
Apogeu la 2 Mai
Perigeu la 18 Mai
Apogeu la 30 Mai

SOARELE ȘI PLANETELE

5 — Mercur în conjuncție cu Jupiter	17 — Neptun în conjuncție cu Luna
5 — Jupiter în conjuncție cu Luna	18 — Mercur în conjuncție cu Uranus
6 — Mercur în conjuncție cu Luna	19 — Mercur în nod ascendent
6 — Saturn în conjuncție cu Luna	21 — Soarele intră în zodia Gemenilor
7 — Uranus în conjuncție cu Luna	21 — Mercur în conjuncție superioară cu Soarele
10 — Mercur în conjuncție cu Saturn	24 — Mercur la periheliu
10 — Marte în conjuncție cu Luna	25 — Venus la cea mai mare strălucire
11 — Venus în conjuncție cu Luna	
12 — Uranus în conjuncție cu Soarele	

Calendar pomicol

MAI

La pueții sălbateci altoiți, se taie lăstarii dați din port-altoi. Pomii plantați pe coaste au nevoie de copci și întărituri ca să oprească apele de ploaie și să împiedice spălarea pământului de ploi. Dacă e secetă se udă puternic atât plantațiile noi cât și

cele vechi. Se slăbesc legăturile altorilor prinși, iar ramura dată din vechiul altoi în toamnă se leagă de cep. Fusicladium se combate cu zamă bordeleză, puricii cu emulsiile de petrol. Se începe recolta cireșilor timpurii, cari se culeg cu coadă, menținându-se ramurile.

La pomul lăudat să nu te duci cu sac mare. (proverb)

CONSTANTIN ȘI ELENA

		ORTODOX	CATOLIC	PROTESTANT	ZILE		Fructuale anului trecut	Zile pe lună
					trece	ramane		
1 S	Muc. Iustin Filosoful	Fortunat, Iustin	Pamfil	152 214	0.4162	782	2429	
2 V	Nichifor, Ioan cel Nou	Blandiu	Erasim	153 213	4189	783		
		Dum. Orbului gl. 3 v. 8 Ev. Ioan IX 1-38	Dum. 3 d. Rusaliu Ev. Luca XV 1-10	Duminecă				
3 L	Luchilian și Paula	Clotilda	Marcelin	154 212	4216	784		
4 M	Mitrolan Patr. Constantinopol	Opiat, Vișt	Florențiu	155 211	4244	785		
5 M	Muc. Dorotei al Tirului	Bonifaciu	Ulrica	156 210	4271	786		
6 J	Înălț. Domnului (Zluc. Eroilor)	Norbert	Claudiu	157 209	4299	787		
7 V	Muc. Teodot	Paul de Tes.	Robert	158 208	4326	788		
8 S	Restaurarea (Sârb. Națională)	Medard	Medard	159 207	4353	789		
9 D	Ciril al Alexandriei	Pelaag. și Felician	Oenarie	160 206	4381	790		
		Dum. Sf. Părinți Niceea gl. 6 v. 10 Ev. Ioan XVII 1-13	Dum. 4 d. Rusaliu Ev. Luca V 1-11	Duminecă				
10 L	Timotei și Antoniu	Margareta	Ioan Botezătorul	161 205	4408	791		
11 M	Bartolomeu și Varvara	Barbara	Barbara	162 204	4435	792		
12 M	Cuv. Onofrei și Petre	Olimpia	Claudina	163 203	4463	793		
13 J	Achilina și Trifilie	Anton de Padua	Tobie	164 202	4490	794		
14 V	Proorocul Elisai	Valile ep.	Elisai	165 201	4518	795		
15 S	Proor. Atmos (Sâmb. Morților)	Bernard	Crescențiu	166 200	4545	796		
16 D	Sf. Tihon al Amantundei	Francisc, Clz.	Iustina	167 199	4572	797		
		Dum. Rus. Slujba din Pentecostar Ev. Ioan VII 37-VIII, 12	Dum. 5 d. Rusaliu Ev. Matei V 20-24	Duminecă				
17 L	Sf. Treime	Avii, Ieremie	Volman	168 198	4600	798		
18 M	Muc. Leonție	Amand, Martina	Arnold	169 197	4627	799		
19 M	Ap. Iuda, vărul Domnului	Gervais, Protas	Gervais	170 196	4654	800		
20 J	Muc. Metodie	Silveriu	Silveriu	171 195	4682	801		
21 V	Muc. Iulian	Ludovic	Alban	172 194	4709	802		
22 S	Muc. Euzebiu	Pavlin de Nola	Acatie	173 193	4737	803		
23 D	Muc. Agripina	Agripina	Seafiu	174 192	4764	804		
		Dum. 1 d. Rusaliu gl. 8 v. 1 Ev. Matei X 32-33, 37-38, XIX, 27-30	Dum. 6 d. Rusaliu Ev. Marcu VIII 1-9	Duminecă				
24 L	Nașt. Sf. Ioan Botez. (Incep. pat.)	Nașt. Sf. Ioan Botez.	Naș. Sf. Ioan Botez.	175 191	4791	805		
25 M	Muc. Fevronia	Prosper	Evlogie	176 190	4819	806		
26 M	Cuv. David	Maxențiu	Eremia	177 189	4846	807		
27 J	Cuv. Păr. Samson	Ladislau	Cel 7 adormiți	178 188	4874	808		
28 V	Ad. moart. Chir și Ioan	Irina	Leon	179 187	4901	809		
29 S	Sf. Ap. Petru și Pavel	S. Petru și Pavel	Petru și Pavel	180 186	4928	810		
30 D	Seborul celor 12 Apostoli	Martial	Sinod. Apostolilor	181 185	0.4956	811		
		Dum. 2 d. Rusaliu gl. 1 v. 2 Ev. Matei IV 18-23	Dum. 7 d. Rusaliu Ev. Matei VII 17-21	Duminecă				

Fenomene astronomice

ZIUA 15 ORE

30 ZILE

NOAPTEA 9 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Iunie 4 h. 34 m.
8 .. 4 h. 31 m.
15 .. 4 h. 30 m.
22 .. 4 h. 31 m.
29 .. 4 h. 33 m.

Apusul Soarelui

19 h. 53 m.
19 h. 59 m.
20 h. 01 m.
20 h. 02 m.
20 h. 04 m.

Fazele Lunii

Lună nouă la 6 Iunie
Prim pătrar la 13 Iunie
Lună plină la 19 Iunie
Ultim pătrar la 27 Iunie
Perigeu la 14 Iunie
Apogeu la 27 Iunie

SOARELE ȘI PLANETELE

2 — Jupiter în conjuncție cu Luna	13 — Neptun în cuadratură cu Soarele
3 — Saturn în conjuncție cu Luna	14 — Venus în nod descendent
3 — Neptun staționar	17 — Mercur în conjuncție cu Marte
3 — Mercur la cea mai mare latitudine heliocentrică N.	21 — Soarele intră în zodia Racului. Incepe vara.
4 — Uranus în conjuncție cu Luna	24 — Mercur în cea mai mare elongație
5 — Venus staționar	26 — Venus în conjuncție inferioară cu Soarele
7 — Venus în conjuncție cu Marte	27 — Mercur în nod descendent
7 — Mercur în conjuncție cu Luna	30 — Jupiter în conjuncție cu Luna
8 — Marte în conjuncție cu Luna	30 — Saturn în conjuncție cu Luna
12 — Mercur în conjuncție cu Venus	
13 — Neptun în conjuncție cu Luna	

Calendar pomicol

IUNIE

Se rădesc fructele la sămburoase și drupacee. La pomii tineri se rup fructele spre a nu-i slăbi. Se continuă legarea lăstarilor nobili la pomii oculați. La altot se ciupec

ramurile laterale. Se udă puternic în caz de secetă. Se culeg hurlupii la pruni și se stropesc pomii cu zeamă bordelează. Se recoltează cireșele, vișinele și caisele timpurii.

In pomul fără roade nu dă nimeni cu pietre. (proverb)

		ORTODOX	CATOLIC	PROTESTANT	ZILC		Fecunda anul tragic
					trece	patruz	
1	L	St. p. D. r. L. arg. Cosma și Dam.	Tiery (St. Sânge)	Tecbald	182	184	0.4983
2	M	Pum. Cinst. veșm. M. D. în Vlah.	Vizita St. Fecioare	Vizita St. Fecioare	183	183	5010
3	M	Muc. Iacint și Anatolie	Anatol, Bertrand	Corneliu	184	182	5038
4	I	Andrei Crileanul	Berta, Odon	Ulrich	185	181	5065
5	V	Agnasie din Aton	Filomena, Zoe	Charlota	186	180	5093
6	S	Sisoc c. Mare	Isaia	Isaia	187	179	5120
7	D	Toma și Chiriac	Eudiu	Vitibald	188	178	5147
		Dum. 3 d. Rusali gl. 2 v. 3 Ev. Matei VI, 22-33	Dum. 8 d. Rusali Ev. Luca XVI, 1-9	Duminică			
8	L	Muc. Procopie	Elisabeta	Chilian	189	177	5175
9	M	Muc. Pangratie	Anatolie	Ruth	190	176	5202
10	M	S. 45 Muc. din Nicopole	Rufina	Cei 7 trați	191	175	5229
11	I	Muc. Eufemia	Savin	Piu	192	174	5257
12	V	Muc. Proclu și Ilarie	Gualbert	Enric	193	173	5289
13	S	Sob. Arh. Gavril	Eugeniu	Margareta	194	172	5312
14	D	Ap. Achila	Lucrea Bostiliei	Buna Vestire	195	171	5339
		Dum. 4 d. Rusali gl. 3 v. 4 Ev. Matei VIII, 5-13	Dum. 9 d. Rusali Ev. Luca XIX, 41-47	Duminică			
15	L	Chiric și Iulita	Enric	Răspd. Apostolilor	196	170	5366
16	M	Muc. Antinogen	Maria Carmei	Ciril	197	169	5394
17	M	Muc. Marina	St. Alex. Marcellu	Alexie	198	168	5421
18	I	Muc. Emilian	Friederic	Carol	199	167	5448
19	V	Cuv. Macrina	Vicențiu de Paul	Rafina	200	166	5476
20	S	† Proorocul Ilie	Margareta	Elias	201	165	5503
21	D	Cuv. Simeon	Victor	Daniel	202	164	5531
		Dum. 5 d. Rusali gl. 4 v. 5 Ev. Matei VIII, 28-34 IX 1	Dum. 10 d. Rusali Ev. Luca XVIII, 9-14	Duminică			
22	L	Maria Magdalena	Maria Magdalena	Maria Magdal.	203	163	5558
23	M	Muc. Foca Trofin. Teofil	Apollinarie	Apollinarie	204	162	5585
24	M	Muc. Cristina	Cristina	Cristina	205	161	5613
25	I	Adorm. St. Ana	Iacob c. Mare	Iacob	206	160	5640
26	V	Mul. Ermolae	Ana, Erast	Ana	207	159	5667
27	S	† S. Muc. Dr. Pantelimon	St. Pantelimon	Camil	208	158	5695
28	D	Ap. Prohor, Nicanor s. a.	Samson	Inocențiu	209	157	5722
		Dum. 6 d. Rusali gl. 5 v. 6 Ev. Matei IX 1-8	Dum. 11 d. Rusali Ev. Marcu VII 31-37	Duminică			
29	L	Muc. Calinic	Marta	Beatrice	210	156	5750
30	M	Ap. Sila și Silvan	Abdon	Abdon	211	155	5777
31	M	Muc. Evdochim	Ignățiu și Loyola	Ghermanus	212	154	0.5804

Fenomene astronomice

21 ZILE

ZIUA 14 ORE

NOAPTEA 10 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Iulie 4 h. 35 m.
8 .. 4 h. 40 m.
15 .. 4 h. 45 m.
22 .. 4 h. 52 m.
29 .. 4 h. 59 m.

Apusul Soarelui

20 h. 03 m.
20 h. 01 m.
19 h. 57 m.
19 h. 51 m.
19 h. 44 m.

Fazele Lunii

Lună nouă la 5 Iulie
Prim pătrar la 12 Iulie
Lună plină la 19 Iulie
Ultim pătrar la 27 Iulie
Perigeu la 9 Iulie
Apogeu la 25 Iulie

SOARELE ȘI PLANETELE

1 — Uranus în conjuncție cu Luna	22 — Mercur în conjuncție inferioară cu Soarele
4 — Soarele la apogeu	23 — Soarele intră în zodia Leului
4 — Venus în conjuncție cu Luna	25 — Mercur în conjuncție cu 1 Cancr
5 — Marte în conjuncție cu Luna	27 — Mercur la cea mai mare latitudine heliocentrică S.
7 — Mercur în conjuncție cu Luna	28 — Jupiter în conjuncție cu Luna
7 — Mercur la afelie	28 — Saturn în conjuncție cu Luna
8 — Mercur staționar	29 — Venus la cea mai mare strălucire
0 — Mercur în conjuncție cu Marte	29 — Uranus în conjuncție cu Luna
0 — Neptun în conjuncție cu Luna	31 — Venus în conjuncție cu Luna
8 — Venus staționar	
9 — Venus la afelie	
20 — Marte la cea mai mare latitudine heliocentrică N.	

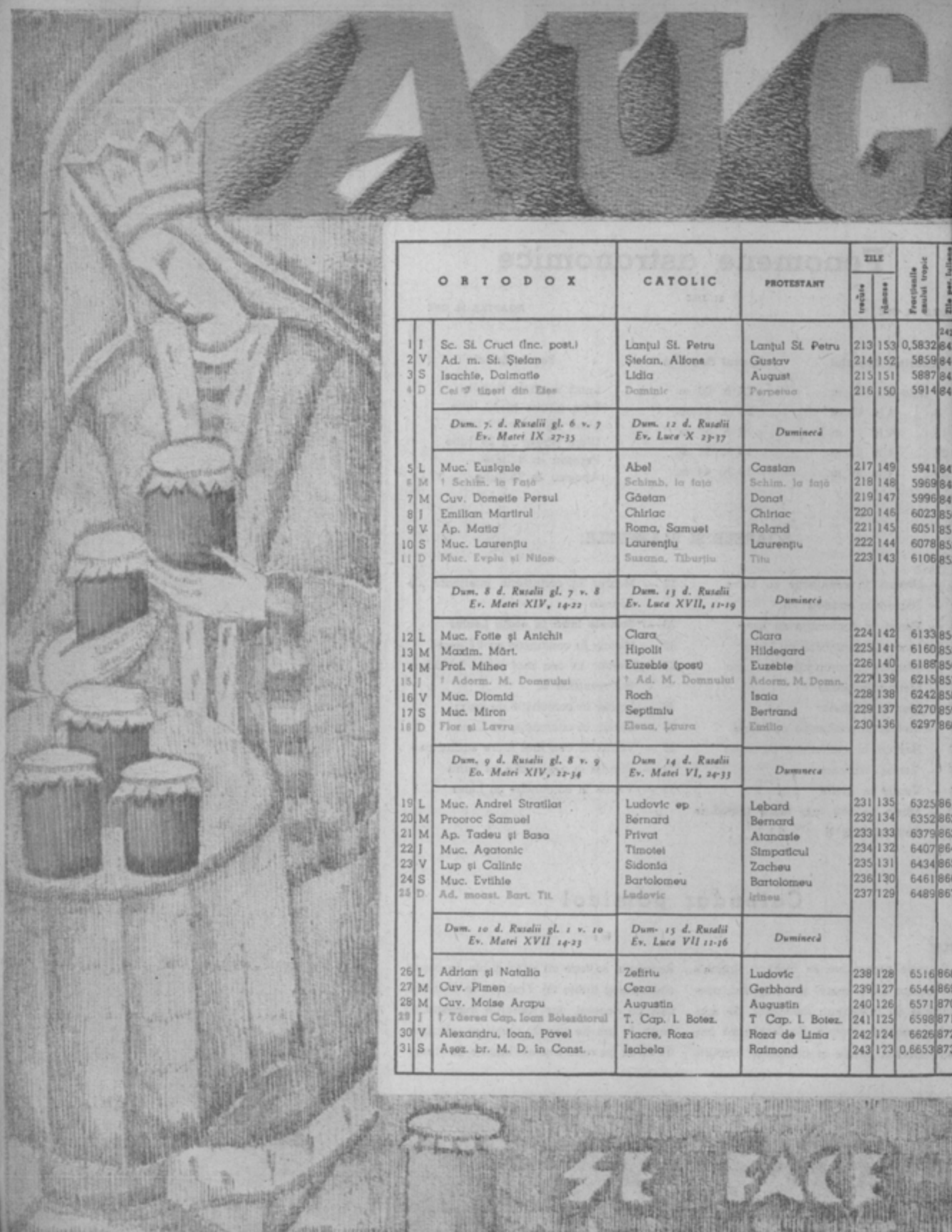
Calendar pomicol

IULIE

Fructele pipernicite se înlătură, fructele de valoare (pere, mere) se însăcuiesc, apărându-le de înțepătura insectelor. Se sprijină pomii cu proptețe. Se recoltează caisele, merele, perele și piersicele timpurii.

Recoltatul se face cu scări duble, în coșuri căptușite și lădițe tip. Fructele se desprind ușor cu degetul, iar ramurile fructifere se cruță. În caz de secetă, pomii se udă pentru ca să nu cadă fructele înainte de vreme.

		ORTODOX	CATOLIC	PROTESTANT	ZILE		Fraciunile anului tropic	Zile per. juliana
					treize	cămine		
1	J	Sc. Sl. Cruci (Inc. post.)	Lanțul St. Petru	Lanțul St. Petru	213	153	0,5832	2429
2	V	Ad. m. St. Ștefan	Ștefan, Alfons	Gustav	214	152	5859	844
3	S	Isachse, Dalmatie	Lidia	August	215	151	5887	845
4	D	Cei 7 tineri din Efez	Dominic	Perpetua	216	150	5914	846
		Dum. 7. d. Rusaliu gl. 6 v. 7 Ev. Matei IX 27-35	Dum. 12 d. Rusaliu Ev. Luca X 27-37	Duminică				
5	L	Muc. Eustachie	Abel	Cassian	217	149	5941	847
6	M	1 Schimb. la fața	Schim. la fața	Schim. la fața	218	148	5969	848
7	M	Cuv. Domette Persul	Găetan	Donat	219	147	5996	849
8	J	Emilian Martirul	Chiriac	Chiriac	220	146	6023	850
9	V	Ap. Matia	Roma, Samuel	Roland	221	145	6051	851
10	S	Muc. Laurențiu	Laurențiu	Laurențiu	222	144	6078	852
11	D	Muc. Evplu și Nilon	Suzana, Tiburtiu	Titu	223	143	6106	853
		Dum. 8 d. Rusaliu gl. 7 v. 8 Ev. Matei XIV, 14-22	Dum. 13 d. Rusaliu Ev. Luca XVII, 11-19	Duminică				
12	L	Muc. Fotie și Aniclit	Clara	Clara	224	142	6133	854
13	M	Maxim. Mart.	Hipolit	Hildegard	225	141	6160	855
14	M	Prof. Miha	Euzebie (post)	Euzebie	226	140	6188	856
15	J	1 Adorm. M. Domnului	1 Ad. M. Domnului	Adorm. M. Domn.	227	139	6215	857
16	V	Muc. Dionid	Roch	Isaia	228	138	6242	858
17	S	Muc. Miron	Septimiu	Bertrand	229	137	6270	859
18	D	Fior și Lavru	Eleana, Laura	Eustila	230	136	6297	860
		Dum. 9 d. Rusaliu gl. 8 v. 9 Ev. Matei XIV, 22-34	Dum. 14 d. Rusaliu Ev. Matei VI, 24-33	Duminică				
19	L	Muc. Andrei Stratilat	Ludovic ep	Lebard	231	135	6325	861
20	M	Prooroc Samuel	Bernard	Bernard	232	134	6352	862
21	M	Ap. Tadeu și Basa	Privat	Atanastie	233	133	6379	863
22	J	Muc. Agatonie	Timotei	Simpaticul	234	132	6407	864
23	V	Lup și Calinic	Sidonis	Zacheu	235	131	6434	865
24	S	Muc. Evtihie	Bartolomeu	Bartolomeu	236	130	6461	866
25	D	Ad. moast. Bart. Tit	Ludovic	Irineu	237	129	6489	867
		Dum. 10 d. Rusaliu gl. 1 v. 10 Ev. Matei XVII 14-23	Dum. 15 d. Rusaliu Ev. Luca VII 11-16	Duminică				
26	L	Adrian și Natalia	Zelfritu	Ludovic	238	128	6516	868
27	M	Cuv. Pimen	Cezar	Gerbhard	239	127	6544	869
28	M	Cuv. Moise Arapu	Augustin	Augustin	240	126	6571	870
29	J	1 Tăierea Cap. Ioan Botezătorul	T. Cap. I. Botez.	T. Cap. I. Botez.	241	125	6598	871
30	V	Alexandru, Ioan, Pavel	Fiacre, Roza	Roza de Lima	242	124	6626	872
31	S	Apoz. br. M. D. în Const.	Isabela	Raimond	243	123	0,6653	873

SE FACE

Fenomene astronomice

ZIUA 13 ORE

31 ZILE

NOAPTEA 11 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Aug. 5 h. 02 m.
8 .. 5 h. 09 m.
15 .. 5 h. 18 m.
22 .. 5 h. 26 m.
29 .. 5 h. 34 m.

Apusul Soarelui

19 h. 41 m.
19 h. 32 m.
19 h. 22 m.
19 h. 10 m.
18 h. 58 m.

Fazele Lunii

Lună nouă la 3 August
Prim pătrar la 10 August
Lună plină la 17 August
Ultim pătrar la 26 August
Perigeu la 6 August
Apogeu la 21 August

SOARELE ȘI PLANETELE

1 — Mercur staționar	19 — Uranus în cuadratură cu Soarele
2 — Mercur în conjuncție cu Luna	20 — Mercur la periheliu
4 — Marte în conjuncție cu Luna	23 — Soarele intră în Zodia Fecioarei
4 — Jupiter în conjuncție cu steaua Delta din Ariet	24 — Saturn în conjuncție cu Luna
6 — Neptun în conjuncție cu Luna	24 — Jupiter în conjuncție cu Luna
7 — Jupiter în cuadratură cu Soarele	25 — Uranus în conjuncție cu Luna
7 — Saturn în cuadratură cu Soarele	26 — Marte la afeliu
10 — Mercur la cea mai mare elongație	27 — Saturn staționar
10 — Venus la cea mai mare latitudine heliocentrică S.	29 — Venus în conjuncție cu Luna
15 — Jupiter în conjuncție cu Saturn	30 — Marte în conjuncție cu Soarele
15 — Mercur în nod ascendent	30 — Mercur la cea mai mare latitudine heliocentrică N.

Calendar pomicol

AUGUST

Se continuă culesul fructelor. Merele și perele se recoltează înainte de coaceșea deplină și se depozitează în magazii răcoase, ori plvnițe aerisite. La cules nu se va răni pomul spre a se încliba ciupercă

Monilia ce strică fructele, mumificându-le. Se curăță ramurile date din sălbatec cași ramurile laterale la altol de 2 ani. Se altoește în ochi dormind. Dacă sălbaticii nu se prind, se realtoesc tot în ochii dormind. Se plantează căpșuni și se îngroapă compost printre rândurile de căpșuni.

DULCEATA

	ORTODOX	CATOLIC	PROTESTANT	ZILE		Fructificarea anului trecut
				lucru	zile	
1 D	Simeon Stăpânul	Iosif și Leu	Proton	244	122	0,6680
	Dum. 11 d. Rusali gl. 2 v. 11 Ev. Matei XVIII, 23-35	Dum. 16 d. Rusali Ev. Luca XIV 1-11	Dumini			
2 L	Muc. Mamant	Just, Ștefan	Lia, Rahela	245	121	6708
3 M	Muc. Antim	Eufemia	Lametus	246	120	6735
4 M	Muc. Vavila	Rozalia, Marin	Victoria	247	119	6763
5 I	Procor, Zopharia	Bertin	Zaharia	248	118	6790
6 V	Minunea din Colose	Onistor	Magnus	249	117	6817
7 S	Muc. Zozonte	St. Claude	Regina	250	116	6845
8 D	† Nașt. St. Fedoara	† Nașt. St. Fedoara	Nașt. St. Fedoara	251	115	6872
	Dum. Inalta Sf. Crucii gl. 3 v. 1 Ev. Ioan III 13-17	Dum. 17 d. Rusali Ev. Matei XXII, 34-46	Duminică			
9 L	Ioachim și Ana	Omer	Bruno	252	114	6900
10 M	Minodora, Mitrodora, Nimiodor.	Purchezia	Sosten	253	113	6927
11 M	Cuv. Teodora	Hiacint	Gerard	254	112	6954
12 I	Muc. Autonom	St. Guy	Tobie	255	111	6982
13 V	Corneliu Sutașul	Aluna, Lidoriu	Maternus	256	110	7009
14 S	† Inalt. St. Crucii	† Inalt. St. Crucii	† Inalt. St. Crucii	257	109	7036
15 D	Vlașion al Lertest	Nicomedia, Valerian	Constantin	258	108	7064
	Dum. d. Inalt. Crucii gl. 4 v. 2 Ev. Matei VIII, 24-IX 1	Dum. 18 d. Rusali Ev. Matei IX 1-8	Duminică			
16 L	Muc. Eufemia	Edita, Ciprian	Eufemia	259	107	7091
17 M	Sofia cu fiicele ei	Lambert	Lambert	260	106	7119
18 M	Cuv. Eumenie	Sofia și Irina (p. 4 t.)	Siegtrid	261	105	7146
19 I	Muc. Trolim	Ianuarie ep.	Ianuarie	262	104	7173
20 V	Muc. Eustațiu Placida	Eustațiu p. 4 t.	Fausta	263	103	7201
21 S	Ap. Codrat	Ap. Matei Ev. 4 t.	Matei	264	102	7228
22 D	Muc. Foca	Maurice	Vasile	265	101	7255
	Dum. 18 d. Rusali gl. 7 v. 3 Ev. Luca V 1-11	Dum. 19 d. Rusali Ev. Matei XIX, 1-8	Duminică			
23 L	Zămisel. St. Ioan Botez.	St. Lin	Iol	266	100	7283
24 M	Muc. Tecla	Gerard ep.	Gerard	267	99	7310
25 M	Cuv. Eufrosina	Firmin	Cleopa	268	98	7338
26 I	Moartea St. Ioan Ev.	Justin	Ciprian	269	97	7365
27 V	Muc. Callistrat	Cosma și Damian	Cosma	270	96	7392
28 S	Hariton Mărt.	Venceslav	Iov	271	95	7420
29 D	Chelior	Arh. Mihail	Mihail	272	94	7447
	Dum. 19 d. Rusali gl. 8 v. 6 Ev. Luca VI 31-36	Dum. 20 d. Rusali Ev. Ioan IV, 46-53	Duminică			
30 L	Muc. Grigorie al Armeniei.	Ieronim. Honoriu	Ieronim	273	93	0,7474

INCEPE IAR

AMBRINE

Fenomene astronomice

ZIUA 12 ORE

30 ZILE

NOAPTEA 12 ORE

Răsăritul Soarelui

Apusul Soarelui

Fazele Lunii

1 Sept. 5 h. 37 m.
8 .. 5 h. 46 m.
15 .. 5 h. 54 m.
22 .. 6 h. 02 m.
29 .. 6 h. 10 m.

18 h. 53 m.
18 h. 40 m.
18 h. 26 m.
18 h. 13 m.
18 h. 00 m.

Lună nouă la 2 Septembrie
Prim pătrar la 8 Septembrie
Lună plină la 16 Septembrie
Ultim pătrar la 24 Septemb.
Perigeu la 3 Septembrie
Apogeu la 18 Septembrie

SOARELE ȘI PLANETELE

1 — Uranus staționar	11 — Mercur în conjuncție cu Neptun
2 — Mercur în conjuncție cu Luna	18 — Neptun în conjuncție cu Soarele
2 — Marte în conjuncție cu Luna	20 — Saturn în conjuncție cu Luna
2 — Mercur în conjuncție cu Marte	20 — Jupiter în conjuncție cu Luna
3 — Neptun în conjuncție cu Luna	21 — Uranus în conjuncție cu Luna
4 — Mercur în conjuncție superioară cu Soarele	23 — Mercur în nod ascendent
4 — Jupiter staționar	23 — Soarele intră în zodia Balanței. Incepe toamna
5 — Mercur în conjuncție cu xita Leonis	28 — Venus în conjuncție cu Luna
6 — Venus la cea mai mare elongație	28 — Marte în conjuncție cu Neptun
7 — Mercur în conjuncție cu sigma Leonis	30 — Neptun în conjuncție cu Luna
10 — Marte în conjuncție cu xita Leonis	30 — Marte în conjuncție cu Luna

Calendar pomicol

SEPTEMBRIE

În vederea plantărilor de toamnă se iac gropi la distanțe potrivite speciei. Se comandă pomi la pepiniere cunoscute. Se continuă culeșul fructelor cu aceleași precauțiuni. Localul pentru depozitarea fruc-

telor se curăță și se dezinfectează înainte. Fructele se așează pe stelaje și se țin distanțate unele de altele. Temperatura trebuie să fie joasă și umiditatea potrivită, ca fructele să nu se sbărcească. Se vor cerceta cărți speciale pentru păstrare.

(Biblioteca Agricolă „Unpreșul” Nr. 44)

		ORTODOX	CATOLIC	PROTESTANT	ZILE		Fecunditate anului trecut
					trezile	rimase	
1	M	Ap. Anania	Remigius	Remigius	274	92	0,7502
2	M	Muc. Ciprian	St. Ingeri pázitort	Volard	275	91	7529
3	J	Dionisie Areopogitul	S. Fausta	Candid	276	90	7557
4	V	Muc. Jerotel	Francisc d'Asiet	Frantz	277	89	7584
5	S	Muc. Haritina	Placid	Placid	278	88	7611
6	D	Ap. Toma	Brana	Picles	279	87	7639
		<i>Dum. 20 d. Rusalii gl. 1 v. 7 Ev. Luca VII 11-16.</i>	<i>Dum. 21 d. Rusalii Ev. Matei XVIII. 15-21</i>	<i>Duminică</i>			
7	L	Muc. Serghie și Vah.	Marcu, Serghiu	Spes	280	86	7666
8	M	Guv. Pellaqlia	Brigita	Brigita	281	85	7694
9	M	Iacob al lui Alfeu	Dionisie	Dionisie	282	84	7721
10	J	Muc. Evlampu, Evlampia	Francisc de Borqla	Amalia	283	83	7748
11	V	Ap. Filip și Teotan	Quiriniu	Burhard	284	82	7776
12	S	Prov. Tarah, Andronic	Vilfrid, Serapiu	Maximilian	285	81	7803
13	D	Carp, Papil, Agatonie	Eduard	Vaqua	286	80	7830
		<i>Dum. 21 d. Rusalii gl. 2 v. 8 Ev. Luca VIII. 5-15 și VIII 8</i>	<i>Dum. 22 d. Rusalii Ev. Matei XXII. 15-21</i>	<i>Duminică</i>			
14	L	† Cuv. Parasschiva (M. la Iasi)	Calist	Vilhelmina	287	79	7858
15	M	Muc. Luchian	Tereza	Tereza	288	78	7885
16	M	Muc. Longhinsutaql (Sarb. Nat.)	Gal	Longin	289	77	7913
17	J	Procoroc Osea	Edwiga	Ema	290	76	7940
18	V	Ev. Luca	Luca Ev.	Luca	291	75	7967
19	S	Procoroc Ioil.	Petru de Alcantara	Ferdinand	292	74	7995
20	D	Muc. Artemie	Capria, Cleopatra	Ion Cantiu	293	73	8022
		<i>Dum. 23 d. Rusalii gl. 3 v. 9 Ev. Luca VIII. 26-39</i>	<i>Dum. 23 d. Rusalii Ev. Matei IX. 18-26</i>	<i>Duminică</i>			
21	L	Guv. Ilarion C. Mare	Ursula	Ursula	294	72	8049
22	M	Averchie	Melon, Moderan	Cordula	295	71	8077
23	M	Iacob vârlul Domnului	Roman, Domitlu	Galus	296	70	8104
24	J	Muc. Areta	Maglor	Rafael	297	69	8132
25	V	Marclan și Martirie	Crispin	Crispin	298	68	8159
26	S	† St. Marele Muc. Dimitrie	Evarist	Salustius	299	67	8186
27	D	Muc. Nistor și St. Dim. Bazar.	Antoaneta	Amandus	300	66	8214
		<i>Dum. 24 d. Rusalii gl. 4 v. 10 Ev. Luca VIII. 41-56</i>	<i>Dum. 24 d. Rusalii Ev. Matei VIII. 1-13</i>	<i>Duminică</i>			
28	L	Terentie, Neonila	Ap. Simeon, Juda	Simeon	301	65	8241
29	M	Muc. Anastasia Romana	Narcis	Narcis	302	64	8268
30	M	Zenovie, Zenovia	Marcel și Lucan	Hartman	303	63	8296
31	J	St. Stahle	Lucila (Post)	Volganq	304	62	8323

NOBRIE

Fenomene astronomice

ZIUA 11 ORE

31 ZILE

NOAPTEA 13 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Oct. 6 h. 13 m.
8 .. 6 h. 21 m.
15 .. 6 h. 30 m.
22 .. 6 h. 40 m.
29 .. 6 h. 49 m.

Apusul Soarelui

17 h. 57 m.
17 h. 43 m.
17 h. 32 m.
17 h. 20 m.
17 h. 10 m.

Fazele Lunii

Lună nouă la 1 Octombrie
Prim pătrar la 8 Octombrie
Lună plină la 16 Octombrie
Ultim pătrar la 24 Octombrie
Lună nouă la 30 Octombrie
Perigeu la 1 Octombrie
Apogeu la 15 Octombrie
Perigeu la 30 Octombrie

SOARELE ȘI PLANETELE

1 — Eclipsă totală de soare, invizibilă la București	18 — Saturn în conjuncție cu Luna
28 — Mercur în conjuncție cu Luna	19 — Uranus în conjuncție cu Luna
3 — Mercur la afelie	20 — Mercur la cea mai mare elongație
5 — Jupiter în conjuncție cu sigma Arietis	23 — Soarele intră în zodia Scorpionului
6 — Venus în nod ascendent	23 — Mercur la cea mai mare latitudine heliocentrică S.
11 — Venus în conjuncție cu xita Leonis	28 — Venus în conjuncție cu Luna
12 — Jupiter în conjuncție cu Saturn	28 — Neptun în conjuncție cu Luna
18 — Jupiter în conjuncție cu Luna	29 — Marte în conjuncție cu Luna
	29 — Venus în conjuncție cu Neptun

Calendar pomicol

OCTOMBRIE

După ce cad frunzele se începe plantatul pomilor, însă numai în locuri uscate. Dacă frunzele n'au căzut singure, se rup înainte de plantare. Se sapă în jurul pomilor și se îngrășă, afară de cei cu ramuri

lactome. Frunzele se adună și se pun la compost; cele bolnave se ard. De asemenea se culeg și se ard fructele mumificate. Se controlează tutorii și legăturile lor. Pomii prea deși se răresc, tăindu-se din doi-in-doi.

Nici salcia pom de munte nici moșicul om de frunte. (proverb)

		ORTODOX	CATOLIC	PROTESTANT	ZILE		Fraciunile anului treptat
					lucru	clasa	
1	V	Cozma și Damlan	Toți Sfinții	Toți Sfinții	305	61	0,8351
2	S	Achindin	Pom. Morților	Sărb. Reformei	306	60	8378
3	D	Muc. Ache stina	Hubert, Silvia	Hubert	307	59	8405
		Dum. 22 d. Rusalii gl. 5 v. 11 Ev. Luca XVI, 19-31	Dum. 23 d. Rusalii Ev. Matei VIII 23-27	Duminică			
4	L	Ioanichie și Nicandru	Carol Baromeu	Charlota	308	58	8433
5	M	Galaction și Epistimia	St. Relicvii	Emerth	309	57	8460
6	M	Pavel Mărturisitorul	Felix, Leonard	Leonard	310	56	8488
7	I	Cei 33 muc. d. Meletina	Ernest	Engelbert	311	55	8515
8	V	† Arb. Mihail și Gavril (S. N.)	Godtroy	Gotfried	312	54	8542
9	S	Muc. Onistilor și Portirle	Ded. Latran	Teodor	313	53	8570
10	D	Orest. Olimpia. Erast	Florentina	Martin	314	52	8597
		Dum. 25 d. Rusalii gl. 6 v. 2 Ev. Luca X 23-37	Dum. 26 d. Rusalii Ev. Matei XIII, 24-30	Duminică			
11	L	Muc. Mina, Victor, Vichentie	Martin Papa	Gunibert	315	51	8624
12	M	Ioan C. Milostiv Patr. Alex.	Rene	Eugen	316	50	8652
13	M	† St. Ioan Gură de Aur	Stanislau	Secundus	317	49	8679
14	I	Ap. Filip	Venerando	Hofman	318	48	8707
15	V	Gurie, Samona, Avid. (inc. post)	Gertruda	Justin	319	47	8734
16	S	Ap. Matei Ev.	Edma	Otmar	320	46	8761
17	D	Grigorie Taumaturgul	Grigorie	Gotpalc	321	45	8789
		Dum. 26 d. Rusalii gl. 7 v. 2 Ev. Luca XII, 16-21, VIII 1	Dum. 27 d. Rusalii Ev. Matei XII, 31-35	Duminică			
18	L	Muc. Platon și Romano	Maxim	Edmond	322	44	8816
19	M	Prof. Abadia	Elisabeta a Ung	Elisabeta	223	43	8843
20	M	Grigorie Decapoliul (Bistrița)	Edmond	Felicia	324	42	8871
21	I	† Intrarea în Biserică	Intrarea în Biserică	Intr. în Bis.	325	41	8898
22	V	Ap. Filimon	Cecilia	Clement	326	40	8926
23	S	St. Amfilochie	Clement	Soter	327	39	8953
24	D	Clement Romanul	Flora	Flora	328	38	8980
		Dum. 30 d. Rusalii gl. 8 v. 3 Ev. Luca XVIII, 18-27.	Dum. 28 d. Rusalii Ev. Matei XXIV, 15-35	Duminică			
25	L	Muc. Ecaterina	Caterina	Caterina	329	37	9008
26	M	Cuv. Stelian și Alipie	Victorina	Conrad	330	36	9035
27	M	Cuv. Iacob Persul	Odeta	Loth	331	35	9063
28	I	Ștefan c. Nou	Sostenes	Florentiu	332	34	9090
29	V	Paramon și Filimon	Saturnin	Saturnin	333	33	9117
30	S	St. Apost. Andrei	Andrei	Andrei	334	32	0,9145

VANATOARE CUV

Fenomene astronomice

ZIUA 10 ORE

30 ZILE

NOAPTEA 14 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Noe. 6 h. 52 m.
8 " 7 h. 01 m.
15 " 7 h. 11 m.
22 " 7 h. 20 m.
29 " 7 h. 28 m.

Apusul Soarelui

17 h. 06 m.
16 h. 57 m.
16 h. 49 m.
16 h. 44 m.
16 h. 39 m.

Fazele Lunii

Prim pătrar la 6 Noembrie
Lună plină la 15 Noembrie
Ultim pătrar la 22 Noembrie
Lună nouă la 29 Noembrie
Apogeu la 11 Noembrie
Perigeu la 27 Noembrie

SOARELE ȘI PLANETELE

1 — Mercur staționar	16 — Mercur la perihelie
1 — Mercur în conjuncție cu Luna	16 — Uranus în opoziție cu Soarele
3 — Jupiter în opoziție cu Soarele	21 — Mercur staționar
3 — Saturn în opoziție cu Soarele	22 — Soarele intră în zodia Săgetătorului
*5 — Venus în conjuncție cu nita din Fecioara	23 — Venus în conjuncție cu m. Virginis
8 — Venus la perihelie	24 — Neptun în conjuncție cu Luna
11 — Mercur în nod ascendent	26 — Mercur la cea mai mare latitudine heliocentrică N.
12 — Mercur în conjuncție inferioară cu Soarele (trecere invizibilă la București)	26 — Venus în conjuncție cu Luna
13 — Jupiter în conjuncție cu Luna	27 — Marte în conjuncție cu Luna
14 — Saturn în conjuncție cu Luna	27 — Mercur în conjuncție cu Luna
15 — Uranus în conjuncție cu Luna	29 — Mercur la cea mai mare elongație
16 — Venus în conjuncție cu teta din Fecioara	29 — Marte în conjuncție cu lambda din Fecioara
	30 — Venus la cea mai mare latitudine heliocentrică N.

Calendar pomicol

NOEMBRIE

Se începe tărea pomilor tineri pentru format coroana și bătrâni pentru fructificat. Tărea se face cu cosorul sau foarfece

foarte bine ascuțite. Sâmburoasele se taie scurt la început. Ramurile cu păduchi țestoși se freacă cu perii de sârmă și se pensulează cu emulsie de săpun și nicotină.

SONET

ORTODOX		CATOLIC	PROTESTANT	ZILE		Fructifica anului trecut	Zile per. Iulian
				trezile	reșase		
1 D	Prof. Maum	Eloi. Filaret	Gabin	335	31	0,9172	965
	<i>Dum. 31 d. Rusalii gl. 1 v. 4 Ev. Luca XVIII, 36-42</i>	<i>Dum. 1 Advent Ev. Luca XXI, 25-33</i>	<i>Duminecă</i>				
2 L	Prof. Avacum	Aurelia	Condid	336	30	9199	966
3 M	Prof. Sofonie	Xavier	Gazin	337	29	9227	967
4 M	Muc. Varvara	Varvara	Varvara	338	28	9254	968
5 J	Cuv. Sava c. Stinjit	Crispina	Aliqu	339	27	9282	969
6 V	St. Nicolae Arh. M. L.	St. Nicolae	St. Nicolae	340	26	9309	970
7 S	Ambrozie, Filof. (M. la M. C. A.)	Ambrozie	Ambrozie	341	25	9336	971
8 D	Cuv. Patapie	Neprihă. sâmbial.	Cornelia	342	24	9364	972
	<i>Dum. 27 d. Rusalii gl. 2 v. 5 Ev. Luca XIII, 10-17</i>	<i>Dum. 2 Advent Ev. Matei XI, 2-10</i>	<i>Duminecă</i>				
9 L	Zămisalirea Sf. Fecioare	Leocadia	Ana	343	23	9391	973
10 M	Mina, Ermoogen, Evgrad	Valeriu	Valdemar	344	22	9418	974
11 M	Daniel Stăpnicul	Daniel, Damasc	Iudita	345	21	9446	975
12 J	Spiridon al Trinității	Corentin	Maxențiu	346	20	9473	976
13 V	Eustațiu, Evgheni, Lucia	Lucia	Lucia	347	19	9501	977
14 S	Muc. Tirs și alții	Nicaziu	Israel	348	18	9528	978
15 D	Muc. Elefterie	Mesania	Mesania	349	17	9555	979
	<i>Dum. 28 d. Rusalii gl. 3 v. 6 Ev. Luca XIV, 16-24; Matei XX, 16</i>	<i>Dum. 3 Advent Ev. Ioan I, 19-28</i>	<i>Duminecă</i>				
16 L	Prof. Agheu	Adelaida	Anania	350	16	9583	980
17 M	Prof. Daniel	Olimpiada	Lazar	351	15	9610	981
18 M	Sebastian și Zoe	Grățian (p. 4 timp)	Cristof	352	14	9637	982
19 J	Muc. Bonifaciu	Timoleu	Abraam	353	13	9665	983
20 V	Ignatie Teodorul	Dominic (p. 4 timp)	Amon	354	12	9692	984
21 S	Iuliana și Temistocle	Ap. Toma	Isac	355	11	9720	985
22 D	Muc. Anastasia	Cristian	Toma	356	10	9747	986
	<i>Dum. Înaint. Nașt. Dom. N. I. Hr. gl. 4 v. 7 Ev. Matei I 1-24</i>	<i>Dum. 4 Advent Ev. Luca III 1-6</i>	<i>Duminecă</i>				
23 L	Cei 10 muc. d. Creta	Victoria	Ignatie	357	9	9774	987
24 M	Sf. Eugenia	Emina (post)	Adam și Eva	358	8	9802	988
25 M	Nașt. Domn. Iisus Hristos	Nașt. Domnului	Nașt. Domnului	359	7	9829	989
26 J	Soborul M. Domn. și S. Nicod.	Sf. Ștefan	Sf. Ștefan	360	6	9856	990
27 V	Sf. Arhid. Ștefan	Ioan, Ev	Ioan, Ev.	361	5	9884	991
28 S	Sf. 20.000 arși în Nicomidia	Inocent	Pruncul arși d. Irod	362	4	9911	992
29 D	Sf. 14.000 uciși de Irod	Elanora	Ionatan	363	3	9939	993
	<i>Dum. d. Nașt. gl. 5 v. 8 Ev. Matei, II 13-23</i>	<i>Octava Nașt. Ev. Luca II, 33-40</i>	<i>Duminecă</i>				
30 L	Muc. Antisia	Sabin	David	364	2	9966	994
31 M	Cuv. Melania Roman	Silvestru	Silvestru	365	1	0,9993	995

NAȘTEREA LUI IZUS

Fenomene astronomice

ZIUA 9 ORE

31 ZILE

NOAPTEA 15 ORE

Răsăritul Soarelui

1 Dec. 7 h. 31 m.
8 .. 7 h. 38 m.
15 .. 7 h. 45 m.
22 .. 7 h. 48 m.
29 .. 7 h. 52 m.

Apusul Soarelui

16 h. 37 m.
16 h. 36 m.
16 h. 37 m.
16 h. 39 m.
16 h. 44 m.

Fazele Lunii

Prim pătrar la 6 Decembrie
Lună plină la 14 Decembrie
Ultim pătrar la 22 Decembrie
Lună nouă la 28 Decembrie
Apogeu la 9 Decembrie
Perigeu la 25 Decembrie

SOARELE ȘI PLANETELE

2 — Venus în conjuncție cu Marte	22 — Soarele intră în zodia Capricornului.
11 — Jupiter în conjuncție cu Luna	Incepe iarna.
11 — Saturn în conjuncție cu Luna	25 — Marte în conjuncție cu Luna
12 — Uranus în conjuncție cu Luna	26 — Venus în conjuncție cu Luna
19 — Neptun în cuadratură cu Soarele	28 — Mercur în conjuncție cu Luna
20 — Mercur în nod descendent	29 — Neptun staționar
21 — Neptun în conjuncție cu Luna	30 — Mercur la afelie
	31 — Jupiter staționar

Calendar pomicol

DECEMBRIE

Se continuă curățirea pomilor și tăierea. Perii se taie mai mult ca merii. Se suprimă ramurile uscate, cu răni și cele cu cancer și se ung cu gudron. Cancerul apare mai ales în locuri umede lipsite de var. Se taie ramurile lacome la pomii tineri, iar la cei bătrâni se cruță unele din ele pentru co-

roană. Rănille mari se astupă cu ciment și se leagă în scândurele. Se adăpostesc piersicii și cașii contra rigori gerului. Plantațiile tinere se apără contra iepurilor, legându-se coceni sau trestie în jurul trunchiului. Se controlează împrejuririle de sârmă împletită. Se fac gropi pentru plantatul de primăvară.

Pomul bun după roade se cunoaște. (proverb)

31 zile IANUARIE 1940

1 L	Sf. Vasile Anul N.	Circumciziun.
2 M	Sf. Silvestru	Sf. Vasile
3 M	Prof. Maleahi	S. Genovieva
4 J	Sob. 70 Apostoli	S. Rigobert
5 V	Muc. Teopempt	S. Simion
6 S	† Botezul Dom.	Epifania
7 D	† Sf. Ioan Botez.	Sf. Lucian
8 L	Cuv. Domnica	S. Severin
9 M	Muc. Polieuct	Muc. Julian
10 M	Sf. Grig. al Nissel	S. Vilhelm
11 J	Cuv. Teodosie	Tudora și Ort.
12 V	Muc. Tatiana	Alfred
13 S	Sf. Ermiil	† Bot. Domn.
14 D	M. ucii în Sinai	Ilarie și Felix
15 L	Pavel Tebeul	Paul Puscicul
16 M	Lanțu Sf. Petre	Marcel
17 M	Antonie cel Mare	Anton
18 J	Athanase și Chir.	Prisca
19 V	Macarie Egipt.	Sf. Sulpicia
20 S	Cuv. Eftimie	Fabian
21 D	Maxim Mărturis.	Agapia
22 L	Ap. Timotei	Vicențiu
23 M	Muc. Clement	Raimond
24 M	Cuv. Xenia	Timotei
25 J	Sf. Grigorie	Conv. Sf. Paul
26 V	Cuv. Xenofon	Policarp.
27 S	Ad. moast. Sf. I.	Ioan g. de Aur
28 D	Cuv. Efreim Sirul	Carol c. Mare
29 L	Ad. moast. Sf. Ig.	Franciac
30 M	† Sf. Trei Ierarhi	Adelgunda
31 M	Sf. Dr. Chiril	Marcela

29 zile FEBRUARIE 1940

1 J	Muc. Trifon	Ignatîu Ep. M.
2 V	† Intâmp. Domn.	† Purificarea
3 S	Simeon Teodoc.	Blasiu
4 D	Isidor Pelusiotul	Adrian, Glib.
5 L	Muc. Agata	Agata
6 M	Cuv. Vucol	Amand.
7 M	Partenie și Luca	Romuald
8 J	Teodor Stratilat	Ioan de Matha
9 V	Muc. Nichifor	Apoline
10 S	S. Haralambie	S. Scolastica
11 D	Muc. Vasile	Severin
12 L	Muc. Meletie	Eulalia
13 M	Cuv. Martinian	S. Gilbert
14 M	Cuv. Axentie	S. Valentin
15 J	Ap. Onisim	Faustin
16 V	Muc. Panfil	Juliana
17 S	Teodor Tiron	Mariana
18 D	Leon al Romei	Angilbert
19 L	Ap. Arhip	Gabin
20 M	Leon al Cataniei	Elefterie
21 M	Timotei și Eustaț.	Felix, Pepin
22 J	Afl. m. în Eugen.	Antigona
23 V	Policarp Smirnei	Gerard
24 S	Afl. cap. I. Botez.	Matia ap.
25 D	Turasie	Justin
26 L	S. Porfirie	Porfirie
27 M	Proc. Decapolit.	Honorita
28 M	Vasile Mărturis.	Roman
29 J	Casian Romanul	Avelina

31 zile MARTIE 1940

1 V	Muc. Evdochia	Aubin
2 S	Teodot, Isichie	Simplicius
3 D	Eutropie, Cleonic	Cunegund
4 L	Gherasim	Cazimir
5 M	Cuv. Conon	Eubul
6 M	Sf. 42 muc.	Coleta
7 J	Capiton, Efreim	Toma
8 V	Teofilact	Ioan de Deo
9 S	† 40 de muc. Sev.	Francisc
10 D	Muc. Codrat	Crescent
11 L	Sofronie Patriarh	Evlogie
12 M	Teofan Mărt.	Grigorie
13 M	Ad. m. S. Nichif.	Cristina
14 J	Cuv. Benedic	Matilda
15 V	Agapie cu 6 tov.	Cele 7 dureri
16 S	Savin și Cristod.	Abraam
17 D	† Alexie	Patriciu
18 L	S. Chiril Patr.	Alexandru
19 M	Hrisat și Darie	Iosef
20 M	Sf. ucii M. Sava	Ioachim
21 J	Iacob Mărturisit.	Benedict
22 V	Muc. Vas. Preot.	Lea, Octavian
23 S	Muc. Micon și 199	Victorian
24 D	Cuv. Zaharia	Sf. Paști
25 L	† Buna Vestire	† Buna Vest.
26 M	Sob. Arh. Gavril	Hector
27 M	Muc. Matroana	Lidia, Lazăr
28 J	Cuv. Ilarion	Gontran
29 V	Cuv. Marcu	Eustația
30 S	Cuv. Ion Scăraru	Climac
31 D	S. Ipatie	Balbina

Calendarul

31 zile IULIE 1940

1 L	Sf. Cosma, Dam.	Tiery
2 M	Pum. c. veș. M.D.	Vizita Sf. Fdc.
3 M	M. Iacint și Anat.	Anatol, Bertr.
4 J	Andrei Criteanul	Berta, Oton
5 V	Sf. At. din Aton	Filomena, Zoe
6 S	Sisoe cel Mare	Isaia
7 D	Toma și Chiriace	Eudiu
8 L	Muc. Procopie	Elisab., Virg.
9 M	Muc. Pangratie	Anatolie
10 M	S. 45 Muc. din Nic.	Rufina și Fel.
11 J	Muc. Eufimlia	Savin
12 V	M. Proclu și Ilarie	Gualbert
13 S	S. Sf. Arh. Gavril	Eugeniu
14 D	Ap. Achila	Luarea Bast.
15 L	M. Chir. și Iulita	Enric
16 M	Muc. Antinogen	Maria Carm.
17 M	Muc. Marina	Sf. Alexe
18 J	Cuv. Emilian	Frederic
19 V	Cuv. Macrina	Vicen. de Paul
20 S	† Sf. Procor Ilie	Margareta
21 D	Cuv. Simeon	Victor
22 L	Maria Magdalena	Maria Magd.
23 M	Muc. Foca Trofin	Apolinarie
24 M	Muc. Cristina	Cristina
25 J	Ad. Sf. Ana	Iacob cel Mare
26 V	Muc. Ermolae	Ana, Erast
27 S	Sf. Pantelimon	Sf. Pantelim.
28 D	Ap. Pr. Nicanor	Samson
29 L	Muc. Calinic	Marta, Beat.
30 M	Ap. Sila și Silvan	Abdon
31 M	Muc. Evdochim	Ign. de Loyola

31 zile AUGUST 1940

1 J	Scoat. Sf. Cruci	Lanț. Sf. Petru
2 V	Ad. m. Sf. Ștefan	Ștefan, Alfons
3 S	Isachie, Dalmatie	Lidia
4 D	Cei 7 din Efes	Dominie
5 L	Muc. Eusignie	Abel
6 M	† Schimb. la față	† Schimb. la f.
7 M	Cuv. Dom. Persul	Găetan
8 J	Emilian Mărtirul	Chiriace
9 V	Ap. Matia	Roman, Sam.
10 S	Muc. Laurențiu	Laurențiu
11 D	Muc. Evpluși Nif.	Suzana, Tib.
12 L	Muc. Fot. și Anic.	Sf. Clara F.
13 M	Maxim Mărturis.	Hipolit
14 M	Prooroc Mihae	Eusebiu
15 J	† Ad. Maicei Dom.	Ad. M. Dom.
16 V	Muc. Diomid	Roch
17 S	Muc. Miron	Sept., Mamin
18 D	Flor și Luvru	Elena, Laura
19 L	Muc. And. și Str.	Ludovic ep.
20 M	Prooroc Samuel	Bernard
21 M	Ap. Tad. M. Basa	Privat, Atan.
22 J	Muc. Agatonie	Timotei Simf.
23 V	Muc. Lup și Calin.	Sidonie
24 S	Muc. Evthie	Vartolomeu
25 D	Ad. m. Bart. Tit.	Ludovic
26 L	Muc. Adr. și Nat.	Zefirin
27 M	Cuv. Pimen	Cezar
28 M	Cuv. Moise Arap.	Augustin
29 J	† Tăer. C. Sf. I. Bot.	T. C. Sf. I. B.
30 V	Sf. Alexandru	Flacae, Roza
31 S	Aș. br. M. D. în C.	Isabela, Aris.

30 zile SEPTEMBRIE 1940

1 D	Simeon Stălpnic.	Igidiu și Leu
2 L	Muc. Mamant	Just., Ștefan
3 M	Muc. Antim	Eufemia
4 M	Muc. Vavila	Roz, Marin
5 J	Proor. Zaharia	Berlin
6 V	Min. din Colose	Onisifor
7 S	Muc. Sozont	Sf. Claude
8 D	† Nașt. Sf. Fec.	† Nașt. Sf. Fec.
9 L	Sf. Ioachim și Ana	Omer
10 M	Min., Mitr., Nimb.	Purchezia
11 M	Cuv. Teodora	Hiachint, Zen.
12 J	Muc. Autonom	Sf. Guy
13 V	Cornelie Sutașul.	Alma Lidoriu
14 S	† Inălț. Sf. Cruci	Inălț. Sf. Cruci
15 D	Visarion al Laris	Nicom., Val.
16 L	Muc. Eufemia	Edita, Ciprian
17 M	Sofia cu ficele ei	Lampert
18 M	Cuv. Eumenie	Sofia și Irina
19 J	Muc. Trofim	Ianuare ep.
20 V	Muc. Eust. Plac.	Eustațiu
21 S	Sf. Ap. Codrat	Ap. Matei
22 D	Muc. Foca	Mauriciu
23 L	Zăm. Sf. Ioan B.	Sf. Lin
24 M	Muc. Telca	Gerard
25 M	Cuv. Eufrosina	Firmin
26 J	Ad. Sf. Ev. Ioan	Justina
27 V	Muc. Calistrat	Cosma și Dam.
28 S	Hariton	Venceslas
29 D	Chiriace	Arh. Mihail
30 L	Muc. Grig. al Arm.	Ieronim, Hon.

30 zile APRILIE 1940

1 L	Maria Egipt.	Huga, Macar.
2 M	Cuv. Tit	Franc. de Pola
3 M	Sf. Nichita Mărt.	Ricard, Herm.
4 J	Iosif Immograpul	Isid., Pl., Vice.
5 V	Muc. Teodul	Irina
6 S	Sf. Evtichie	Celestin
7 D	Sf. Gh. al Melg.	Hegesip
8 L	Ap. Irodion	Gautier
9 M	Muc. Evpsihie	Vaitruda
10 M	Terentie, Pompei	Ceciliu, Beda
11 J	Muc. Antipa	Leon cel Mare
12 V	Sf. Vasile al Par.	Iuliu
13 S	Sf. Muc. Artemon	Ida
14 D	Sf. Martin al R.	Tiburtiu
15 L	Sf. Aristarh	Anastasia
16 M	Agapia, Irina	Fructuos
17 M	Muc. Simeon	Anicet
18 J	Cuv. Ioan	Perfect
19 V	Muc. Pafnutie	Socr., Leon IX
20 S	Sf. Theodor Tric.	Marcelin
21 D	Ianuarie, Alex.	Auseim, Ana.
22 L	Cuv. Teodor Sich.	Sf. Oportuna
23 M	Sf. Gheorghe	Sf. Gheorghe
24 M	Sf. Elisabeta	Egbert
25 J	Sf. Ap. Marcu	Marcu Ev.
26 V	Sf. Vas. al Amas.	Clet și Marc.
27 S	Muc. Simeon	Friederich
28 D	Sf. Paști	Vital, Valeria
29 L	Sf. Paști	Robert
30 M	Sf. Paști	Maxențiu

31 zile MAI 1940

1 M	Prooroc. Ieremia	Iacob și Filip
2 J	Ad. M. Sf. Atan.	Înălț. Domn.
3 V	Isvorul Tămăd.	Afl. Sf. Cruci
4 S	Muc. Pelaghia	Monica
5 D	Muc. Irina	Piu
6 L	Sf. și dreptul Iov	Ioan Ap.
7 M	Arăt. Sf. Cruci	Stanislau
8 M	Ev. Ioan și Ars.	Ioana d'Arc
9 J	Proorocul Isaia	Grig. de Naz.
10 V	Ap. Simeon (S. n.)	Solanla, Gor.
11 S	Muc. Mochie	Mamert
12 D	Epifanie și Gher.	Pancr., Achil
13 L	Muc. Glicherie	Ioan cel Tăcut
14 M	Isidor din Hio	S. Bonifaciu
15 M	Sf. Pahomie	Isidor (Rog.)
16 J	Teodor Sfințitul	Honoriu
17 V	Ap. Andronic	Pascal
18 S	Muc. Teodot	Eufrosia
19 D	Muc. Patrichie	Sf. Treime
20 L	Muc. Talaleu	Hernardin
21 M	† Sf. Const. și El.	Felix
22 M	Muc. Vasilisc	Iulia și Emil
23 J	Cuv. Mihail Mărt.	Desideriu ep.
24 V	Cuv. Simeon Pus.	Vicențiu M.
25 S	A 3-a afa c. Sf. I.B.	Urban
26 D	Ap. Carp și Atfeu	Filip de Meri
27 L	Muc. Terapont	Restituta
28 M	Sf. Nichita	Germ. de Par.
29 M	Muc. Teodosia	Maxim., Beda
30 J	Isac Egumen	Sf. Ferdinand
31 V	Muc. Ermie	Petronila

30 zile IUNIE 1940

1 S	Muc. Justin Fil.	Fortunat, Jus.
2 D	Nichifor Ion c. n.	Blandia
3 L	Muc. Luchilian	Clotilda
4 M	Mitrof. P. Const.	Optat, Virgil
5 M	Muc. Dorotei	Bonifaciu
6 J	Înălț. Domnului	Norbert
7 V	Muc. Teodot	Paul de Tea
8 S	Rest. (Sărb. Naț.)	Medard
9 D	Ciril al Alexandr.	Palag. și Fel.
10 L	Timotei și Anton.	Margareta
11 M	Bartol. și Varvar.	Barbara
12 M	Cuv. Onofreiu	Olimpia
13 J	Muc. Achilina	Anton de Pad.
14 V	Prooroc Elisei	Vasile ep.
15 S	Proorocul Amos	Bern., Modest
16 D	Sf. Lihon al Ama.	Francisc, Clr.
17 L	Sf. Treime	Avit, Ierem.
18 M	Muc. Leontie	Arm., Marina
19 M	Ap. Iuda	Gerv., Protals
20 J	Muc. Metodie	Silveriu
21 V	Muc. Iulian	Ludovic
22 S	Muc. Eusebiu	Paulin de Nola
23 D	Muc. Agripina	Agripina
24 L	Nașt. Sf. Ion Bot.	Nașt. Sf. I. Bot.
25 M	Muc. Fevronia	Prosper
26 M	Cuv. David	Maxențiu
27 J	Cuv. Păr. Samson	Ladislau
28 V	A. M. Sf. Chir. și I.	Irina
29 S	† Sf. Petru și Pav.	† Sf. P. și Pav.
30 D	Sob. celor 12 Ap.	Martial

Universul 1940

31 zile OCTOMVRIE 1940

1 M	Ap. Anania	Remigius
2 M	Muc. Ciprian	Sf. Ing. Păz.
3 J	Dionisie Areop.	Sf. Fausta
4 V	Muc. Jerotei	Franc. de Asis
5 S	Muc. Haritina	Placid
6 D	Ap. Toma	Bruno
7 L	Muc. Serg. și Vah	Marcu, Serg.
8 M	Cuv. Pelaghia	Brigita
9 M	Iacob al lui Alfeu	Dionisie
10 J	Muc. Evlampiu	Fran. de Borg.
11 V	Ap. Filip și Teofan	Quirinlu
12 S	Muc. Prov. Tarah	Vilfrid, Serap.
13 D	Carp, Papil	Eduard
14 L	Cuv. Parashiva	Calist
15 M	Muc. Luchian	Tereza
16 M	Longin sutașul	S. Gal
17 J	Prooroc Osea	Edwiga
18 V	Ev. Luca	Luca ev.
19 S	Prooroc Ioli, Aar	Petru de Alc.
20 D	Muc. Artemie	Capriu. Cleop.
21 L	Cuv. Ilarion c. M.	Ursula
22 M	Averchie	Melon, Moder.
23 M	Ap. Iacov	Roman, Dom.
24 J	Muc. Areta	Maglor
25 V	Marcian și Mart.	Crispin
26 S	† Sf. M. Dimitrie	Evarist
27 D	Muc. Nestor	Antoaneta
28 L	M. Terent. și Neo.	Ap. Sim., Iuda
29 M	Muc. Anastasiu	Narcia
30 M	Zenovie, Zenovia	Marcel, Lucan
31 J	Sf. Stahie	Lucila

30 zile NOEMVRIE 1940

1 V	Sf. Cosma, Dam.	Toți Sfinții
2 S	Sf. Achindin	Pom. morților
3 D	Muc. Aghepsina	Hubert, Silvia
4 L	Muc. Ioanichie	Carol Borom.
5 M	Galaction	Sf. Relicvii
6 M	Pavel Mărturis.	Felix, Leon.
7 J	Cei 33 m. din Mel.	Ernest
8 V	† Sf. Mih. și Gavr.	Godfroy
9 S	Muc. Onis. și Porf.	Ded. Latran
10 D	Orest. Olimpia	Florentina
11 L	Muc. Mina	Martin Papa
12 M	Ioan C. Milostiv	Rene
13 M	Sf. Ioan G. de Aur	Stanislau
14 J	Ap. Filip	Veneranda
15 V	Gurie, Sam., Avid	Gertruda
16 S	Ap. și Ev. Matei	Edma
17 D	Grigorie Taum.	Grigorie
18 L	Muc. Plat., Rom.	Maxim
19 M	Prof. Abadia	Elisabeta a U.
20 M	Sf. Proclu și Grig.	Edmond
21 J	† Intrarea în Bis.	Intr. în Biser.
22 V	Ap. Filimon	Cecilia
23 S	Sf. Amfilochie	Clement
24 D	Clement Rom.	Flora
25 L	Muc. Ecaterina	Caterina
26 M	Cuv. Stellan	Victorina
27 M	Muc. Iacob Persul	Oda, M. de S.
28 J	Cuv. Stef. cel Nou	Sostenes
29 V	Paramon și Filim.	Saturnin
30 S	Sf. Andrei	Ap. Andrei

31 zile DECEMVRIE 1940

1 D	Prof. Naum	Elol, Filaret
2 L	Prooroc Avacum	Aurelia
3 M	Prof. Sofonie	Xavier
4 M	Muc. Varvara	Varvara
5 J	Cuv. Sava cel sf.	Crispina
6 V	Sf. Nicolae	Sf. Nicolae
7 S	Sf. Ambr., Filoft.	Ambrozie
8 D	Cuv. Patapie	† Neprih. zăm.
9 L	Zăm. Sf. Fecioare	Leocadia
10 M	Mina. Ermogen	Valeriu
11 M	Daniel Stălpnicul	Dan., Damasc
12 J	Sf. Spiridon	Corentin
13 V	Muc. Eustațiu	Lucia
14 S	Muc. Tirs și alții	Nicaziu
15 D	Muc. Elefterie	Mesmin
16 L	Proc. Agheu	Adelaia
17 M	Prof. Daniel	Olimpiada
18 M	Sevastian și Zoe	Grațian
19 J	Muc. Bonifaciu	Tmojeon
20 V	Ignatie Teoforul	Dominic
21 S	Iuliana și Temist.	Ap. Toma
22 D	Muc. Anastasia	Cristian
23 L	Cei 10 M. d. Creta	Victoria
24 M	Sf. Eugenia	Ermina
25 M	† Nașt. D. n. I. H.	Nașt. Domn.
26 J	† Sob. M. Domn.	Sf. Ștefan
27 V	† Sf. Ap. Ștefan	† Ioan. Evang
28 S	Sf. 20.000 Muc. arși	Sf. Inocentie.
29 D	Sf. 14.000 ucizi de I.	Eleonora
30 L	Muc. Anisia	Sabin
31 M	Cuv. M. Roman	Silvestru

Eclipse de source si de lumière

Anul 1940 e un an sărac în întunecimi de soare: numai două. Despre cele de lună nici nu mai vorbim. Nu se va produce nici una! Și cu toate acestea, în cercurile astronomice anul 1940 este așteptat cu nerăbdare. În marile observatoare americane se constată de pe acum o activitate neobișnuită, instrumentele sunt verificate și puse la punct cu multă grijă, expediții importante sunt în pregătire, astronomii și asistenții lor lucrează cu febrilitate și totul trădează că fenomene însemnate sunt de așteptat.

Într-adevăr, una din eclipsele de soare din anul 1940 va fi o eclipsă totală, fenomen ce se produce relativ rar; în plus, și spre deosebire de multe alte eclipse totale, ce nu pot fi studiate cu înlesnire, deoarece sunt observabile numai din regiuni puțin accesibile omului, cum ar fi cele polare sau cele maritime, eclipsa din anul 1940 va fi vizibilă din toată America de sud și din jumătatea de miază-zi a Africii. Ceva mai mult. Regiunea din care eclipsa se va putea observa ca totală, străbate America de sud dela apus la răsărit, aproape paralel cu ecuatorul, adică tocmai acolo unde domnesc calmurile ecuatoriale și

unde condițiunile atmosferice sunt în cel mai înalt grad favorabile observațiilor.

Satisfacția astronomilor este prin urmare lesne de înțeles. Se vor întâlni cu un fenomen ce se produce sub forma cea mai completă și în condițiile cele mai bune. O asemenea ocazie nu se ivește prea des. Trebuie deci să se profite de ea.

Dar alară de acest fapt, un al doilea fenomen interesant vine să compenseze atât numărul redus de eclipse solare, cât și lipsa eclipselor lunare din anul 1940. E vorba de trecerea planetei Mercur pe discul soarelui, trecere ce va avea loc la 11 și 12 Noiembrie 1940. Și cu acest prilej, tot americanii vor fi mai favorizați, căci fenomenul se va putea urmări perfect din răsăritul Asiei și din cele două Americi, dar nu va fi vizibil din Europa și Africa.

Iată acum, pe scurt, care sunt datele mai însemnate cu privire la întunecimile de soare din 1940.

Zonele de observație ale eclipsei
inelare de soare dela 7 Aprilie 1940

Eclipsa inelară de soare dela 7 Aprilie 1940.

(Invizibilă în România).

Atunci când discul soarelui nu este întunecat complet, ci numai partea sa centrală este acoperită de luna interpusă între soare și pământ, se zice că avem de-a face cu o eclipsă inelară de soare. În calendarul de anul trecut, am arătat pe larg modul de producere al eclipselor totale, inelare sau parțiale, așa încât nu mai revenim, amatorii putând găsi acolo toate explicațiile necesare.

Ne mulțumim de data aceasta să dăm numai harta alăturată, în care se vede cu destulă ușurință regiunile de pe glob din care eclipsa se poate urmări. Ea va apare ca inelară pe o zonă destul de întinsă din oceanul Pacific în apropierea ecuatorului și pe o fâșie relativ îngustă din Mexic. Din restul Americii de Nord, din toată America Centrală și din o mică parte a Americii de sud, eclipsa se va vedea ca parțială.

Mărimrea maximă a eclipsei va fi de 0,970, diametrul aparent al soarelui fiind considerat egal cu unitatea. Aceasta înseamnă că porțiunea liberă din soare, care va continua să se vadă, va avea aspectul unui inel foarte îngust și strălucitor.

Inceputul eclipsei generale va fi la 17 h. 17 m. și 24 sec. (timp civil Greenwich) pentru longitudinea $168^{\circ} 26'$ W. de Greenwich și latitudinea sudică $8^{\circ} 44'$.

Zonele de observație ale eclipsei totale de soare dela 1 Octombrie 1940

Inceputul eclipsei inelare: 18 h. 22 m. 54 sec. (T. C. G.) pentru longitudinea $174^{\circ} 30'$ E de Gr. și latitudinea sudică $4^{\circ} 25'$.

Inceputul eclipsei centrale: 18 h. 25 m. 36 sec. (T. C. G.) pentru longitudinea $174^{\circ} 3'$ E de Gr. și latitudinea sudică $4^{\circ} 6'$.

Maximul eclipsei: 20 h. 20 m. 54 sec. (T. C. G.) pentru longitudinea $128^{\circ} 32'$ W de Gr. și latitudinea nordică $19^{\circ} 12'$.

Stârșitul eclipsei centrale: 22 h. 16 m. 6 sec. (T. C. G.) pentru longitudinea $58^{\circ} 55'$ W de Gr. și latitudinea nordică $29^{\circ} 8'$.

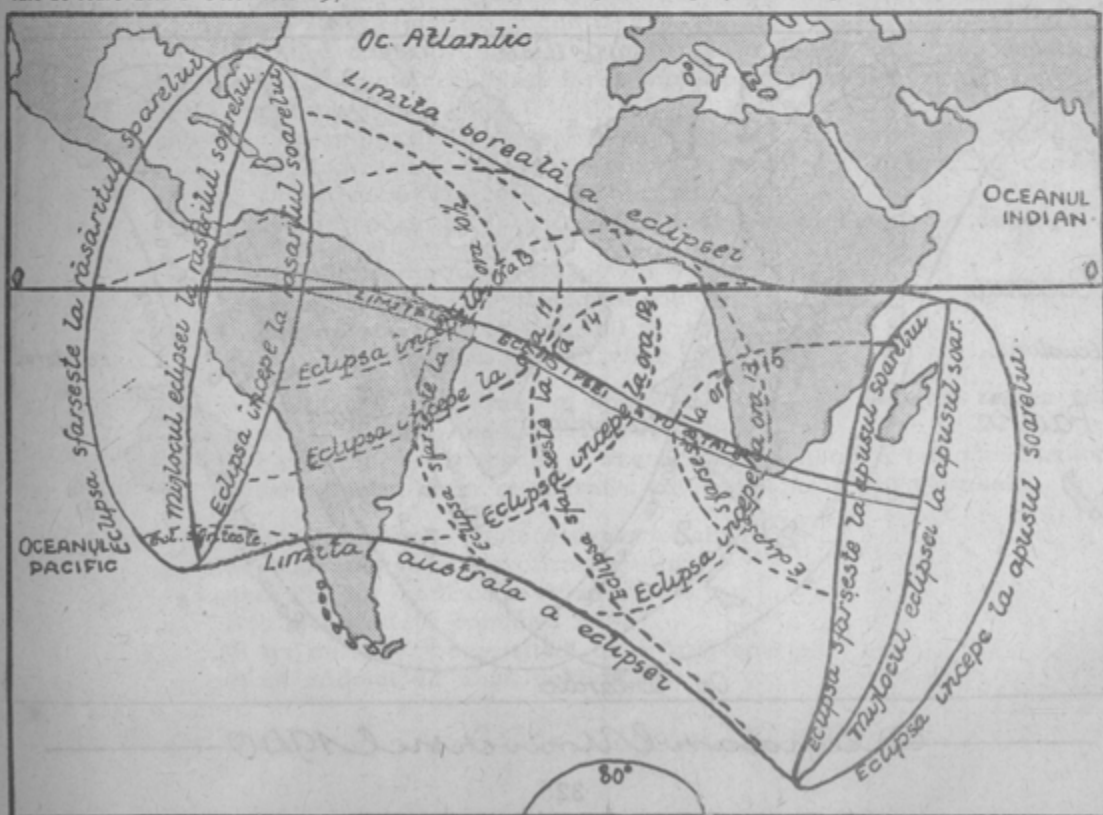
Stârșitul eclipsei inelare: 22 h. 18 m. 48 sec. pentru longitudinea $59^{\circ} 20'$ W. de Gr. și latitudinea nordică $28^{\circ} 49'$.

Stârșitul eclipsei generale: 23 h. 24 m. 18 sec. (T. C. G.) pentru longitudinea $76^{\circ} 25'$ W. de Gr. și latitudinea nordică $24^{\circ} 26'$.

Eclipsa totală de soare dela 1 Octombrie 1940.

(Invizibilă în România).

Această eclipsă reprezintă fenomenul cerosc cel mai de seamă din cursul anului. Pentru urmărirea lui se fac de pe acum pregătiri. Americanii au și anunțat două expediții. Englezii intenționează să trimează și ei una la Cape Town. Din harta ce însoțește aceste rânduri se pot vedea atât regiunile în care eclipsa se va observa ca totală, cât și cele în care ea va apare ca parțială. Europeanii nici de data aceasta

n'au noroc, căci întunecimea nu va fi vizibilă de loc, din nici o țară de pe continentul nostru.

Mărimea maximă a eclipsei va fi 1.032, considerând diametrul soarelui egal cu unitatea, ceea ce arată că în momentul în care fenomenul va fi complet dezvoltat, se va face întuneric ca noaptea, dat fiind că soarele va fi acoperit pe absolut toată suprafața lui.

Începutul eclipsei generale: 10 h. 8 m. 12 sec. pentru longitudinea $65^{\circ} 1' W$ de Greenwich și latitudinea nordică $8^{\circ} 0'$.

Începutul eclipsei totale: 11 h. 3 m. 0 sec. pentru longitudinea $78^{\circ} 28' W$ de Gr. și latitudinea nordică $2^{\circ} 53'$.

Începutul eclipsei centrale: 11 h. 4 m. 18 sec. pentru longitudinea $79^{\circ} 4' W$ de Gr. și latitudinea nordică $2^{\circ} 43'$.

Maximul eclipsei: 12 h. 43 m. 36 sec. pentru longitudinea $18^{\circ} 11' W$ de Gr. și latitudinea sudică $17^{\circ} 33'$.

Șfârșitul eclipsei centrale: 14 h. 22 m. 54 sec. pentru longitudinea $54^{\circ} 27' E$ de Gr. și latitudinea sudică $32^{\circ} 34'$.

Șfârșitul eclipsei totale: 14 h. 24 m. 12 sec. pentru longitudinea $53^{\circ} 48' E$ de Gr. și latitudinea sudică $32^{\circ} 24'$.

Șfârșitul eclipsei generale: 15 h. 19 m. 6 sec. pentru longitudinea $40^{\circ} 17' E$ de Gr. și latitudinea sudică $27^{\circ} 13'$.

Orele sunt date după timp civil Greenwich, care permite ușor trecerea la timpul local al oricărui punct de pe glob.

Trecerea lui Mercur pe discul soarelui la 11 și 12 Noembrie 1940.

Menționăm tot aci și acest fenomen, întrucât el are mare asemănare cu o eclipsă. Într'adevăr, în loc ca între soare și pământ să se intercaleze luna care să arunce umbra sa pe discul solar, de data aceasta se va intercala planeta Mercur care va trece prin dreptul soarelui la 11 și 12 Noembrie.

Harta alăturată reprezintă destul de clar diferitele regiuni de pe glob de unde fenomenul va putea fi observat.

În regiunea desemnată prin cifra 1, Mercur va fi vizibil tot timpul trecerii sale.

În regiunea desemnată prin cifra 2, nu se va putea observa decât momentul apariției sale în dreptul soarelui, dat fiind că imediat după aceea soarele apune.

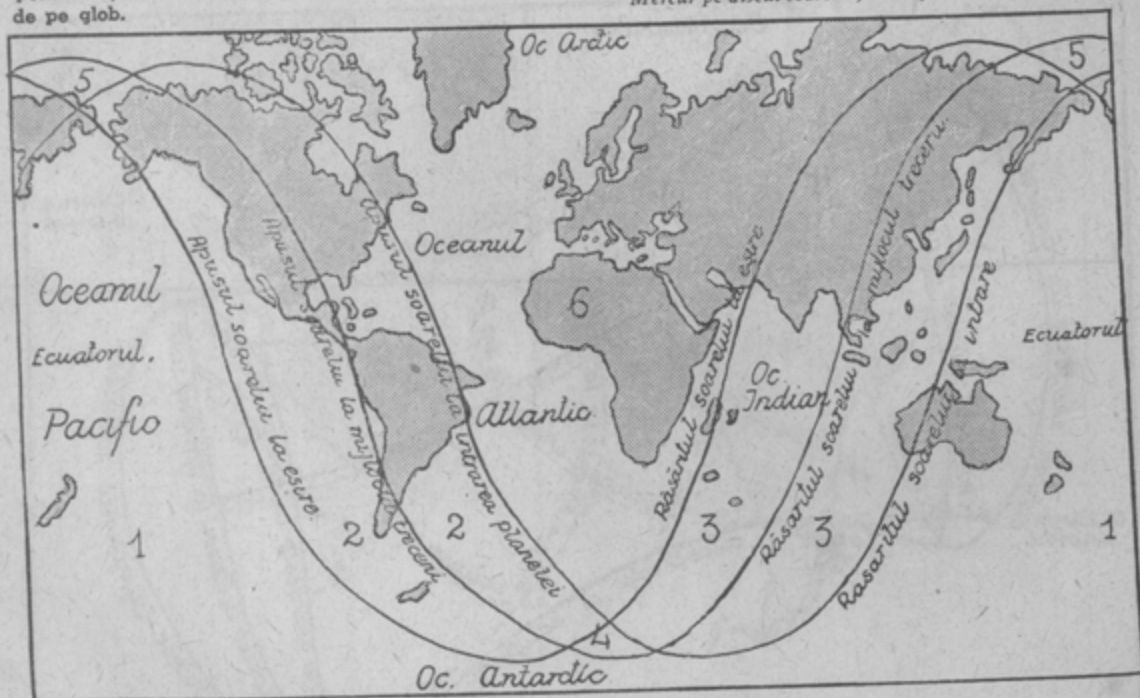
În regiunea 3, nu se va putea observa decât momentul eșirii sale de pe discul soarelui, dat fiind că abia atunci soarele răsare pentru acele regiuni.

În regiunea 4, sunt vizibile atât intrarea cât și eșirea planetei de pe discul soarelui, dar nu e vizibil mijlocul fenomenului.

În regiunea 5, lucrurile se petrec tocmai invers: intrarea și eșirea sunt invizibile, dar se poate vedea mijlocul fenomenului.

Înfârșit, din regiunea 6 Mercur este invizibil pe tot timpul trecerii sale prin dreptul discului solar.

● Regiunile din care va putea fi observată trecerea lui Mercur pe discul soarelui, la 11 și 12 Noembrie 1940

Calendarul Universul 1940

CALENDARUL

Sunt în jurul nostru obiecte de care ne folosim în fiecare clipă, dar nu avem mereu prezentă în spirit marea efortare pe care geniul omenesc a trebuit s'o facă încât să poată găsi soluția potrivită.

Imi voi permite să citez câteva exemple :

Ce simplu e pentru noi, cei de astăzi, să aprindem focul ! Avem la dispoziție chibrituri suedeze fabricate din materiale care nu sunt din Suedia, ci din alte părți : brichete marcate sau nemarcate și astfel uităm, adeseori, jertfele precursorilor anonimi și reali sau mitici și numiți. Uităm pe Prometeu, uităm vestalele și strămoșii primitivi, cari se inchinau focului.

Imi permit o digresiune. Generalizările mele sunt pripite. Focul nu e dat uitării ; recent, în capitala unui mare stat european, a fost sărbătorit focul.

Dar nu numai focul, ci și roata e dată uitării prin uzul prea frecvent, uitând că există.

Avioane decolează și aterisează, trenuri aero-dinamice gonesc ca nălucile, automobile străbat continentele. Ne amintim de Papin, Stevenson, Wright, Ford, dar uităm geniul anonim care a creiat roata.

Acelaș sentiment îl avem și față de calendar. Indiferent care e forma, fie că e un calendar-reclama, format coală, un calendar de perete, sau ia forma unui obiect artistic, de birou, agendă de buzunar, almanah, sau e calendar vorbit, care a luat o dezvoltare atât de mare odată cu radio-difuziunea. În acest din urmă caz, asistăm la una din acele minunate reîntoarceri din istoria civilizației. La origină, calendarul era vorbit. Marii preoți comunicau datele. Astăzi a revenit această formă.

Uneori, în fața unui calendar suntem cuprinși de o melancolie pe care n'o putem exprima cu toții, ci numai cei aleși dintre marii poeți găsesc cuvântul potrivit care să exprime adevărul.

Un poet care prin profunzimea cugetării sale poate fi comparat cu Eminescu, și anume Grigore Alexandrescu, într-o poezie intitulată „anul 1840”, exprimă aceste sentimente pe care în stare confuză le simțim cu toții.

În fața unui calendar, fără să vrem, gândul nostru se preocupă de destin.

„Să stăpânim durerea care pe om supune
„Să așteptăm în pace al soartei ajutor,
„Căci cine știe oare și cine îmi va spune
„Ce o să aducă ziua și anul viitor !..”

Calendarul e pentru noi un succes al spiritului uman. Ne amintim mereu că omul a reușit să sesizeze infinitul insesizabil, timpul.

Calendar după calendar se succede, și avem înaintea noastră imaginea anilor cari au trecut, speranța pentru viitor și senzația că facem parte din eternitate.

„Măine, poimăine, poate soarele fericirii
„Se va arăta vesel pe orizont senin.
„Așa zice tot omul ce'n viitor trăiește.
„Așa zicea odată copilăria mea.
„Și un an vine, trece, și alt an îl moștenește,
„Și ce nădejdi dă unul, celălalt le ia...”

Calendarul Universul 1940

Poetul exprimă în strofa următoare simțirea pe care ne-o provoacă apropierea unui an nou.

„Pe tine an tânăr te văz cu mulțumire
„Pe tine te dorește tot neamul omenesc !
„Și eu sunt mică parte din trista omenire
„Și eu a ta sosire, cu lumea o slăvesc...”

M'am ocupat cu reflecțiile pe care le suscită un calendar. Voi căuta în câteva cuvinte să definesc ce este un calendar. După „La grande encyclopédie” (tom VIII, pagina 897), calendarul cuprinde „totalitatea percepțelor furnizate de astronomie pentru evaluarea principalelor subdiviziuni ale timpului și pentru fixarea sărbătorilor sau datelor importante”.

După „Brockhaus”, abia în a doua jumătate a secolului al XV-lea apar calendare în forma din care derivă cele de azi.

Primul calendar tipărit apare la Mayența, în 1454, și e opera lui Gutenberg și Fust, fiind cunoscut sub numele de calendarul latin. După „Larousse” (XX-e siècle), în afară de calendare, antichitatea a cunoscut și almanahurile. După descoperirea tiparului, almanahurile au luat o dezvoltare foarte mare, materialul complementar fiind esențialul, calendarul propriu zis fiind un accesoriu. În secolul al XVII-lea, almanahul constituia biblioteca burghezilor și a țăranilor. Și la noi în țară am cunoscut astfel de almanahuri. Străbunii noștri se desfătau citind calendarele care aveau la sfârșit trepetnice, gromovnice și zodii.

În ce privește alcătuirea în fond a calendarelor, sunt diverse sisteme și uneori adoptarea unui calendar provoacă pasiuni, cum a fost cazul cu stilismul, cu câțiva ani în urmă.

Tehnica modernă a creat almanahuri cari rivalizează cu mici enciclopedii. În această privință, almanahurile „Universul” sunt realizări grafice perfecte ca formă și complete ca fond. Colecția almanahurilor „Universul”, din 1935 până azi, este dovada completă a acestei afirmații. Almanahul pe 1938 e o minune tehnică și prin materiile culese poate satisface cerințele cele mai pretențioase. Pe coperta almanahului nu e pus numele autorului, totuși în fiecare rând regăsim talentul și sufletul prietenului Ștefan Brăiloiu.

Când privim în lucrări de specialitate sau în enciclopedii „pagini” reproduse din calendarele de altădată, care erau din lemn, și le comparăm cu almanahul de azi, ne dăm seama că progresul e o realitate, orice ar vrea să spună pesimiștii.

Săptămâna cărții e un prilej de reflecție asupra formei pe care o îmbracă gândirea umană. N'a putut fi omis cu această ocazie, calendarul.

Fiind profesor de corespondență comercială, contabilitate și avocat, pot spune că datorită acestui triplu aspect al activității mele, consider calendarul ca parte integrantă a personalității umane. Cred că merită să-i închin rândurile de față. Nu cumva să-mi bănuiască cineva că i-am făcut capul calendar !

GR. TRANCU-IAȘI

Calendarul Universul 1940

NEUTRALITATEA *României*

de
ION LUGOSIANU

În ziua de 6 Septembrie 1939, un Consiliu de miniștri, ținut sub președinția Suveranului, cu participarea Consilierilor Regali, hotărâ neutralitatea României, pe care un comunicat oficial o aducea în același zi la cunoștința publicului.

Comunicatul No. 58 al Casei M. S. Regelui va rămâne un act istoric. El a precizat — în împrejurările dramatice de azi — poziția juridică a României față de beligeranții „din actualul conflict”, hotărînd ca țara noastră să observe cu stricteță regulile neutralității stabilite prin convențiile internaționale.

Două constatări se desprind la prima vedere din însăși citirea comunicatului: În primul rând, pentru a întări și mai temeinic politica ei de pace, România a hotărît să se declare neutră față de războiul din Europa. În al doilea rând, declarația ei de neutralitate se mărginește la beligeranții actuali.

Câteva lămuriri sumare sunt necesare pentru înțelegerea noii atitudini a României.

Calendarul Universul 1940

Din punct de vedere juridic starea de pace este deosebită de situația de neutralitate.

Neutralitatea este expresia unei voințe de pace, dar e diferită de aceasta. În starea de pace, suveranitatea Statului nu suferă nici un fel de limitări, afară de acelea, care rezultă din obligațiile anterioare ale unei țări față de beligeranți. În starea de pace, un Stat poate avea față de beligeranți atitudinea, pe care o crede cea mai potrivită cu sentimentele, drepturile sau interesele lui.

Sub regimul neutralității, Statul suveran își impune însă, din propria sa voință, anumite restricțiuni, care, dacă sunt strict respectate, îl pun la adăpost de imputarea că ar avea o atitudine părtinitoare față de vreunul din beligeranți, dar care, prin faptul că sunt precizate de convențiuni internaționale cu o valoare universală, constituie pentru Statul, care s'a declarat neutru, o serie de drepturi, de îndatoriri și de garanții.

Această atitudine nu ne este dictată nici de temere, nici de indiferență față de tragicul conflict care se desfășoară astăzi în Europa. Urmărim evenimentele cu cel mai adânc interes și căutăm să scrutăm cu atenția cea mai încordată toate urmările lor, dar punem pe primul plan al necesității imediate crușarea forțelor noastre și securitatea intereselor noastre.

Atitudinea de strictă observare a normelor de neutralitate stabilite de convențiile internaționale, pe care ni-o impunem, nu trebuie confundată cu neutralitatea permanentă și garantată în prealabil de beligeranți a unor țări ca Elveția sau Belgia. Ea nu rezultă dintr'un acord al Statului neutru cu anumite Puteri, garante. Ea este o declarație unilaterală de voință, prin care țara noastră — ca atâtea alte State în ceasul de față — a făcut cunoscută beligeranților hotărîrea sa de a se abține, în mod voluntar, de a lua parte la război.

Principiul ei de căpetenie este interzicerea oricărei acțiuni, care ar putea folosi unuia dintre beligeranți, mai mult decât celorlalți. Ea implică deci o nepărtinire deplină față de toate Statele în război.

Atitudine liber aleasă de noi, ea ne crează drepturi și ne impune datorii.

Avem în primul rând dreptul la respectul teritoriului nostru; avem dreptul la respectarea persoanelor și bunurilor naționalilor noștri în țările în conflict; dispunem de libertatea comerțului nostru cu Statele în război, în condițiunile prevăzute de convențiile internaționale sau de uzanțele consacrate de dreptul ginților; suntem în dreptăți în fine de a respinge, chiar cu forța armelor, fără ca acest lucru să fie considerat ca un act ostil, orice atingere adusă neutralității noastre.

Observarea principiilor neutralității impune și obligațiuni, care decurg toate din îndatorirea esențială de a observa o absolută imparțialitate față de țările în conflict: ea interzice, între altele, recrutarea de trupe pe teritoriul nostru și trimiterea lor beligeranților, acordarea de credite, furniturile de materiale de război făcute de Stat, dreptul de trecere prin țara noastră în favoarea vreunuia din beligeranți.

Deși atitudinea noastră este un rezultat al voinței noastre suverane și cu acest titlu e unilaterală, un acord implicit se formează totuși între noi și beligeranți, din mo-

mentul declarației noastre de neutralitate, căci suntem cu toții semnatori ai aceluiași convenții internaționale. Beligeranții sunt îndatorați să respecte, ca și noi, prevederile acelor convenții, prin simplul fapt că noi am proclamat — și le-am notificat — voința noastră de a le respecta față de ei.

Neutralitatea nu este deci o simplă stare de fapt. Ea devine o regulă de drept obligatorie pentru beligeranți, ca și pentru neutri.

Declarația de neutralitate — în felul cum a fost făcută de noi — prezintă numeroase avantaje, în timp de conflict, față de neutralitatea de fapt sau față de simpla stare de pace. Ea face mai limpede situația dintre noi și beligeranți. Controversele sunt evitate, prin faptul că regulile de observat sunt stabilite dinainte prin convenții internaționale semnate de părți, în deosebi prin convențiile din 1907 dela Haga. Problemele neprevăzute de convenții pot fi examinate dela caz la caz, și rezolvate, conform doctrinei sau uzanțelor internaționale, în atmosfera de mai mare încredere reciprocă creată de declarația de neutralitate. Ea indică în fine cetățenilor Statului neutru drepturile și obligațiile lor față de țările în războiu sau de naționalii acestor țări.

Restrângerea libertății de acțiune a țărilor neutre, atunci când nu este vorba de o neutralitate contractuală și perpetuă, ca a Elveției, nu duce la incompatibilitatea între neutralitate și alianțele defensive ale Statului, care s'a declarat neutru, în raporturile lui cu alte State decât cele beligerante. Aceiași voință de pace și aceiași politică de apărare se află la originea neutralității, ca și la aceea a unor alianțe anterioare strict defensive. Limitată în timp, neutralitatea este deasemenea limitată, în efectele ei, numai la beligeranții din actualul conflict.

Expunerea de mai sus va fi fost îndestulătoare pentru a explica, în linii mari, poziția juridică actuală a României și pentru a dovedi, în același timp, că atitudinea noastră este pe linia acțiunii diplomatice de apărare a independenței și frontierelor noastre, pe care o continuăm cu prudență și tenacitate, în împrejurările atât de grele de astăzi. De altfel, cu instinctul ei politic atât de dezvoltat, opinia noastră publică a apreciat, la valoarea lor adevărată, folosul și oportunitatea unei soluții, care — în cadrul împrejurărilor de azi — asigură prezentul, fără să aducă vreo atingere independenței politice noastre.

Chezășia atitudinii României nu vine însă din afară. Aleasă din libera noastră voință, atitudinea adoptată de noi își găsește garanția în respectarea conștiințioasă a îndatoririlor impuse de convențiile internaționale și în hotărîrea noastră nestrămutată de a desăvârși apărarea noastră și de a sta de veghe fără șovăire pentru a asigura drepturile și interesele noastre naționale intangibile.

Trebue să se înțeleagă deci tot așa de bine — și niciodată nu se va stărui destul asupra acestui lucru — că neutralitatea schimbă forma problemelor și nu fondul lor, că siguranța noastră stă mai puțin în voința altora de a nu ne ataca, decât în voința noastră de a ne apăra și că suprema garanție a drepturilor și intereselor noastre rămâne apărarea națională, căreia nu trebuie să-i precupeșim nicio clipă, nicio osteneală, niciun sacrificiu.

Douăzeci și cinci de ani dela moartea lui EMIL GÂRLEANU

S'au împlinit anul acesta, la 2 Iulie, douăzeci și cinci de ani de la moartea lui Emil Gârleanu.

Cu acest prilej s'a aprins o nouă lumină de prețuire în jurul numelui scriitorului a cărui operă, cuprinsă în câteva volume de nuvele și schițe, a cucerit loc definitiv în patrimoniul de totdeauna al literaturii românești.

Emil Gârleanu, fiu de colonel, s'a născut la 5 Ianuarie, 1878, în Iași, unde a început studiile, trecând după patru clase liceale la școala de ofițeri. În 1899 era sublocotenent de infanterie, la reg. 13 Ștefan cel Mare, din Iași. Deși militar valoros, după șapte ani demisionează, dedicându-se numai literaturii.

Debutul și l-a făcut scriitorul în *Arhiva*, revista condusă la Iași de A. D. Xenopol, și la *Evenimentul*, ziar redactat de Spiru Prasin. La Bârlad, Gârleanu scoate însă, cu prietenii săi, revista *Făt-Frumos*, dându-și colaborarea și la *Semăntorul*, *Convorbiri literare*, *Neamul Românesc* și *Convorbiri critice*. Aci a tipărit nuvelele și schițele sale, citite și prețuite, devenite repede populare.

În 1911, prin meritele sale literare, Gârleanu ajunge director al teatrului Național din Craiova, al cărui repertoriu îl primește cu totul, introducând piesele de seamă ale autorilor români și întreprinzând o serie de traduceri din marii dramaturgi străini. O idee înnoitoare a lui Gârleanu a fost aceea a „teatrului la sate” și a „schimbului între companiile dramatice”, — necesare pentru formarea și educarea publicului.

O realizare de seamă a lui Emil Gârleanu a fost contribuția sa la fundarea „Societății Scriitorilor Români”. Prima reuniune a scriitorilor strănsi în scopul de a pune temelia societății, a fost la 4 Septembrie 1909, într-o sală a liceului Lazăr din București. Despre această zi scrie Gârleanu cuvinte mișcătoare: „Când, în ziua de 4 Septembrie 1909, ne-am văzut strănsi în sala liceului Lazăr din București, nu ne venea să credem. Vra să zică ne puteam aduna, puteam înălțura neînțelegerile, puteam potoli ambițiile, puteam înfrâșit alcătui un tot, o societate, care care să aibă un scop, spre îndeplinirea căruia ne legam să luptăm cu toții. A fost o clipă de adevărat avânt sufletesc... *Privești din țară: Societatea scriitorilor români*, pag. 173). După constituirea societății, în calitate de director al ei, Gârleanu organizează o serie de sezători literare, în cuprinsul regatului precum și în pro-

vinciile nealipite încă, întreprinse cu scopul ca Societatea să-și strângă fondurile spre a-și

cumpăra un local. Despre aceste sezători, ținute la Craiova, Botoșani, Cernăuți, Sibiu, ș. a., a scris Gârleanu foarte interesante articole, care sunt prețioase documente pentru istoria noastră literară. Dar contribuția lui Gârleanu la rezolvirea problemelor de breaslă, mai este evidentă și în articolele „Compturile scriitorilor” și „Căstigurile agricultorilor noștri”, în care desbate chestiunea dreptului de autor și a numărului de exemplare ce se cuvin gratuit scriitorului. (Op. cit., pag. 153 și 161).

Opera lui Emil Gârleanu este cuprinsă în următoarele volume: *Bătrânii*, schițe din viața boerilor moldoveni (1905); *Cea dintâi durere*, nuvele și schițe, (1907); *Intr'o noapte de Mai*, (1908); *Schițe din războiul de la 1876*; *Nucul lui Odoleac*, nuvele și schițe (1909); *Din lumea celor care nu cuvântă*, schițe, (1910); *Trei vedenii*, nuvele și schițe: *O la crimă pe-o geacă*, nuvele și schițe postume; *Privești din țară*, schițe și însemnări. La opera originală se adaugă opera de traduceri, dintre care mai importante, pomenim: *O viață (Une vie)* de Maupassant; *Sapho* roman de Alphonse Daudet; *Nevestele artiștilor (Femmes d'artistes)* de Alphonse Daudet; *Brândușa (Blanche)* piesă în trei acte de Brieux; *Portofoliul*, piesă într'un act de O. Mirbeau, și *Păsări călătoare (Oiseaux de passage)* piesă în 4 acte de Descaves și Donnay.

Vrednică de amintit este inițiativa lui Gârleanu de a retipări operele scriitorilor clasici români. Astfel el a editat scrierile lui Gr. Alexandrescu, Alecsandri, Kogălniceanu.

A doua parte a operei sale o formează nuvelele și schițele, cele mai multe dintre ele ajunse populare, cum sunt „*În lumea celor care nu cuvântă*”. În ce constă valoarea acestora? Într-o deosebită frumusețe a sufletului autorului. Deși aparține ca gen epicului, producția lui Gârleanu este în structura sa profund lirică. De cel mai multe ori, istorisirile nu trec de câteva pagini și în ele nu vom descoperi analize psihologice, conflicte ale caracterelor, acțiuni mergând rapid spre desnodământ. Delicatețea evocărilor, duioșia figurilor și așezărilor patriarhale, gingășia sufletului ce se apropie de făpturi mici, de animale și găze, de copii și bătrâni, de boieri de altă dată și de ființe armonizate și sensibile,—iată strunele ce vibrează sub pana lui Gârleanu.

EMIL GÂRLEANU

† JEAN ATHANASIU

Opera Română și cântul românesc au pierdut, prin moartea baritonului Jean AthanasIU, o mare forță artistică.

Temperament avântat și puternic, înzestrare masivă, Jean AthanasIU a fost hărăzit și cu virtutea demnă de relevare și recunoștință, de a-și fi consacrat întregul său talent artei lirice din propria-i țară, deși ar fi avut largi perspective ca în mediul fertil și generos al unor centre cu vechi și strălucite tradiții și temeuri, să fi putut câștiga o glorie pe care lirica noastră tânără nu putea să i-o ofere.

Jean AthanasIU a putut astfel rămâne stâlp trainic al instituției, căreia i-a fost și unul din făuritori.

Elev al școlii de cânt a maestrului Aurel Eliade, de care o trainică și recunoscătoare stimă artistică l-a legat și mai târziu, apoi înscris la conservatorul de muzică și artă dramatică la clasa aceluiaș profesor, Jean AthanasIU a atras atenția tuturor cunoscătorilor, încă dela primele producții muzicale la care a luat parte.

Intreaga presă recunoștea într'însul un talent de mari proporții. Glasul când tunător, când modelat în calde și insinuante rezonanțe, pornirile de vehement elan ale interpretărilor, rezervele de posibilități cari făgăduiau de atunci creații de mare suflu, nu lăsau îndoială asupra viitorului tânărului bariton AthanasIU.

După întoarcerea din Italia, unde o prelungită călătorie i-a putut fi bună sfătuitoare, dar de unde dragostea de țară l-a adus înapoi, Jean AthanasIU trece la succesele lui de maturitate, la

consacrarea definitivă a carierei sale lirice.

Creațiile lui Jean AthanasIU au putut trece, prin entuziasmul concepției lor și prin amploarea realizării lor vocale, hotărât, peste nivelul normal al bunelor interpretări, constituind memorabile afirmări ale liricei românești. Un simț dramatic robust și vibrant le-a însoțit, întotdeauna, împrumutându-le suflu de viață intens și sincer. Frământarea tragică a lui Boris Godunov, perfidia necruțătoare a lui Jago, omenescul dureros al lui Rigoletto, asprimea rășboinică a lui Amonasro, Gérard din opera André Chenier, cinismul lui Don Sebastiano (Chemarea munților) una din cele mai sguđuitoare din ultimele creații ale artistului, au putut fi mulțumită carierei dramatice robuste și impunătoare și tăriei de accent ale lui Jean AthanasIU, caracterizate viu,

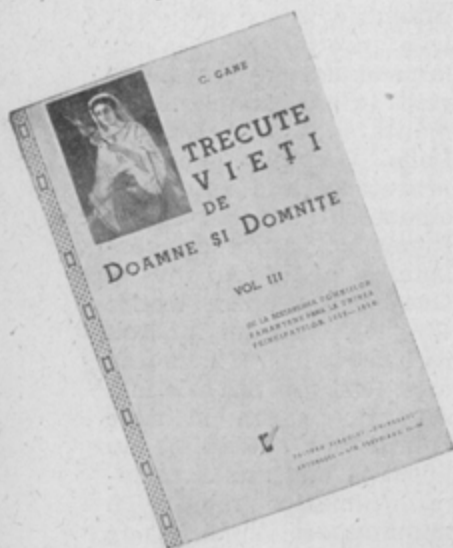
vehement, veridic. S'au putut integra în rol, l-au putut reliefa viguros și emoționant. Și, despre fiecare creație, până la cele din urmă, n'am putea decât repeta cele scrise.

De aceea, moartea prematură a artistului n'a fost numai o îndurerare a prietenilor și-a unui cerc de admiratori, dar un doliu resimțit adânc atât de instituția la renumele căreia nu conținea de a contribui cât și de foarte marele public, de întreg publicul românesc.

Istoricul evoluției artei muzicale în România îi va păstra una din cele mai frumoase pagini ale începuturilor ei, căroră Jean AthanasIU le-a fost însemnat și credincios susținător.

JEAN ATHANASIU

Editura
Universul

Prin însuși acest Calendar pe care îl ține în mâini, cititorul își poate face o clară idee asupra eforturilor editurii „Universul” de a fi una din cele mai bune instituții sprijinitoare ale cărții, din țară. Două preocupări deopotrivă de importante, sunt evidente în întocmirea volumului de față: tehnica și conținutul. Un conținut divers, bogat, aducând informații asupra tuturor ramurilor de activitate din viața țării, și asupra evenimentelor dela noi și străinătate, și o tehnică modernă. Ilustrând ultimele procedee ale artei tipografice, — iată ce se îmbină într-o sinteză de care își dă seama lectorul, în paginile calendarului „Universul”.

Ca și la calendar, aceleași au fost preocupările editurii în activitatea sa generală. Operele tipărite în ultimii ani dovedesc interesul pentru literatura națională și pentru buna ei prezentare. Au fost editați scriitorii ca Octavian Goga, I. Al. Brătescu-Voinești; George Oprescu, C. Gane, M. Beza, Mihail Negru, Mihail Lungeanu, M. Sorbul, Constantin Ki-

rițescu, Radu Rosetti, Vasile Militaru, S. Mehedinți, N. Pora, Al. Cazaban, Lascarov Moldovan, Romulus Selșanu, Mihail Tican, V. Demetrius, Ion Dragomir, Al. Gregorian ș. a. Asupra câtorva opere se cuvine să atragem deosebit atenția. Printre ele numim „Corabia cu suțlete”, de Radu Klein; „Din vremea lui Căpitan Costache”, de Alexandru Antemireanu; „Literatura de scandal”, de Georgescu-Cocoș; „Jocurile naționale”, de G. T. Niculescu-Văronie; „Poeziile lui Eminescu”, ediție îngrijită de Mihail Dragomirescu; „Viu din Spania” de Ion Dragomir.

Prin opera epică „Suțlet japonez”, în două volume, de col. Gh. Băgulescu, ed. „Universul” a dat un frumos prestigiu exotismului literar. Un mare câștig pentru literatura românească a fost traducerea din limba sârbă a eseurilor filozofice „Comoara împăratului Radovan”, de d. Iovan Ducic, remarcabilul scriitor iugoslav, membru al Academiei din Belgrad.

În activitatea generală a editurii, un loc aparte îl deține „Colecția Universul literar”, care, din inițiativa d-lui Victor Popescu, conducătorul revistei „Universul literar”, și-a propus să tipărească

Calendarul Universul

IVERSUL

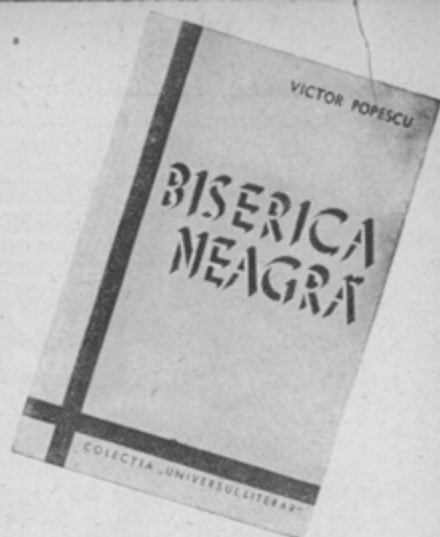
lucrările scriitorilor noi. Au apărut până acum, în „Colecție”, următoarele volume: „Scrisoare de dragoste”, roman, de Mihail Drumeș; „Frunzișul toamnei mele”, versuri de Virgil Carianopol; „Hronic”, versuri de Al Rădulescu; „Biserica neagră”, nuvele de Victor Popescu; „Fata lui Codru împărat”, versuri de Anisoara Odeanu; „Cercuri în apă”, de Ion Biberi; „Alkestis” dramă, de Dan Botta; „Lumină tristă”, versuri de Traian Lăscu; „De dincolo de râu”, nuvele de Victor Popescu; „Floarea Reginei”, versuri de Theodor Ștefan; „Realitate și eroare”, studiu filosofic, de Mircea Măteșcu; „Candelă”, versuri de Ana Luca.

Editura și-a extins tipărirea și în alte domenii de preocupări. Astfel a publicat cărți agricole, printre care sunt recomandabile lucrările d-lor I. Călinescu și E. Grințescu. Iar la secția „Cărți pentru copii și tineret”, o întinsă activitate desfășurată de d. N. Băzrăreanu, care sub pseudonimul Moș Noe este cunoscut și iubit de micii cititori. La fel se cuvine să remarcăm cărțile pentru copii ale d-lor Mihail Negru, Mircea Rădulescu, Teodor Castrișanu. O importantă secție este aceea a „căr-

ților de propagandă națională”, în care prezintă deopotrivă valoare științifică și națională studiile d-lui Romulus Selișanu, precum și ale d-lor: G. Sofronie, Aurel Gociman, Ion Tuțuianu, ș. a. Deasemeni un loc important în activitatea editurii îl deține „Biblioteca juridică”, de sub direcția d-lui Ion Lugosianu, din care au apărut până acum 30 de texte de legi și regulamente, adnotate de specialiști ai disciplinei.

În editura „Universul” se primesc și în consignație numeroase opere literare, agricole, juridice, cărți pentru copii și tineret, cărți de propagandă națională, etc. Cu același interes menționăm și numeroasele publicații săptămânale scoase de editură, printre care „Universul literar” și „Trup și suflet” sunt cele mai răspândite reviste dela noi.

Activitatea largă și diversă a editurii „Universul”, a fost încoronată anul acesta cu tipărirea volumului de „Amintiri” al maestrului Iancu Brezeanu, carte care a fost cel mai mare succes literar din țară.

Calendarul Universul 1940

Anul astronomic

Anul 1940 este un an bisect. El are 366 de zile, spre deosebire de ceilalți trei dinaintea sa care au avut câte 365 de zile. Ziua socotită în plus, este trecută la luna Februarie care anul acesta va avea 29 de zile.

Anii biseși se succed din patru în patru ani. Ei se recunosc foarte ușor, fără a fi nevoie să ținem o socoteală a succesiunii de mai sus, prin aceea că ultimele lor două cifre sunt divizibile cu 4. De exemplu, anul 1932 a fost un an bisect, pentru că ultimele sale două cifre — 3 și 2 — formează numărul 32 care este divizibil cu 4. La fel, anul 1956 va fi un an bisect, pentru că 56 se împarte exact cu 4. Din contra, 1939 nu este un an bisect pentru că 39 nu se împarte exact cu 4.

Anii seculari, terminați deci în două zerouri, nu urmează această regulă. Ei nu sunt biseși decât atunci când primele două cifre sunt divizibile cu 4. De exemplu, anul 1600 a fost un an bisect, anul 2000 va fi un an bisect, la fel 2400; din contra 1800, 1900 n'au fost ani biseși, după cum nici 2100 2200 nu vor fi biseși.

Dar să revenim la anul 1940. El începe în ziua de Luni 1 Ianuarie și se sfârșește Marți 31 Decembrie. Anotimpurile sale încep la date diferite, după cum ne aflăm în emisferul nordic sau sudic al globului pământesc. Iată care sunt aceste date:

	Emisferul nordic sau boreal	Emisferul sudic sau austral
Primăvara	21 Martie	23 Septembrie
Vara	22 Iunie	22 Decembrie
Toamna	23 Septembrie	21 Martie
Iarna	22 Decembrie	22 Iunie

Elementele caracteristice ale anului 1940 sunt:

Numărul de aur	3
Ciclu solar	17
Epacta	21
Litera dominicală	GF
Indictea romană	8

Toate aceste date servesc la diferite socoteli calendaristice și în special la socoteala sărbătorilor mobile. Se mai spune că ele formează elementele calculului, computare însemnând pe latinește a socoti.

Astfel, numărul de aur ne arată că anul

1940 este al treilea dintr'un ciclu de 19 ani, la sfârșitul căruia fazele lunii revin exact la o aceeași sferă. Acest ciclu se numește ciclu lunar.

Deasemenea ciclul solar ne arată că anul 1940 este al 17 dintr'un ciclu de 28 de ani, la sfârșitul căruia anii vor începe printr'o aceeași zi a săptămânii.

Epacta, litera dominicală și indictea romană sunt la rândul lor date folosite în special de biserică pentru diferite socoteli.

Afară de datele de mai sus, anului 1940 îi corespund următoarele ere mai principale, socotite în raport cu diferitele evenimente mai principale ce au avut loc în trecutul omenirii:

Anul 6653 al perioadei iuliene. Numerotarea anilor în felul acesta se socotește dela anul 4713 înainte de Cristos Dacă la 4713 adăugăm 1940, găsim totmai 6653 care reprezintă anul perioadei iuliene. Numărul de ordine al zilelor din 1940, socotit dela prima zi a anului 6653, se găsește trecut în ultima coloană a tabloului cu date calendaristice din fiecare lună, publicat în calendarul de față.

Anul 2716 al Olimpiadelor, sau al 4-lea al celei de a 679 Olimpiade.

Anul 2693 dela fondarea Romei.

Anul 2687 dela era lui Nabucodonosor, al cărei început a fost fixat Miercuri 26 Februarie anul 747 înainte de Cristos.

Anul 1940 al calendarului iulian începe cu 13 zile mai târziu, adică Duminică 14 Ianuarie. Socotirea zilelor în felul acesta este însă greșită, căci în decursul anilor calendarul a tot rămas în urmă și de aceea calendarul acesta este părăsit.

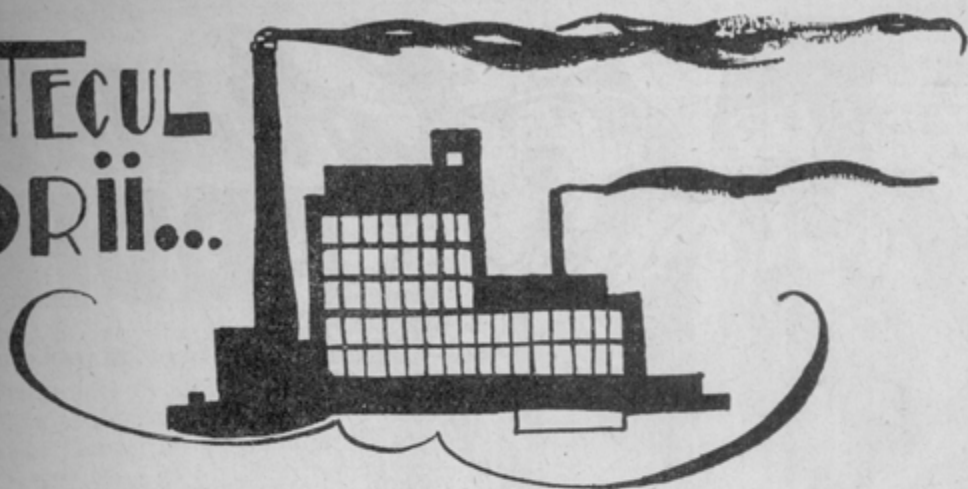
Anul 148 al calendarului republican francez a început Sâmbătă 23 Septembrie 1939, iar anul 149 va începe Luni 23 Septembrie 1940.

Anul 5700 al erei Evreilor a început Joi 14 Septembrie 1939, iar anul 5701 va începe Joi 3 Octombrie 1940.

Anul 1358 al Egirei, cum se mai numește calendarul musulman, a început Marți 21 Februarie 1939, iar anul 1359 va începe Sâmbătă 10 Februarie 1940. Calendarul acesta este tot mai puțin folosit azi în lumea musulmană. După el se orientează numai viața religioasă, în timp ce întreaga viață economică și socială folosește tot mai mult după calendarul gregorian.

Calendarul Universal 1940

CÂNTECUL MORII...

Căruțele cu mersul lin
Și cu căluți ce duc povară,
Căruțele cu boi ce vin
Din depărtările de țară,
Pe frig, pe moină, pe senin, —
Cei ce-au pornit la drum cu zorii
Au poposit la poarta morii...

Gigantică se 'naltă moara
Clădită din beton și fier;
De dimineată până seara
Ea 'și cântă cântecul spre cer
Cu zeci de roți și de turbine,
Se mișcă stavilele grele
Ca 'n mâini puternice de faur,
Și viforește printre ele
Ca pulberi fine de cascadă,
Făina galbenă de aur,
Făina albă de zăpadă...

Iar din gigantica vâltoare,
Din largă viforoasă muncă,
Un tainic glas ca o porincă
Șoptește 'n larma creiatoare,
Tot mai profund și tot mereu,
Din albul cernerii și voi:
— Acesta este trupul meu
Care se frânge pentru voi!

MIRCEA DEM. RADULESCU

Colindele în ARDEAL

de PROF. TRAIAN GHERMAN

În ajunul Crăciunului, în fiecare sat din Ardeal e o fierbere ca într'un stup de albine neliniștit.

Stăpânul casei curăță ograda, taie lemne pentru sărbători, se îngrijește să aibă la îndemână nutreț mult și mai bun pentru vite.

Găzdoaia, mai ales dacă are și fată mare, împodobește casa cu pânzeturi curate și cu aleseturi, taie varza și o pune la foc, aduce în casă covrigii și colacii copti cu o zi înainte, ca să-i aibă la mână pentru colindători, aduce din pod dela fum câteva pecii (mușchi) și costițe de porc, apoi cârnați, tot pe seama colindătorilor; într'un colț de fereastră pune sticla cu băutură și paharul, cu care îmbeie pe acești oaspeți doriți.

Fata pune într'un colț din ladă hainele cele mai frumoase, prinse în păturele cât mai mărunțele, apoi mărgelile și cununile; gătește, pe ascuns, o peană, un „stont” cât mai mândru, din mușcată și flori artificiale, ca să-l deie cuiva, — cui știe ea.

În alte sate, fetele tot în ajun trebuie să se adune la o casă, să facă turca și

steagul, pentru împodobitul cărora își oferă fiecare cu dragă inimă podoabele cele mai frumoase, — prilej să le admire și alții.

Apoi mai dau o raită pe la fetele de prin vecini să le roage, ca, pe când vor prinde de veste că vin colindătorii, să fie și ele la casa părinților ei, să se încingă un joc cât mai mare cu colindătorii, că tot e mai frumos dacă au cu cine juca colindătorii, — ș'apoi și fala căsiei e mai mare.

Dar nu numai cei mari au acum de lucru, ci toată lumea, începând chiar cu copiii de 3—4 ani.

Cei mici, cu zile înainte, și-au căutat câte-o joardă cât mai lungă, să se apere de câini când vor merge la colindat și își au pusă bine *straița* cu care dorm de multe ori pusă sub perină, pentruca să fie mai siguri de ea, că le trebuie să adune covrigii, merele și nucile ce le vor căpăta.

Aceștia abia apucă să treacă vremea prânzului și pleacă la colindat și îi auzi pela ferești colindând:

*Colindită cu codiță
Hoalbă ochii la poliță
La cârnați și la călbași,
Sculați gazde să ne dați.*

După ei pleacă copiii de școală cu steaua și cu icoana — cu Nașterea, apoi pornesc Irozii, așa că pe când înserează, tot satul forfotă și răsună de colindători.

Pe la cina cea bună se schimbă gla-

surile. Copiii și-au făcut datoria. Acum urmează cei mari ca să vestească Nașterea lui Cristos.

Aceștia însă au și anumite îndatoriri și răspundere în ce privește colindatul. Organizați în cete — în alte sate organizația se numește *bute*, *lădoi*, *bere*, *olăghină* și alte și alte numiri —, încă de dimineața sunt chemați cu toții la gardă prin sunet de buci. Aici, sub conducerea *vătavului*, fac toate pregătirile pentru colindat, repetesc colindele învățate, *vătavul* face atent pe fiecare asupra îndatoririlor ce le are, — pe *pângar*, pe *că-măraș*, pe *butoier* și alți slujbași ai organizației. Apoi pleacă acasă și spre seară, toți, în haine de sărbătoare, cu peană în șapcă. — peană căpătată dela cineva, — sunt iarăși la *gazda ficiorilor* și cu ei și ceterașii.

Pela cina cea bună pleacă la colindat. Colindă mai întâi la *gazda ficiorilor*, că e *tata* lor, apoi pe rând la toți mai marii satului începând cu preotul, apoi încep colindatul dela un cap la un cap de sat și colindă la fiecare casă.

Colindă mai întâi la fereastră afară, după ce au avut voie dela căseni, apoi sunt poștiți în casă. Intră mai întâi *vătavul*, apoi pe rând în ordinea tistiei, ce o au în ceată; se așează sau în jurul mesei, sau fac cerc și colindă un alt text, cu altă melodie.

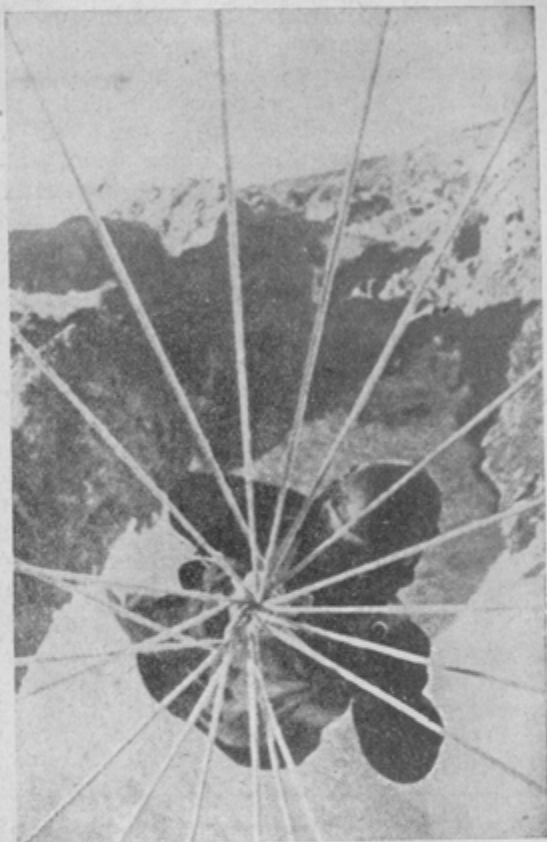
După colinda aceasta, stăpânul casei le mulțumește, îi imbie cu băutură, iar stăpâna pune pe masă bunătățile gătite din bună vreme.

Gustarea aceasta e mai mult de formă, pentru cinstea casei și să le șadă pețitorii în dulce. Înainte de plecare se încinge un joc cu fata și cu fetele, cari întâmplător sunt de față, stăpâna îi cinstește cu :

*Un colac mare, frumos,
Pelița lui Cristos*

și cu o pecie de porc — *godânac* —, din cari tinerii în sărbători fac cinste, o masă comună, pentru fete și în multe locuri și pentru părinți.

Ați ghicit ?

Un păianjen uriaș, în centrul pânzei lui. Așa s'ar părea la cea dintâi vedere.

În realitate, clișeul nostru reprezintă pe Ernst Udet, cunoscutul aviator acrobat, fotografiat de un aparat automat fixat în parașută, în timp ce făcea o săritură dela 1000 metri.

Cam așa se practică colindatul în întreg Ardealul.

Însă aproape fiecare sat își are și obiceiurile sale particulare. Așa, e obiceiul să înceapă colindatul dela biserică. Tinerii, după ce a înserat, se strâng la biserică și trag clopotele; se urcă în turn și colindă patru colinzi în cele patru laturi ale văzduhului, dând de știre prin aceasta că merg colindătorii. Obiceiul acesta îl aflăm mai ales pe valea celor

două Târnave și în parte pe Mureș (la Inoc).

În satele de pe Țara Oltului, unde au fost pe vremuri regimente de grăniceri, și azi se mai păstrează urme din viața militară a satelor, pe cari le găsim până și în obiceiurile dela Crăciun.

Așa, în Scorei, în *Porumbacul de sus* și în alte sate, tinerii se organizează în două cete pentru colindat, — în ceata boierilor și ceata iobagilor. O ceată o formează descendenții vechilor militari-boieri și alta ai vechilor iobagi. Acest separatism e atât de riguros observat, încât este exclus ca în ceata boierilor să intre vre-un iobag, de-ar fi și cu stea în frunte. La colindat? — Tot așa. Ceata boierilor colindă numai la familiile de boieri și a iobagilor numai la iobagi. Dacă s'ar întâmpla cumva, pe vrute, pe nevrute, ca să se rătăcească ceata iobagilor la vre-o casă de boier, nu numai că nu-i lasă să colinde, ci de-a dreptul îi hui-duesc, — pentru că le-au făcut de rușine casa.

În Valea și Cacova Sibiului aflăm alt obicei specific la colindat. Tinerii colindă afară, la fereastră. În tot

timpul cât colindă tinerii, gazda căsii stă pe o laviță în casă, sub fereastră. Când au gătat cei de-afară de colindat, gazda aprinde o lumânare, cât mai mare și mai frumoasă, și cu ea în mână iese la colindători, să le dea pecia și colacul. Vătavul mulțumește, în versuri, întâi pentru colac, apoi pentru carne și la urmă întinzând mâna după lumânare, o stinge spunând vorbele:

*Și lumina asta,
Pe lumea asta — stinsă,
Pe cealaltă — aprinsă.*

Un colindător poartă o „botă“, adică o cofă de lemn, în care adună aceste lumânări, pe cari le aprind în serile Crăciunului, când se întrunesc la petrecerea și masa comună.

Obicei asemănător în fond găsim și în *Apoldul de jos*. Într-o seară, știută de feciori și fete în postul Crăciunului, tinerii pleacă pe la toate șezătorile din sat, însoțiți de muzicanți și se încinge câte-un joc cu fetele de aici. Drept mulțumită pentru joc, fiecare fată dă câte-o lumânare.

Camera de comandă

V'ați închipuit vreodată cum arată camera de comandă a motoarelor unui mare avion? Iată-o, în fotografia noastră. Camera aceasta este centrul nervos al unui hidroavion uriaș cu 74 pasageri și cu patru motoare, care face serviciul transoceanic San Francisco-Manila.

Fiecare motor are 1500 cai putere.

Fiind tinerii grupați în mai multe cete, fetele sunt nevoite să dea atâtea lumânări, câte cete sunt. Rar se întâmplă ca vre-o fată să nu dea lumânare vre-unei cete. În cazul când vre-o ceată n'ar primi lumânare dela vre-o fată, tinerii își răd de ea cu vorbele: „Murire-ai fără lumină“.

A doua zi de Crăciun, seara, e obiceiul ca tinerii din ceată să-și cheme părinții la cină. Petrecerea se întinde de multe ori până după miezul nopții. Atunci când pleacă bătrânii spre casă, fiecare capătă câte-o lumânare și cu ele aprinse se îndreaptă spre casă, pentruca să nu fie nevoiți a orbeca prin întunec.

În Cristorel, jud. Cluj, este următorul obicei: tinerii se adună în taină la sfat, din care cap de sat să înceapă colindatul, — fără să prindă de veste fetele, cari și ele merg în grup la colindat. Tip-tit, pe furiș, prin grădini și peste garduri, se strâng la locul învoit și încep să colinde pe rând la fiecare casă. Fetele fac ce fac și nu se lasă păcălite cu una, cu două, și pe când feciorii închină cu parharul în casă în jurul mesei, și ele sunt la fereastră și colindă, iar când ies tinerii, intră ele în casă.

În Satu-Mic (jud. Satu-Mare) e obi-

ceiul să colinde mai întâi la fereastră, după aceea cer voie să-i lase în casă, cu vorbele :

*Slobozi-ne gazdă'n casă,
C'afară plouă de varsă
Și noi sântem crericuși (seminariști)
Crericuși cu haine lungi;
Crericuși cu heverenzi,
De nu crezi, vină și vezi.*

Fata din casă, la ultimul vers colindat, merge să deschidă ușa, însă unul dintre colindători ține ușa și nu lasă să o deschidă, până nu colindă și fata cel puțin un vers.

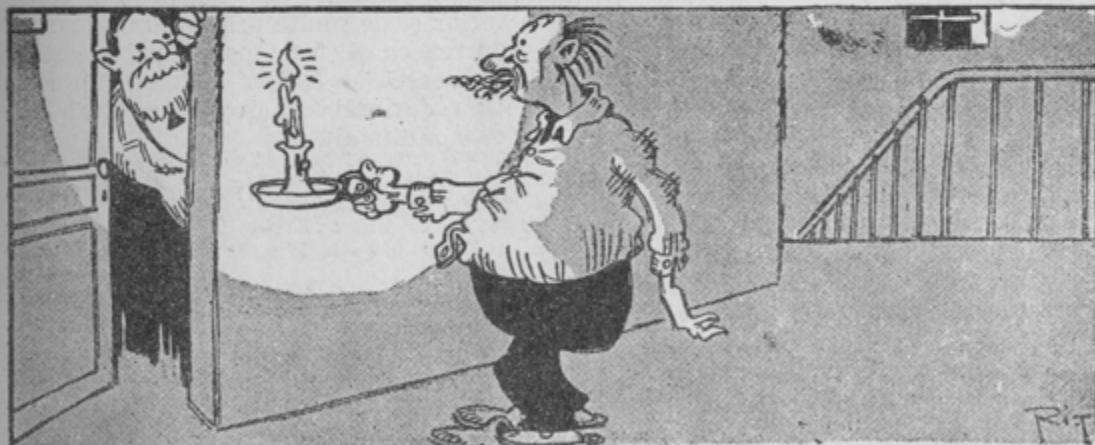
Colindătorii intrând apoi în casă, dau binețe colindând :

*— Bună veste gazdă'n casă
Sara lin'a lui Crăciun.*

La acest salut din partea tinerilor, gazda răspunde tot colindând :

*— Sănătoși, voi juni frumoși
Treceți juni de hodiniți.*

Tinerii răspund :

— Cum, vecine, săptămâna trecută cântam ziua și te-ai plâns că n'ai adormit ; acum, cânt noaptea și te plângi că te deștept din somn...

— N'am vinit să hodinim,
C'am vinit să vă vestim
Că s'o născut Domnul sfânt.
Oare unde pe pământ?
In paiele grâului,
In florile fânului —
Intoarce-te cruce'n masă,
Să iese răul din casă
Și să intre binele
In tăte unghetele.

După aceasta, fiecare colindător dă
mâna cu ai casei, cu vorbele:

— Bună sara lui Crăciun!

iar după miezul nopții:

— Bună dimineața lui Crăciun!

După ce au fost omeniți cu mâncare și
băutură, pleacă colindând următoarea:

Buni gazde fusăr'aici
Florile dalbe
Că bine ne-o omenit,
Omenească-i Dumnezeu
Cum îi vine din a'său,
Mai vârtos dela Hristos.
Nașterea lui Hristos
Să ne fie de folos.

In satele de pe lângă Baia Mare, ca de
exemplu în Borlești și Lucăcești, găsim
obiceiul cunoscut sub numirea de *cerutul
colacului*. Cu prilejul colindatului din a-
jun, tinerii colindă numai la casele cu
fată mare. Se așează în jurul mesei, pe
care fata a pus din bună vreme un colac
și o sticlă cu băutură. După ce au colin-
dat, unul dintre tineri — cel simpatizat
de fată — ia cuțitul dela brâu și pune
colacul înaintea sa; rostește apoi o mul-
țumită, în versuri, și când a sfârșit mul-
țumita, taie colacul în felii și fiecare tân-
năr ia o felie.

Acelaș tânăr ia apoi sticla cu băutură
și închină fetei așa:

— Io îți închin dumnitale.
Io 'ți închin cu asta mână,
Că cu asta mi'i ndemână.

Nu-ți închin pahar de lut,
Ca să trăești cu urit,
Da'ți închin pahar de'iağă (sticlă)
Ca să-ți fie lumea dragă.

Iar tu de'i ști mulțami,
Tri-patru'oiu dobândi
Și de nu'i ști mulțami,
Ș'acesta l'oiu pune-aci.

Cu vorbele acestea pune sticla pe masă
fără să guste băutura și așteaptă să-i în-
chine fata, — c'apoi va dobândi el și trei,
patru pahare, nu numai unul.

Fata ia în mână sticla și răspunde ast-
fel, adresându-se către feciorul care i-a
închinat:

— Io frumos ț'aș mulțami,
Do' mă tem, că nu ț'oiu ști;
Mulțamească-ți spicu' săcării
Din mijlocu' țarinii
Și spicu' grâului
Din mijlocu' stogului. —
Este-o păsăruică, ruică
Ciripește românește
Și frumos îți mulțamește.

Gustă apoi din pahar și îl dă feciorului,
care i-a închinat și îl golește. Pe rând se
umple paharul din nou pentru fiecare
fecior și de multe ori se cam adeverește
urarea ca și trei, patru pahare să do-
bândească un fecior, — după cum e bău-
tura, dar mai ales după cum e fata, care
te-a mulțamit.

Prof. Traian Gherman

CE SCRITORII LATINI TREBUE SĂ CUNOASTEM

Literatura latină, alături de cea grecească de care se va ocupa Calendarul pe 1941 — constituie izvoarele scrisului universal. Apoi faptul că o bună parte din învățământul nostru secundar se bazează pe roadele acestei literaturi, constituie un îndemn mai mult s'o cunoaștem de aproape. Nu trebuie să uităm roadele pe care, în scrisul clasic românesc, le-a înles-

nit literatura latină, inspirând opere nemuritoare unor poeți și prozatori de valoare ca Alecsandri, Odobescu, Eminescu, D. Zamfirescu.

Toate acestea ne îndreptățesc să susținem că, pe drept cuvânt, scriitorii care urmează, atât de caracteristici pentru spiritul latin, trebuie: adânciți, în original sau — ceea ce e lesnicios — în traduceri îngrijite de care abundă biblioteca românească.

M. Tullius Cicero

(106—43 a. Chr.) a început cu poezii, pentru ca la 25 de ani să deuteze în oratorie (**Pro Quinctio**), disciplină în care se va perfecționa la Athena și Rodhos. A fost quaestor și aedil în Sicilia, consul, înăbușind, la 63, conjurația lui Catilina. A trăit în mijlocul unei societăți corupte, pentru ridicarea căreia a luptat. Ca orator ne-a lăsat 8 pledoarii (**Pro Roscio**, **In Varrem**, **Pro Murena**, **Pro Archia**, **Pro Milone**, **Pro domo**, **Pro Caelio**, **Pro Fonteio**), numeroase discursuri politice (**In Catilinam**, **Pro lege agraria**; **Pro Marcello** etc.). Ca tehnician al oratoriei a scris: **De inventione**; **De Oratore**, **Brutus**, **Orator**, — susținând că oratorul trebuie să fie *homo bonus dicendi peritus*.

Ca filosof a scris: **De republica**; **De legibus**; **De natura deorum**; **De senectute**; **De amicitia**; **De officiis**; **De finibus bonorum et malorum** — fiind mai mult un vulgarizator al filosofiei grecești. A lăsat și foarte multe scrisori — în totul o operă în măsură să-l arate ca enciclopedist și cel mai de seamă reprezentant al prozei latine.

LIVIVS [ANDRONICUS]

Grec din Tarent, e adus ca sclav la Roma, în 272, și ajunge în familia Livia, unde devine educator. Liberat, ia numele de Livius și formează o școală, unde, pe lângă educația fizică, dă copiilor de învățat versuri din poemele homerice. Traduce *Odissea* în versuri saturnine — din care ne-au mai rămas doar câteva versuri, apoi scrie 19 tragedii grecești, în care a fost autor și actor. La 207 compune un himn — pentru celebrarea victoriei dela Metaur. E cel dintâi scriitor latin și popularizatorul poeziei grecești la Roma. Moare la 204 a. Chr.

T. Maccius Plautus

(254—184 a. Chr.) e de loc din Sarsina și a fost actor — dar sărăcind ajunge morar și bratar. Se refacă cu ajutorul primelor comedii — după care se dedică acestui fel de opere — scriind cam 130. Ni s-au păstrat vreo 20 — dintre care mai cunoscute sunt: **Amphitryon**, **Aulularia**, **Menechmi**, **Miles Gloriosus**, **Rudens** — cele mai multe precedate de prologuri în care autorul stă de vorbă cu publicul și expune subiectul. Se pricepe în caracterizarea tipurilor de sclavi, de curtezane și în glume exagerate și tipuri caraghioase. El introduce aluzii politice, e energic și variat și e socotit cel mai mare reprezentant al comediei latine. A fost imitat chiar de Shakespeare.

Calendarul Universal 1940

P. Terentius Afer

(185—159) a. Chr. era — cum îl arată chiar numele — din Africa (Cartagena) de unde a fost adus, ca sclav, de senatorul Terentius Lucanus — care i-a dat și numele. La 20 de ani se joacă prima piesă — fapt care-l introduce în societatea lui Laelius și Scipio. Moare într'un naufragiu, la 25 de ani, pierzând și tot materialul literar adunat din Grecia. A scris comedii, **Andria** — după Menandru, **Hecyra** — satira soacrelor, **Heautontimorumenos** — comedia celui ce se pedepsește singur, **Eunuchus** — după Menandru, **Phormio** — având ca tip părăsitul imitat de Molière; **Adelphi** — cea mai bună, având ca temă roadele educației înțeleasă în două feluri. În prologuri se apără de unele învinuiri. Caracterele sunt fine, desnodământul logic și clar, comicul delicat, rafinat. Originalitatea sa stă în amănunte și limbă. Reputația sa a fost foarte mare în evul mediu.

Q. ENNIUS

tot grec, din Rudi (Calabria) trăiește între 239—169 a. Chr. E socotit cel mai mare poet al epocii elenistice și părintele literaturii latine. Il aduce Cato din Sardinia, unde era militar. Se distinge, ca soldat, la cucerirea Ambraciei.

Contribue la introducerea helenismului. Trăiește sărac și e îngropat în mormântul familiei lui Scipio.

Încearcă tragedii din ciclul troian, imitații, comedii, traducerea istoriei sacre a lui **Evhemer**, poemul gastronomic **Heduphagetica**, poema didactică **Epicarmus**, șase **Saturae** — prin care se arată premergător al lui Lucilius.

Opera lui principală sunt cele 18 cărți de **Annales** — în care tratează istoria romană până în epoca sa și războiul al II-lea punic — epopee națională în hexametri. Opera sa a avut mulți imitatori — printre cari Lucrețiu și Virgiliu.

C. Valerius Catullus

(87—54) a. Chr. era din Verona. Învăță și se introduce în societatea romană, unde iubește cu patimă pe o oarecare Lesbia — din cauza căreia a și murit. Ne-a lăsat 116 poezii — originale sau imitate: elegii, epigrame, epitalame, etc. — toate pline de grație și de spirit, simple, sincere, foarte apropiate de cântecele de azi — fapt care face să fie cel mai citit poet latin după Horatius. Are o limbă familiară, presărată cu diminutive, o versificație bogată și variată.

LUCRETIUS

(99—53) era din Roma și susținea teorii foarte îndrăznețe — lucru care a făcut pe unii să-l socotească nebun. S'a sinucis — după o viață de suferință. A scris celebrul poem didactic **De rerum natura**, cu care prilej expune doctrina materialistă a filosofului grec Epicur. Opera are 6 cânturi și cântă puterea atomilor, a iubirii, a percepțiunilor, a civilizației și fenomenelor. După el, sufletul fiind material, moare odată cu corpul. El învăța morala plăcerii și reușește să îmbrace un subiect arid în rețeaua celei mai fine imaginații și celei mai calde simțiri. A fost foarte apreciat în viață.

M. Valerius Martialis

(40—104 p. Chr.) era de loc din Bilbilis (Spania) și abia la 64 se stabilește la Roma. Deși apreciat, n'a dus o viață prea bună. S'a bucurat totuși de protecția lui Titus și Domițian, pentru ca după moartea acestuia, să-și continue opera în patria sa. Ne-a lăsat 1500 de epigrame, 33 intitulate **Liber spectaculorum**, două cărți: **Xenia** și **Apophoreta**. Subiectele sale sunt variate, valoarea inegală. Martial, cu toate defectele și cu toată slugărnicia, trebuie socotit un poet clasic și un scriitor original.

C. Iulius Caesar

(100—44 a. Chr.) era originar din Roma și a jucat un rol de frunte în politica statului roman. Organizează primul triumvirat, ajunge consul și guvernator în Gallia Cisalpină — după care, în 8 ani, cucerește întreaga Gallie. La 48 ajunge stăpân absolut — ca dictator. A scris **Discursuri**, **Epistole**, **Poeme**, **Tratate asupra augurilor și auspiciilor**, în fine celebrele **Comentarii de Bello Gallico** (8 cărți) și **De Bello Civili** (3 cărți) — prima cuprinzând memoriile celor 7 campanii în Gallia, Germania, Britannia, și o carte scrisă de generalul Aulus Hirtius — a doua scrisă spre a arunca răspunderea războiului civil asupra lui Pompei. Narațiunea e vie, interesantă și obiectivă — dar prezintă mai mult interes de tehnică militară. El a scris cea mai frumoasă proză latină.

CORNELIUS NEPOS

(94—24 a. Chr.) era din Gallia Cisalpină. Vine la Roma — unde se ocupă cu literatura. A purtat o vastă corespondență cu Cicero, a fost prieten cu Catulus și cu T. Pomponius Atticus. A scris mult — dar ni s-au păstrat doar cele 24 de biografii ale bărbaților iluștri, generali greci, romani și cartaginezi — prin care a urmărit mai ales un scop moral. De aceea — chiar neglijând adevărul istoric — arată numai partea pozitivă a eroilor săi. Nu este un istoric, ci un compilator.

P. Virgilius Maro

(70—19 a. Chr.) s'a născut în Andes. Studiază la Cremona și la Milan — după care se stabilește la Roma, pentru ca, în cele din urmă, să se retragă la țară. A fost o fire bolnăvicioasă și a murit de insolatie. Opera sa se compune din **Bucolice** sau **Elogae** — zece poezii pastorale — imitate după Theocrit, în care cânta viața la țară. **Georgicele** — 4 cărți tratând despre agricultură, viticultură, creșterea animalelor și albinelor — se remarcă prin unele episoade. E un poem didactic din care se desprinde dragostea de natură și de viața la țară, simpatii pentru animale și plante. În fine, **Aeneida** — cea mai însemnată lucrare a sa — epopee națională în 12 cânturi — destinată să glorifice poporul roman și familia domnitoare. Aeneida a creat autorului ei o reputație bine meritată — care, în timpul lui Dante, ajunsese la culminație: Dante îl ia drept călăuză în Infern, iar creștinii îl socotesc profet, premergător al ideilor creștine.

C. CAECILIUS PLINIUS SECUNDUS

numit și Cel Tânăr (62—114) s'a născut la Como și a fost educat de unchiul său Pliniu cel Bătrân, cel mai de seamă reprezentant al științei romane. A suferit mult din partea lui Domițian, dar având avere mare, s'a dedicat studiilor. A scris **Panegyricul lui Traian**, zece cărți de **Epistolae** (total 247) pline de cele mai interesante informațiuni, în deosebi pentru domnia lui Traian, care n'a avut alt istoric. Intre ele sunt două privitoare la creștini. Nu se ridică nici prin sinceritate, nici prin stil, la înălțimea lui Cicero.

C. Sallustius Crispus

(87—35 a. Chr. n.) era originar din Amiternum; și-a făcut educația la Roma, fără a se fi lăsat atras de tineretul corupt. Ura aristocrația și ajunge tribun al poporului. Devine apoi proconsul în Numidia — unde face o avere imensă. Acest fapt îl determină să-și cumpere o vilă înconjurată de celebrele **Horti Sallustiani** — care, în urmă, deveni reședința împăraților romani. A scris **Conjurația lui Catilina** și **De Bello Jugurthino**. Prima cuprinde evenimentele contemporane — arătate cu oarecare părtinire. În a II-a atacă aristocrația — dar e superioară celei dintâi.

P. Ovidius Naso

(43 a. Chr. — 17 p. Chr.) s'a născut în Sulmo și a studiat la Roma și Athena. A luat parte activă la viața publică, dar renunțând la tot felul de favoruri ajunge poetul răsărit al societății romane. Cu toate legăturile multe pe care le avea, la anul 8 p. Chr. este exilat la Tomis (Constanța), unde a dus o viață foarte grea, între Goții și Sarmatii cu care, la început, nu se înțelegea. A scris: **Declamațiuni** și **Epigrame**, tragedia **Medea** (pierdute), apoi 3 cărți de elegii **Amores**, scrisori; **Ars amatoria** — lucrare imorală prin conținut. **Remedia amoris**, **Medicamina faciei**, 15 cărți de **metamorfoze**, 6 cărți de **Fasti**, 5 de **Tristia** și elegiile adresate soției și prietenilor, **Pontica**. Din mai toate se vede marele poet și versificatorul priceput.

C. CORNELIUS TACITUS

(54—119) p. Chr. s'a născut la Interamna. Învață la Roma cu profesori foarte străluciți și se distinge ca avocat. A fost prieten al împăratului Traian. A scris: **Dialogus de oratoribus** — monument de critică literară, cuprinzând o paralelă între poezie și oratorie. **Vita agricola** — plină de informații despre Britania. În **De moribus Germanorum** arată virtuțile popoarelor germanice, și se servește de cele 20 de cărți ale lui Plinius cel Bătrân.

În cele 14 cărți de **Historiae** povestește evenimentele dintre 68—96, iar în **Annales** (16 cărți) pe cele dintre 14—68 (lucrarea nu s'a păstrat în întregime). Este un povestitor sincer și plin de viață, un pictor al istoriei romane.

L. Annaeus Seneca

(4—65 p. Chr.) s'a născut la Cordova (Spania) și a studiat la Roma, sub supravegherea tatălui său, Seneca Retorul. Din cauza caracterului său a avut mult de suferit și a murit tăindu-și vinele. Ne-a lăsat 12 tratate filosofice printre care **De clementia**, **De brevitare vitae**, **De vita beata**, **De tranquillitate animi**; apoi foarte multe **Scrisori către Lucilius**, 7 cărți de **Naturales quaestiones**, 10 tragedii cu subiecte mitologice, etc. E cel mai mare filosof roman și moralist de înaltă ținută. Operele sale au fost foarte citite și au făcut să fie socotit ca un filosof creștin.

M. ANNAEUS LUCANUS

(39—65 p. Chr.) era din Cordova (Spania) și a ajuns prietenul lui Nero, în onoarea căruia a scris o poemă. Intrând în conjurațiunea lui Piso, își pierde toată trecerea și termină prin a se sinucide. Ne-a rămas dela el poema epică în 10 cânturi **Pharsalia** sau **Bellum civile** inspirată din războiul dintre Caesar și Pompei — lipsită de acțiune, dar cu un stil înflorit și bogat și o limbă energică. Cu drept cuvânt e socotit un scriitor de valoare.

P. Papinius Statius

(40—96 p. Chr.) era din Neapole și a învățat dela tatăl său să scrie versuri. A fost încoronat de mai multe ori pentru felul cum citea versuri și a fost poetul la modă în vremea lui Domițian. A scris două poeme epice: **Thebais**, în care tratează dușmănia dintre **Eteocle** și **Polynece** și războiul celor 7, și **Achilleis** — neisprăvită — privind faptele lui Achille, apoi 32 de poeme mici (**Silvae**) în 5 cărți, fiecare cu câte o introducere în proză, cu subiecte de actualitate. **Silvae**-le ne arată în Statius un poet de talent.

Q. Horatius Flaccus

(65—8 a. Chr.) era din Venusia. Avea o educație îngrijită, la Roma și Athena. Era prieten cu Virgilius și Varius care l-a recomandat lui Maecenas, care i-a dăruit o vilă (pe Tibur). În tinerețe era epicurian, mai târziu stoic. Era o fire independentă. A scris **Epodele** — compoziții satirice, imitate după Greci; **Ode**, 4 cărți — prin care creiază un nou gen, având ca modele tot pe Greci; **Satire**, două cărți scrise în hexametrul dactilic, atacă tot felul de vicii ale societății contemporane; **Epistole** — două cărți — tot în hexametrul, în care tratează subiecte filosofice, morale și literare. Ultima — **Ad Pisones** — este cunoscuta **Ars poetica** — care a servit ca model lui Boileau.

TITUS LIVIUS

A. Persius Flaccus

(59 a. Chr.) — 17 p. Chr.) era din Patavium, nu s'a amestecat în afacerile publice — deși era republican. A trăit retras și a murit în aceeași zi cu Ovidius. Dintre scrierile sale, cele filosofice s'au pierdut. Ne-a rămas opera sa istorică **Ab urbe condita** — în 142 cărți, cuprinzând istoria romană dela origine la anul 9 p. Chr. Din ea s'au păstrat doar 35 de cărți (1-10; 21-45) — ultimele 4 cu mari lipsuri. Este singurul istoric care dă o lucrare completă, bazată pe analize și pe tot felul de izvoare grecești și naționale. Pentru el istoria e literatură — de aceea povestirea sa e caldă și îngrijită, chiar dramatică.

(31—62 p. Chr.) era din Etruria și a rămas fără tată la 6 ani. Trăiește la Roma în societatea aleasă și propovăduiește morala stoică. A lăsat doar 6 satire — n'a fost prea original, destul de rece și — pe alocurea — obscur, ceea ce îl face greu de citit.

D. Junius Juvenalis

(60—130 p. Chr.) era din Aquinum, dar a trăit la Roma între retori și declamatori — fapt care se resimte în opera sa și în ocupația sa până la 40 de ani. Scrie sub Domițian, satire, dar sub Traian și Adrian a fost exilat în Egipt. Le-a împărțit în 5 cărți. Satirele sale sunt realiste, necruțătoare, dar profund morale. Din ele reiese patriotismul. Dela el au rămas câteva proverbe cunoscute: **Mens sana in corpore sano**. **Sic volo, sic iubeo. Nulla fere causa est, in qua non femina litem moverit**, etc.

Sextus Propertius

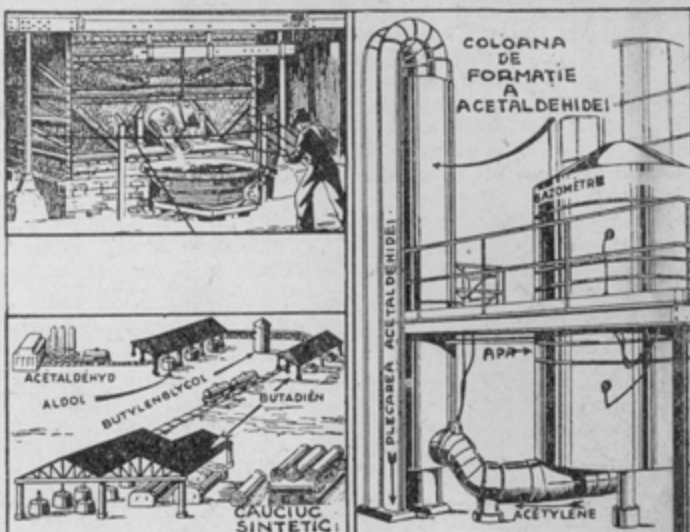
(46—95 a. Chr.) s'a născut în Umbria și a fost victimă a războiului civil. Deși orfan, a avut educație îngrijită, a fost prieten cu Ovidiu și s'a bucurat de favoarea lui August. A lăsat 4 cărți de elegii, primele 3 închinare Cynthiei, a 4-a Carminei — cu subiect național, legende, ceremonii, etc. E superior lui Tibul prin sentimentalismul său pasionat. În ultima carte se arată erudit, fiind influențat de alexandrinismul grecesc.

VAR PLUS CĂRBUNE EGAL CAUCIUC

O glumă celebră spune că un englez pronunță elastic ceea ce noi seriem cauciuc. Pentru chimiști, cauciucul nu este decât un derivat al isoprenului, el însuși derivat al butadienului.

Tratând butadienul după anumite procedee secrete, Germania produce în mare cauciuc artificial, așa cum s'a putut vedea pe schema expusă la pavilionul german al Expoziției 1937.

Noi vom examina aici principiul acestei preparări.

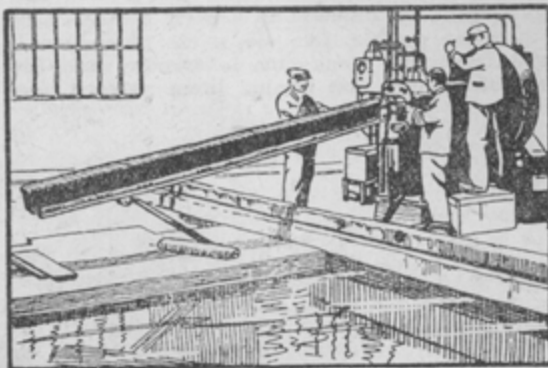
MATERII PRIME sunt varul nestins și cărbunele, amestecate în cuptoare electrice, cari încălzesc combinația var-cărbune la temperatura necesară topirii. Această reacție dă naștere la carbura de calciu.

TRANSFORMĂRI.— Carbura este pusă mai întâi — în prezența apei — în cuvette, analoage cu acelea ale gazometrelor, în care ea degazează acetilenă. După o serie de modificări chimice, vaporii de acetilenă sunt trecuți peste catalizatori de săruri de mercur, unde, în prezența apei, ei se transformă în acetaldehidă.

BUTADIEN. — Acetaldehida este transformată la rândul ei în aldol, care prin fixare de apă devine butilenglicol apoi butadien.

Acest produs trece printr'o soluție apoasă de săpun, unde se transformă într'un lichid asemănător cu laptele arborilor de cauciuc. După adăugare de săruri secrete produs se coagulează în fulgi alburii.

CAUCIUC.— Această masă buretoasă trece pe sub niște cilindri care o laminează formând o aglomerație omogenă, care iese de sub cilindri sub formă de foi. Este cauciucul artificial sau sintetic. Foile de calitate inferioară, trase prin filiere speciale, de unde ies în fire cu secțiune mare va servi la fabricarea bandajelor pline pentru camioane grele. Foile de calitate, mai elastice, vor servi la fabricarea pneumaticelor. după vulcanizare ca și cauciucul natural,

UN TĂCIUNE ȘI-UN CĂRBUNE

Un tăciune'n valră și-un cărbune,
Spune, pui de turlurică, spune:
Pădurea de ce a'ngălbenil,
Cântăreții de ce i-au amuțit?
Am trecut în zori peste hăjaș,
Nu l-am mai văzut pe Păunaș,
Lângă Jântânița din poiană
Nu mai cântă dulcea Cosânzeană.

Un tăciune'n vatră și-un cărbune,
Spune, pui de turlurică, spune:
De ce s'a ascuns păcurarul din lună,
Buciumul de ce nu mai răsună?
Am trecut spre culme la amiazi
Era pustie căsuța dintre brazi,
Peste straturi plopî s'au scuturat,
Șlanța Vineri unde ne-a plecat?

Un tăciune'n valră și-un cărbune,
Spune, pui de turlurică, spune:
Turmele de ce mugesc în vale,
Câmpul de ce-a'mbrăcal strai de jale?
M'am uitat în sus la negrii nori,
Am văzut șireaguri de cocori
Munții se îmbrobodiseră în ceață
Unde-i avântărea lor măreață?

Un tăciune'n valră și-un cărbune,
Spune, pui de turlurică, spune:
Ochii triști de ce se umezesc,
Visurile sborul de ce și conțenesc?
Bunicul ascultă greurul fluerând în vie
Și-a'nceput să murmure un cântec din junie
Și-a rostit oștiând cu șoc nespus:
— Săracă tinerețe, cum te-ai dus!...

I. I. SORICU

Frații

de N. PORA

Se dăduse ordinul de înaintare. Intreg batalionul pornise într-o înfrigurare de negrăit. Pe toți îi ținea ceva de inimă, îi apăsa gândul „acela” pe care li l-a amintit Domnitorul, bunul lor Părinte cu chip palid ca Isus Christos și cu vorba blajină, și atât de dulce în sumeția cu care le rostea în limba lor.

„Fără frică de moarte, băeți! — le spusese — că în țară vă purtăm de grijă”.

Lui Sandu Pripov îi venea așa par'că să chiuie de bucurie, ca'n zilele frumoase la horă, în Băltenii lui dragi, și, iarăș o înduioșare, o mlădiere a sufletului și o înmuiare a lui pân' la lacrimi îl făcea să nu mai vadă sita deasă a apei ce se lăsa din cer neîncetat, să nu mai audă nici zdupăiala pașilor grăbiți ai camarazilor, nici plesnetele neîntrerupte ale împușcăturilor și șuierăturile gloanțelor ce le treceau pe deasupra capetelor, și nici bubelile năpraznice ale tunurilor dușmane, ce prinsese glas și mușcau din coloana lor cu dinți de foc.

...O vedea pe măicuța lui, pe prispă, în colțul unde torcea așteptându-i să vie, el și Neguț; iar mai încolo, în bătătură,

Sultânica, nevasta lui, deabia adusă în casă de trei luni, robotea punând în rânduială câte toate ale casii.

Le vedea bine toate, cu ochii cei pururi neațipiți ai amintirii, alergând cu „frații”, săltând peste câte un căzut, sburând ca s'ajungă mai degrabă acolo, la piciorul namilei dătătoare de moarte.

Șuierăturile și bubuiturile se întetiră. Deocamdată, prin negura ce îi învăluia, dușmanii nu-i zăreau, aruncând plum-bii și ghiulele într-o doară, nedumeriți de liniștea a lor noștri, unde nu trăgeau nici unul...

Se involbură apoi prejmetele redutei de ghiotura dorobăntimii. Era toată de flăcăi, care cu câte o scară, cu fașine, cu saci cu pământ și toți cu puștile gata, la semnal.

Se începu urcușul, tocmai când se crăpă de ziuă. O, ziua aceea de Vineri! Din cei ce au trăit-o, nimeni n'o s'o uite. Fără să răsufle aproape, așa suiau băeții, foșgăind și dibuind pe scări până ce întâii ajunseră sus.

Turcii îi primiră cu iataganele și cu baionetele la puști.

Un răcnet spăimântător. „Aman!

Prezența de spirit a lui Piron

Piron, spiritualul poet, autorul *Metromaniei*, era foarte cunoscut prin lipsa-i de stăpânire. Deoarece i se reproșa că s'a cam cherchelit într-o Vinerea Mare, împleticindu-se în mers, replică, spre a se scuza:

— I se poate îngădui umanității să se clatine în această zi, în care divinitatea și-a dat sfârșitul.

Și somnul e o opinie

Furiș că a fost refuzat de comitetul de lectură al Teatrului Francez, un tânăr scriitor se adresa actorului Samson, pe care îl acuza că a votat contra piesei sale.

— Pentru Dumnezeu, domnule, dumne-n'ai ascultat piesa; ai dormit, te-am văzut. Samson îl privi fix și îl zise cu tărie:

— Domnule dragă, și somnul e o... opinie

Allah! — spintecă cerul dimineții mohorâte, în vreme ce ai noștri se învârtteau printre dușmani, împungându-i cu baioneta ori miruindu-i drept în mijlocul scăfârliei, cu patul puștii, de piereau ferurile din furnicarul redutei, ca prin farmec.

Dar pieire mare era și pe valea întreagă. Dușmanii îi văzuse pe dorobanți, îi ochiau acum din plin, de sus, de pe creștetele redutei, semănând cu trupurile celor ce veneau să-i nimicească șanțurile din preajmă.

Acum țipetele, îndemnul și încurajările alor noștri s'amestecau cu urlatele și gemetele celor ce cădeau și cu vaele răniților, ce spintecau văzduhul întovărașind bubuitul împușcăturilor și al tunurilor ce spărgeau cerul.

Sandu, împins de iureș, se pomeni sus, pe creastă, tocmai când prinse trâmbița să sune a izbândă, „Înainte“.

Semeț, făcându-și loc cu baioneta prin mușuroiul turcesc ce se năpustia mai amarnic, îndesit de noi întăriri și urlând năprasnic pe limba lor „Allah! Aman!“ — trăgea cu putere cum trăgeau frații lui, până ce curățiră colțul acela blestemat și răsuflară cu toții, când tricolorul românesc se desfășură, fâlfâind mândrele-i falduri în bătaia vântului.

Un „ura!“ năprasnic, din mii de piepturi, dete vestea cea mare tuturor: ultima redută, cea mai de pe urmă poartă de apărare a Plevnei, se deschisese largă.

Iar din forfota zilei aceleaia de neuitat, Sandu se pomeni într-o ambulanță, cu mâna legată și slăbit tare, de multă pierdere de sânge.

— Cum te mai simți? — îi șopti cineva, d'aproape.

Deabia își putu întoarce fața, să se uite. Nu-i venea să creadă și, totuș, era aievea, în carne și oase, Neguț.

— Dar tu? — atât șueră.

Fratele mai mic îi puse mâna pe gură.

— Nu-i bine să vorbești. Las' să te mai întărești. Că eu, mi-a ajutat Dumnezeu, să te pot păzi... C'am venit volun-

tar neică, și eu, și m'au dat la sanitari... Iar eri pe seară, după ce își închinase sabia Osman Pașa, dând-o Domnitorului nostru Carol, eu cu încă un brancardier te-am cules din grămada de răniți. Iac'asa!

Și cei doi flăcăi își amestecară lacrimile de bucurie.

N. Pora

Casierul automat

Băncile engleze au căzut de acord asupra adoptării automatului din figură, menit să înlocuiască mulți funcționari și să funcționeze fără greșală.

Acest casier automat primește bancnote, monede, documente, dând imediat o chitanță de primire și fotografia sumelor sau documentelor depozitate.

În același timp, se înregistrează automat ziua și ora când s'a făcut depunerea.

HUMOR

O metodă ingenioasă

PROFESORUL DE GEOGRAFIE:

— Stopește puțin mai mult regiunile de nord-est...

De zece, de douăzeci sau poate de o sută de ori s'a petrecut același incident în multe din restaurantele Parisului. Dar... ulciorul nu merge de multe ori la apă... Iată despre ce este vorba.

Un domn foarte bine îmbrăcat, distins ca înfățișare, intră într'un restaurant oarecare și comandă o masă copioasă. Mănâncă liniștit, cu mare poftă. I se servește și friptura... Deodată lipă enervat...

— Gândaci !...

Chelnerii, patronul, sosesc imediat.

— E cu neputință ! spune patronul.

— Ba e adevărul adevărat ! !...

Și-i arată, într'adevăr, trei gândaci mari, negri, innotând în sos.

— Schimbați farfuria ! poruncește patronul.

— Nu, domnule, protestează clientul indignat. Nu vreau nimic. E îngrozitor, domnule !

Și bine înțeles, după ce face cuvenitul scandal, domnul elegant, demn, pleacă din restaurant, fără să plătească o pară.

A doua zi, la prânz, seara, scena se repeta identică, însă în alte restaurante.

Domnul elegant rezolvase astfel o mare problemă: zilnic, masa nu-l costa decât... șase gândaci.

Bineînțeles că totul a mers bine, până când s'a depus o reclamație... De atunci, nimeni nu l-a mai văzut la Paris !...

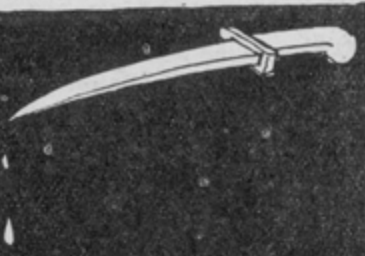

— Nu trebuie să fie mult decând vindeți bijuterii.

— De unde știți ?

— Mai roșiți când roștiți prețurile !

Calendarul Universul 1940

IANCU MĂRĂCINE.

de CONST. RĂULEȚ

Făgașele căruțelor se făcuseră de aramă: gerul le împietrise și le ascuțise până într'atâta, că talpa omului călca pe ele ca pe cioburi. Vântul era tăios. Iarnă grea. Conacul este așezat pe șosea, între Meri și Cuparu — cele două sate care muncesc moșia. Se inserase bine. Un băiat se îndrepta, dărdâind, în spre conac. Totuși cânta, mai mult parcă se răstea la cineva:

„Cine-i bun cu orișicine?
„Iancu Mărăcine!

Cântecul fostului învățător, care ajunsese la ocnă, pentru crima de a fi ucis pe cârciumarul satului. Oamenii nu puteau să uite pe falnicul lor dascăl, un uriaș bun, cu frica lui Dumnezeu. La el învățau copiii de drag, nu de frică. Îi ajuta, la nevoie, cât putea. E drept că pe cei răi, pe cârciumari, pe bețivi, pe leneși, îi cam lua la vale, îi înțepa cu câte o vorbă de duh, pe unde-i întâlnea. Dar nu s'a pomenit să le fi făcut vreodată rău. Copilul bătu cu pumnii în ușa din spatele conacului:

— Nea Ioane! Nea Ioane!

Peste câteva clipe se ivi un moșneag încovoiat, tușind:

— Ce te aduce, mă Gheorghică?

— Nea Ioane, te cheamă un om la biserică. Unchiușul se enfurie:

— Păi fire-ar Iova lui a dracului, el nu vede ce vifornică e afară? Să mă duc la biseri-

că, noaptea, doamne iartă-mă, că doar n'o fi Sfânta Inviere. De ce nu vine el incoace?

— Așa te-a rugat, să vii matale acolo, nene Ioane, că el nu poate.

— Du' de-i spune, de nu poate veni, să fie sănătos.

Băiatul coborî cele câteva trepte și din nou se răsti:

„Cine plânge cu suspine?
„Iancu Mărăcine!

Bătrânul, care intrase în casă, se întoarse repede:

— Ți-am spus, mă Gheorghică, să nu mai cânți cântecul ăsta.

— Dacă...

— Ce dacă? O să-i spui lui Casănaltă să-ți tragă câteva toiege. Dar copilul nu mai era acolo. Se auzea de departe:

„Este Iancu Mărăcine!

Unchiușul se întoarse, oftând, în conac. Cu spatele la sobă, o fată înaltă, cu raze de soare în păr, îl aștepta:

— Cine a fost, moș Ioane?

— Gheorghică al lui Casănaltă: elcă mă așteaptă unul la biserică. Tăcură amândoi. Fata căzu pe gânduri. După câteva clipe:

— Moș Ioane, iar l-am visat pe tata. Cât aş vrea să-l văd. Parcă-i cânta cineva, pe afară, cântecul. Moșul se întoarse:

— Ți s'a părut. Ascultă, fata unchiașului, mai bine du-te la boierul, că tot mereu întreabă de tine. Zău, Stăncuțo, rău faci că nu-l iubești. E și bolnav. Te-a crescut, te-a făcut mare, te-a învățat — și fugi de dânsul.

— Știi de ce, moș Ioane.

— Ba eu nu, se câști moșneagul, innecându-se într'un acces de tuse.

— De ce nu l-a scăpat pe tata? Ce, el nu știa cine e Iancu Mărăcine? Un dascăl cinstit și luminat ca el, era să-l omoare pe Moise cărciumarul? Nu-l suferea pentru că răspândea rachiul în sat, dar nu se gândea să-l ucidă. Din pricina asta l-au băgat la ocnă: că numai el l-ar fi urit pe cărciumar, că îl numea „trântorul cătunului”. Dar vezi că la boier a fost altceva.

— Nu te lua după lume.

— Lumea știe ce vorbește. El avea interes ca taica să dispară, să-i lase cale liberă.

— Nu vorbi cu păcat, fata mea: maică-ta e moartă.

— Deaceea nu pot să-l sufăr. Tata a fost nevinovat: o știu toate satele de prinprejur. Sau și d-ta îl crezi vinovat?

— Doar m'am dus, cu toți merenii și cu toți cupărenii, la judecată și am urlat, ca fiarele, în fața judecătorilor, că e curat ca peșchirul de deasupra Fecioarei Preacurate. A fost degeaba. Ce să fac? Dar știi că boierul îți dă tot ce are? Oprește numai casa asta, ca să aibă un adăpost la bătrânețe. A cheltuit o avere, ca să-l scape.

— Le-am auzit toate astea de o mie de ori. Dar vreau să-l văd pe tata. Nu înțelegi? La el mi-e gândul!

— Mai rugați-vă și voi lui Dumnezeu, nu-i tot dați zor cu știința aia, — ca letinii. Când erai mică, te închinași și te rugai; acum cați numai în cărțile alea.

— M'am rugat toată noaptea, moșule. Și sânt medic!

— Știu, fata mea, dar dacă ești, Dumnezeu te-a făcut. Du-te la boierul, Stăncuțo, dacă nu pentru el, pentru mine, pentru moș Ion, prietenul tatălui tău.

— Alerg, dacă e așa.

Fata eși repede; iar unchiașul îi lua locul la sobă. Da din cap, cu amărăciune:

— Iancu, bietul Iancu.

Din nou se auzi bătaie în ușa de afară.

— Iar vine ștregarul. Acu îi pui mâna în chică. Moșul porni încet înspre ușă, dar se dădu inapoși speriat:

— Cum, tu?

— Da, eu, da, Iancu Mărăcine! Ți-e rușine cu mine? Și tu te lepezi, Ioane, de Iancu Mărăcine? Dacă n'ai vrut să vii la biserică, am îndrăznit. Că am foc mare. Și nu mai pot de frig!

— Mai încet, Iancule, haide 'neoace. Nu face gălăgie.

...Noul venit povestește, cu obidă. Am fugit dela ocnă, că nu mai puteam. Am trecut Nistrul. M'am răsbunat pe oameni și pe Dumnezeu. Nu mai cred în el. Prea m'a lovit cu cruzime. Mi-a luat tot. Dar și eu...

După ce intrau cekistii în biserici și loveau preoții, în cap cu icoanele, ca să le vâre credința în creeri, în mod real, cum ziceau ei, pătrundeam eu cu caii și orânduiam grajdul. Dimineața găseam sfinții plini de spume albe.

— Ei, Sfinte Petre, de ce nu te ștergi la gură? N'ai batistă? Cu atât mai rău. Dar te poți sluji și de mână, că doar ai fost pescar, nu boier.

Moș Ion fierbea:

— Păcat de Dumnezeu, Iancule!

— După ce am distrus cincizeci de biserici sau le-am schimbat rostul, după ce am târit pe popi de barbă, prin zăpadă, lovindu-i cu picioarele, am ridicat ochii la cer și am râs de bucurie. Rădeam, după zece ani de ocnă!

— Nu te-ai gândit că Domnul s'ar putea îndura, odată și odată, și de tine?

Iancu Mărăcine rânji:

— Indurător, cum e, știu! Cine a stat la ocnă zece ani, tăind sare în groapa întunecoasă și umedă, printre tâlhari și ucigași, pentru că n'a omorît pe Moise cărciumarul? Invățătorul Iancu Mărăcine! Cine a fost muncit, trei zile și trei nopți, de gardieni, la prima încercare de evadare? Iancu Mărăcine. Cui i s'a stins femeia de durere și rușine? Lui Iancu Mărăcine. Cui i-au omorât copila, ca să spue unde s'a ascuns părintele ei? Lui Iancu Mărăcine. Moș Ion se ridică în picioare și puse mâna pe umărul lui Iancu:

— Nu e adevărat, Iancule, n'a omorât-o nimeni.

— Știu: a murit de moarte bună. De geaba. Vestea a trecut Nistrul.

Fu rândul lui moș Ion să rădă.

— Bolșevicii ponegresc autoritățile noastre. Te-au mințit, ca să facă din tine unealta lor. Și tu ai crezut, orbule!

— Știu, știu. Dar atunci, fata unde e?

— Este.

— De geaba. Dar boierul? Nu poți să mă duci la el?

— Nu, că e bolnav și tu îl judeci rău.

— Numai o vorbuliță aș vrea să-i spun, una singură: Anca.

Ușa se deschise de perete și, în prag, cu căciula în cap, și cu un tartan pe umeri, se ivi boierul, slab, palid.

Iancu Mărăcine îl privi. Fulger. Trăsnet. Fostul învățător, cu un rănet de fiară, scoase un cuțit lung și se năpusti asupra boierului. Moș Ion îl lovise, în clipa aceea, pe furios, cu toată puterea, peste mână. Totuși, sângele țâșni și boierul se prăvăli în sală. Unchiașul îl împinse pe Iancu, închise ușa cu cheia și se plecă asupra rănitului. Din fundul sălii alerga Stanca:

— Ce s'a întâmplat?

Moșul tremura, nu știa ce sa răspundă.

— Repede, vezi ce are. Un... om... l-a tăiat cu cuțitul.

Fata se aplecă asupra rănitului, cu teamă.

— Tată! Boierul deschise ochii fericit.

— N'am nimic. La mână, fetița mea!

Cu repeziciune îi spălă rana dela brațul stâng și-l legă bine. Pierduse sânge. Apoi îl ridică, împreună cu Moș Ion, și-l duseră în pat, în camera lui.

— Stai liniștit, tată, îți va trece.

Cum se aplecase asupra lui, rănitul o sărută, cu drag:

— Copila mea. El mi te-a dat. Îi mulțumesc.

Fata nu înțelegea.

— Odihnește-te, tată. Te las să stai liniștit. Mă întorc mai pe urmă.

Stanca ieși, dar boierul îl chemă pe moș Ion:

— Unde e Mărăcine?

— L-am închis la mine în odaie. Să-l dăm pe mâna jandarmilor.

— Cine-i cântă cântecul?

— N'am auzit.

— Ascultă, Ioane.

De-afară se auzea limpede:

„Cine plânge cu suspine?
„Iancu Mărăcine.

— E Gheorghiță a lui Casănaltă, halmanaua satului. Colindă prin ger și tremură.

— Dar Stanca unde e?

— La ea în cameră.

— Adu-l încoace pe Iancu Mărăcine.

— Pentru Dumnezeu, boierule, nu pot. Dacă...

— Adu-l, când îți zic. Nu va mai repeta fapta.

— Iancule, ai încercat să mă ucizi. Ași putea să știu și eu de ce?

Iancu Mărăcine îl privea încruntat:

— Mi-a fost mâna înghețată, că nu scăpai. Trimite după sbiri. Îi aștept. Ce mai vrei dela mine? Ce mai vrei?

— Să-mi spui de ce ai făcut asta?

— Ce, nu știi? Mielușelule! Dar Anca? Cine se uita la ea, boierule?

Rănitul îl privi liniștit:

— O admirăm, pentrucă era harnică și cinstită. Atât și nimic mai mult.

— M'ai lăsat în ocnă, ca să rămâi cu ea.

— Să mă ferească Dumnezeu. Jurații!

— Știu, jurații. Dar dacă ai fi vrut. Dar Stăncuța mea? De ce ai lăsat s'o cerceteze? De unde era să știe fetița unde am fugit eu? Doar nu mă văzuse de atâția ani. De ce ai lăsat s'o omoare?

— N'a cercetat-o și n'a omorât-o nimeni. Te-au păcălit.

— Da, știu, m'au păcălit. Poate și Anca trăește, doar viu dela groapa ei. Am stat pe mor-

mânt până am înghețat. Anca Mărăcine, scrie pe cruce, dar poate și Stăncuța o fi tot acolo. Acum poți să mă trimiți la loc, la ocnă.

Rănitul îl privea cu bunătate:

— Vei rămânea aici, în casa mea, cât vei trăi, nu te va supăra nimeni. Avurăm noroc amândoi, că tocmai se află o doctoriță bună în casă. Ea mi-a oprit sângele, ea mi-a oprit viața, căreia îi dăduseși drumul să se risipească pe podeală. Nu e nimic. Să uităm. Ai fost prietenul lui moș Ion, logofătul meu, deacum încolo vei fi și al meu.

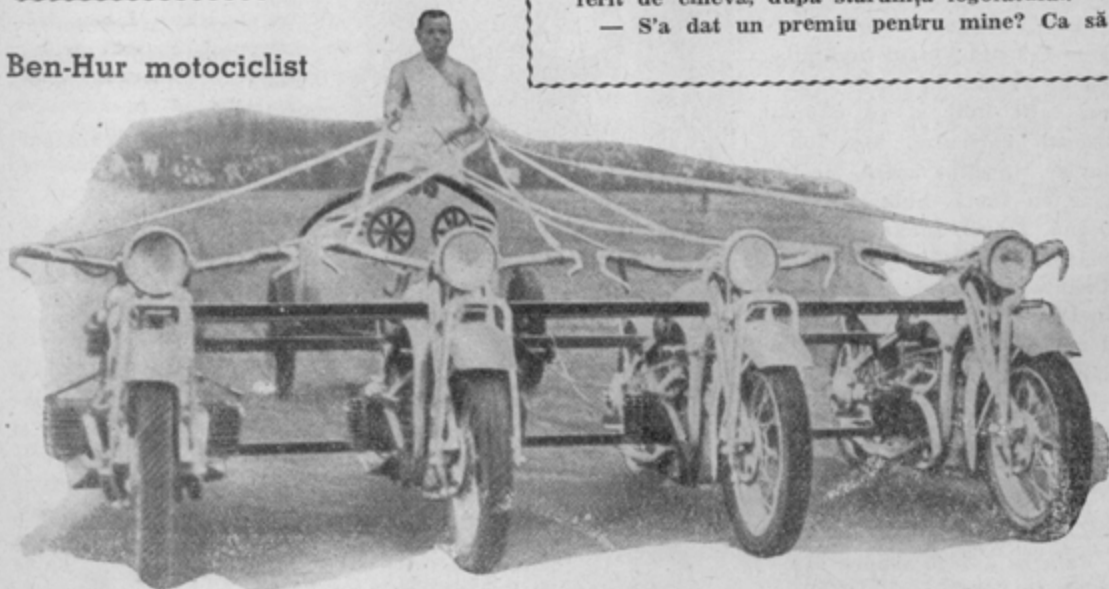
Iancu Mărăcine se uita la el cu un aer de nebun, dând nedumerit din umeri. Furia îi trecuse pe trei sferturi.

— Eu, în casa asta blestemată? Dar chiar dacă ași vrea, uiți că sânt osândit la muncă silnică pe viață? Mă așteaptă adâncul pământului. Voi nu știți ce e ocnă. Iad! Doar sus, în fund, departe, o luminiță albastră arată că într'acolo ocnă înaintază. Tot la ea mă uitam, tot la ea. Era nădejdea mea. Mă vor găsi gardienii, mulțumită vouă.

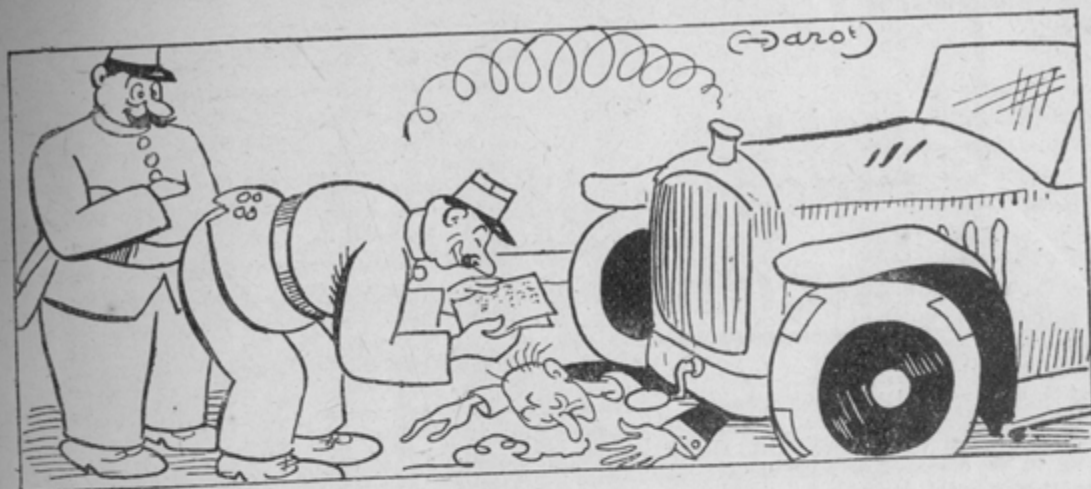
— Nu te vor mai găsi, Mărăcine, pentrucă ucigașul adevărat a fost descoperit și arestat încă de anul trecut, în urma unui premiu oferit de cineva, după stăruința logofătului.

— S'a dat un premiu pentru mine? Ca să

Ben-Hur motociclist

Motocicletele au luat locul cailor într-o demonstrație sportivă făcută de un regiment german. După cum se vede în fotografie, un car cu două roți de cauciuc a fost tras de un quartet de motociclete condus prin frâuri.

— Ce citea ?

— „Arta de a ne prelungi viața”...

mă scape, ca să mă reabiliteze... Mare minune. Nu se poate! Ocna înaintează, boierule!

— 50.000 lei în cap. Așa s'a descoperit adevărul.

— Și cine a fost milostivul?

— Un creștin, care ți-a crescut și fata și ți-a făcut-o mare. Te vei bucura de ea. Nici nu știi ce fată ai!

— Stăncuța? Trăește? Ocna înaintează, se face mai mare, mă așteaptă!

Ușa se deschise binișor. Doctorița își privea pacientul:

— Te-am rugat să stai liniștit.

Iancu Mărăcine se întoarse și scoase un țipăt. Fata îl privi lung, se uită la boier, care dădu din cap în semn afirmativ, apoi sări în brațele lui Iancu Mărăcine, răsând și plângând în același timp:

— Tată, tată!

— Vreau să-mi vâr cuțitul între ochi, ca să mă conving dacă este adevărat, dacă ești tu copilă mea. Ocna. Iarna. Stăncuța!

— Vezi, Iancule, l-ai mâniat pe Dumnezeu, strigă moș Ion muștrător din spatele Stăncuții. El a vrut doar să te încerce.

— Eu ți-am crescut-o, zise slab boierul. E doctoriță în medicină. Și capul îi căzu alb pe

pernă. Stăncuța alergă speriată, îl cercetă cu iubire. Peste câteva clipe murmură, ca pentru sine însăși, scoțându-și unelte dintr'o geantă:

— Slăbiciune. Să-i fac o injecție. N'o să fie nimic. Mi-a fost ca un tată.

Moș Ion dădea din cap într'una. Iancu Mărăcine se uită dela unul la altul. Ochii îi jucău măriți în cap, mâinile îi tremurau. Deodată căzu în genunchi, umilit, — în vreme ce moș Ion căsca ochii la el, — și începu să se închine rar, cu glas din adâncul sufletului, întors înspre Domnul:

— „În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh...

De afară se auzea glasul lui Gheorghiță al lui Casănaltă:

„Cine plânge cu suspine?

„Iancu Mărăcine!

...Dar Iancu Mărăcine se ruga. Și nu mai era singur: prietenul credincios, logofătul Ion, care cu sufletul lui bun și cu banii boierului milostiv făcuse toate aceste minuni, ingenunchiase lângă el și repeta:

— Lăudat fie Domnul!

Const. Riuleț

Lumea in cifre

○ Cel mai mare telescop din lume, în construcție de zece ani, va intra anul acesta în funcțiune. Mulțumită unei oglinzi de 5 m. diametru, el va face să se descopere 2 miliarde de stele necunoscute. Cum noul observator va costa aproximativ 100 milioane, fiecare stea descoperită va reveni la cinci parale!

Numărul stelelor vizibile cu ochiul liber este de aproximativ 6000. Cu vechiul „cel mai mare telescop din lume”, a cărui oglindă avea 2,50 m. diametru, s'au putut descoperi 100 milioane de stele.

În Calea Laptelui, aglomerarea de stele din care face parte pământul și soarele numără 30 miliarde de corpuri cerești. Astronomia cunoaște 2 milioane de nebuloase, asemănătoare Căii Lactee...

○ Tabloul alăturat ne arată numărul automobilelor din lume:

Africa	607.049
Statele-Unite	29.654.847
America de Sud	2.101.756
Asia	673.623
Europa	8.375.501
Australai	1.033.815

○ Cubanii fumează cel mai mult: 1039 țigări de locuitor pe an. Imediat după ei, americanii de nord, 1035 țigări. În total, Statele-Unite, mulțumită populației lor enorme, fumează cel mai mult tutun din lume: 141 miliarde 827 milioane de țigări, în timp ce Cuba se mulțumește cu un total de 4 miliarde 117 milioane.

Vin apoi, pe cap de locuitor: Venezuela: 982 țigări; Finlanda: 949; Anglia: 946; Irlanda: 761; Mexic: 740; Irak: 702; Malaesia: 666; Palestina: 648; Luxemburg: 630 și Franța 412.

Cel mai puțin se fumează în Indiile engleze, fiindcă, în medie, fiecare indian nu consumă pe an decât 26 țigări; aproape 2 pe lună!

○ În Franța, numărul dispăruților semnalati poliției este de 22.000 anual. La Paris 14.162, în provincie 7838; dispar bărbați, femei, copii, de toate vârstele și de toate condițiile; 5% au fost victimele asasinatelor sau s'au sinucis; toți ceilalți au fost fu-

rați, de cele mai multe ori cu consimțământul lor, sau au evadat dintr'un mediu care nu le plăcea. Iată cea mai recentă statistică:

Bărbați	4.083
Femei	3.042
Tați	568
Băieți minori	1411
Fete minore	885
Rude diferite	3.798

Dar un anumit număr de dispăruți se întorc singuri sau sunt regăsiți în urma cercetărilor.

Iată tabloul „înapoițaților”:

Bărbați	2803
Femei	2.302
Tați	222
Băieți minori	1083
Fete minore	885
Rude diferite	720

Au fost regăsiți deci 8015, adică mai mult de jumătate.

○ Cele 618 stații de radiodifuziune ale Statelor Unite au încasat, într'un an, peste 40 miliarde lei. Organizarea programelor a costat 10 miliarde; salariile personalului permanent: 7 miliarde; chiriile linilor telefonice pentru retransmitere: 2 miliarde; încălzitul, luminatul și forța motrice: 1 miliard.

○ Un degetar de aer obișnuit din acela aspirat de plămânii noștri, cuprinde 50 milioane de milioane de milioane de atomi — atomi de oxigen, de azot și de gaze rare, ca neonul.

○ Un nume propriu are 2.400 ortografii!

Este numele unei familii franceze cunoscute: d'Aunay. Doctorul Jacques Bertillon a calculat că el se pretează la 2400 combinații, cel puțin! Cu h: d'Haunay sau Dhaunay, sau d'Aunhay; prima silabă se poate scrie o, os, au sau eau; cu un singur n sau doi; ultima silabă se schimbă: e, ai, ay, ei, ey; putem adăuga la urmă: e, st, t, s, z...

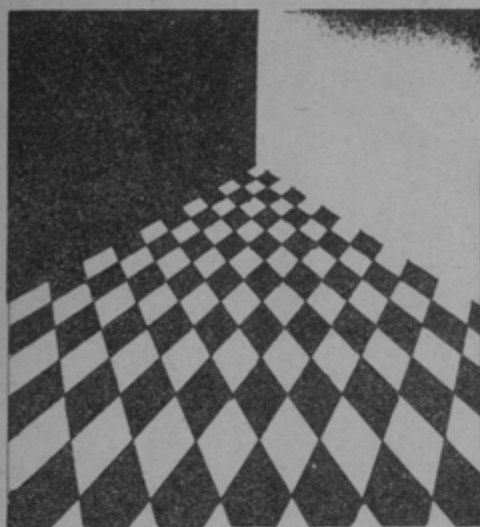
○ „Acum și pentru încă mult timp — spune doctorul A. Legendre, unul dintre savanții cari cunosc cel mai bine chestiunile asiatice — pericolul galben nu poate decât să scadă și nu să crească. Nu există decât trei țări mari care ar putea influența asupra destinului Europei: India, China și Japonia. Și încă, cu condiția ca ele să se alieze, ceea ce n'ar fi prea ușor.

India numără 375 milioane locuitori, Japonia, în 1942, va avea 100 milioane, și China 250 milioane. În total, 725 milioane. Dar în trei ani, cifra populației europene nu va fi mai mică de 520 milioane. Diferența în favoarea galbenilor nu este decât de aproximativ 200 milioane, ceea ce este puțin, dacă socotim că peste 300 milioane de Indieni, trăind în zona tropicală, sunt lipsiți de vigoare fizică și n'au nici una dintre virtuțile necesare unui soldat. Există deci echilibru în cantitate. În ce privește calitatea, europenii au avantajul enorme.

PRODUSELE DE PETROL IN GOSPODARIE

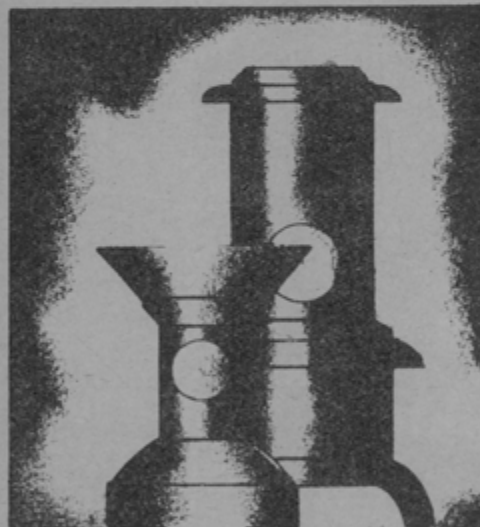
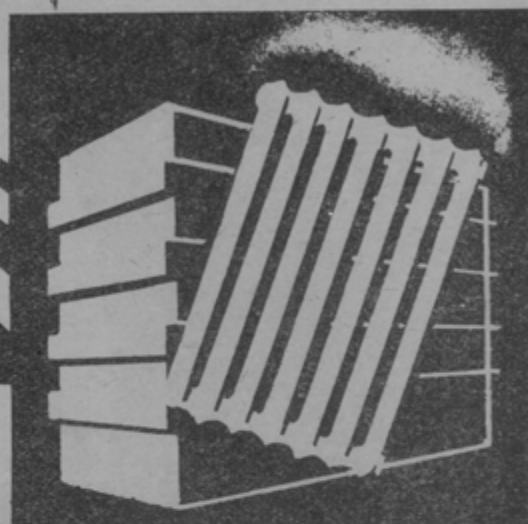
BENZINA

„CRINUL
A L B“
PENTRU
CURĂȚAT

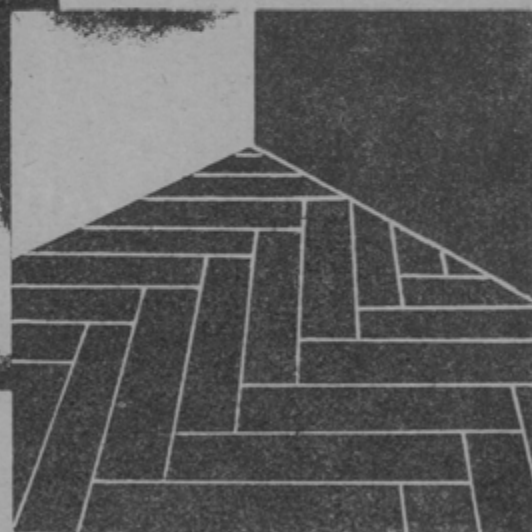
PARDOSIN pentru Pardosele,
Mozalcuri etc.

COMBUSTIBIL special pentru
CALORIFERE

„TRANDAFIRUL ALB“ Petrol ptr.
mașini de gătit

PETROSIN și CEARĂ pt. parchete

DISTRIBUTIA

Toate noutățile
științifice și tehnice

în

Apare în fiecare Marți
5 Lei Exemplarul

ZIARUL ȘTIINTELOR

ȘI AL CĂLĂTORIILOR

Evening

OCTOMBRIE 1938

21. — Comemorarea unui veac dela înființarea Așezămintelor Brâncovenesti. — Moartea lui Ion Fianu, fost director al reformei agrare. — Suveranul și Marele Voevod Mihai, pe câmpul manevrelor. — Inaugurarea teatrului religios, în Capitală. — Activitatea partidului comunist interzisă în Cehoslovacia.

22. — Taifun în Japonia. — Sfârșitul manevrelor regale. — Conte de Paris, pentru câteva ceasuri în Franța. — Trupele japoneze pătrund în Canton.

23. — Suveranul participă, la Galați, la critica manevrelor. — Dispariția Antigonei Dobrescu. — D. Beneș, la Londra.

24. — Extinderea legislației din vechiul regat, în Bucovina. — Alegeri senatoriale, în Franța. — Japonezii debarcă noi trupe lângă Hongkong. — La Belgrad, înhumarea rămășițelor pământești ale prințului Arsen Karageorghević.

25. — Marele Voevod Mihai împlinește 17 ani. — La Lugoj, desvelirea busturilor lui Ion I. C. Brătianu și Al. Mocioni. — Antigona Dobrescu, regăsită la Ploiești. — Nouă „epurație” în armata sovietică. — Trupele japoneze, lângă Hankeu. — Ungaria răspunde contra-propunerilor Cehoslovaciei.

26. — Hankeu, ocupat de japonezi. — Aniversarea marșului asupra Romei. — D. Ribbentrop pleacă la Roma. — Consiliul național slovac cere drepturi pentru slovacii din Ungaria. — Presa cehoslovacă mulțumește României pentru atitudinea ei cavalerască.

27. — Deschiderea congresului oto-rino-laringologic. — Fune-raliile aviatorilor militari români, morți în accidente de pe lacul Razelm. — Inceputul serbă-

Marele Voevod Mihai

rilor naționale de două decenii dela constituanta Bucovinei. — Ducele de Kent, guvernator al Australiei. — Praga răspunde notei ungare. — 28. — 20 ani dela întemeierea republicii cehoslovace. — Ridicarea stării de asediu din Boemia. — Congresul radical-socialist francez la Marsilia. — Nouă întrevedere Ciano-Perth, la Roma.

29. — Aniversarea republicii turcești. — Incendiu catastrofal la „Nouvelles Galeries” din Marsilia. — Guvernul japonez examinează nota Statelor-Unite asupra intereselor străine în China. — Aducerea inimii reginei Maria la Balci.

30. — Congresul radical-socialist din Marsilia proclamă ruptura de comuniști. — Germania și Italia primesc arbitrajul în litigiul ungaro-ceslovac. — Dizolvarea organizațiilor paramilitare în Slovacia. — Incetarea expulzării dintre Germania și Polonia.

31. — Arhiducele și arhiducesa de Habsburg părăsesc țara. — Prințul moștenitor al Italiei, Umberto, vizitează pe d. Hitler la Berchtesgaden. — Concursul național al aviației de turism. — Adunarea generală a producătorilor și distribuitorilor de energie electrică.

NOEMBRIE

1. — Remanierea cabinetului englez. — 50 divizii chineze încercuite la nord de fluviu Iang-tsee. — Arestarea banditului Suhan. — Intrevedere între Stoiadinovici și Kiosseivanoff, la Niș. — Accident mortal

d. Beneș

de avion al lui Ramon Franco, fratele dictatorului spaniol.

2. — Delegație a românilor subcarpațini, în Capitală. — Un sfert de veac dela înființarea Academiei comerciale. — Alegerea primului episcop al Maramureșului. — Guvernul englez hotărăște punerea în vigoare a acordului anglo-italian. — Arabii proclamă greva generală în Palestina.

3. — Japonia încetează orice colaborare cu Soc. Națiunilor. — Deschiderea cursurilor universitare. — Moartea poetului Francis James. — La Viena, sentința arbitrală asupra diferendului teritorial ungaro-ceslovac.

4. — Numeroase incidente la frontiera polono-ceslovacă. — Mare victorie naționalistă, pe Ebru. — Intrevedere Ciano-Göering, la Viena.

5. — Principele Regent Paul al Iugoslaviei, în Capitală. — Vizita în România a d-lui Bodjiloff, guvernatorul Băncii Naționale a Bulgariei. — Crucișătorul german „Emden”, la Constanța. — Japonia consideră desființat tratatul celor 9 puteri. — Cuvântarea Ducelui, la sărbătorirea victoriei dela Vittorio Veneto.

6. — Comunicat oficial al conferinței dela Palatul Regal, dintre Suveranul României și principele regent Paul al Iugoslaviei. — Președintele Roosevelt comunică presei un plan pentru o vastă reînarmare a Statelor-Unite. — Sporirea flotei aeriene a Angliei.

7. — Discursul cancelarului Hitler, la Weimar. — Deschiderea congresului național de chirurgie. — Japonia serbează aniversarea semnării pactului anticomunist.

M. S. Regele Carol II

Calendarul Universul 1940

— E de फिल्деş? Dar de unde: e de porțelan!..
NEGUSTORUL. — Da, da: a fost un elefant cu
hinți falși...

8. — Ziua onomastică a Mare-
lui Voevod Mihai. — Atac de
comitagi în județul Durostor. —
Atentatul lui Grinspan contra
secretarului de legație german
Rath, din Paris. — Incepe al
treilea an de asediu al Madridului.
— În Polonia, Uniunea
Națională învinge în alegeri.

9. — Potop la Tel-Aviv. —
Deschiderea parlamentului eng-
lez. — Discursul cancelarului
Hitler la München. — A 21-a ani-
versare a republicii Sovietelor.

10. — Moartea președintelui
Ataturk. — Publicarea noii
legi a avocaților publici. — E-
vreii părăsesc regiunea Memel.
— Moartea consilierului Rath. —
Operarea de amigdale a surorilor
Dionne. — Sfârșitul alegerilor
în Statele-Unite.

11. — Aniversarea independen-
ței Poloniei. — Comemora-
rea șarjei dela Robănești. — Pu-
blicarea noului cod comercial
Carol II. — Stabilirea progra-
mului vizitei Suveranului la
Londra. — Adunarea ultimilor
„memorandiști”, la Cluj. — După
atentatul din Paris, mari mani-
festații antisemite în Germania.
— Reglementarea problemei e-
vreești în Italia. — Suveranul
Italiei împlinește 70 ani.

12. — D. İsmet İnönü, noul pre-
ședinte al republicii turcești. —
Gruparea profesiunilor, în ve-
derea constituirii breslelor. —
La Paris, ducele și ducesa de
Gloucester întâlnesc pe ducele
și ducesa de Windsor.

13. — Guvernul anunță o
mare acțiune de sprijinire a

tineretului universitar —
Sărbătorirea profesorului
Udriski. — Manifestație
împotriva cardinalului
Faulhaber la Viena. —
Discursul președintelui
Lebrun, la banchetul foș-
tilor luptători francezi. —
Fuzionarea partidelor po-
litice din Cehoslovacia.

14. — Suveranul și Ma-
rele Voevod Mihai pleacă
la Londra. — Egiptul re-
cunoaște imperiul italian
— Franco cere Angliei
dreptul de beligeranță. —
Chinezii încercuesc orașul

Canton. — Desființarea comer-
tului evreesc în Germania. —
Declarațiile d-lui Stoiadinovici.

15. — Expunerea d-lui mini-
stru Cancicov asupra finanțelor
și situației bugetare a Româ-
niei. — Importante legi econo-
mice și financiare în Franța.

16. — Primirea Suveranului
și a Marelui Voevod Mihai la
Londra, după întâmpinarea la
Dover. — Dineul de gală la
Buckingham-Palace. — Solemn-

nitatea dela pa-
latul St.-James.
— Acord între
cehi și slovaci.
— Ambasadorul
american pără-
sește Reichul. —
Manifestații
anti-germane la
sosirea vasu-
lui „Bremen” la
New-York.

17. — Festivitățile dela Lon-
dra. — Dejunul dela Guildhall.
— Recepția și dineul dela Le-
gația României. — Acordul an-
glo-italian intră în vigoare. —
Anglia a recunoscut suverani-
tatea Italiei asupra Etiopiei. —
Suveranul, doctor „honoris
causa” al Universității din Bu-
curești. — Anglia și Franța re-
fuză cedarea de teritorii colo-
niale. — Protest al Statelor
Unite la Berlin.

18. — Înalții oaspeți regali
români, în vizită în regiunea
militară Aldershot și la centrul
aviatic Odham. — Deschiderea
Parlamentului noii republici
cehoslovace. — D. Pirow, minis-
trul economiei și apărării na-
ționale a Africii de sud, sosește

la Berlin. — Amânarea vizitei
d-lui Chwalkowski la Berlin.

19. — Plecarea Înalților Oas-
peți regali români din Londra
și primirea în capitala Belgiei.
— Descoperirea fraudei fiscale
a fraților Isvoranu din Bacău.
— Mare victorie a naționaliș-
tilor spanioli pe Ebru.

20. — Camera cehoslovacă vo-
tează autonomia Slovaciei și a
Ucrainei subcarpatice. — Incep
funeraliile președintelui Ata-
turk la Istanbul. — Nou corp
de voluntari național-socialiști
creat în regiunea Memel. —
Înalții Oaspeți regali români
sosesc la Paris. — Președintele
Lebrun oferă un dejun în onoa-
rea Suveranului.

21. — Moartea baritonului A-
tanasiu. — Trupul neînsuflețit
al președintelui Ataturk, adus
la Ankara. — Moartea reginei
Maud, a Norvegiei. — Vânătoa-
re la Rambouillet, în cinstea
Suveranului.

22. — Principele Paul al Ju-
goslaviei, la Londra. — D.
Chwalkowsky nu acceptă preșe-
dinția Cehoslovaciei. — Suve-
ranul și Marele Voevod Mihai pără-
sesc Parisul.

23. — Sosirea Înalților Oaspeți
regali la Sigmaringen. — Rege-
le Leopold al Belgiei, în Olan-
da. — Protocol de neutralitate
al statelor baltice. — La Berch-
tesgaden, d-l Hitler primește
pe d. Coulondre, noul amba-
sador francez. — D. Hacha,
candidat unic la președinția
cehoslovacă.

24. — Suveranul deținează cu
d. Hitler, la Obersalzberg. —
Vot de blam contra guvernului
Imredy. — Cutremur catastrofal
în Indiile Occidentale britanice.
— Legile rasiste aplicate la
Danzig. — Mari
mișcări greve în
Franța. —
D-nii Chamber-
lain și Halifax
la Paris.

25. — Selma
Lagerlöf împli-
nește 80 ani. —
Avertisment
italo-german
contra agitațiilor
Contele Ciano

d. Ribbentrop

maghiare în Rusia subcarpatică. — Importante conversații franco-engleze, la Paris. — D. Pirow în audiență la cancelarul Hitler.

26. — Grave incidente la frontiera polono-slovacă. — Agravarea boalei Papei. — Se pregătește greva generală în Franța, de către Confederația generală a muncii. — Criză politică în Ungaria. — Lichidare în favoarea Poloniei a conflictului teritorial cu Cehoslovacia.

27. — Desvelirea monumentului lui Ion I. C. Brătianu. — Legația franceză din România, ridicată la rang de ambasadă. — Reîntoarcerea Suveranului și a Marelui Voevod Mihai în țară. — Papa și-a reluat audiențele duminicale. — Demers francez la Budapesta.

28. — Sărbătorirea a 20 ani de la unirea Bucovinei cu Regatul României. — Japonezii încalcă teritoriul britanic dela Hong-Kong. — Destindere în relațiile polono-sovietice. — D. Dalemier lansează un apel populației să reziste grevei generale. — Regentul Horthy respinge demisia lui Imredy. — Suveranul primit cu entuziasm de populația Capitalei.

29. — La Atena, conferința șefilor de stat major ai Intelegerii Balcanice. — Atentatul împotriva rectorului Ștefănescu-Goangă, la Cluj. — Aniversarea independenței Albaniei. — Cehoslovacia cere garantarea actualelor granițe.

30. — Identificarea atentatorilor dela Cluj. — Măsuri energice în Franța pentru zădărnicierea grevei generale. — Alegerea d-lui Hacha la președinția republicii cehoslovace. — Hotărîrea călătoriei d-lui Chamberlain la Roma. — Corneliu Zelea Codreanu și alți 13 legionari împușcați, când voiau să fugă de sub escortă.

DECEMBRIE

1. — Douăzeci ani dela Unirea Ardealului — Ordinul ins-

pectoratului general al jandarmeriei pentru stăpînirea terorismului în țară. — D. Beran formează noul cabinet cehoslovac. — La Roma, discursul d-lui Ciano asupra desnodământului crizei cehoslovace. — Eșuarea grevei generale din Franța.

2. — Jerome Tharaud, ales membru al Academiei Franceze. — Sărbătorirea a 26 ani de existență ai Uniunii federațiilor sportive din România. — Legația română din Paris, ridicată la rangul de ambasadă.

3. — Discursul d-lui Hitler, la Reichenberg. — Un demers al Franței la Roma, după revendicările teritoriale din discursul d-lui Ciano. — Italia aderă la tratatul naval din Londra.

4. — Greva personalului pachetoturilor, la Havre. — Tensiune între Franța și Italia. — Congresul partidului social-francez. — Atentatorii Făgădaru, Bică Anania și Petre Andrei, fugind de sub escortă, împușcați la Cluj.

5. — Dinu Cristea câștigă campionatul național de cross-country. — Încăerări între marinarii francezi și italieni la Shanghai.

6. — Statele Unite refuză să furnizeze helium Germaniei. — Publicarea apelului legionarilor cu domiciliu obligator la Vaslui. — Ministrul Italiei, Ugo Sola, primește altă însărcinare. — D. Ribbentrop s-o sesete la Paris.

7. — Semnarea declarației franco-germane de recunoaștere a actualelor frontiere, semnată la Paris. — La Cernăuți, atentatul contra colonelului Cristescu. — D. Chwalowski pleacă la Berlin. — Manifestații anti-franceze la Roma și Genua.

8. — Instalarea d-lui profesor Petre Andrei la Ministerul Educației Naționale. — La Praga

ga, adunarea generală a institutului româno-cehoslovac.

9. — M. S. Regina Maria a Jugoslaviei, la Londra. — Tai-fun violent în Filipine. — Senatorul american Reynolds, în Capitală. — D. Ribbentrop părăsește Parisul.

10. — Scriitorul francez Georges Duhamel ia parte la ședința Academiei Române. — Conferința pan-americană, la Lima. — Șeful G.-P.-U.-ului, Jezof, căzut în disgrăție. — Legația Română din Paris devine ambasadă. — D. Tătărăscu, ambasador la Paris. — Declarația de supunere și loialitate a preoților cu domiciliu forțat, dela Sadacia. — Vot de încredere guvernului Daladier.

11. — Statele Unite iau măsuri contra spionajului. — Sinodul sărbătorește împlinirea vârstei de 70 ani a I. P. S. Patriarh. — Cerere de autonomie a ucrainenilor din Polonia.

12. — Polemică de presă violentă între Franța și Italia. — Majorități zdrobitoare ale guvernului, în alegerile jugoslave. — Inhumarea comandoului Știubei. — Alegeri în Memel. — Dizolvarea misiunii militare franceze în Cehoslovacia.

13. — Eliza Dornescu, în fața Curții criminale. — Anglia și Franța intervin la Berlin în chestiunea statutului teritoriului Memel. — Expunerea d-lui

Regina Maria

Lordul Perth

Calendarul Universu

Winston Churchill asupra situației internaționale.

14. — După alipirea noilor teritorii, în Ungaria se agită problema exproprierii agra-re.—Declarația ministerială a guvernului Beran. — D. Eden, la Washington.—Moartea magistratului George Volenti.—Pregătirea militară a Angliei, în discuția Camerei Comunelor.

15. — Soția generalului Skoblin condamnată la Paris la 20

d. Adolf Hitler

ale doctorului Schacht la Londra. Constituția „Frontului Renașterii Naționale”. — Restituirea bunurilor regelui Alfons al XIII-lea.

18.—Alegerile primei diete a Slovaciei autonome.—Tewfik Rustu Aras, ambasador al Turciei la Londra. — Debitul minoritarilor din ținutul Suceava au fost închise. — Regina Angliei sprijină opera de apropiere franco-engleză.—Congresul Asociației presei democratice din Paris.

19. — La Ierusalim, asasinarea șefului din moscheia lui Omar. — Solemnitatea împărțirii ajutoarelor de iarnă la Camera de Comerț din Capitală. — Reorganizarea gărzii Hlinka.—Contele Csaky face o expunere a politicii externe a Ungariei.—Credite engleze pentru China.

20.—Inaugurarea palatului funcționarilor Băncii Naționale. — Mare dezbateri de politică externă în Camera Comunelor. — Inaugurarea liniei ferate Ilva Mică-Vatra Dornei. — Domnul Bonnet precizează politica externă a Franței. — Guvernul ungar aprobă legea reglementării situației evreilor.

21. — Plecarea din țară a d-lui Ugo Sola, fostul ministru al Italiei. — Suspendarea navigației pe Dunăre, — Balicul izolat. — Sentința în procesul contrabandei de valută din Bacău. — Atac în stil mare al teroriștilor unguri în Slovacia

și Rusia sub-carpatică. — Cercurile berlineze nu consideră definitiv „arbitrajul din Viena.”

22. — D. Grigore Gafencu, ministru de externe. — Punerea în libertate a internaților din lagărul dela Vaslui. — Dieta poloneză respinge moțiunea de autonomie a ucrainenilor. — Cehoslovacia cere plebiscit, pentru teritoriile cedate Ungariei. —D. Stoiadinovici formează noul guvern iugoslav. — D. Chamberlain subliniază solidaritatea franco-britanică.

23. — Italia denunță acordurile cu Franța, din 1935. — Publicarea noului legi a asigurărilor sociale. — Încheierea anchetei exproprierii frauduloase din Tg. Ungheeni. — Intrunirea la Cluj, a „Frontului Renașterii Naționale”. — Accentuarea tensiunii ruso-japoneze. — După legile financiare, vot de încredere în guvernul francez. — Demers al Reichului, energic respins de Statele Unite.

d. Stoiadinovici

24. — Sosirea d-lui Pellegrino Chigi, noul ministru al Italiei. — Străpungerea frontului republican în Catalonia.

25.—Gravă tensiune între Germania și Statele Unite. — D. Imredy dă lămuriri asupra viitoarei reforme agrare în Ungaria. — Camera franceză votează ansamblul bugetului.

26. — Ungaria se alătură lămurit axei Berlin-Roma. — Delimitarea frontierelor dintre Ungaria și Ucraina subcarpatică. — D. Beck pleacă pe Rîviera franceză.

27. — Fuga lui Wang Cing Wei, șeful Kuomintangului chinez. — Catastrofa de cale ferată dintre Etulia și Frecățel. — În Catalonia, naționaliștii au înaintat peste 25 km. — Arestarea redactorului-șef al oficiosului sovietic „Pravda”.

28. — Guvernul francez răspunde la denunțarea acordului Laval-Mussolini. — Arestarea, la Paris, a directorilor caselor

Pentru fotografii amatori

Amatorii fotografi, când fac portrete în casă, pot folosi mult fixând imediat sub aparat o oglindă de dimensiuni potrivite.

Persoana care pozează își poate da seama, în felul acesta, dacă expresia și poza îi sunt mulțumitoare.

ani muncă silnică. — Se relau desbaterile procesului Gross-Cagero. — La Cairo se aprobă proiectul de reînarmare a Egiptului. — Anglia declară că nu admite vreo modificare a statului-quo, în Mediterana.

16. — Înființarea organizației politice „Frontul Renașterii Naționale”. — Dunikowski, „fabricantul de aur”, pleacă în Filipine. — Deschiderea celei de a 5-a expoziții de fotografii, la direc-

Generalul Franco

Calendarul Universul 1940

de filme „Pathé Nathan”, și „Fathé Cinema”. — Intrevederea d-lui Bonnet cu rezidentul general al Franței în Tunis. — Acord între Statele Unite și republicile din America Centrală.

29. Propuneri de pace japoneze. — Parlamentarii comuniști cehoslovaci își pierd mandatele. — Trupe franceze și un torpilor, la Djibuti.

30. — Arestarea vinovaților catastrofei de cale ferată din Basarabia. — Descoperirea unui complot militar la Kiev. — Vizita d-lui Hacha în Slovacia. — Statele-Unite se declară împotriva oricărei cesiuni de colonii engleze sau franceze.

31. — Înalt ordin de zi al Suveranului către armată. — Iranul rupe relațiile cu Franța. — Vas britanic sechestrat de japonezi. — Anglia fabrică avioane în Australia. — Presa germană continuă atacul contra d-lui Ickes, ministru de interne al Statelor-Unite.

IANUARIE 1939

1. — Serbarea anului Nou. — Solemnitatea dela Palatul Regal. — Foc la Palatul Eforiei. — Numeroși foști legionari se încadrează noii ordine. — Mare luptă aeriană în Spania. — Conversații navale anglo-germane.

2. — Unități de senegalezi din Marsilia, spre Djibuti. — Amnistie reciprocă între Ungaria și Cehoslovacia. — Frunzeșul chinez Vang Cing Wei, pentru începerea tratativilor de pace cu Japonia.

3. — Primirea d-lui Daladier în Corsica și Tunisia. — Amnistie pentru procesele în curs de judecată, intentate deținuților de publicații clandestine, etc. — Trupele naționaliste înaintază spre Tarragona. — Pastorală mitropolitului Nicolae al Ardealului.

4. — Triumfala primire a d-lui Daladier în Tunisia. —

Statele-Unite întăresc fortificațiile insulelor Guan și Havai. — D. Stoiadinovici face d-lui Beneș o propunere de mediație între Germania și Cehoslovacia. — Arestarea agentului consular britanic la San Sebastian.

5. — Demisia guvernului japonez. D-nul Hirasuma însărcinat cu formarea noului cabinet. — Artista Elvira Popescu, cavaler al Legiunii de onoare franceze. — Arestarea atentatorilor contra d-lui Ștefănescu Goangă. — Mesajul d-lui Roosevelt către Congresul american.

6. Intrevederile Hitler-Beck, la Berchtesgaden. — D-nul Roosevelt prezintă congresului bugetul pe 1940. — Mesajul președintelui Roosevelt provoacă numeroase comentarii.

7. — Noi incidente la frontiera ungaro-cehoslovacă. — Inceputul distruge barul „Casanova” din Paris. — Turburări anti-engleze în India. — Anglia ridică plafonul de emisiune al circulației fiduciare.

8. — Călușarii români repurtează succese la Londra. — Republicanii spanioli încercuți la Tortosa. — Înaintări ale naționaliștilor în diferite puncte pe Ebru. — În Capitală, cetățeni uciși de căderea sloiurilor de gheață de pe case.

9. — Spargerea barajelor de gheață de pe Dunăre. — Naționaliștii străpung pozițiile republicane dela Lerida. — Inhumarea picturii Bulgăraș. — Aniversarea centenarului fotografiei. — Convocarea marelui consiliu

A. S. R. Prințul Paul

fascist. — Manifestații în Siria, contra renunțării la tratatul franco-sirian. — Moartea scriitorului Caton Theodorian. — Sărbătorirea aniversării nașterii M. S. Reginei Marioara a Iugo-slaviei.

10. — D-nii Chamberlain și Halifax pleacă la Roma. — Boicot italian contra liniei ferate Djibuti. — Addis-Abeba. — Regele Carol II și prințul regent Paul, la vânătoare, în Banat. — Con-

Radiofonia în budoare

În America sunt la modă, de câțiva timp, aparate de radio „feminine”. Ascunse într-o păpușă elegantă, ca aceea din fotografia noastră, aparatele acestea pot fi instalate în budoarele feminine, cu care se armonizează perfect.

d. Mussolini

d. Göring

ferința ambasadorilor americani, la Washington.

11. Alunecări de teren, în județul Buzău. — D. Hodza pleacă în Elveția. — Blocul germanilor din România aderă la „Frontul Renașterii Naționale”. — Conferință la Quay d'Orsay între d. Chamberlain, Halifax, Daladier și Bonnet.

12. — D-nii Chamberlain și Halifax sosesc la Roma. — Moartea celebrei cântărețe Darclee. — Incediu catastrofal în pădurile Australiei. — Re-

Doamnelor, încercați !

După părerea bucătarului șef al unui mare restaurant londonez, petalele de crisantheme, afundate două minute în apă fierbinte și frecate apoi cu lapte, frișcă și mălai, dau o supă minunată. Se pare că snobii englezi se dau în vânt după această nouă supă....

giunea Djibuti e apărată de o linie Maginot.

13. — Convenții la Roma între miniștrii englezi și d-nul Mussolini. — Mesajul președintelui Roosevelt, privitor la apărarea națională.

14. Miniștrii englezi, în vizită la Papa - Desordini grave în Camera ungară. - Trupele generalului Franco cuceresc Tortosa. — Comunicatul societății canalului de Suez, față de cererile italiene.

15. — Naționaliștii stăpâni pe șoseaua Barcelona-Valencia. — Fond englez, la dispoziția evreilor din Cehoslovacia, pentru emigrări în Palestina. — Călătoria de inspecție a generalului Gamelin în Africa de Nord. — Plecarea miniștrilor englezi din Roma.

16. — Severă notă engleză, adresată Japoniei. — Iugoslavia introduce controlul importului și exportului. — Mari întruniri ale „Frontului Renașterii Naționale”. — Naționaliștii ocupă Teragona și Reus. — 1000 evrei expulzați din Danzig.

d. Ismet Inonu

17. — Atentate cu bombe ale extremiștilor irlandezi, la Londra și Manchester. — Generalul francez Blanc, ministru de război al Tunisiei. — Vizita

d. Roosevelt

Ivan Mosjakin. — Concentrarea flotei franceze, pentru mari manevre pe coasta Africii franceze. — D. Eugen Filotti, ministru al României la Sofia. — Publicarea noii legi a dobândirii și pierderii naționalității române. — Prima ședință a Dietei slovace.

20. — Vizita contelei Ciano în Iugoslavia. — La Danzig, exerciții militare ale organizațiilor național-socialiste. — Bombă a teroriștilor irlandezi, explodată în apropierea vilei fiului primului ministru englez.

21. — Șase luni dela moartea Reginei Maria. — Dr. Schacht părăsește conducerea Băncii Reichului. — Numirea membrilor directoratului și consiliului superior al „Frontului Renașterii Naționale”. — D-rul Funk, ministru economiei germane, succesor al d-rului Schacht.

22. — Naționaliștii, la 50 km. de Barcelona. — D-l Spaak for-

contelui Csaky, la Berlin. — Consiliul Soc. Naționaliștilor discută raportul asupra re-tragerii voluntarilor străini din Spania.

18. — Mari mișcări greviste

la Leningrad — Recturul Ștefănescu-Goangă, în afară de orice pericol. — Un mesaj al generalului Franco anunță spaniolilor apropiata eliberare și pacea. — Ne-intervenția în discuția Camerei franceze.

19. — Moartea artistului de cinema

mează noul guvern belgian. — La Berlin întrevedere între mareșalul Goering și d. Rublee, directorul oficiului internațional pentru emigranți. — Vizita d-lui Chvalkowski, la Berlin. — La Belje, întrevedere Ciano-Stoiadinovici.

23. — Trupele franchiste, în apropierea Barcelonei. — Aplicarea legii pentru apărarea rasei, în Italia. — Măsuri împotriva atentatorilor din Anglia.

24. — Guvernul din Barcelona începe evacuarea arhivelor. — Politica Germaniei și Italiei în bazinul dunărean expuse de contele Ciano. — Organizarea serviciului național voluntar, în Anglia. — Arestarea lui Kalcot, primul-redactor al „Pravdei”.

25. — 200.000 rezerviști chemați sub arme în Italia. — Inaugurarea muzelui Cuza Vodă. — Reluarea procesului Eliza Dornescu, la Curtea Criminală. — Partidul național polonez, învingător la alegerile municipale din Polonia. — Linile exterioare de apărare ale Barcelonei, depășite de naționaliști.

26. — Catastrofal cutremur în Chili. — Nou guvern turc, format de Refik Saydam.

Ducele de Windsor

— D-nul Ribbentrop, la Varșovia. — Guvernul republican părăsește Barcelona. — Cetățeni cehi expulzați din regiunea Teșin.

27. — Naționaliștii ocupă Barcelona — Impușcarea profesorului Vasile Cristescu, în luptă cu agenții poliției. — nești veniți să-l aresteze. — Franța cheamă sub arme contingentul 1939.

28. — Trupele franchiste victorioase în sectorul Pirineilor. — Realizarea împrumutului cehoslovac în Anglia. — Cehoslovacia recunoaște „de jure” guvernul Franco.

29. — Anularea mandatelor parlamentarilor social-democrați din Slovacia. — Apel al Papei către generalul Franco, cerând clemența pentru populația

d. Bonnet

in Olanda, in caz de atac inamic.

11. — Colonelul Lindbergh, invitat la Washington. — Vasele de razboi britanice din Mediterana parasesc porturile italiene. — Proclamație a primului ministru Metaxas, către poporul elen. — D. Tillea, in audiență la lordul Halifax. — Italia garantează integritatea Greciei. — Mareșalul Goering, la Tripolis.

12. — Regina Geraldina bolnavă. — Ungaria se retrage din Soc. Națiunilor. — Moartea profesorului G. G. Longinescu. — Mareșalul Goering, in Libia. — Italia cheamă noi contingente de rezerviști.

13. — Adunarea constituantă din Tirana oferă coroana Albaniei regelui Victor Emanuel al Italiei. — Deschiderea târgului din Milano. — Statele-Unite comandă armament industriei particulare. — Dizolvarea partidului național-socialist bulgar.

14. — D. Adrien Thierry, ambasador al Franței la București. — Vase de razboi germane, in apele spaniole. — Anglia și Franța garantează Grecia și România împotriva oricărei agresiuni.

15. — Mobilizarea mâinii de lucru in Franța. — D. Roosevelt adresează un apel lumii. — Vie activitate a spaniolilor, in vecinătatea Gibraltarului. — Mareșalul Goering, la Roma.

d. Beck

16. — La Palatul Regal, consfătuire asupra politicii externe a țării. — Contingentele mai vechi, trimise la vatră. — Trupe engleze, la Gibraltar. — Conferință la Casa Albă, la Washington.

17. — Incheierea concursurilor „Tinerimii Române”. — Nunta moștenitorului tronului Iranului, la Teheran. — Intrarea triumfală a lui Franco, la Sevilla. — Cancelariile europene comentează apelul d-lui Roosevelt.

18. — Flota britanică din Mediterana, la Malta. — Străinii din Franța se oferă, in masă, să satisfacă serviciul militar. — Intre Cracovia și Kattovice, intrevedere

Păstrarea untului proaspăt

Untul este bun numai când este proaspăt. A doua sau a treia zi capătă un gust neplăcut. Iată un mijloc foarte simplu ca să-l păstrăm proaspăt timp de o săptămână. Puneți-l de apă și apoi puneți-l într'un vas de scurgeți-l pe care îl introduceți într'un alt vas cu apă rece, plin cam pe trei sferturi. Puneți-l la foc. Lăsați-l să se răcească. Căseina, substanța care dă mirosul urât, a căzut la fund; nu mai aveți altceva de făcut, decât să scoateți untul din vas, alegând ceace a rămas la fundul vasului.

Gafencu-Beck. — D-nii Hitler și Mussolini examinează mesajul Roosevelt.

19. — 100 vase de razboi americane in Atlantic. — Vizita d-lui Gafencu, la Berlin. — Camera Comunelor discută inarmarea Angliei. — D. Pierlot formează guvernul belgian. — Sporirea cheltuielilor apărării naționale, in Italia.

20. — 100 ani dela nașterea regelui Carol I. — Colonelul Lindbergh, rechemat in activitate. — Un incendiu mistuește transatlanticul „Paris”. — Aniversarea d-lui Hitler. — Intrevederi cu personajile politice, la Berlin, ale d-lui Gafencu.

21. — 5 deținuți evadează din

penitenciarul Mărgineni. — D. Gafencu, la Bruxelles. — Papa invită la rugăciuni pentru pace toate bisericile lumii. — Acord complet in negocierile dintre Anglia și

d. Cordell Hull

Turcia. — Escadră germană trece prin canalul Măneci. — Rusia face Angliei contrapropuneri. — D-l Țințar Markovici, la Veneția. — La Berlin, d. Teofil Sidorovici vizitează pe d. Balduv von Schirach.

23. — D-l Monzie sosește la Varșovia. — Decrete-legi franceze pentru reglementarea muncii, fabricarea materialului apărării naționale și aprovizionarea națiunii in caz de razboi. — La Veneția, intrevedere Țințar Markovici-Ciano. — Tineretul iugoslav manifestează pentru in-

dependența și integritatea țării.

24. — Presa engleză preocupată de introducerea serviciului militar obligator. — Trupele chineze din China orientală deslănțuite o mare ofensivă contra japonezilor, in regiunile Nanking și Ciankiang. — 32 unități ale flotei engleze din Mediterana pleacă in croazieră in Mediterana orientală.

25. — Atentat cu bombe la Hankeu. — Lordul Perth a părăsit Roma. — Misiunea economică engleză a sosit in Capitală. — Dictatură in Bolivia. — Apare regulamentul pentru organizarea și funcționarea Gărzilor Naționale. — D. Gafencu, la Londra. — Ambasadorul englez revine la Berlin.

26. — Din Grecia se anunță, că foot-balistul Humis nu mai

d. von Neurath

revine în România — Organizațiile sportive germane, oprite să joace în Franța. — Noul ministru al Belgiei și Braziliei prezintă scrisorile de acreditare. — Vice-comisarul externelor Potemkin, la Ankara. — D. Țințar Markovici întâlnește pe d. Ribbentrop la Berlin.

27. — Aniversarea nașterii principelui regent Paul al Iugoslaviei. — Semnarea acordului dintre sârbi și croați. — D. Gafencu pleacă la Paris. — Chinezii rup frontul japonez

— Cum, ferestrele n'au geamuri?
— Nici nu e nevoie; tot sunt murdare!

în provincia Kiangsi. — Camera Comunelor adoptă proiectul introducerii serviciului militar obligator.

28. — Descoperirea bandei de otrăvitori din America — Guvernul belgian obține depline puteri. — Polonia propune soluții cu privire la litigiul cu Germania în privința Danzigului.

29. — În discursul pronunțat în fața Reichstagului, d. Hitler cere retrocedarea Danzigului și a coloniilor, de-

nunță acordul cu Polonia și păc-tul naval cu Anglia. — Polonia respinge cererile cu privire la alipirea Danzigului.

30. — Noi vase de război germane la Ceuta. — Generalul Brauchitsch, la Roma. — Conții Teleki și Csaky sosesc la Berlin.

MAI

1. — La Paris, congresul cehoslovacilor din Franța. — Intrevedere între generalul Brauchitsch, Regele-împărat al Italiei și d. Mussolini. — Apare legea pentru înființarea și organizarea Casei Scriitorilor. — Inaugurarea expoziției din New-York. — Agravarea relațiilor anglo-japoneze.

2. — Congresul breslelor muncitorești. — D. Beck răspunde cancelarului Hitler. — D. Gafencu, la Roma. — Generalul Weygand, la Ankara.

3. — Ziua națională a Poloniei. — Regele Belgiei sosește în Elveția. — Național-socialiștii expulzați din Anglia. — Comandanții de ținut ai gărzilor naționale depun jurământul. — Audiența domnului ministru Gafencu la Papa Pius XII. — Negocieri între Germania și statele nordice.

4. — Retragera d-lui Litvinov dela ministerul de externe al Rusiei sovietice. — Intrevedere în Italia între d-nii Ribbentrop și Ciano. — Reichul aprobă fortificarea insulelor Åland.

5. — Teroriștii irlandezi provoacă numeroase explozii în Anglia. — D. ministru Gafencu, la Belgrad — Anglia recunoaște „de facto” guvernul slovac. — Vizita lui sir Frederik Leithross la Atena. — România oferă să plătească integral datoriile de război către Statele-Unite.

6. — Sărbătorirea cârții. — 150 ani dela

revoluția franceză. — 500.000 greviști în Statele Unite. — Generalul Weygand în Capitală. — Discursul d-lui Beck în ședința Dietei poloneze.

7. — Interesante descoperiri arheologice pe locul unde s'a dat bătălia dela Marathon. — Reintoarcerea d-lui Gafencu. — Cutremure în Guatemala și Chili. — Anglia refuză o alianță reciprocă generală cu Rusia.

8. — Generalul Miaja sosește la Havana. — Italia și Germania încheie un pact politico-militar. — Spania demobilizează 250.000 oameni. — La București, România învinge reprezentativa de foot-ball a Iugoslaviei cu 1-0. — Autoritățile militare japoneze cer desființarea concesiunii britanice și franceze din Tientsin.

9. — Spania se retrage din Soc. Națiunilor. — Festivități comemorării regelui Carol I, la T. Severin. — Mareșalul Balbo, la Cairo. — Desvelirea monumentului regelui Carol I, din Capitală.

10. — Convocarea corpului electoral pentru alegerea noilor Corpuri legislative. — Ședința Consiliului Superior al Frontului Renașterii Naționale. — Marele Voevod Mihai, decorat de d. Hitler cu Marea Cruce a Ordinului „Vulturul german”. — Prințul Paul al Iugoslaviei, în Italia.

11. — Sosirea d-lui Potemkin la Varșovia. — La Stockholm, conferința miniștrilor de externe ai statelor nordice. — La Berna, inaugurarea expoziției subsecretariatului român al propagandei. — Moartea prințului Henri de Bourbon Parma.

12. — S'a respins cererea de grațiere a lui Weidmann și Million. — Semnarea protocolului pentru dezvoltarea relațiilor comerciale dintre România și Anglia. — Reorganizarea flotei de luptă a Statelor-Unite. —

d. Armand Călinescu

d. Adrienne

d. Metaxas

d. Gafencu

Importante întrevederi ale prințului Paul, în Italia. — D. ministru Mitiță Constantinescu, la Roma.

13. — Încheierea acordului anglo-turc. — În drum spre Canada, vaporul cu regele și regina Angliei imobilizat de ghețari. — Publicarea acordului

economic anglo-român — Patru ani de la moartea mareșalului Pilsudsky. — Japonezii debarcă trupe în fața portului Amoy. — Rusia cere crearea unui front unic de asistență mutuală cu Anglia și Franța.

14. — Suveranul și Marele Voevod Mihai fac însemnate daruri bănești pentru înzestrarea armatei. — Publicarea legii pentru organizarea și folosirea tineretului în caz de mobilizare. — Amiralul Raeder inspectează fortificațiile la Memel.

15. — 26 divizii chineze în derută, în provincia Hopei. — La Sulina, solemnitatea înălțării pavilionului românesc, pe vasele C. E. D. — Generalul Weygand, la Londra. —

Torpile engleze sosesc la Amoy. — Fuehrerul inspectează fortificațiile la Aachen. — Ministrul de război al Poloniei sosește la Paris. — Comemorarea adunării dela Blaj.

16. — Spaniolii sapă tranșee în preajma Gibraltarului. — Moartea profesorului C. Șonțu. — Judecătoria contravențională își inaugurează activitatea. — „Ziua României” la expoziția din New-York. — Conferința consiliului economic al Înțelegerii Balcanice. — Rusia răspunde contra-propușierilor britanice.

17. — Moartea scriitorului Ludovic Fulda. — Misiune economică germană, în Iugoslavia. — Demisia guvernului sirian. — Protest al Angliei, Franței și Statelor-Unite la Tokio contra debarcării japoneze la Kulangsu. — D. Papen revine dela Ankara.

18. — În Capitală, la football, „România” înfrânge „Letonia” cu 3-0. — Publicarea „Cărții Albe” engleze, asupra soluționării problemei palestiniene. — La Constanța, primirea navei-scoală „Mîrcea”. — Suveranii Angliei sosesc în Canada. — Detașamente franco-anglo-americane, debarcate la Kulangsu.

19. — Japonezii se retrag de la Kulangsu. — Explozii în arsenalul din Woolwich. — Congresul inginerilor și tehnicienilor din industria minieră. — Evreii și arabii din Palestina resping Cartea Albă. — Țările nordice refuză semnarea pactelor de neagresiune cu Germania. — Parada victoriei, la Madrid.

20. — Arestarea Rozei Carilna, organizatoarea „sindicatului otrăvitoarelor” din Filadelfia. — Pactul de garanție cu Rusia, în discuția Parlamentului englez.

21. — D. Chwalkovsky, ambasador al Boemiei și Moraviei, la Berlin. — D. Georges Hipert, decanul facultății de drept din Paris, în Capitală. Contele Ciano

sosește la Berlin. — Germania ridică întărirea graniței poloneze.

22. — Stabilirea listelor definitive de candidați parlamentari. — Impărțirea premiilor soc. „Tinerimea Română”. — Primul sbor transatlantic al avionului gigantic „Yenkee Clipper”. — Atacarea funcționarilor vamali polonezi la Kalthof.

23. — Deschiderea „Lunii Bucureștilor” 1939. — La Berlin, semnarea pactului germano-italian. — Apel al d-lui Benes către Franța, Anglia și Rusia. — Japonia nu semnează alianța militară cu Reichul și Italia.

24. — „Anglia” învinge „România” la football cu 2-0. — Regina Olandei, la Bruxelles. — Întrevederea Țințar Markovici-Gr. Gafencu, pe Dunăre. — Rusia,

contra fortificării insulelor Aaland.

25. — Accident de automobil al reginei-mame Mary a Angliei. — 23 membri ai echipajului submarinului „Squalus” salvați. — Schimb de note între guvernul polon și Senatul statului liber al Danzigului.

26. — Noi propuneri ale Angliei către Rusia. — Tratatate între Germania și Danemarca pentru un pact de neagresiune. — Japonezii bombardează Ciungching. — Excese anti-poloneze în Silezia germană și Prusia Orientală.

Mareșalul Petain

— În definitiv e foarte plăcut, dar n'ar strica să aibă patru roți și un motor...

27. — Academia Română comemorează 100 ani dela nașterea regelui Carol I. — Generalul Milch, în audiență la d. Mussolini. — „Omul cu plămânul de oțel” vine în pelerinaj la Lourdes.

28. — D. Camil Petrescu, laureat al premiului național pe 1939, pentru literatură dramatică. — Se fixează data repatrierii voluntarilor italieni din Spania. — „Baby Clipper” și zborul peste Atlantic. — Al XVIII-lea congres de hidrologie și climatologie medicală.

Dr. Robert Ley

— Dar ce înseamnă eticheta asta : 250 ?..
— Ăă... e distanța... la care se găsește când l-am împușcat.

— La Cernăuți, congresul național de tuberculoză. — Manifestație franco-americană, la Neuilly.

30. — A XV-a aniversare a miliției fasciste universitare. — Trupele chineze înfrâng pe japonezi pe râul Han. — Încheierea negocierilor franco-turce.

31. — Agravarea situației la frontiera dintre Mongolia și Manciuko. — Mari manifestații patriotice în Polonia. — Congresul partidului socialist francez, la Nantes.

IUNIE

1. — Proiect Cordell Hull, pentru modificarea legii neutralității. — Reichul interzice sborul avioanelor peste Boemia și Moravia. — Alegerile legislative pentru Cameră. — Semnarea pactului de neagresiune germano-danez.

2. — D-l Moscicki împlinește 13 ani de președinție a republicii polone. — Invazie de lăcuste în jud. Covurlui. — Cuba interzice debarcarea evreilor de pe vaporul „St. Louis”. — Alegerile pentru Senat. — Principele regent Paul al Iugoslaviei,

Președintele Ataturk

la Berlin — Disparația, submarinului „Thetis”.

3. — Descoperirea submarinului „Thetis”, naufragiat. — Nou răspuns sovietic la propunerile franco-engleze. — Lupte la frontiera dintre Mongolia și Manciuko. — Onomastica Papei. — Înaltul comisar al Soc. Națiunilor, din Danzig, sosește la Berlin.

4. — Manole Stroiici obține „Marele Premiu al Parisului”, pentru tragerea la talere. — Halmei câștigă Derby-ul român de galop. — D. Armand Călinescu, șeful guvernului, împlinește 46 ani. — Deschiderea primului Congres de endocrinologie, în Capitală. — 98 persoane pier în catastrofa submarinului „Thetis”.

5. — Acord principal franco-turc asupra Alexandrettei. Comemorarea lui Vasile Conta.

Mareșalul Balbo

— La Koeln importante negocieri economice germano-iugoslave. — Prințul regent Paul și prințesa Olga părăsesc Berlinul. — Sărbătoarea zilei aviației. — Sfârșitul întrecerii aviatice pentru cupa militară „Regele Carol al II-lea”. — Conferința de presă polonă-română. — Atentat neisbutit împotriva Ducei de Kent.

7. — Sosirea în Capitală a Principelui Paul al Greciei. — Congresul căminelor culturale din întreaga țară. — Inceputul serbărilor străjerești ale Restaurației. — Voluntarii germani reînțorși din Spania, defilează la Berlin în fața Fuehrer-ului. — Generalul Gamelin, la Londra. — Deschiderea Corpurilor Legiuitoare.

8. — Serbările Restaurației. — Semnarea pactelor de neagresiune dintre Germania, Letonia și Estonia. — Suveranii englezi intră pe teritoriul Statelor Unite. — Serbarea „Zilei Sporturilor”. — Aniversarea regelui Angliei.

9. — Inceputul concursului hipic internațional, în Capitală. — Inceputul serbărilor ceferiade. — Asasinarea unui polițist german la Kladno. — La Roma, manifestație de prietenie italo-spaniolă. — Prima întrevedere între Suveranii englezi și d. și d-na Roosevelt, la Washington.

Regele George al Greciei

10. — Incidente anti-germane în Boemia și Moravia. — Amendarea cetățenilor din Kladno. — Premiu pe capul asasinului sergentului Kniest. — Anglia acordă Turciei credite pentru armament. — Plecarea aviatorilor italieni din Spania.

11. — Desvelirea statuii mareșalului Joffre la Paris. — D. Grigore Gafencu, la Ankara. — La foot-ball, „Italia” învinge greu „România”, în Capitală. — O explozie distruge teatrul regal din Madrid. — D. Hitler, la Viena. — Marele Voevod Mihail, în călătoria de studii în țară. — Noi incidente la Kladno. — Misiune militară engleză, la Ankara.

12. — Filo-japonezi, otrăviți la un banchet din Shanghai. — Incepe săptămâna copilului. — La București, match „Italia”-„România” (1-0). — Grave atentate cu bombe la Ierusalim.

13. — Furtul „Nepăsătorului” de Watteau, din muzeul Luvru-lui. — Legația turcă din București ridicată la rangul de ambasadă. — Arestarea, la Danzig, a inspectorului vamal polonez Lipinsky.

14. — Inaugurarea serviciului aerian regulat Belgrad-Varșovia. — Comunicatul asupra vizitei d-lui ministru Gafencu la Ankara. — Blocada japoneză împotriva concesiunilor internaționale dela Tientsin. — Se retrag câteva din măsurile de represiune germană la Kladno.

15. — Cincizeci de ani dela moartea lui Mihail Eminescu. — Regele Petru și Regina Maria la Iugoslaviei, la Sera-

Printul Umberto

16.—D. C. Angelescu, președinte al Senatului.—D. Gr. Gafencu, la Atena.—Exerciții militare în fortificațiile germane din spre Franța.—Moartea generalului Condiescu.—Vase britanice sparg blocusul la Tientsin.

17.—Scufundarea submarinului francez „Phenix”, în apele Indochinei.—Echipa hipică a României câștigă „Cupa Națiunilor”.—Misiunea economică Wohltat, la Burgos.—Consulul japonez din Tientsin respinge protestul consulului britanic.—Ghilotinarea lui Weidmann.

18.—Dramatica întâlnire de foot-ball „Venus” - „Bologna” (1-0).—Suspendarea traficului dintre Cehia și Slovacia.—Senatul din Danzig respinge nota polonă relativă la eventualele represiuni, pentru lezarea intereselor polone.—Intrevederi Svetkovici-Macec, la Zagreb.

19.—Atentatul cu bombe din Haiffa, în piața arabă.—Primul transport de călători cu avionul din America în Europa realizat de „Atlantic Clipper”.—Deschiderea expoziției internaționale „Muncă și Voe Bună”.

20.—Vase de război americane, la Tientsin.—Prim-ministrul statelor scandinave, veniți la Oslo, proclamă atașamentul pentru pace și democrație.—Mareșalul Badoglio, în Albania.

21.—Suveranii englezi în drum spre Anglia.—Grupul ziariștilor români sosește la Londra.—Conferința franco-britanică la Singapore.—Japonezii ocupă insula Sungsu.

22.—Președintele Roosevelt cere urgenta modificare a legii neutralității.—Marinari en-

glezi, arestați pentru insulte la adresa Fuehrer-ului, la Danzig.—Japonezii ocupă portul Swatow.

23.—Amiralul englez Yarnell respinge ultimatumul japonez la Swatow.—Incepe procesul crimei din str. ing. Zabłowsky.—Semnarea acordului franco-turc.—Aniversarea de 70 ani, a d-lui prof. C. Angelescu.

24.—Încheierea împrumutului român, la Londra.—Sangeacul Alexandretta, cedat Turciei.—Descoperirea epavei submarinului „Phenix”.—Proiect de lege francez pentru anexarea fostelor colonii germane Camerun și Togo.—25 ani de la moartea lui Emil Gârleanu.

25.—Sosirea ministrului de externe al Egiptului, d. Abd el Fattah Yehia Pașa, în Capitală.—Ultimul detașament italian părăsește Spania.

—Discursul d-lui Chamberlain la Cardiff.

26.—Turburări la Dublin.—Semnarea tratatului de comerț ruso-chinez.—D-nul Halifax prezintă o notă ambasadorului japonez la Londra.

27.—Cutremur catastrofal în Peru.—Congresul pedagogic al învățătoarelor de grădini de copii.—Intervenții energice ale Angliei contra blocadei din Tientsin.

28.—Moartea contelui Costanzo Ciano.—Luptă aeriană între forțe japoneze și mongolo-sovietice, la lacul Buir Nur.—Încep negocierii anglo-japoneze.

29.—Discursul la Mesaj al șefului guvernului român.—Patriarhul Nicodim.—Inchiderea conferinței forțelor franco-britanice din Extremul Orient,

30.—Alegerea I. P. S. S. Patriarhului Nicodim.—Inchiderea conferinței forțelor franco-britanice din Extremul Orient,

G-ral Gamelin

—Nu, n'avem pe nimeni cu numele Ionescu... avem un Ianculescu.

—El trebuie să fie, nu l-am văzut de zece ani!

la Singapore.—Mari inundații în Bulgaria și Iugoslavia.

IULIE

1.—Englezii debarcă marinari la Fuceu.—Pregătiri la Danzig pentru formarea unui corp de voluntari.—Demers anglo-francez la Berlin pentru prevenirea unei lovituri de forță la Danzig.

2.—Camera din Washington discută modificarea legii neutralității.—Tratative economice între Germania și Rusia.—Apelul sindicatelor britanice adresat poporului german.

3.—Manifestație patriotică cehă la teatrul de stat din Praga.—Transporturi de arme germane la Danzig.—Schmeling, din nou campion european.

4.—„Turisti” germani și material de război continuă să pătrundă în Danzig.—D. Kiosseivanoff pleacă la Berlin.—Deschiderea cursurilor de engleză, la Sinaia.

5.—La Ankara se studiază colaborarea militară anglo-turcă în caz de conflict european.—Olanda refuză eventuale garanții anglo-franceze. Ex-regele Zogu

Pentru a se apăra, plantele se camuflează

REGNUL vegetal rezervă încă foarte multe surprize. În anumite regiuni pustii, unele plante — pentru a se apăra — se acoperă cu o deghizare de praf, care le împrumută aspectul pietrelor vecine. Iluzia este atât de desăvârșită încât pentru pozele pe care le vedeți, fotografii a trebuit să schimbe pietrele.

De sus în jos : trei fotografii — cu măririle respective — de cactuși, ale căror nume savante sunt : *Cynophytum Wiggetoe*, *Lithops rubescens*, *Titanopsis Schwantei*.

Metru etalon

Metru etalon al României verificat la biroul internațional de măsuri și greutate de la Sèvres, a fost găsit perfect și se află din nou în țară.

Cititorii își amintesc, poate, că între obiectele de preț înapoiate de la Moscova se afla și metru-etalon al României.

Metru-etalon este unitatea de măsură ce servește ca model, conform legii, pentru toate metrelor de metal, de lemn sau de orice fel, care s'ar construi în țară. Metru-etalon a fost trimis la Moscova fiind deosebit de prețios, deoarece e de platină aliată cu iridiu. Aceste două metale rare dau metruului etalon o valoare ce trece de câteva milioane.

Dar acest drog de platină și iridiu are o și mai mare valoare științifică. În 1875, toate statele care au adoptat sistemul metric zecimal s'au reunit la Paris și au hotărât să-și fabrice, fiecare pentru nevoile lui, un metru-etalon. Specialiștii au găsit că platină aliată cu iridiu este cel mai bun material pentru construirea metrelor etalon. S'a turnat atunci, din același aliaj, câte un metru-etalon pentru fiecare țară participantă. Fabricate toate odată, metrelor etalon au rămas cu aceleași calități și poate, cu aceleași defecte, — adică tocmai ce se cere pentru ca metru să fie același pe toată fața pământului. Astăzi, după o jumătate de secol, dacă s'ar turna din nou metre-etalon, chiar dacă s'ar alege aceeași compoziție pentru aliaj și s'ar lucra prin aceleași metode, nu s'ar putea spune cu siguranță că metru turnat azi e la fel cu metru turnat în 1875.

Se înțelege acum valoarea unui metru etalon și de ce la izbucnirea războiului mondial, metru - etalon al României a fost trimis împreună cu tezaurul statului.

Prin bună învoială, oamenii de știință din toate țările au hotărât să păstreze metrelor lor etaloane exact în aceleași condiții: adică la aceeași temperatură, în cutii anumiteși nimeni, niciodată, să nu atingă nici cu vârful degetului un metru-etalon. Ingrijorați, specialiștii noștri când au primit metru-etalon fără cutie și cu sgârrieturi l-au trimis imediat la biroul internațional de la Sèvres. Dar el a fost găsit perfect.

NERVOȘII MOR CURÂND?

Ați observat la Dvs. din când în când
unul dintre următoarele semne ale unei
apropiate istoviri a nervilor?

Irascibilitatea, rea dispoziție, tremurături, neliniște, bătăi de inimă, amețeală, frică, insomnie, vise urâte, amorțirea membrelor, sperieturi, prea mare irascibilitate provocată de contraziceri, sgomote, mirosuri, dorință după stupefiante, de tutun, alcool, ceai, cafea, bătaia pleoapelor, sperieturi, prea mare irascibilitate sau a graiului, dorinți sau fobii ciudate. Când unul sau mai multe din aceste semne de nervozitate se ivesc la Dvs. atunci

nervii D-voastră sunt serios slăbiți și au nevoie de întărire.

Nu lăsați această stare să dăinuiască, căci s'ar putea produce deranjări serioase ale activității mintale, ca aiureli sau acte necontrolate, iar o îmbătrânire prematură și moartea sunt consecințele. Indiferent de unde provine slăbirea nervilor dvs. eu vă invit să-mi scrieți. Sunt cu plăcere dispus să vă

**explic gratis și fără cheltueli de porto
o metodă foarte simplă,**

care vă va provoca o surpriză plăcută. Ați cheltuit poate deja mulți bani și multă răbdare pentru diferite remedii și în cel mai bun caz ați obținut numai o ușurare trecătoare. Eu vă pot asigura că cunosc o metodă excelentă pentru a lupta împotriva slăbirii nervilor dvs.

Această metodă provoacă în același timp o îmbunătățire a dispoziției, a plăcerii de viață, a energiei și a puterii de muncă, ba unii mi-au scris chiar că se simt ca nou născuți după întrebuițarea ei. Aceasta este atestat și de către certificate medicale. Vă costă numai o carte poștală. Vă trimit o carte foarte instructivă **COMPLECT GRATIS.**

Dacă nu puteți scrie imediat, păstrați acest anunț.
Postsammelstelle; **ERNSTPASTERNAK**
BERLIN SO. — Michaelkirchplatz 13 Abt. IV. 14

Radiofoniști !

- Programul amănunțit al tuturor emisiunilor pe unde scurte, mijlocii și lungi.
- Informațiuni asupra mișcării și progresului radiofonic, din lumea întreagă.
- Articole tehnice, de cultură generală.
- Consultațiuni radiofonice gratuite.
- Descrierea completă a unui aparat modern de mare randament, pe care îl poate construi orice amator, găsiți în fiecare număr al revistei de popularizare a radiofoniei

UNIVERSUL

Apare în fiecare Sâmbătă

Abonamente :

32 - 50 pagini • L E I 5 anual 220 • pe 6 luni 120 lei

DOUA drame

Viața oamenilor de știință nu se sfârșește totdeauna în apoteoză. Cazul lui Galileo Galilei nu este unic în istoria științelor. Zeci și sute de învățați au proclamat adevăruri ce n'au fost recunoscute decât după moartea lor. Ne vine greu să ne închipuim că asemenea greșeli se mai pot întâmpla în zilele noastre, când oamenii de știință sunt ascultați cu sfințenie și cele mai revoluționare teorii sunt primite cu entuziasm. Și totuși greșeli se mai fac și astăzi. Dovadă, pățania d-rului Ford, pe care vrem s'o povestim.

Un bogătaș american, d. Stephen Bosarge, colecționar de documente și cărți rare, avea între manuscrisele vechi ale bibliotecii sale și o psaltire din secolul XII sau XIII, minunat scrisă, cu înflorituri colorate. Toți cei cari vizitau biblioteca d-lui Bosarge se opreau încântați în fața acestei opere de artă și felicitau călduros pe proprietarul ei.

Nimeni n'a privit mai mult de câteva secunde vechia psaltire, până în ziua când biblioteca d-lui Bosarge a fost vizitată de d-rul Ford, mare iubitor de texte vechi și priceput în descifrarea lor. D-rul Ford a cercetat îndelung psaltirea, a privit-o foaie cu foaie și apoi a mărturisit: „Nu sunt

PALIMPSESTUL
DOCTORULUI FORD •
SCANDALUL LOUIS
DE ROUGEMONT

sigur, dar cred că e vorba de un palimpsest”.

Cu alte cuvinte, sub scrierea înflorită a călugărului din secolul al XII-lea se ascundea un alt text, mult mai vechi, șters sau ros de pe pergament. Operația era foarte obișnuită în secolul XII. Când pergamentele au devenit rare, călugării au scos la lumină pergamente vechi, n'au dat nici o atenție textelor scrise pe ele, le-au șters cu lapte și au scris deasupra altceva. S'au pierdut astfel nenumărate documente prețioase și de aceea descoperirea unui asemenea pergament cu două texte suprapuse — un palimpsest, cum i se spune — e un eveniment.

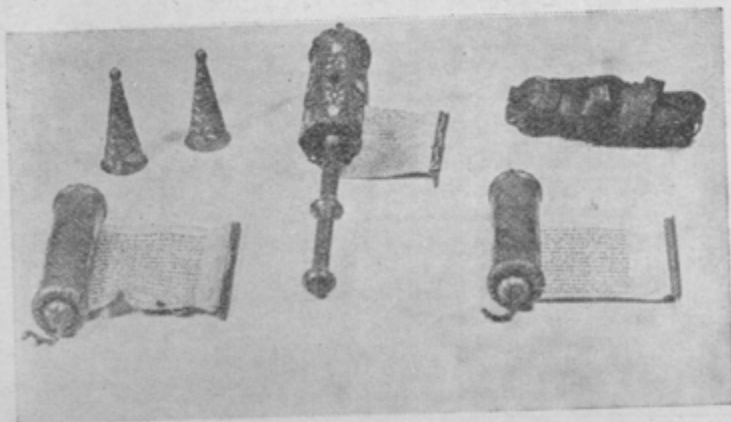
D. Bosarge, proprietarul palimpsestului bănuie de

d-rul Ford, a fost în culmea fericirii. Speculator îmbogățit de pe urma războiului, era însetat de glorie și ar fi dat orice ca numele lui să rămână posterității. D-rul Ford era însă mai puțin grăbit și mai puțin dornic să devină celebru. Ca om de știință își dădea seama că manuscrisul trebuie cercetat în amănunt înainte de a se putea spune ceva sigur despre el.

Până la urmă, învățatul și proprietarul manuscrisului prețios au căzut la înțelegeră. D-rului Ford i s'a pus la dispoziție manuscrisul și i s'a dat permisiunea să vină zilnic și să încerce descifrarea palimpsestului.

Descifrarea era foarte nevoieasă. Numai când lumina soarelui bătea dintr-o direcție anumită se putea observa sub textul scris în

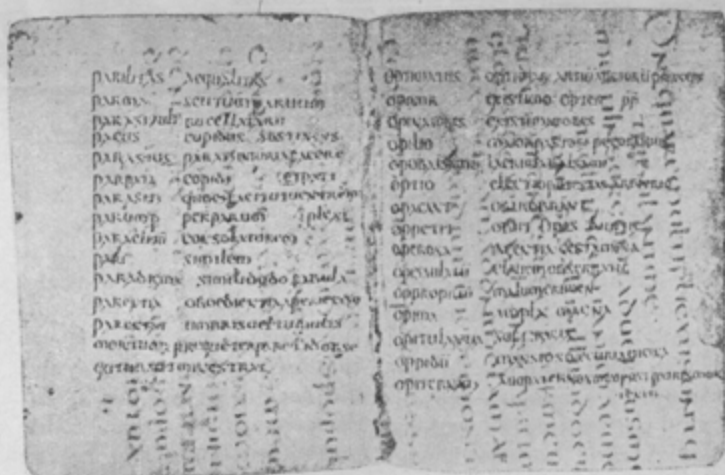
Pergamente vechi, în sulurile lor

secolul XII, urma literei mai vechi, șterse. De dimineața până seara, cu ochii înroșiți de încordare, d-rul Ford se străduia să identifice literele șterse, să le lege între ele și să refacă textul dispărut.

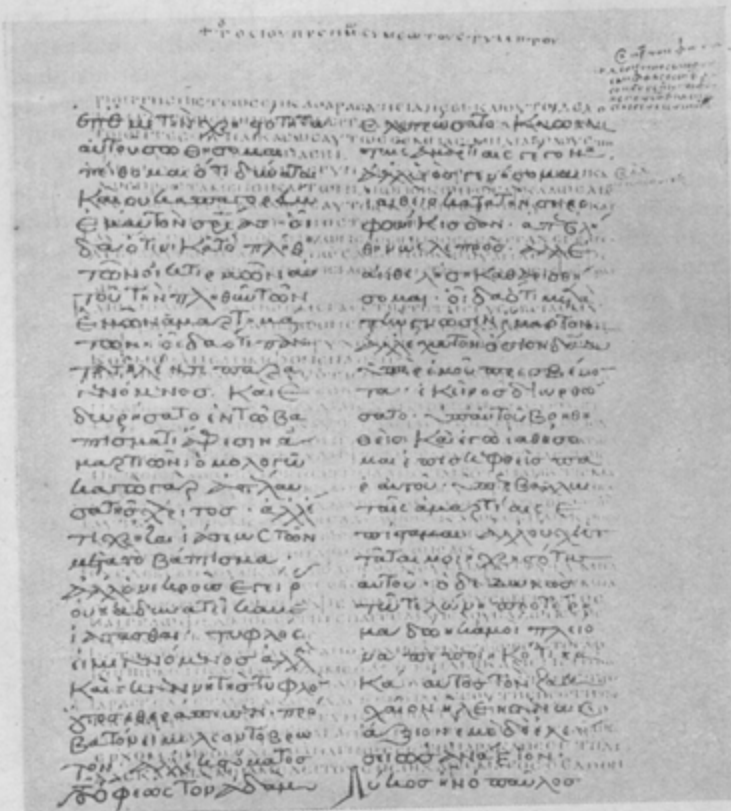
Era în adevăr un palimpsest prețios. Sub textul scribului italian din secolul XII se ascundea unul dintre cele mai vechi manuscrise ale Bibliei, probabil din secolul II sau III după Hristos. Există o sută și una de metode pentru fixarea datei unui palimpsest: după felul

Observați în acest palimpsest cele două scrieri suprapuse

Un palimpsest prețios

scrierii, după felul de a despărți cuvintele la sfârșitul unei linii, după petele de cerneală, după punctuație,

după prescurtări. D-rul Ford le cunoștea pe toate și pe temeiul lor putea susține că palimpsestul descoperit n'a fost scris în nici un caz mai târziu decât secolul III după Hristos. Era deci, dacă nu cel mai vechi manuscris al Bibliei, unul dintre cele mai vechi. D-rul Ford făcuse o descoperire epocală.

Dar descoperirea aceasta i-a fost fatală. Nerăbdător să-și vadă mai curând numele devenit celebru, d. Bosarge, proprietarul manuscrisului, profită de prezența la New-York a unui specialist dela Oxford, d-rul Stetney, și-l invită să-i vadă manuscrisul. D-rul Stetney, după o examinare fugară, declară convins că nu e vorba de nici un palimpsest, că nu vede nici un text șters și că toată descoperirea d-lui Ford nu este decât o iluzie optică.

Simțind cum dispăre nim-

bul de glorie la care aspira, fostul speculator își pierdu cumpătul. Ceru d-rului Ford să invite pe cheltuiala sa pe cei mai mari specialiști în descifrarea palimpsestelor, ca să-și dea verdictul asupra manuscrisului. Specialiștii au venit într'un suflet — unul dela Vatican, altul dela Toledo, al treilea dela Paris. Au examinat zile întregi manuscrisul și apoi au dat verdictul: nu era un palimpsest.

Vă închipuiți furia d-lui Bosarge. Vă închipuiți deasemeni turburarea d-rului Ford: ceea ce el vedea atât de limpede cu ochii lui, ceilalți nu erau în stare să vadă! Bietul om începu să creadă că și-a pierdut mințile.

Rămânea de consultat o singură autoritate: profesorul Bloom dela New-Haven, profesorul care învățase pe d-rul Ford să citească palimpseste. D-rul Bloom era un om imparțial și d-rul Ford, ca să evite orice bănuială, nici n'a dat prin bibliotecă toată săptămâna în care fostul lui profesor a cercetat manuscrisul. Verdictul lui nu s'a deosebit cu nimic de al celorlalți experți: manuscrisul nu ascundea nici un palimpsest!

Ridiculizat, socotit nebun, d-rul Ford și-a părăsit catedra, s'a zscuns de scandal și a murit părăsit, uitat de prieteni și de elevi.

La doi ani după moartea lui, Svedberg inventează un procedeu pentru cercetarea palimpsestelor prin raze ultraviolete. Manuscrisul din

biblioteca d-lui Bosarge este supus ultravioleto și se dovedește atunci, negru pe alb, că este în adevăr un palimpsest. Palimpsestul este descifrat și el concorda cu-vânt cu cuvânt cu descifrarea făcută cu ani înainte de d-rul Ford.

Cum este cu puțință ca singur d-rul Ford să fi văzut ceea ce alți cinci experți n'au văzut? Nimeni n'o poate spune.

*

S'au împlinit anul trecut 40 de ani de când a izbucnit ceea ce s'a numit „scandalul Louis de Rougemont”. Tinerii cari citesc aceste rânduri n'au de unde să-l cunoască. Il vom povesti, nu ca să-i descurajăm, ci ca să le arătăm că adevărul iese totdeauna la lumină și că un om de știință, un descoperitor, un explorator, trebuie să se aștepte întâi la necazuri și apoi la glorie.

Așa dar, acum 40 de ani,

Louis de ROUGEMONT

în Iunie 1898, intra în redacția revistei „Wide World Magazine” din Londra un bătrân cam de 70 de ani, prost îmbrăcat și adus de spate. Aducea o recomandatie din partea unui cunoscut explorator depe acele vremuri. Biletul de recomandatie, adresat directorului revistei spunea: „Îți trimit un om care-ți va spune lucruri, care dacă sunt adevărate, vor uimi lumea”.

Și, în adevăr, moșneagul spunea lucruri uimitoare. Se numea Louis de Rougemont și trăise vre-o 30 de ani, spunea el, printre triburile de canibali din Australia, în ținuturi pe unde nici un alb nu călcase niciodată. Trăise printre canibali, se însurase cu o sălbatecă și ajunsese chiar șeful unui trib de sălbateci.

Câteva zile la rând, spre mirarea gazetarilor, bătrânul Louis de Rougemont și-a povestit aventurile, adevărate povești ale lui Sindbad marinarul. Ce nu văzuse și ce nu făcuse omul acesta?

Revista a început îndată publicarea aventurilor lui de Rougemont. Oamenii de știință au fost încântați. Geografii s'au grăbit să cheme în mijlocul lor pe bătrânul explorator ca să le dea amănunte asupra Australiei necunoscute. Antropologii au fost curioși să afle despre obiceiurile, limbajul și magia triburilor australiene. Pentru toți, Louis de Rougemont era o adevărată comoară. La ori-

Linguri de lemn pentru exploratorii polari

D. Smith, din fotografia noastră, a fost surprins de obiectiv pe când fabrica linguri de lemn pentru expedițiile polare. Meseria aceasta o exercită de 30 ani și lui i se adresează toți exploratorii polari când vor să-și completeze echipamentul cu tacâmuri de masă. Dece sunt lingurile, furculițele și cuțitele de lemn? Pentru că la temperaturile foarte scăzute ale regiunilor polare, tacâmurile de metal ar îngheța mâna celor cari ar încerca să le folosească.

ce întrebare avea un răspuns corect.

Când oamenii de știință au terminat cu întrebările, a venit rândul exploratorilor și al marinarilor. Dar ei s'au arătat neîncredători și au început să atragă atenția asupra unor nepotriviri de date în povestirile bătrânului. N'a trebuit mai mult pentru ca toți aceia cari au făurit faima lui de Rougemont, geografii și antropologii, să se grăbească să dea alarma prin ziare și conferințe și să afirme că au fost păcăliți de bătrânul explorator.

A fost un dezastru. Louis de Rougemont, purtat în triumf cu câteva săptămâni înainte, nu mai era acum decât un mincinos, un escroc, un profitor. Zădarnic

a încercat bătrânul să se apere; zadarnic și-a strigat nevinovăția. Nimeni n'a vrut să-l audă. Amărit, s'a ascuns de lume și, în Iunie 1921, a murit necunoscut, într'un spital din Kensington.

Curând după moartea lui, printr'o ironie crudă a soartei, adevărul spuselor lui a început să iasă la iveală. Expedițiile ce se înapoiau din nordul Australiei, arătau că în adevăr există insulele de mărgean despre care vorbea Louis de Rougemont; că există peștii uriași cu dinți fierăștrău; că există triburile canibale pe care le descria Louis de Rougemont. Exploratorii au filmat alergările sălbatecilor călări pe broaște țestoase — lucru pentru care bie-

tul de Rougemont fusese luat în răs — și filmele arătau deasemeni că aceste curse de broaște țestoase se făceau întocmai cum le povestise de Rougemont. Iar deunăzi, o expediție americană înapoiată din nord-vestul Australiei confirma încăodată tot ce povestise bătrânul explorator.

Louis de Rougemont n'a mințit. Toate povestirile lui erau adevărate — dela cea dintâi și până la cea din urmă. O singură greșală făcuse bietul bătrân, și aceasta pentru că în pustietățile Australiei pierduse noțiunea timpului. Din cauza acestei greșeli se încurcau datele în povestirile lui. Vreți să-i știți greșala?

Nu trăise între sălbateci 30 de ani, ci 40 de ani!

ÎNDOIALĂ

Sânt, Doamne, mic și-atâta de sărac
Cum este cerșetorul dela poartă,
Cu neștiință am primit o soartă
De care nu mai pot să mă desfac.
Ca pomul cresc, cu el cad în livezi,
Cu vara râd, cu iarna'ngenunchiez,
Nu am neliniști când în Tine crez
Sânt frânt de spaimă când mă depărtezi.
Trăesc și înfloresc în slava-Ți grea.
Sfios, cum este floarea pe răzor,
Ca ea mă'nveselesc sau Te implor
De raza blândă sau de umbra rea.
Cu pasărea mă'nalț pe-aripi de vânt
Și cer o bucurie'n veci senină ;
Legat rămân de-o mână pe pământ
Ca să'mplinesc solia Ta divină.
Prin Tine mă cobor în neștiință.
Prin Tine mă înalț până la stele,
Mă chinuesc voios în umilință ;
Păcate am, dar nu știu de sânt grele...
Ca cerșetorul stau la a Ta poartă,
Ca el sânt de înfrânt pe-acest pământ,
In bogăția Ta e'ntreaga-mi soartă
Și în iubirea Ta mă investmânt —
Dar, lut sărac, pot mila Ta s'o cânt ?

ALEXANDRU COLORIAN

TEROAREA contractului

de DAMIAN STĂNOIU

Nu sunt o fire de boem, dar nici nu pot suporta viața împărțită în ore fixe și în termene fatale. Iubesc din toate fibrele sufletului meu trăirea complet degajată de obligații care mi-ar știrbi cu o iotă sau cu o cirtă din plinătatea independenței. Din această cauză a trebuit să renunț, numai după două luni de la angajare, la o slujbă care îmi oferea frumoase perspective, și să-mi agonisesc existența, de bine de rău, dintr'o profesie cu totul liberă. Să amân mereu împlinirea unui destin care se cheamă căsătorie și să-mi port tinerețea prin camere mobile.

Aceasta nu înseamnă deloc că duc o viață dezordonată. Dimpotrivă. Sunt ani de zile de când mă scol la 7, mănânc la 13 și mă culc la 23. Și găsesc motiv să mă mândresc cu faptul că firea mea, departe de a fi refractară oricărei discipline, respinge numai obligațiile purtătoare de sancțiuni. Dacă aș fi nevoit să mă scol la 7, cu siguranță că tocmai la

această oră mi s'ar părea somnul mai dulce; dacă ar trebui să mănânc la 13, mi s'ar face foame de la 11; iar dacă aș fi obligat să mă culc la 23, până la 2 nu s'ar lipi somnul de mine.

De teama unor angajamente care m'ar priva de libertatea completă a mișcărilor, a trebuit să stau cu cameră mobilată până mai acum un an, adică până la vârsta de treizeci și două de primăveri. N'am schimbat însă, în interval de opt ani, decât o singură dată proprietarul. Am suportat tovarășia ploșnițelor, sgomotul de tramvai, vecinătatea unui bariton, care își găsea să facă exerciții tocmai atunci când eu mă pregăteam să visez frumos, am avut adesea discuții neprietenoase cu proprietăreasa, dar nu m'am mutat. Faptul simplu că nu mă ținea acolo vreun contract

intervenit între mine și proprietar, ci numai dorința de a nu schimba, era de ajuns ca să trec peste marile și micile neplăceri și să rămân pe loc. În fiecare ceas din zi puteam să pronunț formula uzitată: — „Doamnă, peste cinci-spre-zece zile mă mut”; — și apoi să consult „Mica Publicitate” și să intru prin toate casele cu bilete care anunță camere mobilate de închiriat. Iar în ziua convenită, să-mi urc geamantanele într'o trăsură și să schimb — nu numai casa, dar și strada și cartierul.

M'aș simți capabil să trăiesc în concubinaj cu o femeie rea, toată viața, dar nu cred să pot suporta mai mult de două luni o căsătorie legală, chiar dacă tovarășa ar îndeplini toate condițiile pentru o căsnicie ideală. Contractul, de orice natură, îmi imprimă în suflet realitatea unei sclavii acceptată din lașitate sau din neputința de a lupta împotriva convențiilor, pe care civilizația le-a scorinit — paradoxal nu? — tocmai în scopul de a micșora pe cea mai mare dintre binefacerile ei: libertatea conștiință a individului.

Acum un an mi-am călcat totuși pe inimă și am făcut o încercare. Ce

Calendarul Universul 1940

mi-am zis: am treizeci și doi de ani, meseria mea de agent de publicitate îmi aduce un venit destul de mulțumitor, — de ce n'aș trăi mai confortabil? Până când să dorm pe pat străin, să calc pe covor care nu-mi aparține și să mă spăl într'o baie pe care o mai folosesc și alții? De ce n'aș fi singurul stăpân între pereții care mă adăpostesc?

Mi-am închiriat atunci o garsonieră goală, mi-am mobilat-o cu strictul necesar — și din ziua aceea m'am simțit ca omul la casa lui. Am dormit pe

patul meu, m'am așezat pe scaunul meu, am lucrat la masa mea, iar la baie nu mai eram un tolerat, ci se chema că-mi aparține exclusiv. Făcusem contractul pe un an, cu facultatea pentru mine de a-l denunța după șase luni. Am stăruit mult pentru a obține această clauză favorabilă mie. Dacă e vorba să intru la închisoare de bună voie, mi-am zis, de ce n'aș face mai întâi o încercare pe termen scurt? Mai ales că tonul pe care și-a ple-dat proprietarul interesele, mi-a dat impresia că

ascult o sentință motivată.

După două săptămâni de fericire, în garsonieră cu contract, am început să remarc însă unele lucruri care n'au zăbovitsă mă plictisească și apoi să mă enerveze deabinelea. Mai întâi încovoierea obrăznică și cu tâlc a băe-țaișilor dela lift, acel caraghios „s'trăiți“, pe care mi-l strigau de zece ori pe zi, ca și graba cu care săreau să-mi deschidă ușa ascensorului, cu toate că aveam ambele mâini în bună stare. Am observat apoi, în ochii portarului, o ironie șireată, oridecâte ori îmi spunea că m'a căutat o doamnă. Incetul cu incetul, această ironie a lăsat locul unei intimități cu totul supărătoare. Portarul a început să joace, după cazuri, rolul de detectiv, de confident și de... viitor martor care știe tot. Dacă aș fi locuit aci cu cameră mobilată, n'aș fi dat mare importanță acestor nimicuri, dar gândul că va trebui să le suport șase luni de zile, mi-a sburlit părul și le-a dat proporții.

Dedesubtul garsonierei mele locuia o profesoară de pian. Primele note care au străbătut până la mine, prin plafonul făcut cu economie, mi-au produs o mare bucurie, căci pianul este instrumentul muzical pe care îl prefer. Ore întregi m'am delectat apoi, ascultând îndemănarea pasionată cu care

G. Hiescu

21940

profesoara își instruia elevii și își îndulcea singurătatea de după lecții. Dar când mi-am dat seama că plăcerea aceasta cotidiană, neașteptată și fără plată, o voi avea sigur timp de șase luni, notele au început să sune fals, iar profesoara, pe care n'o văzusem încă la față, mi-a apărut în închipuire ca o fată bătrână, costelivă și rea.

Vecinul din dreapta, un bătrân și cunoscut gazetar, venea acasă, seara, obișnuit între 10½ — 11. Cum intra pe ușă, cred că nici n'apuca să dea binețe nevestei, că începea să tușească. Timp de 10—15 minute se năpustea într'una asupra gât-lejului, cu „entuziasmul” celui ce poate în sfârșit să-și plătească tributul pentru fumat, fără să stropșească pe cineva sau să-i întrerupă șirul cugătării. Sgomotul însă era cu totul neînsemnat față de răcnetele baritonului, încât aș fi putut foarte ușor să nici nu-l iau în seamă. Dar din clipa în care mi-am amintit că timp de șase luni sunt obligat prin contract să-mi ascult vecinul cum încearcă în fiecare seară să-și curețe plămânii și gât-lejul, micile opinteli guturale s'au transformat în scheuneli de câine legat, mai apoi în gemete sălbatice de fiară încolțită.

Când m'am simțit astfel terorizat de rigidita-

tea unui act benevol, obișnuit în raporturile comerciale dintre oamenii civilizați, am scos hârtia din sertar, cu scopul ca s'o recitesc și să descoper un motiv de anulare. Mai ales că la semnare, n'avusesem răgaz decât s'o frunzăresc pe ici și pe colo, proprietarul fiind grăbit și acordându-i — el însuși — prea puțină importanță. Cel puțin așa părea.

Contractul are patru pagini tipărite mărunț și pe toată întinderea hâr-

tiei. Conține treizeci și cinci de articole, toate cu obligații pentru chiriaș și cu drepturi pentru proprietar. Chiria e socotită în „lei stabilizați, conform legii din 7 Febr. 1929”, dacă leul scade, se ia ca măsură francul elvețian. Iar dacă și francul elvețian suferă între timp o ajustare, „baza de comparație să fie francul elvețian aur, la cursul lui din ziua încheierii contractului”. Chiriașul este obligat să asigure mobilierul contra incendiului, să planteze flori pe balcon, să păstreze liniște, să nu primească vizite suspecte, să nu prăsească „ploșnițe și alte insecte”, să achite notele anticipat, să permită la orice oră inspecția

Caleno

Ghesa

proprietarului, etc., etc., etc. Iar proprietarul „își rezervă dreptul de a rezilia prezentul contract, fără somație, punere în întârziere sau judecată”. Bineînțeles, în cazul când nenorocitul de chiriaș s'ar face culpabil de cea mai neînsemnată abatere.

Mă iau cu mâinile de cap și-l recitesc a doua oară, apoi încă odată. Nu găsesc absolut niciun cuvânt în favoarea mea, chiriașul. Până și intervenția justiției este exclusă în neînțelegerile ce eventual s'ar ivi. Imi face somație prin portărei, sub motiv că a descoperit o ploșniță imprudentă, și mă aruncă în stradă, cu chiria plătită anticipat. Cine m'a silit să mă constitui prizonier, când împrejurările nu mă sileau să atentez însumi la propria mea libertate?

Nu-mi rămânea acum decât să aleg între executarea integrală a celor treizeci și cinci de articole: să nu prădesc insecte, să asigur mobila împotriva incendiului, să păstrez liniștea, etc., etc., — sau să procedez tocmai contrariu și să fiu dat afară cu alai.

Am oftat lung și am acceptat să mă supun propriei mele prostii. Am ucis toate ploșnițele, am instalat ghivece cu flori în balcon, pășeam numai în vârful degetelor, tușeam cu nasul în plapomă sau în pălărie și mă

rugam lui Dumnezeu, de trei ori pe zi, ca să rămâie leul-leu și francul elvețian așa cum se afla în momentul semnării contractului.

Mă plictisesc însă repede de aceste legi impuse pe termen cu cifre de foc. Am poftă să arunc ghivecele în stradă, să împrumut câteva duzini de ploșnițe dela hala cu vechituri. să introduc în garsonieră numai vagabonzi și femei ușoare, să fac chefuri cu lăutari și să produc panică la toate bursele din Europa, ca să distrug complectamente și leul și francul elvețian... Ce fel de stăpân sunt eu în „casa mea”, dacă n'am voe să țin măcar un purice de probă și să trag câte-un chiot, ca pe valea Oltului?

— Tată, eu nu ți-am cerut un tren!! Ți-am cerut o minge de football!!...

— Ce vrei, dragul meu? Dacă nu știu să joc football!!

Către sfârșitul lunii a patra, situația devenise cu totul tragică. Și oamenii și lucrurile îmi șopteau sau îmi strigau că am contract pe-o jumătate de an. Liftul mă sufoca, scările mă dușmăneau, portarul, îmi rânjea cu nerușinare, copiii dela ascensor mă injurau în chip de salut, iar proprietarul, nevastă-sa, feciorii, nuro-rile, șoferul și chiar jupâneasa — pe care n'o văzusem niciodată, — îmi puneau aceleași întrebări, din priviri umilitoare și din buze mute ca o pungă de avar: — Ai udat florile din balcon? Ai inspectat azi dimineață somiera și dosurile tablourilor? Ai tușit tare astănoapte? Ai făcut rost pentru rata următoare? Știi că mai ai încă două luni de sclavie dorită și plătită de tine însuși?

— Știi! Am strigat eu ca un disperat, în clipa când secretarul proprietarului a deschis gura să-mi spună probabil „bună-ziuă”.

Până seara mi-am vândut lucrurile, am achitat chiria până la termen, iar după douăzeci și patru de ore ascultam o ceartă urmată de păruială, în hall-ul casei unde îmi luasem o cameră mobilată... Mai neplăcut decât tusea seacă a gazetarului, dar... n'aveam contract pe șase luni.

Damian Stănoiu

ANUL muzical

Deși privită dela un capăt la celălalt stagiunea muzicală trecută n'a constituit o permanență de manifestări, o continuitate de interes artistic general, ci mai curând perioade active alternate cu a-

tât de străin de orice emfază, de căutare de atitudine, de paradă dirijorală, pe atât de simplu și de firesc.

Din Germania, am putut cunoaște la noi un nou șef de orchestră în persoana d-lui Eugen Iochum, muzician dotat cu vădit spirit de analiză personală, impuls sincer, tehnică de transmitere a interpretării, accentuată. În sfârșit, prin intermediul unui excelent dirijor grec, d. Filip Oeconomides, am putut contempla câteva a-
lese aspecte ale muzicii grecești de astăzi. Calomiris, Petridis, Evanghelatos, sunt câteva din numele aflate în programul concertului și care se impun memoriei auditorilor.

Organizarea concertului de muzică greacă s'a datorat societății compozitorilor români și a fost urmată de un concert românesc la Atena, unde a dirijat compoziții românești d. Nonna Otescu și a conferențiat d. Constantin Brăiloiu, secretarul general, a cărui vastă activitate în toate domeniile menite să amplifice zestrea folkloristică și rolul activ în muzica noastră a societății compozitorilor, nu e întrecută decât de modestia și idealis-

mul excepțional de care este nedeșpărțit.

Tot în ciclul concertelor simfonice au putut fi ascultați câțiva soliști de bun aport, printre cari pentru prima dată pianistul german Con-

Nonna
OTESCU

calmii, cântarul noutății a inclinat, poate, ceva mai simțitor. Pupitrul dirijoral al Filarmonice, Opera, au primit invitați, uneori foarte însemnați, necunoscuți încă în București. O orchestră simfonică nouă s'a înjghebat, spre surprinderea oricui cunoștea greutatea înspăimântătoare care închid calea unei astfel de temerare întreprinderi.

O primă încercare, oficială, de balet românesc, a reușit să contribuie cu fericite perspective de viitor la adâncirea semnificației pe care trebuie s'o cuprindă emblema scenei noastre lirice de stat: „Operă română“.

Oaspeții noi ai „Filarmonice“ ne-au venit din trei țări diferite. Din Elveția, d. Ernest Ansermet, muzician pe atât de doct, de rafinat în înțelegere, de stăpân pe linia dreaptă a bunului simț artistic și a spiritului critic, pe a-

George
COCEA

rad Hausen, interpret serios și viguros tehnician, Crino Calomiris, pianistă cu joc și simț muzical de delicată expresie și cântărețele Maria Müller, admirabilă atât prin strălucirea și patetismul glasului cât și prin arta tălmăcirii poetice și Nausicaa Galanos, o vibrantă traducătoare a cântecului popular grecesc.

Printre primele audiții, ca întotdeauna, nu tocmai abundente, amintim „requiemul“ de Gabriel Fauré (dirijor George Georgescu), simfonia VIII-a de Anton Bruckner (dirijor Ionel Perlea), simfonia de original colorit a tânărului compozitor român, de deosebit talent Paul Constantinescu (dirijor Alfred Alesandrescu) și o suită pitorescă, inspirată plin și remarcabilă ca factură, de Mihail Andricu (dirijor Ionel Perlea).

Alte noutăți simfonice au fost date la lumină cu

Lola
BOBESCU

concursul orchestrei radio, dirijată de d. Dimitrie Cudlin, care și-a prezentat simfonia II, lucrare de ample proporții cuprinzând un scherzo foarte isbit și un concert pentru vioară și orchestră, simțit executat de d. Constantin Bobescu.

Șase concerte date de orchestra simfonică, miraculos făurite de d. George Cocea și în mare parte dirijate de d.-sa, s'au bucurat de o caldă primire, integrându-se cu cei mai frumoși sorți de statornice, mișcării muzicale. Sub conducerea de neobosit avânt a d.-lui Cocea sau cu concursul maestrilor Jora și Perlea, execuțiunile au interesat viu, comportând și o serie de soliști români, regretabil ignorați de Filarmonică și care au relevat talente incontestabile.

La Opera română s'au cântat pentru prima dată opera bufă „Cei patru bătărași”, de Wolf Ferrari și însemnata operă comică a lui Verdi, „Falstaff”.

În prima, dirijată de d. Egiizio Massini, a dominat creația compusă cu largi și măiestrite resurse de d. Folescu, fără a putea totuși hotărî o îndelungată menținere pe afiș lucrării, cam incoloră și factice.

A doua, sub conducerea d.-lui Nonna Otescu, a concentrat atenția și succesul asupra baritonului Ștefănescu-

Goangă, artist de rasă și cântăreț inteligent și generos dotat. Sub privegherea d.-nei Floria Capsali, baletul Operei române s'a putut îndrepta către un studiu de autentic caracter național, aplicat evoluțiilor scenice. Primul prilej a fost baletul „Nunta în Carpați”, de Paul Constantinescu, muzică de accent neaoș, polifonizată cu duh și simț al pitorescului popular. Reușita coreografică și muzicală a spectacolului a fost o promițătoare primă isbândă, împărțită pe drept, atât de autor cât și de d.-na Capsali, corpul de balet și orchestra dirijată de d. George Georgescu.

Reluările cu schimbări mai

Crino
CALOMIRIS

numeroase de distribuție au fost „Casa cu trei fete” și „Gianni Schichi”, ceea ce arată că stagiunea Operei a aparținut, anul trecut, în mai toată latura noutăților ei, genului buf.

Cântăreții străini, succedați destul de frecvent pe scena Operei române, au fost aproape toți, oaspeți noi. Astfel, Maria Müller, care a obținut la Operă, cu „Aida”, un succes de aceeași calitate ca și cel dela „Filarmonică”; Hilda Regiani, soprană lirică și de coloratură dotată cu glas clar, lucitor și de ageră emisiune; Jarmila Novotna, soprană lirică de aleasă muzicalitate și îndemânare stilistică și Ale-

George
GEORGESCU

xandru de Swedi, bariton robust și ferm în mijloace vocale și actor iscusit.

Capitolul elementului „noutate” nu poate fi încheiat fără a înscrie într'insul și concertul Attilio Rauzato, violoncelist italian cu cald temperament și mare brio tehnic, concertul tinerei pianiste italiene Marcella Barzetti și a excelentului cor ieșan „Talpalari”, condus de d. Țincoca.

Bogată în aspecte muzicale noi, stagiunea trecută a cuprins, printre manifestări aducătoare de nume sau opere legate și de trecut, câteva din acelea menite să depună la temelie celor muzicale, darul acelor valori excepționale, care înalță supreme cinstiri artei și bucurii iubitorilor ei. De acestea, auditorul cu înțelegerea și simțimintele pregătite, nu s'ar despărți niciodată și le așteaptă, dealungul înșiruirii continue de felurit conținut muzical, ca pe cele mai mari sărbători ale spiritului.

Astfel au fost concertele maestrului George Enescu căruia i-a fost dat, ca nimă-nui altul, să radieze muzică prin toți porii, să exprime măreția covârșitoare a frumosului muzical în fiecare clipă, să stârnească în toate sufletele unice emoții de artă.

Marele violoncelist Pablo Casals, nici pe departe întovărit în puritatea imaculată

Ionel
PERLEA

P.
ȘTEFĂNESCU-
GOANGA

a artei sale de vreun alt violoncelist, a dat două concerte memorabile.

La pupitrul „Filarmoniceii” au revenit marii șefi de orchestră Molinari și Weingartner, obținând rezultate cu totul proeminente. Originalul și reputatul pianist german Wilhelm Kempff, Ginette Neveu, tânăr talent violonistic ce se impune și Gioconda de Vito, violonistă italiană, robust dotată, au reputat unanim succes, tot la „Filarmonica”.

La Operă, a fost din nou aplaudată meșteșugirea rafinată și grația și istețimile scenice ale cântăreței germane de coloratură, Adèle Kern.

În sfârșit, artiștii noștri mu-

zicali au susținut manifestări pentru care, adesea, cele mai vii elogii nu sunt de prisos.

D-na Silvia Șerbescu, pianistă, care a știut să-și organizeze puternicul d-sale talent cu o desăvârșită inteligență muzicală, a interpretat, la „Filarmonica”, pagini de muzică modernă, situându-se la un nivel artistic care onorează arta românească a pianului.

D-na Florence Coandă Lu-
pașcu, harpă, artistă aducă-

Wilhelm
KEMPF

toare de sensibile stilizări; Lola Bobescu, tânără violonistă cu ton plin de seducție; George Cocea, violoncelist cu mecanismul șlefuit și filtrat elocință sonoră; d-na Nina Aurelina, aducătoare de alese

Filip
ECONOMIDIS

interpretări vocale; d-na Maria Moreanu, o tânără cântăreață cu prețioase înclinări pentru lieduri; frații Boniș (vioară și violoncel) cu concursul unui pianist cu reală pătrundere muzicală, Virgil Gheorghiu; quartetul Teodorescu, emanat în condițiuni ce-i asigură perspective interesante, au dat concerte care nu trebuie să lipsească din paginile pozitive ale unui bilanț artistic.

menea trebuiesc citate concertele colective ale societăților corale „Carmen” (dirijor d. I. Chirescu), „România” (dirijor d. N. Lungu), a învățătorilor români (dirijor d. N. Oancea) și C. F. R. (dirijori d-nii G. Postelnicu și Tisescu).

Romeo Alexandrescu

— Ce de invenții, domnule! Telegrafie fără fir, avioane fără motor, războaie fără soldați...
— Lipsește doar zestrea fără nevastă!

Calendarul Universul 1940

LA congresul societății americane de agricultură, cei de față au putut admira ouă cu gălbenușul în color sau colorat în purpuriu și măsliniu. Ouăle acestea erau opera unor găini obișnuite și culoarea lor se datora unei alimentații aparte. De pildă,

ouăle cu gălbenușul măsliniu au fost produse hrănind găinile cu o melasă foarte bogată în pigmenți oxigenați. Acești pigmenți se combină cu proteina din gălbenușul oului și-l colorau în măsliniu. Gălbenușurile în colorate au fost obținute îndepărtând din alimentația găinilor carotina, pigmentul galben care dă culoarea morcovilor.

La același congres se puteau vedea cartofi colorați experimental, în roșu, albastru, purpuriu și galben. Era o demonstrație pentru un nou colorant, fabricat anume pentru colorarea alimentelor și care nu e câtuș de puțin primejdios pentru organismul nostru.

Dar recordul pe acest tărâm al colaborării omului cu natura revine unui zoolog dela universitatea Stanford. În laboratorul lui se găseau creații fantastice pe care doar într'un coșmar ar putea să le vizeze cineva: omizi cu aripi de fluturi; insecte lipite cap la cap; altele care sunt jumătate crisalidă și jumătate omidă. Toate sunt creații fabricate sub microscop.

Vrând să deslege misterul transformării omizilor în fluturi, zoologul american a descoperit o substanță chimică ascunsă în capul omizii, substanță care are același acțiune ca și un hormon. Cercetătorul a făcut atunci o încercare cu efecte care l-au surprins: a început cu un ac foarte fin capul omizii în punctul unde se găsește hormonul misterios și a văzut cum în acest punct au răsarit foarte repede două aripi de fluturi. Într-o altă experiență a legat cu un fir subțire de mătase crisalida, pupa unei molii. Alt rezultat curios: partea dinaintea a crisalidei

secretele naturii

s'a dezvoltat și a devenit molie, în timp ce partea dinapoi a rămas în stare de pupă.

Încercările acestea, de a ne amesteca în rosturi care erau până acum numai ale firii, ne vor duce poate într-o bună zi la limpezirea multor taine ale găngăniilor. Ceeace știm azi despre insecte e prea puțin. De pildă, nimeni nu poate spune care este structura chimică exactă a secreției viermelui de mătase. Viermele mănâncă frunze de dud — celuloză deci, — și printr'un procedeu necunoscut transformă această celuloză într-o materie lichidă care devine solidă atunci când dă de aer: mătasea.

De două secole și mai bine, omul încearcă zadarnic să imite viermele de mătase. N'a reușit decât să fabrice mătasea artificială, care nu are nimic comun în ce privește compoziția cu mătasea naturală. Chimistul care ar reuși să descopere secretul viermelui de mătase, ar putea să vândă kilogramul de mătase cu 100 lei, nu cu 3500 lei ca astăzi.

Dar cine știe câtă vreme viermele de mătase își va păstra mai departe secretul...

*Creații fantastice
obținute
în laborator.*

Buna Cuvîntă MODERNĂ

Les de foarte multe ori cu un coleg de birou. Trebuie să încerc să-mi plătesc partea mea de consumație, locurile la spectacole?

Fiindcă este vorba de un camarad de birou, este natural să încercați să vă plătiți partea, dacă situația lui este egală sau inferioară celei a d-voastră. Dar, bine înțeles, trebuie să fiți cu tact, ținând seama de caracterul prietenului și, dacă el protestează energic, nu insistați.

Vreau să fiu nașă. Care sunt obligațiile mele?

Obiceiul cere ca nașa să dea finului rochița și bonetul de botez. Astăzi, când conveniențele sunt mai puțin riguroase decât odinioară, dacă sunteți foarte intimi cu părinții, vă puteți înțelege prietenește cu ei asupra acestui subiect, și să dați un alt obiect.

Puteți oferi deasemenea un dar mamei.

Intenționez să rup logodna. Trebuie să înapoez, odată cu verigheta, scrisorile și fotografiile care mi-au fost trimise?

La ruperea logodnei, tânărul trebuie să înapoeze fostei logodnice toate scrisorile pe care le-a primit dela ea. Dar logodnica trebuie să ardă corespondența care i-a fost adresată. Numai fotografiile

Câteva întrebări și răspunsuri

vor fi restituite odată cu daturile primite.

Cum trebuie să-mi fac cărțile de vizită?

Dacă sunteți măritată, cartea de vizită va purta numele de Doamna (cu toate literele) urmat de pronumele

...vreau să fiu nașă.

și numele soțului. Nu vă veți grava adresa.

Dacă sunteți celibatară, gravați-vă pronumele și numele, dar cuvântul domni-

....intenționez să rup logodna !.

soară nu trebuie să figureze.

O fată foarte tânără nu trebuie să aibă cărți de vizită. La nevoe, va folosi cartea de vizită a mamei sale, ștergând „doamna” și pronumele tatălui pe care îl va înlocui prin pronumele ei, scris de mână.

Cartea de vizită a unei parchi trebuie să poarte: domnul și doamna (prescurtat), pronumele și numele soțului, ca și adresa.

Fiind de mai multe ori în doliu, am fost totdeauna încurcată. Vreau să cunosc durata doliurilor principale și să știu ce trebuie să port?

Cerințele și activitatea vieții moderne au schimbat mult obiceiurile. Persoanele care muncesc nu pot respecta un doliu sever. Nu mai există deci reguli precise. Totuș, dacă țineți să purtați un doliu riguros, iată câteva indicații:

Doliu de văduvă: un an și șase săptămâni de doliu mare, nouă luni de doliu, trei luni de semi-doliu.

Doliu de văduv: un an de doliu mare, nouă luni de semi-doliu.

Doliu de mamă, tată, soacră, socru, copil: șase luni de

doliu mare, șase luni de doliu, șase luni de semi-doliu.

Doliu de bunică, bunic, soră, frate, cumnată, cumnat: trei luni de doliu mare, trei luni de doliu, trei luni de semi-doliu.

Doliu de mătușe și unchi: șase săptămâni de doliu, șase săptămâni de semi-doliu.

Doliu de văr primar: șase săptămâni de doliu.

Doliu de văr îndepărtat: două săptămâni de doliu.

Pentru doliu mare, se poartă ȧșături negre, mate, garnisite cu crep; pălărie cu voal lung; bijuterii mate.

Pentru doliu: toate ȧșăturile negre; pălărie de fetru negru, cu sau fără voal de crep georgete.

Pentru semi-doliu: negru și alb, gri, violet, mov.

Trebue să dau o masă „ceremonioasă”. Cum să-mi așez invitații?

În primul rând stăpâna și stăpânul casei trebue așezați față în față. Dacă sunteți singură, rugați pe tatăl, fratele sau un alt membru al familiei să se așeze în fața voastră. O femeie văduvă oferă acest loc fiului, fiicei sau mamei sale.

Se rezervă bine ȧnțele locurile de onoare invitaților mai în vârstă sau mai însemnați. Dar dacă părinții gazdei asistă la masă, trebue să le dăm lor cele mai bune locuri.

Doamnele sunt așezate înaintea fetelor, unchii înaintea fraților, ginerele și nora înaintea fetei și fiului.

Locurile de onoare sunt, pentru doamne, la dreapta și

...în conversații se respectă titlurile civile și militare?

la stânga stăpânului casei; pentru domni, la dreapta și la stânga stăpânei casei.

Vreau să fiu domnișoară de onoare. Ce rochie mă sfătuieți să-mi fac? Pot alege un model ușor de purtat seara?

Vă înțelegem nehotărîrea. Totuși, este mai bine să nu primiți să fiți domnișoară de onoare dacă nu puteți face parte tuturor cheltuelilor pe care le cere această obligație. Rochia trebue să fie o adevărată rochie de cortegiu și nu o rochie de bal. Este ușor să învingeți aceste două greutăți: o rochie din două bucăți. Pe o rochie de seară,

...fiind de mai multe ori în doliu.

decoltată cum vă place, purtați un fel de corsaj, bolero, care va face una cu rochia.

După ceremonie, veți întrebuința separat aceste două piese, boleroul transformându-se ușor într-o bluză.

În conversații trebue să respectăm titlurile civile și militare?

Unui ministru, senator, deputat, este perfect corect să-i spuneți, într-o conversație modernă: domnule ministru, domnule senator; domnule deputat. Unui medic îi vom spune: doctore; unui funcționar: domnule inspector, domnule prefect, etc. Totuși, nu abuzați de aceste titluri.

În ce privește titlurile militare, numai titlul de mareșal trebue precedat de „domnule”. Veți spune deci: generale, colonel, căpitane, etc.

Adresându-vă unui sublocotenent îi veți spune locotenente.

Când sunt într'un salon, trebue să mă ridic dacă mi se prezintă o persoană necunoscută?

Nu vă sculați dacă este vorba de un bărbat, afară de cazul când este un personaj foarte important. În acest caz, trebue să vă sculați dinainte pentru ca la prezentare, foarte natural, să vă găsească în picioare. Nu vă sculați ca să strângeți mâna unei invitate de aceeași vârstă, sau mai tânără decât d-vs.

Vreau să invit, într-o seară, câțiva prieteni. Dar mi-

cimea apartamentului de o parte, lipsa servitorilor de altă parte, fac dificilă organizarea unei mese. Ce formulă trebuie să adopt pentru această recepție?

Problema de care vorbiți se pune acum multor femei. Mai ales acelor ocupate. În cazul d-voastră ar fi mai bine să invitați prietenii la un cocktail, un bufet rece dela orele 6 la 9, sau dela 7—10. Veți servi câteva amestecuri pentru amatorii de alcool, câteva zemuri de fructe, șampanie, porto, etc...

Pe farfurii veți așeza sandviciuri diferite: cu ciuperci, roșii, ficat, măsline, etc... Câteva sandviciuri mai importante vor reconforta stomacurile mai exigente: feli de șuncă, etc.

Și ca încheiere, o serie de fructe.

Pentru această seară, invitatele vor purta o rochie de

...să mă ridic dacă mi se prezintă o persoană necunoscută?

dineu, un taieur de seară, o fustă lungă sau scurtă cu o bluză de mătase sau lamé, etc...

Datoria de gazdă vă obligă să îmbrăcați rochia cea mai simplă, foarte discretă, foarte sobră. Este de prost gust ca invitatele să fie eclipsate de gazdă.

Dacă întâlnesc un tânăr pe

care-l cunosc, trebuie să-l salut și să-i întind mâna întâi?

Bărbatul trebuie să salute cel dintâi pe femeia pe care o întâlnește. Dar ea trebuie să-i întindă mâna, răspunzând unei dovezi de respect printr-o dovadă de încredere.

Totuș, o funcționară nu va întinde niciodată mâna șefului ei.

Pe care parte a trotuarului trebuie să meargă o femeie, când e însoțită de un bărbat?

Bărbatul va face astfel încât să se afle totdeauna pe partea trotuarului din spre strada carosabilă. Se presupune astfel că el apără femeia pe care o însoțește de orice accident ar putea surveni din cauza vehiculelor.

Tot astfel, pe o scară, bărbatul va merge totdeauna de partea rampei, lăsând pe însoțitoarea sa să meargă lângă perete.

GINERELE: — Poftim, acum plouă! Toate buclucurile deodată!

Calendarul Universul 1940

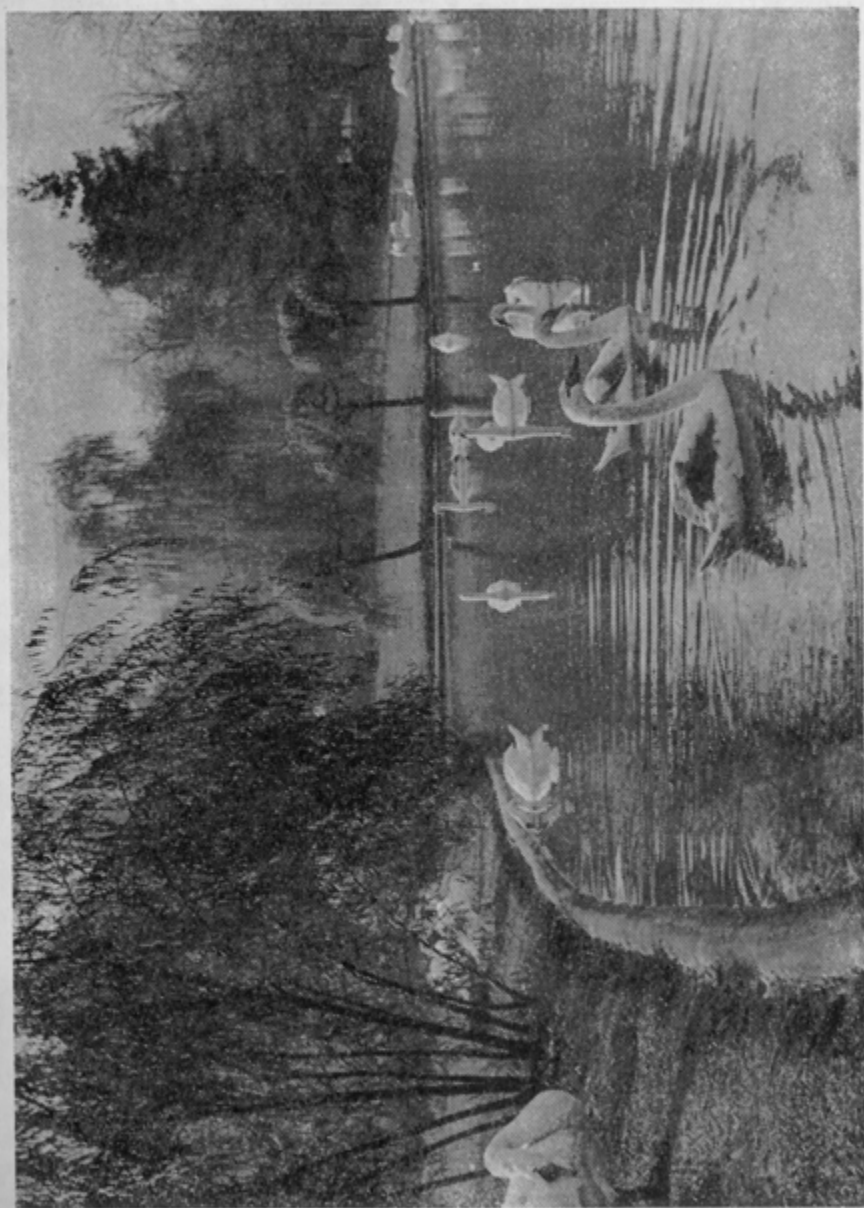

Foto G. Ionescu

ROMÂNIA PITOREASCĂ
Parcul Carol I. Lebede pe lac

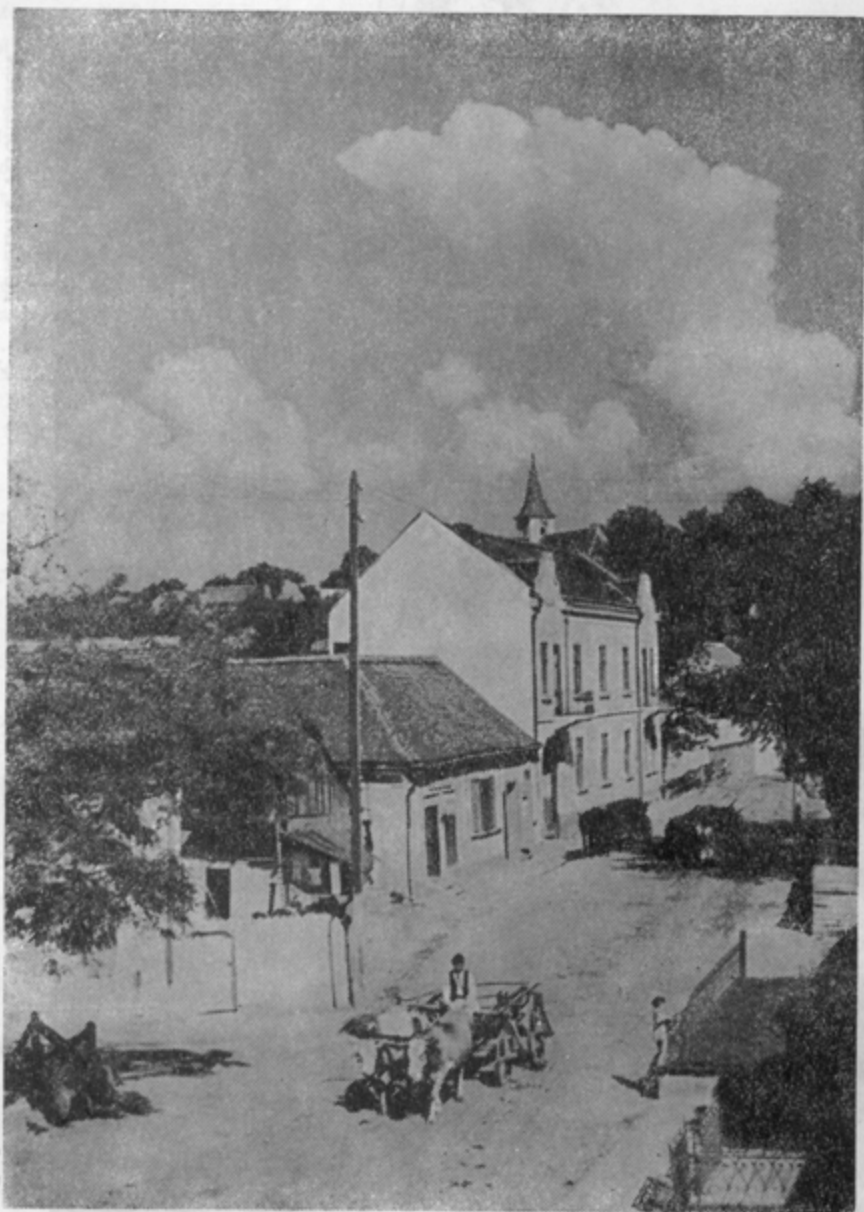

Foto G. Ionescu

ROMANIA PITOREASCA
Com. Vlădeni-Sibiu

D. MIHAIL RALEA
Ministrul Muncii

Dela an la an, ministerul acesta al muncii și asigurărilor sociale — pentru că lui îi revine sarcina înfăptuirilor sociale, — minister considerat odinioară nu în primul rând al preocupărilor generale, intrând pe făgașul preocupărilor sale firești, își capătă importanța pe care a meritat-o, totdeauna.

Dealtfel, socialul este și el mai în stima noastră a tuturor, fie că am început să dăm problemelor sociale o mai atentă preferință, fie că ne mai existând politicul — sugrumătorul socialului și întăritorii lui — ne dăm mai bine seama de ce ar fi trebuit să însemne totdeauna acest nesocotit, uneori batjocorit social...

anul muncitoresc

de VINTILĂ F. PANTAZOPOL

S'au schimbat vremurile și cu ele și unele așezări și unele credințe, dar s'au schimbat și oamenii.

Sunt mai buni, de voie de nevoie dau problemelor muncitorești înțelegere, iar cei cari altădată nesocoteau problemele muncitorești, tocmai pentru că aveau datoria să le înțeleagă mai bine, — mă gândesc la roiul directorilor de toate gradele din acest minister, — și-au schimbat și gândurile și apucăturile.

Câștig pentru toată lumea, dar mai ales pentru domnii cari se credeau indispensabili... Ministerul muncii avea nevoie de elan și avânt tineresc și cred, cu toată sinceritatea, că numai lui îi datorăm situația înfloritoare de astăzi, elanului tineresc care pornește dela ministru și se transmite celor din jurul lui.

Tinerețe în concepții, tinerețe și înnoire în metode și gânduri.

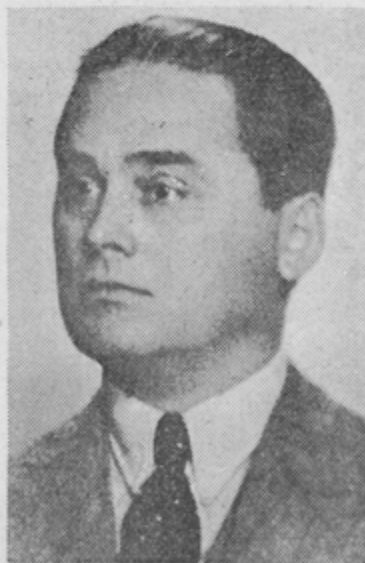
Ministerul muncii, ministerul cel mai tânăr, ajunsese ministerul artratismului birocratic. Judecăm progresul lui și după cifrele sale.

Bugetul acestui minister nu trecea altă dată de câteva sute de milioane și azi a ajuns la miliarde: 100 milioane bugetul ministerului muncii propriu

zis, 210 milioane bugetul construcțiilor muncitorești, 400 milioane fondul muncii și, în sfârșit, bugetul asigurărilor sociale 2 miliarde, 342 milioane.

Activitatea legislativă a fost anul acesta redusă, pentru că cele trei legiuri modificate anul trecut — legea breslelor, fondului muncii și legea asigurărilor sociale — se cereau aplicate.

O legiure de mare importanță s'a înfăptuit totuși și anul acesta, legea de organizare a casei construcțiilor, lege menită să rezolve în timp

D. PROF. G. STRAT
Președ. Cons. Casei Centrale
a Asigurărilor Sociale
și al Casei Construcțiilor

marea problemă a locuințelor muncitorești.

Incepută timid în 1933, problema fusese uitată. I se dă de data aceasta atenția cuvenită, deși credem că problema locuințelor muncitorești nu este problema unui singur minister.

Este o problemă de stat, care ar trebui îmbrățișată ca atare. Luptând cu multe greutăți, s'au construit anul acesta 157 de locuințe (într'un singur an câte s'au construit dela 1933 încoace) și s'a pus temelia unor locuințe muncitorești în centrele industriale din provincie.

Aplicându-se legea breslelor, efectul a fost cel așteptat

Au dispărut ca prin farmec pusderia asociațiilor muncitorești parazitare și s'a reușit, grație lor, să se trimită în parlament — noul parlament corporativ al țării — aproape toți reprezentanții — adevărații reprezentanți — ai muncii românești, neobișnuită cu asemenea onoruri...

De altfel, ajunși acolo, muncitorii și-au spus cuvântul în discuția la mesaj, arătând spirit de ordine și încredere în eforturile de mai bine, pe care n'au putut să le tăgăduiască...

Bugetul asigurărilor sociale a înlesnit acestei instituții realizarea câtorva spitale și dispensarii, unice în țara noastră. Dând laturei de asistență medicală importanța pe care o merită, asigurările sociale vor deveni, foarte curând, centrul atenției gene-

D. MIHAIL ENESCU
Dir. gen. al Casei Centrale
a Asigurărilor Sociale

rale. Se pare însă că preocuparea de competență a ministerului muncii a fost anul trecut organizarea temeinică a mișcărilor de muncă și voe bună,

D. STAVRI CUNESCO
Director general
al Muncii

înfripată către sfârșitul anului 1933.

Și bine s'a făcut, pentru că obișnuți să părăsim la jumătate începuturile cele mai promițătoare, mișcarea aceasta avea și ea soarta atâtor și atâtor intenții...

S'a împânzit țara cu organizații de muncă și voe bună. S'a consolidat situația celui minunat teatru muncitoresc și s'a dat excursiilor muncitorești o meritată atenție.

Zeci de mii de muncitori au cutreerat țara, renăscuți parcă la o viață nouă.

Firește, mai sunt multe de făcut, multe câte am văzut la cealaltă realizare a anului trecut, prima expoziție internațională de muncă și voe bună, expoziție înfăptuită de același minister al muncii, în care se muncește din ce în ce mai mult și cu mai mult folos. Expoziția aceasta, în care ne-a fost dat să vedem realizările celorlalte state — noi firește, n'am expus decât planuri de viitor — a avut darul să atragă străinii și să ne prețuiască, dacă nu pentru realizările de până acum, pentru eforturile noastre de astăzi.

Expoziția a fost o fericită pildă pentru viitorul mișcării de muncă și voe bună.

Iată schițată activitatea anului muncitoresc trecut și a reformelor înfăptuite sub scutul unor vremuri de revoluționare prefaceri sociale.

Ministerul muncii este din ce în ce mai în stima noastră a tuturor.

Vintilă F. Pantazopol

A AVUT DREPTATE!...

de LUCREȚIA PETRESCU

Din somnul în care truda o scufundase ca într-o apă adâncă, Ana s'a trezit deodată buimacă într-o svârcolire și un țipăt. Țipăt de spaimă pentru un vis din care numai sfârșitul și-l mai putea aduce aminte. Sfârșit cu prăbușiri repezi într'un abis fără de fund.

Țipătul mai mult gemut curmă prăbușirea și Ana se regăsi pe pat, în liniștea odăii abia luminată de felinarul din stradă.

O clipă, gândul ei, abia trezit, îi dădu intens mulțumirea că totul fusese un vis numai. Mulțumire alungată repede de grija neîncetată a repetatelor nopți de veghe:

— Copilul! Ce face oare acum copilul ei bolnav? Dece n'o chema? Dece nu-i mai aude nici gemătul, nici răsuflarea?

Și îndată a fost lângă pătuțul mic de alături. Cu grijă a întins mâinile ca să pipăie lin obrazul micuț, fruntea și părul.

Dar i s'au tras cu spaimă mâinile de răceala palmei întinsă neted pe patul alb și gol.

Căci nu mai e în pat copilul; iar un zăbranic svârlit pe margine îi deschise larg Anei poarta tuturor aducerilor aminte.

Zăbranicul negru pe care i l-au pus pe cap. Groapa în care au scoborit sicriul mic cât o lădiță de florărie. Bulgării de pământ și bocetul mai mult cântat al femeilor.

Ana n'a plâns nici atunci nici mai înainte. E mai presus de orice plâns ceea ce a

îndurat dânsa de câțiva ani încoace. Câți ani sunt de atunci? Cinci? Șase? Se simte atât de bătrână, atât de îndepărtată de Ana aceea de mai înainte, încât îi pare un veac de când a fugit după Hristu, un veac de când războiul cel dintâi a făcut să încolțească vrajbă și ură în locul dragostei dintre dânsii.

Căci se iubiseră pătimaș mai înainte. Crezuseră amândoi că o iubire ca a lor e mai tare ca orice și poate schimba cu totul rosturile învechite ale lumii.

N'a putut schimba dragostea lor nimic. A avut dreptate tatăl ei. Bătrânul n'a vrut s'o dea după Hristu și le-a profețit pe de-antregul toate suferințele.

Nu l-au ascultat. N'au vrut să-l creadă. Au râs și ea și Hristu.

— Așa sunt bătrânii. Le place să facă pe prorocii. Și dacă suntem născuți — tu Ana în țara românească, iar eu pe malul celălalt al Dunării ce însemnătate are? Ne iubim; și nu pot să cred că Dunărea a fost lăsată de Dumnezeu ca să despartă o dragoste ca a noastră. Așa că nici prorocii mincinoase, nici hotărâre nedrepte n'au să te poată smulge din inima mea și din brațe.

Așa îi vorbea Hristu, pe atunci pătimaș, între două săruturi.

Și Ana, pentru vorbele astea, pentru îmbrățișările lui Hristu a lăsat fără părere de rău pe bătrânul ce n'o avea decât pe dâ-

— Trebuie să recunoaștem că războiul a favorizat multe căsătorii!...
— Oh! Te rogi! Să nu mai vorbim de grozăviile acelor timpuri!...

sa. A lăsat pentru Hristu belșugul și liniștea casei cu grădină, în care se răsăteau copilăria și tinerețea ei fericită. A lăsat pentru Hristu țara românească, țara ei de care nici nu se bănuia ce e atât de legată. Atunci nici nu prea își dădea seamă bine, ce înseamnă cuvintele: țara ta! Gândea copilărește: suntem doar oameni cu toții.

Hristu?! Ei cât se iubesc atâta? De dragul lui Hristu, Ana ar trece nu numai un lat de apă, dar în orice pustiu ar dori Hristu s'o ducă. Și pustiu ar fi țara ei și ar fi nespul de fericită cu Hristu acolo.

Și și-a spus tatălui ei, aprig, hotărârea.

Atâta copil avusese bătrânul și până atunci nu se împotrivese niciodată voilor

Era întuneric și
primejdia
înnecului îi
pâdea în orice
clipă...

Hotare de țară? Plăzmuiri convenționale. Între țara ei și a lui Hristu nu e de cât latul unei ape, pe care o treci ori când cu o barcă.

Și zadarnic se împotrivese și o muștra bătrânul.

— Alege-ți bărbat aici, din țara ta. Nu nădăjdui că ai să fii fericită acolo. Alți oameni, altă limbă. Gândește-te numai, dacă s'ar porni într-o zi război între țara românească și cei de acolo, n'aveți să ajungeți dușmani, tu și Hristu?

Dar Ana nici n'a vrut să răspundă la așa nebune presupuneri. Dușmană ea cu

ei răsăfătate. Dar de data asta nu și-a dat cu nici un chip învoirea. A plâns, s'a rugat Ana, apoi a amenințat:

— Dacă nu mă dai de voie, am să fug cu Hristu într-o noapte.

Și a fugit precum zisese.

Noaptea aceea, ce bine și-o aduce aminte! Dunărea ducea încă pe alocuri sloiuri. Și barcagiul cârmea din lopeți, cu grijă.

Era întuneric și primejdia înnecului îi pâdea în fiecare clipă. Dar Ana nu se gândea la asta. Brațele lui Hristu îi strângeau mijlocul și Ana credea că ocrotită de dânsul, nici un rău nu poate s'o atingă vre-

dată. Și noaptea aceea, în frig și în întuneric, a fost noaptea de paradis Anei.

N'a mai avut ce face tatăl ei și le-a trimis învoirea. S'au cununat repede. Și Ana biruitoare a scris bătrânului:

— N'ai avut dreptate, tată. Te asigur că sunt fericită. Eu și Hristu ne iubim din zi în zi mai mult; și cred că în curând ai să fii bunice.

N'a răspuns nimic bătrânul; nu și-a văzută niciodată nepotul și nici pe Ana n'a mai văzut-o.

Dar proorocirea lui atât de crâncen s'a adeverit și atât de repede!

Cât a durat în totul fericirea Anei?

Când a venit pe lume copilul, începuse războiul cel dintâi. Hristu era plecat oștean. Oștean biruit la urmă de năvala celor veniți de dincolo de Dunăre, celor veniți din țara Anei.

Hristu și-a uitat vorbele de dragoste și de pace. Blestemele lui acum cădeau ca palme grele pe sufletul Anei, care se muștra totuși că nu poate fi cu bărbatul ei alăturată în bucurii și necazuri.

Bucuriile ei căuta de acum să le ascundă. Bucuriile ei, ale țării ei, sunt pentru Hristu umilinți crunte.

Și Ana începe să înțeleagă că latul de apă ce despărțea cele două țări sporește și se preface zi cu zi în ocean adânc de ură. Ură ce o înconjură și pe dânsa. O face tot mai străină în casa ei și în lumea care nu-i iartă nici limba ce vorbește, nici locul de unde vine. Ana, tot mai stingheră și tăcută, își trecea vremea crescând trudnic un copil slăbuț și firav.

Tatălui ei nu încercase să-i mai scrie. Trebuia să mintă acum că e fericită. Dar adâncul cumplit al suferinței l-a îndurat abia după al doilea război. Infrângerea de la început a oștilor românești a durut-o atât, că s'ar fi svârlit și ea în Dunăre, care căra mereu leșuri de soldați biruiți.

Aici însă, în țara lui Hristu, bucuria tuturor o răstignează zilnic. Picături de plumb topit îi cădeau pe suflet vorbele lor de dispreț și de ocară. Se închidea cu copilul în odaie, se ruga pe la icoane:

— Ajută-i doamne pe ai mei până la sfârșit, să birue. Și nu îngădui blestemaților de aici să umilească și să prade țara mea!

Uită că între blestemații de aici e și tatăl copilului ei.

Uită că îl iubia mai mult ca orice. Și a înțeles că îl urăște, că îl urăște cumplit, abia în ziua când...

Cum să nu-l urască? Ce vină putuse avea copilul? Vorbea precum îl învățase Ana. Nici dânsa nu știa prea bine limba lor. Copilul vorbea limba Anei, limba bătrânului rămas singur în casa cu grădină.

Hristu venise învoit acasă. Se vindecase greu după o rană. Un frate al lui Hristu tropăia greoi cu cărja. Copilul a venit între dânsii și a ciripit spre mama lui câteva vorbe.

Cel cu cărjele a răcnit mânios de o dată:

— De ce vorbește românește stărpitura?

Și Hristu, dușmănos, a lovit copilul peste gură.

— Să nu mai vorbești limba tâlharilor de dincolo de Dunăre!

Copilul a amuțit de spaimă: gurița fragedă îi sângera puțin.

Trandafiri fără spini!

Un grădinar american, d. Nicolas Grillo, a reușit să obțină ceea ce horticultorii încearcă de secole, fără să reușescă: un trandafir fără spini. Clișeul nostru arată câțiva trandafiri fără spini, cultivați de d-l Grillo în sera sa din Connecticut.

Ana nu le-a spus nimic, fiindcă n'a găsit în clipa aceea nici o vorbă care să-i poată cuprinde toată ura.

A fugit cu copilul în brațe. Au stat muți și ascunși mai toată vremea cât a fost Hristu învoit acasă.

Dar oricât de aspră poruncă a dat Hristu, stârpitura n'a mai avut vreme să învețe limba lor.

Era un copil firav, nehrănit deajuns și care mergea cu un umăr înălțat mai sus ca celălalt. Doctori erau puțini. A spus unul că ar trebui pus într'un scut de gips, copilul. Dar n'a avut vreme s'o facă. Hristu era plecat și Ana n'a mai cutezat nimica. Și a așezat copilul pe pat, întins. Luni de zile le-a trecut lângă el alături. Luni de zile izolați, uneori uitați, în odăița mică. Ana și copilul au trăit totuși cu închipuirea o altă viață.

Căci Ana povestea mereu de țara frumoasă de dincolo de Dunăre. De locul unde, într'o casă cu grădină, un bunic bătrân are să-i primească poate într'o zi. Și'n ziua aceea toate suferințele au să fie sfârșite.

Copilul asculta ca pe un basm frumos și cerea să-l repete iar. Tot mai înfrumusețată, istorisirea era un balsam care alina Anei și copilului lipsurile și suferința.

Suferința care pentru copil s'a curmat,

neașteptat într'o seară, când Ana îi povestea ca întotdeauna. Dela o vreme, povestea le ținea loc și de cină. De lipsuri, copilul plâpând se topea repede.

În seara aceea, cu mânuța lui în mână Anei părea că ascultă iară, dar nu întreba nimica. Respira tot mai rar și pe ochi i se lăsase o ceață. Ana nu băgase de seamă, când deodată o svârcolire răsvrătită încordă tot trupul mic sub pătură. Gura i se deschise încercând parcă o zadarnică chemare, iar ochii măriți de groază se răsturnară în orbite. Urmă un spasm scurt și în odaia luminată numai de focul slab a fost pe urmă o liniște cumplită.

Când a înțeles, Ana n'a strigat, n'a adunat pe nimeni. Fără lacrimi a privit chipul mic de ceară rostind :

— Poate că așa e mai bine!

Și lin a plecat peste ochi pleoapele albastre. A sprijinit apoi cu palma bărbia micuță, ca să rămână închisă gurița ca o floare ofilită.

Și noaptea întreagă a veghiat singură copilul mort, povestindu-i în șoaptă de țara și grădina bunicului, ca și în nopțile când copilul viu cerea mereu să-i repete iar povestea.

Cât ar fi vrut Ana ca cel puțin acum să-l poată duce în țara ei, dincolo ! Dar dimi-

— Dece
vorbește
românește
stârpitura?...

PASCAL

neața au aflat și au venit să i-l ia mama lui Hristu și femeile celelalte.

Ana n'a protestat. S'a lăsat apoi și ea dusă, învelită în zăbranic.

Hristu lipsea. Când va veni însă în casa lui, nici nevasta nici copilul n'au să-l mai întâmpine.

Ana nu mai are la ce să mai rămână aici. Știe bine acum că singurul fir subțire ce o mai lega de Hristu, a fost copilul lor.

Acum s'a rupt și firul ăsta. Ana are să se întoarcă în țara ei. Și e acum atât de hotărâtă, grăbită să plece, că trezită abia din somnul lung și trudnic, îi pare nesfârșit și ceasul până să se facă ziuă.

Dormise îmbrăcată. Și-a pus doar un șal pe umeri, și-a potrivit pe cap zăbranicul. Nu lua cu ea nimic. Nu avea ce să mai ia.

Prin fereastră, lumina pală a zorilor a început să se ivească. Ana a eșit încet din odaie, din casa unde toți dormeau încă.

Și ulițele erau pustii. Numai în fața unei brutării un lung șir de oameni așteptau tainol, atât de redus, al pâinei negre.

Ana ocoli mulțimea cu un fel de teamă. Ocoli și un pâlce de soldați ce veneau cântând răgușit, pe ritm de marș, o arie obscenă. Erau dezarmați, beți și fără vreun comandant alături.

Ana nu știa, nimeni nu-i spusese că răsvrățiri și prefaceri în țara lui Hristu sunt pe cale s'aducă o pace cruntă.

Dar soldații aceia au spăimântat-o. S'a ascuns după un zid până ce au trecut cu toții. Apoi a scoborît în grabă ulița spre port. Abia acum începea să se gândească: Au s'o lase să treacă Dunărea, dincolo?

În port era o forfoteală neorânduită. N'a întrebat-o nimeni nimic și nici nu părea că bagă de seamă pe femeia tristă și cerinită. Războiul pusese atâtea femei pe cap zăbrănice negre!

Ana se opri pe malul apei. Privi lacom un vapor, gata să plece. Auzi vorbind românește și vrea să se ducă să întrebe, să se roage. Nu cutează; dar îi păru atât de ăericit oșteanul ciung, care într'o uniformă peticită românească se îndreptă cel dintâi spre puntea vaporului.

Ana ar fi dat în genunchi ca s'o ia și pe dânsa.

Se frământa chinuită de colo până colo.

Un barcagiu bătrân îi vorbi de o dată:

— Ești nevasta lui Hristu? Te știu.

Te-am adus tot eu, într'o noapte. Și acu vrei să te întorci dincolo iară? Așteaptă că te trec tot eu. Mai este un loc în barcă. Hârtii n'ai? Ei las că te trec și fără. Nu mai e pază strașnică acuma. Soldații fug cu toții. S'a isprăvit războiul. Trebuia să-l fi isprăvit de mult, să n'ajungem să murim de foame...

Intinse brațul:

— Uite, barca e acolo. Stai, nu te grăbi. Să ne tocim. Și plata înainte.

Ana înlemni. N'avea nici un ban la dânsa. Intinse mâinele cu un gest de rugă și inelul îi sclipi pe deget. Inelul ei de cununie, gros, de aur, îl scoase și-l întinse luntrașului.

— E de aur. Ia-l drept plată și vinde-l.

Pe malul românesc era larmă și bucurie și plâns. Descărca vaporul prizonieri slabi și istoviți de lipsuri.

Pe Ana n'o aștepta nimeni. S'a îndreptat alergând aproape spre casa cu grădină. Dar când a întors cotitura n'a mai cunoscut locul. Grădina era maidan cu gunoaie. Casa avea cerdacul năruit și ușile lipsă.

Dar tatăl ei atunci?... Și o teamă cumplită i-a sângerat inima. A mers câțiva pași șovăelnic. Dar din bucătărioara de alături a eșit un bătrân albit și gârbov. Un bătrân care n'a cunoscut-o decât când Ana, cu un țipăt, i-a căzut în brațe.

Și'n brațele lui calde și-a sfârșit apoi și spovedania și plânsul:

— Ai avut dreptate, tată. Țara lui Hristu n'a putut să fie niciodată țara mea. Să mă ierți că nu te-am ascultat. Acum văd că ai avut dreptate!

Lucreția Petrescu

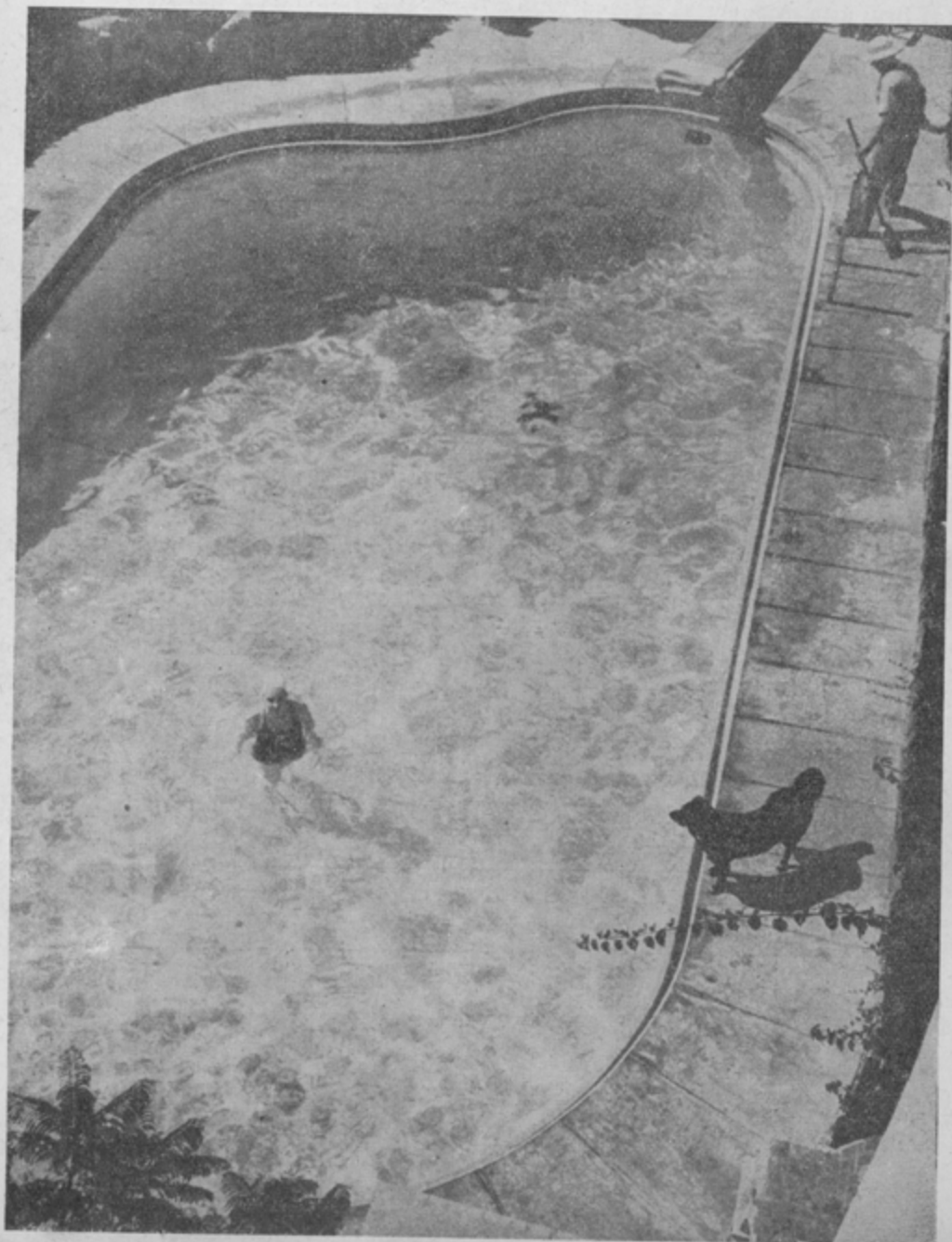

Cine este fata aceasta?

*...care și-a cumpărat din banii ei o casă splendidă,
cu un bazin de înot, și un câine frumos ?*

Este o fată de 16 ani, bogată și celebră;
o fată care la 14 ani câștiga de cinci ori
salariul unui ministru în Anglia și peste
un an sau doi va câștiga de zece ori sa-

lariul președintelui Americii. Ați ghicit ?
E Deanna Durbin. Nu se poate să n'o fi
admirat și să nu vă fi mișcat în filmul
„O sută de băeți și o fată”.

E numai
un copil,
dar bazinul
acesta
de înot
este al ei —
cumpărat cu
banii ei.
A ei este casa;
a ei este
grădina;
al ei este
și câinele.

Cei mai severi critici dramatici și cinematografici sunt de acord că fetița aceasta, cu vocea ei de aur, este o revelație pentru ecran.

Cântecul ei, spunea un critic, „este un imn al adolescenței”.

Doi factori au hotărât acest succes. Întâi, Deanna Durbin este ea însăși în toate filmele, o fetiță fermecătoare. Al doilea, Deanna nu vrea să pară o

„celebritate”. Astăzi, în culmea gloriei, este aceeași fetiță simplă ca și la 12 ani. S’a spus despre Myrna Loy că este „femeia visurilor fiecărui bărbat”. Deanna Durbin este desigur „fetița dulce pe care și-o dorește orice tată”.

O viață liniștită,
un pahar cu lapte în fiecare dimineață.

...Și în curând,
va fi și o dactilografă perfectă..

Zâmbetul
acesta drăgălaș,
firea prietenoasă,
vocea
fenomenală —
iată ce i-au dat
celebritatea.

Calendarul Universal 1940

Podgoreancă

Călător strein, pe drum de țară,
La coliba veche, din podgorii,
Am venit să-ți cer sălaș pe-o seară,
Măine să pornesc la drum, cu zorii.

M'ai poftit în crama ta, săracă,
Și i-ai dat drumetului strein:
Pâne de secară, faguri din prisacă,
Și i-ai dat să bea din cupă vin...

Te-am privit până târziu, în noapte,
Podgoreancă sveltă, cu trup ars de soare,
Cum sdrobeai, sub teasc, în sdrobitoare,
Struguri și ciorchine coapte.

Și-am văzut, sub streșina de paie,
La coliba ta, frumoasă vrăjitoare,
Clocotind atâta aur, în butoaie,
Și'n ulcior de trup, mustind atâta soare!

Și cum stai, la focul de la vatră,
Mlădiindu-ți trupul de fecioară:
Am privit la sânii tăi, de piatră,
Cu ochi lacomi și păgâni, de fiară...

O, de ce nu sânt și eu, pândar, la vie,
Să-ți culeg în coșuri struguri și răsură,
Iară seara, prinsă'n neagra colivie,
Să-ți culeg, cu rouă, fragii de pe gură...

Și'n culcușul tău, de fân, la cramă,
Ti-ași cuprinde pârguite solduri:
Să-ți sdrobesc sub pieptul de aramă
Sânii tăi pietroși, de struguri dolduri...

Iar în zori, trezit din visul vrajei tale,
Ti-ași întinde, inima mea-cupă plină:
S'o închin în cinstea ta, Streină,
Și m'ași duce iarăși, rătăcind pe cale,
Imbătat de soare și lumină!...

I. BUZDUGAN

— SCRIITORII FRANCEZI IN ROMÂNIA —

Pentru întâia dată am avut prilejul, la sfârșitul anului trecut, să înregistrăm în România o inițiativă atât de interesantă cum a fost aceea a guvernului francez, de a organiza în Capitală și în principalele centre de cultură ale țării, o „săptămână a cărții franceze“.

Prin grija organizării atente a Institutului francez de înalte studii în România, de sub conducerea d-lui A. Dupront, care și-a asigurat concursul unui număr important de librării, atât în Capitală cât și în principalele centre

André
THÉRIVE

de cultură ale țării, experiența s'a desfășurat în condițiile cele mai prielnice realizării scopului propus, anume de a înfățișa cititorului român, prin operele cele mai reprezentative, imaginea adevărată a Franței spirituale de azi și din totdeauna.

Vizita pe care ne-au făcut-o, cu acel prilej, d-nii Georges Duhamel, Jean-Louis Vaudoyer și André Thérive, a subliniat deosebita importanță acordată săptămânii festive a cărții franceze, a cărei semnificație mai adâncă s'a dovedit a fi aceea a unei manifestațiuni de solidaritate și cooperare spirituală franco-română. Dintre cei trei distinși oaspeți și reprezentanți ai scrisului francez, d. Georges Duhamel nu

venea pentru întâia oară în România. D-sa a mai fost în București, cu câțiva ani în urmă, și speranța pe care și-o exprima atunci, la plecare, că va mai reveni poate, s'a împlinit.

Membru al Academiei franceze, d. Georges Duhamel e una din personalitățile proeminente în literatura franceză de după război. Parisian prin naștere, d-sa și-a petrecut copilăria colindând prin orașele de provincie ale Franței, pe unde-l purtau ocupațiunile schimbătoare ale tatălui său, erborist, farmacist, apoi medic, și grijile traiului. În primii ani de entuziasm tineresc a făcut parte dintr-o organizație interesantă, care a reușit să determine dacă nu chiar un curent literar, dar o emulație pentru literatură, organizație cunoscută sub numele de „abația Crétéil“, după locul unde-și avea sediul. Această asociație tinerească, din care mai făceau parte, între alții, Charles Vildrac și Albert Gleizes, cărora li s'au asociat mai târziu Jules Romain și Jacques Chenevière, luase ființă inspirându-se din ideologia fourieristă. După modelul faimoaselor falansterie preconizate de această doctrină, tinerii autori uniți prin aspirații comune tindeau să creeze o editură cooperativă, în scopul tipăririi operelor proprii.

Sub semnul acestui generos elan tineresc, apare în editura abației Crétéil, prima carte de versuri a ilustrului academician de astăzi, intitulată „Des légendes, des batailles“.

S'a văzut cu drept cuvânt, în partea activă pe care d. Georges Duhamel a luat-o la înflințarea grupului abației, impulsul hotărât al unei vocații, aceea a organizatorului optimist, care crede neclintit că o înțelegere pașnică, trainică și profitabilă între oameni e cu putință, atunci când înțelegerea aceasta e spontană și isvorăște din elanurile desinteresate ale celor de bună credință.

Este o atitudine morală, care avea să se exprime mai târziu, cu toată plenitudinea, în umanitarismul înduioșat din „La possession du monde“. Tot de pe atunci se schițează și alte trăsături caracteristice din firea și opera creatorului lui Salavin: simpatia pentru cei năpăstuiți, europeanul și repulsia față de civilizația mașinistă a veacului, gravitatea și fervoarea

aproape religioasă, accentul predicant uneori al scrierilor lui. După experiența tragică a războiului, în timpul căruia este chirurgul-șef al unei ambulanțe pe front, Georges Duhamel pu-

Georges
DUHAMEL

blică volumele „Vies des Martyrs” și „Civilisation”, care i-au adus, odată cu „premiul Goncourt”, o celebritate mondială.

Reputația de romancier a d-lui Georges Duhamel se întemeiază pe seria cunoscută de volume al căror erou este umilul Salavin, și pe ciclul epic, în curs de apariție încă, „Chronique des Pasquier”.

Se știe, deasemeni, răsunetul pe care l-a avut anul trecut campania d-lui Duhamel împotriva fiscalității oneroase la care a fost supusă cartea franceză și împotriva mecanizării progresive a civilizației moderne — campanie purtată cu o vehemență impresionantă, mai ales în revista „Mercure de France”, unde odinioară debutase în calitate de cronicar literar și a cărei conducere a luat-o după moartea lui Alfred Valette.

În România, d. Georges Duhamel a fost însoțit de d-nii Jean-Louis Vaudoyer și André Thérive: cel dintâi un fin critic de artă, conservator al muzeului Carnavalet și pasionat călător, iar d. Thérive, apreciat romancier populist și critic literar al ziarului „Le Temps”. Umanist și gramatician, adânc cunoscător al limbii franceze, opiniile d-sale se bucură de autoritate nediscuțată.

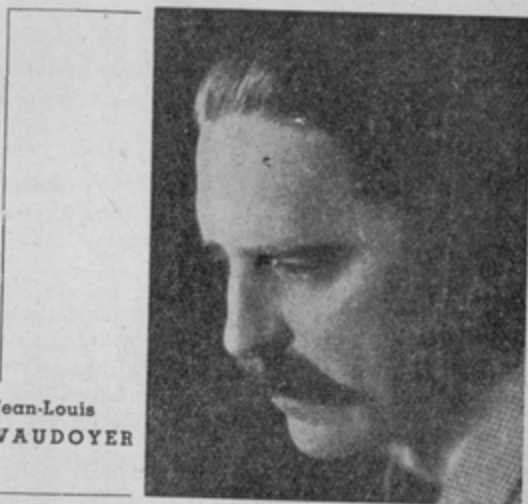
La București, d. Georges Duhamel a vorbit despre subiectul predilect „Criza civilizației —

criza cărții”, arătând, între altele, că abia dela carte începe cultura. Criza cărții — instrument esențial culturii — pe care o constatăm, se datorează înmulțirii cărților proaste, care descurajează și desorientează pe cititori. Desordinea economică a creiat apoi obstacole serioase, care se opun liberei circulații a cărții și deci și a culturii. În concluzie, d-sa a precizat că nu se opune spiritului de inovație și de progres tehnic ci este împotriva înorilor cu orice preț, acelea al căror folos e problematic.

În cadrul și programul aceleiași spătmâni, d. Jean-Louis Vaudoyer a schițat, din câteva trăsațuri, un portret al Parisului de odinioară, așa cum se răsfrânge în opera poezilor ce l-au cântat dealungul veacului trecut, dela Alfred de Musset, până la Bainville și Moréas.

Împreună cu d-na Blanche Albane-Duhamel, care a citit cu admirabilă înțelegere versuri din operele poezilor parisieni, d. J.-L. Vaudoyer a reușit să înfățișeze numerosului public, venit să-l asculte, o evocare plină de interes a „Orășului-Lumină”.

Încheind ciclul acestor manifestațiuni, d. André Thérive a vorbit despre „Limba franceză ca limbă de cultură”, arătând că, deși din punct de vedere statistic, limba franceză e mai

Jean-Louis
VAUDOYER

puțin răspândită decât alte limbi, europene sau asiatice, ea va rămâne mijlocul de expresie preferat al elitelor intelectuale, — limbajul valorilor literare și al spiritului în general.

M. N.

CÂINELE CHIVEI

de PAN M. VIZIRESCU

De când a rămas singură și nu mai are cine să-i poarte de grijă, Chiva trăiește numai din ajutorul și milostenia câtorva oameni cu inimă darnică. Se târăște cu anevoință dela o ușă la alta și după câteva ceasuri de umblet, se întoarce acasă cu o legătură în care sunt proviziile căpătate. În ușă o așteaptă culcat, cu botul pe labe, Hoge, un câine voinic și lătos care-i ține tovarășie de multă vreme și singura făptură rămasă devotată bătrânețelor ei. Cum o vede, începe să se gudure pe lângă picioarele ei, o privește cu bucurie și încredere și se strecoară odată cu ea în odaia întunecoasă.

Chiva aprinde o lumânăriță. Se așează apoi pe marginea patului și desface încet legăturica, în vreme ce câinele o fixează cu ochii ca de tăciune, răsuflând repede cu gura căscată. Ia o bucată de pâine și i-o întinde cuvințos, ca și cum ar da-o unui om.

— Ia măi sărace și tu coaja asta de pâine, că ți-o fi foame.

Câinele o apucă între dinți, se apleacă spre podea, o prinde între labe și începe să clepăie. E bătrân și obosește repede. Uneori se mai oprește și se uită cu recunoștință în ochii stăpânei.

— Mănâncă, Hoge! Mănâncă, îl îndeamnă ea, și-i mai pune o bucăciță jos, lângă labe. Pe urmă rămâne ca dusă pe gânduri, uitându-se la câine.

— Așa, mănâncă! Mănâncă bine, mănâncă de te satură, că avem și pentru mâine...

Câinele o ascultă c'o ureche atentă îndreptată spre ea.

— ...ba și pentru poimăine... Mi-a dat coana Zamfira, Dumnezeu să-i dea sănătate. Ia uite ce mi-a dat... și-i arată câinelui bucăcițele din legătură. Cât or mânca trei oameni!

Câinele pricepe și se bucură. De mulțumirea ei și indostularea lui, nici nu-i vine să mai mănânce. Lasă bucată neisprăvită, se ridică pe labele dinainte și rămâne cu capul într-o parte, uitându-se duos la Chiva.

— Mănâncă mă sărace, nu te rușina... Ori ți-o fi sete! Păi dar, ți-o fi sete. Hai, Hoge, vino să-ți dau apă.

Câinele o vede că se duce la căldarea care stă după ușă și face câteva mișcări din care ea înțelege că nu trebuie să se obosească.

— Oi fi mai mâncat tu și-oiu fi mai băut ceva până acum, murmură ea mai mult pentru sine. Te-o fi miluit vreo mână de creștin, știu și eu, măi Hoge, săracul...

Se așează iarăși pe marginea patului cu o mână sub falcă, iar câinele stă și el în fața-i, urmărindu-i privirile și așteptând parcă să-i mai spună ceva.

— Biata coana Zamfira, răsuflă ea întru târziu. Are inimă sfântă, măi Hoge. Cât o trăi ea, o ducem și noi...

Apoi, după o pauză, clătinând din cap cu mirare:

— Bună e!... Hei, da are și dumneai multe necazuri. De câte ori n'am găsit-o plângând, numai eu știu. Mai ales i se frige inima de focul fetii c'a nemerit rău. Nici nu știi tu măi Hoge, ce rău a nemerit fata coanei Zamfira. Dânsa nu spune nimănui, da mie îmi spune, că mă știe că nu sunt gură de petece... Și așa și e!

Câinele o ascultă serios, ca un școlar cuminte. Parc'ar vrea să confirme și el că într'adevăr, așa este.

— Astăzi o găsi mai veselă. Primise coana Zamfira scrisoarea dela băiatul din București. Zice c'o să vină și dumnealui pe aici. Să vină, măi Hoge, să vină sănătos că se mai luminează și casa coanei Zamfira...

Așa vorbește până o apucă somnul. Atunci deschide ușa și câinele iese afară. Ii zice bună seara și după-ace și face rugăciunea, se culcă. Hoge se încolăcește și el pe pragul ușii, unde e locul lui de totdeauna și rămâne așa până dimineața. Uneori mai mârâie, mai cască, se mai întinde dar locul nu și-l părăsește nicio dată în timpul nopții.

*

Chiva s'a îmbolnăvit. Două zile n'a mai văzut-o nimeni ieșind din casă. Când s'a dus servitoarea coanei Zamfira să vadă ce s'a întâmplat, a găsit-o în pat mută și în neputință de a se mișca. N'a putut să afle nimic dela ea Chiva nu mai era în stare să spună o vorbă și nici să se ridice în picioare. Scotea numai niște sunete din care nu se putea înțelege nimic.

Coana Zamfira a venit c'un doctor și după

câteva zile de îngrijire au pus-o pe picioare. Dar de atunci, Chiva a rămas mută. Mai încerca să iasă și acum, dar se mișca anevoie de tot. Făcea ceasuri întregi până s'ajungă la ușa coanei Zamfira și acolo sta pe un scaun fără să poată spune ceva.

Hogea pricepuse că s'a întâmplat ceva rău cu stăpâna lui. Cât a fost bolnavă în pat și n'a putut să iasă din casă, a schelălăit lângă ușă, a urlat și s'a tăvălit de parcă dăduse peste el turbarea. Când a început să meargă, s'a mai înveselit și câinele, dar de îndată ce-a băgat de seamă că nu mai stă de vorbă cu el, l-a cuprins o înduioșătoare tristețe. Chiva îl mângâia pe cap și pe spate, rostind cu greutate câteva silabe neînțelese și câinele se lăsa moale sub mână ei bolnavă, ca să-i arate toată dragostea și supușenia lui.

Hrană nu mai aveau ca altădată și Hogea își da seama că de gura lui trebuie să se îngrijească singur, să nu mai fie povară pe spina nenorocitei femei. Pentru asta, uneori mai pleca din locul lui de lângă ușă, lucru care intrase și în înțelegerea Chivei.

Intr'o zi, pe când câinele era plecat, au venit oameni dela primărie cu o căruță și au luat-o pe Chiva s'o ducă la azil. Când s'a întors câinele, a simțit că e casa goală. A așteptat să-i vină stăpâna, a așteptat, și așteptarea s'a prelungit în schelălăituri și svârcoliri, dar Chiva nu mai venea. A trecut o noapte, a trecut o zi, și tot așa una după alta, până ce câinele și-a dat seama că nu se mai întoarce. A început să dea ocol pe la ușa coanei Zamfira, să hoinărească necontenit prin fundăturile orașului, prin curți și măidanuri, doar o afla un semn dela stăpâna lui. Odată a intrat în curtea azilului și instinctul i-a spus ceva foarte vag, dar tocmai când căuta cu disperare spre toate colțurile, cineva l-a huiduit, alungându-l pe poartă afară.

Așa umbla mereu și se întorcea iarăși la ușa casei în care trăise Chiva. Sta acolo încolăcit, ca un bolnav, flămând și mânecat de muște care roiau în jurul lui, ciupindu-l

pe la chiotoarea gurii, pe lângă ochi, că el nu le mai gunea.

Cineva, un agent, a venit într'o zi și i-a dat o bucată de pâine otrăvită. Câinele a mâncat-o cu lăcomie. Parc'ar fi știut că mâna străinului acela crunt îi aducea curmarea suferinții.

Când a simțit durerile morții a luat-o la fugă, mănânat ca de o putere nevăzută. Îi ardeau măruntaiele și-l sfâșiau cârlige de foc, dar el zorea către locul acela necunoscut unde i se făcuse semn că se află Chiva. Când a ajuns, îl părăsise puterile. S'a târât la pragul unei uși, s'a svârcolit în înțeleștirile morții, a urlat odată sfâșietor și-a încremenit așa.

Chiva era înăuntru. Și-a dat seama ce se întâmplase. A ieșit afară plângând și s'a așezat lângă câinele mort, mângâindu-l cu alinări, ca pe un copil.

— Sărace Hogea, sărace! Ai rămas singur, bietule...

A stat așa până târziu, plângând la capătul prietenului mort.

Pan M. Vizirescu

ARIOSTO CU SINE

DIN CICLUL „RENAȘTEREA”

A fost ostaș și-ambasador mereu
În slujba ducelui său din Ferare,
Și spiritul i-a strălucit ca'n zare
Un arc tulburător de curcubeu
Cu prevestirea lui de 'nseninare.

Acum primește 'ntr'o căsuță din
Mijlocul unei vii gospodărite
Prietenii și muzele venite
Să guste-al versurilor sale vin
În cupa rimelor lui strălucite.

Proprietatea e modestă, dar
Amurgurile sunt în ea splendide
Și-al nopții întuneric îi deschide
Al libertății visurilor dar
Și jucăușile lui piramide.

Fantomele dela Ierusalim
Se furișează câte-odată'n vie
Și povestesc cu glas de tragedie
Avântul cruciaților, sublim
Ca sborul matinal de ciocărlie.

Roland e însă'ntruna furios
Și'n căutarea Angelicai pune
A vitejiei brațului minune
Și-al inimei elan imperios
Să cânte pe-ale desnădejdei strune.

E copleșit de nebunie-atunci
Și gândul i se 'ntunecă fierbinte
Și 'ntr'ale dragostei lui largi vestminte
Pornește prin coclauri și prin lunci
Să se realizeze prin morminte.

Astolf, pe hipogrif încălecat,
Aduce paladinului din lună,
Cu toate armele lui împreună,
Și-al vindecării soare'naripat
Pe turburea gândirii lui genună.

Răsare 'n umbră Reggieri-apoi
Și Bradamente-a căroră poveste
E leagănul de-argint, al casei d-Este
Și-al șirului ei nobil de eroi
Pe'naltele creștinătății creste.

Olimpia și Isabela-și pun
În cumpănă viața cu credința
Și sufletul lor cald ca năzuința
Și sprinten în văzduh ca un lăstun
Își 'are'n sine însuși biruința.

O lume vine astfel rând pe rând
Cu năzuințele lui fiecare,
Iar Ariosto îi dă ascultare
Și purpura 'ndrăznețului lui gând
E-a ei împărătească întrupare.

N. DAVIDESCU

MOARTEA PAPEI

Spre dimineața zilei de 10 Februarie, Papa Pius XI, rămas în istorie drept fides intrepida — credință neînfrică — și-a dat duhul, care a luat calea spre cele veșnice. Monseniorul Respighi, maestrul de ceremonii al Vaticanului, a îmbrăcat rămășițele pământești ale Sfântului Părinte în tradiționalul vestmânt de lână albă, simbol al umilinței apostolice, cu pelevina și calota roșie, după care i-a pus în mâini un mic crucifix.

Svonul pornit dela pioasele bătrâne din piața Sfântului Petru, confirmat de soldații gărzilor elvețiene, a produs la Roma și în întreaga Italie, când clopotele de pretutindeni adevureau trista veste, o neobișnuită emoție. În fața Vaticanului, care luase aspectul funerar, mulțimea adunată în număr imens plângea rugându-se. Nu se auzeau decât suspine în timp ce „Radio Vatican“ repeta, din minut în minut, ca pe un leit-motiv, în latină, franceză, engleză și italiană: „Papa a trecut întru Domnul la cele veșnice, la ora 5 și 31!“.

Papa Pius XI, murrea exact după 17 ani și 4 zile de la alegerea lui ca Papă. Pontificatul lui a fost caracterizat printr-o voință de fier, amintind în multe privințe pe Iuliu II și în altele pe Sixt V. Neobosit cuceritor de suflete, el a fost animat de spiritul conciliațiunii, care a culminat prin împăcarea între Italia și Sfântul Scaun.

Era al 261-lea urmaș al Sfântului Petru ca vicar al lui Hristos pe pământ și după cum declarase cardinalul Hinsley, arhiepiscopul diocesei Westminster, în cursul reuniunii aso-

ciației catolicilor din Londra, dela Papii Grigore al VII-lea, Inocent III și Papa Hildebrand, nu a fost un Papă atât de însemnat ca Pius al XI-lea. Paladin al păcii europene și mondiale, ca și al valorilor fundamentale ale civilizației, el devenise astfel un adevărat părinte al tuturor credincioșilor din lumea întreagă.

Acest adevăr a culminat în elogiul cardinalului Verdier, arhiepiscopul Parisului, care aflându-se la Roma, în clipa morții marelui pontif, declara unui reprezentant al agenției Havas:

„Am avut poate una din ultimele audiențe la Papă și pot spune că am cules ultimele sale lacrimi. El plângea văzând nenorocirile care apăsă asupra omenirii. Moartea Papei Pius XI este un mare eveniment dureros. Papa ocupa un foarte mare loc în lumea noastră contemporană. Trebuie să adaog că Franța pierde un părinte și un prieten. Socotesc că Papa ne înțelegea și credea cu tărie în misiunea noastră. Lumea întreagă, și în deosebi Franța, va păstra în mod fidel amintirea celui care a onorat papalitatea și omenirea“.

Aceleași sentimente de simpatie le-a avut Pontiful dispărut și

față de țara și poporul român cărula îi întrevădea o însemnată misiune spirituală. Urmaș al vechii familii Francisco Ratti, al cărui strămoși ajung până în veacul al XI-lea și cărturar de-o vastă erudiție, defunctul Papă creiaze Românilor marele colegiu care-i purta numele, „Pio Romeni“, al cărui rost istoric în cetatea eternă îl consacrase printr-o strălucită apologie a virtuților de rasă daco-romane.

† PAPA PIUS XI

PIUS AL XI.

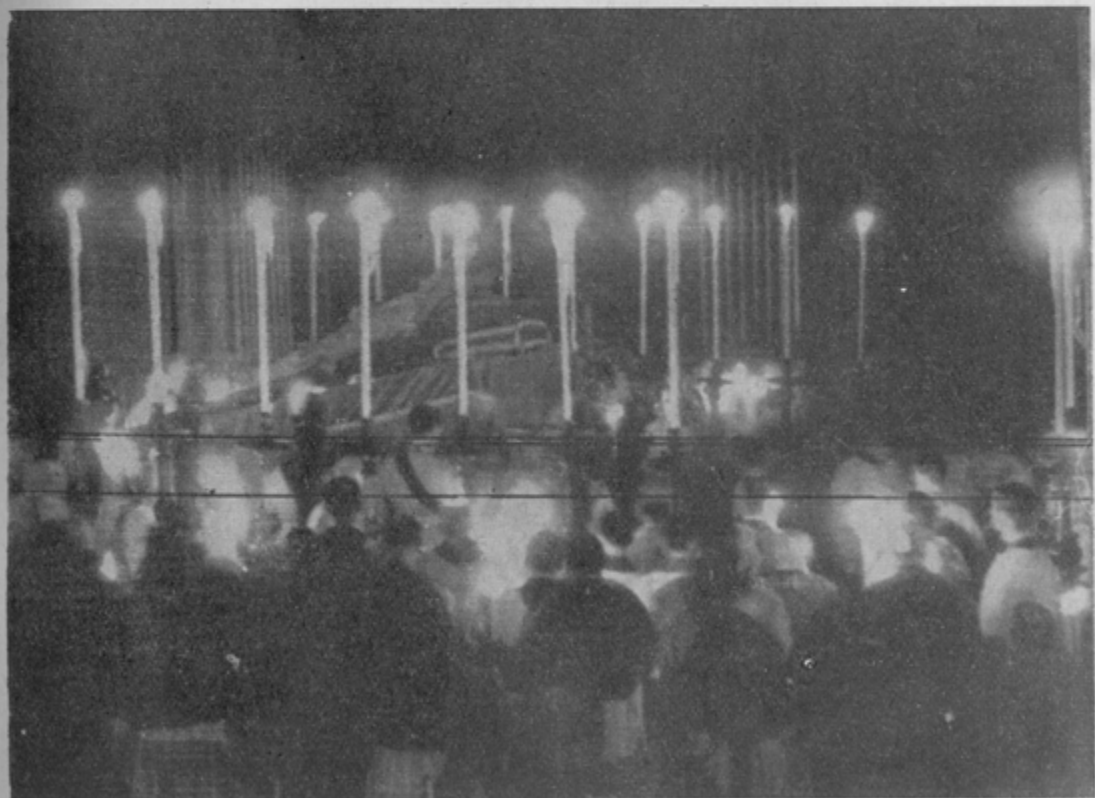
Acest sentiment de puternică simpatie, se concretiza în următoarea apreciere e-logioasă: „Voi, Românii — spunea el pelerinilor noștri — sunteți de două ori latini — prin origină și prin credință“

De altfel, totdeauna când pelerini și excursioniști români se aflau la Roma și cereau audiență Pontifului, cererea lor era satisfăcută. Papa îi primea cu părințească bună-voință, le acorda binecuvântarea sa apostolică și se întreținea asupra României și românilor, cu un interes deosebit. C.

La Vatican, credincioșii defilează prin fața rămășițelor pământești ale Papei.

*Sfântul Părinte,
pe catafalc.*

PAPA PIUS_{AL} XII

Alegerea unui nou pontif ca vicar al Sfântului Petru pe pământ, trezește interesul și emoția întregii lumi. De alegerea și pontificatul noului papă erau legate acum multe și variate profeții și preziceri, dintre care, este drept, cele mai multe conchid la triumful final al Bisericii în luptă cu forțele anti-creștine.

Cea mai veche și acreditată profeție atribuită episcopului irlandez sfântul Melachie și care ar data dela 1128, aplicată timp de opt veacuri cu o stranie precizie aproape tuturor papilor, nu mai indică după moartea lui Pius al XI (fides întreprida) până la sfârșitul vremurilor noastre, decât șase papi cu misiuni excepționale în omenire și dintre care primul ar fi „**pastor angelicus**“, conducătorul sub care Biserica va avea să susțină o mare luptă.

Emoția acestei alegeri culmina în ziua de 2 Martie, — ziua reunitii conclavului tuturor cardinalilor în sfânt colegiu, pentru alegerea noului Papă.

După ce fuseseră introduse în incinta conclavului tradiționalele alimente, pâinea, peștele din Marea Adriatică, brânzeturile și zarzavaturile dela Castel Gandolfo, precum și cores-

pondența de rigoare, cele două uși mari deschise spre curtea Santo Damaso fuseseră, conform tradiției, zidite la loc, pentru a se izola astfel conclavul de lumea din afară.

Mulțimea, așteptând ivirea fumului, „sfumata“ simbolică, abia la ora 17.29 — ora Romei — a văzut înălțându-se din coșul Vaticanului fumul alb care însemna că al treilea scrutin a fost pozitiv și că un nou cap a fost dat catolicismului.

La 18.07 (ora Romei) monseniorul Pignatelli di Belmonte, decanul cardinalilor, a vestit alegerea noului Papă în persoana cardinalului Eugenio Pacelli. Noul Papă — cu nume predestinat, lua numele de Pius XII.

Incoronarea lui, în ziua de 12 Martie, a cunoscut momente și frumuseți puțin obișnuite.

Numai 60.000 de persoane din cele 250.000, care ceruseră autorizații de intrare, au reușit să pătrundă

în bazilica splendid luminată. Cortegiul pontifical, constituind o viziune de fast, a părăsit Palatul apostolic îndreptându-se spre poarta principală a bisericii Sf. Petru, la orele 8 și 30 Deasupra strălucea tiara de aur presărată cu nestimate. Cardinalii sacralui colegiu purtau

PAPA PIUS AL XII

HOTAR

Cu darul gândului de aur, muncit în glie, Bărăgane,
cules apoi în candeli grele din nostalgia ta bătrână,
te-am tălmăcit cu slovă-aleasă, în file calde și bălane,
zidind în larga ta moșie, biserici albe din țărână.

Stihirea-mi năvădită 'n suflet, minată-apoi să taie gânduri,
în glia ta de miorițe, de pluguri, coase și țărani,
a plîns mărgean în loc de lacrimi și raiuri au căzut pe rinduri,
cu busuioace de poveste, drept mană bună pentru ani.

Cînd viața-mi tinărdă da 'n freamăt, tîmîi-ai cusut cu zile-albastre
lumina ce-mi cădea pe suflet, ca roua 'n lanurile tale;
de-atunci mi-ai înflorit cu soare durerea orelor și hastre
și te-am simțit cu mine-alături, în orice pas svăcnit pe cale.

Și m'am fost prins hoinar cu gândul, să te colind pe în de-a-latul,
tovarăș bun cu drumeția, ce n'are vina obosită,
m'am prigorit pe tîmpla-ți arsă și-am așteptat cînd da 'nseratul
să rup un codru cît o noapte, din mămăliga-aburită

Am fost prieten cu balada și cu colindele-ți bătrâne,
m'am prins de mină 'n ierni cu crivățce-și irosia pumnii 'n răscruci
și ți-am cîntat salcâmii în floare și diminețile din grîne
plîngînd cînd toamna, rece 'n larguri, mină tristeti și vălătuți.

Și-am adunat minuni și daruri din fiecare colț de glie,
cum strîng cu furci, din miriști arse, plugarii tăi prinosu'n clăi,
le-am migălit înfășurate în maldăre de colilie
și peste crugul lor de svîcnet, din sînge, le-am turnat văpăi,

Acum le 'nchid în două scoarțe; în sinul lor, precum o ploaie
tămăia anilor să curgă, lumina orelor și hastre
și din mărgelele de stihuri, să suie, ca o vilvătaie
domnița ce mi-a uns condeii cu zămislirile albastre.

Și cînd melancolii de 'ntinderi vor duce vîntul să-l îmbete,
de-albastru nesfîrșit și soare, mă voiu frăți cu bolovanii;
dar stihurile mele – roiuri – ți s'or sburda avan prin plete
și-atunci prin neagra mea odihnă vor trece lăcrimînd toți anii...

DAN BĂLTEANU

SUS. — Porumbelul călător va îndeplini cu credință misiunea ce i s'a încredințat.

JOS. — Mesajul de transmis este legat de un picior al porumbelului.

TOT PORUMBEII...

Cu mult înainte de descoperirea radiofoniei, porumbelul călător a fost o metodă practică pentru comunicațiile la distanță. Astăzi încă el mai poate fi folosit.

Instalațiile radiofonice ale marilor avioane militare engleze sunt capod'opere de inginerie; dar o furtună poate întrerupe comunicațiile — un glonte inamic poate distruge o piesă vitală a aparatului. De-aceea, ca măsură de precauțiune, marile aparate de bombardament duc cu ele și porumbei, ca să poată comunica repede cu bazele lor.

BOMBARDAMENTELE AERIE

Experiența războiului trecut precum și evenimentele destășurate în Polonia, în toamna trecută, au arătat încă odată că fiecare război se prezintă sub o formă cu totul schimbată, cu cerințe și condițiuni care îi sunt specifice.

Progresele din ultimul timp au dat aviației puterea de a deslănțui atacuri aeriene asupra obiectivelor importante de pe cuprinsul teritoriului inamic, fapt ce constituie pentru națiunea atacată o problemă de o însemnătate capitală.

Aviația inamică de bombardament poate ataca cu bombe brizante, bombe cu gaze și bombe incendiare.

Care din aceste feluri de bombe sunt cele mai de temut, o putem vedea în urma unui simplu raționament.

Acțiunea de distrugere a bombelor brizante se sfârșește în momentul detonării: ele pot da naștere unui număr destul de restrâns de aprinderi secundare ale părților clădirii lovite.

Gazele de luptă puse în libertate de bombele toxice, acționează câteva ore sau zile. Dacă populația este înzestrată cu măști și cunoaște bine pericolul, primejdia poate fi înlăturată.

Altfel acționează însă bombele incendiare. Focul poate crește, când nu este combătut dela început.

De mult timp oamenii s'au străduit să folosească focul la opere de distrugere.

Se pot aminti așa zisele săgeți incendiare apoi oalele cu foc; acestea din urmă erau asvârlite cu ajutorul mașinilor de aruncat, catapultele. Datele asupra rețetelor

Citiți cu atenție!

Din clipa în care atacurile aeriene sunt posibile respectați următoarele prescripțiuni pentru ca masca pe care o aveți să vă apere contra gazelor:

— Nu părăsiți masca în orice loc vă veți afla și în ori și ce timp atât la serviciu cât și în repaus.

— Dați o deosebită atenție măștii, îngrijind-o așa cum prevede instrucțiunile pe care le găsiți în cutia măștii. Ori care ar fi construcția măștii ea rămâne totuși un aparat foarte delicat care cere o îngrijire specială.

— Așezați corect masca pe figură, așa cum v'au învățat instructorii și după indicațiile pe care le găsiți tot în instrucțiunile amintite mai sus.

— Puneți și scoateți masca la timp: adică să nu puneți masca prea târziu și să o scoateți înainte de darea semnalelor de alarmă și încetarea ei.

de NICOLAE TEODORESCU
chimist-expert

și prescripțiile pentru săgețile incendiare și oalele cu foc au o origină foarte veche. Cărțile despre foc, din evul mediu, conțin prescripțiuni interesante.

Ideea de a ataca inamicul din văzduh este destul de veche. Inventarea prafului de pușcă și apoi perfecționarea proiectilelor de artilerie au jucat un rol important pentru ocuparea locurilor întărite. Faptul că orașul Breslau a putut rezista timp îndelungat asedierii franceze în anii 1806—1807, se datorește în bună parte serviciului de incendiu pe care l-a organizat foarte bine comandantul cetății. Mare parte din succesul apărării orașului Kalberg sub Nettelbeck s'a datorat tot măsurilor de apărare luate contra incendiilor. Evacuarea centrelor ușor inflamabile, așezarea vaselor cu apă la intrarea în po-

Experimentarea unui aparat de protecție pentru sugaci. Aparatul păstrează legătura între copil și mama lui.

O mască engleză
pentru copii mici

●
dul fiecărei case, etc. și colaborarea locuitorilor la stingerea incendiilor care adesea sunt numai mici începuturi, pot feri orașele de dezastre. La asedierea Strassburgului, în anii 1870—1871, au fost întrebuințate obuze incendiare, iar în timpul războiului mondial, din cauza bombardării cu câteva obuze incendiare, unele orașe au avut de suferit mai mult decât în tot timpul războiului.

Alcătuirea, mărimea și forma

bombelor incendiare este în raport cu efectul ce trebuie să-l aibă.

În evoluția bombei incendiare s'a trecut de la bomba mare la bomba mică și ușoară care pătrunde prin acoperișul clădirilor și rămâne în pod, unde găsește material combustibil suficient, pentru ca să înceapă opera de distrugere.

După numeroase cercetări din timpul celor patru ani de război, germanii au reușit, în primăvara anului 1918, să dea la iveală bomba *electron*, cu învelișul de electron și conținutul de termit.

Electronul este ușor și încălzit

la 625° — 650° se topește și arde împrăștiind multă căldură.

Bomba *electron* este încărcată cu termit (amestec de pulbere de aluminiu și oxid de fier) a cărui aprindere se face printr'un dispozitiv special. Încărcătura bombei odată aprinsă se transformă în oxid de aluminiu și fier topit, care face să se aprindă corpul bombei.

Valoarea acțiunii unei bombe incendiare este în raport și cu natura substanței combustibile întâlnite. Acțiunea de distrugere a bombei incendiare este mult ușurată dacă întâlnește materiale ușor inflamabile. Dacă ea cade pe un material care nu arde, care rezistă temperaturii de 2000° — 3000° , sau este protejat contra focului într'un fel oarecare, acțiunea bombei rămâne fără valoare.

În caz de război aerian, după prevederile specialiștilor, aviația de bombardament inamică va executa asupra centrelor importante atacuri combinate, folosind în acelaș timp, sau succesiv, bombe brizante cu gaze și incendiare.

Considerând capacitatea de transport de 3000 kg. a unui avion mare de bombardament, dacă greutatea bombei incendiare este de 1 kg., un detașament de avioane compus din 10 avioane va transporta asupra obiectivului 30.000 bombe incendiare. Acestea, aruncate uniform asupra întinderii unui oraș și având în vedere densitatea medie a construcțiilor, vor cădea circa $1/3$ pe clădiri și circa $2/3$ pe străzi, piețe, grădini și alte suprafețe neconstruite. Deci vor nimeri în plin circa 10.000 de bombe incendiare. Dacă din acestea numai $1/5$ găsesc material combustibil în podurile clădirilor pe care au căzut, vor da naștere la cel puțin 2000 de focare de incendiu.

Pentru împiedicarea incendiilor

este absolut nevoie de a se lua în timp de pace următoarele măsuri.

Încă din timp de pace, sub direcția supravegherii a pompierilor, se vor lua următoarele măsuri de prevenire împotriva incendiilor provocate de bombardamentul incendiar:

1) Compartimentarea podurilor caselor.

2) Evacuarea podurilor caselor de materialul inflamabil depozitat.

3) Să se prevadă la construirea clădirilor înlocuirea materialului combustibil al podurilor prin materiale care nu ard. În podurile clădirilor vechi, tot ceea ce este de lemn să se impregneze cu substanțe ignifuge sau să se spoiască cu un strat protector. Substanțele pentru impregnare și spoială pot recomanda numai pompierii.

4) Dușumelele de lemn ale podurilor, cum sunt în cele mai multe cazuri, trebuie să fie acoperite cu un strat de nisip, gros de o palmă.

Aceste măsuri preventive apără clădirile cetățenilor nu numai în timp de război, dar și în timp de pace.

Deasemeni trebuie dată o importanță deosebită și măsurilor de apărare aeriană cu privire la depozitele de material combustibil, în special cele de benzină, de ulei mineral etc., când se află în interiorul clădirilor sau în imediata lor apropiere. La semnalarea pericolului aerian, rezervoarele substanțelor combustibile trebuie golite și conținutul lor pus în tancuri care stau pe locuri libere. Aceste rezervoare golite vor fi apoi umplute cu apă care va servi la stins incendiile.

5) Cu aceste măsuri luate, prevenirea incendiilor cauzate de bombe incendiare nu este completă. În fiecare casă trebuie să se găsească unelte pentru stingerea începuturilor de incendii. Ar fi bine dacă aceste unelte s'ar

pune într'un dulap, la îndemână, cu inscripția „Aparate de stins incendiu”.

6) Se vor asigura rezerve de apă cât se poate de multă pentru stingerea unui incendiu. Aceste rezerve trebuie să fie la intrarea podului și nu în pod, pentru ca în caz de incendiu să nu fim izolați de apa care servește la stins.

7) Scara care duce la pod să fie solidă și liberă, adică să nu fie depozitate pe ea diferite obiecte.

8) Intrarea în pod să se facă pe cât se poate de ușor.

9) În afară de cele arătate mai sus avem nevoie pentru stingerea bombei incendiare și a începuturilor de incendii provocate de ea de:

O ladă cu nisip uscat, lopeți, o găleată, o stropitoare, un extincător de mână, un furtun de grădină și o mătură învelită în cârpă care se udă și va servi la înăbușirea focarului prin batere.

Un cărucior anti-gaz.

Apoi o lampă electrică de buzunar, un topor și un ferăstrău pentru tăiatul dușumeli.

ORGANIZAREA AJUTOARELOR PENTRU STINGEREA INCEPUTURILOR DE INCENDIU

Având în vedere numărul mare de incendii care pot lua naștere în urma unui atac aerian combinat, ținând seamă și de multiplele atribuțiuni ce cad în sarcina pom-

să ardă complet. Se va observa ca nisipul să fie bine uscat. Persoana care face această operație trebuie să aibă masca pusă pe față, deoarece există bombe incendiare care desvoltă gaze toxice. Masca mai servește și ca să apere fața contra stropilor cari ar țâșni din bombă.

Nu trebuie să se arunce apă asupra bombei electron deoarece la temperatura de 2000°—3000° a

de incendiu provocate de bomba incendiară cu fosfor, este necesară o riguroasă supraveghere.

— Când bomba incendiară a provocat un început de incendiu în pod, locuitorii casei vor întrebuința mijloacele de care dispun pentru stingere. Ca mijloc de stingere vor întrebuința apa, iar la nevoie vor fi ajutați și de vecini.

— Numai când toate eforturile

pierilor în timp de război, este neapărat necesar a se organiza din timp de pace ajutorul pe care trebuie să-l dea locuitorii caselor levite de bombe incendiare.

Imediat ce a căzut o bombă incendiară și a pătruns în pod, locatarul să supravegheze arderea bombei, înăbușind-o cu nisip uscat.

— În unele cazuri se cere înălțarea cât se poate de repede a bombei, prin aruncarea ei cu ajutorul unei lopeți pe un strat de nisip mai gros, unde se lasă

*Mame parisiene cu aparatele
de protecție pentru pruncii lor.*

bombei în funcțiune apa se desface în componentele ei (oxigen și hidrogen) care alcătuiesc un amestec explozibil.

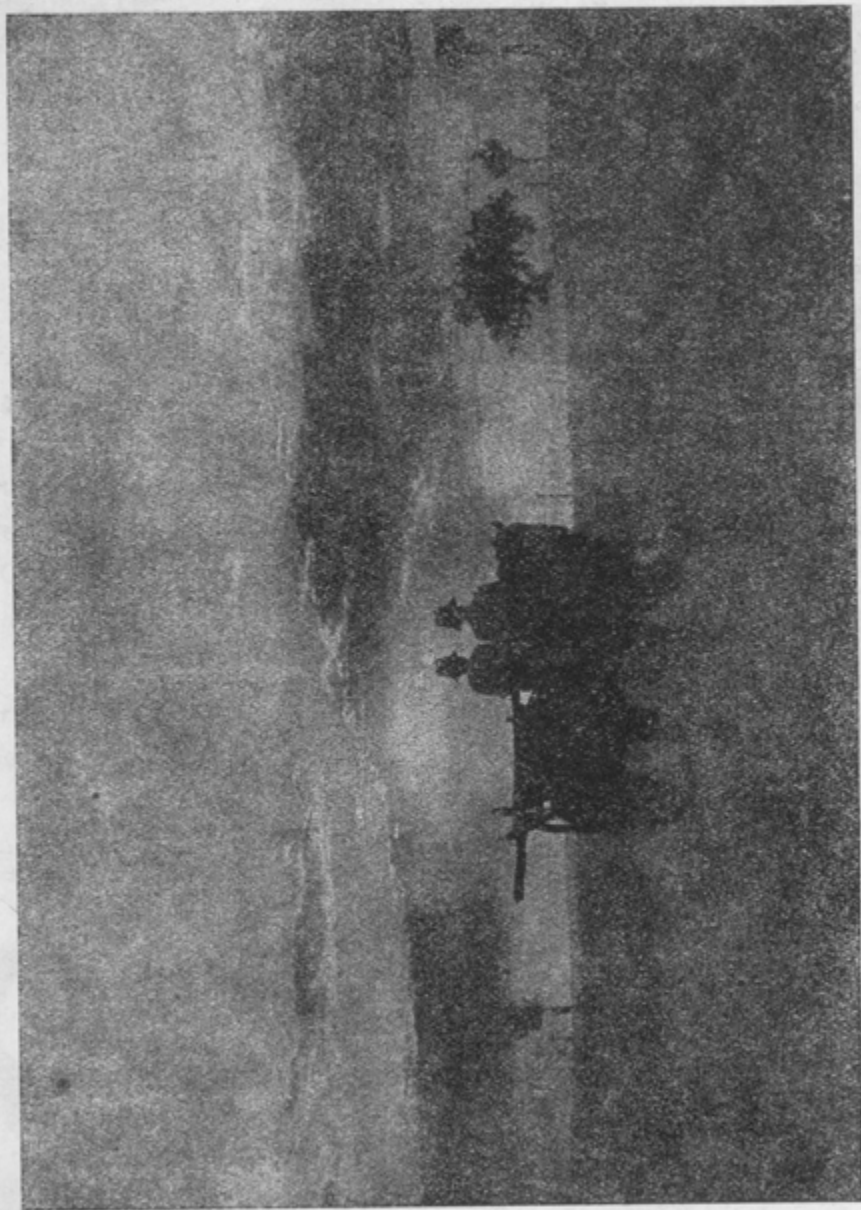
— Dacă bomba este încărcată cu fosfor, este de recomandat să se acopere cu nisip umed și apoi să se ia cu totul și să se ducă pe un loc liber, unde după uscare nisipul fosfor va arde fără pericol. Pentru toate începuturile

ca să se stingă începutul de incendiu au fost zadarnice și focul ar lua proporții cari nu vor putea fi stăpânite de el, să ceară ajutorul pompierilor, cari sunt organizați astfel ca să sosească în ajutor la locul incendiului, după câteva minute dela anunțare. El pot să treacă la nevoie prin zone gazate, de oarece sunt dotați și cu echipamente speciale.

NICOLAE TEODORESCU,

chimist-expert

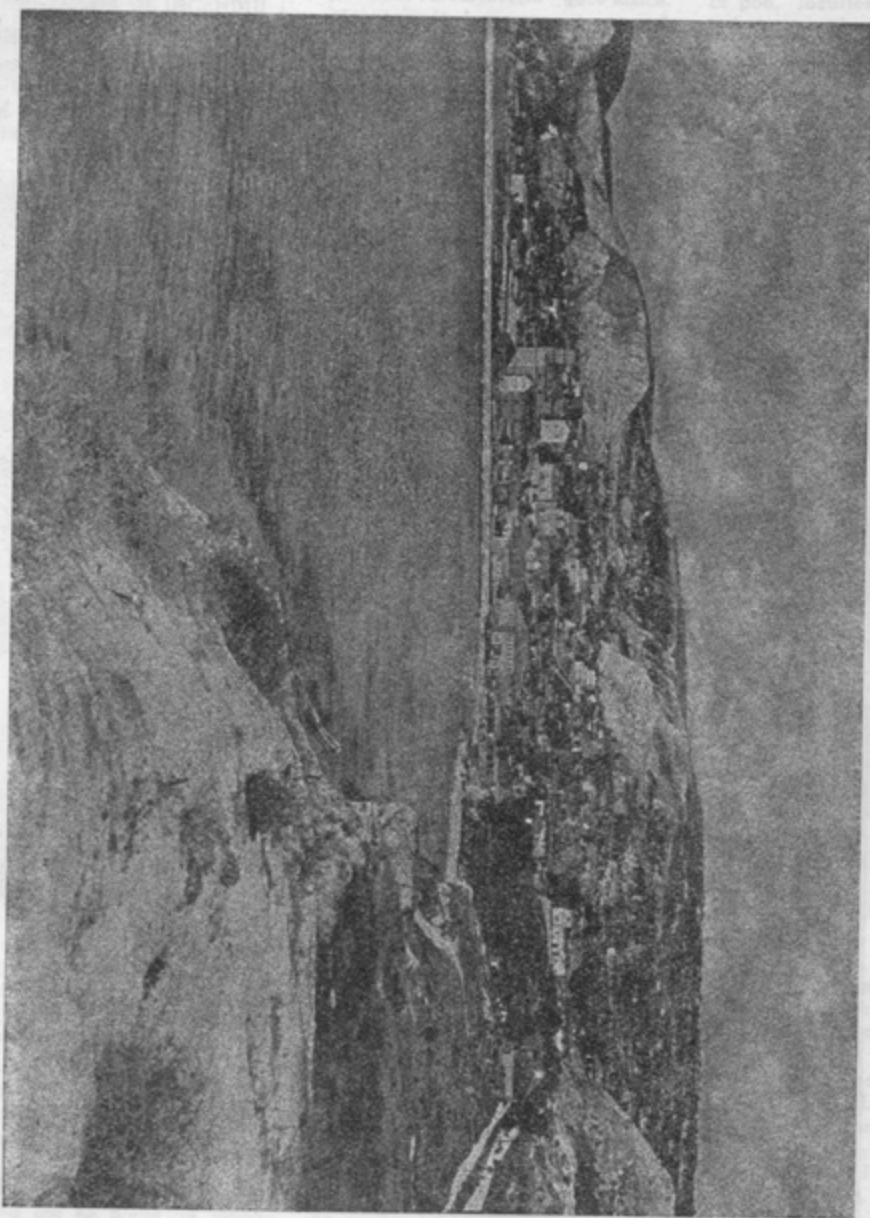
Laboratorul de analize al
Municipiului București

ROMÂNIA PITOREASCĂ
Întoarcerea dela câmp

Foto G. Ionescu

Foto G. Ionescu

ROMANIA
PITOREASCA
Balicic

KOPROL

este cel mai bun purgativ!

Numai puține purgative corespund cerințelor, pe cari medicii le au față de un bun purgativ. Un purgativ bun trebuie să aibă un efect sigur și fără crampe. Pentru a putea fi luat cu ușurință de copii, trebuie să aibă un gust plăcut. KOPROL întrunește toate aceste calități în mod ideal.

Pastilele de ciocolată KOPROL sunt preferate atât de copii, cât și de adulți.

KOPROL

*O bună
revistă literară
este*

UNIVERSUL LITERAR

*Apare
în fiecare Sâmbătă
8 pag. mari Lei 5*

ÎN fiecare săptămână publică
un bogat material literar: nuvele,
versuri, cronici dramatice, plastice,
muzicale, recenzii române, streine
și tot ce este nou în literatură.

Bijuteriile

de GUY DE MAUPASSANT
Trad. de CORALIA OPRESCU

D-l Lautin întâlnise pe tânăra fată la o petrecere organizată de șeful său; dragostea îl prinse ca într-o plasă.

Era fiica unui perceptor din provincie, mort de câțiva ani. Venise în urmă la Paris cu mama ei și vizitau câteva familii burgheze din cartierul lor, în speranța că va reuși să se mărite.

Erau amândouă sărace și cinstite, liniștite și bune.

Fata era tipul adevărat al femeii cinstite, căreia orice tânăr cuminte visează să-i încredințeze viața lui. Frumusețea ei liniștită avea un farmec îngereșc, iar surâsul ce-i flutura pe buze, părea că-i luminează întreg sufletul.

Toată lumea îi aducea laude, toți cei ce o cunoșteau repetau neîncetat:

„Fericit cel ce o va lua, fiindcă este o ființă fără pereche.

D-l Lautin, pe atunci funcționar principal în Ministerul de Interne, cu leaful anual de trei mii cinci sute de franci, o ceru în căsătorie.

Au fost împreună atât de fericiți, cum nici nu ar fi crezut. Ea îi conducea casa cu atâta economie și îndemânare, încât i se părea că trăiește în bogăție.

Nu era atențiune, gingășie sau lăgușire pe care să n-o aibă pentru bărbatul ei, iar farmecul ființei ei era atât de mare, că șase ani după căsătoria lor, el o iubea tot atât de mult ca în primele zile.

Nu îi desaproba decât două slăbiciuni: aceea pentru teatru și pentru bijuteriile false.

Prietenile sale, (cunoștea câteva familii de modești funcționari) îi procurau totdeauna câte o lojă pentru piesele la modă și chiar pentru premiere și ea îl târa mai cu voce, mai fără voce, la aceste petreceri cari îi oboseau îngrozitor după o zi de muncă. Atunci, el o rugă să primească a merge la

spectacole însoțită de o doamnă din cunoștințele sale, care în urmă o va reconduce până acasă.

Ea primi, după multă stăruință din partea lui, găsimd puțin potrivită această purtare.

Se decise în sfârșit din bună voință și ei îi rămase recunoscător.

Dar acest gust pentru teatru, făcu să se nască în ea trebuința de a se găti. Toaletele ei erau foarte simple, croite cu un gust ales totdeauna, însă modeste, iar cu farmecul ei gingaș, farmecul ei căruia nu-i puteai rezista, smerită și surzătoare totdeauna, dobânda o strălucire nouă din simplitatea rochiilor sale.

Se obișnuise însă a-și atârna în urechi două pietre mari de Rhin care simulau diamantele, purta coliere de pietre false, brățări de aur, piepteni împodobiți cu pietre de diferite culori, care imitau pietrele prețioase.

Bărbatul său, care se simțea jignit de dorința aceasta de lustru mincinos, îi spunea de multe ori:

„Draga mea, când nu ai mijlocul să-ți cumperi giuvaeruri veritabile, nu trebuie să apari împodobită decât numai cu frumusețea și gingășia ta, care sunt cele mai scumpe daruri“.

Ea surâdea însă cu dragă-lășenie și îi răspundea:

„Ce vrei? Imi plac. Sunt viciul meu. Pricep că ai dreptate, dar nu mă pot schimba. Eu ador bijuteriile“.

Își înfășura pe degete colierele de perle, făcea să strălucească pietrele, repetând:

„Privește cât sunt de bine lucrate; s'ar crede că sunt veritabile“.

El surâdea răspunzându-i: „Ai gusturi de țigancă, draga mea“.

Câte odată, seara, când rămăneau amândoi singuri la gura sobei, obișnuia să așeze pe măsuta unde beau ceaiul, cutia de piele unde se afla „marfa proastă“ după cum numea d-l Lautin, bijuteriile soției sale. Incepea să-și cerceteze imitațiile cu atenție plină de pa-

timă, ca și cum ar fi simțit, mângâindu-le, o bucurie ascunsă. Se încăpățina să treacă bărbatului ei câte un colier după gât. Râzând în urmă din toată inima, îi spunea!

„Cât ești de caraghios!” Apoi sărea în brațele lui și îl săruta nebunește.

Intr'o seară de iarnă, ducându-se la Operă, se întoarse acasă tremurând de frig. Spre dimineață, începu să tușească.

Opt zile mai târziu, muri de aprindere de plămâni.

Lautin era să o urmeze în mormânt. Disperarea lui era atât de mare, încât părul îi albi într'o lună. Plângea de dimineața până seara, cu inima sfâșiata de durere, chinuit de amintirea, surâsul, vocea și tot farmecul răposatei.

Timpu nu-i micșora durerea. De multe ori, în orele de birou, atunci când colegii lui începeau să discute chestiuni la ordinea zilei, vedeai deodată cum obrajii i se înroșesc, nasul i se încrețea, ochii i se umpleau de lacrimi și începea să plângă în hohote, strâmbându-se îngrozitor.

Păstrase neatinsă camera tovarășei sale, unde se închidea în timpul liber, iar lucrurile și obiectele de îmbrăcăminte erau toate la locul lor, așa cum fusese lăsate în ultima zi.

Dar viața devenise grea pentru el. Leafa, care în mâinile soției sale ajungea pentru toate nevoile casei, era acum neîndestulătoare pentru el singur. Și se întreba cu mirare, cum reușise ea să-i ofere la masă cele mai bune vinuri și mâncăruri alese, pe care el nu putea să și le ofere singur, cu resursele lui modeste.

Făcu ceva datorii și alergă după bani, în

felul oamenilor rezuși la expediente.

În sfârșit, într'o dimineață, cum nu mai avea nici un ban, o săptămână întreagă înaintea sfârșitului lunii, se gândi să vândă ceva și își aminti imediat de bijuteriile soției sale; căci el păstrase în sufletul său o ură contra acestor aparențe înșelătoare care îl necăjeau altă dată.

Vederea lor în fiecare zi îi strica amintirea mult iubitei sale.

Căută multă vreme în grămada zornăitoare ce îi lăsase, fiindcă până în ultima zi a vieții sale, ea cumpărase cu încăpățănare, aducând aproape în fiecare

seară câte un obiect nou. Se hotărî pentru un colier mare care, după părerea lui, valora șase sau opt franci, fiindcă într'adevăr era foarte îngrijit lucrat.

Îl puse în buzunar și plecă la minister. Tre-când pe bulevard, căuta prăvălia unui bijutier care să-i inspire încredere.

Găsi una, în sfârșit, și intră, puțin cam rușinat de a-și arăta astfel sărăcia și de a căuta să vândă un lucru de așa mică importanță.

— „Domnule, spuse el negustorului, aș dori să știu cât evaluați dv. acest obiect”.

Negustorul privi obiectul, îl examinează, îl în-toase, îl cântări, chemă un vânzător, făcu unele observații cu glas încet, puse colierul pe tejghea, îl privi din depărtare pentru a-și da seama mai bine de strălucirea lui.

D-l Lautin, jenat de toate aceste ceremonii, deschidea gura să declare: „Oh! dar știu bine că nu are mare valoare”, când bijutierul spuse:

— „Domnule, colierul valorează unsprezece până la cincisprezece mii franci; nu pot să-l

cumpăr decât dacă mă veți face să-i cunosc cu exactitate proveniența”.

Văduvul deschise ochii mari și rămase cu gura căscată. În sfârșit, bolborosi: Cât ziceți? Sunteți sigur? Celălalt, fără a ține seama de mirarea lui și cu vocea aspră: „Puteți încerca și aiurea dacă vi se oferă mai mult. Pentru mine colierul valorează cel mult cincisprezece mii franci. Veți reveni să mă găsiți dacă nu veți găsi mai mult”.

Lautin, prostit cu desăvârșire, își luă colierul și plecă, cedând unei trebuinți nelămurite de a se găsi în stradă. Il pufni râsul și gândi: „Imbecilul, ce imbecil! Un giuvaergiu care nu poate distinge un obiect fals de unul veritabil!”

Intră la un alt negustor la intrarea străzii de la Paix. Cum zări bijuteria, bijutierul strigă:

— Ah! Pe legea mea dacă nu cunosc colierul acesta, este dela mine, eu l-am vândut!

Lautin, foarte încurcat, întreabă:

— „Cât valorează?”

— „Domnule, l-am vândut cu douăzeci și cinci de mii. Sunt gata să-l cumpăr pentru optsprezece mii, dacă mă veți lămuri, pentru a respecta prescripțiunile legale, de unde îl aveți”.

De data aceasta, Lautin se așază paralizat de mirare.

Reluă.

— Dar, dar examinați-l mai cu atenție, domnule, am crezut până acum că este... fals.

Giuvaergiuul răspunse: — „Doriți să-mi spuneți numele dv., domnule?”

— Desigur. Mă numesc Lautin, sunt funcționar la Ministerul de Interne, locuiesc în strada Martirilor No. 16.

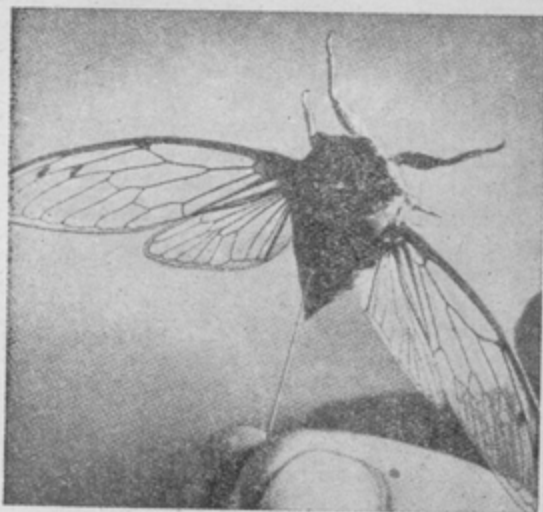
Negustorul deschise registrele, căută în ele și spuse: — Acest colier a fost trimis într-adevăr la adresa d-nei Lautin, în str. Martirilor No. 16, la 20 Iulie 1876.

Cei doi oameni se priviră în ochi, funcționarul plin de uimire, argintarul presimțind că are de a face cu un hoț.

El reluă. — „Lăsați-mi vă rog colierul; voi da o chitanță”.

Cu o sutime de miime pe secundă...

Cât de repede își mișcă insectele aripile, în plin zbor? Filmele luate cu aparatele de mare viteză ale universității din Harvard arată că unele specii își mișcă aripile de 300 ori pe secundă. Fotografia pe care o reproducem a fost luată cu o expunere de o sutime de miime de secundă și arată aripile unei lăcuste în plin zbor.

Lautin bolborosi: — „Da, desigur“. Ești, îndoind o hârtie pe care o puse în buzunar.

Pe urmă, trecând strada, se întoarse, băgă de seamă că a greșit drumul, scobori spre Tuilleries, trecu Sena, își recunoscu încă odată greșala, fără un gând lămurit în minte.

Își dădu osteneala să înțeleagă, să judece.

Nevasta lui nu putuse cumpăra bijuterii de asemenea valoare.

— Nu, desigur. Dar atunci, era un cadou! Un cadou! Un cadou dela cine? Pentru ce?

Se opri, rămase în picioare în mijlocul aleii. Ii veni o bănuială cumplită.

— Ea? Așa dar celelalte bijuterii erau de asemenea cadouri!

I se păru că pământul se clatină, că un copac din fața lui se prăbușește; întinse brațele și căzu lipsit de cunoștință. Iși veni în fire

într-o farmacie, unde fusese dus de către trecători.

Până seara plânse nebunește, mușcând bătăta ca să nu țipe. Pe urmă se sui în pat, descurajat de oboseală și supărare și dormi un somn greu.

O rază de soare îl trezi; se sculă încet și plecă la minister. Este greu să muncești după astfel de lovituri. Se gândi atunci că ar fi mai nimerit să se scuze față de șeful lui și îi scrie.

Pe urmă își aminti că trebuie să se întoarcă la giuvaergiu, dar rușinea îl făcu să roșească. Rămase multă vreme pe loc, gândindu-se. Cu toate acestea nu putea lăsa colierul acolo. Se îmbracă și ieși.

Era frumos, cerul albastru se întindea deasupra orașului care părea că surâde.

Hoinarii mergeau înaintea lui cu mâinile în buzunare.

Lautin își spuse, văzându-i trecând, „Cât ești de fericit când ai avere! Cu bani poți să alungi până și supărările, pleci unde vrei, călătorești, petreci!

„Oh! Dacă aș fi bogat!“

Observă că îi este foame, fiindcă nu mâncase din ajun. Dar buzunarul îi era gol și își aminti de colier Optsprezece mii de franci!

Optsprezece mii de franci! Era o sumă!

Ajunse în Rue de la Paix și începu să se plimbe în sus și în jos, pe trotuarul din fața prăvăliei.

Optsprezece mii de franci! De douăzeci de ori era să intre, dar rușinea îl oprea mereu. Cu toate astea îi era foame, foame rău și nici un ban. Se hotări în grabă, trecu strada alergând pentru a nu-și schimba gândul și intră la giuvaergiu.

Cum îl văzu, negustorul se grăbi, îi oferî un scaun, surâzând cu multă bunăvoință. Chiar și vânzătorii sosiră privindu-l în treacăt, cu zâmbete pe buze.

Bijutierul declară: — M'am informat, domnule, și dacă vă găsiți în aceleași dispozițiuni sunt gata să plătesc suma ce v'am propus.

— Dar desigur, răspunse funcționarul. Bijutierul scoase dintr'un sertar optsprezece bilete mari, le numără, le întinse lui Lautin care semnă de primire și puse cu mâna tremurândă banii în buzunarul său.

Pe urmă, când să plece, se întoarse spre

negustor care surădea într'una și scoborând privirea: — Am... am alte bijuterii care îmi vin din aceeași moștenire. V'ar conveni să mi le cumpărați?

Negustorul se înclină: — De ce nu, domnule? Cunoscuți cu exactitate proveniența.

Unul dintre vânzători ieși ca să rădă în voia lui; celălalt își suflă nasul cu furie.

Lautin, nepăsător, roșu și serios, anunță:

— „Le voi aduce“. Luă o trăsură și plecă să aducă bijuteriile. Când ajunse la negustor, o oră mai târziu, încă nu mâncase.

Începură să examineze împreună obiectele, bucată cu bucată, evaluându-le fiecare. Aproape toate proveneau de la același casă.

Lautin discuta acum prețurile, se supăra, pretindea să i se arate registrele de vânzare și vorbea din ce în ce mai tare, pe măsură ce suma se mărea.

Cerceli cu pietre mari de briliante, va'orează două zeci și cinci mii franci, brățările treizeci și cinci, broșile, inelele și medaliioanele șaisprezece mii, o platră atârnată de un lanț de aur forma un colier evaluat la patruzeci de mii. Totul atinge suma de una sută nouăzeci și șase mii franci.

Negustorul mărturisă cu o naivitate batjocoritoare:

— „Le aveți desigur de la o persoană căreia îi plăcea să-și închidă toate economiile în bijuterii“.

Lautin răspunse cu seriozitate: „Este un fel ca oricare altul de a-ți plasa banii“.

Și plecă, după ce hotărî că o contra expertiză va avea loc a doua zi.

Când ajunse în stradă, privi coloana Vendôme cu dorința de a se cățăra pe ea.

Se simțea atât de ușor, că s'ar fi jucat de-a capra, pe deasupra statuii Împăratului, cocoțată acolo sus, în înălțimea cerului.

Se duse să mănânce la Voisin și bău vin de douăzeci de franci sticla.

Pe urmă luă o trăsură, făcu un ocol la pădure. Privea lumea cu oare care dispreț, apăsător de dorința de a striga trecătorilor: „Și eu sunt bogat, am două sute de mii de franci“.

Își aminti de ministru, dădu ordin să fie dus acolo, intră cu hotărîre la șeful său și îi anunță.

— „Viu, domnule, ca să-mi dau demisia. Am moștenit trei sute de mii de franci“.

Se duse să strângă mâinile vechilor săi colegi și le încredință noile lui proiecte de viață. Pe urmă luă masa de seară la Cafeneaua Engleză. Găsindu-se alături de un domn care părea distins, nu putu rezista să-i mărturisească, cu oarecare mândrie, că a moștenit patru sute de mii de franci.

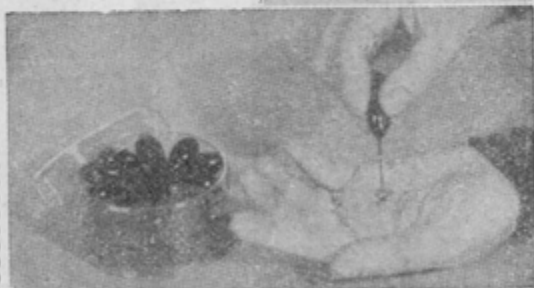
Pentru întâia oară în viață nu se plictisi la teatru.

Șase luni mai târziu se recăsătorii.

A doua soție era o femeie foarte cinstită, dar cu un caracter nesuferit. Ea l-a făcut să sufere mult...

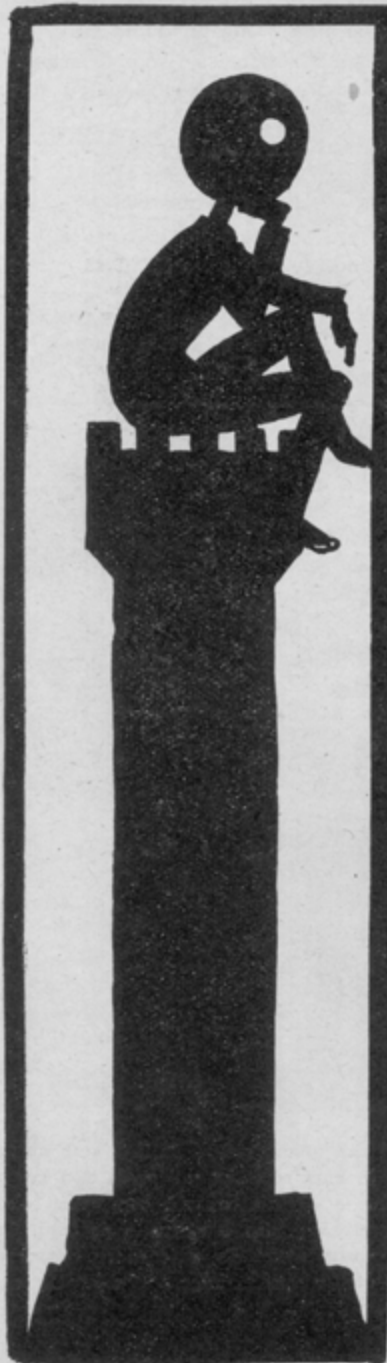
GUY de MAUPASSANT
În românește de
CORALIA OPRESCU

Pentru doamnele elegante

Peste ocean au apărut creme de față care nu mai sunt vândute în cutii sau borcane ci în mici capsule perfect închise — fiecare capsulă cuprinzând exact cantitatea necesară pentru o aplicație pe față. Cremele sunt apărute astfel de alterare și evaporare. După cum arată fotografia, capsulele se sparg apăsându-le între degete.

UNGHERUL MEU.

Când intru în lume din vis
Simt că intru'n sicriul ce vine ;
În viață mă simt, stând închis
Departe, în mine.

Din toată partea
Pe toate potecile duse panglici
Umblă, cutreeră moartea.
Umblă zorindu-și picioarele mici,
Picioarele repezi ce 'n seară cotind
Galbene 'n lung se întind.
În colțul ce-mi deapănă glia
Trăesc veșnicia.

Dincolo cât
Cresc drumuri din ușa cu care mă 'nchid,
Tot drumul cu capătu 'n vid
Și toți în pământ până 'n gât.
Dincolo, pradă bătrânului hram,
Pe rușul de cărnuri ce-mi fumează 'n geam
Pier toți în cenușea minunii.
Aici, în ungherul de taine urzit
Mă 'nalț limpezit
Cu chipu 'n oglinzile lunii ;

Pe umeri, în stoluri ușoare,
Cu toți porumbeii luminei de-aldată
Și-abia cu-o fâșie de soare
Strâns înodată
Pe rană, pe rana mea toată.

GEORGE GREGORIAN

HUMOR

Scotiană

Un pilot luă în avionul său un scoțian și cu nevastă-sa, amândoi lacomi de emoții tari.

— Vreau să fac cu dv. câteva looping-uri, dar cu o singură condiție: să rămâneți liniștiți. Nu vreau nici strigăte, nici leșinuri, nici scandal!!

Și porniră. În tot timpul zborului, pasagerii n'au dat nici cel mai mic semn de neliniște. La aterisare, pilotul se grăbi să-i felicite.

— Felicitări pentru calmul arătat!

— N'a fost cine știe ce grozav! Am avut ceva emoții, mai ales când nevastă-mea a fost aruncată afară din carlingă!!...

*

Cineva pretindea că știe pe dinafară toate marile date ale istoriei.

— Numai că, mărturisea el însuși, nu prea știu la ce evenimente se referă!!...

La prezicătoare

— Vei fi înjunghiat, tăiat în bucăți, sărat și mâncat!

— Un moment numai! Vezi? Mă uitasem cu mânușile de porc în mâini!!...

Profesorul. Cum se face că ambele probleme pe care ți le-am dat, sunt făcute bine?

Elevul. A plecat tata în concediu.

— Am fost eri la cinci croitori fără să gădesc ce căutam.

— Și ce căutai?

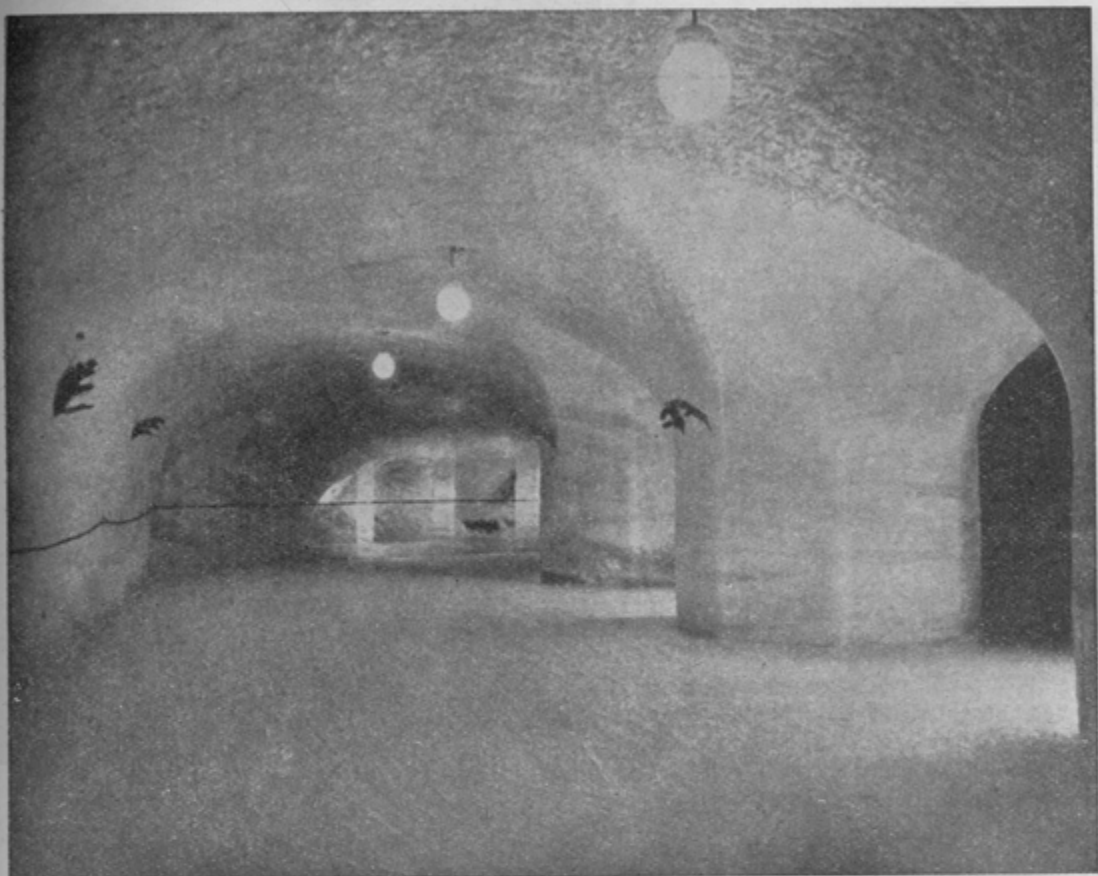
— Credit!

Un observator la 1500 metri înălțime

Un drum greu și primejdios duce până la observatorul instalat în vârful muntelui.

Calendarul Universul 1940

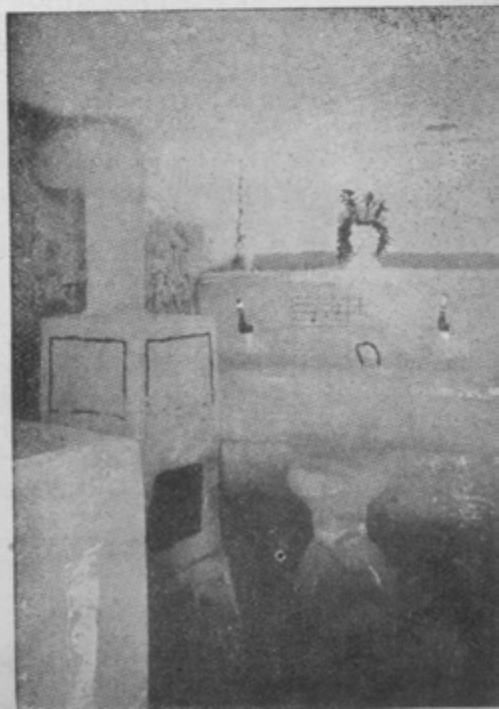

*I*N vârful muntelui Jungfrau, într-o poziție pe care cu greu o ating alpiștii cei mai încercați, s'a inaugurat anul acesta un observator meteorologic. Construirea a durat cinci ani și ea a fost un adevărat tur de forță din partea inginerilor.

Foloasele acestui observator vor fi imense. La înălțimi mari, meteorologii pot studia mai ușor unele fenomene atmosferice de care depinde previziunea timpului. În special curenții care trec peste Alpi erau greu de studiat până acum. Se crede că pe viitor, mulțumită observatorului de pe Jungfrau, previziunea timpului în țările din jurul Alpilor va fi mult ușurată.

Cele 5 etaje ale observatorului adăpostesc un laborator meteorologic complet, un laborator botanic, camere pentru fizicieni și astronomi și un grajd pentru animalele de experiență.

*În această sală,
tăiată în ghiață,
se poate dansa
și patina.*

*Un mic bar,
are
tot mobilierul
de ghiață.*

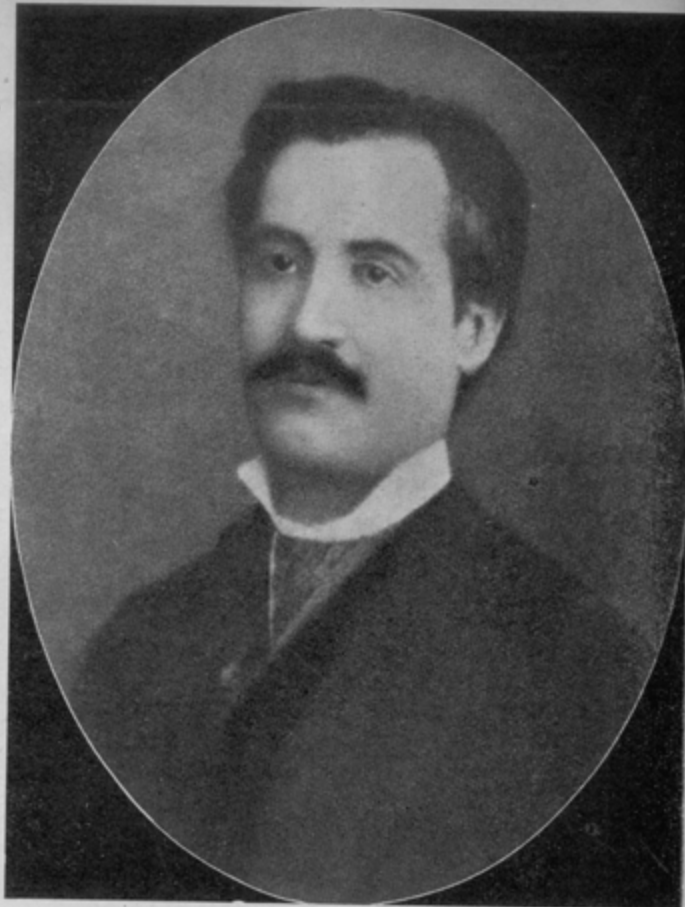
EMINESCU

DUPĂ O JUMĂTATE VEAC DELA MOARTE

Comemorarea lui Mihail Eminescu, dela moartea căruia cei cincizeci de ani nu au trecut fără ca opera lui să fie tot mai adânc și mai cu folos cercetată, a făcut să se desprindă, cu toată limpezimea dorită, semnificația excepțională ce i-o atribuim, la capătul unui proces firesc de cristalizare a unei convingeri: Eminescu e una din certitudinile cele mai scumpe poporului românesc, alături de aceea a obârșiei noastre latine și de România cea Mare, a tuturor Românilor, regăsiți laolaltă pentru veșnicie. El ne apare astfel — ca și cum ar fi fost din totdeauna — geniul tutelar al neamului nostru, cea mai înaltă referință de cultură moldo-valahă, expresie atotcuprinzătoare și conștiință supremă a etnosului românesc.

Eminescu este, fără îndoială, unic — și unicitatea geniului său, care ne covârșeste, e cu neputință de formulat. Clasificările în artă și literatură sunt doar aproximațiuni ale căror folos, netăgăduit din punct de vedere didactic, apare cu totul neîndestulător atunci când vrem să înțelegem, de pildă, ce rămâne pe dinafară din expresia unui talent, neîncăpătoare între obișnuitele margini ale unei formule, oricât ar fi aceasta de cuprinzătoare.

Dacă scriitor clasic e acela pe care-l cităm fără să-l mai citim, apoi, hotărât lucru, Eminescu e orice altceva. „Clasic” și „romantic” sunt cuvinte cu biografia și rostul lor într-o literatură ca aceea franceză, unde reprezintă termenii firești ai unui dialog care a început

să se desfășoare de acum trei veacuri. Dar în literatura noastră moldo-valahă, clasic ce poate să însemneze altceva decât un certificat de senilitate sau o etichetă de muzeu al istoriei literare? Și atunci ce rost mai poate avea celălalt termen necesar al dialecticei, clasic-romantic? Fapt este, că cei mai mari scriitori ai noștri, cei mai vii și mai actuali: Caragiale, Creangă și Eminescu, nu pot încăpea în nici o formulă și nu pot fi așezați pe firul niciunei tradiții.

Poate fi oare explicată apariția fermecătorului povestitor dela Humulești, ca fructul maturizării firești a unei evoluții literare, întemeiată pe tradiția unor principii îndelung practicate?

Iar Eminescu, datorează el cuiva, acel geniu incomparabil al feeriei, care transfigurează elementele de epic și pitoresc popular din basmul lui Călin, în „Visul unei nopți de vară” al literaturii românești?

Tot atât de puțin însemnătoare și de puțin

caracteristică pentru înțelegerea poetului ni se pare și cealaltă judecată critică, privitoare la pesimismul lui Eminescu, primită și transmisă mai departe, de cele mai multe ori pe credit necontrolat, că un svon anonim din care nu mai deosebești partea contributivă a fiecăruia. Negreșit, pentru cunoașterea lui biografică e necesar să cercetăm adâncă înrădăcinare doctrinară a pesimismului eminescian în metafizica voinței schopenhaueriene; după cum trebuie subliniată ostilitatea acestui stoic contemplativ și eleat convins, față de ideea oricărei deveniri, de unde neîncrederea lui implicită în civilizație și progres. Dar „pesimismul” lui Eminescu, ideile lui, nu sunt decât un stimulent al emotivității sale, o formă — între altele — a acestei emotivități, cum observa cu multă fineță G. Ibrăileanu (în prefața ediției de „Poezii” publicată în editura „Națională”). Iar ceea ce, pentru geniul eminescian constituia un stimulent, devine farmec cuceritor și forță adânc răscolitoare a ceneșteziei noastre, în atingere cu poezia lui.

Generozitatea lirismului eminescian, creator de noi forme prozodice, dar mai cu seamă creator de armonie a cărei secretă și ireducibilă vrajă nu va putea fi nicidecum sleită, ni se înfățișează sub semnul neîndoelnic al unei robusteți temperamentale ce se afirmă cu toată plenitudinea, în bucuria creației. Amplitudinea orizontului liricei eminesciene, atotcuprinzătoarea ei îmbrățișare, altfel spus: funcțiunea de limbaj universal pe care o manifestă poezia în opera lui, aceea de a însuma toate marile teme și motive călăuzitoare ale cugetării și sensibilității omenești, sunt expresia unei personalități de covârșitoare bogăție, a unui „organism complet”, cum observa tot Ibrăileanu:

„A avut totul, — scrie regretatul critic ieșean (loc. cit.). Toată gama senzațiilor, imaginația completă, inteligența înaltă. El a concentrat în sine vârstele omenirii și vârstele omului. Emotiv și imaginativ ca un primitiv, naiv și curios ca un copil, nou în fața universului, el a fost în același timp înarmat de cunoștințe ca un învățat și abstractor de idei ca un metafizician”.

Oricât ar părea de paradoxal, dar Eminescu e sortit să dureze și destinul lui este de a păstra sceptrul unei întâietăți nediscutate în lirica românească, datorită tocmai elementelor prin care poezia lui s'ar spune că e vulnerabilă, adică generozității comunicative a elanului și faptului de a fi lesne accesibilă din punct de vedere gramatical, făcând astfel cu puțință transcrierea ei în registrul sufletesc chiar al cititorului ocazional sau „neinițiat”.

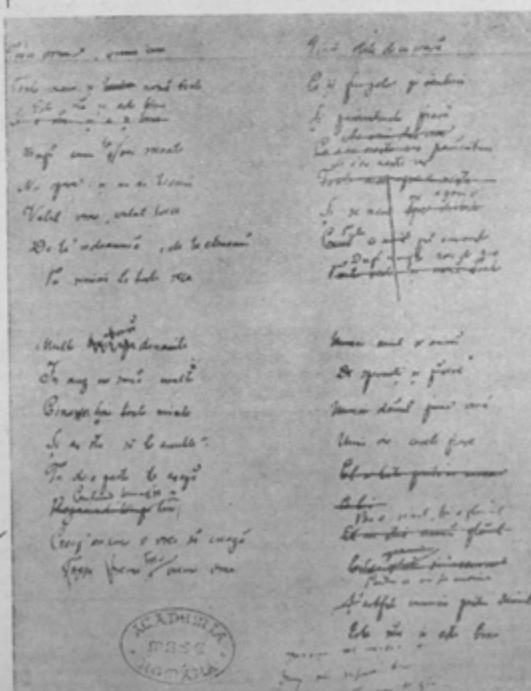
Gloria creatorului de valori ale spiritului nu este necesar legată de popularitatea operei lui, care-i poate fi uneori deadreptul dăunătoare. După cincizeci de ani dela moartea poetului, lirica eminesciană, cea mai populară din literatura noastră, rezistă admirabil popularității, păstrându-și neștirbit prestigiul în admirația unanimă a cititorilor, — a celor rafinați, ca și a celor mai puțin pregătiți pentru înțelegerea poeziei. Ceea ce o apără și de vulgaritatea unora, și de snobismul acapara-

tor al celorlalți, este puterea de transcende a gândirii poetului în lumea simbolurilor și a ideilor eterne și farmecul incoruptibilei armonii a poeziilor lui.

Esența geniului eminescian e această armonie, a cărei putere de sugestie muzicală i-au recunoscut-o comentatorii mărturisindu-și totdeodată și neputința de a-i descifra taina.

Mihai Niculescu

„GLOSA”, reproducere după originalul aflat la Academia Română.

1940

O plăcere nouă

TURISM

și

CAMPING

cu

BICICLETA

Bicicleta oferă amatorilor de „camping” avantagii și ușurințe apreciabile, crușându-i de multe oboșeli și întârzieri inerente drumului. Cititorii noștri pot judeca după cele ce urmează. Noi dorim ca informațiile și sfaturile acestea să-i ajute a-și petrece timpul liber într'un mod sănătos și plăcut.

Avantajele bicicletei pentru excursioniști

SE CAȘTIGA TIMP. — Excursia pe bicicletă este desigur tot ceea ce poate da mai bun turismul. Ea permite să parcurgem un spațiu mare într'un interval de timp redus, să luăm într'o mașină mai mult decât într'un sac de spate și cu mai puțină oboseală; să ieșim repede din cartierele mărginașe, când noaptea se lasă și trebuie să căutăm un loc mai favorabil taberei... în timp ce ple-

tonul se vede din contră conștând să petreacă noaptea la hotel.

ECONOMIE. — În camping, singura cheltuială nu poate proveni decât din hrană, căci locuința (cortul) și transportul (bicicleta și mușchii) sunt apreece gratuite. Modul de călătorie cel mai economic este deci acela care permite să parcurgem cea mai mare distanță în puține zile, căci cheltuiela se cifrează în zile de hrană. Pe jos, media zilnică este de aproape 25 kilometri, deci pentru 250 kilometri, zece zile de hrană. Pe bicicletă acești 250 de kilometri pretind numai două zile de hrană.

Materialul de luat și repartiția lui

IMBRĂCĂMINTE. — Vara, pentru bărbați, de preferință, pantaloni scurți din pânză kaki, cămașă ori guler răsfrânt și mâneci scurte, ciorapi de lână și pantofi.

Pentru doamne — să le lăsăm să facă singure ale-

gerea — nu fără a le aduce aminte, că dacă „short-ul” este ținută cea mai practică, ea este jenantă în multe cazuri, de exemplu, când străbatem o aglomerație importantă.

Celelalte vestimente de luat în „buzunare” sunt: una sau două cămăși de schimb, pulovere, impermeabilul, batiste, etc.

BICICLETA. — O mașină de drum cu schimbător de viteză.

Ea trebuie să aibă două frâne principale, apoi una de blocaj, căci cu greutatea suplimentară a materialului, elanul în coborârile lungi este mai rapid.

MICUL MATERIAL. — El este aranjat în mare parte într'un sac pătrat de pânză groasă, mușama sau piele.

Acest material este o veselă de aluminiu pe cât e posibil.

Ea este compusă din două gamele, una rezervată alimentelor grase, alta lucrurilor dulci, o tigaie, câteva cutii de provizii din materie plastică sau tînchea pentru provizii de rezervă, unt, prăjituri, sare și condimente; săculețe de pânză pentru legume uscate, orez, linte, stafide; bidoane de aluminiu, cu sticlă pe dinăuntru, pentru untdelemn, oțet, benzină sau alcool (combustibil pentru „rechaud”).

Trebuie să luăm cu noi într'adevăr un mic „rechaud” cu alcool sau benzină, pentru că dacă este o plăcere să gătim la un foc de lemne, când e timp frumos (atenție la incendierea pădurilor), nu mai e același plăcere când plouă.

Tot acest material este fixat pe port-bagajul din spate.

Pe ghidon se fixează sacul cel mare; acesta posedă două buzu-

O bicicletă de acum 30 de ani.

mare exterioare în care se vor pune hărțile, carnetul-ghid, aparatul de fotografiat și obiectele mai mici. Deasupra sacului, la îndemână, puneți gamela de apă; a cărei învelitoare de pâslă, udată la fiecare etapă, va păstra apa proaspătă și rece.

MATERIALUL DE DORMIT. — Cortul bine înfășurat în sacul său se agață ca și materialul de dormit pe port-bagajul din spate. Lângă el, în două săculețe laterale, vor fi puse vetmintele, albiturile de schimb, saltelele pneumatice și instrumentele necesare reparațiilor eventuale. (Sacul cu vestimente va servi drept pernă, noaptea sub cort).

Cortul și culcușul

CORTUL trebuie să fie ales respectând pe cât posibil principiile următoare:

1. El trebuie să fie ușor, cu un volum mic atunci când este strâns pe bicicletă și suficient de mare atunci când este montat.

Cortul pentru o persoană fiind aproape la fel de mare ca și acela pentru două persoane, este preferabil să alegem pe acesta din urmă, căci fără a duce mai multă greutate în plus, putem să dăm adăpost unui camarad.

Modelul englez, comportă un singur „catarg”. Modelele canadiene și polițiste comportă două.

2. Cortul trebuie să fie de o țesătură impermeabilă pentru apă, dar lăsând să treacă aerul. Stâlpii cortului vor fi de bambus sau duraluminu. Țărușii din duraluminu.

CULCUȘUL. — Pentru a nu ne culca pe pământul adesea umed sau jilav, ne trebuie un covor de pământ, din țesătură impermea-

Frumusețe, bună dispoziție, sportivitate...

bilă, cauciucată, unsă sau metalică.

În ce privește saltelele, sunt multe forme pneumatice. Desigur, cu puțin antrenament, sau având grijă să punem pe pământ iarbă sau pae, ne putem lipsi de saltea. Dar, spre exemplu, pentru a rezista mai bine la frigul nopților, este mai avantajos ca în loc să luăm o cuvertură să avem cu noi un sac de culcare.

LUMINATUL. — Dacă lumina bicicletei este dată de o pilă sau un acumulator, ea poate servi și pentru cort. Să ne ferim însă de bateriile cari se descarcă repede. Ar fi bine să avem de rezervă o lumânare, care chiar dacă are inconvenientul de a scoate fum, oferă cel puțin siguranța că va lumina.

GREUTATEA TOTALĂ. — Întregul bagaj, împreună cu hrana, nu trebuie să treacă de 20 de kilograme,

Ordinea de drum și aprovizionarea

Sculat de vreme, excursionistul strânge cortul și fără a pierde timpul cu prepararea unui dejun, ia o gustare frugală (pâine, mere, lapte rece cumpărat la o fermă în trecere etc.). Apoi la drum. Vara, cel mai bun moment de plecare este dimineața. Efortul pare mai ușor în aerul proaspăt, lumina e mai frumoasă. Dar soarele se urcă și căldura crește.... Atunci este momentul unei opriri binefăcătoare, de preferință pe malul unui râu, în apropierea unui izvoar. Cu apa proaspătă și prânzul, oboseala drumului dispare și călătorul este gata să facă un nou efort.

După amiază, trecând prin sate, ne aprovizionăm cu legume, pâine, fructe și lapte. Excursionistul trebuie să se acomodeze cu ce găsește.

În sacul său, călătorul va avea condimentele necesare, o cutie de sare, piper, zahăr, ceai, dacă el nu preferă infuziile de mentă proaspătă; câțiva biscuiți uscați pentru etapele din ziua în care prăvăliile sunt închise, stafide, prune uscate... Prăjiturile și orezul

trebuie să se familiarizeze cu citirea hărților, căci hărțile îl ajută în alegerea și orientarea taberei, el caută departe de locuințe, la marginea unei păduri, un izvor, un râu, o fântână. Ridică apoi cortul având grijă ca el să fie pe o bucată de pământ orizontală, la adăpost de vânt; nu sub arbori, de teama ramurilor moarte, cari pot fi rupte de vânt; pe iarbă, dacă e posibil, mai degrabă decât pe nisip, care alunecă peste tot, sau pe granit sau argilă, cari sunt reci.

Să evităm mlaștinile, ierburile înalte, să nu campăm pe flancul dealurilor, căci panta poate să strice cortul. Să ne aducem aminte că fundul văilor e umed, cu brumă, că înălțimile sunt băntuite de vânturi. Și peste tot, atenție la furnici.

Pentru a nu găsi bicicleta udă de ploaie sau rouă, să o acoperim de cu seara cu o pânză impermeabilă adusă în acest scop; dacă nu în întregime, cel puțin șeaua, căci este neplăcut s'o găsim udă, dimineața.

Odată instalați, dacă nu există nici vânt, nici pericol de incendiere a pădurilor, turistul aprinde focul

și pregătește masa de seară. Dacă posedă o sticlă-thermos să nu uite să pună în ea cafea sau ceai, pe care le va găsi calde a doua zi de dimineață.

Apoi, după ce a savurat — dacă timpul permite — proaspăta splendoare a nopții, turistul intră în adăpost și se vâra în sacul său de dormit.

Noapte bună!

La drum

sunt provizii excelente, care ocupă loc puțin.

...Soarele coboară, seara cade, călătorul începe să se simtă obosit. E momentul să se gândească la odihnă.

Alegerea locului și instalarea taberei

După ce a consultat o hartă cât mai amănunțită (excursionis-

Vreți să scăpați de Reumatism sau Artritis în mod rapid?

Dureri (înțepături, junghiuri) în membre și la încheieturi, umflăturile membrelor, mâini și picioare deformate, junghiuri și înțepături în toate părțile corpului, chiar și slăbirea vederii, sunt semnele reumatismului și ale artritisului, care trebuie îndepărtate imediat pentru a împiedica boala să progreseze.

VĂ OFER MIJLOCUL

de a dizolva și îndepărta ureea și toate materiile rele existente în organism printr-o

Cură de apă minerală acasă

Această apă—rezultat al unor experiențe îndelungate—este imitația perfectă a unui izvor natural pe care natura cea bună l-a dăruit oamenilor bolnavi. Scrieți-mi imediat și obțineți dela depozitele mele din toate țările

Gratis și franco

Modul de întrebuințare.

Vă veți convinge astfel singuri de eficacitatea rapidă și inofensivă pentru organism a acestei curențe.

ADRESA: ERNST PASTERNAK, BERLIN SO.
Michaelkirchplatz Nr. 13, Abt. H. IV 201

Tot ce vă trebuie!..

imprimare și articole de birou, cărți de literatură română și străină, cărți științifice, cărți și rechizite școlare, ziare și reviste străine și de modă, etc. en - gros și en - detail, *găsiți la*

LIBRĂRIA

S. A. R.

UNIVERSUL

BUCUREȘTI / STRADA BREZOIANU Nr. 25 / TELEFON 3.10.00

Odată pe săptămână!

Un humor sănătos, o
lectură distractivă și
cu ele o bună dispo-
ziție, oricine poate
gusta, citind în fiecare

JOI

VESELIA

CEA MAI VECHE REVISTA UMORISTICA

16 pagini ilustrate în culori • LEI 5

H Cosoi.

Marele prevăzător.

Cine crede că toți nebunii sunt la balamuc, ori că toți câți sunt la balamuc sunt nebuni, face o mare greșală.

Acum două zile, în drum spre casă, treceam prin Parcul Carol și cum eram obosit, căutam din ochi un loc liber pe vre-o bancă să mă pot odihni și să fumez o țigare.

Era spre seară și toate băncile ocupate de lume, ca și aleele. Tocmai aproape de ieșire zării o bancă mai izolată pe care sedea numai o singură persoană, un domn mai mult mărunț, oacheș, slab, purtând ochelari. Își așezase pălăria și bastonul alături pe bancă, intenționat parcă spre a nu fi deranjat prea de aproape și își fuma liniștit țigarea, pe care o ținea, în mod neobișnuit, cu multă religiozitate și cu partea aprinsă în sus, cum ai ține o sticlă de destupată ca să nu se verse.

Mă așezai și eu la celălalt capăt al băncii și îmi răsucii o țigare, dar când s'o aprind, constatai că nu aveam chibrituri. Aruncau cu necaz cutia goală și ridicându-mă, cu obicinuitul: „vă rog dacă mi dați voie”, vrui să mi aprind țigarea de la vecin, dar acesta, fără să-și miște țigarea din poziția ei, întoarse capul și zise:

— Asta nu... asta nu se poate!...

Am crezut, bineînțeles, că glumește, cum mi se mai întâmplase odă, dar privindu-l bine, găsiu pe fața vecinului meu o hotărâre nestrămutată.

Cu toate că acest refuz mă indignase, căutai să-mi păstrez sângele rece: pusei țigarea pe bancă și așteptai vre-un trecător, sau momentul când vecinul va arunca

țigarea jos, s'o iau și s'o aprind pe a mea.

Vecinul privea cu atenție mare țigarea lui și trăgea rar, scuturând jos cenușa cu mult tact și grijă, de parcă ar fi fost într-o magazie cu pulbere de pușcă...

Îmi făcea parcă în necaz cu încetineala lui. Dar țigarea i se apropia de sfârșit și eu eram hotărât să aștept, tocmai ca să mă opun îndărătniciei vecinului.

Iată însă că el își scoase port-țigaretul, luă altă țigare și cu precauțiune o aprinse de la cealaltă, pe care o aruncă jos și o pisă cu piciorul, amestecând-o în nisipul aleei.

Era prea mult, și indignarea mea izbucni.

— Purtarea și refuzul dumneavoastră sunt, domnule, prea ofensatoare pentru mine! Sunteți fumător pasionat, cum se vede, ca și mine, și ați fi putut să dați crezământ plăcerii mele dându-mi să aprind. Nu înțeleg deloc motivul refuzului dumneavoastră!... Înțelegeam să nu fiți deranjat din reverie, dar să stingeți intenționat și pe cât văd cu vrăjmășie țigarea; asta e prea mult și învederează că ați vrut să mă insultați! Aveți vre-un motiv să procedați astfel?!

— Da, este foarte periculos!... — îmi răspunse el, scurt.

— Periculos? Dar aceasta se întâmplă adeseori și pretutindeni, chiar pe stradă, — zisei eu. Nu suntem nici la pulberărie și nici nu ați putea pretinde că prin aprinderea unei țigări s'ar putea contracta vre-o boală, fiind cunoscut că focul este cel mai bun purificator!...

Vecinul își întoarse fața spre mine fără

să fi mișcat țigarea din poziția ei, mă privi lung prin sticlele ochelarilor și zise :

— Nu... nu... este cu totul altceva !..

— Și ce anume... vă rog ?

— Se pot întâmpla nenorociri !.. — zise el. — Ia închipuește-ți dumneata, că eu ți-am dat și ai aprins țigarea și apoi ai plecat cu ea aprinsă... În poarta parcului, ți-a ieșit înaintea cineva, să zicem un soldat, și la rândul dumitale i-ai dat să aprindă pe a lui...

— Ei, și ?

— Cum, ei și ?... Soldatul s'a dus la regiment și trecând pe lângă gardul de la furaje, a aruncat mukul țigării aprins, jos lângă gard, sau peste gard... La moment, furajele iau foc ; din nenorocire nu se bagă repede de seamă și un groaznic și mistuitor incendiu izbucnește. Până să vină pompierii, iau foc depozitele de munițiuni ; zeci, poate sute de persoane își găsesc o moarte îngrozitoare, iar Statul și deci noi, poporul, suferim o pagubă materială considerabilă !.. Acum, ia spune-mi dumneata, cine este vinovatul ?..

— Se înțelege că soldatul care nu a băgat de seamă unde a aruncat țigarea aprinsă ! — răspunsei eu.

— Vă înșelați, domnul meu !.. Adevăratul și marele vinovat, ași fi eu care v'am dat de ați aprins țigările, fiindcă origina focului este la țigarea mea !.. Ce ziceți ? !..

— Ce să mai zic, decât că exagerați prevederea !

— De loc !.. Afară de aceasta, mai este și altceva...

— Sunt cam obosit, — am să mă odihnesc câteva minute.

— Și ce mai este ? — întrebai eu, înțelegând cu cine am aface.

— Este, că se poate întâmpla, dându-ți să aprinzi, să pierd focul !..

— Care foc ?..

— Focul de la țigarea mea, se înțelege ; fiindcă este foarte ușor ca în momentul când îți dau să aprinzi, să cadă jos focul și dumneata, în graba de a-l prinde de jos, să calci peste el și să-l stingi, pricinuindu-mi o mare și ireparabilă nenorocire, ca și când ai fi atentat la viața mea !..

— Dar bine, domnule, — zisei eu, — se găsesc chibrituri... se poate găsi foc pretutindeni !..

— Nu ! Focul meu nu se mai poate găsi... Eu îl păstrez de șaptesprezece ani și el provine de la colivia papagalului meu, care a ars odată cu castelul nostru de la Sinaia ! De atunci păstrez acest foc sacru și când sunt în oraș, ca acum, aprind țigările una dela alta cu mare grijă...

— Dar noaptea ?..

— Noaptea ?.. Aveam un servitor special plătit, care nu făcea nimic altceva decât să păstreze focul cât timp dormeam eu, și pentru siguranță, să-l păstreze aprins chiar ziua în lipsa mea... Dar într-o noapte, l'am găsit pe servitor dormind în brațele cameristei surorii mele, mizerabilul, iar focul sacru era aproape stins ! L-am dat afară. De-atunci, mi-l păstrez eu și cum ajung acasă aprind un fitil special, care nu face fum de loc și nu se poate stinge !..

— Vasăzisă, dumneavoastră sunteți vestală ? !

Vecinul meu se ridică ceremonios și întinzându-mi mâna se prezintă :

— Nu... nu sunt vestală !.. Am onoarea să mă prezint : eu sunt marele prevăzător !..

Mă ridicai și eu cam cu frică și strângându-i mâna, bolborosii un nume la întâmplare. Apoi, în grabă, mă amestecai într'un cârd de tineri gălăgioși pe alee, făcui prin mulțime câteva viraje ca sborul de liliac și privii înapoi. Ciudatul meu vecin se reasezase pe bancă și și reaprindea altă țigare...

H. Coșoi

*Aprinde candela diseară,
Aprinde-o'ncet iubita mea,
Triste-amintiri se sbat să moară...
Le simți cum mor azi undeva?*

*Triste-amintiri, din clipe grele,
Ce ne-au durut și ne-au rănit...
Orcum... noi să fim buni cu ele,
Pe morți îi erți cu ce-au greșit.*

*Aprinde candela și lasă...
Lumina ei pe drumul lor...
Să nu te temi... Nu-s morți în casă...
S'au dus pe calea morților...*

*— Iar mâine'n zori, înseninată,
Dă-mi mâna să pornim la drum...
— Iubirea noastră niciodată,
N'a fost mai vie ca acum...*

*Dă-mi mâna... Pentru noi azi iese,
Pe ramuri floarea lângă flori,
De toți caișii par mirese,
Ce-așteaptă mirele în zori...*

*Și pentru noi răsar mulțime,
De flori, de erburi și de foi,
I-atâta val de frăgezime,
Precum e'n dragostea din noi...*

*Dă-mi mâna... E atâta viață,
Și cântul ei i-atât de sfânt,
De par'că n'a fost dimineață,
Mai fermecată pe pământ...*

*Dă-mi ochii, mâinele-amândouă,
Căci ești a mea într'adevăr...
Mărgăritarele de rouă
Ți-au pus o diademă'n păr...*

*Să stăm, vorbind fără cuvinte,
Să ne'nchinăm în templul viu...
Și-apoi să mergem înainte...
— A mea să fii și-al tău să fiu...*

*...In dimineața minunată,
Suntem un gând și-un trup pe drum
...Iubirea noastră, niciodată,
N'a fost mai vie ca acum!*

ALFRED MOȘOIU

ISTORIA BRETELELOR

Calendarul Universul 1940

O veche controversă desparte mereu bărbații: un om elegant trebuie să poarte bretele sau curea?

Sportivitatea, viața în aer liber, tinerețea care silește pe bătrâni s'o imite, a răspândit din ce în ce mai mult portul curelei și a adus exterminarea bretelelor.

Esteții, din spre partea lor, au decretat bretelele urâte și vulgare. „Funcționaliștii” pretind însă că bretelele sunt singurele instrumente care pot susține practic, elegant și confortabil pantalonii unui „domn bine”. Bărbații din Statele-Unite întrebăși asupra acestei chestiuni, au arătat că favorizează curelele în proporție de 60%. E adevărat că unii bărbați ultragrijulii poartă și bretele și curea la pantaloni.

Principiul pe care se întemeiază bretelele s'a schimbat foarte puțin de când ele au apărut în comerț întâia oară, acum 150 ani. Cele dintâi bretele erau în formă de X sau Y. Ele erau confecționate din material elastic, greu, rezistent — și din această cauză erau puțin confortabile și plicticoase. Mai târziu, spre a ușura apăsarea pe umeri, s'au introdus scripete aranjate destul de complicat. Și mai târziu, s'a introdus dispozitivul care slăbește tracțiunea la spate. Cu timpul, însă, materialul întrebuințat a devenit mai fin și bretelele au devenit la rândul lor mai puțin aparente. După cum se vede însă din clișeele pe care le reproducem, modificările aduse bretelelor într'un secol și jumătate sunt cât se poate de neînsemnate...

Bretele din 1850

Bretele pentru ceremonie

Bretele cu elastic — 1910

Bretele ajustabile — 1930

Bretele pentru persoane nervoase

Cele mai moderne bretele

MOARTII Anului

25 Octombrie 1938. — Moartea comandorului C. Negru.

31 Octombrie. — Moare fratele generalului Franco, într'un accident de automobil.

2 Noembrie. — Moartea celebrului poet francez Francis Jammes.

8 Noembrie. — Moartea ziaristei și scriitoarei Laurenția Ion Bacalbașa.

10 Noembrie. — Moartea lui Kemal Atatürk, președintele republicii turcești.

20 Noembrie. — Moartea baritonului Ion Atanasiu, unul din întemeietorii Operei române.

20 Noembrie. — Moartea reginei Maud a Norvegiei.

26 Decembrie. — Moartea scriitorului ceh Karel Capek.

1939

1 Ianuarie 1939. — Moartea artistului Mielu Constantinescu, societătar al teatrului Național.

5 Ianuarie. — Moartea pictorului Petre Bulgăraș.

6 Ianuarie. — Moartea prof. Neagoe Popea din Iași, care a publicat prima hartă etnografică a Transilvaniei.

8 Ianuarie. — Moartea scriitorului Caton Theodorian.

18 Ianuarie. — Moartea lui Ivan Mosjukin, celebrul artist al cinematografului mut.

18 Ianuarie. — Moartea prof. Ion Poenaru, dela facultatea de medicină veterinară din București.

5 Februarie. — Moartea savan-

Regina MAUD
a Norvegiei

tului Gh. Țițeica, prof. la facultatea de științe din București.

10 Februarie. — A murit Papa Pius XI.

12 Februarie. — A murit Maria Ciuculescu, artistă dramatică și societară de onoare a teatrului Național din București.

15 Februarie. — Moartea baro-

PETRE BULGĂRAȘ

nului Guillaume, ministrul Belgiei la București.

15 Februarie. — Moartea lui Henri Jaspar, fost prim ministru belgian.

15 Februarie. — Moartea ma-

gistratului Gh. Niculescu-Bolintin.

20 Februarie. — Moartea colonelului N. Popescu-Lumină, colaboratorul ziarului „Universul”.

26 Februarie. — Moartea generalului de divizie Alexandru Papiu.

3 Martie. — Moartea prof. universitar dr. Dumitru Gerota.

6 Martie. — Moartea patriarhului dr. Miron Cristea, președinte al consiliului de miniștri.

20 Martie. — Moartea lui N. Maxim, fost director al ziarului „Viitorul”.

25 Martie. — Moartea prof. Teodor Costescu, fost director al liceului „Traian” din T. Severin.

31 Martie. — Moartea pictorului Ion Theodorescu-Sion.

4 Aprilie. — Moartea regelui Ghazi al Irakului, într'un accident de automobil.

8 Aprilie. — Moartea generalului Alexandru Văitoianu.

10 Aprilie. — Moartea savantului Gh. Gh. Longinescu, profesor la facultatea de științe din București.

10 Mai. — Moartea principelui Henri de Bourbon-Parma.

13 Mai. — Moartea lui Pierre Lièvre, critic dramatic francez.

15 Mai. — Moartea profesorului C. Șonju.

16 Mai. — Moartea lui Vasile Bossy, fost consilier la Înalta Curte de casație.

25 Mai. — Moartea profesorului dr. Zaharescu-Karaman, dela facultatea de medicină din București.

Prof. dr.
DUMITRU GEROTA

29 Mai. — Moartea principelui Francisc de Bourbon-Parma.

15 Iunie. — Moartea generalului N. M. Condiescu, președintele societății scriitorilor români.

18 Iunie. — Moartea sculptorului francez Jean Boucher.

20 Iunie. — Moartea scriitorului sârb Iovan Iovanovici.

20 Iunie. — Moartea lui Emil I. V. Socec, ziarist, parlamentar sub Regele Carol I.

27 Iunie. — Moare contele Costanzo Ciano di Cortelazzo, tatăl ministrului de externe al Italiei.

2 Iulie. — Moartea generalului Gh. M. Vlădescu.

14 Iulie. — Moartea profesorului N. Costăchescu, dela facultatea de științe a universității Mihailene.

4 August. — Moartea lui Gh. Dumitrescu-Bumbești, inițiatorul mișcării cooperatiste în România.

5 August. — Moartea episcopu-

General
N. M. CONDIESCU

14 Septembrie. — Moartea cardinalului Angelo Maria Dolci.

21 Septembrie. — Asasinarea primului ministru Armand Călinescu.

22 Septembrie. — Moartea generalului german baron von Fritsch, în luptele dela Varșovia.

23 Septembrie. — Moartea generalului Grigore Bunescu.

24 Septembrie. — Moartea prof. Sigmund Freud, părintele psihanalizei.

28 Septembrie. — Moartea Mariei Cojocăreanu, prima cântăreață a Operei din București.

Colonel
POPESCU-LUMINA

lui Ipolit Vorobkievici al Rădăuților.

6 Septembrie. — Moartea generalului Mavrocordat.

Furia apelor

De cinci ori în ultimele cinci sute de ani, fluviul Galben și-a schimbat cu desăvârșire albia, căutând când o țărm la mare când alta. De fiecare dată milioane de chinezi au plătit cu viața toanele uriașului fluviu.

Fluviul Galben isvorăște din Mongolia; e albastru, limpede când taie deșertul Gobi și devine galben când pătrunde în câmpia chineză, unde apele lui țin în suspensie particule mici de loess. — loess care-i dă culoarea galbenă. Lung de 4.000 km., navigabil numai la vale, fluviul Galben este un binefăcător atunci când e liniștit. Ca și Nilul se revărsă uneori moderat și aduce apă ogoarelor de orez asigurând hrana de temelie a chinezului.

Dar din timp în timp, fluviul Galben se revărsă din cauza ploilor. Ploile din China — spun

cei care le-au văzut — nu se pot asemăna cu ploile dela noi. Zile întregi între cer și pământ se lasă o perdea de apă, o perdea lichidă prin care nu poți trece și prin care nu vezi nimic.

Din cauza ploilor afluenții fluviului Galben se umflă, fluviul Galben se revărsă repede, pământul galben, clisos, nu absoarbe apa, nivelul apelor crește într-o noapte cu 5 metri și atunci începe prăpădul.

Când ploile încetează și când se pare că apele dau înapoi se deslănțuie furtunile grozave ale Chinei, taifunurile. Oamenii mor pe capete, animalele mor și ele, cadavrele infectează apa și astfel, cu apă de jur împrejur, oamenii ajung să moară de sete.

Îată ce însemnează în câteva cuvinte o revărsare de ape în China.

Epigrame grecești de acum două mii de ani

de Dr. N. VĂTĂMANU

Nu intenționez în cele ce urmează să fac vreo incursiune în domeniul respectabil, dar greu de mistuit, al literaturii antice grecești. Vreau numai să vă prezint câteva exemplare de umor antic sub forma de epigrame, care, deși datează de acum 2000 de ani, parcă sunt scrise astăzi. Citindu-le îți vine să crezi că omenirea nu s'a schimbat de loc: aceleași patimi o bântuie, aceleași defecte (ale aproapelui) o amuză, aceleași bârfeli se debitează. Războaie, cutremure, prefaceri sociale, necazuri și bucurii, n'au fost decât întâmplări secundare; omul cu metehnele lui a învins totul, a răbdând totuși numai ca să și-l păstreze intacte. Aceasta pare să fie concluzia logică și — ca să fim în notă — concluzia epigramatică.

Epigramele despre care ne ocupăm, le-am extras din așa numita *Anthologie greacă*. Este o carte celebră care a făcut deliciile cărturarilor evului mediu și a cărei carieră merită dacă nu un volum cu titlul „Viața aventuroasă a Anthologiei grecești”, cel puțin câteva rânduri în această introducere.

Sub numele de *Anthologia greacă* se înțeleg două anthologii: una a lui Constantin Cefalas și alta a lui Maxim Planudiu. Ulterior acestea două au fost reunite într'un singur volum. E o colecție de mici poeme care ne oferă cea mai bogată și variată galerie de tablouri din toate genurile. Întâlnim acolo mitologia, istoria, artele și moravurile. Totul e tratat cu o concizie și o eleganță desăvârșită, care a fost comparată de un comentator cu „săgeata care ajunge la țintă pe drumul cel mai scurt”.

Plecarea unui ostaș în război

Aceste mici poeme poartă numele de Epigrame, ceea ce înseamnă „inscripție”. La început epigramele erau chiar simple inscripții menite să veșnicească amintirea unui fapt. Pe urmă au apărut ca decor al imaginilor eroului și s'au săpat pe morminte și pe trofee; altădată epigrama însoțea darurile trimise femeii iubite, sau unui prieten. Marii poeți greci au folosit cadrul epigramei. Astfel, Anacreon a cântat în epigrame dragostea și vinul; Simonide, eliberarea Greciei; Archiloch i-a dat ascuțit ucigător, iar Platon și Sfântul Grigore i-au împrumutat elocința lor.

Constantin Cefalas a adunat, prin veacul al 10-lea, opera poezilor anteriori lui, de la Meleagru care a trăit prin veacul al doilea înainte de Cristos, alcătuind anthologia care-i poartă numele. După patru sute de ani un călugăr din Constantinopol, Maxim Planudiu, a reluat și a completat opera lui Cefalas.

Anthologia lui Planudiu a fost salvată dintre ruinele Constantinopolului cucerit de turci și a văzut lumina tiparului pentru prima oară la Florența în 1494, prin grija lui Ioan Lascaris. Această ediție s'a epuizat repede și după nouă ani s'a simțit nevoia unei noi retipăriri. În secolul al 16-lea au apărut șapte ediții ale aceleiași lucrări în forma redată de florentini. Urmează, într'al 17-lea secol, două ediții: una la Frankfurt și alta la Heidelberg. După cum am menționat, toate aceste ediții succesive privesc numai anthologia lui Planudiu.

Cealaltă anthologie a lui Constantin Cefalas a fost descoperită în anul 1616 în biblioteca palatină din Heidelberg, descoperire care a fost primită cu entuziasm. Au circulat numeroase copii manuscrise vreme de 150 de ani până ce a ajuns a fi publicată în volum. Pentru întâia oară au apărut ambele anthologii reunite într'un singur volum în anul 1794 sub îngrijirea lui Frederic Jacobs. De la această dată edițiile au devenit mai dese și mai răspândite.

Se poate spune că *Anthologia greacă* este o operă care a însoțit cele mai mari evenimente istorice și literare ale veacurilor. Bogatul material de cugetări ingenioase și de imagini pline de grație a fost admirat și folosit ca sursă de inspirație de poeții din trecut. În această privință e destul să pomenim pe Voltaire care a tradus multe dintre epigramele anthologiei grecești. Iată de pildă trei dintre

Universul 1940

epigramele pe care le-a tradus Voltaire. Prima se referă la Leandru și Hero.

Luptând prin furiosul val
Strigă Leandru dîs de-Amor :
— Ajută-mă s'ajung la mal !
Când m'oi întoarce pot să mor !

A doua : Despre Hercule.

Cu puțin lapte, cu puțină miere
Mercur ușor se poate'ndupleca.
Hercule e mai scump căci el ne cere
Doi miei pe zi și chiar mai mult ar vrea !
Dar fie bine cuvântat ! deși mă doare
Când turma zilnic trebuie s'o rup...
La drept vorbind, nu e tot una oare,
Dacă o mănâncă zeul, ori vre-un lup ?

A treia : Despre Venus.

Venerei, celei pururea frumoasă
Ii dăruiesc oglinda credincioasă.
Căci, nu mă pot privi în ea'mpăcată
Azi când asupră-mi anii-și lasă bruma,
Nici cum eram eu altă dată
Și nici cum sunt acum !...

Anthologia este foarte bogată de vreme ce numai epigramele comice de care ne vom ocupa sunt în număr de 442, iar cele erotice, votive, funerare, morale, etc., numără fiecare iarăși câteva sute.

Frunzărind paginile rezervate epigramelor comice, aflăm de pildă că bărfeala era și pe atunci în floare. Iată ce ne spune Luciliu despre o femeie cochetă dar bătrână :

Eu știu că lumea rea bărfește
Nycille când te'nvinuește
Că părul ți-ai vopsit...
Că doar și eu am fost de față
Când ți-ai cumpărat din piață
Pe cel mai negru ce-ai găsit !

Paladas e aspru cu cei ce nu-și iau seama la gură :

Când mă insultă, de ce m'aș supăra ?
— Obrăsnicia e pedeapsa ta !...

Deasemenea, cei ce-și fac din bogăție o superioritate :

Disprețul vostru nu e îndreptat
Spre mine ci spre sărăcia mea.
Chiar Jupiter de s'ar fi'nfățișat
Sărac, voi tot nu l-ați putea ierta !

Apolinarius are o atitudine foarte calmă față de gurile rele :

Când nu-s de față să-te ascult
Nu-mi pasă dacă mă bărfești.
In schimb eu sufăr foarte mult
Când fiind prezent, mă lingusești !

Achile târăște după carul său, corpul neinsuflit al războinicului Hector.

Demodocus e răutăcios în prezentarea compatrioților săi, cilicienii :

Cilicienii toți sunt răi !
Și doar Cyniras e model
Printre compatrioții săi...
Dar e cilician și el !...

Asta fiindcă probabil și pe atunci erau eetați care se bucurau de faima Târgoviștei noastre, faimă ilustrată de zicala : „gură de Târgoviște”. Tot Demodocus a scris și următoarea epigramă, adevărat model al genului, în sensul modern :

Un capadocian odată
Fiind de-o viperă mușcat
Reptila a murit îndată
Sorbînd un sânge 'nveninat !

Această epigramă a atras atenția lui Voltaire care a tradus-o îndreptându-i săgeata împotriva unui contemporan al său :

Un jour dans le sacré vallon
Un serpent mordu Jean Fréron.
Que croyez vous qu'il arriva ?
— Ce fût le serpent qui creva !

Ecoul ei a ajuns până la noi ; o găsim în volumul de epigrame al lui Giordano, cunoscutul epigramist ieșan :

Un câine i-a mușcat
Măinile
Și a murit turbat
Căinele !

Nici cei cu defecte fizice și spirituale nu scapă de acul elinului adorator al perfecțiunii. Așa Bassus se miră de longevitatea unei bătrâne :

Bătrâna Cytotaris care-a dat
Atât prilej de vorbă în trecut,
In urma ei pe Nestor l-a lăsat
Și viața cerbului a întrecut.
Ea tot mai are trupul arcuit
Piciorul sprinten, ochiul viu și-atent,
Incât măntreb de nu va fi pășit
Bătrânul Pluton vreun accident !...

Luciliu nu poate suferi pe urăți:

Cu chipul tău mai hăd decât paiața
Să fugi de unde vezi oglinda udă
A undelor ce vor să te desmierde!
Căci nou Narcis recunoscându-ți fața
În luciul apei vei muri de ciudă
Și ura pentru tine te va pierde!

Nu iartă nici pe urâte:

Pe Demostenis o înșeală
Oglinda, pentru că de-ar fi
Imaginea din ea reală
Demult ea nu s'ar mai privi!

Nici față de lacomi nu e mai binevoitor
Luciliu:

Spre Stadium Eutychidas
Alene când îl cafi coboară.
Numai spre masă când se'ndreaptă
Grăbește, fuge, sare, sboară!...

Nicarc ne prezintă un prost cântăreț!

Bufnițele ce'nspăimântă
Moarte-aduc prin glasul lor!
Dar când Demofile cântă
Toate bufnițele mor!

Calicter stigmatizează pe omul comod, care
nu-și bate capul să afle taina averii fără de
muncă:

Soțul ce găsește-acasă
Grâu de el necumpărat
Mulțumească Providenței
Că nevasta lui zeloasă
Astfel i-a asigurat
Cornul abundenței!

Chiar Impăratul Traian a fost poet și autor
de epigrame.. proaste, după părerea comen-
tatorilor. Iată cum găumește pe seama unui
năsos:

Când soarele lumine-ți dă figurei
Să te privim ne place tuturor:
Al nasului tău vârf pe golul gurei
Perfect cadran solar ne-arată ora!

Bețivii și sgârciții au servit totdeauna drept
muză poezilor satirici. Așa de pildă ironicul
Luciliu scrie:

Toți oaspeții fiind beți și la mijloc
Doar el stând treaz și nemiscat
De Acyndinus bețivii-și băteau joc
Zicând că el e beat!

Un Anonim mustră pe un avar în acești
termeni:

O lume'ntreagă zice: „ești bogat“!
Și numai eu te plâng, pe drept, sărmane.
Doar banul folosit cu-adevărat
Arată bogăție-Apolofane!
Doar folosind imensele-ți comori
Și cheltuind simți bucuria 'n plin
Căci dacă-i ții pentru moștenitori
Ei nu-ți mai aparțin!...

Filip are o epigramă asemănătoare

Banii tăi dați cu dobândă
Merg mereu pe alte căi,
Ca să cumpere să vândă
Dar să nu fie ai tăi!

Nicarc e încă mai crud:

Mereu se vaită Phidon cel sgârcit.
Dar nu de moarte, ci pentru că-l ține
Prea scump sicriul care l-a tocmit,
Și groapa: laolaltă vreo cinci mine.
Fiți buni și dăruți-i un mormânt
Acestui om cu milă de avere
Și lângă el băgați-i în pământ
Și un copil ca să-i faceți plăcere!

Pe o temă asemănătoare scrie și Luciliu:

Sgârcitul Aulus și-a înecat
Copilul nou născut, când s'a gândit
Câtă avere l-ar mai fi costat
De-ar fi trăit!

Medicii niciodată nu s'au bucurat de simpa-
tia pacienților. Când reușesc să vindece, ni-
meni nu se miră: e normal să fie așa. Dar
când nu reușesc, asupra lor cade toată vina.
Așa a fost de când lumea. Să vedeți doar ce
spune Nicarc:

Agelaus la operație
Pe-Acestoride a masacrat
Și pentru-a nu cădea'n disgrăție
În acest chip s'a explicat:
Succesul a 'ntrecut chiar planul
Și prea modestul nostru scop.
Căci dac'ar fi trăit sărmanul
O viață'ntreagă ar fi fost schiop!

Trebue să recunoaștem că în esență nu se
deosebește de banala ironie: „Operația a reu-
șit, pacientul a sucombat!“ Cam în același
chip se termină și pățania bietului Diodor re-
latată tot de Nicarc:

Lui Diodor cel cocoșat
Făgăduind c'o să-l îndrepte
Socles pe piept i-a așezat
Trei pietre și l-a pus s'aștepte
Însă bietul Diodor
Turtit de pietre-a expirat
Sdrobit de apăsarea lor
Dar admirabil îndreptat!

Alteori se biciuește încăpățănarea omului învâțat, care pentru a-și demonstra știința, merg până la sacrificiu. Iată ce spune Luciliu:

— Mie sorocul mi-a sosit!
Spunea Aulus vrăjitorul.
Chiar eu în zodii mi-am citit
Că nu-mi rămâne de trăit
Decât trei ceasuri și-mi iau sborul!

Dar când al patrulea veni
Și în adâncul firei sale
Fiorul morței nu-l simți
Atunci Aulus se gândi
Și altceva găsi cu cale.
Doctrina pentru-a-și ajuta
Trecu în lumea neființei
Și cum pe-o cracă atârna
Holbat, părea că proclama
De sus, victoria Științei!

Tot Luciliu glumește pe seama altui medic:

Pe Hermogene, doctorul, în vis
Văzându-l într-o noapte Diofan
De-atuncea ochii nu i-a mai deschis
Deși purta la dânsul talisman!

De aceeași părere e și Palladas:

Când Magnus doctorul cel renumit muri
Pluton văzându-l înaintea porții
Infernului strigă: — Goniți-l de aci
Căci el e'n stare să ne'nvie morții!

În altă ordine de idei, un Anonim dă frumosul îndemn la viață care urmează:

Petrece-ți tinerețea și frumusețea, dacă
Nu vrei să plângi de zilele ce trec!
O vară e destul ca să prefacă
Gingașul miel într'un urât berbec!

Palladas pretinde atitudine demnă în fața morții:

Nu-l plâng pe cel ce-a lumei noastre
Lumină dulce părăsi,
Ci pe bicisnicul ce'n proaste
Gândiri așteaptă marea zi!

Am ajuns astfel la sfârșitul citatelor, cu speranța că aceste epigrame de acum 2000 de ani vă vor fi făcut și dumneavoastră plăcerea pe care mi-a făcut-o și mie descoperirea lor. Căci e o adevărată descoperire să afli o comoară de gingașie, spirit și imagine într-o carte prăfuită și parfumată cu un foarte pronunțat iz didactic.

Am însă îndoiala dacă am reușit să redau cât de cât în modesta mea versificație, imaginea textului original. În cazul când n'am isbutit, cer umilite scuze și mă pedepsesc cu epigrama lui Leonidas adresată unui pictor, confrat în artă și ...neîndemânare:

X... mi-a isprăvit portretul
Și-a eșit destul de bine.
Seamănă cu toată lumea
Exceptându-mă pe mine.

Dr. N. Vătămanu

Câteva capete expresive de pe friza cea mazăre a Agorei din Afrodizia:

1. Cap de copil. 2. Capul lui Pan. 3. Cap de femeie. 4. Cap de soldat.

Danzigul

Danzigul a fost la început un sat oarecare de pescari baltici cu origini nelămurite, slave ori germanice. Numele său pare a fi slav: Gdansk — Ku-dana — Kudanska înseamnă către apă.

Deși întemeiat prin secolul X, Danzigul figurează în documentele istorice începând

numai de prin anul 1235, când i se conferă dreptul german (jure teutonicum) și se încorporează în liga lübeckistă, patronată de cetatea liberă a Lübeckului. În 1308 orașul intră în liga comercială hanseatică și trece sub conducerea cavalerilor teutoni care îl stăpânesc împreună cu toată

Valea Vistulei timp de 150 ani, ca apoi către jumătatea veacului al XV-lea, sub constrângerea împrejurărilor, să-l cedeze coroanei regelui polon, care-l ia sub „protecția” sa binevoitoare. Regele Poloniei numește pe burgravul Danzigului de acord cu consiliul cetății și, în schimbul unui tribut, se angajează să apere orașul semnând o chartă prin care se leagă în chip solemn să garanteze integritatea privilegiilor, a libertăților și a legilor locale, ca și favoarea comerțanților germani de a face negoț la Varșovia; dreptul acestora de a-și conduce de sine afacerile externe și de a face războaie și pace singuri.

Odată cu a doua împărțire a Poloniei (1793), Danzigul e atribuit Prusiei. Napoleon I îl declară apoi (1807—1814) oras liber, ca după aceea el să se alipească din nou regatului prusian și să fie proclamat chiar capitală a provinciei Prusiei Occidentale. Tratatul dela Versailles din 1919 îl des-

Un aspect
din portul Danzig

Universul 1940

face însă iarăși de Reichul german și îl readuce la starea sa de mai înainte de oraș liber, de astădată sub suzeranitatea Ligii Națiunilor. În cursul lunii August 1939 Danzigul s'a proclamat stat independent sub conducerea guvernului Förster. La începutul lunii Septembrie d. Förster a decretat realipirea noului stat la Reich.

Teritoriul Danzigului cuprinde patru orașe răspândite pe o suprafață de 1.952 km², cu un total de 410.000 locuitori. În marea lor majoritate — 97% — de origine germană.

După constituția sa postbelică, Orașul Liber era guvernat de un senat ales periodic dintre membrii unei adunări populare, „Volkstag“, aceștia fiind desemnați la rândul lor prin vot universal din sânul națiunii. Volkstagul era compus din 70 membri germani și doi reprezentanți ai minorității poloneze. Senatul, al cărui președinte a fost până la anschluss d. Greiser, era integral național-socialist. Nu avea nici un străin. El conducea organizația statului și împreună cu „Volkstagul“ administra orașul, căci Danzigul nu a avut timp de douăzeci de ani nici guvern, nici primar.

Societatea Națiunilor a fost reprezentată la Danzig printr'un „înalt comisar“, în persoana d-lui Burkhardt, profesor universitar elvețian. Polonia, care avea anumite privilegii înscrise în tratatul de la Versailles, ca acela de a folosi instalațiile portului, de a exploata rețeaua de căi ferate și a exercita controlul vămii-

lor, întreținea și dăna un comisar general la Danzig. Celelalte puteri au aici câte un consul general. România, care e legată prin strânse legături de comerț cu portul dela gura Vistulei, are deasemeni un consul general la Danzig, pe un mare comerciant al fostului Oraș Liber.

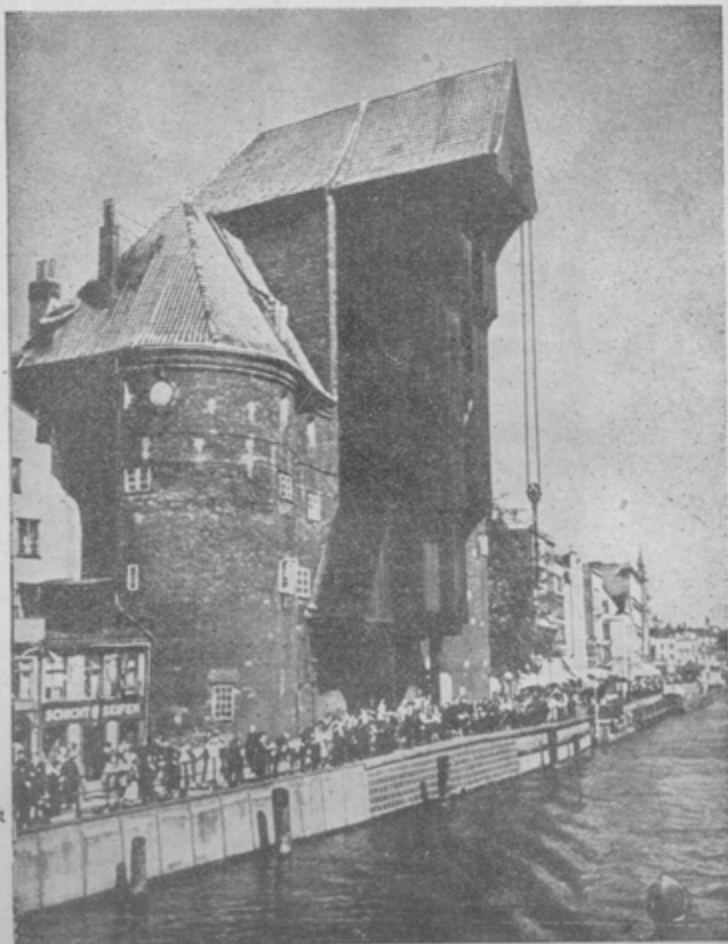
Danzigul a avut tot timpul cât a fost independent o monedă națională — guldenul — echivalent cu zlotul polonez, cu care circula, deopotrivă, pe întreg teritoriul micului stat fără nici o restricție. A avut și timbre proprii.

Singura sa organizație politică e aceea a partidului național-socialist, condus de d.

Förster, care a fost proclamat în cursul lunii August 1939, șef al statului Orașului Liber. Azi d. Förster poartă titlul de guvernator civil. Uniformele, ierarhiile, modul de funcționare, doctrina și aspirațiile naziștilor danzigezi nu diferă întru nimic de acelea ale hitleriștilor din Reich. Dela început, șef suprem al partidului din Danzig a fost considerat d. Adolf Hitler, ca o anticipare simbolică a uniunii politice dintre Oraș și Patria germană.

După o existență istorică plină de peripeții și de epoci tragice, Danzigul este acum ca pe vremea Hansei: un simplu port german la Marea Baltică.

Vechea „Kranter“ poarta scripetelui

Ne cotropesc PUSTIURILE

Dacă aveți un tratat de geografie la zi, păstrați-l ca să-l puteți compara peste douăzeci de ani cu geografiile care se vor tipări atunci. Vă veți putea da seama de schimbările pe care le-a suferit globul nostru

O MARE LECȚIE A ISTORIEI

vânt și de ploi, a ruinat milioane de hectare și e pe cale de a ruina alte milioane de hectare.

repede la măsuri care să oprească întinderea pustiurilor, generațiile viitoare nu vor mai avea pâine.

Nici o exagerare în aceste cuvinte. Toate civilizațiile cari n'au ținut seama de sărăcirea pământurilor culti-

în acest timp, veți vedea cum ogoare fertile au devenit deșerturi și cum suprafața cultivabilă a pământului scade foarte repede.

La noi în țară, pământul roditor este încă destul de întins ca să nu ne temem de cele două mari primejdii pe care le simt agricultorii de pretutindeni: eroziunea și degradarea solului. În multe alte țări, în frunte cu Statele Unite, eroziunea, roaderea pământului de

Intr'o carte publicată anul trecut la New-York și intitulată „Ne cotropesc pustiurile”, un om de știință, profesorul Sears, dă alarma, alarmă care trebuie auzită cât mai curând de toți agricultorii. An de an, tot mai multe ogoare devin aride; an de an, pământuri rodnice odinioară nu mai pot fi semănate. Creșterea pustiurilor, pe toate continentele, la proporții de speriat și dacă omul nu se va gândi

vabile, au pierit.

Ascultați ce spune Istoria:

Deșertul Gobi, care acoperă centrul Asiei cu nisipurile lui aproape de nepătruns, a fost pe vremea lui Gingis Han, acum 700 de ani, o câmpie întinsă, verde, roditoare.

Acum 3000 de ani, Arabia se numea „Arabia fericită”. Astăzi, numai legendele vorbesc de avuțiile ei agricole și palatele ruinate îngropate sub nisipurile pu-

stiului sunt mărturie cât de bogat a fost odinioară pustiu! de azi.

Mesopotamia, grădina lumii vechi și după mulți chiar raiul pe pământ, nu mai este astăzi decât un pustiu.

Dealungul coastei de nord a Africei, unde se afla pe vremuri grănarul Mediteranei, nu se mai găsesc astăzi decât ruine și pustii.

Cel mai mare pustiu al globului, Sahara, înaintea spre Sud cu un kilometru pe an. Sahara are de trei ori suprafața României, Franței și Germaniei la un loc. În mersul lui spre Sud, pustiu înghite râuri și păduri, înghite lacuri și ogoare; nimic nu-i poate rezista.

Profesorul Sears, autorul cărții despre care scriam mai sus, a scos din toate

aceste observații un principiu: fiecare epocă de progres a omenirii face să scadă simțitor suprafața de pământ cultivabil. Așa s'a întâmplat în Siria și Caldeea, în Nordul Africii și în China, așa se întâmplă și în zilele noastre. Toate vechile civilizații au fost urmate de pustii și ruine. Civilizația noastră este și ea în primejdie de a lăsa în urmă noi pustii. Astăzi, jumătate din Asia e un pustiu; mai bine de jumătate din Africa e pustiu; în Australia, pustiu e atât de întins încât tot continentul nu are decât 6 milioane de locuitori, strânși în regiunile fertile ale coastei; Apusul Americilor e și el pustiu, iar în Europa, singurul continent fără pustii, regiunile semi-aride se înmulțesc me-

reu. Profesorul Sears are dreptate: ne cotropesc pustiiurile!

Omul de azi, cu mijloacele pe care i le pune la îndemână tehnica, își pregătește singur pieirea.

Dela așezarea europenilor în Africa de Sud, deșertul Kalahari a înaintat cu 100 de kilometri spre răsărit, peste ogoare și cursuri de apă. Dela ocuparea Australiei de europeni, pustiu australian — și așa destul de mare — a sporit cu 8000 kilometri pătrați. Ogoarele degradate au fost transformate de australieni în pășuni. Astăzi ele nu mai pot fi nici pășuni. Au devenit pustiu. Iar în 200 de ani, de când America de Nord e cultivată, o suprafață cât Germania a devenit aridă.

Ce e de făcut? Mai multă

— Dacă aș dispărea, ce-ai face?
— Economii!

Calendarul Universul 1940

- Cum ai ajuns aci ?
 — Pentru că am cumpărat un automobil nevastei.
 — Și eu pentru că n'am vrut să-i cumpăr...

prevedere și mai multe, cât mai multe păduri! Tăind pădurile, omul a răpit pământului rezervoarele sale naturale de umezeală, a suprimat sentinelele puse de natură să păzească pământul de vânturi și de furtuni. Pădurea aduce ploaie și aduce rodnicie.

America dă semnalul împăduririlor masive. În vara aceasta, 6 milioane de copaci au fost plantați în jurul unor mari suprafețe de pământ care odinioară producea milioane de hectolitri de grâu. Copacii aceștia trebuie să readucă rodnicia în pământurile astăzi pustii. Pentru oprirea pustiirilor în mers, știința nu cunoaște deocamdată o armă mai bună decât pădurea.

În ce ne privește, ca să ne apărăm pământul roditor, să ne socotim de zece

ori înainte de a tăia un copac și să plantăm copaci ori unde putem. Cel puțin pășania altora să ne fie învățătură.

Dealtfel, oamenii de știință s'au și gândit la ziua când ogoarele vor fi secătuite.

Astăzi, pe lângă cinci sau șase universități din America, există stațiuni experimentale în care se încearcă cultivarea cerealelor, fără pământ, în simple bazine cu apă.

Inchipuiți-vă bazine mari, de beton, lungi de 50 de m. și adânci de 2 m. Deasupra lor e întinsă o pânză de sârmă pe care s'a presărat rumeguș de lemn, pae sau mușchiu. În această pătură de susținere se seamănă grâu, porumb sau legume. În apa din bazinul de beton se disolvă substanțele

chimice de care are nevoie o plantă ca să crească și să rodească. Semintele presărate în pătura de rumeguș încolțesc, rădăcinile lor ating apa din bazin și în scurtă vreme rețeaua de sârmă dela suprafața bazinelor susține o vegetație abundentă, care se dezvoltă și dă fructe mai repede decât în pământ. Cartofii și roșiile, mai ales, cresc de minune fără pământ, în bazinele de beton. Grâul și porumbul cresc deasemeni bine — prea bine chiar — pentru că se dezvoltă prea lungi.

Această agricultură fără ogor este abia la început. Nimic nu ne împiedică să sperăm că se vor găsi curând metode prin care să se cultive economic, în bazine cu apă, toate grânele și toate legumele.

Oare

nu
ați
uitat

2

LUCRURI IMPORTANTE:

- Să vă asigurați o bătrânețe fericită ?
- Să asigurați viitorul familiei D-vs. ?

Gândiți-vă, în acelaș timp, SĂ ASIGURAȚI averea D-vs. contra tuturor riscurilor (incendiu, furt, grindină, transport)

Primiți cu încredere sfaturile date de reprezentanții noștri

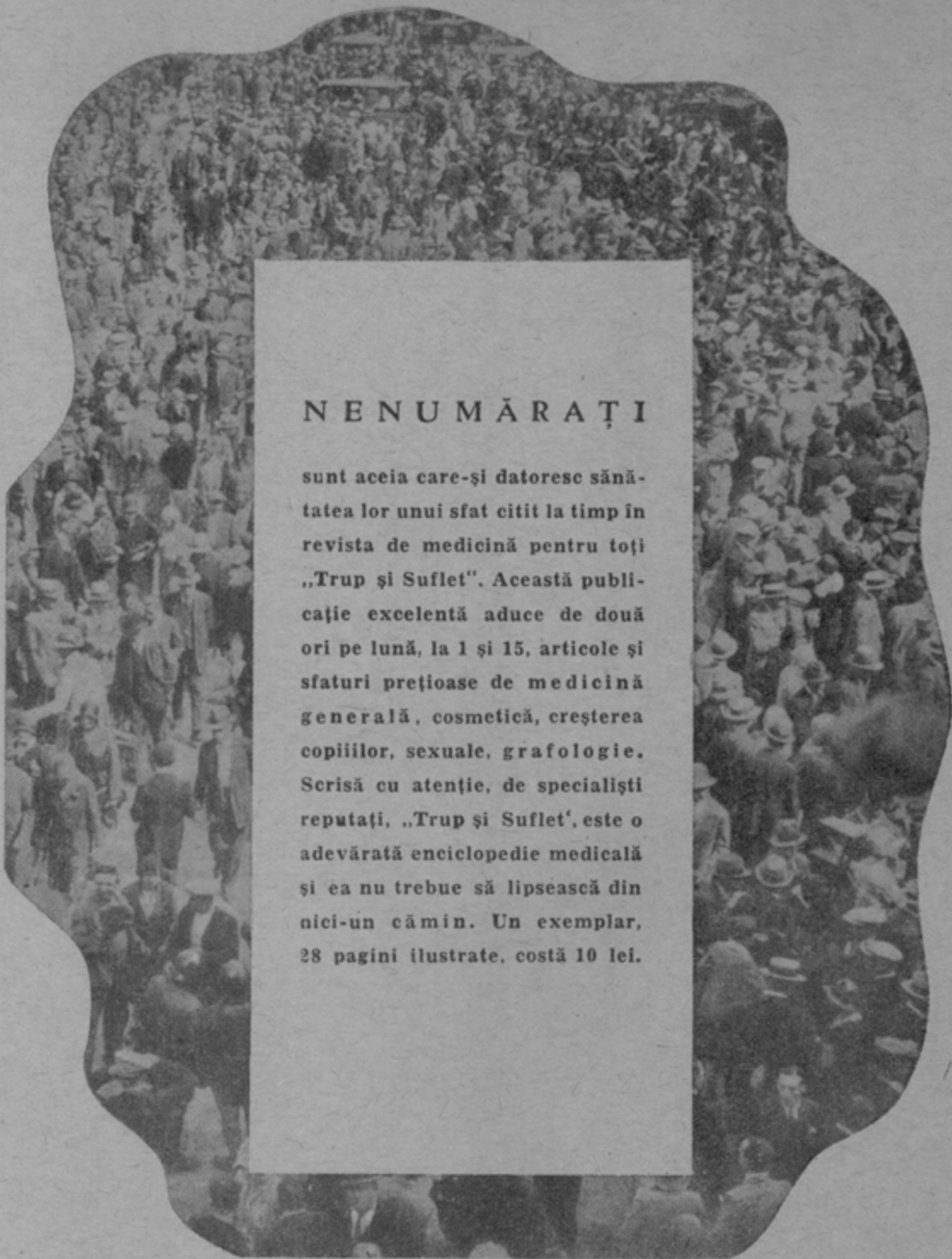
„NAȚIONALĂ“

SOCIETATE GENERALA DE ASIGURARE
București strada Doamnei, 12. Telef. 3.22.20

FONDATA ÎN ANUL 1882

Capital Social Lei 25.000.000 * Fonduri de garanții
la 31 Decembrie 1938 Lei 269.869.821. * Daune
plătite dela fondarea Societății Lei 1.621.055.104

N E N U M Ă R A Ț I

sunt aceia care-și datoresc sănătatea lor unui sfat citit la timp în revista de medicină pentru toți „Trup și Suflet”. Această publicație excelentă aduce de două ori pe lună, la 1 și 15, articole și sfaturi prețioase de medicină generală, cosmetică, creșterea copiilor, sexuale, grafologie. Scrisă cu atenție, de specialiști reputați, „Trup și Suflet”, este o adevărată enciclopedie medicală și ea nu trebuie să lipsească din nici-un cămin. Un exemplar, 28 pagini ilustrate, costă 10 lei.

DIN ALTĂ LUME

Soarele privește din cerul senin, blând ca un părinte. Din înălțimea lui nemăsurată, mângâie cu raze călduțe fiecare lucru în parte, fiecare vietate și zâmbește strălucitor de fericire, fiindcă risipește din plin sănătate, pretutindeni.

Curge seva vieții în arborii cari respiră prin frunze fragede animate de pețiole tinere. Și frunzele dălmierdate, înfiorate de plăcere, tremură, întorcându-și în spre el când o față, când cealaltă, ca să le încălzească deopotrivă. Firicelele de iarbă verzi, sărutate de el, alinate, tremură, palpită.

Valea întrecgî este îmbrăcată cu o haină de mătase verde, peste care o mână nevăzută a împăștiat din infinit flori de toate culorile. Pare un tablou pictat de mână nevinovată a unui copil genial.

Intr-o parte este împodobită cu o horbotă albastră de cicoare, lici colo sângerate de maci plăpânzi, cari dacă îi atingi, se scutură ca iluziile.

Campanule delicate, veșnic tremurătoare, neliinștite din cauza busuiocului vecin, prea mirositor. Mimosae galbene de câmp. Margarete cu chipul palid înconjurat de raze albe. Gura Leului flămândă, deschisă, gata să înghită. Moșul curcanului vânat, parcă supărat că plăpânda „nu mă atinge” îl privește cu teamă. Părăluțe violete, stelute, rochița rândunelei, lobcă de rumene și glicine. Depe păpădii se desprind cunune de puf, și când sunt aproape să-și ia sborul, se destramă în aer ca visurile, ca nădejile.

Și soarele își trimite razele lui dătătoare de viață. Iscoditoare, în toate ascunsurile. Sărutată mai întâi fiecare petală a florilor, apoi furiș pătrunde în adânc, în taina corolei, și florile, ca niște cădelnițe, își imprăștie mirosul pentru preamărirea Creațiunii.

Furnici tăcute alegă neobosite, ca niște hamali, cărând hrană în hambarele lor.

Mai colo un cor de musculițe. O gărgăriță șade la gânduri încotro să sboare. O libelulă grațioasă sare depe „traista ciobanului”. Păsărelele de toate culorile sboară în aerul albastru, limpede, cu ciocul plin de hrană, în spre cuiburi, undă puișorii veșnic flămânzi, așteaptă pluind și bătând din aripi.

Pretutindeni clocotește sănătate, veselie. Nu este fericire mai mare decât să trăiești, ca să poți vedea măiastra operă a naturii, de care nimeni nu se poate sătura.

Pe sub sălcii valurile fluviului hohotesă îmbătate de plăcerea vieții și alegă înghesuindu-se unul într'altul. Pe nisipul țărmului, chiar acolo lângă apă, este un mușuroi, care parcă se mișcă. Se mișcă. Crește în înălțime, dar foarte puțin. Pare o broască

mare, gata să sară. Este un om. În spate, în spre umărul stâng, mult mai ridicat decât cel drept, are o cocoșă. Pieptul îi este umflat ca o raniță. Picioarele slabe parcă sunt înfipite în umeri. Cel mai urât animal este mai frumos decât el. Pășește cu piciorul stâng, dar parcă este rupt, căci se frânge de odată și omul ajunge aproape cu umărul de pământ. Este schiled, dar și istovit de o boală care nu lartă. Poate muribund. Se așează iar. Ridică fața în sus, în spre cer. Are fruntea și obrații umflați, ochii sclipitori, înflăcărați de febra care arde înăuntrul lui, nasul ca ciocul vulturului, care tae depărtările, fața dureros de urâtă. Această ființă, această batjocură a naturii, groasnică la vedere, ca o pălmure adusă „frumosului”, este un om, aproape un copil. N'are optsprezece ani.

Privește cum trece pe lângă el fluviul maestos, a cărui apă îi udă picioarele. Privește nesățios arborii, verdele ierbi și florile colorate. Apoi

rămâne pierdut în extaz, cu ochii fixați la soare, împletind flăcările lor cu razele lui. Zefiul parfumat alintă infinitul, apoi reîntors purificat mângâie chipul și mâinile copilului, care simte fecundația naturii în care ar avea să se contopească. Nările îl tremură de senzație, chipul lui se face mai palid, mai trist, și cu ochi cucernici, afundați într-o lume pe care desigur o vede, cântă:

Părinte-a tot puternic, să-Ți cânt un imn aș vrea.
Să Te slăvesc de-apururi, după putesea mea.
Căci Tu mi-ai dat viață, și ochi mi-ai dat și minte,
Ca să-Ți pricep splendoarea, eternule Părinte.

Dar, glasul îi este șuerător și stins. Tușește. Nu

...mămica lui îmbrăcându-l cu comășă

mai poate cânta mai departe și îi curg două lacrimi. Îl doare că nu poate preamări pe Domnul care l-a creat, așa cum îi este avântul sufletului. Orice putere îi este șubredă, căci trupul lui a fost o locuință prea mică, prea strimță, pentru un suflet prea mare rătăcit în el, și l-a schilodit, și l-a surpat. Și sufletul refugiat, găzduit între pereții capului, deopotrivă de neîncăpători, a împins în el, fruntea s'a înălțat și s'a bombat, și toate casele capului au crescut ca să-l mărească spațiul, s'au rotunjit ca bolta cerului, ca să facă loc Dumnezeirei, întârziate într'un cap omenesc. Și copilul cugetă adânc de ce nu poate prin cântare proamări pe Dumnezeu. Și sufletul nemărginit, vrând să iasă din spațiul strimț al craniului, se înfierbântă și tășnește prin ochi flăcări mistuitoare, cari vor să-l ardă, după cum l-a nimicit tot corpul.

Ploapele i-se închid și se întinde pe țărnuț fluvial. Valurile călătoare, în drumul lor, udă picioarele copilului sublim. Nu mai mișcă. Doarme. Doarme, sau... A murit, sau a început să trăiască? Este prada unei iluzii? Cine știe...

Îi pare că plutește în infinit, în Cosmos. Nici o ființă, nici Dumnezeu, nici oameni. Doar gânduri alăurg de colo până colo.

Din înălțime se uită spre pământ și caută locurile cari i-au fost atât de dragi. Iată-le. Le-a găsit. Uite fluviul. Își vede corpul întins pe țărnuț. Picioarele i se mișcă lovite de curentul apei. Are să se înnece. Îi vine să râdă. Este trupul lui?

Dar priveliștea s'a șters. În locul ei apare o căsuță la marginea orașului. Parcă o cunoaște. Niște copii se joacă prin curte. Niște copii... O femeie tânără șade pe un scaun în grădiniță, lucrează și din când în când își aruncă cu dragoste ochii spre copiii cari se joacă. O privește lung. Este mama lui, draga lui mamă.

Își îndreaptă ochii spre băieții cari se joacă și îi recunoaște. Toma, Ștefan, Anton... Dar al patrulea cine este? Îi pare cunoscut. Un copil frumos. Este el când era mic, când n'avea cocoșe. Ce timpuri minunate. Era cu mama lui. Dar ea s'a dus.

Tabloul se schimbă. Este dimineața. Vede pe mămica lui într-o cameră sărăcăcioasă, îmbrăcându-l cu cămașa. Îl mângâie cu dragoste pe brațe, pe umeri. Deodată, spaima se întipărește pe chipul ei. Îl desbracă. Pe spatele lui palma ei a simțit un nod. Îl pipăie, se uită la el cu băgare de seamă, ochii i se holbează, și începe să țipe. Cocoșă. Îl strânge la piept plângând cu hohot. Păsărelele de toate culorile zboară în cerul albastru

Și astăzi simte pe obrajii lui lacrimile ei fierbinți. Dar el n'a suferit fiindcă mama lui l-a sărutat.

Și nodul a crescut ca un ghem, apoi mai mare și iar mai mare. De atunci el nu s'a mai jucat cu copiii. Nu-i mai plăcea jocul. Chipul și corpul lui s'au schimbat din zi în zi, până ce a ajuns de nerecunoscut.

O clasă de școală. În recreație. Singur în bancă, pe când ceilalți elevi se joacă. Deși este copil, totuși se pierde în meditație și trăiește din plin într-o lume nebănuită nici chiar de oamenii mari. Se uită la soarele care îl privește zâmbind, îi zâmbește și el ca unui prieten, fiindcă simte că soarele nu este un glob de foc, ci adăpostul imaterial al zellor cari întrețin viața pe pământ, și trimit viață.

Imaginația vie crează în jurul lui scene fantastice pentru lumea comună, dar reale pentru cei cari trăiesc ca el în lumea spirituală. Nu mai avea nimic cu pământul decât iubirea fără margini duloasă, pentru toate ființele.

Și tabloul se schimbă iar. Iată-l băiat mare. Se îmbată de frumusețea a tot ce vede, a tot ce îl înconjoară. Toate creaturile lui Dumnezeu sunt minunate și el le iubește. Trec prin fața lui femei frumoase.

Le caută ochii ca să citească în sufletul lor, fiindcă pentru el nimic n'a rămas ascuns, nedescisurat. Dar ele întorc repede privirea în altă parte. De ce se feresc să-l privească în ochi? De ce nici o femeie nu l-a privit în ochi?

Dar iată că iar se înfățișează fluviul, care vine mărit, umflat de ape, năprasnic, luând cu el tot ce întâlnește în drum. Și corpul lui este acolo pe mal. Apa se apropie, îl prinde, îl învârtă ca pe o corăbioară de copii, și îl duce mai departe, mereu mai departe, spre mare, spre necunoscut. Îl urmărește cu teamă, cu grijă. Este corpul lui. Cui nu-i este drag corpul lui? Dacă se va înnece? Dacă va fi nimicit?

Dar tabloul se risipește și nu se mai arată nimic din viața pământească. Și el privește mereu, caută mereu, speriat, desnădăjduit. Pământul nu se mai vede. Unde este pământul?

Deodată simte în jurul lui ființe ale unei lumi spirituale și le aude glasurile. Îi este atât de bine! Plutește în infinit, sus, mereu mai sus. Aude o muzică armonioasă, divină, și un glas dulce, cunoscut șoptindu-i: Bine ai venit, puil mamei.

ALEXANDRU SABARU

Respiră 'n joc nisipul ars dogoare,
Sub revărsări de cositor de soare
Și-amiaza nichelează în smalt de-oglină
Sineala apei încrustată 'n spumă,
Iar tu pe țârm lași ochi-mi să te prindă
Sculptură de sidef din trunchiu de humă...

Cu trupul gol alene 'ntins pe plajă
Adulmeci boare din tufari de mlajă
Și 'nsemni pe prund o pată de ninsoare,
Lumină ce-aburește vrăji viclene,
Ca o enigmă 'n veci chinuitoare
Din lumea vaporeaselor sirene...

Pe rodia în pârg a gurii tale
Porți rouă din grădini orientale,
Un dor pe buze-un gând de 'nfiorare,
Și porți stigmatul flăcării aprinse
Acel surâs etern de invitare
Cu care chemi cu brațele învinse..

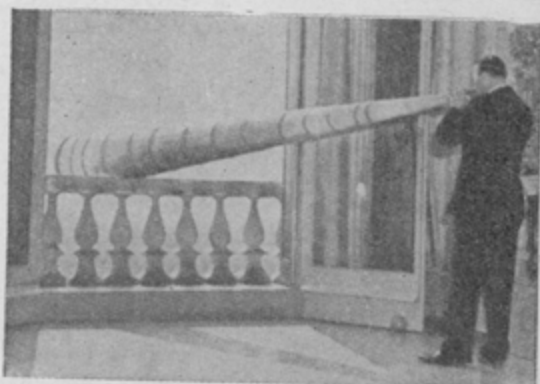
Te simt în nări atât de mine-aproape,
Cu-arome vii, cu vis topit sub ploape,
Că trupul tot ți-i luntre încărcată
Cu mirodenii din alt colț de zare
Și pari acum de valuri răsturnată
Să crești aici mireasmă de-adorare...

Ispită dulce, trup cu poame pline,
Mă pui să trag nisip mărunț pe tine,
Și să te 'ngrop în haină modelată:
Din gene-un fir căzut, ușor ți-l scuturi,
Dar tu nu știi că eu te-acopăr toată
Cu atâtea milioane de săruturi...

GABRIEL DRĂGAN

FEL DE FEL

Pe vremea când nu exista telefonul

Cliseul nostru reprezintă un megafon italian din secolul al 15-lea și care după cum se vede, poate fi întrebuințat și astăzi.

Cu ajutorul lui, ordinele stăpânului puteau fi auzite de la o depărtare de 4 kilometri.

Ați știut?

Pasărea muscă poate zbura înainte, într-o parte și înapoi — dar ea nu poate merge pe pământ. Picioarele ei sunt prea slabe și delicate.

O mică experiență

În parcul casei de nebuni, doi „trăsniți” se plâng unul altuia.

— Sunt zece ani de când sunt aici, domnule, și slavă Domnului, nu sunt nebun, parol!!

— Eu la fel și sunt aici de 6 ani. Hai să ne plângem Direcțiunii!!...

— O clipă, făcu celălalt. Trebuie să facem o probă!

Își ascunse mâinile la spate și-i spuse:

— Ghici ce am în mână dreaptă?

— Palatul Telefoanelor!!...

— Șarlatanule! L-ai văzut când l-am luat!

Ziaristică

Kipling, deschizând într-o zi ziarul la care era abonat, dădu peste o informație prin care i se anunța decesul. Vesel, Kipling scrisese directorul ziarului următoarea scrisoare:

„Ziarul dv. îmi anunță moartea. Cum totdeauna sunteți bine informat, această știre trebuie că este adevărată. Iată de ce vă rog să binevoiți a-mi anula abonamentul, care acum, din cauza morții mele, nu-mi mai este necesar”.

Super-economie

Cel mai mic automobil din lume este până în clipa de față cel din fotografia noastră, construit de compania americană Crosley. El aleargă cu 80 km. pe oră și consumă 4 litri de benzină la suta de kilometri.

ANUL plastic

de VICTOR BILCIURESCU

Evenimentul acestui an plastic este fără îndoiață monumentală operă a artistului de europeană reputație, a sculptorului Mestrovici, bronzul equestru al primului rege român, al nemuritorului Carol I, monument ce face față Palatului Regal, reședință în care a trăit aproape o jumătate de veac marele Rege, unde a și închis ochii pe veci și unde zi de zi, cu o punctualitate ce până la El nu se cunoscuse la noi și cu o devoțiune pentru datorie cu care nu fusese obicinuiți, și-a frământat mintea pentru binele acestui popor. El a impus mărinoasei Lui inimi să bată numai pentru România, pentru țara pe care mai cu seamă astăzi se vede cât de mult a iubit-o și cu cât drag a slujit-o, ca să aibă în clipa când a închis ochii, vițiunea clară că mulțumită înțelepciunii Lui, România pe care el o găsisse necunoscută și nebagată în seamă, a ajuns la unanimitate și admirata recunoaștere de azi.

Opera aceasta a lui Mestrovici este, netăgăduit, un monument statuar de mare valoare artistică, căruia autorul a știut să-i im-

prime ținuta maiestooasă a unui mare Rege, bronz ce va fi mai cu seamă înțeles atunci când generația contemporană cu el se va fi stins, ca generațiile ce vor urma să se deprindă cu expresia pe care i-a nemerit-o meșterul autor.

NICOLAE GRIGORESCU

că a stăruit aproape necurmat alarma unui zăngănit de arme ce se tot ascuteau și se mai ascut și azi, și artiștii noștri, cari urăsc dictonul ce-i năpăstuește: „*inter arma silent musae*“, dar n'au ce-i face, și-au mai pus la

Saloanele

Anul acesta plastic se poate spune că nu s'a deosebit prea mult de cel precedent, nici sub raportul creației, nici sub acela al apariției unor noi elemente ce s'ar fi impus atenției generale. Timide manifestări cu operă ușoară, ca să se poată petrece și... nici o relevare, nici o valorificare. Nu e de mirare că a stăpănit starea aceasta de spirit în lumea artiștilor noștri plastici, fiind-

In drum spre târg, de Grigorescu

odihnă paletelor și daltele, lucrând mai mult pe'ndelete, cam în silă, ca să nu piardă exercițiul meșteșugului.

Salioanele anului, cel de toamnă și cel de primăvară, afară de consacrații cari au fost foarte parcimonioși cu contribuția, au primit opera unor debutanți promițători, ceea ce face dovada că Academia de arte frumoase lucrează cu trageră de inimă, de vreme ce cu fiecare alt an dă la iveală elemente promițătoare. A fost observat cu deosebire un simțitor progres la cursistii catedrei de gravură, de când titularul ei este tânărul dar înzestrat pictor Iuca. Tot ce s'a expus în domeniul acesta, a atras și de astă dată atenția amatorilor și cunoscătorilor.

La Salonul de primăvară, unde au figurat și consacrații Petrașcu, Verona, Bubescu, Schweitzer-Cumpăna, regretatul Teodorescu Sion, sculptorul Baraschi, Tonitza și de unde au lipsit din aceeași categorie de aleși Ștefan Popescu, Steriade, Dărăscu, Kimon Loghi, Stoenescu și alți câțiva, tineretul a fost numeros reprezentat, însă fără însuflețire, cu o producție ce însemna, cum spuneam mai sus, obligația de a nu pierde obicinuința meșteșugului.

Salonul de toamnă de alb-negru, afară de gravură, care s'a prezentat interesant ca nici odată, n'a ieșit de astă dată din tipicul expunerilor obicinuite.

Tinerimea artistică

O excepțională bună primire a avut, la Dalles, a 39-a manifestare publică a Tinerimei Artistice de sub președinția

maestrului Kimon Loghi, cea mai veche înghetare artistică din țară.

Anul acesta, bătrâna Tinerime și-a făcut pioasa datorie către fosta ei președintă de onoare, Marea Regină care a fost Maria a României, Ea însăși o talentată mănuitoare a penelului, expunându-I portetului în mărime naturală și patru aquarele, opera Ei personală.

Cu deosebire anul acesta, Tinerimea a lăsat o impresie covârșitoare asupra precedentelor ei manifestări, cari — după cum se știe — s'au bucurat și ele de o meritată bună primire, așa cum s'a exprimat lumea care a văzut-o. Pare că a fost un cuvânt de ordine transmis tuturor artiștilor, ca de astă dată să-și selecționeze cu rigurozitate contribuția la Salon. Așa se face că s'a bucurat de admirația generală opera expusă de astă dată de membrii Tinerimei și în deosebi de Kimon Loghi, Artachino, Schweitzer-Cumpăna, Isachie, Severo Burada, Mănculescu, Gr. Manea, iar sculptorii expozanți, toți cu lucrări noi, au contribuit simțitor la reușita excepțională

ȘTEFAN LUCHIAN

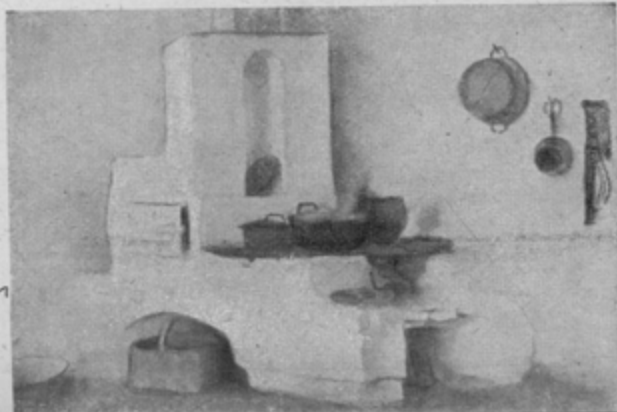
a acestui cel de al 39-lea Salon al Tinerimei Artistice.

Retrospectiva Luchian

După cum anul trecut d. Cioflec a avut fericita idee de a înghetba la Dalles o retrospectivă Grigorescu, tot datorită acestui înțelegător cunoscător și judecător de artă, care se știe

ce sacrificii a făcut și face pentru plastica națională, am asistat în primăvară la o pioasă rugăciune de pomnire la biserica Visarion pentru

„Căminul”
după St. Luchian

Calen

1940

nefericitul, dar nemuritorul artist care a fost Ștefan Luchian. După slujbă ș. s. părintele oficiar a rostit din altar un simțit cuvânt despre amărâta viață, dar strălucita operă, a acestui inspirat artist, iar pe casa unde și-a avut atelierul, d-l Cioflec a pus să se zidească o placă comemorativă de marmoră, pe care stă în relief aplicat acest epitaf:

„În această casă a trăit, a lucrat, a suferit și a murit necunoscut, pictorul Ștefan Luchian“.

Aci au vorbit din partea ministerului artelor. d. subsecretar de Stat Ion Marin Sadoveanu și d. Cioflec.

Inițiativa aceasta cinstește pe omul care a înfăptuit-o, pe d. Cioflec, care, după o viață întreagă în care s'a dăruit frumosului, nu pregetă nici azi să preamărească opera acelor meșteri ai penelului românesc, cari ne-au cinstit arta la noi acasă și chiar dincolo de granițele ei.

Expozițiile anului

Sala „Universului“ a înregistrat în primăvară: expoziția tânărului Vasile Rudeanu, talentatul artist care se manifestă pentru a patra oară în același sală, cu luminoase și însozite peisaje în același simpatice tratamente ca și în trecutele-i manifestări, și cu vădită predispoziție pentru caracterizări de tipuri; expoziția Panteli Stanciu, de astă dată cu subiecte din Franța, în cari a reușit să prindă de minune coloritul locului și cu vederi din Delta noastră, prezentate într-o tonalitate caldă de mult efect: expoziția d-nei Dicescu-Niculescu care se manifestă pentru a doua oară și care, chiar dela prima manifestare,

I. Papazoglu

Bărel în repaus

reușise să intereseze în peisaj și floare, și expoziția de artă decorativă a d-rei Maria Angela Zenide care a prezentat un gen nou de pictură stilizată pe ceramică, de mult bun gust și de real efect.

Săliile Dalles au fost ocupate de retrospectiva Luchian despre care am vorbit aci, în același timp cu expozițiile maestrului Băncilă și Mișu Pătrașcu în lu-

na Martie, iar în Aprilie de Tinerimea Artistică de succesul căreia am pomenit mai sus și unde s'au relevat, ca de altfel, ori de câte ori apar în expoziții: Rodica Maniu, Mütznner, Verona, Artachino, Delavrancea-Dona, Schweitzer-Cumpăna, Isachie, Kimon Loghi Grant, Buradă, Mănciulescu, Gr. Manea și o excepțională reprezentanță a artiștilor sculptori, membri ai societății, despre cari ne-am pronunțat la timp.

Săliile Sindicatului Artelor frumoase, de sub președinția talentatului sculptor Baraschi, au primit în Martie expoziția peisagistului I. Th. Ispas care a înregistrat un frumos succes și cu deosebire în motivul dunărean, iar până târziu în vară, o expoziție colectivă a membrilor Sindicatului, împărțită în două serii de câte 60 expozanți, figurând fiecare cu câte o singură lucrare, ca să poată toți participa într'un an, ambele serii bucurându-se de o bună primire din partea publicului amator de frumos.

La Ateneu au expus în Martie Mütznner, tuministul de mult consacrat, C. Bacalu cu atrăgătorul peisaj în care totdeauna s'a remarcat, și Gr. Manea cu peisajul nostru pământean, pe care, studiindu-l perseverent, a ajuns la farmecul de astăzi; în luna Aprilie a expus d-na Aurelia Ananescu, care nici când nu s'a prezentat cu o expoziție mai bogată, mai variată ca motiv și într-o tonalitate mai caldă

ca aceasta, ceea ce i-a atras bine meritul succes despre care s'a vorbit la timp.

La Teatrul Comoedia a fost asaltată de public reușita expoziție de caricatură a cunoscutului meșter Neagu Rădulescu.

În cel de al treilea domeniu al artelor plastice, în arhitectură, n'am prea avut ce înregistra anii trecuți. De data aceasta însă, prefacerile ce se urmează cu febrilitate și cari schimbă cu fie ce altă zi fizionomia urbanistică a Capitalei, ne dau posibilitatea să aruncăm o fugitivă privire asupra ei, fugitivă, pentru că prefacerile fiind în toiul pregătirilor, nu bilitatea să îmbrățișăm întreagă panoramă a operei desăvârșite.

De pe acum putem prezice însă că spațiul pe care-l deschide noua perspectivă a căii Victoriei pe porțiunea dintre Palatul Regal și Piața Teatrului Național va da un aspect de grandios, de mare, acestei porțiuni și va mai da o altă încântare a ochiului, clădirilor ce vor avea o altă respirație

în imensitatea de aer ce va inunda porțiunea aceasta modificată, așa că, în ce privește noua toaletă a Capitalei, niciodată de când există Bucureștii ei n'au suferit o prefacere în stil mare. N'are să zăbovească prea mult vremea când ne va fi dat să vedem o seamă de noi piețe occidentale, o cale a Victoriei cu o înfățișare vrednică de Capitala unui Regat cu reputația lui de azi, o piață mult mai largă decât cea de azi a pieței Victoriei de la capul Șoselei, spre a da perspectiva cuvenită monumentului pe care-l pregătește maestrul Mestrovici, Regelui Întregitor de Neam, nemuritorului Ferdinand I. Și cu înfrigurarea cu care se ridică în toate cartierele clădiri de proporții din ce în ce mai

amețitoare, vom avea în curând o altă Capitală, un alt București, pe care nu numai bătrânii cari l-au cunoscut de mult, dar nici chiar tinerii scăpați de pe băncile școlii, nu-l vor mai recunoaște.

Și totuși, în acest nou oraș în care ne vom trezi într-o zi, vom avea regretul, ce puțin cei cari trăim de mult între zidurile lui, să nu mai întâlnim nici un vestigiu din el, din ce a fost odată, din farmecul fostei case boierești de odinioară, cu cuprinsul unei curți spațioase, cu grădini de flori și de poame, cu stilul acela cu care ne obicinuise ochiul încă dela venirea pe lume și care a fermecat visul copilăriei noastre.

Mi-aduc bine aminte că într-o cronică de acum câțiva ani, vorbind tot aci despre plastica arhitectonică, spuneam că s'a comis un mare păcat de primarii ce s'au succedat în ultimul pătrar de veac, că n'au păstrat măcar un cartier din Bucureștii de odinioară, pentru ca viitorimea, sau străinul ce ne vizitează, să-și poată face o idee, de unde am să ajungem la clădiri cu

zece etaje, la piețe spațioase, la bulevarde și la ornamentația de astăzi. Și alt mare păcat este că cel puțin arhitectura nouilor clădiri n'a rămas tot cea a noastră, a Bucureștilor de odinioară, căci se putea prea bine, credem noi, ca să se suprapună peste nouile temelii încă pe atâtea etaje, să atingă dacă poftesc chiar înălțimile americane, însă stilul să fie al nostru.

Așa cum se prezintă astăzi Capitala, de sigur că place, ne mândrim cu ea și recunoaștem meritul celor ce au contribuit ca să ne-o transforme din ce a fost, în ce este, însă nu e a noastră, ci o copie după un centru apusean în plină desvoltare.

I. Pantell
Stanciu:
La pășune

Trei simțite pierderi

Arta națională s'a resimțit profund de pierderea timpurie a trei valoroși reprezentanți ai ei: *Teodorescu Sion*, *Bulgăraș* și *Iorgulescu Yor*, pierdere timpurie, căci toți trei erau tineri, cu deosebire cel din urmă.

Maestrul *Teodorescu Sion*, fost inspector general al artei, organizatorul multora din Saloanele noastre, artist cu avântate posibilități de creații în stil mare, a închis ochii în pînă la apogeu al ascensiunii sale în vastul domeniu al artelor frumoase, cari îi destăinuiau-se, recunoscându-l vrednic, toate tainele Frumosului etern.

Teodorescu Sion n'a avut pereche la noi sub raportul capricioasei lui evoluții; capricioasă, căci el, în două manifestări succesive, se prezenta așa de inegal, așa de diferit, încât ochiul cel mai deprins cu maniera lui n'ar fi putut recunoaște pe *Sion* dela una la alta. Aci îl vedeai la „Cartea Românească” cu tipuri din Ardeal la zboruri, sau prin

păduri, într'un tratament greoi, neînțeles, ca peste un an să-l întâlnești la *Universul* cu o expoziție ce n'avea absolut nimic din cea anterioară, nici ca inspirație, nici ca manieră. Cine l-a urmărit atunci, își aduce de sigur aminte ce admirație a stărnit frăgezimea de carnație a celor câteva capete de expresie, pe care n'o mai văzusem până atunci nici la el, nici la alții. Probabil erau încercări premergătoare fixării într'un gen. Și tot atunci ne-a încântat ochiul cu o nouă factură în tot ce-a mai expus: perspective, interioare, portrete, flori, una mai atrăgătoare ca alta, date la iveală de vrăjita lui paletă, așa de darnic înzestrată de zeli ocrotitori ai Frumosului.

Tot așa de tânăr ca și regretatul lui confrate întru țințirim, ca și *Teodorescu Sion*, a văduvit arta noastră și *Bulgăraș*, care totuși a avut vreme să-și croiască loc de frunte printre chemații ce au pătruns în templul artei noastre. Cine nu-și amintește de țigăncile expozițiilor lui, de portretele măiestrit manierate (*Une femei passa*) și mai cu seamă de florile și naturile lui statice, în tratamentul acela absolut personal, al excesului de pastă viguros modelată cu cuțitul, ce-ți lăsa impresia că pasta

ar fi stoarsă din tub de-a dreptul de pânză, fără să mai fi trecut prin popasul paletelor. *Bulgăraș* a fost și el un chemat, dela care a rămas o apreciată operă și de sigur ar fi rămas și mai mult, dacă boala care l-a răpus i-ar fi dat răgaz.

Mai tânăr decât înaintașii lui confrăți, ne-a părăsit *Iorgulescu Yor*, minat pe neașteptate de o boală pe care nemai putând-o îndura, mai cu seamă de când se convinsese că

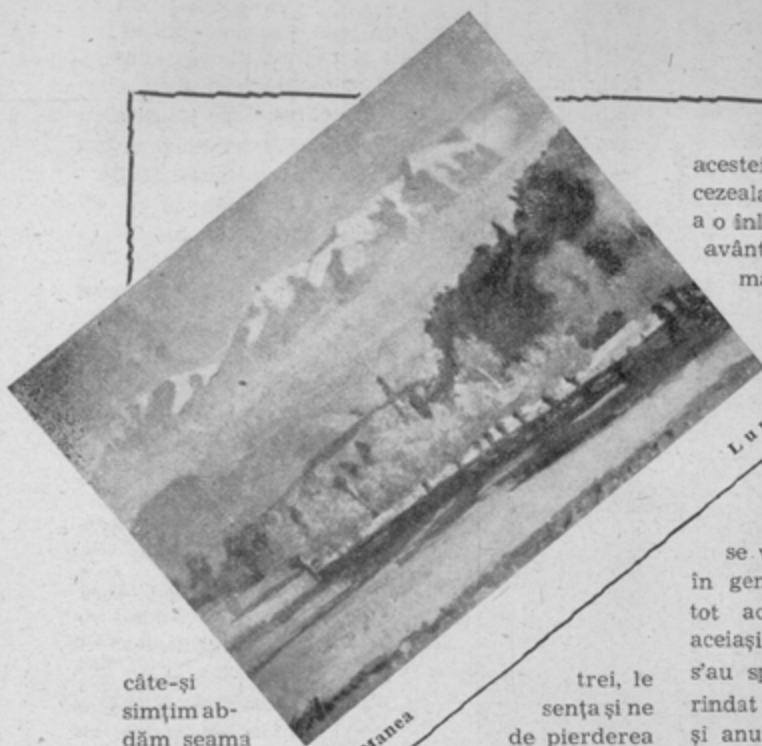
n'are lecuire, într'o clipă de desnădejde și-a dat singur moartea.

Iorgulescu era unul din pictorii pasionați de arta căreia se dedicase din vocație, artă pe care o studia cu ardoarea chematului care-și simțea dăruirea de sus și vrea să răzbată. Și a răzbit în scurtă vreme: cunoscut la început prin câteva modeste manifestări în domeniul caricaturii, l-a părăsit cu toată buna primire ce-l întâmpinase, și s'a devotat cu pasiune picturii, care l-a situat repede printre consacrați, fiind cel mai tânăr dintre artiștii ce au alcătuit, pare-mi-se doi ani de-a rândul, juriul Salonului oficial, acolo unde — se știe — se răzbate cu greu.

Noi, cari i-am cunoscut și i-am apreciat pe

V. Rudeanu
Cosasii

câte-și
simțim ab-
dăm seama
suferită de

Gr. Manea

trei, le
sența și ne
de pierdere
arta națională.

În așteptarea porților ce se vor deschide
zilele acestea în templul artei, ca să primească
opera pe care o așteptăm dela 1940, dorim

acestei opere să însemne o descătușare de lă-
cezeala trecutului și o curagioasă încercare de
a o înlocui cu o cât mai însuflețită și fructuoasă
avântare către creație, cu menirea de a ră-
mâne într-o galerie publică.

Dorim avântul acesta tuturor artiștilor
noștri plastici, deși avem încă indo-
iala că vremurile nu le vor da ră-
gaz, căci dacă și anul plastic ce
vine își va depăna zilele sub spec-
trul scrâșnetului de arme de până
acum, atunci profeția e pe buzele
tuturor: ca și anul ce a trecut, la fel
se vor înfățișa și Saloanele și expozițiile, și
în general toată producția anului acesta—și
tot aceiași indispoziție pentru artiști și tot
aceiași indiferență pentru amatori, iar cele ce
s'au spus anul trecut despre arta ce s'a pe-
rindat pe dinaintea ochilor noștri, se vor spune
și anul acesta.

Se prea poate ca reflecțiile acestea pesi-
miste să nu se adeverească, ci, dinpotrivă, o
înviorare generală să pătrundă în toate ate-
lierele și să înceapă o eră de vremuri bune în
plastica noastră.

Victor Bileciurescu

— Vezi ce tablou frumos am făcut cu părul răposatului ?
— Ai avut noroc ; eu n'am să pot face la fel.

Calendarul Universul 1940

ZECE ANI DE LA MOARTEA Teodor Speranția

Anul trecut, în ziua de 9 Martie, s'au împlinit zece ani de când Teodor Speranția a trecut în lumea celor drepti. Parcă ieri a fost ziua când, elev la liceul Matei Basarab, l-am condus la locul de veci. De-atunci n'au trecut decât zece ani și de numele lui Teodor Speranția puțin își mai amintesc. „Anecdotele populare” ale lui, din care mai toate școlile primare își făureau programele la serbările sătești, azi sunt uitate. De-abia din când în când câte-un volum prăfuit mai răsare în raftul vre-unui anticar. Răsfoind acum primul volum din Anecdote populare, îmi amintesc cu vădită emoție de primii fiori ai scenei, când pitit în culise, așteptam să-mi vină rândul, sau când tata, acasă, îmi dădea lecții de dicțiune. De-atunci anii au curs.... Și amintirea celui ce a fost Teodor Speranția s'a prăfuit cu tăcere și colb!...

S'a născut în anul 1856 într'un orașel din Moldova. Studiile școlii secundare, ca și universitatea le-a făcut la Iași, de unde a plecat apoi în Belgia. Aci și-a luat doctoratul în filosofie și litere. La 1877 a venit în București, ca profesor de limba și literatura română, la liceul Matei Basarab, înființat în anul 1860. Începând din acest an, Teodor Speranția, prin cultura ce și-o apropiase, ocupă unul din locurile de frunte între intelectualii vremii lui. Mișcarea literară și culturală luase mult avânt. Eminescu strălucise în plină glorie, iar Titu Maiorescu cu școala lui estetică, crease un puternic curent pentru frumos. Pe atunci, una din principalele preocupări ale fruntașilor scrisului nostru era folklorul. Cel dintâi folklorist, Anton Pann, adunase o parte din folklorul nostru în forma lui brută, modificat de el numai în ceea ce îl putea îngădui o prezentare frumoasă și oarecum boagă, încheată. După el, Vasile Alecsandri, prin culegerea lui de poezii populare, apărută în

1852 (Iași) sub titlul Balade, ridică și mai mult interesul pentru literatura poporană. Dacă totuși lui Vasile Alecsandri i se aduce vina că, voind să prezinte o culegere cât mai perfectă, prin care să poată dovedi că și poporul nostru își are, oral, literatura lui ce poate sta alături cu oricare altă poezie populară străină, modificase din text dându-i o formă cât mai luminoasă, culegerea lui G.

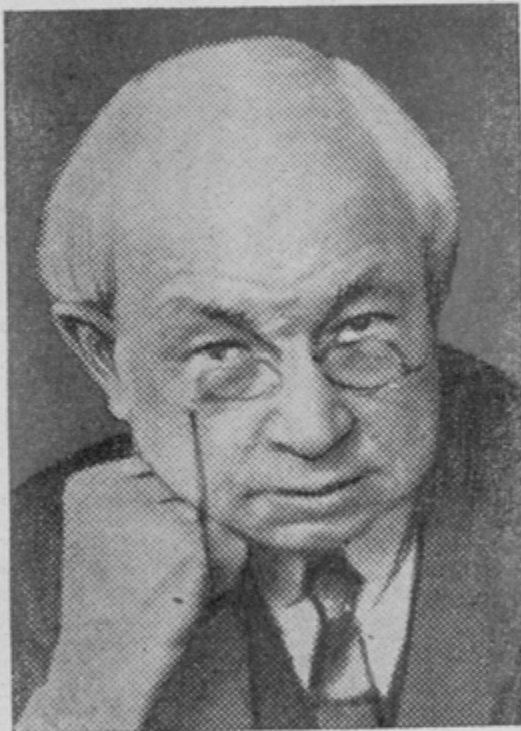
Dem. Teodorescu de mai târziu este redată așa cum o cules-o dela țărani și așa cum trebuia făcută.

Era firesc ca și Teodor Speranția să se lase influențat de pasiunea aceasta mai ales că, sosit la București, intră în centrul de atracție dela „Revista Nouă”, unde domnea absolut filologul B. P. Hașdeu. Pentru aceasta Speranția adună glumele istețe ale poporului nostru, care e meșter mare în acest gen și le prelucreză, îmbracăndu-le în haina măiastră a versului popular. Aceasta este geneza Anecdotelor populare. În prefața pe care o dă în primul volum, scrie: „Ceeace am spus aici, este din gura poporului. Dacă prin urmare veți găsi nepotriviri, să mi le atribuiți mie, nu lui”.

Este evident că Speranția a cunoscut bine sufletul poporului. Chiar Vlahuță, în cuvântul bun pe care-l dăruie întâiului volum de Anecdote populare, recunoaște biruința completă a autorului, accentuând că aceasta n'ar fi fost cu puțință dacă el n'ar fi

cunoscut până 'n cele mai mici amănunțimi, sufletul poporului.

Că a și studiat în direcția aceasta, căutând ca din nou să se apropie de acest „suflet”, e dovadă versul în care scrie aceste anecdote culesse: versul popular, simplu, luminos și curgător. Așa se și explică rezonanța pe care anecdotele au avut-o în pătura rurală. Fiecare țaran se simțea mândru când feciorul lui, la zile mari, îi putea spune „pe din

TEODOR SPERANȚIA

O idee bună

„Asociația britanică a salvatorilor marini” a găsit o metodă originală de a colecta fonduri pe străzile Londrei, atrăgând cât mai mult atenția trecătorilor. Echipat complet, de la ghetete cu tălpi de plumb și până la cască, un scafandru s’a plimbat pe străzi vânzând insigne și colectând bani.

afară”, pățania plină de haz a vreunui biet țigan.

Dar activitatea sa nu se mărginește numai la prelucrarea anecdotelor populare. Inzestrat cu o inteligență remarcabilă, personalitatea lui se manifesta mai în toate direcțiile domeniului spiritual. Astfel, îl întâlnim mai prin toate revistele vremii. Alături de B. P. Hașdeu, Al. Vlahuță, Victor Bilciurescu, face parte din cenacul Convorbirilor Literare. Conferențiar, îl aflăm la mult gustate conferințe dela Ateneul Român, unde vorbește cu mult talent despre folklor. Ca ziarist, îl găsim drept unul din cei mai conștiințioși colaboratori la ziarul „Universul”, unde scrie până la moarte. Ca profesor, este socotit unul din cei mai buni. Mărturie vie că și-a iubit specialitatea, o avem în preocupările lui didactice, lăsându-ne mai multe studii de limba și literatura românească.

În același măsură l-a atras și viața politică în

care a militat serios și s’a ales senator în repetate rânduri.

Deasemeni a ocupat, pentru priceperea lui didactică, și funcțiuni înalte în ministerul instrucțiunii; a fost inspector general în învățământ, apoi director al învățământului secundar.

În lanțul activității lui literare am putea adăuga încă o verigă: aceea că a scris și teatru. Într’adevăr, Speranția a fost și autor dramatic.

Om de o înaltă ținută morală, cult, fără să fie vanitos și nici egoist, modest și cu mult bun simț, Teodor Speranția a cinstit, slujind cu demnitate, toate misiunile ce i-au fost încredințate. Cunoșcând bine sufletul poporului nostru, el a fost totdeauna un bun prieten al țaranului pe care l-a iubit și l-a stimat.

E trist că numai la astfel de aniversări ne aducem aminte de oameni cari au fost și cari, în viață fiind, au rupt din suflet tot ceace aveau mai ales și mai de pret, lăsându-ne moștenire doar amintirea lor, care cu vremea se șterge treptat. Totuș, oamenii aceștia au luptat, au suferit, au sângeraat poate, pentru ca din frământarea lor să se desprindă măcar o fărâamă pe care s’o adăoge la patrimoniul culturii. Idelle generoase de care s’au entuziasmat și’n care au crezut, oare nu înseamnă nimic? Atât să rămână oare, numai o groapă, un nume risipit și din când în când câte-un gând răleț? Oare nu le suntem datori oamenilor aceștia măcar un pic de recunoștință?

Astăzi îngenuchiem în fața mormântului celui care a fost Teodor Speranția, peste care au curs zece ani de uitare. Amintirea lui are pentru noi o dublă semnificație: aceea a omului și aceea a ziaristului. Pe treptele pe cari azi slujim, unii poate foști elevi, iar alții colegi, a slujit și Speranția. A slujit cu demnitate o profesie liberă în care mișcarea scrisului, muncită pe pagini albe cu daltă sufletului, a însemnat o cinste... Suntem pătrunși de acest adevăr. Teodor Speranția ziaristul, răsar din zidurile acestel tribune românești, care e ziarul „Universul”, dublat de cea mai mare și mai însemnată calitate a scrisului cotidian, onerica. Așa îl văd dela masa aceea pe care fila albă îi împropătează și-i întregeste amintirea...

Un singur gând mă muncește din clipa în care m’am apucat să scriu: ce-ar fi oare dacă mâine voi avea fericitul prilej să văd într’o vitrină operele complete ale lui Teodor Speranția, omul care, senin, a cules gluma din graiul poporului și-a făcut-o să trăiască?

Ar însemna răsplata întregii munci dăruită de el pe altarul culturii noastre românești și un pios omagiu adus memoriei sale.

d. c. b.

Calendarul Universul 1940

SEMNE ȘI PREVESTIRI

VOCEA DESTINULUI

Acela care aruncă o piatră în aer, poate să prevadă că ea va cădea înapoi. Dintr'un incident cunoscut, oamenii noștri de stat, diplomații noștri, comercianții noștri pot trage concluzii care comandă sau modifică politica lor. În aceste cazuri nu este însă vorba decât de consecințe necesare (certitudini), sau de efecte relative apropiate (posibilități, probabilități).

Când este vorba de a prevedea un viitor mai puțin apropiat, nu mai există nici certitudini nici probabilități. Pe ce ne putem baza atunci? Din toate timpurile, oamenii au crezut că destinul avea bunătatea să le arate viitorul cu ajutorul unor fenomene, care nu cerea decât să fie interpretate corect. Și chiar Biblia însăși pare să aprobe această credință, când afirmă că sfârșitul lumii va fi anunțat prin semne pe cer.

PREVESTIRI ȘI PRESENTIMENTE. — Printre aceste fenomene, unele, asupra cărora vom reveni, sunt subiective și personale: sunt presentimentele (de exemplu un desgust subit, o teamă care ne cuprinde dintr'o dată). Celelalte sunt obiective și exterioare; sunt prevestirile (trecerea astrelor, întâlniri surprinzătoare, accidente neprevăzute).

Prevestirile bune și rele de altă dată

Istoriile antichității clasice arată foarte bine ce importanță se acorda pe timpul lor prevestirilor. Tit Liviu—spre exemplu—nu povestește niciodată istoria unui război fără să spună mai întâi că el fusese anunțat de fapte de genul următor: statua unei zeițe, care privea de obicei spre nord, s'a întors dintr'odată spre apus; o altă statuă a fost acoperită de sudoare; un lup a tra-

versat o câmpie, o fântână a dat sânge, diametrul soarelui a apărut micșorat, un cocoș s'a preschimbat în găină, poarta unui templu s'a închis singură, un sugaci a început să vorbească, s'a

văzut căzând o ploaie de nisip fierbinte, o ploaie de sânge (fenomene, astăzi foarte bine cunoscute, cari nu sunt decât căderi de nisip, câteodată roșu, luate din deșerturi și antrenate de vânturi).

În curând, credința în prevestiri nu se mai mulțumi cu fapte extraordinare de genul acesta. Ea a vrut să citească viitorul în lucrurile pur și simplu neașteptate. A te lovi cu piciorul de o piatră sau de pragul unei case, să-ți rupi încălțăminte mergând, să cazi, să întâlnești un lup sau un șarpe, să auzi din întâmplare o vorbă trufașă, iată tot atâtea prevestiri rele. Dar existau și prevestiri bune; de exemplu, să strănuți înainte de amiază, să întâlnești o furnică, o albină, un porumbel. Mai mult încă: dacă pleoapa dreaptă se „bătea” era un semn excelent.

Credulitatea împingea atât de departe lucrurile încât nimeni nu mai făcea nimic fără să consulte în prealabil preoți anume însărcinați să interpreteze prevestirile. Erau augurii.

AUGURII. — Acești ghicitori lucrau după o metodă complicată dar precisă. Ei observau, în special sborul și cântecul pasărilor, tunetele și fulgerele, animalele sacrificate și poarta de mâncare a puilor sacri.

SBORUL PASĂRILOR. — Pentru a-l observa ritual, augurul se urca pe o platformă și delimita, cu ajutorul unui baston numit *lituus*, un spațiu din cer, pe care îl contempla. Dacă prin acest spațiu trecea spre dreapta un porumbel, o lebădă, o turturea, era semn bun. O pasăre sburând spre stânga era semn rău. Și dacă, din nenorocire, a-

Aurora boreală, care a acoperit subit toată Europa într'o noapte din Ianuarie 1938, este un fenomen atât de rar în regiunile noastre, încât mulți au voit să vadă în el anunțarea unor mari evenimente. Ei și-au amintit că iarna din 1870 fusese martora unui fenomen asemănător. Iată ceva care nu-i deloc de natură să ne dea curaj. Dar ce trebuie să credem despre asemenea prevestiri?

ceastă pasăre de rele prevestiri era un corb sau o rândunică, prevestirea se verifica fiind complet nefastă.

În latinește, stânga se spune sinistra. Și celace este amenințător noi numim încă sinistru.

PUII SACRI. — Într-o întru și supraveghiați de auguri, aceste păsări erau duse în colivia lor, la momentul dorit, pe locul fixat dinainte. Li se arunca hrana. Dacă ei o ciuguleau gungurind fără a se lăsa distrați, era o prevestire fericită. Dar dacă refuzau, sau băteau din aripi, dacă în loc să mănânce cântau, era semn rău. Era mai bine atunci să nu fi plecat la război sau să fie amânată pentru mai târziu întreprinderea unui proiect.

ANIMALE SACRIFICATE — Când victima înjunghiată înaintea altarului cădea dintr-o singură lovitură și în tăcere, prevestirea era fericită. Era nenorocită dacă, din contră, victima se mișcă sau țipa căzând. Se făceau prevestiri și după starea măruntaelor.

Religie și șarlatanie

ȘARLATANII. — Se vede cât era de ușor pentru auguri să intervină în multe cazuri în politică. Le era de ajuns să îndoape sau, din contra, să facă să postească puii sacri înainte de ceremonie. Astfel, această prevestire, ca și toate celelalte, sfârși prin a nu mai influența decât pe creduli. Un roman celebru, Caton, a ajuns din cauza aceasta să spună că doi auguri nu se puteau întâlni fără să rădă, știind foarte bine ce era șarlatanie în funcțiunile lor. Un alt roman, un consul hotărât să angajeze o bătălie, consultă mai întâi puii sacri. Cum ei prevestiră lucruri bune, el murmură: „Am făcut bine, altfel aș fi pussă bea (i-ași fi înecat)“.

RITURI DE APĂRARE. — Când semnele erau funeste, cel care consulta augurii se ruga zeilor. Formula rituală: „Să întoarcă dela noi această prevestire Jupiter!“ a trecut în proverbe.

Fiecare evita cuvintele nefaste, acela de moarte, spre exemplu. Iată pentru ce, când a vrut să anunțe sfârșitul unor criminali, în loc să strige „au murit“ Cicero pronunță cuvintele celebre: „au trăit“.

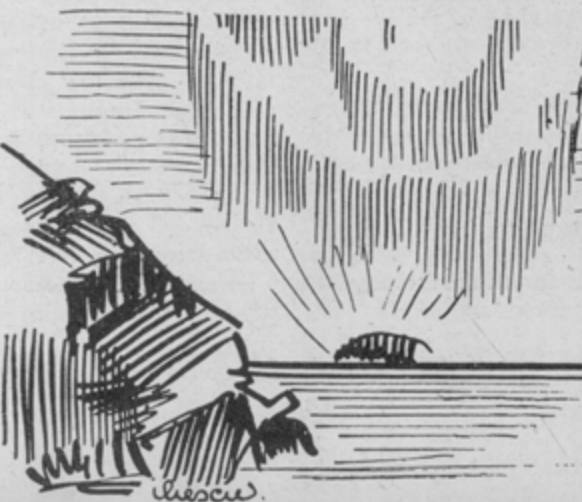
În sfârșit, amintire a riturilor magice, se asigura fericirea în viață a unui copil, dându-i un pronume protector, Faustus, de exemplu (protejat) sau altele, cari ne-au rămas și nouă: *Beatrix* (fericita) sau *Felix* (fericit).

Prevestirile de azi

Timpu nostru acordă din ce în ce mai puțină atenție tuturor acestor semne. Și totuși, ce de urme ne-au rămas! Dacă rândunica ne apare mai degrabă de bun augur, dacă ciocăria cântând ne prevestește lucruri bune pentru afaceri, alte păsări ne displac totdeauna. Să nu vorbim de corbul macabru. Dar folositoarea bufniță! În anumite ținuturi mai e ținută și azi în cruce la poarta grajdului. Dar păianjenii! Cel pe care îl vedem de dimineață și care prevestește nenorocire, nu-l luăm drept un mesager de nădejde dacă îl vedem seara? Și cometele, nu-și păstrează reputația de a prevesti recolte bune de struguri? Cuvintele auzite la întâmplare nu mai sunt ținute drept semne. Totuși, dacă Sfântul Francisc de Assisi a devenit un model de umanitate, a fost pentru că întrând întâmplător într-o biserică, auzi vocea destinului său în aceea a unui predicator, care spunea ascultătorilor săi: „împărțiți bunurile voastre săracilor“. Și

căți oameni nu deschid la întâmplare cărți de rugăciuni sau de cugătări să găsească un sfat sau o încurajare.

Superstiție? Că toate semnele sunt sau nu oracolul destinului, esențialul este să le interpretăm pentru binele fiecăruia și al tuturor.

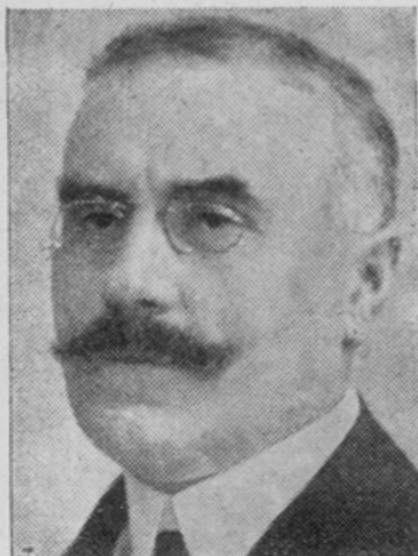

Calea

1940

lescu

Sărbătorirea d-lui Consilier Regal
Prof. Dr. C. Angelescu
cu prilejul împlinirii
vârstei de 70 ani

Ziua de 23 Iunie a anului trecut a fost zi de sărbătoare pentru lumea noastră culturală. Trei dintre instituțiile de seamă ale vieții științifice au sărbătorit pe unul din cei mai străluciți pionieri ai culturii românești, d. prof. dr. C. Angelescu, cu prilejul împlinirii vârstei de 70 ani.

Intr'un cadru intim dar solemn, membrii comitetelor Ateneului Român, Academiei de medicină și Institutului de științe al României au adus omagii de recunoștință și admirație președintelui lor, pentru activitatea sa neobosită, timp de mai multe decenii, pe teren științific, cultural și mai ales, pentru clădirea sufletească a României Noii, prin chemarea la viață a masselor mari ale poporului.

Pergamentul citit și înmănat sărbătoritului cu această ocazie este un document care merită să fie reprodus în întregime, el reprezentând o pagină de sinteză a unei strălucite activități culturale în slujba neamului:

București, 23 Iunie 1939

D-lui Prof. Dr. Constantin Angelescu

Președinte al: Ateneului Român, Academiei de medicină, Institutului de științe al României (fost: Academia de științe din România)

„Asociațiile de cultură, care au cinstea să vă aibă ca președinte, se folosesc de prilejul

celor șaptezeci de ani de viață pe care îi împliniți astăzi, ca să vă aducă prinosul bucuriei lor curate și al dragostei lor calde.

Noi prețuim și cinștim în președintele nostru, nu numai pe omul de știință eminent, pe marele cetățean al țării, dar mai ales personificarea cea mai desăvârșită a energiei creatoare. Sunteți, domnule președinte, una din acele ființe rare, la care gândirea nu există decât ca ferment al faptei și la care fecunditatea inspirațiilor e urmată totdeauna de bogăția realizărilor.

Opera săvârșită de d-voastră vă așează printre cei mai aleși fii ai țării. În cea mai critică perioadă ce a urmat războiului de întregire, v'ați asociat numele la reconstrucția țării, în partea cea mai delicată: consolidarea unității naționale prin școală și înălțarea sufletească a neamului prin cultură. Ați dat școlii românești căminul care îi lipsea, și din ceea ce adeseori era o ficțiune ați făcut o realitate plină de viață. Înfăptuirile dvs. pe acest teren au perspective atât de vaste încât ar putea să scape putințelor de cuprindere ale contemporanilor. Prin ele, numele d-voastră a devenit un simbol al muncii creatoare și al patriotismului românesc; el a pătruns adânc în masele populare, care îl pronunță cu venerație. Viitorul vă va închina una din cele mai frumoase pagini din istoria năzuințelor de așezare sta-

tornică și sănătoasă a neamului românesc, după marea convulsie ce ne-a dat unitatea națională.

Peste ființa d-voastră anii au așternut numai mireasma primăverilor și au revărsat numai seva împropiărilor de forță. Sunteți o pildă elocventă a adevărului că în munca închinată neamului, tinerețea nu se socotește după calendar, iar activitatea publică nu e țărnută de articole de regulament; și una și cealaltă sunt expresii ale puterilor creatoare ce zac în suflete. De aceea, în ziua împlinirii a șaptezeci de ani de viață rodnică, ne apăsăm nu numai ca o mărturie vie a meritelor unei generații trecute, dar ca o nădejde statornică a zilelor de mâine care au nevoie, mai mult ca oricând, de întovărășirea avântului cu reflexiunea, a spontaneității cu experiența.

Colaboratori apropiați ai dv. pe ogorul creației științifice și al răspândirii culturii, împărțându-ne din reflexul dinamismului dvs. creator și al optimismului dvs. fecund, noi prindem prilejul așezării acestui jalon nou pe calea înflorită a unei vieți de muncă, pentru ca să revărsăm asupra ființei dvs. scumpe belsugul simțimentelor pe care apropierea de ea le-a sădit în sufletele noastre.

Ale Tale dintru ale Tale.

Fie ca noul deceniu ce începe a-și depăna șiragul anilor, să adauge flori noi la cununa recunoștinței unei națiuni întregi, iar domniei voastre să vă aducă cât mai multe și mai curate satisfacții sufletești.

Semnatarii pergamentului, membrii comitetelor celor 3 instituții culturale și științifice de sub președinția sărbătoritului, sunt personalități de seamă ale lumii intelectuale, bine cunoscuți prin activitatea, prin trecutul lor, d-nii: Stelian Popescu, G. C. Dragu, Ștefan C. Ioan, dr. D. Danielopol, G. Tașcă, Radu D. Rosetti, Al. G. Donescu, prof. dr. C. Bacaloglu, prof. Gh. Arghirescu, prof. dr. I. Bălăcescu, g-ral Șt. Burileanu, prof. E. Bădărău, Ion M. Bottez, dr. S. Nicolau, prof. dr. Fr. I. Rainer, prof. D. N. Burileanu, prof. dr. N. T. Deleanu, prof. Constant Georgescu, prof. C. Otin, prof. E. Angelescu, prof. G. Lefteriu, Șt. Brăiloiu, prof. dr. G. Udriski, prof. Ghermani, prof. dr. D.

Manolescu, prof. dr. Manicatide, prof. Grașoski, prof. Popescu-Voitești, g-ral Gr. Constandache, E. Neculce, C. I. Parhon, dr. Poenaru-Căplescu, prof. N. Ionescu-Matiu, I. B. Bobescu, prof. I. Grințescu, Miron Nicolescu, I. I. Gabrea și Cr. Popescu, toți prezenți la solemnitatea înmânării lui.

Gestul sărbătoririi președintelui lor, cel dintâi între cei aleși, are și de aceea, o înaltă însemnătate morală.

Mulțumind colegilor din cele trei comitete cari au luat inițiativa sărbătoririi, d. consilier regal prof. dr. C. Angelescu a ținut să împartă omagiile binemeritate ce i s'au adus, cu acei cari, înțelegându-l, nu i-au precupețit concursul lor, pentru realizarea marelui acțiuni culturale căreia sărbătoritul s'a dedicat cu tot sufletul.

La banchetul ce a urmat seara, cel dintâi a luat cuvântul d. prof. Ștefan C. Ioan, în numele Ateneului Român, relevând, din înfăptuirile sărbătoritului, în afară de opera de ridicare a învățământului și de propășire a culturii naționale, realizările la Ateneu, pe care l-a dotat cu bibliotecă, sală de spectacole, de expoziție, frescă, orgă, pinacotecă.

După ce au mai vorbit reprezentanții celorlalte instituții, d. Al. G. Donescu a subliniat că secretul operei sărbătoritului stă în aceea de a fi știut să stârnească interesul și entuziasmul mulțimii pe care o chema la viață. Iar d. Stelian Popescu, situând pe sărbătorit în cadrul istoriei noastre contemporane, a arătat că dintre toți miniștrii de până acum ai instrucțiunii, doi oameni vor rămâne pentru totdeauna în istoria învățământului românesc: Spiru Haret și dr. C. Angelescu.

Fostul ministru al școalelor, răspunzând dovezilor de prietenie ce i s'au arătat cu această ocazie, a ținut, sub formă de amintiri, o frumoasă lecție de istorie trăită. Sărbătorirea s'a încheiat cu un cuvânt omagial pentru Suveranul țării.

Insemnăm aici rândurile de față, ca un modest omagiu profesorului dr. C. Angelescu, pildă vie de muncă stăruitoare, pornită dintr-un suflet curat, pentru ridicarea patriei.

Liviu Mirescu

București
Str. Brezoianu, 23-25
Telefon 3.30.10

Abonamente:
Pe un an 750 Lei • Pe 6 luni 380 Lei
Pe 3 luni 200 Lei • Pe 1 lună 80 Lei

BIBLIOTECA
AGRICOLĂ
A ZIARULUI
UNIVERSUL

A detailed black and white illustration of several wheat stalks with full, ripe grains, positioned vertically on the left side of the main title area.

Agricultori!

Cele mai bune sfaturi
care vă vor folosi și
vă vor aduce câștig, le
găsiți în BIBLIOTECA
AGRICOLA a ziarului
UNIVERSUL

100

Un număr
48-64 pagini
LEI 10

G. CHIROVICI

C E R E T I C A T A L O G U L

Pe marginea singurătății

Nimic nu te invită mai solemn la singurătate ca un lac cenușiu pe care vântul tremură bucăți sfâșiate de cer. Oricât s'ar spune că singurătatea e o mobilă de interior, în oglinzile căreia nu sclipește decât soarele ascuns al propriei tale personalități, eu cred că privilegiul acesta care te face să crezi în asemănarea cu Dumnezeu, e uneori o răsfrângere a peisagiului. Prietenul meu Ovid, care e un pasionat admirator al lui Rilke, îmi vorbește deseori despre singurătatea omului trist dela Duino. Sunt sigur că prietenul meu face greșala de a crede într'un anumit tip de singurătate, într'o singurătate pe care încearcă să o adopte și să și-o apropie, ca pe o haină sau ca pe o metodă specială de a câștiga la ruletă. În rătăcirile noastre prin oraș am încercat să-l conving că a fi singur înseamnă a fi tu însuși, limpede și desăvârșit tu însuși, ca un pahar cu apă rece pe o tavă de argint. Există un singur tip perfect de singurătate: acela care-ți convine. E inutil deci să cauți în pledoariile, chiar geniale, ale altora, un bun pe care e de ajuns să-l răscolești în propriile tale adâncuri pentru a-l găsi.

Mă gândeam zilele trecute la această unică valabilitate a singurătății și aveam cu

atât mai multe șanse de a ajunge la o concluzie acceptabilă, cu cât rătăceam singur pe malul unui lac din marginea orașului. Ovid dădea unul din acele examene fără nume și fără timp, pe care le ghicești, dificile și infundate în necunoscut, ca o insulă dincolo de „hic sunt leones”.

Plouase câteva zile în șir și cerul păstra încă rămășițele inofensive ale norilor,

prin spărturile cărora țâșneau, din când, în când, razele unui soare bolnav de Nord și amurguri fără număr. Vara trăia numai în luciul festiv al ierbii și al frunzelor curate și proaspete ca niște fete de Duminecă. Pe marginea lacului, încremeniți în răbdare, câțiva cetățeni pândeau momeala dela capătul undiței cu o atenție placidă și totuși pasionată, care mă făcea să descopăr în fiecare dintre ei un adept fanatic al bățului cu sfoară. Sufla un vânt ușor care încrețea fața apei și îndoaia sfoara undițelor într'o curbă grațioasă, care ascundea totuși, la un capăt, moartea. O barcă încărcată cu fân coșit se apropia de țărm și mirosul ierbii tăiate de curând dădea aerului nu știu ce majestate primitivă. Departe, dincolo de maluri, un înalt coș de fabrică încremenise pe cer ca penelul unui pictor, mort cu mâna pe pânză. Aici trăise și se descoperise pe sine Vladimir Noaptes.

Timpanele mele de citadin, obosite de sgomot, respirau tăcerea cu recunoștința unei tobe în repaus. Sau poate era numai un sgomot mai mic în această margine de cetate, o atmosferă în care sunetele ajungeau de departe, innăbușite și moi.

Singurătatea m'a învăluit fără să o chem, ca un amurg

„Pavăza buzelor”

O elegantă doamnă a constatat cu surprindere, după ce și-a schimbat rochia, că roșul buzelor a lăsat urme pe mătase. Soțul ei, profesor universitar, a inventat „pavăza de buze” pe care o arată fotografia noastră: e un mic fluture de hârtie sterilizată, care se ține între buze și împiedică roșul să se întipărească pe rochia.

sau ca o boală care nu aşteaptă invitaţie. Imi inchipui tristeţea organică a oamenilor din Nord, crescuţi în faţa apelor cenuşii ale mărilor, cu sufletul impregnat de culoarea aceasta care nu înseamnă moarte, ci o veşnică amintire a ei. Înţeleg dorul lor de a se apropia unii de alţii, de a fi în societate, de a nu se simţi singuri în peisagiul acela solemn în care chiar Dumnezeu e mai mult o spaimă decât un sprijin. Sociabilitatea e o consecinţă a acestei spaime, o cauză acceptabilă a cluburilor engleze, a asociaţiilor scandinave, a corurilor germane. Viaţa în grup, braţ lângă braţ şi suflet lângă suflet, apare ca singurul leac al acestei groaze cosmice, pe care omul din Sud nu o cunoaşte. Cenuşul acela putea fi pentru mine, care nu sunt un nordic, cea mai perfectă integrare în singurătate, oferindu-mi toate aspectele exterioare ale peisagiului, fără a-mi inocu-

— Ai fi mulţumit dacă ţi-aş da un cec de 500.000 lei?!

— Bine'nţeles că da!!...

— Atunci uite ce e!! L'am completat eu! Tu n'ai altceva de făcut decât să-l semnezi.

la spaima de care suferă atavic popoarele septentrionului.

În seara răcoroasă care cădea printre nori, peste apele agitate, plimbarea mea a fost cel mai puternic argument împotriva teoriei lui Ovid. Pânze albe, aplecate de

vânt, legăneau siluete subţiri de bărci elegante şi o muzică a răsunat undeva, purtată de briză, împrăştiată şi iarăşi aproape, ca un val capricios. Singurătatea mă înconjurase, pătrunzându-mă odată cu răcoarea amurgului şi o tristeţe blândă m'a înfăşurat, purtându-mi paşii pe aceleaşi alei, într-o rătăcire fără ţel. Singurătatea fusese mai întâi dincolo de suflet, în apele plumburii şi în vântul inserării — şi abia apoi în mine. Aş fi vrut să am alături prietenia volubilă a lui Ovid, ca să dăram o teorie care, în fond, poate fi valabilă din punctul lui de vedere. Căci există o singură singurătate adevărată şi perfectă: aceea care creşte din sinceritatea fiecăruia. Cea care vine din afară, oricât de puternică, nu face decât să umple un tipar şi să dea glas unei coarde care, în fiecare om, cântă altfel.

VINTILA HORIA

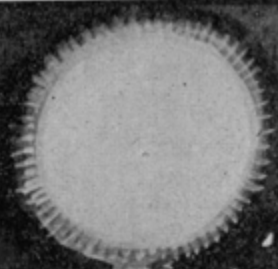

— Ce ţi-a spus tata când a aflat că nu poţi să dormi din cauza mea?

— Mi-a oferit un loc de paznic de noapte în fabrica lui.

Calendarul Universul 1940

DRUM

Printre cimbru și susai,
mărăcini și crânguri,
suflete, urci drum spre rai
peste mari parânguri.
Stelele cu plisc hain
vin ca șoimii 'n sboruri.
La răspântii de senin
Sfinții țin soboruri.

În păduri cerești de tei,
ciobănind mioarce,
stă pe prispă de bordei
Sfânta Luni și toarce.
Te-o 'nțoli în roșu strai,
ca să-ți fie zale
când cometele din rai
îți vor da târcoale...

Sfânta Miercuri, lângă lac
sur ca mătrăguna,
are casă cu cerdac
și'n cerdac stă luna.

Ea ți-o da botfori de fier,
să calci fără teamă
pe furtunile din cer
și pe ploii de-aramă.

În bordei de rosmarin
șade Sfânta Vineri.
Ți-o da azimă și vin
și doi vulturi tineri,
peste munți de jerăgai
calea să-ți arate
către crinii-albaștri ai
Maicii-Prea-Curate...

Dar ajuns la Precista,
în dumbravă lină,
ca un spic vei tremura
de-atâta lumină.

Peste rănilile-ți de ieri,
Fecioara Maria
miere-o pune și tăceri, —
Fecioara Maria.

Și mi te-o culca, blajin,
bună ca o soră,
în beteala unui crin,
lângă auroră.

RADU GYR

Stațiunile BALNEOCLIMATICE

în
trecut
și
• astăzi

de R. SEIȘANU

nici atât de primitive după cum ar bănuie cei ce nu cunosc istoria decât din manualele școlare. Romanii, în epoca lor glorioasă de expansiune și de afirmare puternică a suveranității lor quasi-universale, prin geniul lor constructiv și prin spiritul lor organizator, au realizat progrese în materie de căi de comunicație și de transporturi. Imperiul lor era străbătut de o rețea de drumuri admirabil construite și bine întreținute. Dacă astăzi călătorim în vagoanele de dormit ale Companiei Internaționale, Romanii bogați și demnitarii imperiului călătoreau în **carruca dormitoria**, adică în trăsură de dormit. Unele trăsură dispuneau de aparate cari înregistrau distanțele străbătute....

Iată străbunii vagoanelor de dormit și ai taximetrelor. Dar oricât de bune erau drumurile imperiale sau consulare și oricât de comodă ar fi fost pe atunci călătoria într-o **carruca dormitoria**, cu, sau fără marcarea stațiilor parcurse pe ceas, tot n'ar fi putut veni în stațiunile balneo-climatice din Italia și din celelalte provincii ale statului roman, un număr mare de vilegiaturiști, dacă n'ar fi fost asigurate pretutindeni ordinea și siguranța publică. Iată ce ne spune în această privință Aristide din Smirna, care a trăit în epoca de prosperitate a imperiului roman:

„Nu-i oare fiecare liber astăzi să se ducă unde-i place?

„Nu sunt toate porturile în plină activitate?

Omul modern crede că numai în epoca sa de „civilizație“, grație progresului înregistrat de viața socială și economică, au luat dezvoltare călătoriile, turismul și așa numită vilegiatură în stațiunile balneo-climatice. — fie pentru căutarea sănătății, fie pentru considerațiuni mondene. Totuși, și strămoșii noștri din antichitate făceau călătorii, nu numai pentru afaceri, ci și de plăcere, organizau excursiuni în regiunile muntoase, sau la mare; ba petreceau o lună sau două — ca și noi — în stațiuni balneo-climatice, cari nu erau nici atât de puține și

„Nu oferă munții călătorilor, aceiași siguranță ca orașele locuitorilor lor? N'a dispărut de pretutindeni teama? Greci și barbari pot acum să se ducă ori unde vor afară din țara lor cu averile lor, ca și cum s'ar duce dintr-o patrie în altă patrie. Nici porțile Ciliciei, nici străzile drumuri ce prin nisipuri conduc din Arabia în Egipt, nici munții inaccesibili, nici adâncimea riurilor, nici firea neprimitoare a triburilor barbare, nu mai sperie pe nimeni; pentru a se bucura de o siguranță perfectă în toate părțile, ajunge ca cineva să fie **roman**“.

Iată ceea ce au știut să facă Romanii sub dominația lor. În asemenea condiții nu trebuie să ne mirăm că Romanii făceau călătoriile în provinciile cele mai îndepărtate ale imperiului; iar în plin sezon, stațiunile balneare din Italia, din Grecia, din Dacia, ca și din provinciile asiatiche, erau pline de vizitatori, — atrași, fie de necesitatea băilor minerale pentru sănătatea lor, fie pentru plăcerile nenumărate ce le ofereau și pe atunci, ba poate într-o măsură mai mare, din cauza moravurilor sociale, viața în vilegiatură. Două stațiuni au fost celebre în antichitate: **Baliae**, din Italia, așezată într-o poziție admirabilă pe țărmul

Calendarul Universul 1940

golfului Napoli și **Aedepsus** din Grecia (Eubeia). Stațiunea **Baiae** era renumită pentru apele sale termale, pentru somptuoasele sale palate și vile, ca și pentru serbările și petrecerile publice sau particulare, ce vrăme de 5 secole au distrat și încântat milioane de vizitatori și vizitatoare. Poetul **Horatius**, care a fost și el în această celebră stațiune balneară, scrie: „Nici un loc de pe pământ nu întrece în frumusețe **Baiae**“. Aci, în plin sezon, se întâlneau tot ce Roma avea mai rafinat și elegant. Bineînțeles că nici curtezanele nu lipseau. Această floră pare a fi fost abundentă în **Baiae**, deoarece **Seneca**, filosof și moralist, ne spune că zeița **Venus** venea acolo cu fiul ei **Cupidon** și deaceia multe doamne respectabile apăreau în această stațiune periculoasă ca **Penelope** și o păraseau ca **Elena**... Iar despre bărbații ce-și făceau vilegiatura în această localitate, **Seneca** spunea că se înapoiau la Roma cu „inima rănită“. Intre ei, citează și pe poetul **Ovidiu**.

Tot filosoful **Seneca** — observator obiectiv și rece — ne-a lăsat o descriere a vieții unui vilegiatist roman în faimoa-

sa stațiune. Iată descrierea lui: „Toată lumea petrece și sgomotul te asurzeste. De dimineată atleții fac exerciții cu greutatea lor de plumb, răsuflă greu, gem, sau se prefac că sunt copleșiți de greutatea ce le ridică și le coboară, alternativ; jucătorii cu mingea angajează partida lor; un maestru în arta de a smulge părul dela subțiori, șueră într-una până îi cade un client în cursă. Atunci operația începe. Maestrul nu mai șueră; dar țipă clientul. Toți negustorii, cârciumarii, plăcintarii, cofetarii și cârnățarii, au fiecare o particularitate a lor de a-și anunța și recomanda trecătorilor ameteți, marfa lor. Apar apoi, mai târziu, vilegiaturiștii. Unii se instalează în corturi pe plajă, unde se țin intrigi și se pun la cale aventuri galante. Urmează mesele bogate cu stridii din lacul **Lucrin**. După amiază societatea se duce la cursele de tauri; iar seara, la teatru, unde se reprezintă o dramă, sau se execută dansuri lascive. Seara, pe lacul **Lucrin**, bătaie de flori. Iată câteva bărci ușoare, cu sidef, sau argint, cu pânzele de purpură, sau de in, ornate cu picturi erotice, purtând numele stăpânilor lor, vâsle de cele mai elegante curtezane. Plimbările în bărci pe apele lacului ce strălucesc sub ra-

Peisaj din Harghita.

zele argintii ale lunii, se prelungesc până noaptea târziu, în cântecele amorezaților și în bătaia florilor“.

Această descriere a lui **Seneca** poate să fie și o mustrare la adresa acelei tineret roman care nu părea dispus să practice virtuțile recomandate de filosofii stoici, dar ea ne oferă și câteva aspecte interesante din viața stațiunilor balneare mondene romane. O altă stațiune balneară din antichitate, **Aedepsus**, din Grecia, era celebră pentru izvoarele sale termale. Ea atrăgea lume din toate părțile imperiului roman.

„**Aedepsus** — spune **Plutarh** — este un orașel din țara noastră, unde se fac băi cu apă caldă de izvor favorizat de natură și oferind toate plăcerile cuvincioase. Are destule locuințe, încât e un hotel public pentru toată Grecia“.

Vedere din Călimănești.

Alte stațiuni cu izvoare minerale cunoscute în antichitate au fost **Clusium**, **Apone** și **Cutilae**, în Italia; **Aquae Mattiacae** (Wiesbadenul de azi) și **Aureliae** (Baden-Baden de astăzi) din Germania; **Aquae Helveticae** (Baden de lângă Viena); **Neri**, **Aque Bormonis**, **Luxovium**, **Alesia**, A-

●
Plaja Mamaia.

influenței lor, apele pot să tămăduiască pe bolnavi, sau să întinerească pe cei mai vârstnici. Așa se explică pentru ce vizitatorii cari se tămăduiau într-o stațiune balneară, își manifestau recunoștința lor prin inscripții elogioase la adresa zeului respectiv, în care lăseau să se înțeleagă efectele miraculoase ce le-au avut băile din acea localitate. Din sta-

ani au făcut băi la Mehadia: **Calpurnius Julianus**, guvernatorul Moesiei superioare, **C. Julius Galus**, guvernatorul Daciei, **Simonius Julianus**, proeses **Daciarum** și numeroși prefecti de legiuni, preoți augurali și doamne din elita societății romane. Dar mai aflăm din câteva inscripții, asasinatelor ce s-au săvârșit în jurul băilor Mehadia de bandele de tâlhari. Astfel, a fost asasinat **Lucius Basus**, decurionul Municipiului **Dobreta** din apropiere, — Turnu Severin de astăzi. Fata unui alt cetățean din **Dobreta**, **Ucudius Baedarius**, care trebuie să fi fost după nume un dac romanizat, a fost asasinată și tatăl ei a ridicat un monument funerar în interiorul stațiunii balneare, pe a cărui inscripție se spune că nefericita a fost ucisă în împrejurimi, dar moartea sa n'a rămas nerăzbutată de zei, — ceea ce înseamnă că asasinii au fost prinși, judecați, condamnați și executați.

În Dacia Romană, adevărata **Dacia Felix**, afară de Băile Herculane, mai erau stațiuni balneare cercetate în timpul veri de strămoșii noștri: **Ad Aquas**, — Călanul de azi de pe valea Streiului, din țara Hațegului; aproape de Mureș era o altă stațiune balneară, acolo unde sunt astăzi **Băile Giogiului**. Se ducea lumea dacoromană și la băile de mare, la **Tomi** — Constanța noastră de astăzi.

Cunoaștem numele unui singur vizitator roman: **Caius Prastina Mesalinus**, care a înălțat la **Tomi** un altar de marmoră în cinstea zeului Io-

que **Sextiae** (Aix-les-Bains) din Galia (Franța) și **Băile Herculane** de lângă Mehadia. Așa dar, cele mai cunoscute și moderne stațiuni balneare de astăzi au fost întemeiate de romani. Faptul acesta nu trebuie să ne mire.

Romani au dat o deosebită atenție băilor, deoarece ei credeau că fiecare izvor termal este binefăcător sănătății, ba conține elixirul tinereții și al iubirii și sub protecția unui zeu local, al zeului **Hercules** sau al zeiței **Hygeia**, și grație

țiunea balneară romană **Climitum**, **Plinius** cel tânăr scria unui prieten al său la Roma, rândurile acestea: „Între altele vei putea să citești aci numeroase inscripții pe pereți, dintre care unele glumețe, amestecate printre cele serioase, cari te-ar înveseli“. Alții ridicau altare — votum — în cinstea zeului apelor. Asemenea inscripții s-au găsit și la **Băile Herculane**. Din câteva inscripții, — cari s-au păstrat până azi — aflăm că acum 1800

cal, pentru ca băile de mare să-i dea sănătate.

Mai târziu, în evul mediu, a început să atragă vizitatori o localitate modestă din Boemia, numită **Carlovi Vary**, pentru izvoarele sale calde — care a devenit celebra stațiune **Karlsbad**. După dr. Wenzel Payer, cel dintâi autor medical, care a descris în 1521 însemnătatea apelor termale dela Karlsbad, se făceau acolo băi în condițiuni foarte cîudate. Bolnavii stăteau 11 ceasuri în baia caldă, până ce pielea lor se înroșea și crăpa. Medicii spuneau că în modul acesta ies toate părțile necurate din sângele bolnavului. După acela, bietul pacient era nevoit să urmeze alt tratament pentru vindecarea arsurilor de pe piele. Wenzel Payer e cel dintâi care a introdus în tratamentul balnear cura prin **apa de băut**, care a făcut senzație în epoca sa. El spune: „Am spus că trebuie **băută** apa minerală. Asta pare ceva nou multor persoane, deoarece până acum nu se servea apă decât pentru băi și ea nu se bea decât numai în cazuri extraordinare“.

Pe la mijlocul sec. XVI-lea, cura la Karlsbad începea printr-o purgație energetică. Bolnavul bea apa — câte 20-60 de pahare — dimineața, culcat în pat, într-o cameră încălzită. În baie, bolnavul sta 4-5 ore, până când pielea se înroșea. O altă purgație energetică, sfârșea cura. Abia în sec. XVIII-lea s'a renunțat la această cură drastică. Din acea epocă s'a păstrat un document — o poezie în latinește, compusă din 18 hexametri în care se aduc

laude termelor lui Carol al IV-lea, adică băilor dela Karlsbad, pentru minunatul lor efect curativ. Cei cari au vizitat această celebră stațiune balneară au putut citi poezia în traducerea franceză făcută de un gentilom francez, care în 1582 a făcut și dânsul o cură la Karlsbad.

Să trecem acum la stațiunile noastre balneare. Cu toate că în țara noastră avem numeroase izvoare minerale, totuș ele au fost descoperite în epoca modernă; iar stațiunile noastre balneo-climatice au luat ființă abia de câteva decenii.

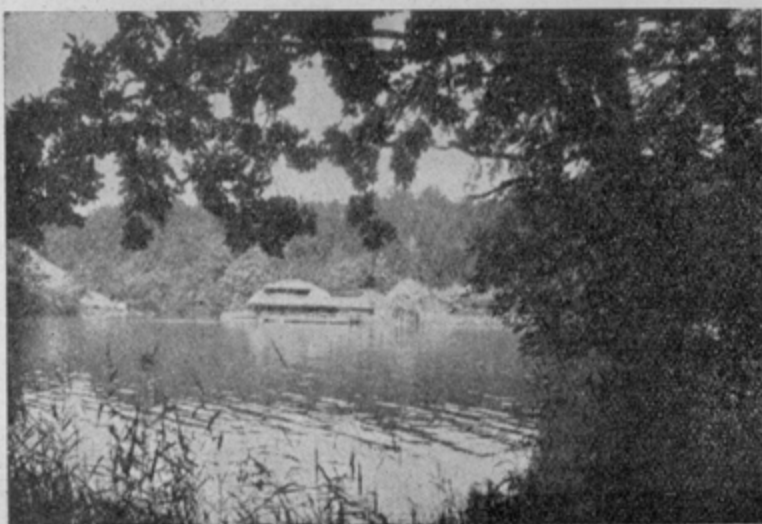
Pe la începutul secolului trecut, Românii bogătași se duceau vara în Transilvania, la băile Tușnad, Vâlcele și Borsec. Pela mijlocul lunii Iunie porneau numeroase **chirvane** din București, Focșani, Brăila, Craiova și alte orașe, încărcate cu saltele, plăpumi, perne și alte obiecte gospodărești și în formă de caravane treceau Carpații pela Brașov și de aci porneau spre băile Tușnad, Vâlcele și Borsec. Toată vara treceau caravanele acestea cu vilegiaturisti din țara românească pela Brașov, oferind spectacolul pitoresc al unui grup de emigranți. Românii au început să viziteze băile dela Borsec după anul 1830, căci stațiunea aceasta balneară a fost pusă în exploatare în 1827. A început să se facă propagandă pentru facerea băilor în localitățile cunoscute din țară, care au izvoare de ape minerale, dela 1860 încoace. Izvorul cald dela Căciulata a fost descoperit de doi călugări dela

schitul din ostrovul Călimănești, la începutul sec. XIX-lea, dar el a fost pus în valoare mai târziu. Izvoarele dela Govora au fost descoperite în 1878. Parlamentul nostru a votat în 1886 un credit de 1.000.000 lei pentru captarea izvoarelor dela Govora și construirea unui stabiliment de băi. În ziua de 15 Iunie 1875, cu prilejul inaugurării societății de hidrologie din București, Regele Carol I a spus: „Cum a fost cu puțință ca izvoarele noastre tămăduitoare să ne fi rămas până acum, nouă și Europei, aproape necunoscute?“ Regele Carol I a contribuit cel dintâi la punerea în valoare, a stațiunilor noastre balneare.

Într-o conferință ținută la Ateneu în 1896, în prezența Regelui Carol I, doctorul Ga-

Poiana Tapului:
Cascada „Urlătoarea“

Sovata

roflid spunea: „Pentru ca apele noastre minerale să prospere și să poată aduce foloase țării, fiindcă avem ape minerale care pot aduce la șipotul lor pătimiși din alte țări, precum merg la stabilimentele bune ungurești, se cere întâi să le dăm noi înșine valoarea meritată. De la medici noștri atârnă ca apele minerale ale țării să se facă cunoscute în valoarea lor curativă, pentru ca faima lor să străbată țara și să treacă chiar și peste fruntariile ei; să facă ce-au făcut alte națiuni pentru apele lor, să le studieze și să publice monografii“.

De atunci stațiunile noastre balneare au început să progreseze, dacă luăm în considerație situația de acum 50 de ani când am avut numai câteva stațiuni balneare, Slănicul Moldova, Călimănești, La-

cul Sărat, Băltătești, Strunga, Tg.-Ocna, Năstăsache, Câmpina și Balta Albă. Nu urmează de aci că publicul nu vizitează și alte localități cu izvoare mi-

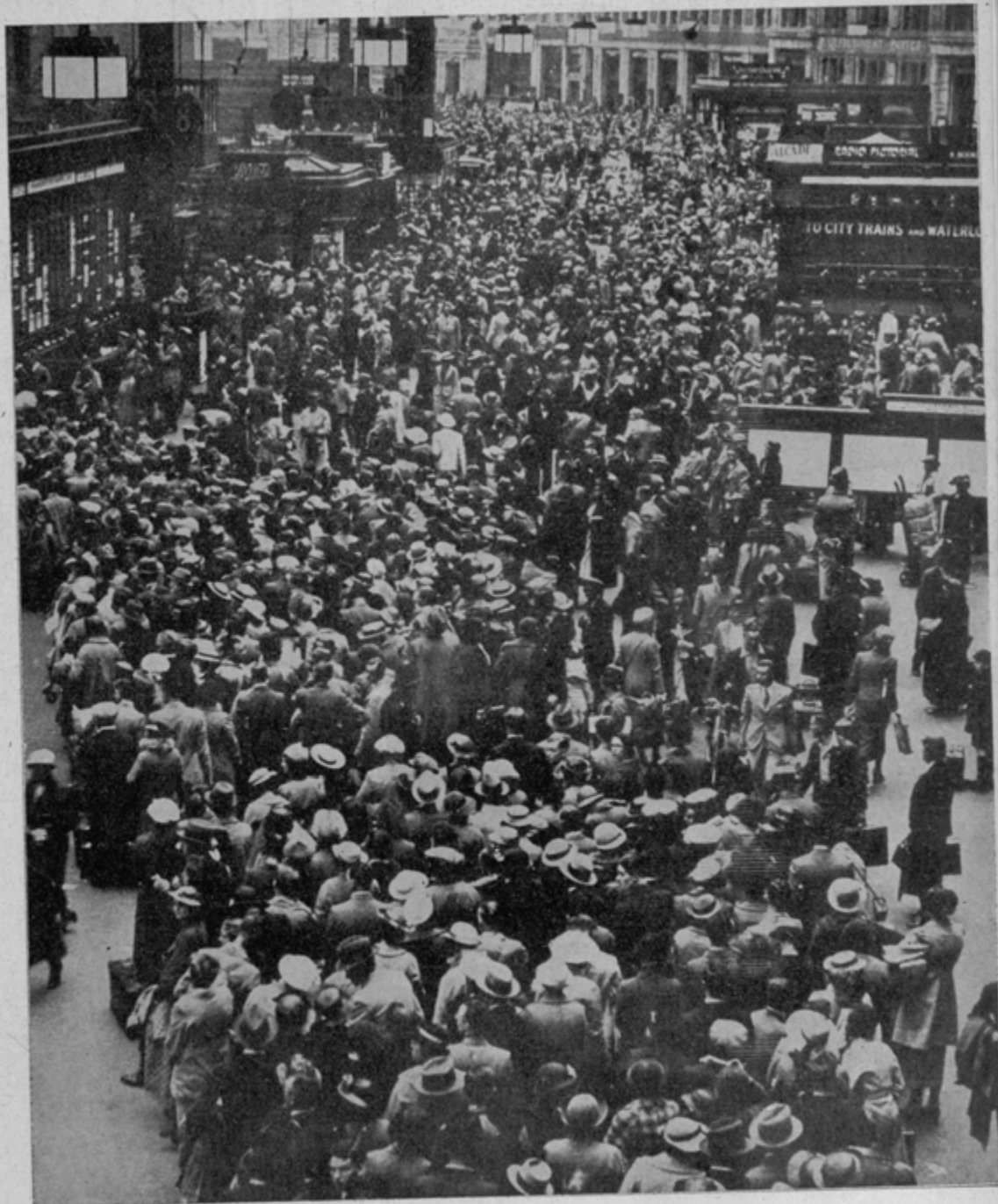
nerale, ca Șerbănești-Pucioasa din jud. Dâmbovița, Slobozia, Măgureni, Slănic-Prahova, Telega, Bughia din jud. Muscel, Lopătari Nifon, Gornetul, Sărata sau Monteoru din jud. Buzău, Olănești din jud. Vâlcea și altele.

Trebue să căutăm prin toate mijloacele să punem în valoare cuvenită stațiunile noastre balneo-climatice care, fie prin calitatea apelor lor minerale și consecințele lor curative, fie prin așezarea lor în poziții romantice, muntoase sau pe litoralul Mării Negre, atât de favorabil prin climat unei cure de soare și marine, pot atrage nu numai pe naționali, dar și un mare număr de străini.

R. Seisănu

Lacul Roșu

Un
instantaneu,
la
31 Iulie...

La 31 Iulie, orice englez care se respectă pleacă în vacanță. Instantaneul nostru a fost luat anul acesta, Luni 31 Iulie, în fața gării Waterloo, din Londra.

NOAPTEA P.

unde au fost depuse și înmormântate cu cinstea cuvenită, în ziua de 14 Martie.

Ultimul drum făcut de Patriarhul Miron spre locul odihnei de veci, a arătat prin respectul și profunzimea reculegere a mulțimii venită să-i dea în smerită închinăciune ultimul salut, minunatul respect al poporului nostru pentru Biserica națională și slujitorii ei. Căci nu numai Sfântul Sinod și demnitarii statului, ca și slujitorii lui până la cei mai umili, ci valuri de lume amestecată cu mulțime de copii, au urcat în cel mai tăcut și pios pelerinaj dealul istoric al Mitropoliei, ca să pună o floare sau să aprindă o luminiță pentru cel ce s'a învrednicit să fie primul Patriarh al Bisericii române.

Iar pilda acestei cinstiri au dat-o cei dintâi M. Sa Regele și Marele Voevod Mihai de Alba Iulia, prin prezența Lor lângă racla Patriarhului.

Primul Patriarh al Bisericii române din țara întregită în hotarele-i istorice, Patriarhul dr. Miron Cristea, s'a stins la Cannes în sudul Franței, ca oarecând mitropolitul Dosoftei al Moldovei și învățatul episcop al Râmnicului, Ghenadie Enăceanu.

Plecat în concediu de întremare, fiind totodată și primul sfetnic al Tronului, septuagenarul ierarh, în loc să-și întremeze sănătatea mult slăbită, s'a stins pe pământ străin, departe de țara căreia i-a trimis ultimele gânduri, în noaptea de 6 Martie.

Resturile pământești i-au fost aduse în țară în dimineața zilei de 11 Martie și purtate cu mare ceremonial, până la catedrala patriarhală,

Prooșimea bucureșteană, în cortegiu, la înmormântarea Patriarhului Miron.

Patriarh Dr. Miron Cristea

Purtat pe brațe de preoți, sieriul a fost așezat cu fața spre altarul la care a liturghisit, în naosul catedralei metropolitane, înfrumusețată din grija și mult prețuita lui dragoste pentru podoaba Casei Domnului.

Nu numai șefii celorlalte Biserici creștine și-au arătat mâhnirea pentru pierderea Patriarhului dr. Miron Cristea, ci și șefii statelor, în frunte cu ducele Mussolini și contele Ciano, prin simțite telegrame.

În strălucitul panegiric făcut de I. P. S. S. Mitropolitul Nicolae Bălan al Ardealului, învățatul ierarh a arătat crezul naționalist al patriarhului Miron, copilul țăranilor Gheorghe și Domnița Cristea din Toplița Română, care, trecându-și la Budapesta doctoratele în teologie, filosofie și filologie modernă, a fost primul

ardelean care a înțeles să impună într-o universitate străină printr-o magistrală lucrare academică, pe Mihail Eminescu — alegându-și drept teză de doctorat *Viața și activitatea lui*.

Iar în congresul studențesc dela Constanța, studentul Ilie Cristea declara în 1894 — în numele studenților de dincolo de Carpați — „că toți ne întoarcem acasă cu puteri oțelite, cu deciziunea fermă de a nu ceda, de a nu odihni, până ce nu vom avea și noi, ca voi, fericita pozițiune și într'un singur stindard culorile noastre românești!”

Prin fața raclei Patriarhului Miron,
mulțimea defilează smerită.

Punctul culminant al acțiunii lui naționaliste l-a atins ca episcop al Caransebeșului, la 1 Decembrie 1918, în fața celor 100.000 Români adunați la Alba Iulia, ca să proclame unirea pe veci cu patria mamă, când își încheia profetic cuvântarea declarând: „Nu putem și n'avem lipsă să retezăm Carpații, căci ei sunt și trebuie să rămână și în viitor inima Românișmului, dar simțesc că astăzi prin glasul nostru unanim vom deschide larg și pentru totdeauna por-

M. S. Regele și Marele Voevod Mihai la înmormântarea Patriarhului Miron

●

țile Carpaților, ca să poată pulsa prin arterele lor cea mai caldă viață românească și ca prin aceasta să ni se înfăptuiască:

acel vis neîmplinit, copil al suferinții de-al cărui dor au adormit și moșii și părinții.

„Am ferma nădejde, — încheia el, — că toți, cu un singur glas și prin noi glasul întregii națiuni se va concentra asupra singurei dorințe pe care o pot exprima în trei cuvinte:

„Pân' la Tisa! Amin!”

„Trebuie să reținem în special faptul, — spunea înalt Prea Sfințitul Nicodim, Mitropolitul Moldovei și locotenent de Patriarh, prezidând ședința Marelui Colegiu în care se omagia memoria Patriarhului Miron, — că ridicarea Bisericii ortodoxe române la rangul de Patriarhat este o împrejurare datorită în mare parte excepționalelor lui calități sufletești și prestigiului de care se bucura în rândurile celorlalți conducători ai Bisericii ortodoxe din Răsărit”.

G. L.

●

Cortegiul funebru pe Dealul Patriarhiei

Universul 1940

LA MOARTEA lui Kemal Ataturk

În ziua de 10 Noiembrie 1938, a murit unul din oamenii cel mai de seamă ai vremurilor noastre, Kemal Ataturk, președintele republicii turcești. La orele 9 și 5 minute, Gaziul și-a dat obștescul sfârșit.

Omul providențial, care dărimase cu voință de titan o lume veche, pe ale cărei ruini ridicase stâlpi de granit pentru o lume nouă, adaptând cerințelor firești ale națiunii binefacerele culturale și-ale progresului, a căzut.

În viața istorică a poporului turc, Gaziul intrase în legendă. Faptele lui de arme din timpul campaniei 1912—1913 și 1914—18, ca și celelalte făcute ulterior contra Grecilor, i-au creat aureola unui erou. Tăsnise — flacăra nepotolită — din energiile latente ale poporului turc, energii cari lăncezeau sub zăbranicul tradiției, înrădăcinată prea adânc în sufletul înregii națiuni turcești.

Opera urlașă, pe care singur și-a suit-o pe umeri și tot singur a dus-o la îndeplinire cu cea mai îndârjită voință, a fost operă de titan. O revoluție atât de bruscă

și cu efecte atât de mari, sguindu din temelii tot ceea ce se părea că luase drumul celor ce nu se mai pot întoarce, este un caz unic în istorie.

Reformele mari, care-au adus o față nouă popoarelor, au fost, în general, germinate în masele largi ale mulțimilor. Și când momentul cel mare s'a vestit, s'a urnit tăvălușul care trebuia să netezească drumul spre zări mai luminoase. Așa a fost revoluția franceză, simbolul libertății, egalității și-al fraternității. Mișcarea a fost la început confuză, dar apoi au apărut teoreticienii și ea și-a săpat matcă proprie, după ce ideile generoase care-o defineau s'au cristalizat.

La Turci, procesul s'a întâmplat

invers. Mișcarea a pornit de sus în jos. Gaziul a cunoscut destul de bine care era datoria momentului. A mai știut tot atât de bine unde este răul care trebuia tăiat fără milă dela rădăcină.

Totuș germenul mișcării și-a aflat flința într-o societate patriotică, „Comitetul de Uniune și Progres” sau Junii Turci, înființată în anul 1906 la Salonic, cu scop de a stimula patriotismul. Minți luminate și energii tinere s'au pus în slujba binelui public, creind o mișcare de trezire, de înnoire. Vechile forme, care țineau strânsă societatea turcă, deveniseră un balast care reținea până și avântul cel mai sprinten spre mai bine. Patriotismul lor era spri-

linit pe dinamism, înlăturând dela început fatalismul claselor sociale care-și pierduseră valoarea.

Tot „Junii Turci” au împiedicat și un „aranjament”, făcut de comun acord între țarul Rusiei, Nicolae II și Împăratul Frantz Iosif cu privire la Macedonia, care, deși provincie turcească, prin „bună-voința” acestor suverani, ar fi căpătat oarecare „autonomie”. — Sultanul Abdul Hamid, omul „bolnav” al Turciei, își dăduse consimțământul.

Junii Turci au aflat și-au făcut un memoriu adresat tuturor can-

celarilor europene, redactat în întregime de singurul supraviețuitor al comitetului suprem, d. N. Batzaria.

Pe atunci, Ataturk era atașat militar la Sofia, îndepărtat din Turcia tocmai pentru motivul că era întrucâtva periculos siguranței statului.

Gaziul Kemal Ataturk a văzut lumina zilei în Salonic, la anul 1880, ca fiu al unui impiegat de vamă. Originea lui etnică, deși pusă în discuțiune de unii, se poate afirma cu siguranță că era 100% turcească.

În anul 1908 îl aflăm căpitan de stat major făcând parte din conducătorii Junilor Turci care-au forțat mâna Sultanului Abdul-Hamid să reînființeze Constituția, ca apoi, mai târziu, în 1909, să re-

nunțe la tron în favoarea fratelui său Rejad, devenit Sultanul Mahomed V.

În războiul balcanic 1912-13, Gaziul era maior în statul major al lui Fochri-Pașa, comandantul armatei din Dardanele, care lupta cu armata 4-a bulgară. După terminarea războiului și până în 1915, îl găsim atașat militar pe lângă legațiunea turcă din Sofia.

Totuși, îndrăgostit de poporul care suferea, Kemal Ataturk coborâ în mijlocul lui, studiază rețele care-l stau la temelie și-l rod, căutând în același timp să găsească și leacul hotărîtor.

În războiul mondial a luptat tot la Dardanele și sub comanda lui Liman von Sanders. După prăbușirea întregului front oriental, a condus trupele turcești în Palestina, unde a luat și comanda supremă.

În urma încheerii armistițiului, Gaziul trebuia să desarmeze și să predea Antantei tot materialul de război. Dar el n'a făcut-o, ci s'a retras în Anatolia.

Acțiunea lui curagioasă a căpătat în scurt timp mulți adepți: din toate părțile țării seseau voluntari. În vara anului 1919 s'a ținut o „adunare națională” la Erzerum, formându-se din sânul ei un guvern, care, în Decembrie, același an, s'a stabilit la Ankara.

La 19 Ianuarie 1920 a luat ființă Camera deputaților care încheie și un pact de prietenie cu Rusia Sovietică în 1921. În același an, în August, Kemal Ataturk ajunge generalissim al armatei turcești naționale, cu puteri de dictator.

Obținând victoria dela Sakaria, în campania dusă contra Grecilor, Adunarea Națională, în unanimitate, îl dă titlul de „Gaziu”, adică „Învingătorul”. În 1922 întreprinzând o ofensivă hotărîtoare zdrobește complet rezistența grecilor la Eski-Schehir. Pacea se încheie la Lausanne unde, grație abilității trimisului său, generalul Ismet Inonu, actualul președinte al republicii turce, obține integritatea teritoriului național din Anatolia ca și o desăvârșită independență politică și economică.

Un an mai târziu, la 23 Oc-

Sus: Reședința lui Ataturk, la Ankara.

Jos: Pașaportul întemeietorului Turciei moderne.

1940

tombrie 1923, Turcia se proclamă republică, iar Kemal Atatürk este ales președintele ei. Mandatul de președinte i-a fost reînnoit de două ori: la 1 Noiembrie 1927 și la 4 Mai 1931.

Opera de reconstrucție a statului a fost începută la 3 Martie 1924, prin desființarea califatului și expulzarea membrilor Casei Osmania, urmând apoi toate celelalte reforme pe care le vom analiza în altă parte.

Gaziul Mustafa Kemal Pașa a fost și un distins scriitor. Cea mai însemnată operă a sa este Turcia nouă (2 vol., Leipzig 1928).

Pornit din pătura de jos, ca fiu modest al unui funcționar de vamă, Kemal Atatürk, prin calitățile lui excepționale, a reușit să urce până pe cele mai înalte culmi.

Inzestrat cu o inteligență remarcabilă și mai ales cu un simț ascuțit al realității, simț care l-a călăuzit în tot timpul vieții, fără greș, el a știut să facă față oricăror greutăți și, mai ales, a știut să le învingă.

A fost nu un dictator în adevăratul înțeles al cuvântului, ci un înnoitor, un exponent al voinței și idealurilor poporului turc. Nimeni nu și-ar fi putut închipui că ar fi fost posibilă îndepărtarea atât de repede a tradiției, care, pe drept cuvânt, putea fi socotită drept inamicul No. 1 al Turciei moderne. Era singura, dar uriașa piedică, ce se ridica împotriva oricărei încercări de adaptare la noile cerințe ale vremurilor și ale societății. Posibilitățile ca și năzuințele societății evoluaseră; însă tiparele de viață ca și valorile cărora se subordonau aceste forme rămăseseră neschimbate. Orice încercare de evadare era trasă înapoi și dărâmată. Rămăsese un gol apreciabil între ceea ce aducea trecutul prin obiceiurile și superstițiile moștenite și între ceea ce marca progresul și civilizația.

Ignoranța, fatalismul, indolența, toate aceste racile cronice ale statului turc, trebuiau radical îndepărtate și în locul lor sădită lumina cea mare a culturii, a progresului și a civilizației.

Dezastrul prin care se terminase războiul pentru Turci adăugase acestui marasm social și disperarea învinsului. O scuturare vicioasă din lanțurile trecutului și-a sclaviei de secole, ar fi însemnat mântuirea Turciei din ghiarele pierzării.

Kemal Atatürk a înțeles momentul. Imperiul turc era gata să încerce o aventură care-i putea fi fatală. Comunismul îl putea înghiți din clipă în clipă. Numai o mână hotărâtă îl putea salva. Cum? Procedând tare și tăind direct în rănilor deschise. Bistu-

riul trebuia să taie fără milă. Dar ce era de făcut mai întâi?...

Viața socială trebuia pusă, mai înainte de orice, pe baze noi. Pentru aceasta, dela început, era necesară o ruptură cu trecutul. Nici o șovăire! În probleme mari, care se cer rezolvate urgent, hotărîrea dă câștig de cauză. Poporul turc trebuia mântuit... Cu orice preț...

Atatürk la o recepție, în vila sa din Ankara.

Calena

Lovitura trebuia dată fără greș și cu repeziciune. Și a fost aplicată cu cel mai desăvârșit calm și cu cea mai mare hotărâre... S'a asigurat de colaboratori sinceri, entuziaști, a îndepărtat pe dușmani... După aceasta au urmat, în ordine, marile reforme sociale: a suprimat vălul femeilor, a scos femeia din starea de inferioritate în care se afla de secole, punând-o pe același plan de egalitate cu bărbatul, a introdus alfabetul latin în locul celui arab și a dăruit republicii turcești un nou cod civil modern, în locul celui vechi, inspirat din prescripțiile religioase. Înlăturând religia ca factor primordial în stat, întronă în locul ei o conștiință națională și o menire națională. O națiune tânără, o națiune nouă începe să se făurească sub directa supraveghiere a celui ce o văzuse în visele lui de mare reformator.

Turcia nouă începe să respire. Puținii recalcitranti, cari mai rămân pe ici, pe colo, din principiu sau din „interese”, se conving singuri. Puterile de muncă se unesc. Tineretul constructiv, pus în locurile și drepturile lui firești, se adună entusiastat sub steagurile Gaziului. Turcia se reclădește văzând cu ochii. În scurt timp întreaga țară devine un imens șantier. Orașele se scutură de înfățișarea lor orientală; se ridică palate monumentale. Ankara, noua capitală, capătă o înfățișare occidentală.

Întreaga națiune e mobilizată în slujba binelui obștesc... Energii tinere sunt utilizate pretutindeni; entuziasmul se unește cu noua evanghelie a Turciei moderne, munca.

În câțiva ani fața Turciei se schimbă și în locul Turciei care a stat într-o ignoranță completă atâtea secole, măcinată de valurile vremii care-au trecut peste ea, apare o Turcie nouă, modernă.

Dar dacă datoria momentului i-a dictat Gaziului hotărârea de a rupe orice legătură cu trecutul, ca astfel să deschidă perspective largi pentru viitor, tot datoria i-a

dictat să asigure operei lui și continuitatea necesară.

Isvorită din adânci necesități, opera lui își creia singură continuitatea prin ceea ce pune în valoare. Dar ea trebuia încredințată în mâini sigure. Aceasta a făcut-o Gaziul, alegându-și colaboratori de seamă. Un sfetnic prețios în tot lungul activității sale, soțul Turciei la încheierea păcii de la Lausanne, a fost generalul İsmet İnönü, acela care l-a urmat în scaunul prezidențial al republicii turcești.

Națiunea turcă va păstra veșnică amintirea omului care a scăpat-o de pe marginea unei aventuri care ar fi distrus-o. Moștenirea pe care a lăsat-o, va fi păstrată cu sfințenie și va fi dusă mai departe, către cele mai înal-

În cele dintâi zile ale luptei pentru renașterea Turciei: Atatürk cu doi tovarăși de acțiune.

te culmi, de către tineretul turc, conștient de menirea și de forțele lui creatoare.

Cu moartea lui s'a încheiat un capitol: capitolul renașterii turcești... Dar moartea lui deschide alt capitol: capitolul desăvârșirii operei sale. Cheazăse pentru aceasta sunt personalitatea actualului prezident al republicii și realizările grandioase ce se înfăptuiesc dela o zi la alta.

Kemal Atatürk a fost și unul din marii prieteni ai României.

DAN BALTEANU

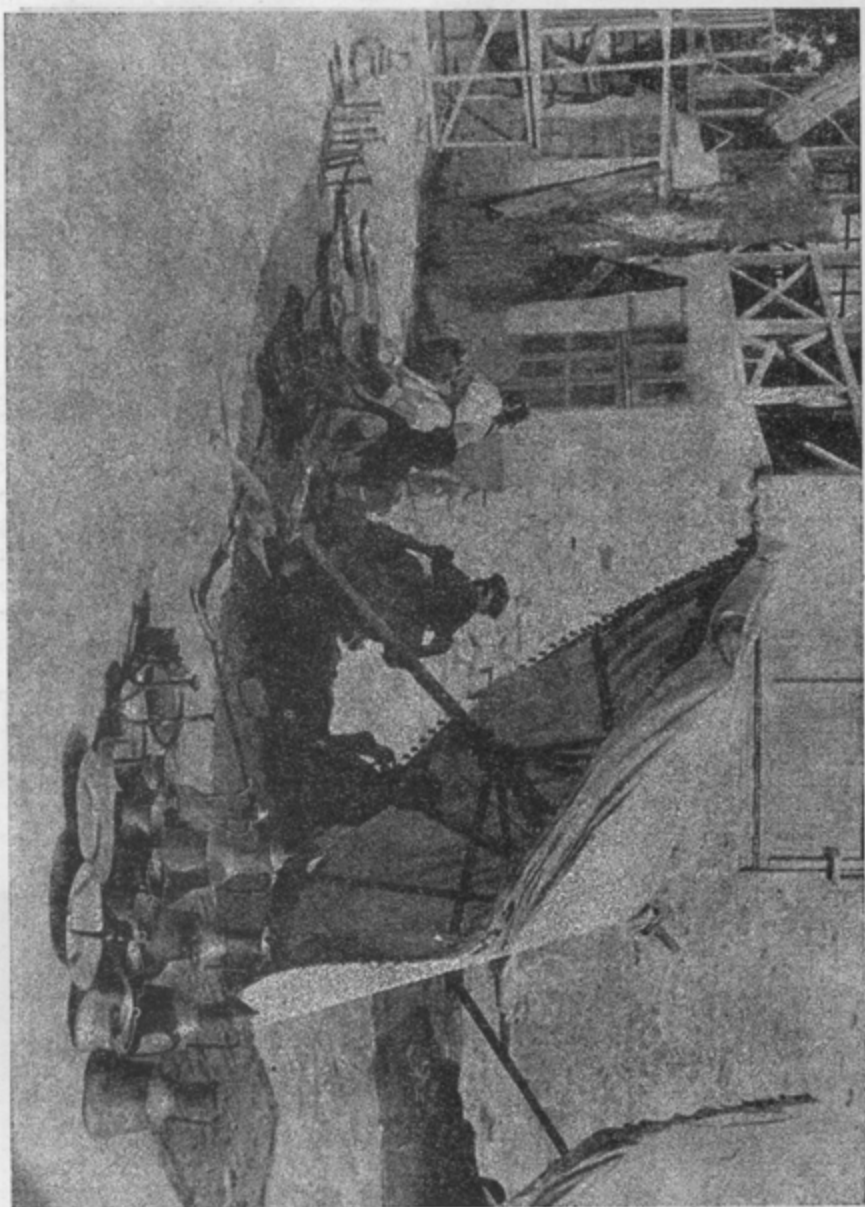

Foto G. Ionescu

ROMANIA PITOREASCA
Balicic.-Bazarul

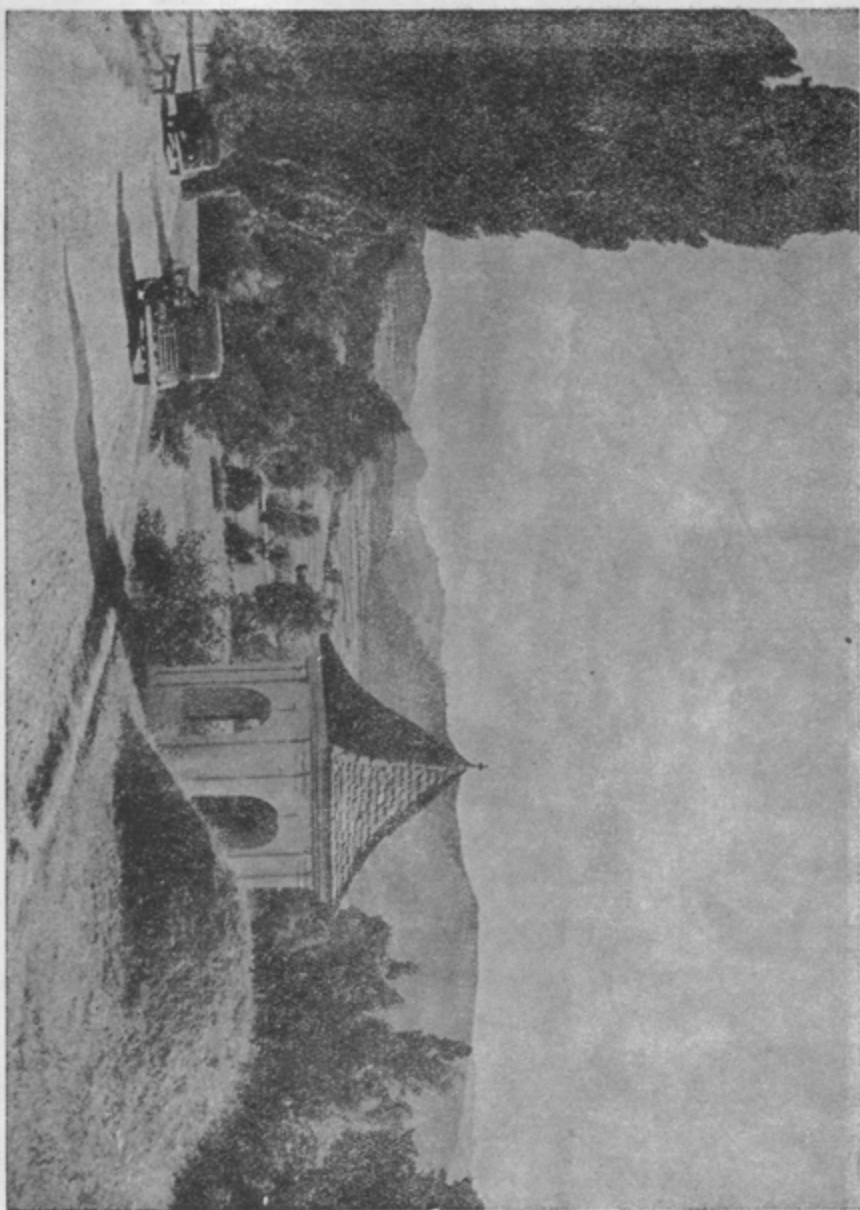
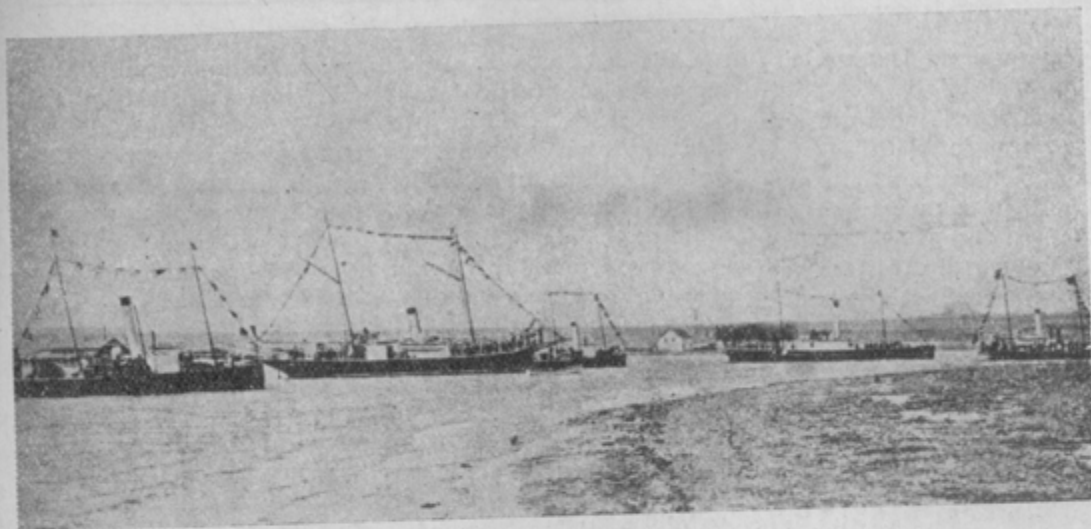

Foto G. Ionescu

ROMANIA PITOREASCA
Sibiu — Spre Rășinar

nărul Domnitor dela început să aprecieze însemnătatea căilor de comunicație pe apă, — pe vremea când nu existau avioanele: neputând străbate pe uscat Austria, care nu vedea cu ochi buni întărirea României sub o dipastie străină, — a descălecat pe calea apelor, la Turnu Severin.

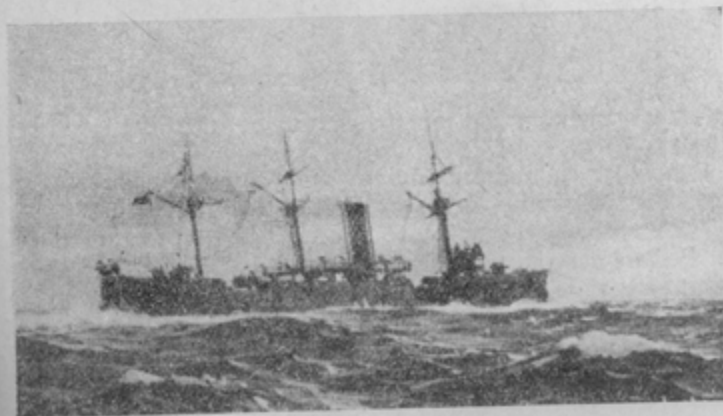
Tot pe calea apelor, însă cu vapor străin a făcut și vizitele la Constantinopole în 1866 și la Taurida în 1869. Prima dată cu yachtul imperial turcesc „Izedin”, a doua oară cu un va-

Dela stânga la dreapta: Alexandru cel Bun, Grivița, Smârdan, România și Fulgerul.

por de comerț numit „Taurida”. Cu siguranță că atunci a luat și hotărîrea realizării unui program naval, ca o afirmare a dreptului nostru de a eși la mare.

Să urmărim pas cu pas, cercetând mai ales cuvântările adunate cu atâta răbdare de d. profesor Giures-

Crucișătorul „Elisabeta” în larg.

cu, interesul și perseverența cu care marele Domnitor a frământat și problema apelor românești.

Situația în 1866

Socotim nimerit a reaminti care era situația la venirea Sa pe tron.

Principatele Unite, dobândise după 1856 trei județe din Basarabia răpită în 1812, astfel că malul stâng al brațului Chilie era românesc. Malul drept turcesc, — Sulina sub ocrotirea tehnică și juridică a Comisiei Europene.

Marina militară cu un efectiv de 280 oameni, nu avea de cât un singur vaporas „România”, — un altul „Ștefan cel Mare” fiind scufundat în urma unei ciocniri, — și câteva bărci cu pânze.

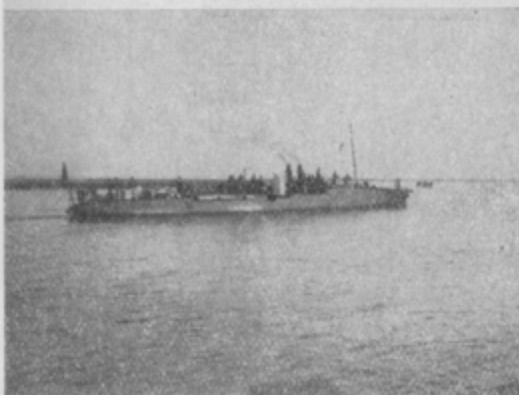
Marină comercială nu exista, pe Dunăre plutind doar pavilionul turcesc, austriac și rusesc.

Totuși domnitorul nu pregăta ca chiar în 1867 să facă

o călătorie pe Dunăre, urmată apoi de altele cu „Ștefan cel Mare”, scos din apă și reparat în 1868.

Ca să iasă și mai în evidență starea în care se găsea marina atunci, redăm după unul din ofițerii de marină de pe acele vremuri, Comandorul Hacik, cum a decurs.

Un torpilor tip „Sborul”.

O călătorie regală în 1867

Nava „România” a Marinei Militare aparținuse unui comerciant grec al cărui nume îmi scapă din memorie. Ea făcea transporturi de sare pe Prut.

Proprietarul a rămas Statului dator o sumă oarecare pe sare și atunci i s'a confiscat vasul dându-l șaluparilor. Aceștia l-au amenajat, făcându-i, între altele, un mic salonaș cu două canapele înguste și scurte, îmbrăcate cu mușama neagră, două cabine (cotețe întunecoase), cazarmă, etc.

Sosit la Giurgiu, spre a încărca niște efecte și munițiuni pentru Călărași, căpitanul Anton Barbieri primește dela generalul Florescu, Ministrul de război, ordinul:

„Nu veți pleca până nu sosește Vodă care va călători și El tot la Călărași”.

„România” era așa de încărcată încât nu puteai să te miști pe covertă.

Bietul Barbieri, văzând în ce prăpastie a căzut, știind cum stă cu gospodăria piroscifului, — s'a luat cu mâinile de cap, știind că e imposibil să poată pleca cu Vodă în halul în care se afla „România”. Ca serviciu de masă avea cinci fârfurii, un pahar verde, o sticlă, un șervet cu dungă roșie, o față de masă colorată, furcu-

șeadă pe două scaune pliante. Preferă să stea în picioare.

Pe drum ne-a apucat ceața, de a trebuit să ancorăm. Bietul comandant era mai mult mort decât viu, și se văita că nu știe ce să facă cu Vodă: mâncare nu, pat nu... Lui Vodă i s'a improvisat un pat pe o canapea, o plapumă subțire de flanelă drept cearceaf, a doua drept plapumă, o pernă dintr'o materie cadrilată. Lângă canapea s'au alăturat trei pliante, ca să nu cadă Vodă de pe ea. La cap o măsuță de brad, o sticlă de apă și două sfeșnice de alamă cu lumânări de stearină. Vodă a refuzat sincera noastră ospitalitate, mulțumindu-se să-și tragă dela pat un pliant pe care a șezut sau s'a

La Măgurele, pe podul din 1913

liță și cuțit cu mânerul de lemn negru, o solniță, etc.

Vodă a sosit și a trebuit să plecăm, cu puntea bari-cadată de saltele, cu efecte reformate și lăzi cu muniții. Vodă abia strecurându-se printre saltelă, e poftit să

plimbat toată noaptea în lungul salonașului de 2—3 metri. Aghiotantul s'a culcat pe cealaltă canapea fără nici un așternut. Vodă a ci-tit aproape întreaga noapte o carte germană. De mâncare nici vorbă că noi nu a-

veam bucătar și nu aveam decât mezeluri, șuncă, salam, brânză, etc.

Celor cinci servitori ai lui Vodă le-am așternut în cazarmă niște tenzi și cu tendalete se înveleau. I-am auzit toată noaptea înjurând în limba lor, de mergeau fulgii.

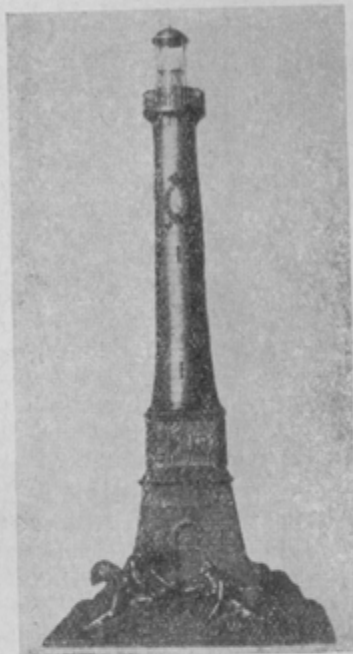
Dimineata când s'a ridicat ceața, am continuat drumul și în fine, am acostat la debarcaderul din Călărași unde aștepta o lume imensă să vadă pe Vodă Carol.

Toată lumea de pe uscat era indignată de halul în care a voiajzat Vodă. De pe debarcader lumea s'a suit pe scaune și scări ca să poată vedea baricadat pe Vodă, între saltele și lăzi. Când flămândul și nedormitul Vodă se debarcă, Barbieri, de bucurie a început să facă cruci și mătăanii. Am început a descărca sdrențele, am spălat puntea și eram gata să plecăm când primim alt ordin: „Veți aștepta imbarcarea lui Vodă, cu care veți veni la Giurgiu”.

Halul în care a căzut sărmanul Barbieri nu mai e nevoie să-l descriu... Aghiotantul lui Vodă de astădată a avut însă grija de a se înțelege cu Zapciul din Călărași, care a trimis pe bord de toate, pat elegant, veselă, rufărie, alimente, etc.

Totuși n'am avut nici de astă dată parte de toate bunătățile, decât de un singur dejun, căci am ajuns devreme la Giurgiu. De aci am plecat la Galați.

Am putea urmări în des-

Farul dăruit de marinari
Regelui Carol I.

fășurarea cronologică perseverența preocupare a Domnitorului Carol în ceea ce privește problema apelor și folosirea lor. Având în ve-

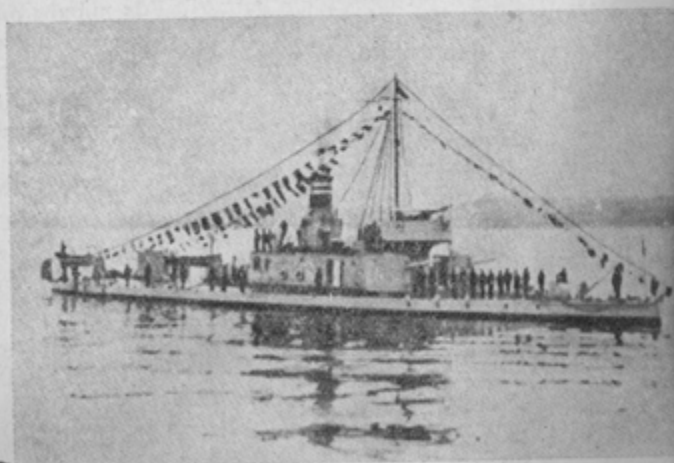
dere însă că această problemă are mai multe laturi, — politica generală, marina de război, marina comercială și căile de comunicație, — preferăm ca din împletitura cronologică să desprindem fiecare din firele de mai sus.

Politica maritimă și fluvială

Abia suit pe tron și după cele câteva călătorii în condițiunile văzute, Domnitorul începe a sgudui „factorii răspunzători” cum se zicea atunci, spre a le atrage atenția că pe apele noastre și contra intereselor noastre se folosesc străini:

„Nepăsarea ce a arătat-o țara pentru navigarea Dunării am plătit-o scump, mai ales anul acesta, căci aflându-ne la discreția unei singure companii, fără altă concurență, n'am putut exporta nici a patra parte din produsele ce aveam disponibile și pe acelea cu un năvlu împătrit.

Unul
din
monitoarele
tip
„I. C. Brătianu”

Monitorul
„M. Kogălni-
ceanu”.

„Atrag serioasa D-voastră atențiune asupra acestei nevoi, pot zice naționale, și sper că nu veți cruța sacrificiile ce ar cere crearea unei noi companii” — spunea Domnitorul în mesajul din 1863. Câtă vreme a trecut ca să eșim din această nepăsare!

Și cât de clar vedea menirea națiunii noastre prin așezarea geografică:

„Aceste puteri, — e vorba de marile puteri, — n'au uitat și nici nu pot uita că națiunea română, așezată la porțile Orientului, „pe marginea celei mai mari artere de comunicațiune”, este chemată prin dezvoltarea zilnică a forțelor sale morale și materiale, prin pașii săi repezi spre civilizațiune, a juca un mare rol în echilibrul Europei orientale” — spunea în mesajul din 1869.

Acelaș lucru îl repetă și în manifestul către țară, trimis dela Poradim în 1877: România are vitalitate, are forțe proprii ale sale, are conștiința „misiunii sale la gurile Dunării”, are bărbăția de a o putea împlini!

Iar trecerea Dunării o vestește cu o profetie ce pare a fi azi la ordinei zilei: „Deci

pentru întemeierea solidă a drepturilor noastre de națiune liberă... invocând numele marilor noștri Domni eroi... luând exemplu dela bătrânele noastre oștiri cari au preumblat triumfătoare drapelele române dela „marea Neagră până la țărmurile mării Baltice”, — noi am trecut Dunărea!” Nu s'a vărsat apă din Baltica în Marea Neagră acum câțiva ani de Liga Navală Polonă, simbolizând unirea celor două mări prin canalul de care s'a vorbit anul trecut?

Cu câtă înverșunare luptă pentru libertatea navigației pe Dunăre, cu condiția expresă însă ca poliția să fie a noastră:

„Guvernul Meu, pătruns de marile interese ce România are pe acest fluviu, va ști a le menține și a le apăra (1880)... Libertatea Dunării este o condițiune esențială

pentru propășirea politică și economică a țării. Avem datoria a nu consimți la combinațiuni care ar avea de efect ca navigațiunea să rămână sub acțiunea unei singure puteri... Voin libertatea deplină a Dunării și vom face toate sacrificiile pentru a asigura înlesnirea deplină a navigației.

„Primim regulamentele cele mai severe pentru garantarea tuturor pavilioanelor...voin însă ca acele regulamente să fie aplicate în apele române de autoritățile române, căci... nimeni nu este mai interesat decât noi să asigure libertatea și înflorirea navigațiunei pe acest fluviu” (1881). Numai această fermitate a împedicat Austria a se erija tutoarea navigației dela Galați la Porțile de Fer și a trebuit să treacă 58 de ani ca pe întreaga Dunăre românească aplicarea regulamentelor să fie făcută de autoritățile românești.

Din depănarea celorlalte fire vom vedea și mai bine tăria acestei credințe de propășire a țării prin o patriotică politică acuată: „Trăiască iubita noastră Românie, al cărei avânt nimeni nu-l poate opri în drumul mării și propășirii”, era încheierea cuvântării dela inaugurarea podului de peste Dunăre.

Marina militară

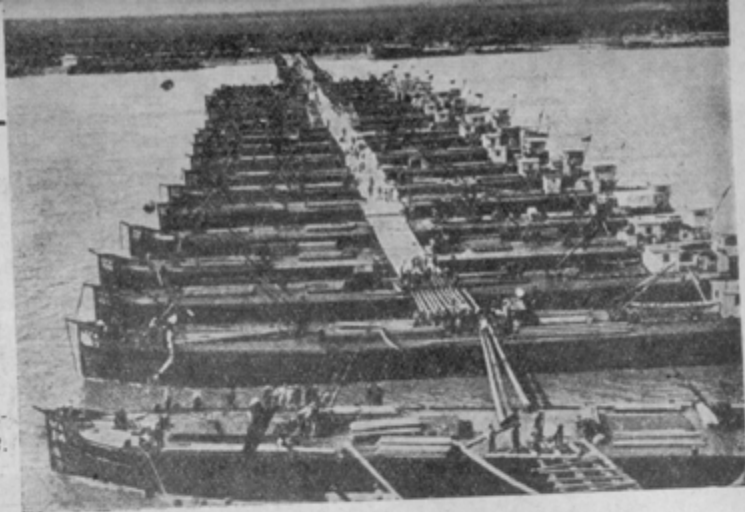
O politică maritimo-fluvială nu se poate duce nici impune la nevoie fără o for-

M. S. Regele Carol I pe monitor

ță navală, care pe lângă apărarea țării în colaborare cu armata de uscat, este și un mijloc de impunere exterritorială. Convinș de acest lucru Domnitorul stăruie pentru întocmirea unui program și însărcinează încă din 1870 pe generalul Florescu care era ministru de război, să alcătuiască proiectul de lege al organizării marinei.

Podul peste Dunăre dela Turnu Măgurele în 1913.

Dându-și seama că personalul național se formează mai greu, Domnitorul hotărăște trimiterea în școlile navale din străinătate a unor tineri cari reîntorși în țară să fie dascălii viitorilor marinari cu cari azi se mândrește țara. În același an s'a comandat canoniera „Fulgerul”, care împreună cu „România” și „Ștefan cel Mare” au format prima Divizie navală. Această unitate a întreprins mai multe călătorii pe Dunărea de jos, oprindu-se la Sulina și Tulcea, unde au schimbat vizite protocolare dela stat la stat cu autoritățile turcești. Prima manifestare de ordin politic: „Principatele noastre s'au afirmat ca o forță navală independentă, pe picior de egalitate cu navele puterilor străine ce intrau în Dunăre”.

Și cât de mult a regretat Domnitorul Carol I lipsa unei flote care să împiedice insultele aduse țărmurilor românești: „Comerțul nostru internațional, chiar în susul Dunării, este nimicit de monitoarele otomane care intră în

porturile noastre, capturează și chiar ard vasele... Orașe deschise ca Brăila și Reni au fost bombardate... Nu mai târziu decât eri un corp de bașbuzuci a trecut Dunărea și a ars vasele aflate pe Jiu... Au făcut goană vaselor noastre și spre a le desființa cu mai mare iuteală au întrebuințat petrolul... au nimicit astfel „comerțul nostru maritim și fluvial”... în fine un război de cruzime și de barbarie s'a întins asupra țărmurilor noastre dela Calafat și până la Marea Neagră” — declară cu amărăciune în 1877 Cel care mai târziu va reuși să dea țării marina care și-a arătat vitejia în campania din 1913 și mai ales în războiul de întregire.

După războiul Independenței, în care marinarii au

luptat ca artileriști la Calafat și Chiftele și au luat parte pe navele rechiziționate de ruși la scufundarea monitorului *Lufti Gelil* la Măcin, România pierde sudul Basarabiei, dar recaptă Delta și Dobrogea lui Mircea cel Mare, devenind o țară maritimă. Trebuia să devină și o putere maritimă.

Pentru aceasta Regele Carol stăruie și se comandă în 1880 canonierele *Grivița*, *Bistrița*, *Oltul* și *Siretul*, remorcherul *Alexandru cel Bun*, șalupele *Opănez*, *Smârdan*, *Rahova*, bricul *Mircea* spre a servi ca navă școală, crucișătorul *Elisabeta*; ceva mai târziu se construiește un arsenal la Galați, școală de marină și un port militar la Tiglina, trei monitoare *Sborul*, *Smeul* și *Năluca*, șalupele de poliție *Pandurul*, *Veghetorul*, *Sentinela*, etc.

Regele Carol I plin de incredere în marinarii Săi, hotărăște ca *Mircea* și *Elisabeta* să reprezinte țara la serbările columbiene din 1892 și la inaugurarea canalului Kiel în 1895.

Pentru a tăia defi-

M. S. Regele Carol I, pe Vid.

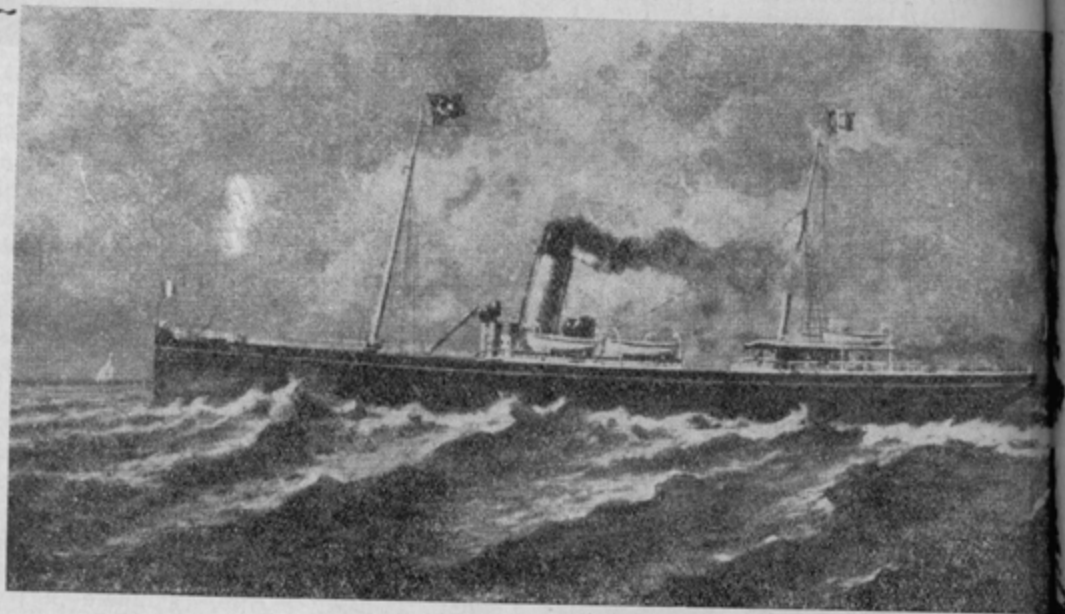
nitiv gândul austriacilor de a face poliția pe Dunăre, ordonă comandarea șalupeilor Trotuș, Vedea, Argeș, Teleorman, iar pentru Prut, Prutul.

În 1897 anunță corpurile legiuitoare că vor avea de votat, „legile cari privesc...

mulțumire tânăra noastră „Marină”, — represintată în port prin „Elisabeta”, vasul nostru cel mai falnic, — fiindcă numai prin Dobrogea, cu țarmurile sale întinse pe mare, flota noastră a putut lua acest avânt fericit, astfel că drapelul

în fine dreptatea îndemnu-rilor regale și o nouă eră de construcții navale începe, cu comandarea monitoarelor și vedetelor de Dunăre.

Și de astă dată se opune Austria, tratatul dela Berlin oprind flote militare pe

Vaporul „Meteor” unul din primele vapoare de pasageri ale S. M. R.-ului

desvoltarea marinei noastre, a cărei însemnătate crește din an în an” și promulgă legea de organizare a marinei militare, a celei comerciale, a inspectoratului porturilor și navigației, a serviciului de piloți și de scăpare în caz de naufragiu, Salvamarul de azi.

În 1899 vizitează Constanța, — vizita de care pomenește Regina Maria, — cu care prilej salută „cu rie

român este acum cunoscut și respectat în țările cele mai depărtate”.

Cu toate stăruințele regale pentru o mai mare desvoltare a marinei militare, nici o nouă unitate nu s'a mai adăugat până în 1905, când amenințarea cuirasatului rus Potemkin de a insulta coastele noastre au dovedit pe deoparte disprețul de moarte al marinarilor noștri, cari s'au încumentat a ține piept puternicului răsvrătit, pe de alta lipsa unei adevărate forțe navale. Înălții dregători recunosc

Dunăre, ci numai vase de poliție. Cum însă nu era precizat tipul, din sugestie regală se trec în buget monitoarele ca nave de poliție și spre a închide gura Austriei, au fost comandate în șantierele din Triest!

În 1906, când cu prilejul a 40 de ani de glorioasă domnie marina a prezentat în dar un far simbolic de bronz, Regele Carol I a binevoit să mulțumească cu cuvintele: „Marina poate privi cu mândrie această epocă mare, fiindcă a înscris fapte însemnate în istoria

țării, scufundând un vas de război pe Dunăre. De atunci a făcut adevărate progrese și și-a atras laudele Mele... Darurile acestea (e vorba și de al cavaleriei) Imi vor aminti deapaururi acele vremuri neuitate când... marinarii, în bateriile „Elisabeta” și „Ștefan cel Mare” dela Calafat au luptat sub ochii Mei”.

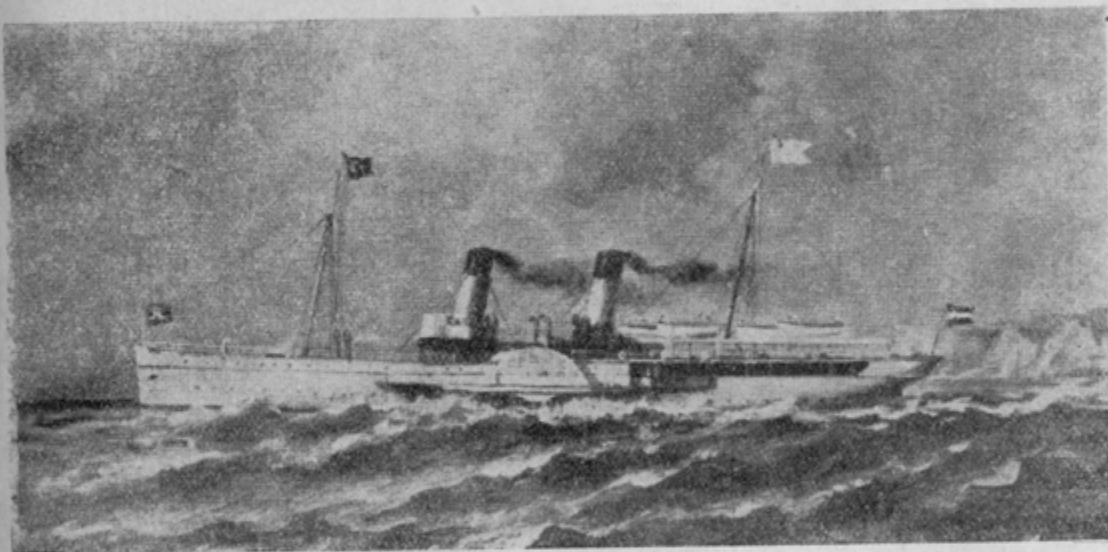
Iar în 1907, cu prilejul botezului celor 4 monitoare Brătianu, Kogălniceanu, Cărtărgiu și Lahovary și a celor 8 vedete: Maior Șonțu, Maior Grigore Ioan, Maior

cu 2 tunuri, 8 șalupe cu pânze și un personal compus din 13 ofițeri și 370 oameni” și cea de „azi după 41 ani, când ea dispune de 45 vase cu 129 tunuri având un personal de 117 ofițeri și 2.159 oameni”, în fața mult doritei flote spune :

„...privesc cu un simțământ de mândrie acest lung sir de ani, în cari tânăra noastră marină s'a dezvoltat într'un mod atât de îmbucurător.„Avem dato-„ria ca să o întărim și să o înmulțim treptat spre a putea împlini înalta noastră

domnesc fără a guverna iar înaltele îndemnuri trebuiesc supuse parlamentelor cu preocupări mai mult electorale decât naționale, chiar cele mai bune începuturi cad baltă, mai ales dacă se schimbă regimul care luase inițiativa îndeplinirii acelor dorinți. Programul pentru mare, cu toate că Regina-poetă Carmen Sylva și familia princiară făceau vizite la Constanța printre marinari, nu s'a realizat.

Rezultatul? Pe când în 1913 flota de Dunăre a fost gata să apere trecerea trupelor noastre și să respingă

Ene, Maior Giurăscu, Căpitan Valter Mărăcineanu, Căpitan Romano, Căpitan Bogdan, Locotenent Călinescu, — după numele eroilor din 1877, — Regele Carol I, după ce face o comparație între marina din „1866 când flota dispunea numai de un vas zis de război, armat

misiune pe acest falnic fluviu. ...Urez din suflet ca „tânăra noastră marină să „fie vrednică de înalta și „tuațiune pe care România a dobândit-o nu numai în Orient, ci și în lumea întreagă prin politica sa leală și cumpănită”.

Dar în țările unde regii

Vaporul cu sbaturi „Cobra”, primul vapor de pasageri al S. M. R.-ului.

orice atac, — navele de mare, chiar și Elisabeta, au trebuit să se retragă pe Dunăre tocmai în canalul Măcin de teama flotei bulgare.

După acel război Regele

Carol I a reușit să convin-
gă guvernul să dea credite
și pentru mare. S'au co-
mandat 4 contratorpiloare,
Viforul, Viscolul, Vârtejul
și Vijelia, — în Italia — și
un submarin, Delfinul în
Franța, — acesta din urmă
din fonduri colectate prin
subscripție publică.

Pentru a da un imbold și
mai mare marinei noastre.
Regele Carol a numit In-
spector General al ei
pe Moștenitorul
tronului, Prin-
cipele

Amiral Eustațiu. De aceia
marinarii îl pomenesc cu
evlavie, — ca și pe urmașii
săi, cari iubeau marea cu
aceeași pasiune cu care In-
temeetorul dinastiei o ura.

Marina comercială

Dar pe lângă apărarea
țării și pe apă, tânărul Dom-
nitor s'a gândit și la o ma-

rent s'au acordat patente
la peste 30 bastimente.

„Va fi interesul țării, va fi
o lucrare nu din cele mai
puțin meritorii ale d-voas-
tră, dacă veți da guvernului
Meu mijloacele necesare
pentru a asigura marinei
noastre o dezvoltare în pro-
porțiune cu întinderea țăr-
murilor noastre de Dunăre
și de Mare“.

Dela un început timid, —
transportul de sare în
Serbia și în Grecia,
„învoiala în-

Stânga: Podul Re-
gele Carol I.

Dreapta: Vede-
rea podului
peste Bor-
cea, de pe
viaduct.

Ferdi-
nand. Prin a-
ceastă stăruitoare
grijă a omului care nu a
cunoscut în viață decât da-
toria, marina militară a pu-
tut, greu, foarte greu, să se
desvolte. După cum am mai
spus însă, El dela început
a căutat să infiltreze și al-
tora rostul unei puteri ma-
ritime în propășirea unei
țări cu mare și fluviu.

Convingerea sa fiind că
„o marină nu se poate im-
proviza, Regele Carol I a
sprijinit totdeauna pe cei
cari cerceau a învinge igno-
ranța unora, inerția altora”
— cum prea bine spune d.

rină comercială, ca să nu
mai fim la discreția compa-
niilor străine cari exploatau
transporturile noastre, câș-
tigând milioane. Tot Dom-
nitorul Carol și-a dat sea-
ma, mai ales pe Dunăre, că
cu cât vom avea mai multe
nave de comerț, — șlepuri
și remorchere, — cu atât
vom putea noi stabili nav-
lurile, iar la mare, prin na-
vele noastre vom face cu-
noscute și mărfurile noas-
tre.

De aceia, la cele spuse în
1868, în mesajul din 1869,
adaugă:

„Veți afla cu bucurie că
marina noastră de comerț,
din zi în zi merge spre des-
voltare. Numa în anul cu-

cheiată
de Regia noa-
stră cu cea sârbă
a dat o nouă impulsie
exportului sării și transpor-
turile pe apă, organizate
cu această ocaziune, pot fi
considerate ca începutul
unui serviciu de navigațiu-
ne comercială română”. (Me-
sajul din 1890) — Treptat
ia ființă navigația de stat,
— Navigația Fluvială Româ-
nă și Serviciul Maritim Ro-
mân, — cu vase închiriate,
apoi cumpărate, ca să ajun-
gem la unele comandate în
străinătate, sau chiar con-
struite în șantierul dela
Turnu Severin și Galați.

La închiderea corpurilor legiuitoare din 1898, Regele Carol își arată mulțumirea spunând :

„De mare însemnătate sunt creditele ce ați acordat pentru ameliorarea și completarea sistemului nostru de transporturi pe uscat și pe apă“.

La botezul primului vapor comandat, — REGELE CAROL I, — și al celui cumpărat, — PRINCIPESA MARIA, — Regele Carol I a spus :

„Acest măreț vapor se va numi „Regele Carol I“. Ii urez să facă călătorii fericite pe Mările pe care este destinat să plutească. Bunul Dumnezeu să-l aibă sub puternicul său scut și să-l păzească contra furtunilor și accidentelor pe Mare. Să facă fală steagului pe care-l poartă.

„La inaugurarea podului peste Dunăre am prevestit că această măreață lucrare ne va deschide adevărata cale comercială și că în curând „Steagul Român va „fâlfâi în porturile cele mai „îndepărtate“. Presimțirea Mea s'a împlinit mai devreme decât puteam nădăjdui și serbarea de astăzi aruncase de mai înainte razele binefăcătoare asupra tinerei noastre marine comerciale, care luase deja de fapt stăpânirea Mării printr'un număr încă restrâns de vase, în fruntea cărora strălucea „Principesa Maria“.

„Tara împărtășește convingerea Mea că comerțul său se va desvolta într'un

mod neașteptat prin navigația maritimă.

„Nu mă îndoiesc că acest nou și falnic vas se va înfățișa cu vrednicie în rândurile acelor bastimente impunătoare care înfruntă valurile furtunoase și asigură mișcarea comercială a lumii. „Carol I“, împreună cu „Elisabeta“, frumosul nostru crucișetor de mult cunoscut de toate marinele, trebuie să ducă cu mândrie steagul nostru peste Ocean și să vestească și în alte continente ce avânt puternic a luat România și cum prin o muncă statornică și

fire, vor fi călăuzite numai de un singur gând : Patria și cinstea națională, și că pe vasele lor, ori unde ele se vor afla, va răsună strigătul așa de scump nouă tuturor : „Să trăiască România“.

Și regalele prevestiri s'au împlinit : azi nu e continent care să nu fi fost vizitat de navele noastre. Mai mult : din cuvintele regale se întrezărește „Spiritul Mircea“.

După Medea, Cobra și Principesa Maria din 1897,

Comandantul marinei la înmormântarea Regelui Carol I.

un război victorios ea a cucerit un loc însemnat între Statele din Europa...

„Ridic paharul Meu pentru un viitor fericit al Marinei noastre comerciale, ca și a celei militare, sigur fiind că amândouă, în împlinirea datoriei lor, departe de țară, vor fi însuflețite numai de o singură sim-

Regele Carol I din 1898, — apar pe rând mândrele noastre lebede albe : România, Dacia, Impăratul Traian, negrele Durostor, Iași, Dobrogea, Turnu Severin, Constanța, București, Carpați și Bucegi.

Exemplul statului e urmat și de particulari. Societăți și armatori români

Vedetele de pe Dunăre cu numele eroilor din 1877.

fac ca, pe Dunăre mai ales, să fâlfâie pavilionul nostru dela Regensburg, abătându-se și pe râuri, — Drava, Sava, Morava, Tisa.

De aceea cu mândrie, în 1905, la botezul navei „România”, spune:

„Statornicia noastră, isbânzile oștirii și jertfele ce țara și le-a impus ne-au deschis căile nemărginite ale mării; într'un timp relativ scurt, am întemeiat serviciul nostru maritim, ale cărui vase au cinstea să ducă steagul național departe, peste valurile furtunoase ale oceanului.

„Se susține că viitorul „este pe mare. Fie! În tot cazul noi am dobândit prin Dobrogea, acest mărgăritar al Coroanei României, neatârtnarea economică, legături libere cu lumea întreagă, Marină comercială. Sigur fiind că dânsa, împreună cu marina de război, se vor înfățișa pretutindeni cu vrednicie și mândrie, urez noului vas călătorii pline de folos pentru țară și neîncetat îl vom însoți cu strigătul: Să trăiască România”.

E destul a privi azi unde

a ajuns marina comercială, — ca să ne dăm seama ce a însemnat atunci tot ce s'a făcut, numai din Înalta înțelegere a problemei puse, deși nu am ajuns a căra cu navele noastre decât 9% din traficul general de mărfuri și pasageri.

Căi de comunicație, porturi.

În fine, ultimul fir.

Pe lângă nave de război și de comerț, navigația trebuie asigurată prin dragaje, balisări, faruri, iar porturile trebuiesc amenajate și înzestrate astfel ca navele

străine să fie atrase în număr cât mai mare.

De aceia Domnitorul Carol I, dându-și seama că erezia la mare pe teritoriul românesc însemnează și eliberarea noastră economică, încă din 1868 propune construirea unui canal derivat din brațul Chilia, la capătul căruia urma să se construiască un port românesc. Proiectul a fost depus chiar în toamna aceluiași an de către D. Brătianu; deși votat în unanimitate, criza financiară și războiul independenței au împiedicat realizarea lui.

În mesajul din 1868 ridică chestiunea navigabilității pe Prut:

„Încă din anul trecut vi s'a prezentat o convențiune încheiată între Rusia, Austria și România, care avea de scop navigabilitatea Prutului”. Iar în 1896: „Ratificațiunile convențiunii pentru navigabilitatea Pru-

Digul care apără portul Constanța

tului sunt efectuate; intru-
nirea comisarilor Statelor
co-riverane se va face în
curând.

„In vederea lucrărilor ce
într'un timp apropiat au a
face din Prut un râu cu o
navigațiune regulată, gu-
vernul Meu este în tratație
pentru stabilirea unui ser-
viciu de a transporta călă-
tori între Iași și Galați”.

În 1872, la punerea temeliei
portului Giurgiu, spunea :

„Cu mare plăcere am
venit astăzi în Giurgiu, spre
a prezida o solemnitate
demnă de a fi înscrisă în a-
nalele orașului ca un eveni-
ment din cele mai fericite.

„Sunt convins că, cu să-
vârșirea cheiului, comerțul
va lua un avânt neașteptat
în acest port, care este me-
nit a deveni marele port al
Capitalei”, și întrevede po-
dul, realizat azi printr'un
fery boat: „Din momentul
ce guvernul otoman va fi
pătruns de însemnatul fo-
los ce va aduce și Imperiu-
lui construirea, în înțelegere
cu noi, a unui pod de
fier, ce-l dorim atât
de mult, atunci se va
putea prezice portului
Giurgiu un strălucit
viitor, căci el va fi
cheia comerțului din-
tre Orient și Occident”.

În 1873 vine rândul
portului Galați, unde
Domnitorul spune :

„Punând ieri piatra
fundamentală a chei-
ului din portul cel
mai însemnat al Ro-
mâniei, (Galați) pre-
sint că am pus și te-
melia unei dezvoltări

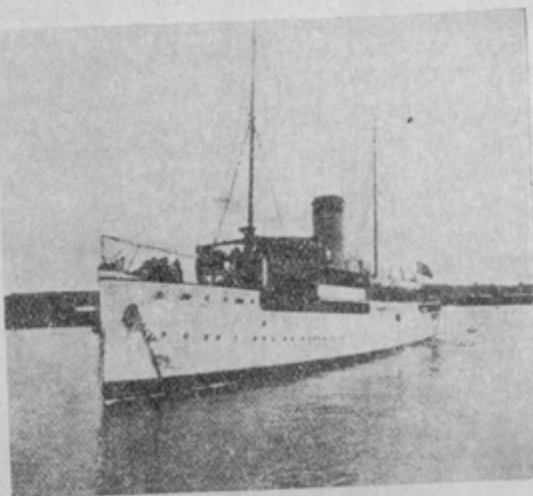

Vaporul „România”

mai mari a comerțului care,
prin înlesnirea ce aseme-
nea lucrări aduc, mai cu
seamă prin mijloacele de
comunicațiune, iau totdea-
una proporțiunile cele mai
neașteptate.

„Spre a asigura însă Ga-
laților un viitor fericit, voi
uza de toată influența mea,
ca acest frumos oraș să in-
tre, prin o linie ferată mai

Vaporul „Principesa Maria”.

scurtă și mai directă, în
marele resou al drumurilor
de fier; cu acest mod, pu-
tem spera că prosperitatea
acestui port va lua o desvol-
tare mai întinsă”.

Nici problema navigației
pe canalul Sulina nu e ne-
glijată. Mesajul din 1878 a-
nunță că „Delegatul Româ-
niei lucrează alături cu
delegații Marilor Puteri în
sânul Comisiunii Europene
căreia îi este încredințată
libertatea și îmbunătățirea
navigațiunii marelui nostru
fluviu”.

Și cât de amplu, ca din
sbor de avion, vede Domni-
torul mijloacele dezvoltării
economice a țării din 1879,
după dobândirea Dobrogei :

„Organizarea definitivă a
Dobrogei, crearea unei
Bănci de scont și de circula-
țiune și a unei casse de
economii, construcțiunea de
intreprizite și docuri la por-
turile principale, reorgani-
zarea și dezvoltarea instruc-
țiunii profesionale și agri-
cole, înființarea de Comiții
agricole, sunt atâtea
îmbunătățiri de natu-
ră a chema înaintea
de toate atențiunea
d-voastră”.

Uriașul plan e per-
fect redat în mesajul
din 1881, temelia a
tot ce s'a făcut ulte-
rior :

„Construcțiunea docu-
rilor și întreprizitelor
este în studiu; portu-
rile din mai multe o-
rașe vor fi în curând
înzestrate cu cheiuri,
ce în multe părți sunt
deja date în construc-

țiune și băncile agricole sunt în ajun de a începe a funcționa.

„Imbunătățirea calității cerealelor și a vitelor, mijloacele de a le transporta ieftin și repede la punctele de export, întreprinderile și cheiurile vor rămâne toate îmbunătățiri aproape zadarnice, dacă nu vom avea înlesnirile exportului până

rol I arată că se gândește și la portul Constanța:

„In vremuri depărtate, vechiu Tomi abia era cunoscut și, numai prin exilul lui Ovidiu, a cărui statuie împodobește astăzi orașul, acest loc a păstrat un nume în istorie. Sunt însă convins că noua Constanța va câștiga, într'un viitor apropiat, un renume european

și Marea Neagră va fi deschisă și România va stăpâni o mare parte a comerțului din Orient“.

Planul general e sintetizat în mesajul din 1890: „Aspirațiunile economice ale țării și-au găsit în fine consacrațiunea lor în începerea podului peste Dunăre și în punerea foarte apropiată în exploatațiune a docurilor și a bazinelor de la Galați, Brăila și Giurgiu. Lucrările portului Constanța, intrate și ele în cale de execuțiune, vor completa sistemul general menit a asigura țării noastre traficul comercial al Europei centrale“.

În paralel cu porturile naționale, Regele Carol I urmărește și accesul la cele maritime prin canalul Sulina. Astfel, în 1894, la Sulina, spune:

„Încă dela întâia vizită la gurile Dunării, sunt acum 27 de ani, am urmărit cu cea mai vie atențiune lucrările Comisiunii și m'am bucurat de fiecare progres făcut.“

„Azi resimt o adevărată mulțumire inaugurând marea tăetură în brațul Sulinei. România mai cu seamă va trage cel mai mare profit din aceste lucrări, fiind asigurat debușeul bogățiilor sale agricole“.

La inaugurarea podului de peste Dunăre (1905) în legătură cu apa spune: „Aruncăm acum o privire mai departe pe Mare, pe această nemărginită cale de apă, unde se încrucișează nenumăratele drumuri ale miș-

Vedere din
portul Galați.

pe piețele de consumațiune cele mai depărtate.

„Necesitatea de a atrage cât mai mult în porturile noastre, în sus ca și în jos de Galați, vasele de comerț străine și pavilioanele de orice naționalitate este cu atât mai viu simțită, cu cât comerțul nostru întâmpină adesea, la export, pe fruntariile de uscat, felurite piedici și cu cât dela un timp încoace, sub cuvânt de epizootie, el este chiar amenințat de a-și vedea închise cu desăvârșire aceste fruntarii, în ce privește exportul de vite mari“.

Încă din 1889 Regele Ca-

și că, prin construirea podului peste Dunăre și lărgirea portului, lucrări care vor fi în curând începute, schela sa va deveni una dintre cele mai însemnate ale Orientului și un izvor de bogăție pentru țara întreagă“.

Legătura permanentă cu Dobrogea se urmărește încă din același an, întrezărindu-se legătura Marea Nordului — Marea Neagră: „Trebuie să punem acum toate silințele spre a isprăvi cât mai curând podul pe Borcea și pe Dunărea mare și portul dela Constanța fiind atunci calea cea mai scurtă între Marea de nord

cării întregii lumi, care răspândesc bogățiile asupra națiunilor. Prin portul dela Constanța, podul peste Dunăre ne deschide această largă cale, care va spori într'un mod neașteptat relațiunile noastre comerciale și va asigura dezvoltarea noastră maritimă", adăugând în 1895: „Rămâne să organizăm în folosul economiei generale a țării mijloacele de transport pe uscat și pe apă”.

Primul pas solid e începutul lucrărilor portului Constanța, în 1896 când în cuvintele regale: „Serbarea de astăzi are o îndoită importanță, căci punând întâia piatră a noului port al Constanței, am pus și temelia pentru dezvoltarea noastră maritimă. Mărețul pod peste Dunăre ne-a deschis drumul spre Mare, viitorul port ne va asigura în toate vremurile comerțul cu țările cele mai depărtate. Astăzi deja vasele noastre duc cu mândrie steagul României prin valurile Oceanului, în curând vom dispune de noi bastimente, care vor înlesni relațiunile comerțului transatlantic”, se arată ce e România în traficul mondial: „noul port care va deveni un izvor de bogăție pentru țară, mai ales când putem atrage o parte din traficul către Anglterra, India și Australia, fiindcă linia Londra - Constanța - Alexandria este astăzi dintre toate cea mai scurtă; ea este străbătută în 111 ceasuri; acesta este un rezultat care ne poa-

te umple de cea mai vie mulțumire”.

În 1909 Constanța e în sărbătoare, — se inaugurează portul. Cu acest prilej, Regele Carol își manifestează mulțumirea prin următoarele cuvinte:

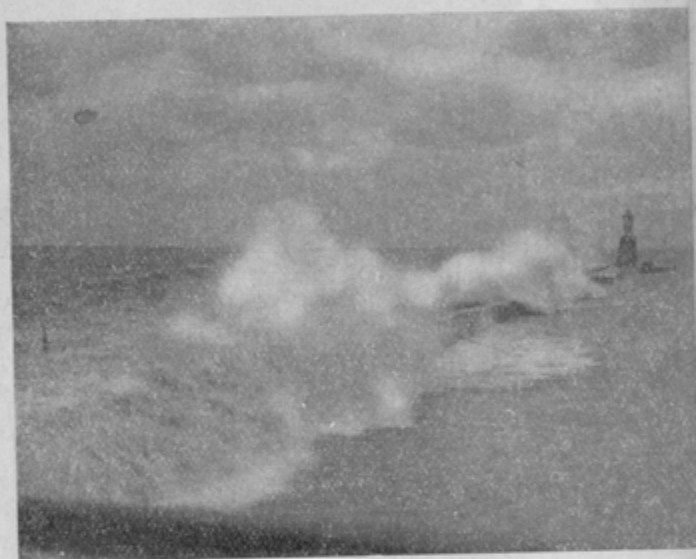
„Cu mare bucurie am venit în Dobrogea spre a inaugura măreața lucrare a portului Constanța, datorită — ca și falnicul pod peste Dunăre — științei și hărniciei

„Încă dela început am urmărit cu cel mai viu interes și am sprijinit necurmat aceste lucrări, care au dat comerțului nostru un avânt așa de puternic și au legat tot mai strâns Dobrogea de căminul strămoșesc.

„Cu drept cuvânt le putem dar privi ca un factor de căpetenie al propășirii noastre economice și ca o mândrie națională.

„Portul Constanța, cu aju-

Digul și tarul „Regele Carol I” sub turia valurilor.

inginerilor români, sub priceputa conducere a încercatului lor șef.

„Deschiderea drumului spre mare este o trebuință neapărată a propășirii comerciale; porturile maritime sunt plămânii unei țări; de aceea guvernul n'a cruțat nimic pentru a dat portului Constanța tot ce i-a trebuit spre a îndeplini înalta sa menire.

torul serviciului nostru maritim, ne-a pus în legături statornice și directe cu țările străine, mai ales cu apusul Europei, care este cel mai mare cumpărător al produselor noastre.

„Activitatea acestui centru comercial, care se va desfășura, de sigur, fără daune pentru porturile noastre dunărene, va fi adevăratul barometru al dezvoltării

„Mircea” cu vânt bun.

(După Căp. D. Știubei)

noastre; de aceea am cre-
dința că, deși mari, lucrări-
le săvârșite până acum, cu
instalațiile cele mai perfec-
ționate, nu sunt decât un
început față de ceea ce ne
rezervă viitorul și că Con-
stanța va deveni, peste un
timp nu prea îndepărtat,
unul din cele mai însemnate
porturi ale Mării Negre.

„Cu acest prilej nu pot
uita să amintesc că astăzi o
nouă legătură strânge pe
Dobrogeni și mai aproape
de sufletele noastre, cu in-
trarea lor în deplină viață
constituțională a Țării. Prin
această desăvârșită întru-
pare a Dobrogii cu patria
română — dela sânul căreia

nimic nu o mai poate des-
părți — s'a înfăptuit, pe
veci, ținta străbunilor lup-
tători pentru stăpânirea
țărmlui românesc al mă-
rii, visul bătrânului Mircea
Voievod și al lui Ștefan”.

Am terminat cu depăna-
tul firelor, cari atât de fru-
mos s'au împletit, pentru că
tot ce este apă nu se poate
despărți. Lucrul acesta abia

târziu, în vremile noastre
s'a înțeles și realizat, înglo-
bându-se într'un singur mi-
nister marina de război cu
cea comercială, cu porturi-
le, cu navigația, cu silozu-
rile, cu sporturile chiar.

Din cuvintele regale apa-
re ca un far luminos preo-
cuparea unică a Marelui
Rege: *Implinirea misiunii
noastre la gurile Dunării,*
prin o cât mai mare desvol-
tare a puterii noastre nava-
le și a căilor de comunicație
pe apă.

Luptă grea, crâncenă, dâr-
ză, care abia acum s'a în-
cheiat.

Cu smerenie să ne închi-
năm amintirii Regelui care,
deși nu iubea marea, s'a
răsboit cu ai lui pentru a o
face iubită și folosită!

Moș Delamare

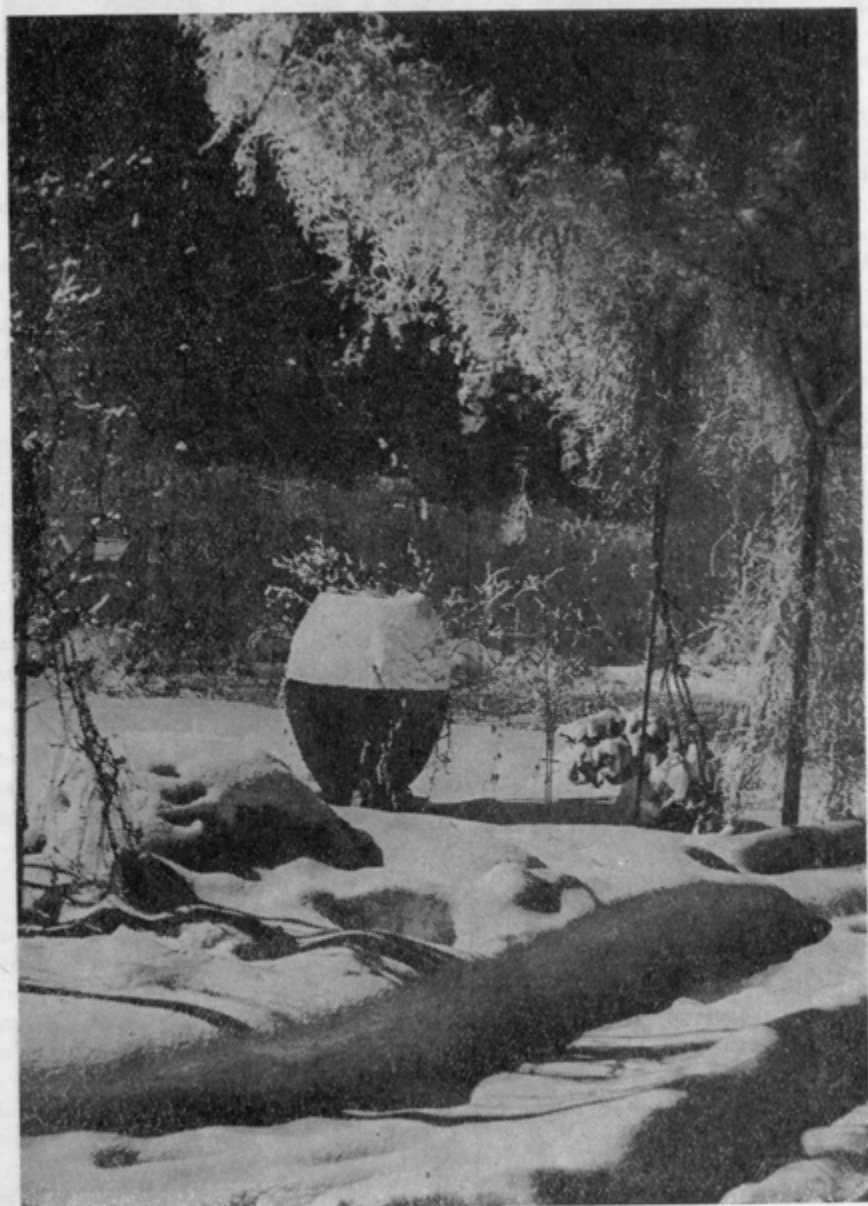

Foto G. Ionescu

ROMÂNIA PITOREASCĂ
Iarnă în Cișmigiu

Foto G. Ionescu

ROMÂNIA PITOREASCĂ
Balçic-Moschee

Ocuparea ALBANIEI

În ziua de 7 Aprilie 1939, Vineria Patimilor, agenția Rador transmitea următoarea telegramă:

ROMA, 7. — Agenția Stefani anunță că trupele italiene debarcate la Durazzo, progresează spre interior. Avioanele italiene participă la acțiune.

Deci, dintr'odată, centrul către care gravita atențiunea unei lumi întregi, ocuparea Cehoslovaciei, s'a deplasat către alt eveniment, de aceeași importanță, ocuparea Albaniei de către celălalt tovarăș al axei Roma-Berlin. Se nădăjduia că cel puțin sărbătorile Invierii vor trece în liniște. Iluzii!!! Chiar în Vineria Patimilor, armata italiană debarcă la Durazzo și Valona, după ce mai întâi flota le bombardează. Aviația ajută acțiunea armatei de uscat. 400 de avioane zboară peste întreg teritoriul Albaniei, aruncând manifeste în care îndeamnă populația să nu reziste, de oarece armata italiană vine ca prietenă, nu ca dușmană. Aviația are ordin să nu bombardeze.

Întreaga Europă e în fierbere. Toate cancelariile diplomatice intră în acțiune. Telefoanele sbârâie. Intervenția fulgerătoare a Italiei seamănă emoție în toată lumea. Încă o țară căzuse. Ce urmări va avea ocuparea Albaniei? Lordul Perth, ambasadorul Marelui Britannie, se prezintă în audiență la contele Ciano, spre a-i cere explicații. După întrevedere, se publică următorul comunicat: Ministrul afacerilor străine al Italiei a primit pe Lordul Perth, ambasadorul Marelui Britannie, care i-a

remis o notă privitoare la situația din Albania. Contele Ciano a făcut lordului Perth declarații și i-a dat asigurări. Deasemeni ambasadorul Franței la Londra, d. Corbin; s'a prezentat în audiență la ministrul afacerilor străine, unde a avut o lungă convorbire cu sir Alexander Cadogan, subsecretar la Foreign Office. În același timp se prezintă la contele Ciano și ambasadorul Statelor-Unite, d. William Philipps, care se interesează în deaproape

despre evoluția evenimentelor din Albania.

Regele Zogu încearcă să reziste; prin postul de radio Tirana, lansează un apel către poporul albanez, îndemnând populația să lupte până la ultima picătură de sânge pentru independența Albaniei. Tot prin același post se lansează un apel către poporul italian în care se critică cu asprime regimul fascist, și alt apel către poporul francez exprimându-și încrederea în ajutorul pe care va putea să-l dea Albaniei. Tot atunci se trimite și o notificare guvernului iugoslav; aceasta răspunde că înțelege să nu ia nici o măsură prin care ar putea sprijini Albania. Interesele sale ar fi suficiente de garantate de acordurile existente între Iugoslavia și Italia și nu vrea să se abată dela acordul încheiat cu Italia în 1937.

Rezistența pe care armata italiană o întâmpină, e de puțină importanță. Poporul nu înțelege să reziste; ar fi inutilă o vărsare de sânge. Stăpânirea italiană nu-i poate aduce nimic rău, mai ales că acțiunea întreprinsă de Regele Zogu în ultimul timp, începând cu alungarea supușilor italieni, nu-i era deloc pe plac.

În aceeași zi, la orele 12.30, legația din Paris a Albaniei publică un protest contra acțiunii italiene.

Comunicatul mai amintește că ultimatum-ul italienilor fusese respins în unanimitate de către adunarea deputaților. Totuși se încep pregătiri pentru încetarea ostilităților. Guvernul a făcut contra-proponeri și italienii le-au acceptat.

Albaneză în costum pitoresc

Calenda

ul 1940

O delegație albaneză e gata să plece din Tirana la Durazzo, ca să înceapă tratativele. Delegația este condusă de către d. Gera, ministrul economiei naționale și alcătuită din lt.-col. Sami Koka din armata albaneză și din alți cîțiva ofițeri albanezi. Colonelul Gabrielli, atașatul militar italian la Tirana, însoțește delegația...

Aceasta înseamnă că regele Ahmet Zogu va trebui să abdice. Ceeace chiar se și întâmplă. Regele se refugiază în Grecia, însoțit de întreaga sa familie; regina Geraldina deabia născuse.

Anglia nu se sesizează prea mult, mai ales că Vinerea Patimilor e o zi care se respectă cu sfințenie. Totuș, prima impresie este că Marea Britanie înțelege să facă oarecare deosebire între situația

europenă generală și situația specială și internă din Albania. Aceasta înseamnă că Anglia nu vrea să se amestece. Asigurările date de contele Ciano ambasadorului Angliei, ca și comunicatele italiene, fac impresie favorabilă în cercurile politice engleze. Italia nu vrea să facă altceva, decît să stabilească ordinea, pacea și dreptatea în Albania.

În mai puțin de 10 zile, Albania, țară creată de voința Marilor Puteri europene în ajunul războiului mondial, a trecut dela statutul unei țări independente în drept, dar de fapt sub tutela Italiei, la uniunea personală cu Italia, sub sceptrul Regelui-Împărat Victor Emanuel III.

Intervenția făcută de Italia este îndreptățită, dacă ne ducem spre originile diplomatice ale statului albanez. Să le examinăm în ordine cronologică.

În anul 1921, conferința ambasadorilor a dat Italiei dreptul de

a interveni cum va crede de cuviință, dacă integritatea statului albanez va fi amenințată într'un fel sau altul. Deci Italia putea controla Albania, avînd asupra ei dreptul de protectorat, fiindcă spiritul vremii de atunci nu îngăduia ideea unui mandat asupra unei țări europene.

Toată istoria politică și diplomatică a Albaniei se desfășoară în limitele aceluia drept acordat Italiei. La intrarea ei în Liga Națiunilor, recomandată tot de Italia, ca Stat de sine stătător, nu s'a schimbat cadrul diplomatic și nici cel politic dela baza statului albanez.

Prin urmare, Albania era în sfera de influență a Italiei. Tatonările pe care Ahmet Zogu le-a încercat pe lângă statele balcanice, mai ales pe lângă Iugoslavia, ca să se smulgă de sub influența italiană, au dat greș. Din contră, încheierea pactului „de ajutor mutual și colaborare cordială”, semnat la

**Albanezi
în costume naționale**

Tirana la 27 Noiembrie 1926, pe timp de 5 ani, între Italia și Albania, accentuează și mai mult legăturile dintre cele două țări.

Un an după aceasta, în 1927, la 20 Noiembrie, tot la Tirana se semnează un pact de alianță defensivă, valabil pentru 20 de ani. Poziția Italiei în Albania, prin care câpătă o bază strategică în Balcani, ca și o puțință de control efectiv, devine mai întărită prin

tronul, contra tuturor celor ce nu vedeau cu ochi buni ridicarea lui.

Influența italiană continuă să se afirme și mai răspicat pe teren diplomatic: când s'a pus bazele Uniunii balcanice, Albania a rămas în afară de cadrul acestei înțelegeri. În 1937, prin încheierea acordului dela Belgrad, Italia și Iugoslavia convin asupra statului-quo în Albania, ceea ce exclude

de stat trebuia pedepsită prin înălțurarea lui și alipirea Albaniei. Era o necesitate vitală ca această țară să fie sub controlul Italiei. Din punct de vedere strategic, Italia avea de ce să se teamă. Coasta italiană se afla doar la 70 km. de coasta albaneză și prezența unor intențiuni străine intereselor italiene, care puteau să se

O stradă din Tirana

pactul acesta, replică a pactului de amicitie dintre Franța și Iugoslavia, încheiat cu puțin mai înainte.

Italia nu se mulțumește numai cu atât. Se ocupă în deaproape de organizarea economică, școlară, sanitară; capitalul italian intră pe plața albaneză. Drept recompensă pentru fidelitatea sa, președintele Albaniei devine rege, în persoana lui Ahmet Zogu. Tot cu ajutorul Italiei, el își consolidează

total un ajutor pentru Tirana din partea Iugoslaviei. Cum s'a și întâmplat, atunci când au făcut apel la guvernul din Belgrad, cu prilejul ocupării.

Regele Zogu a încercat să se rupă de sub influența italiană, deși cu ajutorul acesteia se proclamase rege și se menținea în fruntea statului. Chiar reușise să se facă oarecum simpatizat de masa poporului. Italienii au observat aceasta; necredința capului

traducă în fapte, puteau produce evenimente neplăcute, mai ales că situația internațională europeană era foarte delicată.

Pe de altă parte, întreaga Albania nu este decât creația Italiei, care a cheltuit capitaluri considerabile, construind drumuri, poduri și chiar orașe, ca Tirana, zidind spitale, școli și dând ajutorul și capitalul său pentru exploatarea bogățiilor naturale, mai ales pentru zăcămintele de petrol.

Numărul celor ce vedeau cu ochi răi stăpânirea regelui Ahmet Zogu creștea; nemulțumirea se accentuă când acesta voi să schimbe politica, orientându-se spre alte căi. În cele din urmă reușește să nemulțumească chiar pe cei dela care căpătase ajutor, pe italieni.

**Trupele italiene
intrând în Durazzo**

Nesocotirea intereselor italiene pe de o parte, lipsa de tact în conducerea statului și nemulțumirile iscate prin ambițiile nemăsurate ale regelui Ahmet Zogu pe de altă parte, au determinat evenimentele din ajunul Sf. Paști. Că a fost un bine sau un rău pentru poporul albanez, nu putem s'o spunem noi; aceasta ne-o va arăta viitorul. Totuș, mai târziu sau mai de vreme, Albania tot ar fi fost ocupată de Italia, fiindcă interesele ei vitale l-ar fi dictat aceasta.

*

Deși vestea la început a surprins și a creat chiar panică, evenimentele internaționale n'au depășit cadrul obișnuit. Italia dă asigurări Angliei pentru menținerea statutului-quo în Mediterana orientală, iar la 10 Aprilie garantează integritatea teritorială a Greciei. Deci, acțiunea Italiei era strict limitată la Albania.

Prin anexarea Albaniei, a cărei

Balcani. Echilibrul care domnea în Balcani s'a rupt. O nouă acțiune diplomatică din partea democrațiilor era necesară... Și ea n'a întârziat să vină prin pactul anglo-franco-turc și garantarea integrității teritoriale a Greciei și României de către axa Paris-Londra...

*

Noua stare de lucruri din Alba-

coroană a fost oferită Regelui-Împărat al Italiei, Victor Emanuel III, de către o delegație sub președinția d-lui Verlaci la 16 Aprilie. Italia câștigă un loc de prim rang în situația strategică a peninsulei balcanice. Devine deci un factor important balcanic, atât politic cât și strategic. Prin anexarea Albaniei, Italia domină canalul Otranto și prin el marea Adriatică. Acum, Adriatica este o mare italiană. De sigur că în astfel de condițiuni, influența italiană și a axei se va face din zi în zi mai simțită în

nia ne privește și pe noi într-o oarecare măsură. Între hotarele acestui stat avem aproape 100.000 de români, din care 20.000 sunt răspândiți pe la orașe. Sub regimul fostului rege Ahmet Zogu, minoritatea românească din Albania nu prea s'a bucurat de multă atenție din partea guvernului. În 1913, situația minorității românești era cu mult mai privilegiată. În primul rând, existau mai multe școli primare românești, iar în orașul Berat exista chiar și un gimnaziu.

Prigoana începu sistematic, încât în 1925 nu mai există gimnaziul, și numărul școalelor primare a fost redus la 3. Pe lângă aceasta s'a interzis preoților ortodocși de a mai sluji în limba română. La protestele guvernului nostru, care cerea mai multă înțelegere față de o minoritate românească ce n'a înțeles decât să fie alături cu trup și suflet lângă albanezi, guvernul albanez a răspuns că străinii cărora nu le convine regimul, pot să părăsească țara. Amestecul unei alte puteri în treburile lor lăuntrice nu poate fi luat în considerație.

Firește că în asemenea condițiuni nu s'a putut ajunge la un acord și totul a rămas pe seama întâmplării.

Acum avem suficiente motive să credem că stăpânirea italiană va avea în vedere cele expuse mai

Urme romane în Albania

sus. Minoritatea românească din Albania a văzut cu ochi buni intervenția italiană... Românii sunt oameni cărora nu le plac aventurile și nici nu iubesc intriga. Ei știu numai a munci cinstit. De altfel, frații de sânge întotdeauna s'au înțeles.

Suntem siguri că situația ele-

mentului românesc în Albania, de sub sceptrul Regelui-Împărat, Victor Emanuel III, se va îmbunătăți simțitor. Mai ales că din noul guvern face parte și un român, d. Becea.

b. c. d.

NUMAI DE DOUĂ MINUTE...

Exista până deunăzi o problemă asupra căreia oamenii de știință nu puteau fi niciodată toți de aceeași părere: vârsta pământului. Fiecare, prin metodele de lucru ale specialității lui, găsea pământului altă vârstă. Dar astăzi nepotrivirile au dispărut și toți învățații sunt de acord că un singur ceasornic are căderea să măsoare cu precizie vârsta pământului: ceasornicul acesta e radio-activitatea.

Și pe bună dreptate: corpurile radio-actieve sunt singurele care se transformă cu o regularitate perfectă, ce poate fi urmărită și calculată fără greș. De pildă un corp radioactiv cum este uranul se distruge singur, se desintegrează, cum spun specialiștii, într'un anumit timp cunoscut și se transformă în heliu și plumb.

E foarte simplu deci ca măsurând cantitățile de heliu și de plumb găsite într'o stâncă, să se poată spune de când s'a născut această stâncă.

Din cele mai noi măsurători de acest fel — și cele mai exacte făcute vreodată — rezultă că perioada terțiară — epoca în care reptilele au început să facă loc celor dintâi mamifere — a fost acum 50 de milioane de ani. Perioada

care o precedase, mezozoicul, epoca în care pământul n'a fost locuit decât de reptile, a fost acum 200 de milioane de ani, iar eozoicul, epoca în care au apărut pe pământ cele dintâi semne de viață au fost acum 500 de milioane de ani. În ce privește vârsta pământului, s'a găsit o stâncă veche de un miliard 800 milioane de ani. În nici un caz, spun geologii, pământul nu poate fi mai bătrân decât 2 miliarde de ani.

Ca să ne dăm seama și mai bine de ce puțin timp a apărut viața pe pământul acesta al nostru, bătrân de 2 miliarde de ani, să încercăm să ne închipuim cele 2 miliarde de ani condensate în 24 de ore. În acest caz dela miezul nopții, ora 0, și până la ora 18, pământul abia a avut timp să se solidifice și să se așeze. La ora 18 a apărut viața pe pământ. La ora 20 s'au născut cele dintâi reptile, la ora 23.30 s'au născut mamiferele și abia la ora 23.58 omul a început să meargă.

Ni se pare că suntem de o veșnicie pe pământ; totuși față de bătrânețea globului nostru nu suntem aci decât de 2 minute!

ANUL *agricol*

de Prof. E. GRINTESCU

1939

Incepută sub auspicii bune, încă din toamna 1938, situația agriculturii chiar dela începutul anului 1939 s'a arătat favorabilă. Însă ea n'a fost deopotrivă pentru toate culturile.

Ast-fel grâul n'a avut calitatea și cantitatea din 1938, când a fost producția record. recoltându-se abia 380.000 vagoane pe cele aproape 4 milioane hectare, iar calitatea a fost mediocră, cântărind, în medie, 74-75 kg. la hectolitru. Nu rari au fost grânele a căror greutate hectolitrică s'a aflat sub 70 kg. De aceea și valorificarea acestei cereale, continuată din anii trecuți, a trebuit să ceară sacrificii mai mari din partea țării.

Prețul minimal al grâului a fost fixat la 42.000 lei de vagon. Însă nu s'a reușit totdeauna ca acest preț să intre în punga agricultorului, tocmai din cauza producției slabe și a inevitabilei călcări a legii de către speculanți. Împrejurările dela sfârșitul anului vor avea darul să se valorifice produsul dela sine.

În schimb porumbul a dat în mare parte a țării producție bună, recoltându-se la cele 5 milioane hectare, peste 550.000 vagoane.

Cereala aceasta atrage tot mai mult atenția atât a conducătorilor țării cât și a forurilor economice, întrucât este planta mai folositoare pentru economia țaranului, iar acum în urmă, s'a dovedit că este și planta cea mai rentabilă. Fără valorificare, adică fără ajutorul țării, porumbul a ajuns

la 45.000 lei vagonul, ceea ce aduce o rentabilitate mai mare ca grâul. De aceea în 1939 s'a făcut o mare propagandă pentru cultura porumbului.

Celelalte cereale s'au menținut la suprafețe, producții și prețuri din anii trecuți. Către sfârșitul anului acesta s'a înregistrat urcări mai mari datorite evenimentelor.

S'ar putea menționa în anul acesta o producție bună de mazăre, în și cânepă, de fasole, cartofi și sfeclă, producția mai slabă la rapiță și oleaginoase. Fasolea s'a cerut mult la export și a ajuns la 120—130.000 lei vagonul. O urcare importantă a avut și mazărea.

Situația aceasta agricolă favorabilă și nefavorabilă după plante și regiuni, se datorește campaniei de ogoare de toamnă din 1938 cari se cifrează la 5 milioane hectare — o cifră record — dar se datorește și condițiilor atmosferice și calamităților, dintre cari menționăm: geruri, chiciură la pomi, gândacul roșu la rapiță, gândacul ghebos la grâu, gândacul păros la cereale și pomi, gândacul bălos la ovăz, lăcuste în Deltă, jud. Covurlui, Tutova, Vaslui, omidă rusească, grindină și secetă.

Cu toată situația în general bună, încurajările n'au lipsit. În afară de valorificarea grâului, s'a încurajat cultura porumbului prin ogorârea câmpurilor cu tractoarele Camerilor agricole și prin acordarea de subvenții pentru răspândirea a 2000 prășitori pentru porumb, pe lângă cele 1000 pluguri donate de M. S. Regele.

Tot astfel au fost încurajate și celelalte ramuri agricole. Camerele de agricultură au distribuit un milion de pomi cu preț redus sau gratuit, iar ministerul agriculturii

a distribuit un mare număr de meri și pruni dela pepinierele particulare, cu condiția ca ei să fie plătiți Statului, după un interval de 5—6 ani. De asemeni s'a acordat o primă la export de 1,50 lei la kg. de fructe, din cari caisele au avut o producție abundentă de ca. 7000 vagoane.

Ar mai fi fost și alte încurajări, dar Expoziția generală agricolă s'a amânat din cauza împrejurărilor. În schimb concursul grâului, și porumbului s'a hotărât să se țină.

În ce privește animalele, în cursul anului de care ne ocupăm, s'a dat o atenție deosebită la procurarea taurilor de prăsilă, prin Camerile agricole, s'a importat etaloni de rasă și s'a fixat preț minimal la vânzarea lânii, politică ce se urmărește încă din 1937.

Cu toate măsurile luate febra aftoasă și-a făcut apariția la vite în anul acesta, însă n'a produs dezastre ca în țările, de unde a venit boala.

În materie legislativă s'a dat atenție la valorificarea grâului și la distrugerea hibridilor producători direcți, pentru care s'a acordat o despăgubire de 3000 lei la ha., și s'au impus, în același timp, viile nobile la suprafața cultivată, desființându-se taxa pe decaltru. Prin aceasta producția viticolă a țării, care se ridică la 100.000 vagoane vin, de o valoare de 6 miliarde lei, va fi mai bine protejată.

Paralel cu eforturile de natură economică, în 1939, au fost și eforturi de natură ideală și intelectuală. Printre acestea menționăm congresele internaționale de agricultură dela Dresda și cel de viticultură dela Bad Kreutznach (Germania), apoi relevăm cursurile de cultura porumbului dela I. C. A. R., conferințele personalului acestui Institut, conferințele personalităților străine ținute în aula Institutului și ciclul de conferințe la Societatea Națională de agricultură, în colaborare cu Societatea centrală agricolă și Societatea inginerilor agronomi.

Instituțiile superioare de învățământ s'au manifestat de asemeni. Astfel Facultatea de agronomie din Chișinău a organizat cursuri

de creșterea oilor Karakul și iepuri de casă și a chemat să facă conferințe în aula facultății profesori din București.

Publicistica agricolă și-a făcut din plin datoria. Pe lângă revistele și periodicele cunoscute au apărut săptămânalele Economia agrară și Ogorul românesc, acesta din urmă redactat de personalul de specialitate din ministerul agriculturii. De asemeni a apărut Horticultura Românească ca organ al Soc. Naționale de horticultură, după contopirea celor două societăți și a organelor lor: Revista Horticolă și Progresul horticol.

Pe lângă aceasta, literatura agricolă a fost reprezentată demn la Expoziția Cărții inițiată de Fundațiile Regale sub oblăduirea M. S. Regelui.

Ca încheiere a acestei scurte cronici anuale vom arăta că agricultura țării cât și breșla inginerilor agronomi se găsesc satisfăcute de schimbările dela ministerul agriculturii, unde d. prof. N. Cornățeanu a fost desemnat ministrul al agriculturii și domeniilor, ca un vrednic urmaș al d-lui prof. G. Ionescu-Sisești, fost ministru.

Prof. E. Grințescu

Pălării de lemn...

Fără să exagerăm, putem spune că pălăriile feminine vor crește de-acum înainte în copaci. În adevăr, o casă de modă din New-York a găsit mijlocul de a fabrica pălării elegante din fășii de lemn foarte subțiri.

Judecătoria DE URGENȚĂ

...Nici sub numele ce i l-am dat noi — și care s'a popularizat — nici sub numele ce i l-a consacrat legea în puterea căreia a fost creată („Judecătoria specială pentru judecarea contravențiilor flagrante”) JUDECĂTORIA DE URGENȚĂ nu constituie o inovațiune.

În Franța și în Germania funcționează de mai mulți ani, iar în Statele Unite ale Americii a apărut încă dinainte de război. Bine înțeles că vorbim de cel din 1914-1918.

Pretutindenea însă, trebuie s'o spunem din capul

Contravenientul e condus la judecătorie

locului, aceste jurisdicții au dat rezultate pe deplin satisfăcătoare; și s'a impus, având menirea de a răspunde aceluiași rosturi, superioare, închinată exclusiv preocupării de a asigura desăvârșită eficacitate justiției represive.

Este adevărat totuși că, în vreme ce în Statele Unite, bunăoară, „Judecătorile de urgență” au o competență mult mai largă judecând absolut toate infracțiunile flagrante surprinse noaptea și în genere în ceasurile când nu funcționează instanțele de drept comun, — la noi noua jurisdicție este rezervată numai contravențiilor flagrante, adică celor constatate de reprezentanții forței publice... asupra faptului.

Legea organică a „Judecătoriei de urgență” s'a promulgat la 29 Martie 1939.

Înfăptuirea ei a întârziat însă o vreme — până la 15 Mai 1939, când a intrat în activitate, între timp amenajându-i-se localurile trebuitoare în palatul prefecturii poliției Capitalei și selecționându-i-se personalul judecătoresc și ajutor.

Precum deslușiam și mai sus, principala caracteristică a instanței — la noi — este aceea a **urgenței** instrumentării, judecării și aplicării sancțiunilor în materia contravențiilor administrative.

Abaterile diverse se constată **pe loc** de ofițerii de poliție judiciară și de agenții speciali ai prefecturii poliției. Aceste abateri pot fi cuprinse uneori și în procese verbale, regiementate de procedura penală „Regele Carol II” alte ori însă, pot fi deferite instanței chiar prin raportul oral al organului polițienesc de constatare. De aceea, dacă contravenienții pot fi judecați și prin citare, în firea „Judecătoriei de urgență” este însă ca ei să compară imediat, conduși aci de polițiști, de pe teren!

Desbaterile înseși se urmează, de asemenea, **urgent**.

Organul polițienesc de constatarea contravențiunii referă judecătorului faptele petrecute, indică dovezile, salută și... pleacă din nou la post în căutarea altor vinovați. Cel predat judecății se apără apoi, singur sau prin avocați, cu mijloacele ce-i stau la îndemână (eventual), cu probe pe cari trebuie să și le aducă singur în termen de 24 ore.

Iar judecata aplică... telegrafic rigorile legii și

execută cartea de judecată pronunțată, amenzile consemnându-se chiar la cassiera poliției. Apelul sau recursul ce s'ar declara, după caz, n'au deci nici un efect asupra executării pedepsei (osebit că și exercițiul acestor căi de atac e restrâns la un termen, ce derogă dela cel comun din procedura penală, de zece zile, fiind doar de trei zile.

Avantajile instituției se desprind, credem, luminos, chiar din această simplă înfățișare a caracteristicilor ei (ca și defectele ei, de altfel):

1. Se curmă, în prim rând, cu încetineala administrării justiției ca și cu riscurile prescripției de scurtă durată, ce făceau — deopotrivă — adevărate ravagii în ce privește reprimarea contravențiunilor mărunte;

2. Se asigură, în consecință, o represiune rapidă, urgentă, imediată, deci exemplară și, firește, tocmai de aceea, eficace;

3. Se degreveză judecătorii de ocol de balastul afacerilor contravenționale;

4. Și se încearcă încă un câmp de specializare a actorilor justiției (după experimentarea celeilalte parafrazi a jurisdicției penale în corecțională și criminală).

Prefectura poliției Capitalei, prin ordonanța nr. 327 din 19 Aprilie 1939 — dată de d. general Gabriel Marinescu, subsecretar de stat la interne — a fixat cadrele de aplicare a legii pentru înființarea „judecătoriei de urgență”, atât sub acela al competenței ratione material, cât și sub acela al competenței ratione loci, regрупând și sistematizând contravențiunile atribuite judecății instanței noi pe trei mari categorii: circulație, liniște publică și salubritate.

În chipul acesta s'a dat creațiunei noi tot ce-i mai lipsea: unitate, duh și expresie răspicată

Consecințele s'au și verificat... urgent (nici nu se putea altcum!); mai nici una din cărțile de judecată pronunțate până acum n'au fost reformate în apel, nici casate în recurs. Ceeace, evident, e mare lucru.

E bine, poate, să amintim aci că „judecătoria de urgență” din București, ca orice nouitate, a stârnit oarecare senzație, la început; și a prilejuit numeroasă clientelă în somptuoasele ei săli de ședințe (în cari ți-e mai mare dragul să te judeci!).

Așa e bucureșteanul. Vrea să călească tărnia legilor, cu orice preț și chiar în focul propriei sale experiențe.

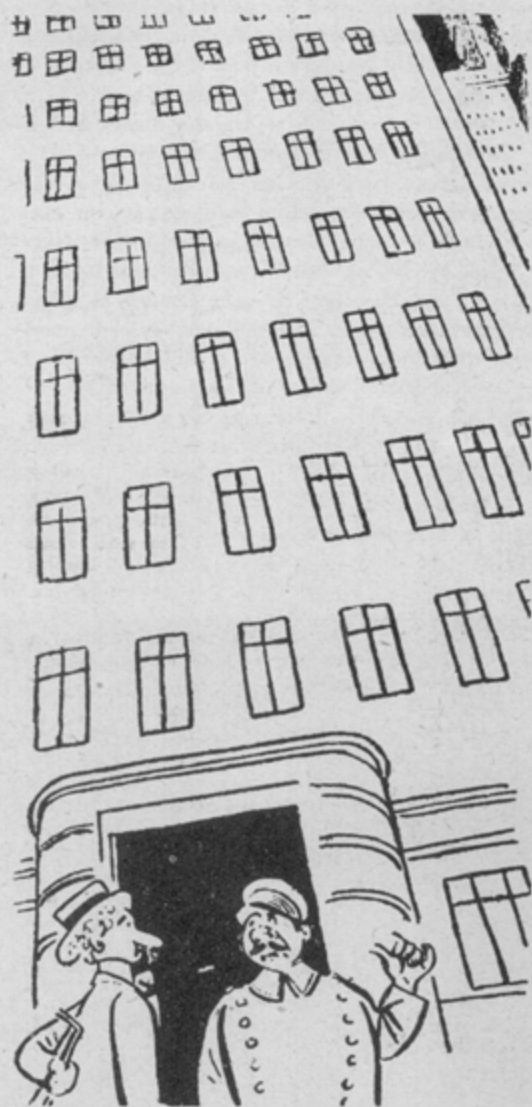
Cu timpul însă, instituția a intrat în uz, localnicii în ordine și inovațiunea în... desuetudine.

INED.

*Ascultând pedeapsa meritată
caută zadarnic o desvinovățire...*

HUMOR

- De o săptămână nu mi-am văzut nevasta...
- E plecată?..
- Nu, spală podelele la etajul 85...

Y. P. P. P. P.

Intre deținuți

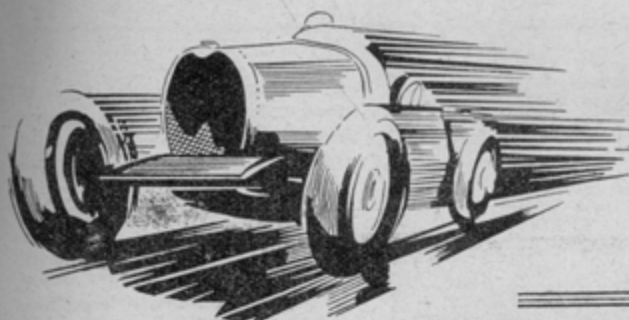
- Și mitraliera? !...
- Am pierdut-o la poker, cu gardianul șef! !...

- EA. Crezi că vom pleca la orele 8 și 50? !
- EL. Desigur, fiindcă avem până atunci 24 de ore și vei termina să te gâtești până atunci! !

Copiii la concert

- Micuța Lili e cu tatăl ei la un concert.
- Tată, ia spune-mi de ce domnul acela cu plete lovește mereu pe doamna care cântă?
- N'o lovește, dragă. E dirijorul orchestrei; cu bețșorul arată măsura! !...
- Atunci dacă n'o bate, de ce țipă doamna așa de tare? !...

ANUL Sportiv

de NEAGU BOERESCU

Cu toată vitregia vremurilor, anul 1939 a însemnat pentru sportul românesc o etapă hotărâtoare de temeinică reorganizare și de consolidare în mersul său ascendent spre progres.

Uniunea Federațiilor de sport din România, organul conducător al sportului românesc și Federațiile sale sportive, s'au străduit — cu puținele mijloace bănești ce aveau la îndemână — să înfăptuiască cât mai mult din programul lor de activitate, atât pe teren, cât și din cel moral-educativ pentru tineretul ce le era încredințat.

Progresele tehnice realizate în toate ramurile de sport, înmulțirea numărului asociațiilor și al sportivilor, înzestrarea progresivă a țărilor cu arene de sport și tot mai desele înfăptuiri pe teren ale grupărilor principale dovedesc tuturor vitalitatea sănătoasei mișcări sportive și folosul ei netăgăduit în pregătirea fizică și morală a tinerelor generații ale neamului.

În rândurile de mai jos vom face o scurtă trecere în revistă a principalelor înfăptuiri din fiecare ramură de sport, în cursul anului 1939.

ATLETISM

Atletismul, sport de temelie pentru practicarea tuturor sporturilor, este departe de a avea la noi în țară locul de frunte pe care îl deține pretutindeni aiurea, peste hotare.

La o populație de 20 milioane locuitori, de abia avem în toată țara un număr de 70 de cluburi cu aproape 1000 de atleți legitimați, pe când în străinătate

cluburile se numără cu mii, iar atleții cu zecile și sutele de mii.

Totuși materialul nostru omenesc este foarte bun și performanțele atleților noștri se îmbunătățesc mereu, grație străduințelor Federației de specialitate și forurilor ei afiliate.

În anul scurs, Federația română de atletism a organizat, cu toate greutățile vremurilor, numeroase campionate și reuniuni atletice la

D. GEORGE PLAGINO
Președintele U. F. S. R.

Cluj, Predeal, Brașov și București, în care s'au bătut numeroase recorduri de juniori și seniori și care au servit la selecționarea echipei ce a reprezentat România la Jocurile balcanice dela Atena.

AUTOMOBILISM

În continuarea rodniciei sale activități, Automobil Club Regal Român, instituția conducătoare a

sportului automobilist la noi, a organizat și patronat o serie de manifestări sportive de seamă printre care menționăm „Marele Premiu al Bucureștilor”, organizat de grupul sportiv Motor, Circuitul Unirea, Marele premiu al Brașovului, etc.

Alergătorii noștri ing. I. Calciac și Petre Cristea au luat parte cu succes la competiții internaționale.

BASKET ȘI VOLLEY BALL

Sporturile de basket și volley-ball, introduse nu de multă vreme la noi în țară de către americanii dela Y. M. C. A., au prins foarte bine și au ajuns astăzi sporturile de predilecție ale tineretului școlar.

Adoptate de Straja Țării și de Instrucția premilitară, ele numără astăzi aproape 60 de asociații cu peste 3000 de membri.

Odată cu venirea la cârmă federației de specialitate a d-lui Petre Angelescu, s'a procedat la o intensă reorganizare, s'au alcătuit noul regulamente și s'a editat primul buletin al F. R. B. V.

În afara numeroaselor matchuri de campionate, s'au organizat jocuri de propagandă precum și turneul echipei poloneze K. P. W. Poznan și matchul București-Egipt.

BOBSLEIGH

După o eclipsă de câțiva ani datorită vremii neprielnice care a împiedicat ținerea concursurilor generale dela Sinaia și R. Vâlcea, Federația Română de Bobsleigh făcuse întinse pregătiri pentru sezonul de iarnă 1939 constând în refacerea totală a părții dela Si-

naia, cumpărarea unui aparat de cronometraj cu celulă fotoelectrică și organizarea unor campionate naționale desăvârșite. După două zile, concursurile au trebuit să fie întrerupte din cauza desghețului. Echipe românești au participat la campionatele lumii de bob-sleigh dela Cortina d'Ampezzo și St. Moritz.

BOX

Boxul românesc a avut o activitate din cele mai temelnice, atât în țară cât și peste hotare.

Federația Română de Box, datorită serioasei și energice conduceri, și-a sporit considerabil prestigiul în afară, luând parte la congresele dela Dublin și Geneva și fiind admisă în comitetul de urgență al Federației Internaționale I. B. U. s'a reorganizat temeinic, atât la centru cât și în regiunile țării.

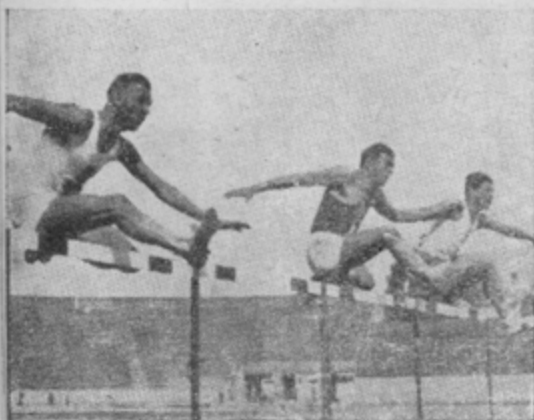
S'au întocmit noi regulamente tehnice și administrative, care s'au tipărit într-o broșură împreună cu cele existente.

S'au înființat tabere de antrenament și școli pentru judecători, cronometrori, soigneuri și maeștri.

S'au organizat campionatele naționale precum și 70 de reuniuni amatoare și peste 100 de reuniuni mixte și profesionale.

Boxeurul român Lucian Popescu.

●
Cursă de 400 m. garduri

D. G-ral GABRIEL MARINESCU
Președintele clubului Venus

fost acum 7 ani dublu campion european, a reușit, printr-o revinere de formă uimitoare, să cucerească al 3-lea titlu european, la categoria pană, învingând pe Phil Dolhelm și și-a menținut titlul învingând pe Gino Cattaneo. U. F. S. R. i-a decernat „Marele premiu al sporturilor” pe anul 1939.

Boxeurii români Toma Aurel, Milică Teodorescu, Spakov, Gh. Popescu, Gh. Covaci, etc. au dobândit însemnate victorii asupra boxeurilor cu renume din străinătate, iar boxeurii amatori au luat parte la numeroase organizații naționale și internaționale.

CICLISM

Cel mai vechiu sport practicat la București, care și-a avut epoca de înflorire pe vremea când Luigi Cazzavillan construisese în lemn velodromul de pe șoseaua Kiseleff, a decăzut progresiv din cauza lipsei de înțelegere și ajutor din partea autorităților și desinteresării tineretului, mănât spre celelalte sporturi importate la noi în țară.

Astăzi, datorită străduințelor Federației de specialitate, ciclismul românesc a prins a se ridica din nou și a dobândit în cursul anului primul său velodrom modern, inau-

gurat în luna Septembrie de d. g-ral V. Dombrovski, pe terenul depe șoseaua Olteniței.

Numărul grupărilor ciclisme a crescut în toată țara iar în anul curent s'au organizat 17 curse pe șosea, 16 alergări de viteză precum și campionatele naționale de iuteală și de fond.

Cursa Restaurației, organizată pe distanța Vadul Crișului-București, cursa Munților, cursa Dobrogei, cupa Metropola și alte alergări pe șosea au îngăduit a constata progrese simțitoare în viteza orară a alergătorilor.

Campionatul Balcanic de ciclism, care trebuia să se desfășoare la București cu participarea Turciei, Greciei, Iugoslaviei și Bulgariei precum și „Turul României”, nu s'au mai putut ține din cauza evenimentelor externe.

FOOTBALL

Football-ul asociație este, fără îndoială, sportul nostru cel mai dezvoltat, grupând în sânul F. R. F. A. aproape 600 de asociații afiliate cu peste 70.000 membri și 5000 de oficiali, arbitri și conducători sportivi, la care se mai adaugă numeroase grupări încă neafiliate, din lipsă de terenuri de joc.

Football-ul s'a bucurat și în anul scurs de neîntrecuta favoare a publicului românesc, mai ales la jocurile internaționale, unde s'au putut număra până la 50.000 de spectatori.

Sub energica și destoinică conducere a d-lui general Gabriel Marinescu, Federația Română de Football, complet reorganizată, a prezentat un vast program de realizări care va da un nou și hotărâtor impuls celui mai popular dintre sporturile noastre și din care sunt în curs de înfăptuire prima tabără de juniori, școala de antrenori și noul serviciu de legitimare al F. R. F. A.

Campionatul național al Diviziei A. disputat între grupările Venus, Ripensia, Amef, U. D. R., Rapid, Victoria, F. C. Carpați, Juventus, Sportul Studentesc, Chinezul-Ilsă, Tricolor C. F. P. V. și Gloria, s'a bucurat de un succes considerabil

în toată țara și s'a terminat cu victoria echipei Venus din București. Grupările Chinezul, Tricolor și Gloria au fost retrogradate în Divizia B.

Campionatul Diviziei B. s'a disputat cu acelaș succes între 40 de asociații din toată țara, calificând pentru promovarea în Divizia A. echipele Gloria C. F. R. din Galați, Unirea Tricolor din București și C. A. M. T. din Timișoara.

Cupa României s'a bucurat de participarea a 188 de asociații și a fost câștigată de „F. C. Rapid” din București, care a învins în finală „Sportul Studentesc” din București.

Campionatul național al juniorilor, disputat între cele 5 ligi regionale, a fost câștigat de „Venus” din București, în finală cu „Universitatea” din Cluj.

Cupa „Unirii” între echipele de juniori din 16 districte, a fost câștigată de districtul Sibiu.

În „Cupa Europei Centrale”, reprezentanta noastră „Venus” a fost eliminată de „F. C. Bologna”.

În sfârșit, echipele noastre naționale A. și B. au disputat în anul sportiv 1938-1939 matchuri internaționale cu Iugoslavia, Germania, Bulgaria, Cehoslovacia, Anglia, Letonia și Italia, care au atras un public extrem de numeros și au vădit tuturor marile progrese realizate de fotbalul românesc.

HANDBALL

Acest sport, foarte atletic și spectaculos, se dezvoltă multumitor, mai ales în Ardeal, unde este mult practicat de sași.

În București, datorită noului conducător, Federația de specialitate și-a sporit efectivele, amenajându-și un teren propriu pe șoseaua Ștefan cel Mare.

Echipele naționale ale Suediei și Germaniei au susținut frumoase matchuri cu echipele noastre la Brașov, Sibiu și București.

HIPISM

Sportul hipic și-a menținut buna stare, înverdată prin desele reuniuni de galop și trap organizate pe hipodromele Băneasa și Clubul Călăreților, cu o asistență foarte numeroasă.

Rezultatele sportive obținute arată o simțită îmbunătățire a produselor crescătorilor românești.

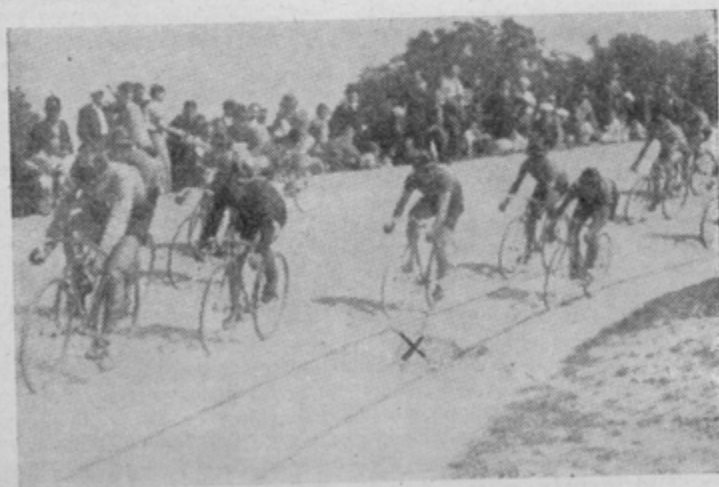
Federația Equestă Română a avut o activitate din cele mai remarcabile, organizând, cu toate evenimentele prin care trecem, o sumă de concursuri hipice în toată țara, îndrumând tineretul spre practica călăriei, prin înființarea de numeroase stoluri de străjeri călări și luând o parte foarte activă la serbarea de 8 Iunie a Zilei Sporturilor.

Evenimentul de căpetenie a fost organizarea, în condițiuni perfecte, a celui de al 2-lea „Concurs Hipic Internațional”, cu participarea Belgiei, Iugoslaviei, Letoniei, Poloniei și României și în care valoroasa noastră echipă națională a câștigat „Cupa Națiunilor”.

Echipa României, compusă din 6 ofițeri și 14 cai, născuți și crescuți în țară, a mai luat parte la concursurile internaționale dela Nissa, Roma, Varșovia, Torino, München, Interburg și Aachen, câștigând un mare număr de trofee, printre cari Cupa Națiunilor și Marele Premiu al Armatei Polone.

HOCKEY PE GHIAȚĂ

Sport de dată relativ recentă la noi în țară, hockey-ul pe gheață a făcut în ultimii ani progrese reperi și a intrat temeinic în gustul publicului românesc.

Ăn anul acesta, din cauza vremii neprielnice, campionatele naționale nu s'au putut disputa, însă patinoarul artificial a adăpostit numeroase jocuri cu echipe internaționale ca „Czarny” din Polonia și „Etoile du Nord” din Belgia.

Cluburile fruntașe „Telefon Club-Român” și „Dragoș Vodă” au făcut deasemeni turnee internaționale dobândind succese satisfăcătoare.

ÎNNOT

Innotul, cel mai complet dintre sporturi, a început însăși să se bucure de mai multă înțelegere din partea autorităților noastre și a avut în anul acesta o activitate îmbucurătoare.

Straja Țării, instituția care veghează la educația tineretului românesc, a adoptat innotul ca sport obligatoriu și a organizat cu concursul F. R. I. numeroase manifestațiuni promițătoare de progres.

Federația română de specialitate, puternic susținută de U. F. S. R., a înjghebat campionatele regionale și naționale de innot și

O cursă de demi-fond
(x Dragomir)

water-polo cu deosebit succes, precum și numeroase reuniuni în toată țara.

Regiunea București a organizat o școală de înot și una de antrenori cu concursul unui profesor străin.

Însfârșit, ministerul aerului și marinei, grație largei înțelegeri a d-lui ministru general Paul Teodorescu, a hotărât un plan de colaborare și ajutorare a sporturilor nautice și înotului, care va da un nou și puternic imbold folositorului sport al înotului, atât în școli și în armată cât și în rândurile tineretului din toată țara.

LUPTE ȘI HALTERE

Sporturile de lupte și haltere au avut o activitate destul de limitată în anul curent. Federația de specialitate și-a mutat sediul dela Timișoara la București și și-a reorganizat conducerea sub președinția vechiului sportiv dr. Camil Manuilă.

Campionatele naționale amatoare au fost organizate cu succes în Capitală.

Din cauza evenimentelor internaționale, prima „Balcaniadă” de lupte și haltere, care urma să se țină la București, a trebuit să fie amânată.

MOTOCICLISM

Sport îndeosebi de interesant și legat de apărarea națională, în ceiace privește înzestrarea țării cu vehicule motorizate, motociclismul este, din păcate, prea puțin dezvoltat și încurajat la noi.

Lipsit de șosele bune, îngreunat de formalități vexatorii și împovărat de taxe adeseori prohibitive, motociclismul românesc nu a ajuns nici pe departe la importanța pe care o are pretutindeni aiurea în străinătate.

Federația de specialitate, înainte de a se putea ocupa cu partea sportivă, a trebuit să se zbată cu grelele probleme ale regulamentării și ale fiscalității, precum și să lupte cu vitregia împrejurărilor internaționale care i-au stânjenit activitatea pe teren.

S'au putut totuși înjgheba câteva organizări ca Marele Premiu al Bucureștilor, Marele premiu al Brașovului, Cupa jubiliară M. C. R., concursul A. R. M. A. și pregătirea foarte interesantului campionat al „Curierului de Război” care nu s'a putut însă ține.

OINA

Vechiul joc românesc al oinei, atât de drag generațiilor trecute atunci când el constituia aproape tot sportul românesc, este astăzi în mare scădere.

PETRE CRISTEA

Tradiția nu se mai menține decât în câteva școli care organizează întreceri anuale, sprijinite de ministerul educației naționale.

Ziarul „Universul” a ajutat și ajută toate manifestările de oină — din păcate din ce în ce mai puține la număr — și, între altele, pe cel dela Bolintinul din Vale.

PATINAJ

Sportul patinajului, cu vechi tradiții la noi în țară, nu și-a revenit încă din criza suferită și tânjește,

în lipsa de patinoare și de elemente noi, care să înlocuiască vechile generații de patinatori ruși.

În Ardeal, unde este încă sediul Federației de specialitate, patinajul este mai intens practicat și cele 15 grupări componente organizează, când timpul permite, concursuri de viteză și figuri, cu puțini participanți.

Anul acesta, pe patinoarul artificial dela Otetelișanu, Comitetul regional București a organizat interesante concursuri și campionate.

Patinatorii și patinatoarele noastre de frunte au luat parte la campionatele mondiale dela Zakopane și Budapesta.

POPICI

Sportul popicilor este unul din cele mai dezvoltate, mai ales în Ardeal, unde Federația de popici, cu sediul în Cluj, numără peste 200 asociații afiliate și peste 4000 de membri legitimați.

Campionatele naționale au întrunit 150 de echipe, iar — în tot cuprinsul țării — s'au disputat foarte numeroase concursuri regionale și locale.

O echipă română, care trebuia să participe la campionatele internaționale dela Amsterdam, nu a putut pleca din cauza evenimentelor.

PING-PONG

Ping-pongul și-a continuat meritul ascendent, organizând primele concursuri internaționale disputate în sala Roxy din Capitală, cu participarea Cehoslovaciei, Poloniei, Ungariei, Iugoslaviei și României și „Cupa României”. Jucătorii Vladone, Erös și campioana Angelica Adelstein au reputat frumoase succese.

În luna Martie, echipa României a luat parte la campionatele mondiale de ping-pong dela Cairo, clasându-se a 5-a din 11 națiuni participante și învingând Franța, Grecia, Egiptul, Suedia și Luxemburg.

RUGBY

Acest sport, eminent athletic și practicat îndeobște numai în Capitală, a avut mult de suferit de pe urma lipsei terenurilor de joc.

S'au disputat totuși jocurile de campionat și câteva matchuri importante de cupe, în care Tennis Club Român, Stadiul Român, Sportul Studențesc și Viforul Dacia au recoltat succese îmbucurătoare.

Vechea asociație Stadiul Român a făcut un foarte frumos turneu de propagandă în Maroc, Viforul Dacia și T. C. R. au jucat în Germania, iar echipa națională a F. R. R. a jucat la Roma matchul Italia-România, cu un rezultat foarte onorabil.

Campionatul a fost câștigat la mare luptă de Sportul Studențesc.

SCRIMA

Nobilul sport al armelor, cu vechi tradiție la noi în țară, și-a reluat progresiv în ultimii ani o activitate multumitoare.

S'au disputat campionatele naționale la cele 3 arme și campionatul de floretă feminină, precum și întâlnirile pentru cupele de antrenament „Dinu Cesianu”, „N. Coranfil”, „N. Pipart” și „Neagu Boerescu”.

Regionala de Nord, care cuprinde asociațiile de scrimă din Transilvania și Banat, a avut de asemenea o bogată activitate la Cluj, Oradla, Satu Mare, Tg. Mureș, Sibiu și Timișoara.

F. R. S. a organizat cu îngrădire participarea la campionatele mondiale dela Merano, selecționând echipe bine pregătite, care au trebuit însă să rămână în țară din cauza evenimentelor.

S K I

Minunatul sport al ski-ului, care poate fi pe drept numit „Regele sporturilor de iarnă”, a luat în ultimul timp o dezvoltare foarte mare la noi în țară.

În anul acesta numărul skiorilor înscrși în organizații a trecut de 6000 iar Federația Română de Ski a avut o activitate din cele mai

Ing. JEAN CALCIANU

lăudabile, organizând cu deosebit succes campionatele naționale, în masivul Bucegi, la Furnica, Bușteni și Predeal și Campionatele internaționale la Sinaia, Predeal și Poiana Brașovului, cu participarea celor mai buni reprezentanți din Franța, Germania, Iugoslavia și România.

Desfășurarea acestor campionate precum și a celor de sărituri dela Poiana-Brașov au prilejuit o minunată propagandă românească.

O echipă românească a participat la concursurile internaționale dela Klagenfurth.

În munții Banatului, Apusenii, Maramureșului, Bucovinei, în masivul Harghitei, ca și în lanțul Făgărașului s'a desfășurat deasemenea o activitate intensă, organizându-se un număr de peste 50 de întreceri, toate acestea bine înțelese în afara activității individuale a zecilor de mii de skiori amatori, neînscrși în Federație.

Numeroase școli de ski oficiale au fost organizate cu instructori calificați de F. R. S. cu sprijinul O. N. T. și al trupelor de munte și nenumărate cursuri cu instructori particulari au funcționat în toate regiunile de munte. Pe terenul societății Amicii Predealului de pe Cioplea-Predeal, s'a construit primul „Ski-lift” din țară.

SPORTURILE NAUTICE

Sporturile nautice, cu totul insuficient dezvoltate la noi în țară, față de întinderea litoralului, numărului de lacuri și importanței cursurilor de apă, a dobândit în anul acesta, grație noii federații reorganizate sub energica și priceputa conducere a d-lui amiral adj. N. Păiș, o propășire remarcabilă.

Cu ajutorul neprecupețit al d-lui ministru al marinei, g-ral adj. Paul Teodorescu și sprijinului puternic dat de U. F. S. R., Federația a creștat 5 regiuni, noui asociații, case nautice și numeroase ambarcațiuni, acordând subvențiuni care s'au ridicat la aproape 700.000 lei.

Campionatele naționale s'au disputat cu un deosebit succes în cursul lunii Iulie pe lacurile Snagov și Herăstrău, iar la Constanța, în cadrul serbărilor marinei, s'au desfășurat campionatele echipelor de lotci militare și caiace străjești.

Numeroase cruciere au fost organizate pe Dunăre și pe întinsul râurilor țării, iar în luna August s'a înfăptuit prima crucieră Constanța-Istanbul, executată de ambarcațiuni cu vele ale Yacht Clubului Regal Român, care au luat parte și la concursurile Turco-Române din golful Moda la Istanbul.

Federația Română de Sporturi Nautice a început construirea unui pavilion propriu pe malul lacului Floreasca și are în planurile sale de activitate instituirea unei școli de antrenori și unor cluburi nautice model, înzestrate cu toate amenajările și ambarcațiunile necesare.

TENNIS

Deși, din cauza evenimentelor, Federația Română de Tennis nu și-a putut îndeplini în întregime programul, totuși activitatea ei pe anul trecut a fost destul de bogată.

Echipa noastră, compusă din d-nii Tănăsescu, Bădin și Caralulă, d-na Popper și d-ra Berescu, a reușit să strălucească la cam-

pionatele Coastei de Azur și a câștigat matchul București-Tunisia.

Matchul pentru turul I din Cupa Davis, între Ungaria și România, a fost jucat la București, fiind câștigat de Ungaria cu 3—2.

Jucătorii noștri de frunte, Schmidt, Caralulis și d-ra Berescu au participat la campionatele mondiale dela Wimbledon, apoi în Germania la Köln, Duisburg, Hamburg și în sfârșit Tănăsescu și Bă-

Tirul cu glonț s'a bucurat în deosebi de succese crescânde, iar echipa română compusă din trăgători de clasă internațională, ca d-nii Grant, Geo Mirea, Ionescu Călinești, Bădulescu, Moscu etc., au reușit frumose succese la campionatele mondiale dela Lucerna precum și în numeroase „concursuri postale” în care s'au clasat printre cele dintâi națiuni participante.

o serie de matchuri cu echipe vechi și rutinate, reușind a se clasa în fruntea categoriei.

SPRIJINIREA SPORTULUI ROMANESC

Ziarul „Universul”, care a creiat cele dintâi rubrici zilnice de sport, atunci când nici un alt ziar nu pomenea vreun cuvânt despre mani-

Doi reprezentanți ai tenisului român
D-ra MAGDA BERESCU

D-l C. TANĂSESCU

din au făcut o propagandă excelentă a tenisului românesc în numeroase concursuri și campionate din Anglia.

În cadrul expoziției, s'a organizat campionatul „Lunei Bucureștilor”, iar în luna Septembrie s'au disputat Campionatele Naționale de tenis.

T I R

Grație străduințelor întrunite ale Federației de Tir, ale Străzii Țării și ale autorităților militare, sportul tirului s'a dezvoltat în mod multumitor.

S'au organizat pe noul poligon de tragere dela Cernica și pe stadionul Băneasa, campionatele României și numeroase concursuri cu arme de vânătoare, iar trăgătorii noștri de seamă au participat la diverse competițiuni naționale și internaționale.

U. F. S. R. a sprijinit și va sprijini acțiunea Federației pentru răspândirea tirului, care va trebui să devină în curând sportul național la noi în țară.

ASOCIAȚIA SPORTIVĂ A ZIARULUI „UNIVERSUL”

Asociația sportivă a ziarului „Universul”, înființată acum 7 ani, își urmează drumul spre progres în cadrul îndrumărilor distinșilor ei conducători sportivi.

Numeroase excursii, cursuri de cultură fizică, box, înot, etc. au făcut din membrii acestei asociații de breslași, adevărații precursori la noi în țară ai sănătoasei mișcări „Muncă și voe bună” pentru recrearea și întărirea clasei muncitoare.

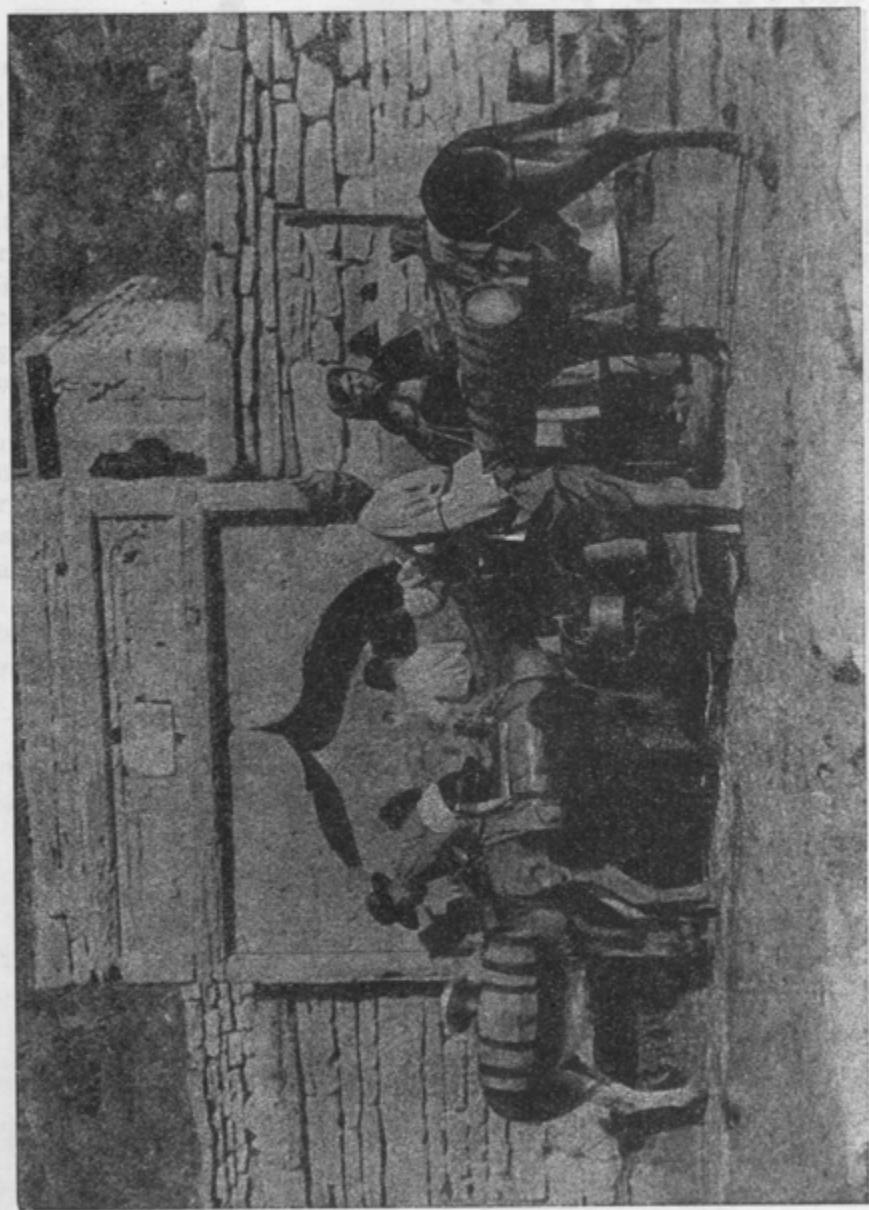
Echipa de football a „Universului” a susținut cu deosebit succes

festările sportive, a continuat și în anul trecut programul său de caldă sprijinire a mișcării sportive.

Printr'o strânsă colaborare cu oficialitățile sportive, prin publicitatea colocanțelor sale, larg oferită sportului, precum și prin acordarea de numeroase cupe, plăchete, diplome și premii sportive, „Universul” a înțeles să ajute cu hotărîre mișcarea sportivă românească, astfel ca ea să-și poată îndeplini însemnata menire de educație morală și fizică a tineretului nostru.

Neagu Boerescu

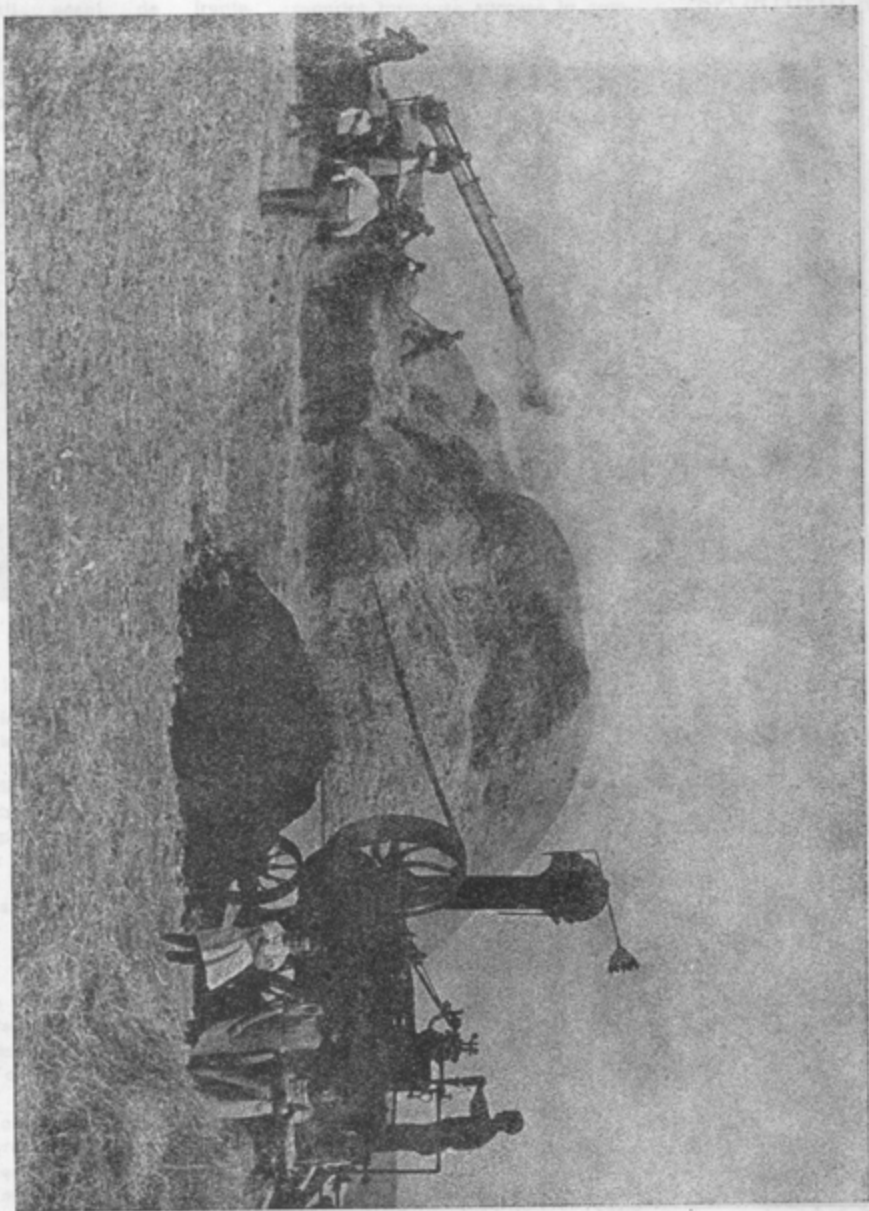

ROMANIA PITOREASCĂ
Cîșmea la Căvarna

Foto G. Ionescu

Foto G. Ionescu
ROMANIA

ROMANIA PITOREASCĂ
Covasna. La treierat

SPRINȚEA
SPORTURILOR ROMÂNESC

I.P.S. NICODIM

Noul Patriarh al României.

Vineri 30 Iunie 1939, Marele Colegiu al Națiunii întocmit din reprezentanții Clerului și ai Corpului electoral, a ales, într'un elan înălțător, pe I. P. S. S. Nicodim Mitropolitul Moldovei și al Sucevei, ca Patriarh al Țării, în locul decedatului dr. Miron Cristea, primul Patriarh al românismului întregit în hotarele istorice ale vechei Dacii.

Alegerea noului Patriarh s'a făcut cu o neobișnuită însuflețire. Alegătorii vedeau astfel mulțumirea de a fi adus în fruntea Bisericii un adevărat ierarh care și-a trudit toată viața lui în slujba lui Hristos, luptând din răspuneri să păstreze adevărata credință, ferind-o de înoirile smintitoare ale vremurilor de răstăcire prin care trecem.

Din cuvintele pline de adâncă înțelepciune și pătrundere ale M. Sale Regelui, rostite la consacrare ca și din vorbirea primului sfetnic al Tronului, d. Armand Călinescu, președintele Consiliului de miniștri, s'a văzut grija conducătorilor țării, ca prin această alegere să se revină la vechea și fireasca rânduială din trecutul nostru,

ca Mitropolitul Moldovei să treacă în Capitala țării în rangul ce i se cuvine.

Alegerea ca Patriarh a Prea Fericitului vlădică Nicodim a mai însemnat în evoluția modernă a Statului român, întărirea acelei străvechi și puternice tradițiuni de strânsă conlucrare a Statului cu Biserica națională, lege fundamentală a vieții noastre religioase, impusă prin însuși comandamentul Evangheliei, de a se da Cezarului cele ce sunt ale Cezarului și lui Dumnezeu cele ce sunt ale lui Dumnezeu.

Ocârmuitor blând și iscusit în toate tainele vieții noastre bisericești, noul Patriarh s'a dovedit omul duhului nou, de înoire prin Biserica a tot ceea ce-i viață, cuget și simțire românească. Căci orice loc, ori cât de părăginit să fi fost el și prin care a trecut vlădică Nicodim, a înverzit și renăscut în cele sfinte ca toiagul biblic al lui Aron și a primit din puterea miresmei dumnezeiești, a credinței, ce-a stăpânit cu putere și de veacuri sufletul creștin al neamului nostru.

Stareț, episcop sau mitropolit al Moldovei, actualul Patri-

I. P. S. Patriarh Nicodim, eșind din Palatul Sinodului

— Cale

740

I. P. S. Nicodim, Patriarhul României
la investire, în Palatul Regal

lor șapte sute de lucrări cu care a îmbogățit teologia noastră, prin lucrarea „Pe urmele lui Hristos” a preotului Grigore Petrov, operă ce înseamnă ea însăși un drum de luminos și sfânt aposolat preotesc.

Iată pentru ce toată suflarea românească s'a bucurat de alegerea învăța-

arh a rămas călugărul plin de evlavie și de lăuntric foc duhovnicesc pentru cele sfinte împrăștiind tuturor și neîntrerupt din isvorul darurilor dumnezeiești și îndumnezeitoare, pentru că „nu era singur, ci împreună cu Hristos”.

În cuvântarea rostită la consacrare, Suveranul a subliniat faptul că noul Patriarh și-a desăvârșit studiile la școala de înaltă și adevărată teologie ortodoxă din Kiev, întemeiată de alt mare moldovean, de Mitropolitul Petru Movilă. În acea școală de puternică lumină duhovnicească și în care stăruie spiritul sfântului Serafim de Sarov, acel Francisc d'Assisi al Răsăritului, a înțeles actualul Patriarh că cea mai mare vrednicie în slujba lui Hristos, este să înțelegi marile trebuințe ale Bisericii Lui și să nu cunoști odihna până nu l-ai făcut pe Mântuitorul stăpânul tuturor sufletelor încredințate ție spre păstorie.

Este chiar adânc grăitor faptul că Patriarhul Nicodim își începea, ca ierodiacon, cu o jumătate de veac în urmă, șiragul ce-

tului și blândului mitropolit Nicodim al Moldovei și Sucevei, ca Patriarh.

Așa cum odinioară alt Nicodim, Nicodim cel sfânt, marele ascet și întemeietor al Tismanei, a fost trimis de Dumnezeu pe cale de revelație divină să pună temelie nesdruncinată Bisericii românești amenințată de catolicismul maghiaro-teuton, tot astfel Dumnezeu credem că a trimis la această răscruce hotărîtoare în istoria neamului nostru pe noul Nicodim, ca să ia cu el ca păstor și Patriarh turma drept credinciosului popor român și s'o ducă cu adevărat pe urmele lui Hristos și pe acea cale a mântuirii adevărate pe care n'o găsim decât cu Hristos și prin Hristos.

G. L.

M. S. Regele Carol II investind ca Patriarh pe I. P. S. Nicodim

Cei mai de seamă FOLKLORISTI ROMÂNI

de G. T. NICULESCU-VARONE

Autorii grupați aici pe regiuni, de la Nord la Sud, și în ordinea cronologică a lucrărilor apărute, au adus o reală și foarte prețioasă contribuție la cunoașterea folklorului român versificat, cuprins în volume și broșuri, aflate în biblioteca Academiei Române.

Aceștia sunt:

IN BUCOVINA: Simeon Florea Marian (Poesii populare din Bucovina. Botoșani, 1869. Poesii populare române. Balade. Căntece bătrânești. Cernăuți, Tom. I 1873 și Tom. II, 1875. Descăntece populare române. Suceava, 1886. Vrabie, farmece și desfaceri. București, 1893. Satire populare române. București, 1893. Poesii populare despre Avram Iancu. Suceava, 1900. Hore și chiuituri din Bucovina. București, 1911). Elena Niculiță-Voronica („Datinele și credințele poporului român în ordinea mitologică” Vol. I-II, Cernăuți, 1903). Ilie E. Torouțiu (Frunză verde. Solca, 1914).

În „ȚARA OĂȘULUI” (plasa Oașiu, jud. Satu-Mare): Ion Mușlea (Cercetări folklorice în Țara Oașului. În A-

nuarul Arhivei de folklor. Vol. I. Cluj, 1932).

În **MARAMUREȘ:** Alexandru Țiplea (Poesii populare din Maramureș. București, 1906). Titu Budu (Poesii populare din Maramureș. București, 1908). I. Bârlea (Balade,

Anton Pann
(1794 — 2 Noemv. 1854)

Colinde și Bocete din Maramureș. București, 1924). Tache Papahagi (Graiul și folklorul Maramureșului. București, 1925).

În **TRANSILVANIA:** Atanasie Marianu Marienescu (Poesia populară. Pesta, 1859). Iosif Vulcan (Doine române. Pesta, 1877). Ion Pop-Reteganul (Inimioara, Sibiu, 1885. Trandafiri și viorele. Gherla, 1891. Buchetul, Gherla, 1894. 1000 Doine, Strigături și Chiuituri ce se obișnuiesc la jocurile și petrecerile noastre populare. Brașov, 1923. 125 chiuituri de cari strigă feciorii în joc. Gherla, 1928). Andreiu Bârseanu și Ion Urban Iarnik (Doine și strigături din Ardeal. București, 1885. Cincizeci

de colinde. Brașov, 1890). I. G. Bibicescu (Poesii populare din Transilvania. București, 1893). Antoniu Popp (Lira Bihorului. Balade populare. Gherla, 1908). Petru Hetco (Poesia populară din Bihor, Beiuș, 1912). Sebastian Bornemisa (Cele mai frumoase. Orăștie, 1912. O sută patru de chiuituri dela joc. Cluj, 1926). Ovid Densușianu (Graiul din Țara Hațegului, București, 1915).

În **MOLDOVA:** Vasile Alecsandri (Poesii populare. Balade. Iași, 1852. Poesii populare ale Românilor, București, 1866. Căntece, hore, doine din Ardeal. București, 1918. Căntece din Basarabia. București, 1918). Elena Sevastos (Căntece moldovenești. Iași, 1888). Alexandru Vasiliu (Căntece, urături și bocete de-ale poporului. București 1909). Artur Goroiei (Descăntecele Românilor. București, 1931).

În **BASARABIA:** Gh. Madan (Poesii populare din Basarabia. București, 1897). Gh. Giuglea (Din literatura populară de astăzi a Basarabiei. Culegere. București, 1919). Ion Buzdugan (Căntece din Basa-

Vasile
Alecsandri
(1821 —
1890)

G. Dem.
Teodorescu
(1849 —
1900)

Bogdan
Petriceicu-
Hașdeu
(16 Feb.
1836 — 25
August
1907)

Simion
Florea
Marian
(1 Sept.
1847 —
1907)

Andrei
Bârseanu
(17 Oct.
1858 — 19
August.
1922)

Ion G.
Bibicescu
(8 Noemb.
1849 —
1924)

Gh.
Catana
(20 Sept.
1865 —
1925)

rabia. Chișinău, 1921). V. P. Ștefănuță (Folklor din jud. Lăpușna. In Anuarul Arhivei de folklor. Vol. II. București, 1933).

In BANAT: Ioan Thomici, protopopul Caransebeșului (Scurte învățături pentru creșterea și buna purtare a tinerimei Române, precum și niște alese cântări bisericești, și unele cuvioase și desfătătoare lumești. Buda, 1827. Dela pag. 97 până la 122 sunt tipărite „Cântări cu stea” și câteva poezii populare). Enea Hodoș (Poezii populare din Banat. Caransebeș, 1892). Avram Corcea (Balade populare. Caransebeș, 1899). Emilian Novacovici (Colecțiune folkloristică română din Răcășdia și Jur. Oravița, 1902. Din comoara Banatului. Oravița, 1933). Gh. Cătană (Balade populare. Brașov, 1916. Flori din război. Caransebeș, 1919). Lucian Costin (Mărgăritarele Banatului. Timișoara, 1926. Strigături la joc. Timișoara, 1927).

In OLTEANIA: Lavrentie, ieromonah de la mănăstirea Hurezii - Horezu, jud. Vâlcea (Catavasier. Râmnic, 1747. Foia 157 verso-158: „Cântec de stea” și foia 158-159: O orăție și „Orăție către ai casei în care vei merge”). N. I. Dumitrașcu-Reny (Căntece ale

poporului, jud. Dolj. Vălenii de Munte, 1908. Flori de câmp, doine oltenesti. Bârlad, 1914). Gh. N. Dumitrescu - Bistrița (Căntece patriotice și populare. București, 1919. Căntece naționale. Bistrița - Mehedinți, 1921. Căntece românești. Craiova, 1921. Căntece patriotice și școlare. Bistrița-Mehedinți, 1932).

In MUNTENIA: Anton Pann (Poezii populare. București, 1834. Spitalul amorului sau cântătorul dorului. București, 1850). Oprea Dumitrescu (Căntece naționale. București, 1859). Bogdan Petriceicu-Hașdeu (Cuvente den bătrâni. Vol. 2. București, 1879). G. Dem. Teodorescu (Poezii populare române. București, 1885). Gr. G. Tocilescu (Materialuri folkloristice. Vol. I.-II. București, 1900). Theodor D. Speranția (Anecdote populare, afumate, piperate, botezate, împănate, nouă, de post, cu noroc, cu minuni proaspete. București, 1890-1926). Tudor Pamfile (Culegere de colinde, căntece de stea, vicleime, sorcove și plugușoare. București, 1912. Căntece de țară. București, 1913. Căntece bătrânești, doine, muștrări și blesteme. Tecuci, 1926). Florian Cristescu (In mijlocul horelor. Craiova, 1910). Ovid Densușianu și I. A. Candrea (Poezii populare din diferite regiuni locuite de români. București, 1910). Ovid Densușianu (Flori alese din căntecele poporului. București, 1920).

In DOBROGEA: Pompiliu Pârvescu (Hora din Cartal București, 1908).

Autorii enumerați sunt primii cari au cules poezii populare românești și prin publi-

Tudor
Pamfile
(10 Iunie
1883 —
1921)

cațiile lor au făcut cunoscut parte din acest produs sufleteș și spiritual al neamului. Ei au activat benevol, dintr'un sentiment național și atrași de eterna frumusețe a poeziei noastre populare.

Autorii menționați mai sus, cu lucrările lor, au fost extrași din „Bibliografia poeziei noastre populare” (Folklor român versificat, cuprins în volume și broșuri) 1716—1935, ediția a doua, întocmită de scriitorul acestor rânduri.

Folkloriștii cari au urmat după precursorii indicați în articolul de față, nu au adus nicio contribuție valoroasă prin culegerile lor de literatură populară versificată.

Dacă se compară aceste culegeri, așa zise noi, cu acelea publicate înainte, de prețioșii folkloriști găsiți de mine, se constată, în mod obiectiv, că multe se repetă și rar se întâlnesc variante ce cuprind ceva nou și frumos. Acestea sunt puține, necomplete și fără adâncime de gândire.

Unele strigături sunt noi, fiindcă ele se improvizează mai ușor de un flăcău isteț, pe când în baladă (cântec bătrânesc), ce are ca fond un conflict, care se rezolvă motivat, contribuie mai mulți, la răstimpuri, pentru desăvârșirea ideii și a formei, prin transmiterea și adăugirile ce se fac după puterea de creație spontană a fiecăruia. Așa poate ajunge balada populară la forma definitivă.

S'ar putea să existe și o poligeneză a baladei, adică în diferite regiuni ale țării noastre să ia naștere un cântec bătrânesc, cu același fond, legat de aceleași împrejurări

comune, deci coincidență de întâmplări. Un exemplu elocvent este „Miorița”, care are 47 variante, dar din acestea cea mai perfectă este și rămâne a lui Vasile Alecsandri

Să rezumăm.

Culegerile de folklor, înainte de a fi date în vileag, trebuie neapărat să fie confruntate cu acelea publicate de premergători.

Noile poezii populare, ce se culeg azi, sunt fără fond (originalitate, adâncime, motivare), fără formă și armonie (concretizare plastică), adică n'au noutate, înlănțuire logică de idei și imagini, grație și culminație.

Folkloriștii, în genere, cu toate că nu pot aduce toți o contribuție originală la literatura noastră populară, au totuși o activitate laudabilă, fiindcă ei se străduiesc să culeagă unele mărgăritare naționale, cari, deși nu sunt totdeauna noi, fac parte din nobila gândire și simțire a populației satești.

Poezia noastră populară reprezintă sufletul neamului și ea este o parte din forța creatoare națională a spiritului băștinaș, prin care se afirmă strălucit frumusețea și armonia graiului românesc.

Preot Gh.
N. Dumitrescu-
Bistrița
(născut 17
Sept.
1895)

Elena
Niculiță-
Voronca
(† 1930 ?)

Mihail
Lupescu
(1856 —
1 August
1916)

Emilian
Novacovici
(8 Sept.
1862 —
1932)

Ovid
Densușianu
(30 Dec.
1873 — 8
Iunie
1938)

Artur
Gorovei
(născut 19
Feb. 1864)

PALAZZO DEL BARGELLO

Și-acuma dăngăni, molcom, în chindie,
O, Montanina, clopot legendar,
Ieratic glas de sfetnic funerar,
Sardonic vestitor de liturghie.

Dar azi bargelliana tiranie,
Cu'ntregul ei cortej sanguinar,
Nu'și mai ascute spadele'n altar,
Urzind vre-o pioasă infamie.

În locul feudalelor orori,
Cresc, mândre, sufleteștile comori
Din ramura ceramicii toscane ;

Iar peste hăul groaznicei cisterne
Seninătatea artei suverane
Năframa-i azurată și-o așterne.

I. GR. PERIȚEANU

Evening

IULIE 1939

6. — Ploile fac mari ravagii în Dobrogea. — Investirea noului Patriarh. — Schimb de populații între Germania și Tirolul italian. Generalul Werth, șeful marelui stat major ungar, la Berlin.

d. Miță Constantinescu

7. — D. Roosevelt obține din nou împuternicirea devalorizării dolarului. — Avertisment britanic la adresa Bulgariei. — Elveția își proclamă dorința neutralității.

8. — 3 ani de la izbucnirea războiului chino-japonez. — Bolcătarea mărfurilor britanice la Tientsin. — Proiect de lege pentru sporirea creditelor engleze acordate aliaților.

9. — Armata republicană irlandeză declarată ilegală. — Procesul crimei din str. Ing. Zabłowski. — Suphi Taurioer, ambasador al Turciei în România. — Germania cheamă sub arme 10 contingente.

10. — D. Kiosseivenoff, la Bled. — Conte Ciano pleacă în Spania. — Ciang Kai Sec îndeamnă la răsccoală pe chinezii de sub dominația japoneză.

11. — În Italia, pedeapsa capitală pentru contrabanda de devize. — Explozia catastrofală a unui depozit de pulbere la Penaranda de Bracamante. — Atentat cu grenadă la Halmei. — Numeroși cehi, refugiați în străinătate.

12. — Supușii străini evacuați din Tirolul italian. — Manifestații anti-engeleze, la Tsintao. — Pregătiri militare în Dodecanez. — Amânarea discuțiilor legii neutralității

americane. — 150 avioane engleze evoluează asupra Franței.

13. — Anglia acordă României un împrumut de 5 jum. milioane lire sterline. — Taifun la Shanghai. — Franța înapoiază Spaniei tezaurul dela Bilbao. — Suspendarea pe un an a imigrației în Palestina.

14. — Intrevedere între cancelarul Hitler și gauleiterul Förster. — Proteste italiene contra cedării sangeacului Alexandretta. — La Belgrad, șefii guvernelor iugoslav și bulgar definesc poziția pacifică a țărilor lor. — Serbarea națională a Franței.

15. — Moartea prof. N. Costăchescu. — Germania fortifică frontiera polono-cehă. — Focla prefectura poliției Capitalei. — Bază navală engleză în Turcia, la Cesme.

16. — D. Goebbels răspunde scrisorilor căpitanului Kinghall. — La Tokio încep negocierile anglo-japoneze relative la Tsientsin. — Mesaj Roosevelt-Hull asupra politicii externe americane.

17. — Manifestații în Austria contra cardinalului Innitzer. — Delegație militară franceză, la Istanbul. — Generalul englez Ironside, la Varșovia.

18. — Un an de la moartea reginei Maria. — Conversații între d-nii Hitler, Greiser și Förster. — Amânarea întrevederii Arta Grație. — Se discută comandamentul unic pentru armatele franceze, engleze și poloneze.

19. — Anglia începe livrarea de avioane militare Poloniei și statelor aliate. — Presa engleză spulberă pretențiile revizioniste bulgare. — Statele-

Unite pun pe șantier 100 vase de război.

20. — 12 ani de la moartea regelui Ferdinand I. — Guvernul englez trimite noi instrucții la Moscova. — D. Lebrun, în vizită în Belgia. — D. Beneș în Anglia.

21. — Descoperirea noului Dalai Lama la Tarsu. — Conflict parlamentar între d-nii Hull și Borah. — Belgia recunoaște „de facto” independența Slovaciei.

22. — Prim acord anglo-japonez în chestiunea Tientsin. — Intrevedere între d. Beck și ambasadorul Statelor Unite. — Misiune germană, la manevrele navale italiene.

23. — Iranul încunștințează Ankara de identitatea de atitudine în caz de război. — Decret suplimentar asupra situației evreilor din Cehia. — Tratat

comerciale între Germania și Rusia. — Intrunire a monarhiștilor spanioli, la Lausanne. — Conflict de concepții între militarii conducători ai Spaniei. — Mari pregătiri militare japoneze în Manciuko. — Ceceu ocupat de japonezi. — Caracciola învingător în Marele premiu automobilistic al Germaniei.

25. — Germania desminte tratativele unui pact de neagresiune cu Sovietele. — Lupte între chinezi și japonezi la Shanghai. — Câteva clase de rezerviști concentrate în Grecia.

26. — Fuehrerul inaugurează ciclul wagnerian dela Bayreuth. — Se hotărăște trimiterea delegațiilor militare franco-engeleze la Moscova. — Anglia cere Ja-

d. Prof. Gusti

d. P. Commen

Prof. Șonțu

Calendarul Universul 1940

Ați știut?

Un celebru ihtiolog afirmă că respingătoarele caracatițe au în realitate un temperament foarte drăgăstos și că ele sunt foarte fericite când sunt mângăiate de mâna ome- nească.

poniei încetarea manifestațiilor anti-britanice. — Se reorganizează armata spaniolă.

27. — Deschiderea congresului catolic la Ljubliana. — Definierea agresiunii indirecte, ultimul punct litigios în calea acordului anglo-franco-rus. — Noi atentate teroriste în Anglia. — Generalul Queipo di Llano ambasador al Spaniei în Argentina.

29. — Suveranul și Marele Voevod Mihai, la Istanbul. — D. Beck, la Gdynia. — Franța restituie aurul spaniol. — Amânarea alegerilor parlamentare franceze.

30. — Ușor accident de avion al ministrului englez al aerului, Kingsley Wood. — Semnarea acordului asupra schimburilor comerciale între Japonia și Germania. — Regina Maria a Iugoslaviei, la Bled.

31. — 200 teroriști arabi pătrund în Transjordan. — Acord Svetkovici-Macec pentru încheierea acordului cu croații. — Conte Csaky proclamă ataș-

d. Th. Sidorovici

mentul la politica puterilor „axei”.

AUGUST

1. — Mari manifestații contra Angliei la Tokio. — D. Kinghall, la Paris. — Rezerviști flotei britanice se prezintă la unități. — Adeziunea Egiptului la acordul anglo-turc. — Declarațiile d-lui Chamberlain asupra politici externe a Angliei.

2. — Mobilizarea civilă pentru strângerea recoltei în China. — Incidentul dela Teceul Mic, pe Tisa. — Incep manevrele italiene. — Senatul din Danzig confiscă averile evreiești. — Escadră engleză, la Istanbul. — 25 ani dela izbucnirea războiului mondial.

3. — Credit de 8 milioane lire sterline acordat de Anglia Poloniei. — Camera Statelor-Unite respinge proiectul guvernamental al lucrării de utilitate publică. — Moartea lui Dumitrescu-Bumbești.

4. — Guvernul polon respinge nota Senatului din Danzig, referitoare la inspectorii vamali poloni. — Trei ani dela instaurarea guvernului Metaxas. — Deportarea presupușilor teroriști irlandezi din Anglia.

5. — Guvernele francez și englez solidare în chestiunea argintului chinez. — Pregătirile militare din Danzig în discuția Camerei Comunelor. — Japonzii bombardează cartierul consulatelor din Ciungking.

7. — Comemorarea luptelor dela Mărășești. — La Cracovia, sărbătorirea celei a 25-a aniversări dela înțemeierea primei legiuni poloneze. — Acord pentru emigrarea turelor din Iugoslavia.

8. — Aplanarea conflictului „Inspectorilor vamali” din Danzig. — Frații Moody aterizează forțat după 343 ore de zbor. — Intăriri engleze sosesc la Singapore. — La Tokio comi-

d. Viorel Tillea

tetel interminis terial restrâns decide politica externă a Japoniei. — Manevre aeriene uriașe deasupra Angliei.

9. — D. Strang se înapoiază de la Moscova. — La Berchtesgaden, întrevedere Hitler-Forster.

— Siamul nu aderă la pactul anticomintern.

10. — D. Forster vorbește la Danzig. Mare demonstrație navală engleză la Wymouth. Tineretul hitlerist trece sub controlul armatei.

11. — Conte Ciano, la Salzburg. — Trupe italiene debarcate în Dodecanez. — Serano Sunner, președinte al juntei politice a Falangei spaniole. — Anglia reînnoiește asigurările dela Poloniei.

12. — Misiunile franceze și engleze sosesc la Moscova. — În țară, noi concentrații pentru instrucție. — Crahul băncii Mendelshon din Amsterdam. — Destindere în relațiile anglo-japoneze.

13. — Incep conversațiile anglo-franco-sovietice. — Numeroase vase engleze la Singapore. — Președintele Roosevelt și Sf. Scaun iau inițiative pentru destinderea situației internaționale. — Intrevedere Ciano-Hitler la Obersalzberg.

14. — Inceputul manevrelor americane pe coasta de Est a Statelor-Unite. — Proiect pentru stabilirea evreilor în Palestina. — Sosirea la Berlin a comisarului Soc. Națiunilor, din Danzig.

15. — Marele Voevod Mihai, aspirant în statul major al distrugătorului „Regina Maria”. — Conte Csaky în Germania. — Anglia ia măsuri de apărare împotriva turburărilor din Tientsin. — Serbările marinei la Constanța.

16. — Alți inspectorii vamali arestați la Danzig. D. Burckhart, înaltul comisar al Danzigului, face declarații după întrevederea cu d. Hitler. — Japo-

Regele Petru al Iugoslaviei

nia nu aderă la alianța militară germano-italiană.

17.—Propune-rea Tischi pentru un armistițiu european de 30 zile, la conferința uniunii interparlamentare din Oslo. — Vizita **Papa Pius al XI** d-lui Churchill pe linia Maginot. — Importantă întrevvedere la Danzig între președintele senatului și comisarul general polon.

18. — D. Reginald Leeper înlocuiește pe d. Reginald Hoare, ca ministru al Angliei la București. — Regentul Horthy respinge oferta germană pentru un pact de alianță. — Suspendarea micului trafic la frontiera germano-polonă.

19. — Energic protest român la Budapesta, pentru incidentul de frontieră dela Salonta. — D. Förster proclamă militarizarea Danzigului. — Germania proclamă voința de a restabili fața de Polonia granițele din 1914.

20. — Sinuciderea căpitanului de stat major Teodor Pauliuc, la Sofia. — Contele Csaky vizitează la Roma pe d. Mussolini. — Trupele germane ocupă în Slovechia pozițiile dealungul frontierei polone.

21. — Semnarea acordului de comerț și credite germano-sovietic. — Catastrofele inundațiilor la Tientsin. — Consiliul de miniștri englez examinează din nou problema Danzigului.

22. — Hotărîrea încheierii unui pact de neagresiune germano-sovietic. — D-nii Chamberlain și Halifax revin la Londra. — D. Attolico, ministrul Italiei la Berlin, are o întrevvedere cu d. Mussolini.

23.—La Bruxelles, întrunirea conferinței grupului Oslo. — Anglia cheamă rezerviștii sub drapel. — Japonia își revizuieste politica față de Europa. — D. Ribbentrop pleacă

Papa Pius al XI

Yehia Paşa

cu avionul la Moscova. — Aniversarea întemeierii Crucii Roșii.

24. — La Paris încep rechizițiile. — Flota germană încrucișează în largul Danzigului. — Semnarea pactului germano-sovietic la Moscova. — Apelul regelui Leopold în favoarea păcii. — Parlamentul englez acordă guvernului puteri extraordinare.

25. — Contramandarea serbarilor dela Tannenberg. — Intrevederi între d. Hitler și ambasadorii Franței și Angliei la Berlin. — Semnarea acordului de asistență mutuală anglo-polon. — D. Roosevelt lansează apeluri de pace d-lor Hitler și Moscicki. — Incetarea negocierilor militare ruso-anglo-franceze.

27. — Revocarea congresului dela Nürnberg.

— Cetățeni germani din Polonia pleacă în patria mamă. — Belgia decretează mobilizarea.

— Formarea noului guvern iugoslav Svetkovici. — Schimb de mesagii telefonice Hitler-Mussolini. — Nou apel al d-lui Roosevelt către d. Hitler. Germania respectă neutralitatea Olandei.

28. — D. Hitler face o expunere deputaților Reichstagului. — D. Mussolini răspunde mesajului de pace al primului ministru al Canadei. — Intrevedere Papen-Inonu, la Istanbul. — D. Henderson duce la Berlin răspunsul britanic la mesajul d-lui Hitler.

29. — Franța închide frontierele spre Germania. — Schimb de scrisori Daladier-Hitler. — Mobilizarea armatei elvețiene. — Generalul Abe formează noul guvern japonez. — Rechemarea vaselor engleze din Baltică.

30. — Regele Belgiei și regina Olandei propun întrunirea unei conferințe pentru rezolvarea crizei. — D. Hitler remite d-lui Henderson răspunsul la comunicarea guvernului britanic. — Generalul Weygand pleacă la Beyruth.

d. Argetoianu

31.—Mobilizarea până la 40 ani a bărbaților în Polonia. — Polonia oprește traficul prin Coridor. — Regele Italiei răspunde la apelul d-lui Roosevelt. — În curs o meditație de ultimă oră a Ducelui Mussolini. — Publicarea condițiilor germane pentru rezolvarea conflictului.

Sir Henry Deterding

SEPTEMBRIE

1. — Germanii încep atacul contra Poloniei. — Franța și Anglia își mențin angajamentele față de Polonia. — Sovietele ratifică pactul de neagresiune cu Germania. — Proclamarea anexării Danzigului de către Germania.

2. — Italia nu ia parte la conflictul germano-polon. — Rydz Smigly numit șef suprem al armatei polone și succesorul președintelui republicii. — Franța și Anglia decretează mobilizarea generală. — Garnizoana polonă din Westerplatte respinge atacul

Avioane lustruite

În tunelul aerodinamic al Institutului tehnologic din California se studiază în clipa de față legătura dintre lățeala unui avion și gradul de lustruire al suprafeței aripilor avionului.

Rezultatele obținute până acum arată că viteza maximă a unui avion poate fi sporită cu încă 80 km. pe oră dacă aripile avionului sunt cât mai lucioase cu puțință—ca oglinda, de pildă, așa cum sunt aripile avionului din fotografia noastră.

- Mă ocup cu ultima oră.
- Sunteți ziarist?
- Nu, funcționar de pompe funebre.

german. — Raid aviatic german asupra Varșoviei.

3. — Intrarea în război a Angliei și Franței. — Amânarea sesiunii Societății Națiunilor. — Mesajul regelui Angliei către Ismet Inonu. — Germanii ocupă Oderberg și atacă Centehovo. — Gdynia rezistă. — Camera Comunelor votează legea serviciului național.

4. — Germanii ocupă Rodomsko și Centehovo. — Numeroase orașe poloneze bombardate de aviația germană. — Constituirea cabinetului britanic de război. — Japonia rămâne neutră.

5. — România își păstrează atitudinea pașnică. — Rusia își anunță neutralitatea. — Încep operațiunile de război pe frontul de Vest. — Redeschiderea frontierei dintre Franța și Italia. — D. Hitler pe front. — Torpilarea transatlanticului „Athena”. — Stabilirea legăturii terestre dintre Reich și Prusia Orientală. — Brigadă de cavalerie polonă pătrunde în Prusia Orientală.

d. Saracioglu

6. — Rusia cheamă noi contingente sub arme. — A 16-a aniversare a nașterii regelui Petru al Iugoslaviei.

viei — Wilhelmshaven și Cuxhaven bombardate de aviația engleză. — Iranul, Mexicul, Iugoslavia, Portugalia, Spania, Norvegia, Brazilia, Venezuela, își anunță neutralitatea. — Trupele germane înaintează pe adâncime de 100 km. pe teritoriul polon, cucerind Graudenz.

7. — Dueluri de artilerie între liniile Maginot și Siegfried. — România proclamă observarea strictă a neutralității. — Cartea albă germană asupra responsabilității războiului. — Cracovia ocupată de germani. — Guvernul polon strămutat la Lublin. — Marocul își păstrează lealitatea față de Franța. — Anglia și Franța acordă Poloniei un nou mare împrumut.

d. Tinjar Marcovici

8. — Întreg teritoriul Danzig ocupat de germani. — Al. Frim, campion al aviației române de turism. — Amnistie politică în Iugoslavia. — Nimicirea diviziilor polone IX și XVIII și a brigăzii de cavalerie Pomorska. — Mesajii britanice aruncate asupra Germaniei de aviatorii englezi.

9. — Germanii la porțile Varșoviei. — Președintele Roosevelt

proclamă situația extraordinară pentru Statele Unite. — Regele Belgiei inspectează apărarea

General Miaja

frontierelor. — Ducele și ducesa de Windsor revin în Anglia.

10. — Noi concentrări de rezerviști în România. — Alarmă contra atacului aerian la Berlin. — Polonezii hotărăsc scurtarea

frontului de luptă. — Francezii ocupă pădurea Warndt, între Rin și Mosela. — Generalul Gort, comandant al corpului de expediție englez pe continent.

11. — Prima alarmă contra atacurilor aeriene la Berlin. — Crearea unei unități militare poloneze pe frontul francez.

12. — Mare bătălie la Nord de Varșovia. — Rusia cheamă rezerviști sub drapel. — Presa americană cere ridicarea embargoului.

13. — Turcia își proclamă neutralitatea. — Generalul Weygand, la Ankara. — Lupte înverșunate între Bug și Vistula.

14. — Consiliu franco-englez pe teritoriul francez. — Violent bombardament aviatic la Lublin. — Sosirea primelor trupe britanice în Franța.

14. — Remanierea guvernului francez. — Ducele și ducesa de Windsor, în Anglia. — Un nou consiliu național al Falangei spaniole. — Înaintări franceze la Sarrbrücken. — Expozeul d-lui Chamberlain.

15. — Ofensiva franceză pe Mosella. — Trupele germane intră în Gdynia. — Nou val de submarine germane în Atlantic. — Convenții economice semnate între România și Ungaria.

16. — Guvernul român ia măsuri în Bucovina referitoare la refugiații poloni. — Oficiul rus „Pravda” pune prima oară problema protecției minorităților rusești din Polonia. — Lupte în preajma Varșoviei. — Senatorul Borah, contra modificării neutralității americane.

17. — Anunțarea neutralității bulgare. — Varșovia în fața unui ultimatum de predare. — Intre Rhin și Mosella presiune franceză asupra liniei Siegfried. — Acord ruso-japonez de încetarea ostilităților pe frontul Mongoliei.

18. — Armata sovietică înaintază în Polonia. — Sovietele continuă neutralitatea față de România. — Decret lege pentru mobilizarea agricolă. — Brest-Litovsk cucerit de germani. — Președintele și guvernul Poloniei refugiați în România.

19. — Englezii anunță numeroase scufundări de submarine. Submarin polon, refugiat în Estonia, fuge din portul Tallinn. Vasul englez port-avioane „Curageous”, scufundat de un submarin. — Expirarea termenului de predare a Varșoviei.

20. — Varșovia refuză să se predea. — Rușii ajung la Vilna și Lemberg. — Vorosilov ia conducerea trupelor din Polonia. — Sfârșitul conferinței statelor nordice, la Copenhaga.

21. — Expozeul d-lui Chamberlain în Camera Comunelor. Unități germane din Polonia, trimise pe frontul de Vest. — Rusia dă asigurări Lituaniei. — Stabilirea unor raporturi amicale între Grecia și Italia. — Asasinarea primului ministru Armand Călinescu.

22. — Expunerea publică a asasinilor executați al primului ministru. — Generalul Argeșeanu, președinte al consiliului de miniștri. — Japonia cere Angliei retragerea trupelor din China. — Varșovia sub continuu bombardament. — Discursul d-lui Daladier la postul de radio Paris.

23. — Fixarea liniei de demarcație a armatelor rusă și germană în Polonia. — Consiliul de război franco-englez ține ședință în Anglia. — D. Saracoglu pleacă la Moscova. — Inhumarea agentului Androne.

24. — Mare cutremur în regiunea Ismir. — Reluarea relațiilor diplomatice între Rusia și Ungaria. — Italienii retrag efectivele din Dodecanez. — Conferința pan-americană la Panama. — Mussolini expune situația europeană, la Bolonia. Funeralele naționale ale lui Armand Călinescu, fostul președinte de consiliu.

25. — Mexicul ia măsuri contra submarinelor. — Ministrul de externe al Estoniei, la Moscova. — Polonezii mai rezistă la Varșovia, Modlin și Hela. — Mobilizarea rezerviștilor.

26. — Varșovia sub focul artileriei grele germane. — Publicarea chemării muncitorilor române. — Publicarea prevederilor proiectului de lege a modificării neutralității Statelor Unite. — Zboruri de recunoaștere ale avioanelor engleze în Germania. — La Londra, întrevădarea Maiski-Halifax.

27. — D. Ribbentrop pleacă la Moscova. — Funeralele generalului german von Fritsch. — La Moscova, tratative Molotov-Saracoglu. — Consiliul de miniștri francez hotărăște dizolvarea partidului comunist din Franța.

28. — 25 ani dela moartea regelui Carol I. — Varșovia capitulează fără condiții. — Camera Comunelor adoptă bugetul de război. — Protest al Suediei și Olandei la Berlin.

29. — Demisia cabinetului gen. Argeșeanu; formarea guvernului Argetoianu. — Ordin de zi

al mareșalului Goering către aviația germană — Intrevederi la Moscova între d-nii Ribbentrop, Stalin și Molotov. — Comisia de afaceri străine a Senatului american a adoptat legea neutralității.

30. — Acord ruso-estonian. — Instalarea noilor miniștri ai guvernului Argetoianu. — Vase norvegiene scufundate de submarinele germane. Protestul ambasadurilor Poloniei la Londra și Paris, împotriva împărțirii Poloniei între ruși și germani.

OCTOMBRIE

1. — Demisia președintelui Moscicki. — Conte Ciano, la Berlin. — Trupe germane în fața Strasburgului. — Generalul

Adevărata saltea confortabilă

Pat cald iarna și rece vara: iată idealul tuturor, cu ajutorul saltelei cu aer condiționat pe care o înfățișează fotografia noastră. Controlată de un termostat, cu un încălzitor electric și un motor care asigură circulația aerului în interior, salteaua poate lua orice temperatură aleasă de proprietarul ei.

Sikorski, șef al noului guvern polonez din Franța.

2. — Predarea garnizoanei polone din peninsula Hela. — Germania consideră ca vase de război vasele comerciale britanice. — Mari inundații la Tientsin.

3. — Statele-Unite continuă să recunoască existența guvernului polon. — Apel către țară al primului ministru Argetolănu. — Numeroase vase neutre torpilate de germani. — Legea neutralității depusă în Senatul american. — Tratatul între Rusia și statele baltice.

4. — D. Chamberlain definește politica Angliei, în prezența noii situații internaționale. — Moartea artistului George Pitoëff. — Zboruri britanice deasupra Berlinului. — Generalul Franco la poziție contra „irupției Rusiei în Europa”. — Misiunea militară turcă, la Londra.

5. — Italia refuză o eventuală mediație. — Îmbunătățirea relațiilor între arabi și evrei în Palestina. — Chinezii deslănțuie o ofensivă la Ciangsa. — Întrevvedere între d. Molotov și ministrul de externe al Letoniei. — Intrarea în vigoare a pactului ruso-eston.

6. — Proiectul „Pittman” în fața Senatului american. — Semnarea corolarului de protocol fixând frontiera ruso-germană din Polonia. — Flota americană pornește spre insulele Haval. — Discursul d-lui Hitler, oferind pacea, pe baza cuceririlor teritoriale. — Rusia și Letonia încheie pact de neagresiune.

7. — Presa englo-franceză respinge propunerile Fuehrerului. — Delegația lituană la Moscova. — Intrarea minorității ucrainiene în „Frontul Renașterii Naționale”.

8. — România, Ungaria și Iugoslavia hotărăsc reducerea efectivelor militare concentrate. — Vizita președintelui Lebrun pe frontul de Vest. — Tratatul ruso-finlandez. — Misiunea economică germană pleacă la Moscova.

9. — Discursul d-lui Daledier,

ca răspuns propunerilor d-lui Hitler. — Dizolvarea organizațiilor partidului comunist din Franța și înlocuirea deputaților comuniști. — Mare exercițiu de apărare pasivă în Capitală.

10. — Cinci ani dela asasinarea regelui Iugoslaviei și a lui Louis Barthou. — Submarine străine semnalate în apele americane. — Generalul Argeșanu comandant militar al Bucureștilor.

11. — Finlandezii se opun cererilor sovietice și evacuează marile orașe. — Nouă frontieră între Rusia și Lituania. — Dispariția deputatului comunist francez Torres. — Președintele Salazar anunță neutralitatea Portugaliei, menținându-se obligățiile față de Anglia.

Mărturisire nevinovată

— Ai luat nuci din fructieră?
Spune-mi adevărul și n'am să te cert
— Da, tată.
— Cu ce le-ai spart?
— Cu ceasul d-tale de aur.

12. — Sporirea concediilor concentrațiilor. — Eclipsă totală de soare în Australia și America de Sud. — Președintele Roosevelt respinge orice mediație în conflictul european. — La Londra, încheierea unui acord comercial cu Rusia. — Germanii părăsesc Letonia.

13. — Finlanda face pregătiri militare la frontiera cu Sovietele. — Statele Unite intervin la Moscova în favoarea Finlandei. — D. Chamberlain respinge propunerile germane de pace.

14. — Convocarea conferinței statelor nordice, la Stockholm. Germania nu se amestecă în conflictul ruso-finlandez. — Trei submarine germane distruse. — Scufundarea vasului de război englez Royal-Oak.

15. — Francezii aruncă în aer trei poduri mari de cale ferată de peste Rin. — Numeroase localități germane de pe Saar și Mosela; evacuate. — Mobilizarea finlandeză în desfășurare. Suedia cheamă rezerviști sub arme. — Mari erupții vulcanice în Java.

16. — Flota de război turcă în Dardanele. — Delegația finlandeză părăsește Moscova. — Ziua de naștere a Suveranului.

17. — Încep consultări între Berlin și Moscova. — Atac respins al avioanelor germane pe coasta Scoției. — Ultime întrevederi Saracioglu - Molotov, la Moscova.

18. — Încetarea armistițiului dintre ruși și japonezi la frontiera manciuriană. — Nou raid al aviației germane la Firth of Forth. — D. Saracioglu părăsește Moscova; tratatul ruso-turc eșuat.

19. — Acord între Anglia și Japonia la Kulangsu. — Concentrări masive de trupe germane pe frontul de Vest. — Semnarea pactului anglo-franco-turc.

20. — Conferința nordicilor de la Stockholm afirmă neutralitatea și solidaritatea acestora. — Generalii Weigand și Wevell, la Ankara. — Trupele sovietice intră în Estonia.

CAPITALA

De ieri ... De azi ... De mâine

Zi de zi, Capitala se transformă, — zi de zi ia altă înfățișare.

Câți își mai aduc oare aminte de tramvaiul cu cai, care urca dealul Belvedere, spre poștă, cu ajutorul unui rotaș, păzit de un țânc ?

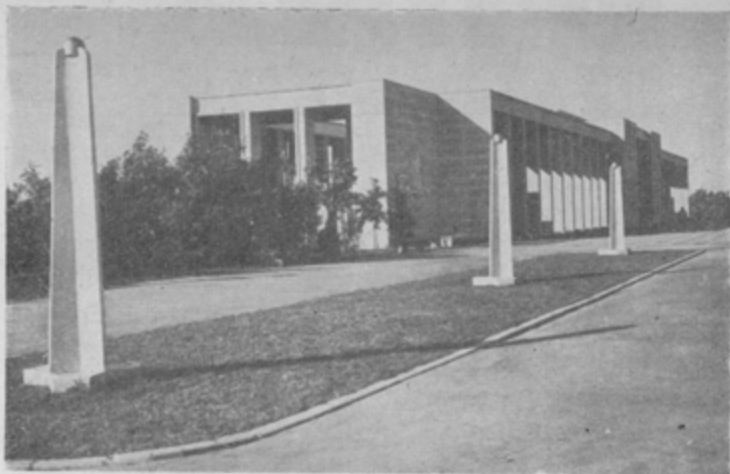
● Inăbușită de clădiri dintru'nțai, statuia Regelui Carol I a rămas însfârșit liberă, în piața Palatului

Iarnă sau vară, vreme bună sau zloată, băețașul aștepta toată ziua cu hățurile în mână sosirea fiecărui tramcar ca să-i aștepte al treilea cal. Vizitiul pocnea apoi din bici și potcoavele scoteau scânteii din pietre când se opinteau telegarii să miște cutiuța pe roate, încărcată de pasageri...

Cine, trecând grăbit

prin fața palatului de justiție, se mai gândește din când în când, azi, la cheiul de altădată al Dâmboviței păcuroase, ziua veșnic pavoazat, ca de sărbătoare, cu ii, cămăși naționale și covoare, înșirate dealungul gardurilor de pe maluri, iar noaptea, subpodurile devenind, în întuneric, cuibare de haimanale, de hoți și de vagabonzi ?

Pavilionul
Lunii Bucureștilor 1939

Oricum, e atâta melancolie în lucrurile ce se duc!

Era odată o Calea Victoriei strâmtă, întortochiată și răsucită cu unele colțuri de case ieșite până în drum.

Lucrări pentru terminarea pavilionului din parcul național „Regele Carol al II-lea”

Astăzi, Bucureștii au o Cale Victorie aproape cât un bulevard, apa murdă a Dâmboviței a dispărut sub un planșeu de beton, brăzdat de straturi de iarbă și de flori, iar pasagerii grăbiți circulă în tramvae largi și albe, cu uși automate...

Dar câte alte prefaceri importante nu a suferit

orașul de scaun în ultimii ani: palate care se'naltă măreț spre cer, piețe largi, bulevarde și străzi noi, squaruri, statui, grădini, lacuri cu apă limpede de isvor...

Ceeace este important însă și ce impresionează, e că Bucureștii se transformă nu numai în mare, ci și în amănunt. O uliță oarecare, un șir de căsuțe, o intersecție de străzi sau o piațetă, în câteva săptămâni sau în câteva luni devin de nerecunoscut.

Dacă ai trăit o vreme într'un cartier și-ai lipsit apoi o lună-două, e atât de greu să-ți mai împropătezi amintirile cu ceea ce mai găsești la întoarcere: ici au răsărit, ca din pământ, în locul unor maghernițe, câteva palate, — dincolo s'a deschis o stradă nouă, — un loc viran s'a transformat în parc...

În nici un alt oraș din Europa nu cred că se poate simți atât de adânc acest sentiment al desrădăcinării, această senzație de transformare, de evoluție!...

Cu o grabă și o sete nepotolită de a lua înfățișarea cuvenită unei capitale de importanța București-

lor, orașul vrea parcă să ajungă în câteva luni sau în câțiva ani acolo unde se găsesc altele după o existență prosperă de veacuri.

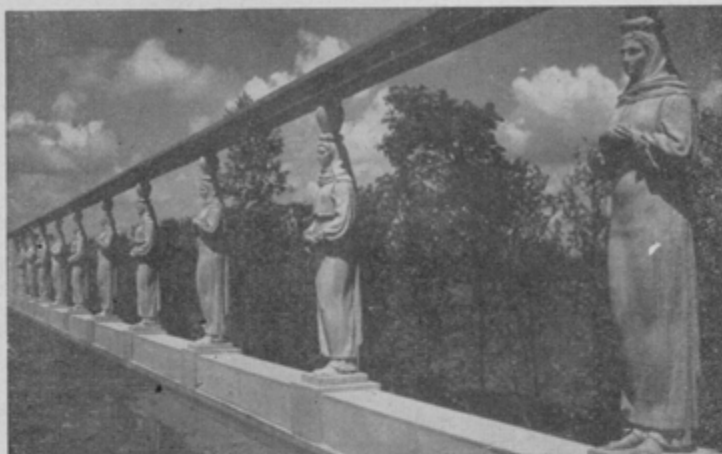
Iată, într-o dimineată, pe negândite, sosesc niște lucrători cu târnăcoapele în spate, la maghernițele din preajma Arcului de Triumf.

A doua zi maghernițele nu mai sunt — în schimb s'au înmulțit... lucrătorii.

Și'n urma lor, peste noapte, cresc pomi, încolțește iarba, se aliniază un bulevard cu trottoare și alei, se înalță pavilioane și statui... iar bucureștenii vin și se plimbă uimiți în frumosul parc național „Regele Carol al II-lea”, răsărit, ca'n povești, pe malul lacurilor.

Lucrătorii s'au împrăștiat însă prin toate cartierele orașului, mereu în activitate.

Unii au ajuns tocmai pela fântâna „Mioriței” — și sub cazmalele și maiurile lor, șoseaua se dublează; alții sunt în fața Palatului, și iată — casele cad lăsând deschisă o nouă piață; o parte au plecat direct la podul Elefterie, și podul se lărgeste, până devine plan-

Aleia Cariatidelor

●
șeu; mulți din ei răscolesc pământul în calea Griviței, la linia ferată,

●
Cum se transformă un maidan și un drum cu gropi într'un bulevard modern (Mareșal Presan)

pentru a croi un pasagiu de nivel; în acelaș timp, numeroase echipe volante, mai mărunte, lucrează răspândite în toate colțurile orașului, în toate cartierele...

Grăbită, înfrigurată, Capitala de azi se transformă în Capitala de mâne!

Valeriu Mardare

Jocul de HAND-BALL

Infracțiuni și pedepse

Jocul de handball este un interesant joc de asociație, a cărui modă amenință să concureze footballul. Noi vom da mai jos regulile, omițând tot ceea ce este asemănător cu footballul.

Terenul, jucătorii, mingea

TERENUL ȘI GOALUL. — Goalul este marcat prin doi stâlpi verticali la 7.40 depărtare unul de altul.

În fața lor este delimitată o zonă (suprafață de goal), care constituie domeniul rezervat numai portarului. Nimeni în afară de el nu poate pătrunde aici, când mingea este aruncată în această suprafață și numai el o poate prinde aci.

JUCĂTORII. — Se împart, ca și la football, în două echipe de câte unsprezece oameni și se așează în același mod pe teren (vezi schița).

MINGEA. — Circonferință: 60 centimetri. Greutate: 300—400 grame.

Jocul

REGULA ESENȚIALĂ. — Handballul se joacă numai cu mâna. E absolut interzis să lovești mingea cu piciorul.

ÎNCEPUTUL. — Jucătorii fiind așezați pe teren, centrul

atacant ocupă centrul cercului cu rază de nouă metri din mijlocul terenului.

La fluierul arbitrilor el ia mingea și o trece cărui jucător vrea.

El nu o va primi din nou decât după ce va eși din cerc.

JOCUL. — Orice jucător, care are mingea, o poate păstra fie atât timp cât îi trebuie pentru a face trei pași, fie trei secunde în nemișcare. Cei trei pași făcuți sau cele trei secunde trecute, el trebuie s'o bată în pământ sau să o treacă altui partener. El nu are dreptul să ia iar mingea după ce a bătut-o în pământ înainte ca ea să fi fost atinsă de alt jucător.

Fiecare echipă trebuie, natural; să conducă astfel mingea spre poarta adversă în timp ce adversarii caută să intercepteze pasele și să pună stăpânire pe minge.

Aceasta trebuie să pătrundă în zona de reparație înaintea jucătorului echipei care are mingea, ceea ce înseamnă practic că ea trebuie bătută în pământ în fața jucătorului, care aleargă pentru a marca un punct.

Goalul se marchează aruncând mingea între cei doi stâlpi dintr'un punct situat între linia de offside și limita zonei de goal.

INFRACTIUNILE. — A lovi sau a împinge un adversar. A lovi mingea cu piciorul. A o ține mai mult de trei pași sau trei secunde. A o lua în mână imediat după ce ai bătut-o în pământ. A pătrunde în zona de reparație cu mingea în mână. A trage la poartă din interiorul zonei de goal.

SANCTIUNI. — Toate aceste greșeli sunt sancționate de către arbitru. Când ele sunt comise în afara zonei de reparație, el acordă o lovitură liberă, contra echipei care a greșit. În zona de reparație sancțiunile sunt următoarele: dacă greșala a fost săvârșită de un apărător, se acordă *penalty* atacatorilor; dacă greșala a fost comisă de atacatori se acordă apărătorilor o lovitură liberă.

PENALTY ȘI LOVITURA LIBERĂ. — *Penalty*ul constă în a trage la goal de pe o linie situată la 13 m. de poartă. Lovitura liberă, care este executată la fluierul arbitrilor, constă în a trage, din punctul unde s'a comis infracțiunea, goalul putând fi apărat de trei jucători.

CORNER. — Este o lovitură acordată echipei în atac, când mingea, atinsă pentru ultima dată de un apărător, a trecut de linia de goal fără a fi trecut printre cei doi stâlpi. Ea se execută de la una din extremitățile liniei de goal.

LOTERIA DE STAT

Dela înființare și până acum, Loteria de Stat și-a creat în toate părțile sociale din țară o popularitate care îi dă dreptul să se socotească drept una din cele mai cunoscute și apreciate instituții naționale.

Noul sistem al Loteriei de Stat, cu câte 2 loterii independente în fiecare lună, satisface toate cerințele în ceea ce privește modul de joc al celor ce cumpără lozuri. Astfel cei ce vor să aibă mai multe șanse, mulțumindu-se cu câștiguri medii și mici au o loterie specială la fiecare 15 ale lunii, pe când la 18 ale lunii li se oferă posibilitatea să câștige, cu o singură miză, un premiu de 5, 8 sau chiar 10 milioane lei.

Dar nu numai aceste două loterii lunare, care dispun de o așa de bogată variație de câștiguri, epuizează avantajele Loteriei de Stat românești, ci ceea ce o distinge mai mult de toate loteriile existente în lume, este că a făcut posibil ca și cea mai mică fracțiune de lez, — șterțul — să beneficieze la fiecare tragere de 2 șanse: una pentru numărul matcă al Loteriei de Stat, iar alta pentru Loteria Anexă a Fundațiilor Culturale Regale, înscrise ambele pe același bileț ce costă numai 200 lei.

Ceea ce a acreditat însă Loteria de Stat în decursul celor 8 ani de când există, este organizația sa ultramodernă de care dispune, raționalizată și mecanizată până în ultimele ei diviziuni. Având oficii de vânzare și plată până în cel mai mic târgușor al țării, iar prin factorii poștali rurali dând posibilitatea și păturii țărănești să participe la numeroasele câștiguri distribuite în fiecare lună, Loteria de Stat reprezintă cea mai desăvârșită și mai extinsă organizație românească pusă în slujba tuturor acelor care înțeleg să beneficieze de ea.

Înstărit, ca orice loterie în care dirijează întotdeauna numai norocul, este firesc că nu pot fi la fiecare tragere numai câștigătorii. Cum însă menirea Loteriei de Stat a României este să creeze din beneficiile ei fondurile necesare pentru construirea spitalelor de Stat și a întreținerii lor, cei ce pierd au cel puțin satisfacția că prin participarea la Loteria de Stat au contribuit la îngrijirea și însănătoșirea unui bolnav nevoiaș.

LOTERIA DE STAT

În fiecare lună cetățenii acestei țări se bucură de binefacerile Loteriei de Stat, care pentru un risc minim, oferă cele mai mari posibilități de câștig.

NICOLAE IVANOVICI S-SORI

FURNIZORUL

CURȚEI

REGALE

BIROU DE RAȚIONALIZARE ȘI MECANIZARE
BUCUREȘTI * CALEA VICTORIEI Nr. 25 * Etaj II

Reprezentanța Generală pentru România

A mașinilor de adunat	REMINGTON RAND
A mașinilor de calculat	ORIGINAL ODHNER
A mașinilor de calculat electrice	C O R D T
A mașinilor de copiat și reprodus	ROTO-RONEO
A clasoarelor, cartotecilor	K A R D E X
A mașinilor de statistică	P O W E R S
A caselor de înregistrat	N A T I O N A L
A mașinilor de adunat	T O T A L I A
A mașinilor de adresat	ADRESSOGRAPH-MULTIGRAPH

PORTABLE MOD. 15

A mașinilor de scris :

REMTOR

PRODUS AL
UZINELOR

REMINGTON

ÎN EUROPA

MAȘINA MODEL 6
CU TABULATOR

Precum și toate accesoriile necesare :

SCAUNE — MESE — PANGlici — CARBON — Etc.

ANUL BISERICESC

de Pr. C. DRON

Evenimentul cel mai important — duros de important — al anului care a trecut este moartea Patriarhului Miron, șeful Bisericii Ortodoxe Române și în același timp șeful guvernului, primul sfetnic al Majestații Sale Regelui Carol al II-lea.

Obosit și slăbit până la istovire de imensele sarcini publice care-i păsau umerii, Patriarhul Miron a căutat refugiu și dihnă într'un ținut liniștit și plin de soare, dincolo de meleagurile țării sale, la Cannes, în Franța.

Plecat la 22 Februarie în București avu nenorocul unui drum obositor, ales din pricina vremii îmbăcioase și cele de multe ori umedă. Ajuns la Cannes, în loc să se plimboe se așeză în pat de unde nu s'a mai sculat, de cât purtat de alții în sicriul care l-a adus în țară.

A murit în ziua de 6 Martie, având la căpătâi rudele sale apropiate și doctorul care l-a îngrijit. Trupul neînsuflețit a fost adus în țară, făcându-i-se funeralii naționale neobișnuit de fastuoase. În toate gărilor dela Timișoara și până în București poporul i-a eșit întru întâmpinare, cernit și cu lacrimi în ochi. A fost un drum funebru, dar glorios prin manifestările de dragoste pe care i le-a arătat poporul pe care l-a pălărit și l-a însuflețit prin munca sa neoposită în toate direcțiile, timp de 50 de ani. În ziua de 14 Martie trupul Patriarhului

Miron fu prohodit și coborît în mormântul săpat proaspăt în Catedrala Sf. Patriarhii, de față fiind M. S. Regele, guvernul, membrii Sinodului și foarte multă lume.

Personalitatea celui dintâi Patriarh al României apare acum, când trupul său s'a coborît în groapă — cu un nimb de glorie pe care i-l dă spiritul său înțelept și cumpănit.

I. P. S. NICODIM MUNTEANU

De bună seamă, când țărâna mormântului este încă proaspătă și umbra celui plecat n'a părăsit desăvârșit sălașurile pe unde a hălăduit trupește și a pus pecetea sufletului său, e greu să spui cuvântul cel din urmă și hotărîtor, în care să se cuprindă tot ceea ce a fost cineva. Dar viața Patriarhului Miron s'a desfășurat în împrejurări așa de luminoase și în linii așa de drepte, încât cei cari au trăit în preajma lui și au luat parte la cele mai înfățișătoare împrejurări din viața sa de cărmuitor al treburilor obștești, pot să încerce a schița, cel puțin în linii generale, personalitatea unui om care a fost cu adevărat mare.

Patriarhul Miron a fost înainte de toate un adânc cunoscător de oameni, surprinzând cele mai subtile nuanțe, ca și cele mai nebănuite ascunzișuri sufletești ale oricui a fost în atingere cu el.

Adânc pătruns de adevărul că aceste defecte sau calități se resfrâng în faptele lor ca și lumina în cristalul care ne dă curcu-

beul, pentru a-și înfăptui gândurile, el a tratat pe fiecare cu cântarul unei îngăduințe care topea urile și excludea clicile. Aceasta este taina înfăptuirilor sale imense în toate domeniile și mai ales în cele eclesiastice, unde Biserica Vechiului Regat trebuia să ia totul dela capătul pe care-l frânseseră reformele lui Vodă Cuza, la 1859, iar în Ardeal să reînvie spiritul ecumenicității de care, prin vitregia soartei, provincia fusese mult timp lipsită.

Dar care erau gândurile lui de temelie? Ce idealuri l-au frământat și i-au pecetluit viața, trecând ca un fir roșu prin toată activitatea sa?

Patriarhul Miron a fost stăpânit până la obsesie de două idei precise, în slujba căroră s'a crezut pus și a stat până în cele din urmă clipe: afirmarea principiului etnic, românesc, în materie de politică de Stat și a celui de autonomie, — „autonomie stămpărată“ — cum îi zicea el în grai ardelenesc, — în materie de politică bisericească. Ori câte îngădueli a fost nevoit să facă, cruțând susceptibilitățile omenesti pentru a urni din loc trebile, atunci când ele se gâsiau la o răspândie grea, niciodată n'a șovăit însă când a fost vorba de aceste două principii. Credea ca un fanatic în necesitatea apărării Neamului românesc de înrăuriri străine și a păstorit cu toată demnitatea Biserica ortodoxă română, care atât înainte, cât și sub regimul votului universal și al competițiilor politice, a avut nevoie să fie mereu și chibzuit apărută de intervenții neîngăduite rostului ei.

Acesta a fost Patriarhul Miron, privindu-l în linii mari și în perspectiva faptelor care-l vor așeza în Istorie. În special autonomia Bisericii, grija ca în trebile eclesiastice să nu se amestece cei ce nu sunt îndrituiți pentru aceasta, dar nici să se excludă controlul Statului creștin și ortodox prin fisionomia lui etnică, necesitatea realizării unor pârgii materiale de sus până jos, care să înlesnească Bisericii un misionarism activ și creator, corectitudine în chivernisirea lucrurilor bisericești, iscusință în procedee, iată numai câteva din multiplele în-

fățișări ale activității de fiecare zi a Patriarhului Miron, care a făcut să răsară și să înflorească, în cei aproape 20 de ani de păstorie, o sumedenie de instituțiuni și de fonduri, acolo unde altădată era pustiu și sărăcie.

Toate acestea trebuie însă întărite și urmărite. Autonomia este un principiu nu tocmai bine înțeles și definitiv câștigat, iar nevoile Bisericii sunt încă extrem de multe și de mari. Firul întrerupt prin moartea Patriarhului Miron trebuie legat și urmărit cu aceeași îndărătnicie, dar și cu aceeași înțelepciune, pentru a păstra Bisericii prestigiul câștigat.

Acest prestigiu trebuie să fie real, adică isvorit în chip firesc și neîndoielnic, ca un fruct al hărniciei și iscusinții slujbașilor Bisericii, iar nu numai podoabă de zile mari și mângăere deșartă a trușiilor noastre amenințate.

Când oameni cu însușiri așa de mari pleacă dintre noi, este fără îndoială un lucru extrem de dureros, dar lacrimile pe care le vărsăm, ori cât ar fi de sfâșietoare, nu trebuie să rămână fără rod.

Clipele de supremă despărțire trebuie să ne facă neșovăelnici și hotărâți a urma cu îndărătnicie pilda cea bună, drumul croit de un înaintaș care, destelenind paragini, a căzut ostenit pe brazdă.

Scoborându-l în groapa odihnei veșnice și în momentul când umbra sa n'a dispărut cu totul din sălașurile pe unde a stăruit trupește, acesta este omagiul cel mai sfânt pe care pot să i-l aducă cei ce rămân în urma lui.

*

Postul pe care l-a ocupat Patriarhul Miron fiind așa de proeminent, țara s'a îngrijit ca în scurta vreme să-i găsească un urmaș. La 30 Iunie, Colegiul electoral a fost convocat potrivit legilor în vigoare, pentru a da țării și Bisericii ortodoxe un șef nou.

Sortul a căzut asupra I. P. S. Nicodim, mitropolitul Moldovei, care a fost ales Patriarh al României, aproape cu unanimitate.

Personalitatea I. P. S. Nicodim este în deobște cunoscută, din cele ce a înfăptuit

la Mănăstirea Neamț, căreia i-a redobândit patrimoniul rășluit, din atâtea lucrări cu caracter teologic, tipărite și răspândite printre preoți și credincioși și mai ales prin aceea că împreună cu preoții profesori Gala Galaction și Vasile Radu ne-a dat în anul 1936 o nouă traducere a Bibliei.

I. P. S. Nicodim nu este numai un cărturar, ci și un foarte bun gospodar. Rar se întâlnește o natură atât de fericită care să imbine aceste două însușiri. Spirit practic și prin excelență creator, I. P. Sfinția Sa a schimbat, pe unde a trecut, fața lucrurilor, punând ordine și scoțând rezultate acolo unde alții ședeau nedumeriți și cu mâinile încrucișate.

Dacă ni-i îngăduim să facem o asemănare între Patriarhul care a plecat și cel care s'a urcat acum pe tronul Bisericii ortodoxe române, am putea spune, întrebuițând un termen din fizică nu tocmai potrivit, că cel dintâi a fost un acumulator, iar al doilea un transformator de energii. Patriarhul Miron, găsind pretutindeni sărăcie și pustiu, a pus temeliiile gospodăriei noastre bisericești; Patriarhul Nicodim este tocmai omul care va ridica pe aceste temelii casa cea mare a vieții noastre ortodoxe.

Să nădăjduim că vârsta sa înaintată — 75 ani — nu-i va fi o piedică întru aceasta, mai ales că se bucură de o sănătate care nu lasă nimic de dorit.

Prin trecerea I. P. S. Nicodim dela Iași la București, scaunul de mitropolit al Moldovei rămâne vacant. Să vedem cine se va urca pe acest tron, cinstit altădată de Teotist, Varlaam și Veniamin Costache?

*

Și acum fapte mai mărunte.

1. La Cernăuți, P. S. Eugen Laiu desemnat de Sf. Sinod încă de anul trecut ca vicar al Mitropoliei de acolo, a fost acum sfințit arhiereu și instalat în scaun. Sfințirea sa a dat prilej unui praznic la care s'au rostit cuvântări pline de însuflețire, toate manifestând nădejdea ce se pune în acest tânăr arhiereu pe care I. P. S. Visarion l-a recomandat drept una dintre cele mai să-

nătoase energii, pe care le are Biserica noastră.

Noi îl cunoaștem pe Prea Sfințitul Eugen, în special din ceea ce a făcut la Paris ca superior al Capelei române de acolo, unde a pus ordine în gospodăria cam uitată a Bisericii și mai ales a introdus servicii regulate și îndeplinite cu toate cuvioșia. Toți Românii, pe care i-am întâlnit la Paris în 1937, mi-au vorbit cu entuziasm de aceste însușiri ale Prea Sfințitului Eugen, care n'a pregetat să stea la îndemâna tuturor — în oraș sau în provincie, — făcându-se „tuturor toate“, spre a-i mângâia, încuraja și dobândi pe toți.

Dorindu-i spor, avem mari și bune nădejdi de izbândă.

2. Tot la Cernăuți semnalăm moartea P. S. Ipolit Vorobchievici, nonagenarul arhiereu vicar de pe lângă Mitropolia de acolo, un om blând, cuvios, pe vremuri naționalist înflăcărat care, cu prilejul unirii noastre celei mari, a luat parte la toate manifestările poporului român în sensul alipirii lui și a Bucovinei la Patria mamă.

De multă vreme, din cauza vârstei, P. S. Ipolit nu mai activa, dar credincioșii îl priveau cu evlavie ca pe un simbol al trecutului și o întrupare a energiei noastre naționale din vremurile vitrege.

3. În altă ordine de idei semnalăm că la Ierusalim Patriarhia Română a terminat lucrările pentru clădirea unui cămin românesc care se va sfinți în curând. Românii au astăzi la locurile sfinte un adăpost unde pot găzdui ca acasă la ei și unde vor putea asculta cât de curând o slujbă în limba lor. Din punct de vedere arhitectonic, căminul dela Ierusalim, ca și paraclisul de la Iordan — realizări tehnice ale serviciului arhitecturii de pe lângă Patriarhia Română, condus de d. arhitect D. Ionescu Berechet — reproduc toate elementele arhitecturii românești tradiționale.

Pelerinul român, ajuns aci după atâtea decoruri variate ce i se prezintă în cale, regăsește la câteva mii de kilometri distanță de patrie, arcadele, linia de cupolă, distincția elegantă, armonia, proporția și

duhul de credincioșie al ctitoriilor mănăstirești voevodale din plaiurile Carpaților. Îndeosebi catapetasma Bisericii din corpul căminului este o lucrare de o neîntrecută valoare artistică. Sculptată în lemn și suflată cu aur, executarea ei a fost migălită atent timp de un an de către călugări, pricepuți mănuitori ai dălții, în atelierul dela Sf. Mănăstire Căldărușani-Ilfov. În planul lor de realizare, ei au avut lucrarea similară, operă a veacului XVII-lea, din paraclisul Sf. Mitropolii din București. Pictura executată de pictorul Belizarie este de asemenea o realizare perfectă a stilului bizantin, astfel cum îl întâlnim în cele mai caracteristice monumente istorice din țară.

4. Ca încheiere a acestei înșirări de fapte bisericești, ne simțim datori a semna apariția unei foarte însemnate lucrări de sinteză a celor realizate în Patriarhia Română dela înființarea ei până astăzi și mai ales sub regimul noui legi de organizare bisericească din 6 Mai 1925. Consiliul Central Bisericesc a tipărit și scos un volum

„Rapoartele generale“ cuprinzând: Situația Bisericii Ortodoxe Române pe anii 1935-38.

Lucrarea are peste 500 de pagini și conține foarte mult material informativ și documentar pentru cei ce vor să cunoască situația exactă, munca depusă și înfăptuirile administrative, culturale și economice din cuprinsul Patriarhiei Române.

Această lucrare — spune prefața — a fost tipărită în vederea Congresului Național Bisericesc, care trebuia să aibă loc la 14 Octombrie 1938. Amânându-se Congresul din pricina împrejurărilor politice și sociale din țara noastră, rapoartele totuși s'au tipărit spre a fi la îndemâna celor ce doresc să cunoască stările noastre bisericești.

*

Anul 1939 a fost în genere un an de mari frământări și vijornite în toată Europa, cu răsunet și la noi. Biserica a ocolit primele diile și a îndemnat pe toți la pace, potrivit cu idealurile evanghelice pe care ea le propovăduiește mereu.

Pr. C. Dron

STICLA IN VIITOR

Casele în care vom locui peste 10 sau 20 de ani, vor fi curate ca un pahar, în adevăratul înțeles al cuvântului, pentru că vor fi case de sticlă.

Poate că ne vom obișnui greu cu gândul că se pot clădi case de sticlă, că țevile de plumb sau de fier din fabrici pot fi înlocuite cu țevi de sticlă sau că se pot face haine din țesături de sticlă. Ne vom obișnui greu, dar până la urmă, ne vom convinge că sticla nu mai este un material fragil.

Nouii metode științifice pentru fabricarea sticlei au revoluționat astăzi industria acestui material. În primul rând, casele de sticlă. Se fabrică azi, peste ocean, blocuri de sticlă de mărimea cămășilor, din care americanii au început să-și construiască locuințe. Avantajele acestor case construite din cărămizi de sticlă care lasă să treacă o lumină difuză, nu sunt întâlnite la nici o altă construcție: lumină plăcută în toate încăperile, chiar dacă ele n'au ferestre; mai puțin șgomot din afară, cea mai mare rezistență la foc și cea mai mare ușurință de curățenie.

Afară de cărămizile de sticlă, uzinele de

peste ocean mai fabrică fire de sticlă ce se pot țese și din care s'au realizat până acum țesături de toată frumusețea — între altele voaluri de mireasă în întregime de sticlă, având un fășait mătăsoș care impresionează și o strălucire cum n'are nici cea mai fină mătase. Cu mașini speciale, se pot obține fire de sticlă pentru țesut, care să fie de zece ori mai subțiri decât un fir de păr.

Sticla se poate căli la fel de bine ca și oțelul, dacă este încălzită la roșu și se suflă apoi cu putere aer rece asupra ei. Sticla astfel călită, este de cinci ori mai rezistentă decât o bucată de sticlă obișnuită de aceeași grosime. Ea poate fi îndoită ca o bucată de carton, iar atunci când se sparge, se fărâmă într-o pulbere fină care nu taie și nu înțepă.

În sfârșit, țevile de sticlă iau locul țevilor metalice în multe industrii, pentru că prin aceste țevi de sticlă se poate vedea dela un capăt la altul al unei instalații și, ceea ce e de mare însemnătate într-o uzină chimică, se poate da alarma din timp, în cazul unor greșeli de fabricație.

c. bal.

monetele ROMANE

Bronzul greu italian și roman

Cel dintâi mijloc de schimb al Italiei centrale consta din blocuri de bronz neregulate „aes rude” care trebuie să fi servit atât ca măsura de greutate cât și ca monedă.

Cam prin secolul al III-lea în Chr., au apărut primele monete de bronz „aes grave” de formă circulară având de regulă un tip imprimat pe avers și altul pe revers.

În același timp și „aes rude” luă o formă dreptunghiulară, primind tipuri asemenea sau diferite pe ambele fețe. Ele luară denumirea de „aes signatum”.

Unele din aceste bucăți de metal de formă dreptunghiulară au ca tip pe ambele fețe chipul unui bou, simbolul indigen al Italiei; altele au pe avers un vultur, iar pe revers un pegas și inscripția „ROMANO”; ambele se referă la seria „aes grave”, ele aparținând datei oca. 280 în Chr.

Alte bare reprezintă pe avers un tripied, iar pe revers o ancoră; în fine, ultimele sunt mai simple și mai primitive.

Prima monetizare a bronzului e atribuită regelui Servius Tullius.

Mommsen e de părere că moneta ar fi fost introdusă de Decemviri, oca. 451 în Chr.; Haebler în mută această dată cam în jurul anilor 338 în Chr.

Cele dintâi „aes grave” s'a dovedit că aveau aceeași greutate ca și libra.

Libra întrebuințată de Osco-

Latini cântărea 273 gr. și se împărțea în 12 uncii.

Aes grave prima unitate, avea pe avers capul lui Ianus, iar pe revers prora unei corăbii și I. El se împărțea în:

Semis 1/2 care avea pe avers: capul lui Jupiter, pe revers prora și litera S.

Triensul 1/3 are pe avers: capul Minervei, pe revers prora și I.

Quadransul 1/4 are pe avers: Capul lui Hercule, pe revers... 3 puncte.

Sextansul 1/6 are pe avers capul lui Mercur, pe revers... 2 puncte.

Uncia 1/12 are pe avers capul Belonei, pe revers.

Greutatea piesei „aes grave” scăzu treptat până ce ajunse la 1/6 din libră, asul sextanal. E foarte probabil ca prima reducere să fi fost fixată temporar la 1/2 libră.

Libra Osco-Latină fiind abandonată, noua libră Romană „aes grave” de 327 gr. îi luă locul. (Vezi fig. I).

Odată cu reducerea succesivă a asului grave găsim piese de 10, 3, 2 ași (Decapondius sau Decussio); (Tripondius sau Tressis); (Dupondius).

Asul grave circulă atât la Roma cât și într'un mare număr de regiuni italiene.

Seria Romano-Campaniană a avut o circulație pur locală și era adesea sub controlul Roman. Tipurile lor sunt foarte variate, așa de exemplu:

Seria asul „Capul Romei” înfățișează pe zeița Roma cu casca spre dreapta, iar pe revers spre stânga. Sextansul acestei serii are o cochilie pe avers și revers.

Seria asul „Capul lui Apollon”

înfățișează pe avers pe Apollon spre dreapta și pe revers spre stânga. Triensul acestui tip are capul calului spre dreapta pe avers și spre stânga pe revers.

fig. 1

fig. 2

fig. 3

fig. 4

fig. 5

fig. 6

fig. 7

Seria asul „Ianus-Mercur” înfățișează pe aversul asului el capul lui Ianus și Mercur. Triensul acestui tip are pe avers un delfin, pe revers un trăsnet.

Alte monete sunt mai mult sau mai puțin independente de Roma, cum ar fi de exemplu:

Cales (Campania), Hartia (Picenum), Tudur (Umbria), Tarquini (Etruria) și Luceria (Apulia).

Tipurile acestor monete sunt adesea foarte curioase și interesante cum ar fi spre exemplu capul lui Silen și căinele pe asul din Hartia, sau broasca și ancora pe quadransul din Tudur.

Quadransul oval e de origine Umbriană. Seria roatei aparține Etruriei.

Aceste monete aparțin toate celui de al III-lea secol în Chr. În toate asul este egal cu greutatea librei, însă diferitele greutateți au fost întrebuințate în diferite părți ale Italiei.

Haeblerlin a fixat data acestor monete cam în jurul anilor 335—268 în Chr., cu toate că adevărul istoric o apropie către anii 290—200 în Chr.

Argintul roman republican, bronzul și aurul

Monetizarea argintului la Roma începe cu anul 269 în Chr., cu trei categorii: denar (4,548 gr.), quinarius (2,274 gr.), sextert (1,137 gr.), echivalând tipurilor respective ale asului sextanal de 10, 5 și 2½ ași.

În acest timp o libră „aes grave” cântărea 327 gr. iar denarul era 1/72 din libra argint.

La anul 217 în Chr., asul fiind redus la etalonul uncial, denarul a fost și el redus la greutatea de 3,90 gr. și conținea 16 ași (în loc de 10); quinarius 8 ași sextertul 4.

După puțin timp apărură „Victoriatul” echivalând 3/4 din denar. El și-a luat denumirea după Victoria de pe reversul său.

Aceste piese au fost bătute

în deosebi către sfârșitul secolului al treilea și nu pentru circulația internă, ci pentru comerțul exterior.

Ca multiplu al Victoriatului avem dublul Victoriat, iar ca submultiplu 1/2 Victoriat.

Quinarius și sextertul circulară la început fără un scop bine definit, de aceea ele n'au avut o durată atât de mare ca a denarilor, — și au fost însfârșit abandonate. Reabilitarea quinariusului a fost condiționată de valdarea sa de 1/2 denar.

Monetele de argint Romano-Campanienē au apărut cam în jurul anilor 190 în Chr. (Vezi fig. 2). Ele au pe avers capul lui Ianus, iar pe revers o bigă mânăată de Jupiter.

Tipul denarului roman înfățișează pe avers capul Romei iar reversul Dioscuri călări (Vezi fig. 3).

Inscripția lor e ROMA.

Aceste piese circulară un timp îndelungat până ce însfârșit locul lor a fost luat de quadriga sau biga, mânăată uneori de Victoria, alte ori de Luna, deosebiri ce dealfel se văd în apropierea anului 170 în Chr.

După puțin timp capul Romei de pe avers a fost înlocuit prin capetele altor divinități.

Mai târziu, maeștrii monetari începură a pune pe monetele lor un simbol sau chiar numele lor. Din această cauză cam în jurul anului 100 în Chr., găsim pe monete foarte multe referințe cu privire la familiile monetare. *)

Uneori aceste monete procurau un mare număr de date istorice și arheologice, așa de ex. Aqua Marcia face aluzie la evenimentele contemporane. (Vezi fig. 4)

Lucius Titurius Sabinus, avea pe reversul monetelor sale răpirea Sabinelor.

Cel dintâi portret plin de viață îl găsim pe denarul roman al lui Iuliu Cezar. (Vezi fig. 5).

*) Se numără peste 180 familii.

După această dată portretele deveniră din ce în ce mai comune.

Pe denarul lui Brutus găsim data uciderii lui Iuliu Cezar. (EID MAR.). (fig. 6).

Urmând ordinea cronologică remarcăm denarii lui Octavian August. (Vezi fig. 7) 2).

Moneta de bronz continuă seria asului grave. Pliniu ne spune că asul s'a redus din ce în ce mereu până ce a ajuns la 1/12 din libră, având în acest caz uncia drept măsură. (27, 25 gr.).

Ultima reducere a asului la 1/2 uncie trebură pusă la anul 89 în Chr. (Vezi fig. 8).

Monetele de aur din Roma apar mai târziu decât cele de argint și bronz. Primele fabricații au un caracter excepțional și au fost bătute în cea mai mare parte în afara Romei.

Primul stater a fost bătut cu permisiunea Romanilor pentru Campania și probabil aparține perioadei „asului grave“.

Cele mai interesante piese sunt însă acelea de 60, 40, 20 sexterți sau mai mult. (Vezi fig. 9).

Ele au pe avers capul lui Marte, iar pe revers un vultur. Aceste piese au fost bătute în jurul aceleiaș date cu primul denar. 1)

Un stater Campanian de aur pal s'a bătut cam pe timpul ocupației lui Hanibal (219 în Chr.).

Toate aceste monete n'au avut decât o apariție trecătoare. Adevărata serie a aureilor apare pe timpul campaniei din est a lui Sylla (87 în Chr.). (Vezi fig. 10).

2) Monetele bătute de ceilalți triumviri în această epocă sunt mai puțin importante, cu excepția acelor ale lui Marc Antoniu, care înfățișează pe lângă portretul său și pe acela al Octaviei sau Cleopatrei.

1) Observând cu atenție pieșa vedem că exprimă și valoarea.

Un alt aureus a fost bătut la Roma din ordinul lui Cezar (46 în Chr.).

Greutatea acestor piese diferă dela una la alta; spre exemplu, aureii bătute pe timpul lui Sylla cântăreau 1/36 din libră, acei ai lui Cezar 1/40.

Monetele imperiale romane de bronz, argint și aur

Monetele imperiale romane de bronz, argint și aur încep a fi bătute dela Octavian August și continuă până la căderea Constantinopolului sub Turci.

Cele dintâi serii portretistice sunt executate cu foarte multă artă și într'un spirit realist. Lucrările mai slabe încep dela sfârșitul secolului al III-lea d. Chr. Aceste monete sunt interesante mai ales pentru portretistica lor monetară. Reversurile monetelor imperiale sunt mai puțin artistic lucrate, însă sunt foarte variate și interesante prin aceea că ele redau evenimentele istorice precum și personificarea celor mai obișnuite zeități.

Monetele romane de bronz și aramă au fost bătute de Senat; ele se cunosc foarte ușor după literile S. C. (Senatus Consulto) pus pe revers.

Monetele mari de bronz galben se numesc sexterți. Ele valorau 1/4 dintr'un denar de argint și cântăreau în primele trei secole 27½ gr.

În afară de aceste bronzuri mari se mai cunosc și bronzuri mijlocii galbene, orichalcum (dupondius) (13½ gr.) precum și bronzuri mici (asi). (12 gr.).

Portretele depe sexterții sunt în genere fine, cum ar fi acela al lui Neron (vezi fig. 11)

Sub Nero (44—68 d. Chr) avem un important moment în istoria monetară, atât în ceea ce privește greutatea monetelor cât și în privința reinovării acestor tipuri.

Sub ceilalți împărați a continuat publicarea diferitelor evenimente pe calea monetelor. (Vezi fig. 12).

fig. 8

fig. 9

fig. 10

fig. 11

fig. 12

Pe reversul acestui sestert, de la Traian (98—117 d. Chr.) vedem pe împărat vorbind de pe tribună pretorienilor.

Pe măsură ce timpul trecea greutatea se micșora, iar aliajul devenea din ce în ce mai prost.

Unele monete înfățișează pe reversul lor lucruri cari amintesc evenimentele istorice, altele înfățișează pe zei, în fața cărora împărații aveau un cult deosebit; altele înfățișează pe împărați în război, iar altele reprezintă poduri, statui, etc., care de fapt sunt niște copii fidele ale statuiilor ce împodobeau probabil altă dată diferite piețe publice.

Legenda monetelor imperiale arată de regulă anul fabricării, după care găsim imediat numărul anilor „tribunicia potestas”, ce au fost conferiți împăratului (ales tribun). Formula este următoarea: TR. POT. sau TR. P. însoțită de un număr în felul următor TR. P. XIII. Cu acest mijloc putem data exact monetele.

Dăm alăturat un frumos exemplar (dupondius) dela împ. roman Marc Aurel (140—180 d. Chr.). Reversul acestui bronz înfățișează 2 prizonieri legați la picioarele unui trofeu. (Vezi fig. 13).

1) La Roma exista un templu al zeiței Moneta în care mai târziu s'a bătut moneta.

2) Uneori vedem pe aceste monete voturile ce se dădeau pentru fericirea împăratului.

fig. 12

Sub Caracalla (196—217) s'a bătut o nouă monetă de argint, numită antoninian.

Medalioanele formează o categorie aparte; ele însă nu sunt marcate cu literile S. C.

Pe de altă parte medalioanele sunt mai artistic lucrate decât sexterții și tipurile lor au un caracter convențional mai redus, cu toate că adesea ori se referă la împărat sau la ceilalți membri ai familiei împăratului.

Medalioanele pot fi socotite ca un fel de recompense oferite cu ocazia zilei de nume a împăratului.

Medalionul de bronz al lui Dioclețian (284—305) înfățișează pe revers pe cele trei Monete¹⁾ (zeițe) privind spre stânga, fie care zeiță ține un corn al abundenței, jos la picioarele lor se văd 3 grămezi de metal. (Vezi fig. 14).

În secolul III-lea d. Chr. monetele imperiale pierdută din calitate și stilul lor și numai unele medalioane, cum ar fi acela descris de noi, are tipul reversului mai interesant.

Un alt medalion de aur e acela al lui Constantin cel Mare, (306—337), al cărui revers²⁾ înfățișează pe împărat primind o victorie din partea unei femei. (Fig. 15).

Puținii denari completează seria de aur a monetelor imperiale romane, așa că s'ar putea spune în general că denarii urmează tipul aureilor. În această epocă un aureus valora 25 denari²⁾.

Cam în a doua jumătate a secolului al IV-lea monetele devin mai pretentioase, portretele împăraților sunt mai convenționale și sunt scoase trei sferturi în profil, con-

fig. 13

fig. 14

fig. 15

dițiunilor portretistice timpului.

Încă din prima jumătate a secolului al IV-lea, capul lui Constantin cel Mare și al succesorilor săi este adeseori redat privind spre cer în concordanță cu ținuta umerilor. Moneta alăturată reprezintă pe Constantin al II-lea (335—340) în atitudine de rugăciune. Trăsăturile feței sale ies pentru prima dată afară din comun (Vezi fig. 16).

Cu începere dela Constantin cel Mare moneda de aur s'a numit solidus în loc de aureus cum se numea până atunci, iar argintul se numea siliqua²⁾.

Monete Bizantine

Monetele bizantine sunt cuprinse în perioada celor 1058 ani, adică dela Arcadiu și până la căderea Constantinopolului (395—1453).

Cu toată lungimea acestei perioade, numismatică bizantină a rămas aproape neglijată.

S'au bătut monete bizantine de aur, argint și bronz. Ele au de regulă bustul împăratului sau împărăților, iar pe revers Victoria cu cruce, crucea, bustul lui Christ, bustul Sf. Fecioare, împăratul cu volumen³⁾ ținând labarum.

Monetele sunt adesea documentele oficiale ale timpului lor ce scot în evidență desfășurarea cultului.

Privind monetele acestei perioade ne putem da seama de gradul de penetrație al simbolului creștinismului și iată cum: pe reversul monetelor de aur (tremisis⁴⁾) a lui Justinian I (527—586 d. O.) vedem o Victorie în-

ripată ținând în stânga o cruce. (Vezi fig. 17).

Alte interpretări a semnului crucii le întâlnim de asemeni pe aversul și reversul monetelor de bronz⁵⁾ a lui Tiberius II-lea Constantin (578—582 d. Chr.). (Vezi fig. 18) precum și pe bronzul lui Heraclius. (610—641). (Vezi fig. 19).

Chiar sub Michail II-lea și Teofil (821—829) găsim pe împărat înfățișat pe avers și revers când cu crucea lungă, când cu globul pământului cu cruce. (Vezi fig. 20).

Bustul lui Crist cu evanghelia și bustul Sf. Fecioare îl vedem de asemenea sub Nicefor II-lea Focas (963—969 d. Chr.). Într'adevăr, (Sf. Fecioară înconjurată de raze, ține de o cruce de a dreapta Împăratului). Vezi fig. 21).

Pe alt solidus concav dela Constantin Monamach (1042—1055 d. Chr.) vedem pe reversul piesei pe Christ înconjurat de raze tronând. (Vezi fig. 22)

Pe monetele de aur (solidi

2) Monetele de argint mari se numiau milliarese, subdiviziunile se numeau siliqua și keratia.

3) Pergament.

4) În timpul imperiului Bizantin moneda de argint siliqua, cântărea 2,60 gr. Moneta de aur de $\frac{1}{2}$ solidis se numea semismion, $\frac{1}{3}$ solidis se numea tremisis.

5) Moneta bizantină de bronz mare se numea follis, cele mijlocii, numos, cele mici numia.

fig. 16

fig. 17

fig. 19

fig. 20

fig. 21

fig. 22

fig. 18

fig. 23

concavi a lui Ioan II-lea Comnenus (1118—1143) vedem pe aversul piesei pe împărat cu globul cu cruce, încoronat de Sf. Fecioară, iar pe revers un Christ tronând. (Vezi fig. 23).

Sfinții îi găsim de asemenea pe solidul concav a lui Mihail III Paleologul (1261—1281 d. O).

Piesa alăturată ne înfățișează pe Michail ingenunchind, în spatele lui e Sf. Mihail în dreapta lui Christ. Pe reversul piesei vedem pe Sf. Fecioară. (Vezi fig. 24).

Solidi bizantini continuau așa dar stilul roman mai de parte, însă cu conveniențele artei bizantine, desenul mărit și orizontul mare, lucru care de altfel se poate vedea în cea mai mare parte pe monetele secolului VI-X-lea.

Examinând cu atenție mo-

netele bizantine aranjate în ordine cronologică / observăm că dela Anastasius I. (secolul V-lea), factura cunoscută vremii romane dispăre, monetele iau un caracter special, apar noul indice, portretele împăraților devin mai convenționale, încep să apară substituirii și întreaga factură a monetelor capătă un caracter care le consacră ca monete bizantine.

Justinian I-lu puse bazele artei bizantine introducând pe monetele sale de bronz uzul datei; anul XII-lea a domniei lui corespunde anului 538.

Monetele acestei perioade se despart de tradiția antică a liniilor drepte și se apropie mai mult de structura desenului bizantin.

Odată cu secolul al VII-lea Heraclius puse pe unele bronzuri, probabil bătute la Cartagina, legende grecești.

În această perioadă se remarcă mai multă siguranță la costumul oficial și în reprezentarea împăraților, precum și la întrebuințarea simbolurilor și legendei lor.

În al X-lea secol tipurile persoanelor sacre sunt mai mărețe, (Sf. Fecioară și Christ).

Monetele acestei perioade au

fig. 24

mai mult relief și sunt mai artistice lucrate.

În al XI-lea secol, sub Constantin IX-lea, apar și monete concave.

Perioada secolului XII-lea reprezintă genul artistic al Bizanțului.

În secolul XIII-XV-lea monetele își pierd caracterul lor artistic, și arta monetară rămâne mult în urmă.

Altă categorie de monete se referă la partea de sud a imperiului Bizantin cum ar fi monetele bătute la Niceea și Trapezund, — iar ultima categorie se referă la monetele bătute de popoarele barbare (Ostrogoți, Gepizi, Longobarzi și Vandali) în al IV-lea și al V-lea secol d. Chr.

Corneliu Secășanu

A. G. BADERT

— Nu prea îmi place sunetul sutei ăsteia !..
— Al vrea, pentru o sută de lei, să auzi clopotul Patriarhiei ?..

Calendarul Universul 1940

BOLNAVI DE PLĂMÂNI

Mii de persoane vindecate!

Cereți imediat cartea mea despre

NOUA METODĂ DE ALIMENTARE

care a scăpat foarte multă lume. Această alimentație poate fi îmbunătățită la orice mijloc de trai, și ajută ca boala să fie mai repede învinsă. Transpirațiile și tusea dispar, greutatea corpului crește iar calcificarea rapidă aduce boala la neputință.

Marile somități medicale

recunosc superioritatea metodei mele și recomandă aplicarea ei. Cu cât veți începe mai curând sistemul meu de alimentare, cu atât va fi mai bine.

COMPLET

GRATUIT

fără portu obțineți cartea mea din care puteți extrage toate cele necesare.

S C R I Ţ I I M E D I A T

e suficient și o carte poștală, pe adresa:

ERNST PASTERNAK

BERLIN SO. MICHAELKIRCHPLATZ 13

ABTEILUNG IV. Z 408

Sunt vindecabile bolile de Plămâni?

Această problemă importantă preocupă pe toți acei care suferă de astmă, tuberculoză pulmonară și la laringe, ftizie, catar la vârful plămânului, tuse învechită, răgușală persistentă, gripă și n'au găsit vindecarea până acum. Toți acești bolnavi primesc dela noi

ABSOLUT GRATUIT ȘI FRANCO.
O CARTE CU MULTE ILUSTRAȚII

asupra temei: „Sunt vindecabile bolile de plămâni?”. A se scrie o carte poștală francată cu 7 lei la

ADRESA EXACTĂ:

PUHLMANN & Cie.

BERLIN 510 MÜGGELSTRASSE 25-25 a

*O zi de
sărbătoare pentru stomac:
o cafea cu lapte preparată*

UNIVERSUL COPILOR

47

TOT ce poate fi mai plăcut
și folositor pentru copii și
tineret, este o lectură
bună, frumoasă și îngrijit
prezentată.

Aceaste condițiuni le în-
deplinește revista

UNIVERSUL COPILOR

condusă de MOȘ NAE și cu desene de pictorul PASCAL

Apare în fiecare Miercuri
6 pagini în culori

— DUEL —

SEPTEMBRIE

Anul nou judiciar, calendaristic, porcede cu o nouă afacere, sgomotoasă, ce va stăpâni luni de-a rândul cronică: afacerea pavagiilor de pe șos. Ștefan cel Mare. D. prim procuror Radu Pascu deschide acțiune publică, cf. legii de apărarea patrimoniului public, contra d-lor ing. Ion Săbăreanu, fost primar la „Galben“, Alexandru Mateescu, director general al „Întreprinderilor Mateescu“ s. a., antreprenoria lucrării, Eftimie Georgescu, conducătorul lucrărilor.

19. — Se clasează afacerea mărcilor „cap de bou“, cum-părate de colecționarul N. Mateescu pe 300 mii lei drept veritabile dar dovedite a fi false. Nu s'a dovedit rea credință. De aceea păgu-bașului i s'a rezervat calea acțiunii în daune.

20. — Apar robele la Inalta Curte de Casație. Evenimentul are o singură... umbră: lipsa de garderobe.

24. — Inalta Curte de Casație, în secțiuni unite, sub președinția d-lui prim președinte Andrei Rădulescu, respingând recursurile făcute de Rebeca și David Bentel și alți 28 de ne-români — prin care se susțineau că art. 65 din legea naționalității ar fi neconstituțional, statornicește că textul e perfect conform cu principiile legii noastre fundamentale.

— Trib. Ilfov s. V osândește la un an închisoare și 30 mii lei amendă pe pseudo ziaristul ungar Emerich Micheș fiindcă a scris într-o foaie maghiară o ofensă pe seama oștirii române de pe Nistru.

— Se porcede la judecarea traficantilor de cecuri false: Haim Karl Kaufmann, Ioli Leff, I. Kinstein, Solomon Ornstein-Soll, Ștefan Fuks, Fr. Kanetti,

Siegfried Scharaga, Max Schauer-mann, Sigmund Zucker, Solomon Wittner, Zissu Weintraub, Emil Klang ș. a.

26. — Se modifică din nou codul penal, de abia de un an pus în aplicare.

28. — Preținșii moșneni din Pâncești, formând obștea ne-constituită cu același nume, re-deschid procesul de scandal asmuțit contra soc. Drajna spre a anula actele cu cari aceasta a cumpărat — acum 30 de ani — masivele păduroase din Măne-ciu. Desbaterile se urmează la trib. Ilfov s. IV.

30. — Membrii comisiunilor pentru controlul averilor funcționarilor publici nu sunt recuzabili; așa decide Inalta Curte de Casație s. III-a, sub președinția d-lui D. G. Lupu, respingând recursul d-lui I. Pop.

d. C. Viforeanu

OCTOMBRIE

2. — M. S. Regele Carol II, pe baza raportului ministrului justiției, d. Victor Iamandi, promulgă cea mai importantă lege a anului, aceea pentru extinderea legislației Vechiului Regat în Bucovina (ca punct de plecare pentru extinderea tuturor legiilor române pe întreg cuprinsul țării unite).

3. — Episodul „diplomă de avocat falsă“ din seria acțiunilor pornite contra fostului director general al Siguranței, d-l C. Cernat, se liche-dează, descoperindu-se toate titlurile invinuitului, inclusiv diploma — veritabilă — într'un sertar, nesocotit, al unuia din organele anchetatoare.

4. — Pirații dela frontiere infundă pușcăriile pe rând. Parchetul trimite încă trei în fața tribunalului corecțional. Aceștia sunt: Ablakos Bernat,

Wieder Lebb și Rosalia Wieder (cari opereau la Sighet și Arad).

5. — Sunt trimiși, de asemeni, în judecată: Ovici Rafail și Klein Sigismund, fiindcă dându-se drept prepuși ai Uniunii evreilor români și cititori ai inexistentei sinagoge „Macfiche Tora“ — escrocau sistematic și masiv pe coreligionarii lor. Culmea e că printre victime s'au desprins și nume de... creștini!

6. — Falsificatorii de bilete de tren, prinși de d. jude instr. Stratulat, sunt trimiși în fața tribunalului corecțional. Ei sunt: Froim Ellmann zis... Florică, Aizig Friedmann, Simon Iosif zis... Ionel, Leizer Bernthal, V. I. Saule, Fritz Heim, Leizer Stoleriu, Mayer Werner, Wolf Sirocher, Leizerovici Herscu ș. a.

8. — D. procuror Budișteanu deschide acțiune publică împotriva bancherilor clandestini Roza și Jules Grünberg („Interco“) — evrei, supuși turci, — pentru uriaș trafic de devize și rente românești.

9. — Inalta Curte de Casație s. II respingând recursurile făcute de ing. Gh. Clime, Tr. Cotigă, G. C. Apostolescu, dr. Paul Craja, dr. Șerban Milcoveanu, G. I. Furdul, G. Istrati, Sima Simulescu, Radu Budișteanu, Dobre Bănică, ing. Virgil Ionescu, Alex. Cristian Tell, Mihail Polichroniade, Aurel Serafim, Eug. Ionică, Nicolae Totu și preot N. Georgescu Edineți, confirmă definitiv hotărârea de condamnare rostită de instanțele militare împotriva lor.

— „Cine semnează, răspunde“ — decide Inalta Curte s. III, în materie gestionară, confirmând obligarea la daune a fostului

d. A. Rădulescu

prefect de Brăila, d. Al. Gutu, pentru că a semnat un act de plăți ilegale încrezându-se în contra-semnătura subalternilor d-sale.

13.—Prădăciunile, numeroase și considerabile, ce au secătuit avutul primăriei sectorului IV Verde, se descoperă că au mai avut — după faimosul Menelas Varveris încă 3 beneficiari: Ion Antonie, Radu Sinișteanu și Mircea Ionescu. Câte trei sunt depuși la Văcărești.

14. — Consulul general al României la Amsterdam (Olanda), d. Jacques Gaster, e șters din registrele de naționalitate română și Înalta Curte confirmă această decizie. Se verifică astfel că numitul a funcționat ani de-a rândul în această funcție și demnitate fără să fie român!

— Const. Mititică și Constantin Scărlătescu funcționari mărunți ai inspectoratului școlar al Capitalei — cari au reușit totuși să prade instituția cu vreo 11 milioane de lei din cauza incuriei și lipsei de veghe — sunt osândiți de Curtea de apel la șase ani primul și la patru ani secundul.

15. — Răbufnește afacerea „expropriării tâlhărești a construcțiilor de pe domeniul Glavce din Tg. Ungheni”, de pe urma căreia statul e prădat cu vreo 40 de milioane lei. Se operează prima arestare: avocatul public Alexei Berow din Bălți.

— Înalta Curte de Casație în Secțiunile Unite, respingând recursul temerar făcut de Adolf Tirch, Natan Nugsim, Friede Wurmbbrand, Mosses Horowitz ș. a. prin care pretindeau că art. 67 din legea naționalității române ar fi neconstituțional, fiindcă își... permite să censureze oarecare prevederi din tratatele de pace, — hotărăște în esență, că: tratatele de pace n'au îngrădit, n'au putut îngrădi, dreptul națiunii române și al cărmuitorilor ei, de a verifica oricând condiția juridică a pretențiilor ei naționale prin adopțiune și anexiune.

— Nevestele „adoptive”, adică concubinele, nu devin românce prin faptul că soțul res-

pectiv român are această calitate. Astfel se decide, până la Înalta Curte, împotriva susținerii recurentului Aron Sternberg — încetățenit prin anexiune — care cerea să se recunoască și țitoarei sale Malca, edusă din ghetto-urile Poloniei.

17. — Trib. Ilfov s. V dă sentința de înscrierea decesului mareșalului Alexandru Averescu în registrele de morți ale ofi-

ciului stării civile (deoarece cei în drept să declare stingerea din viață a marelui ostaș omiseseră s'o facă).

20.—Scandalul dela Tg. Ungheni se complică, fiindcă după arestarea lui A. Berow, urmează încarcerarea capilor întreprinderii:

I. Păscăluță, im-presarul afacerii, Octav Petrescu, avocatul procesului și D. Turtureanu, furnizorul actelor false pe baza cărora s'a făcut evaluarea despăgubirilor de trib. Bălți — iar azi, d. jude instr. Doicin, al cab. 3, arestează chiar pe Ion Fianu, directorul general al Reformei agrare.

— Intre timp se produce sinuciderea fostului judecător și notar public Hâncu, din Bălți, în drum spre cabinetul de instrucție. Numitul se aruncă sub roțile trenului în gara Mă-rășești.

— Câteva zile după aceasta se sinucide, într'un chip ce zgudue opinia publică, și Ion Fianu.

29. — Sunt arestați portarul Adardo Giulianelli, Ion Crucianu și Aurel Tănăsescu Zahia pentru traficuri cu numiri și înaintări în ministerul finanțelor.

30. — Justiția disolvă culburele de provocățiune antiromânească din Dobrogea nouă, coloșite sub pretextul „Asociației culturale a bulgarilor din Dobrogea”.

d. Radu Pascu

d. Octav Vasiliu

2. — Avram Leibovici, autorul fraudei uriașe cu furnituri de grâne destinate subsistenței regimentului de căi ferate, e condamnat în fine, definitiv, până la Înalta Curte, la trei ani închisoare. Ceilalți culpabili, ostașii corupți, au și ispășit între timp pedepzele!

5. — Vasilescu Cantalup încearcă încă o cerere de revizuire a procesului, a... XIV-a! E respinsă însă și aceasta ca nefondată.

— Ucigașii sălbatici din str. Zablovski: hotelierul Redu Ionescu și portarul său Nicolae Nedelcovici, cari au ucis și prădat pe bătrâna Ana Vizitiu, sunt trimiși în judecata Curții criminale.

— Primăria Municipiului București, în concluziile ce pune în procesul pavagilor, se declară păgubită cu suma de lei 25 milioane...

7. — Se descoperă „distileria” clandestină de liche-uri... veritabile franțuzești, din str. Anton Pan, organizată de „Gaston” Gruescu și Leon Finkelstein. Tribunalul îi condamnă rapid la câte trei luni închisoare.

11. — Curtea de apel s. II-a confirmă osândirea autorilor falimentului fraudulos, peste 35 milioane lei, făcut de băncuța pirată „Dealul Spirei”: Stelian Bellu (4 ani), Mihael Dumitrescu (3 ani), Paul Mavrodin, Stelian Ionescu și Romulus Gheszo zis Ghețu (câte un an), Elena Stelian Bellu (un an), Florica și Maria Niculescu (câte 6 luni).

— Se pune în aplicare legea nouă de organizarea corpului avocaților statului.

12. — Înalta Curte, în Secțiunile Unite, respinge recursul făcut de Corneliu Z. Codreanu, contra deciziei Curții militare de justiție confirmând totodată că art. 221 c. j. m este constituțional.

— Suprema instanță statornice deosemenea (respingând

recursul lui Rodrig Goliescu) că trădătorii de țară, culpabili de crimă de înaltă trădare, nu pot beneficia de prevederile codului penal referitoare la reabilitare.

— Mai decide însă, totodată, că oralitatea desbaterilor în fața instanțelor judecătorești, nu este de ordin constituțional.

13. — Pentru a doua oară, în analele actelor judiciare excentrice, se produce o cerere de recuzarea înaltei Curți de casație s. II, în integral ei: e a recurentului Gratien d'Argenty. Prima oară o astfel de năstrușnică idee a avut-o faimosul infractor, eșuat la Mărcuța, Nathan Nathansohn.

Bineînțeles, ambele cereri au fost judecate, firește cu toată solemnitatea și forma prescrise de legi, dar au fost respinse ca fără temei.

16. — Declărată în stare de faliment la cererea unor creditori, Banca Dichiu reușește. În apel, să-și ridice falimentul.

17. — Se casează, fără trimitere, decizia prin care ex-colonelul medic Popovici, dela depozitul de medicamente al armatei, a fost reabilitat.

20. — Statistica judiciară a ministerului justției atestă că numărul proceselor în curs de judecată în anii 1931-1935 a variat între 2.922.804 și 3.671.511 (cam... un proces la 6 locuitori!).

DECEMBRIE

3. — Menelas Varveris, osândit de Curtea de apel s. III la zece ani închisoare pentru că a prădat cu 11 milioane lei administrația financiară de Verde, pierde și recursul în casare, fiind astfel trimis la ispășire.

— Procesul falimentului fraudulos făcut de fostul sindic al Bursei, Victor Filotti, aniversază împlinirea de 22 ani de când se sbate în fața primei instanțe.

9. — Trib. Ilfov s. I pronunță sentința în procesul pavagiilor

de pe șos. Ștefan cel Mare. Sunt condamnați: Ing. I. Săbăreanu, fost primar al sect. I Galben (la 2 ani închisoare, 2 ani interdicție și 5000 lei amendă); Alex. Mateescu, directorul general al „Întreprinderilor Mateescu” s. a., prima concesionară a faimoasei lucrări (la 2 ani închisoare, 2 ani interdicție, 5000 lei amendă și la dizolvarea societății); și este achitat conducătorul de lucrări E. Georgescu.

18. — Înalta Curte de casație respinge ca nefondat recursul făcut de avocații evrei din barou Covurului contra deciziei prin care au fost radiați, în bloc, din listele acelui corp.

21. — D. jude instr. Aristide, al cab. 5, dă ordonanță definitivă de urmărire în afacerea neregulilor gestionare dela prefectura jud. Dolj — de pe vremea prefectoratului d-lui I. Gârboviceanu — dispunând trimiterea în judecata curții criminale a culpabililor.

Precum s'a scris la timp, afacerea a fost strămutată la tribunalul Ilfov pentru cauze de legitimă suspiciune.

23. — D. jude instr. Doicin, al cab. 3, dă ordonanță definitivă de urmărire în afacerea expropriării frau-

duloase dela Tg. Ungheni, dispunând trimiterea în judecata tribunalului corecțional a tuturor celor implicați în cauză și anume: Octav Petrescu, I. Păcăluță, D. Turtureanu (arestați), Candid Chiriță, Ștefan Ștefănescu-Fane, Elisabeta Gavriscu, Alexei Berow și Virgil Lupescu.

IANUARIE

9. — Anul judiciar 1939 purcede cu ordonanța definitivă de trimitere în judecata tribunalului corecțional contra autorilor cutezătoarei escrocherii sub auspiciile căreia s'a ope-

rat exproprierea construcțiilor depe domeniul Tg. Ungheni: Alexei Berow, candid Chiriță, Elisabeta Gavriscu, Dumitru Turtureanu, Ion Păcăluță, Octav Petrescu, Fane Ștefănescu și Virgil Lupescu.

12. — Controlorul financiar Efrim Gheller, al percepției circ. I fiscală, e trimis în boxa corecționalului pentru șanta.

14. — Supremă instanță respinge ca nefondat, recursul I.

P. S. S. mitropolit Gurie, al Basarabiei, contro ordonanței de trimitere în judecată pentru neregulile din fondul administrației bunurilor eparhiale ale Basarabiei. — Taxele „benevole” din Palatele justiției se înlocuiesc cu obligatoriu „timbru judiciar”. Vor

fi astfel numai: timbre fiscale, taxe proporționale, timbru de aviație și timbru judiciar.

15. — Înalta Curte s. II decide că „ironia” nu e nici insultă, nici calomnie, deci nu poate face obiectul unei urmăriri penale.

16. — Inspectorii financiari Iuliu Rebreanu și Alexandru Manu, din Ardeal, beneficiarii celor cinci milioane de lei sperturi știute, sunt definitiv osândiți până la Înalta Curte.

20. — Se modifică radical, legea pentru dobândirea și pierderea naționalității române, din 1924, introducându-se sistemul decăderii din beneficiul cetățeniei române chiar a românilor de sânge.

21. — Tratatul internațional n'au putere constituțională și deci se poate deroga dela prevederile lor chiar prin legi ordinare — decide Înalta Curte în Secțiuni Unite.

FEBRUARIE

2. — Justiția respinge, și în apel, acțiunea temerară și de scandal asmuțită de așa zisa obște a preținșilor moșneni din Pântestii, prin care cereau a li se recunoaște drepturi de stăpânire asupra domeniului Drajna.

d. G. Lungu

d. V. Barăscu

Disperatul

— Barba sau părul?
— Nul Capull!

7. — E deferit parchetului de Ilfov fostul medic șef al Craiovei: „doctor” Ion Dogariu, dovedindu-se că a usurpat această înaltă funcție de veghietor asupra sănătății publice din cetatea Banilor, deși nu era nici medic, nici doctor...

8. — Inalta Curte de Casație s. III decide că întreprinderile aflate în concordat preventiv n'au beneficiul disp. art. 50 și urm. din legea esanării datorilor (1934).

10. — Dreptatea milenară românească a triumfat încă odată: Inalta Curte de Casație s. I dă câștig de cauză obștei țărănilor români din Lunca de jos, în proces cu latifundiarul unguri localnici.

15. — Se stinge din viață fostul judecător de instrucție, renumit prin activitatea ce a desfășurat-o decenii de-a rândul în slujba justiției represiive: consilierul G. Niculescu-Bolintin. Deabia „ieșise” la pensie!

23. — Funcționarii de orice grad ai oficiului național al cooperăției nu sunt justițabili la comisiunile pentru controlul averilor (decide comisia Curții de apel București în cauza pri-

vitoare pe I. Ghica Anastasiu-Mușcel).

— Abraham Berg (evreu, de origine leton, supus american, cu centrul de operații în Danzig, dar cu reședința în România), este definitiv condamnat la 300.000 lei amendă, 100.000 lei daune și 10.000 lei cheltuieli de proces pentru o serie de ingenioase traficuri de deșeuri în dauna creditului țării.

25. — Procesul răsunătoarelor fraude petrolifere, după 10 ani de desbateri, se încheie la Curtea de apel s. I cu achitarea de orice penalitate, a tuturor culpabililor: Al. Zaharia, I. Tomescu, S. Șerban Duță ș. c. l.

27. — Presa românească, în unanimitate, sărbătorește împlinirea unui an de activitate legislativă a guvernului Majestatei Sale, 27 Februarie 1938-27 Februarie 1939.

MARTIE

1. — Apă vie din Nil, agate din Sahara și o fecioară din Cehoslovacia... Acestea sunt „elementele” rețetei escrocheriei savante operată de magul Baltazar, alias Petre Florescu, spre a escroca pe naivul bătrân Vasile Paraschivescu cu vreo 600 mii lei, sub făgăduiala că-l va feri de Satana!

2. — Colonelul C. Călătorescu-Radomir, condamnat în afacerea transferului Vasilescu-Cantalup, e reabilitat.

3. — Inalta Curte în Secțiunile Unite declară perfect constituțional decretul-lege de revizuirea încetățenirii evreilor (Goga).

4. — Elisa Dornescu, eroina cumplitei răzbunări pasionale din palatul justiției (în incinta trib. Ilfov s. V, a împușcat pe inginerul Uriășanu), face recurs contra osândirii ei la 10 ani muncă silnică.

8. — Marcel Haimovici nimește cu automobilul său „Lincoln” exact în potirul monumental dela Bufet. Scapă totuși de închisoare, pentru stricăciuni, alegându-se doar cu proces de daune.

15. — Banca Solfer din Cernăuți se dovedește că a traficant cu deșeurile țării păgubind B. N. R.-ul cu lei 715 mil. 599 mii 924.

27. — S'a încheiat instrucția judiciară în afacerea uriașei panamale cu echivalările de diplome străine de dentiști evrei, patronată de Leonte Manevici. Magistratul instructor săvârșește desbaterea contradictorie.

28. — Parchetul clasează afacerea contrabandei de produse petrolifere imputată, vremelnic, unora dintre administratorii societății „Steaua Română”.

30. — Afacerea Grosz-Cagero se încheie la Curtea de apel s. III, cu următoarea decizie: se reduce pedepsele aplicate culpabililor Grosz, M. Niederhoffer, Donciu Georgescu și Radu Anghel la câte un an închisoare; se resping apelurile Parchetului și B. N. R.-ului; și se reduc despăgubirile civile la 1 milion lei. Decizia se dă cu opinia separată a d-lui cons. St. Theodorescu și cu recursul Parchetului general.

31. — Curtea de apel s. IV, reduce osăndeile rostite în procesul pavagiilor de pe șos. Ștefan cel Mare, astfel: ing. I. Săbăreanu dela doi ani la trei luni închisoare corecțională, cu suspendarea executării și ing. Al. Mateescu, dela doi ani la șase luni, fără suspendare, etc.

APRILIE

1. — Fraudele cu recalculări șperțuite de taxe de transporturi pe c. f. r. sunt cu severitate osândite și în apel, Curtea s. I menținând îndeobște pedepsele rostite de prima instanță contra culpabililor: Gr. Schächter, H. Golojorski, Max Wurmbrendt, Adolf Naimann, ing. Ioanid, Th. Moscopol ș. c. l.

7. — Se pune în aplicare legea cadastrului funciar și al cărților funciare menită să asigure o mai temeinică circulație a bunurilor imobiliare.

8. — Apare legea cărților de imobil.

13. — Crima din str. I. Ursu — în care și-a aflat tragic sfâr-

șit tânărul avocat L. L. Deme-
triade, înjunghiat de servitorul
Mihail Gaică — prinde colorit
de senzațional prin arestarea
mamei vitrege a victimei, sub
acuzarea că ar fi provocat omor-
rul.

16. — Sunt trimiși în judecată
corecțională: Marcus I. și
Grassiani pentru că au stors
vreo trei milioane unei cete de
emigranți evrei spre a-i duce
în Palestina fără să le facă însă
nici o ispravă.

25. — Procesul exporturilor
clandestine de aur operate prin
banca Gârleșteanu se încheie
prin osândirea definitivă (la
Curtea de apel s. II) a incul-
paților: Const. Florian, Filip
Comorofsky, Lazăr Elrich și
Robert Loebel, la câte trei ani
închisoare; Mihail Gârleșteanu
și D. Zahareanu, la câte doi ani
închisoare; I. Frachtenbroit, la
6 luni; Stela Melun, la 3 luni;
și apără de orice răspundere
pe: d-na și d. C. Xenii, Nic. Du-
mitriu și Efrem Șoneriu. Cel os-
ândiți au fost supuși, osebit, și
la importante amenzi.

MAI

4. — Se judecă procesul zgu-
duitoarei nenorociri din Aleea
Mincu în care și-a aflat tragic
sfârșit soția fostului ministru
plenipotențiar al României la
Sofia, Adina Bilciurescu, uci-
să de tramvai în clipa când se
ferea de un automobil. Tribu-
nalul condamnă pe vatman la
5000 lei amendă și pe S. T. B.
la un milion jum. lei daune.

11. — Secțiunile Unite ale
Înaltei Curți decid că legea
stării de asediu e perfect con-
stituțională.

15. — Incepe activitatea ju-
decătorească contravențională de
pe lângă prefectura poliției Ca-
pitolei.

16. — Procesul fraudelor cu
„spiritul negru” — Ilfov, Ialo-
mița, Buzău și Dâmbovița —
desvăluind că pagubele suferite
de stat în această afacere însu-
mează lei 27 milioane.

23. — Răbufnește o nouă afa-
cere: fraudele dela primăria
municipiului București. Lotul I

de inculpați îl formează: ing.
Simeon Neicu, ing. Anghel Enă-
ceanu și șef de serviciu N.
P. Velluda, învinuiți că au ope-
rat o încasare necuvenită de
lei 2.600.000; iar lotul nr. 2 îl
formează: Mihail Ionescu, Ion
Pavelescu, Ioach. Popescu și
Mircea Ionescu, învinuiți că au
înlesnit o seamă de plăți frau-
duleuse delapidatorilor dela
primăria sect. IV Verde.

31. — Banca L. Berkowitz s.
a e declarată în stare de falim-
ent.

IUNIE

13. — Procesul fraudelor din
gestiunea palatului administra-
tiv din Iași se încheie și la
Curtea de apel s. I: C. Iarca,
fostul director al contabilității
ministerului justiției, e defini-
tiv osândit la un an închisoa-
re, iar concesionarii Herman
Pascalovici și T. Popa la câte
trei luni închisoare.

15. — Se încep desbaterile
în fond în procesul exproprie-
rii frauduloase dela Tg.-Un-
gheni.

20. — Frații contrabandiști
de aur Ușer Isvoranu & Comp.
din Bacău fac recurs în casare
contra hotărârii Curții de a-
pel din Iași prin care au fost
condamnați pentru isprava lor.

29. — Procesul falimentului
Băncii Mercantile Române e
rezolvat în apel. Curtea redu-
ce condamnarea celor doi ad-
ministratori delegați: Awy și
Max Finkelstein dela cinci ani
închisoare la câte opt luni, cu
suspendarea executării.

IULIE

1. — Tribunalul Ilfov s. V
condamnă la un an închisoare,
în prezență, pe I. Reti, din ad-
ministrația Soc. Lomaș fiindcă a
oferit mită unui funcționar su-
perior al Statului.

4. — Înalta Curte de Casație
s. V a casat decizia de condam-
nare a incendiatorilor Solomon
Lupu Comisioner, tertetul fra-
ților Bacalu, N. H. Müller, Sa-
vely Droiris ș. a. și a trimis pro-
cesul spre o nouă judecare la
Curtea Criminală.

6. — Curtea de apel s. II con-
firmă în parte sentința rostită
în procesul exporturilor fraudu-
loase de aur operate prin banca
Gârleșteanu și Zahareanu, achi-
tând de orice penalitate însă pe
d. C. Xenii.

10. — Suprema Curte sator-
nicește că nulitățile comise cu
ocazia înscrierii unor avocați în
baroul român pot fi oricând re-
levate — pe cale de revizuire —
și sancționate, neexistând în a-
ceastă materie nici prescripție,
nici autoritate de lucru judecat.

12. — Fostul director al dru-

Motiv

— Justin, mi-ai băut cognaciul!
Făcusem un semn sticlei și-acum
nu mai există!!!...

— Am voit să-mi dau seama
dacă domnul mă bănuiește!!!...

murilor din Primăria Municipi-
ului București ing. Anghel Enă-
ceanu, e arestat și depus la Vă-
cărești fiind implicat în afacerea
fraudelor dela comună (cazul
Neicu).

— Hotărîrea de achitare a tu-
turatorilor implicați în răsună-
toarea afacere a fraudelor pe-
trolifere: Gr. Zecu, N. Poenaru,
Gr. Tolea ș. c. l. e confirmată
și de Înalta Curte.

13. — Trib. Ilfov s. III rezolvă
procesul crăhului firmei Th. Bă-
dărau osândind — pentru ban-
crută frauduloasă — la câte trei
ani închisoare pe patron și pe

procuristii săi Max Zeliş şi David Streit, la doi ani pe contabila Maria Cosmatos şi la un an pe procuratorul Max Gartenberg. Pasivul întreprinderii fa-lite trece de 30 milioane lei.

— După 31 de ani de desbateri se încheie, la apel de abia, procesul partajului dintre moşnenii şi proprietarii muntelui Sîrului.

14. — Skoda!

Trib. Ilfov s. III condamnă pe dr. Romul Bollă, pentru trafic de influenţă în faimoasa afacere a înşelăciunilor operate pe seama contractelor de înarmarea ţării, să sufere un an închisoare. Achită însă pe coînculpaţii Iuliu Albini, col. retr. C. Georgescu şi col. retr. Ant. Popescu. Iar parchetul general face apel.

21. — Răbufneşte o nouă scandalosă afacere de traficuri cu devize învârtite prin biroul de voiaj „Mercur”. Parchetul deschide acţiune publică împotriva inculpaţilor: A. Cocu, Al. Hal-ler, Iancu Wieder, Natan Rosen-

berg, H. Uarabagian, A. M. Brechard, dr. Emil Dorian, David Heschie, dr. Hertiel Lebensart, dr. David Eschenasy, dr. Marcel Friedmann, dr. H. Lupovici, dr. D. Herşcovici-Herisanu, I. Heller, I. Zaharia ş. a.

23. — Curtea de apel s. IV Bucureşti, ca instanţă de casare, decide că avizele Comisiunii centrale a timbrului nu sunt obligatorii instanţelor judecătoreşti ci numai organelor fiscale.

26. — Se stinge din viaţă, după decenii de strădanie admirabilă în slujba justiţiei naţionale, Oscar Niculescu, fost prim preşedinte al Înaltei Curţi.

AUGUST

1. — Curtea de apel s. VI, sub preşedinţia d-lui prim preşedinte Radu Pascu, respinge ca inadmisibile acţiunile în contencios pornite de d-nii Iuliu Maniu şi dr. Aurel Dobrescu contra comunicării ce le-a făcut-o pre-

şedintele Senatului că li s'a ridicat exerciţiul atribuţiilor de senatori de drept pe toată durata actualei legislaţii.

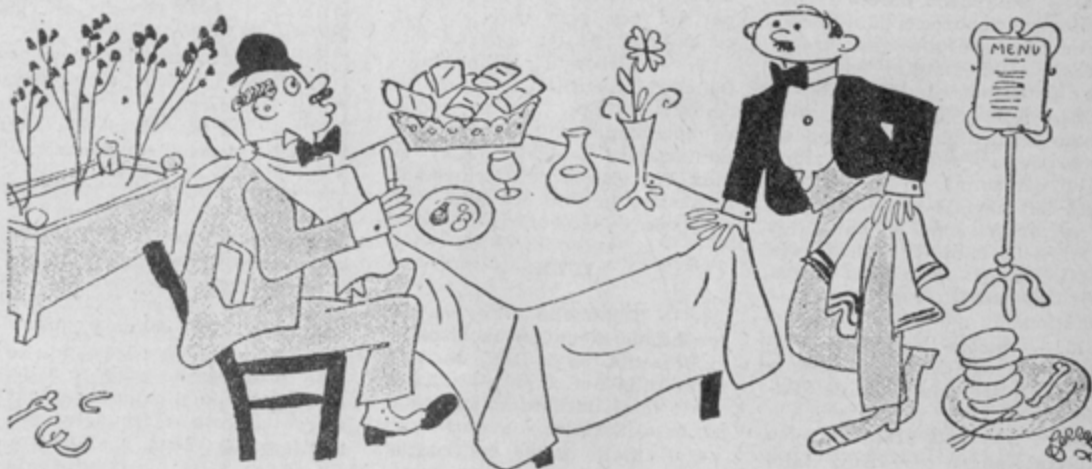
2. — Parchetul Ilfov anhe-tează traficurile de devize în-vârtite de băncuţa fraţilor Soi-fer din Cernăuţi cari ar însuma un miliard lei.

4. — Inginerul Bernachi e con-damnat la un an închisoare, cu suspendarea executării, fiindcă a voit să mituiască pe un înalt funcţionar comunel.

13. — În afacerea neregulilor de Primăria Municipiului mai sunt arestaţi funcţionarii supe-riori Mihail Ionescu şi Şt. Ha-cker.

22. — Ancheta în afacerea fraudelor dela Municipiu se în-cheie şi cei arestaţi sunt puşi în libertate.

26. — Ilie Calciu, fost preşe-dinte al Camerei de muncă, e trimis în judecata tribunalului corecţional pentru delapidare de bani publici.

— Aveţi tot vinul ăla roşu ?..

— Desigur, domnule.

— Atunci... dă-mi o sticlă de Borviz.

Noul stat spaniol

Către sfârșitul primăverii acestui an, când generalisimul Franco anunța la radio, printr-o formulă scurtă: „Războiul s'a terminat!”, un suspin de ușurare trecu peste întreaga Europă.

Războiul fratricid din Spania a fost, timp de aproape trei ani, nu numai o îngrozitoare tragedie locală, ci un fel de butoi cu pulbere, care în fiecare clipă amenința să arunce în aer așezământul păcii europene, și așa destul de șubred.

Generalisimul victorios merse la Escorial, depuse spada în mâinile unui episcop, în semn că de acum nu mai avea nevoie de ea, apoi se închină pe mormântul marilor regi ai Spaniei și rămase acolo îndelungă vreme, singur, în reculegere, ca și cum voia să ceară monarhilor defuncți sfaturi pentru o cât mai înțeleaptă cărmuire a Patriei către noile ei destine.

Între timp, omenirea se întreba nedumerită, care va fi structura noului stat spaniol, ce orientare politică, din punct de vedere extern, îi va impune Candillo victorios. Au trecut luni și îngrijorările unora s'au spulberat odată cu nădejile altora.

Dovedind că este un tot

atât de înțelept și cumpănit cărmuitor de stat, pe cât de viteaz și iscusit războinic, Candillo a arătat lumii că Spania cea nouă înțelege să ducă o politică de refacere,

Generalul FRANCO

de organizare, de întărire și de pansare a rănilor în interior și de prietenie, de neutralitate, în exterior.

Cele 26 de puncte ale „Falangei”, partidul care guvernează astăzi în Spania, rezumă minunat de bine bazele noului stat.

Falanga crede în realita-

tea supremă a Spaniei. A o întări, a o ridica în slava Cerului și a o întinde, este sarcina colectivă și urgentă a tuturor spaniolilor.

Realizării acestei sarcini vor trebui să se supună cu neînduplecare interesele indivizilor, ale grupurilor și ale claselor.

Spania este UNA în destinul ei universal. Orice conspirațiune contra acestei unități trebuie să fie respinsă. Orice separatism este o crimă care nu va fi iertată.

Falanga vrea pentru Spania un post proeminent în Europa. Ea nu suportă nici izolarea internațională, nici amestecul străin.

În ceea ce privește țările Americii spaniole, se tinde la unificarea culturii, a intereselor economice și a puterii. Spania își revendică condiția sa de axă spirituală a lumii hispanice, ca titlu de superioritate în întreprinderile universale.

Forțele spaniole armate — pe pământ, pe mare și în aer — vor trebui să fie tot tot atât de capabile și numeroase pe cât de necesar va fi, pentru a asigura Spaniei, în orice moment, complectă independență și ierarhia mondială care-i corespunde.

Se va reda armatelor terestre, maritime și aeriene, toată demnitatea publică pe care o merită; un simț militar trebuie să impregneze orice existență spaniolă.

Spania își va căuta din nou gloria și bogăția sa pe căile mării. Ea trebuie să aspire a fi o mare putere maritimă pentru pericol și pentru comerț.

Statul spaniol va fi un instrument totalitar în serviciul integrității Patriei. Toți spaniolii vor participa prin fundațiunile lor familiale, municipale și sindicale. Nimeni nu va participa prin partidele politice. Sistemul partidelor politice va

fi desființat cu neînduplecare, împreună cu consecințele sale: sufragiu neorganic, reprezentanță prin bande în luptă și parlament de tip cunoscut.

Demnitatea omenească, integritatea omului și libertatea sa sunt valori eterne și intangibile.

Dar liber cu adevărat este numai acela care face parte dintr-o națiune puternică și liberă.

Nu va fi îngăduit nimănui a uza de libertatea sa contra uniunii, forței și libertății Patriei. O disciplină riguroasă va împiedeca orice încercare de învinare, de desbinare sau de

rebeliune a spaniolilor contra destinului Patriei.

Statul național sindicalist va permite orice inițiativă privată compatibilă cu interesul colectiv. Și mai mult încă, el va proteja și va stimula inițiativele profitabile.

În economie, Falanga concepe Spania ca un uriaș sindicat de producători. Se va organiza în mod corporativ societatea spaniolă cu ajutorul unui sistem de sindicate, pe branșe de producțiune, în serviciul integrității economice naționale.

Se respinge sistemul capitalist, care nu cunoaște nevoile populare, desbracă de umanitate proprietatea privată și aglomerează pe muncitori în masse informe, prielnice mizeriei și disperării.

Simțul spiritual și național respinge de asemenea marxismul. Falanga va călăuzi puterea de muncă a claselor muncitorești, astăzi deviate de marxism, în sensul participării lor la marea sarcină a Statului național.

Statul național sindicalist nu va admite cruzimea luptelor economice dintre oameni și nu va asista nepăsător la dominațiunea clasei celei mai slabe de către cea mai puternică.

Regimul cel nou va face radical imposibilă lupta claselor, deoarece toți acei cari cooperează la producțiune, constituiesc o totalitate organică.

Se va înfrâna și împiedica cu orice preț abuzurile unui

Sala tronului
din
Escorial

interes parțial asupra altuia, precum și anarchia în regimul muncii.

Bogăția are ca primă funcțiune — și astfel o va afirma Statul cel nou, — îmbunătățirea condițiilor de viață a tuturor acelor cari fac parte integrantă din popor. Nu este tolerabil ca marile masse să trăiască mizerabil, pe când alții să se bucure de toate luxurile.

Statul va recunoaște proprietatea privată ca mijloc licit pentru îndeplinirea scopurilor individuale, familiale și sociale, și o va proteja contra abuzurilor marelui capital financiar, a speculanților și a cămătarilor.

Falanga apără tendința de naționalizare a serviciilor bancare și cu ajutorul corporațiilor, a acelor a marilor servicii publice.

Toți spaniolii au dreptul la muncă. Entitățile publice vor susține neapărat pe acei cari se vor găsi în șomaj forțat. Așteptând să se ajungă la noua structură totală, se vor menține și intensifica toate avantajile date lucrătorului prin legile sociale în vigoare.

Toți spaniolii, cari nu sunt neputincioși au dreptul la muncă. Statul național sindicalist nu va acorda nici o considerațiune aceora cari nu îndeplinesc nici o funcțiune și cari aspiră să trăiască parazitari din efortul celorlalți.

Trebuie cu orice preț ridicat nivelul de viață delatării, rezerva permanentă a Spaniei. Pentru aceasta, Fa-

Granada
Alhambra

langa se obligă 'a duce la bun sfârșit, fără șovăire, reforma economică și reforma socială a agriculturii.

Se va îmbogăți producțiunea agricolă (reforma economică) prin următoarele mijloace: asigurând tuturor producătorilor pământului un preț minim remunerator; pretinzând să fie restituit pământului, pentru a-l dota suficient, o mare parte din ceea ce orașul astăzi ca plată a serviciilor sale intelectuale și comerciale; organizând un adevărat credit agricol național, care, împrumutând bani țăranului, cu dobânzi

mici, contra garanției bunurilor sale și ale recoltelor sale, îl scapă de cămătărie și de „deposedare“; dezvoltând învățământul agriculturii și al crescătoriei; ordonând întrebuințarea pământurilor după condițiunile și plasarea posibilă a produselor; îndreptând politica fiscală într'un sens protector al agriculturii și al crescătoriei; accelerând lucrările de irigație; raționalizând unitățile de cultură pentru a suprima tot atât de bine latifundia neexploataată ca și minifundia prea mică pentru a da un bun randament.

Escorialul

Se va organiza agricultura din punct de vedere social prin următoarele mijloace: împărțind din nou pământul cultivabil pentru a institui proprietatea familială și a stimula cu energie sindicalizarea plugarilor; răscumpărând din mizeria, în care vegetează masele umane, cari astăzi se extenuază zgâriind câmpuri sterile și cari vor fi așezate pe noi terenuri cultivabile.

Se va întreprinde o campanie neobosită de reconstituire a arende și de reîmpădurire, pedepsind sever pe acei cari ar împiedeca aceasta și recurgând, dacă trebuie, la mobilizarea obligatorie temporară a întregului tineret spaniol, pentru această sarcină istorică de reconstruire a bogăției Patriei.

Statul va putea expropria fără indemnizare pă-

mânturile a căror proprietate ar fi fost dobândită sau exploatată nelegitim.

Statul național sindicalist va începe cu toată inima reconstruirea patrimoniilor comunale ale satelor.

Misiunea esențială a Statului, mulțumită unei discipline riguroase a educației, este de a oferi un spirit național puternic și unit, și de a insufla în sufletele generațiilor viitoare, bucuria și mândria Patriei.

— Toți oamenii vor primi o educație premilitară, care-i va pregăti pentru onoarea de a se incorpora în armata națională și populară a Spaniei.

San Sebastian
văzut de
pe muntele
Igueldo

Studiile vor fi organizate în așa fel încât nici un talent să nu rămână neactiv din lipsă de resurse economice. Toți acei cari merită, vor avea un acces ușor chiar la studiile superioare.

Mișcarea falangistă incorporează sensul catolic de glorioasă tradiție și predominând în Spania reconstrucția națională.

Biserica și Statul vor concorda în domeniile lor respective fără a fi admis vreun amestec sau activitate care să atingă demnitatea Statului sau integritatea națională.

Falanga Spaniolă Tradiționalistă și J.O.N.S. vrea o nouă ordine în stat, așa după cum o enunță principiile precedente. Pentru a o împlăni, și în luptă cu rezistențele ordinei în vigoare, ea aspiră la revoluția națională. Stilul său va prefera acțiunea arzătoare și combativă. Viața este militară și trebuie trăită cu un spirit purificat de serviciu și sacrificiu.

Acestea sunt bazele pe cari Caudillo se străduiește să așeze noul stat spaniol. Va reuși el în uriașa operă pe care o întreprinde? Viitorul ne-o va arăta...

I. D.

Anul Literar

Deși produsul unui intermezzo literar — unui an de criză — scrisul celor 12 luni care ne interesează aci prezintă, pe de o parte, o bogăție surprinzătoare, pe de alta câteva caractere care merită să fie scoase în evidență.

Iată-le :

S'a mers la desăvârșire în ceea ce privește purificarea morală. În felul acesta scriitorii deochiați aproape au dispărut, unii dintre ei renunțând la literatură, alții apucându-se de cărți pentru copii, traduceri cu caracter popularizator, câțiva evoluând chiar spre literatura aleasă.

Traduceri au fost destule, însă nici atât de proaste, nici atât de periculoase. În genere s'au tradus și chiar retradus cărțile de valoare din literatură universală, de multe ori chiar după izvodul original. Ceva mai mult : unele din ele s'au bucurat de competența unor traducători apreciați pentru talentul lor literar.

Din punct de vedere al speciei literare s'au publicat foarte multe studii și cercetări de istorie literară. Fapt îmbucurător, căci duce la o cunoaștere completă și profundă a scrisului clasic.

La aceasta vor contribui — în mai largă măsură — cele câteva vieți (mai mult sau mai puțin romanțate), cum și reeditarea în ediții (mai mult sau mai puțin definitive) a operelor complete care închid gândurile alese, visurile și năzuințele atâtor iluminați. Credem că — din acest punct de ve-

dere — semicentenarul morții lui Eminescu a dus la o cunoaștere, la un început de cunoaștere corectă a marelui înaintaș.

S'au mai publicat — ca și în anii trecuți — foarte multe romane, semn că aceeași subdiviziune epică își ține încă suflul deși (trebuie s'o recunoaștem) uneori mai mult cu baloane de oxigen, căci foarte multe dintre așa zisele romane de astăzi sunt numai nevinovate povestiri, supraintitulate romane pentru a fi mai căutate. E literatura în deobște căutată, cu toate că în anul literar expirat s'au răs-pândit pe calea tiparului foarte multe versuri — marfă puțin căutată, a cărei existență dovedește supraviețuirea unei sensibilități lirice, în deosebi la tinerii cari s'au întors pe căile adevăratei poezii.

Așa dar, cu destule traduceri, cu versuri îngrijite, cu romane ceva mai senine, cu edițiuni de clasici și cu cercetări în domeniul istoriei noastre literare — în felul acesta s'a scurs anul literar 1938-1939, de pe urma căruia scrisul românesc n'a avut decât de câștigat. Fără să fie un an extraordinar, el și-a făcut datoria, contribuind serios la întărirea literaturii românești și la cunoașterea celei universale.

Paul I. Papadopol

Calendarul Universul 1940

CĂRȚI PUBLICATE ÎN

1 IULIE 1938-31 Iunie 1939

I. AMINTIRI, MEMORII

Baloleanu Antinogen: Studii și amintiri.

Brezeanu Iancu: Amintiri ... Vîrurile mele. Pritocite de Gaby Mișăilescu.

Bujor Paul: Amintiri despre Al. Vlahuță și I. L. Caragiale.

Buricescu F. I.: Pe margini de prăpastie.

Georgescu-Delafras Petre: Cum am cucerit viața.

Gonescu-Avram: Vara trece... Amintiri.

Iorga N.: Memoriile — Incerarea guvernului peste partide. Vol. VI.

Iorga N.: Memoriile: Sinuciderea partidelor. Vol. VII.

Kirițescu Const.: O spovedanie.

Negruzzi Iacob: Amintiri dela „Junimea”.

Olteanu Marcel General: Din amintirile unui luptător.

Petrovici Ion: Amintirile unui băiat de familie.

Tăslăuanu C. Octav: Sub flăcările naționale.

Turtureanu Const.: În vâltoarea războiului.

II. ANTOLOGII, CULEGERI

Antonescu G. G. și Nicolau P. V.: Antologia pedagogică, Vol. I-II.

Cardaș Gh.: Fabula în literatura română, Antologia și studiu, Vol. I-II.

Eftimiu Elena: Antologia prozei poloneze.

Iordan B. și Ghețea V.: Cartea șezătorilor școlare.

Loghin C.: Antologia literaturii române pentru bacalaureat, Dulu Zamfirescu, Delavrancea Co-buc, Iosif, Cerna și Goga.

Loghin C.: Antologia scrisului bucovinean. Prefață de G. Nandriș. Vol. I. Poezia.

Idem, Idem, vol. II. Proză.

Iarna văzută de 10 poeți;

Țara văzută de 7 poeți.

Stoian Stanciu Ana și Tudor Nicu: Serbările școlare dintr'un an.

III. BIOGRAFII, OMAGII

a) române.

Agârbiceanu Ion: Cărturarii români.

Andrieșescu Ion: Vasile Pârvan.

Balulescu George: Ion Eliade Rădulescu. Omul și opera.

Bălan Theodor: Dimitrie Onciul.

Botiș Theodor: Monografia familiei Mocioni.

Budeanu Maria: Femeile din marea revoluție franceză.

Călinescu G.: Viața lui Ion Creangă.

Carandino N.: Darlele Cioroiu Ștefan Mircea:

O viață de prestigiu. Mareșalul Al. Averescu.

Corneanu George: Viața lui Ion Eliade Rădulescu.

Crețu Ion: Viața lui I. El. Rădulescu.

Costin Max: G. Enescu.

Diamandi St.: Galeria dictatorilor.

Dincă George: Episcopul Melhisedec. Viața și faptele lui.

Fossian O. F.: 87 de artiști bucureșteni.

Gane Const.: Trecute vieți de Doamne și Domnițe vol. III.

Ghețea V. I.: Creangă pedagog și învățător.

Gluglea G.: În amintirea lui Ov. Densusăgeanu.

Giurescu Const.: D. Russo.

Kirițescu Const.: Doctorul C. Istrate, mare român și om de știință.

Iordan B. și Lucian Predescu: Caragiale.

Leca M.: Bucovineanu N. Gane.

Loichiță Vasile: Preotul și Românul Const. Morariu.

Marcu Al.: Figuri feminine din ronaștere.

Manolescu Aurel Ion: Iulia Hașdeu.

Manolache Const.: Scănteietoarea viață a lui Iulia Hașdeu.

Marmeliuc D. și Andrieșescu I.: Eroul dela Cireșoara I. Grămadă.

Martas Theodor: Viața amoroasă a genialului D'Annunzio.

Idem: Confucius, Buda, Mahomed. Viața și învățătura lor.

Morariu Leca: Iraclie Porumbescu.

Palla Ion: 20 de ani dela moartea poetului.

Pădopol I. Paul: O pildă vie: P. Ispirescu.

Pavelescu Ștefan: Poetul Octavian Goga.

Petre Gh. Ioan Dr.: Nicolae Costin. Din viața dascălului Ion Pop-Reteaganul și aprecierea activității sale.

Predescu Lucian: Panait Cerna.

Rosetti R. General: Familia Rosetti. Coborâtorii Moldovei și al lui Lascuno Ronsaitos.

Sassu M.: Viața lui Alexandru Vlahuță.

Stănescu-Ghigera: Florian Anghel Părvescu, preot și educator.

Udrișteanu I.: Dionisie, ieromonah. Cătorul ronașterii călușărisului român.

Ursu G.: G. Ibrăileanu și Bărladul.

Vianu Tudor: Mihail Dragomirescu.

Vlahuță A.: Pictorul N. I. Gligorescu, ed. II, comentată de I. D. Ștefănescu.

Zaharia E. Ar.: Artur Gorovei.

b) STRĂINE

I. Andrews F. C.: Mahatma Gandhi la lucru.

Beltramelli Antonio: Mussolini

Radu Rosetti

N. Batzarla

(L'uomo nuovo) tr. Ov. Densușianu-fiul.

Clemenceau: Demostene, tr. Vericeanu-Dragănescu.

Cooper Duff: Tallyrand. Drivwater John — Viața lui Cromwell — tr. de Isaiă Răcăciuni.

Ludwig Emil: Roosevelt — tr. E. Relgis.

Plutarchos: Viețile paralele ale omenilor iluștri: traducere de M. Jakotă.

Zweig Stefan: Tolstoi, Nietzsche, tr. E. Relgis.

IV. CALĂTORII GEOGRAFICE

Călinescu Raul: Cu-treerând Bărăganul.

Cantacuzino G. M.: Pătrar de veghe.

Donescu A. C.: Răs-cruci istorice.

Ducici Iovan: Cetăți și himere, trad.

Enochescu Efrem: Pe urmele strămoșilor.

Herovanu Eug.: Călătorul romantic.

Iorga Nicolae: Neamul românesc în Ardeal și țara ungurească, la 1906.

Marcu Alex.: În Dalmatia.

Marcu Polo — Minunata lui călătorie.

Nițescu Voicu: Scurt popas în Japonia.

Nottara Tatiana: Note italiice.

Petra George dr.: Călătorii române în țări străine.

Petrovici L.: Al treilea volum de impresii din Italia.

Principiar Constant: Japonia de ieri și de azi.

Popp N. Maria: Drumuri și ocupațiuni vechi în țările române.

Predescu Alexandru: Popas pe Jii.

Roșca I. și Dumitru I.: Împărțirea apelor.

Idem — idem: Continentul misterelor.

Rosetti Radu: Instantanee turistice.

Rosetti Alex.: Note din Grecia.

Simionescu Ion: Între Dunăre și mare.

Idem: Tinere, cunoașteți țara.

Idem: Tinere, cunoașteți arborii.

Tican-Rumano Mihai: Argentina.

Vălsan George: Opere postume.

Voiculescu Pompiliu: Însemnări italiene.

Idem: Chipuri și icoane din România Mare pitorească.

V. CĂRȚI PENTRU COPII ȘI TINERET

a) române

Basilu Petre: Poezii pentru copii.

Batzaria N.: Sandu și Sanda.

Batzaria N.: Mica Robinson.

Berchea Clemente: Voinicul pă-mântului.

Celarianu M.: Ispră-vile lui Ștefan cel cu-minte.

Cotovu S.: Jocuri de copii.

David S.: Legende și povestiri pentru copii.

Intâmplările unui cop-il neastâmpărat.

Mariusu Miru L.: Albumul Shirley Temple.

Mihăilescu-Brăila: Cu Moș Ene.

Monacara L.: Pe ari-pele închipulii.

Moș Nae: În țara co-piilor trântori.

Pas Ion: Nicușor.

Idem: Păsărică, draga mea.

Petrescu Cezar: Ilușta copilul.

Pora N.: Pici și Pitcoace.

Racovicianu-Fulmen E.: Copi-lul-minune.

Idem: Doi copii sub planșul Dâmboviței.

Rovența I.: Povestiri și lecturi.

Idem: Piticii cei buni.

Idem: Codlă epurașul.

Schima Olga: În vacanță.

Stroe și Vasilache:

Aventuri.

Teodorescu Tr.: Copiii pădurii.

Idem: Insula neagră.

Idem: Shirley, împă-răteasa copiilor.

Teodoru Tioni: Ham!

ham! ham!

Teodoru Doru V.: Gri-guță și Dănuț.

Toneghin M.: Abece-darul celor mici.

Dela Transmarisea Maria: Adi-nel și Marinuș.

Titela Col. Haqué: (Tanti Radio) Povești pentru mari și mici.

Viorescu Nanu: Flori, păpuși și amintiri.

Zinica: Poveștile băboiului.

b) străine

Fr. Grimm: Albă ca zăpada și cei 7 pitici.

De Ségur Contesa: Copiii cu-minți.

Walker Roger: Insula fantome-ler — prelucr. Radu Turcan.

VI. FOLKLOR

Bartok Bela: Scrisori mărunte despre muzica populară română.

Brăileu Constantin: Ale mor-tului.

Idem, idem: Nunta la Feleaș.

Idem, idem: Bocete din oraș.

Idem, idem: Colindele d-lui Georgescu-Brezul.

Idem, idem și Stahl A. A.: Vi-cleimul din Tg.-Jiu.

Munteanu Ion Marcu: Strigăte populare din toată țara romă-nească.

Niculescu-Varone T. G.: Biblio-grafia poeziei noastre populare.

Idem — idem — Cel mai de seamă folkloriști români.

Idem — idem: Jocuri naționale românești.

Poezii populare din județele Cluj și Someș.

VII. IDEOLOGIE

Balotă Anton: Satul, izvor de viață românească.

Băncilă V., Lucian Blaga, ener-gie românească.

Brătulescu Vic.: Artă veche românească.

Călinescu G.: Principii de estetică.

Carmen Sylva: Cuge-tările unei regine — tr. de A. Rădulescu-Pogoneanu.

Ciorănescu N.: Linii drepte, drumuri strâmbe.

Coatu George: Școala naționalistă.

Constantinescu Pimen: Limba și literatura ita-liană la Sibiu.

Dimitrescu-Iași C.: Stu-dii de psihologie socială.

Donescu C. A.: Primăvara ro-mânească.

Iancu Brezeanu

Adrian Maniu

Dracopol Ispir Lucia dr.: Clasicismul în pictura românească.

Dracopol Ispir Lucia dr.: Pictorul Negulici.

Gubrea I. Maria: Artă și omul.

Georgescu-Tistu N.: Orientări bibliografice.

Iorga N.: Hotare și spații naționale.

Iorga N.: Românismul în trecutul Bucovinei.

Iorga N.: Despre revoluția dela 48 în Moldova.

Iorga N.: Un mare gânditor italian despre luptele din Sud-Estul Europei. Giannibattista Vico.

Iorga N.: Istoria Românilor, VII. Reformatorii. VIII. Revoluționarii.

Juvara George: Fragmente de istorie politică.

Kirițescu Const.: Controverse și clarificări istorice și actuale asupra educației fizice.

Lambrino Scarlat: Artă greacă și română în România.

Lascarov-Moldovanu Al.: La apusul soarelui. Rostiri către săteni.

Mihăileanu M.: Profesorul, elevii și părinții.

Nisipeanu I.: Școala psihologică.

Oprescu C.: Doi ani de critică estetică.

Papadopol I. Paul: Limba și literatura națională în cursul superior de liceu.

Petrescu Camil: O introducere în filosofia fenomenologică.

Petrovici I.: Un secol și jumătate dela nașterea lui Schopenhauer

Platon: Phedru, trad. de St. Bezdechi.

Rădulescu-Motru C.: Românismul. Catehismul unei noi spiritualități.

Rombella Gh. Colonel: 1001 cuceriri morale.

Săvoiu I. Dem.: Artă de a cunoaște oamenii.

Gr. Tăușan: Nuanțe filosofice.

Idem: Cărți, oameni, fapte.

Teodorescu Raul: Doctrinile estetice din antichitate.

Vianu Tudor: Studii de filosofie și estetică.

Idem — Estetică.

Vulcănescu Romulus: Scurtă privire asupra mitologiei române.

Zamfirescu Ion: Reforma învățământului superior.

VIII. ISTORIE ȘI CRITICĂ LITERARĂ

Antim St. Alexe: Studii și portrete.

Brucăr Alex.-Mircea: Tematica liniștii în lirica lui Goethe și Eminescu.

Cartoian N.: Cărțile poporane în literatura română. II. Epoca influenței grecești.

Ciobanu Ștefan: Din legăturile culturale româno-ucrainiene. Ioanichie Galeatovsky și literatura rom. veche.

Cioculescu Șerban: Literatură

noastră într-o prezentare străină.

Condeescu N. N.: La légende de Gênevieve de Brabant et ses versions roumaines.

C-tinescu Iancu: Octavian Goga.

Constantinescu Pimen: L'Infinito d) Leopardi in romeno.

C-tinescu Pompiliu: Figuri literare.

Dăianu Ilie Dr.: Busturi sufletești.

Densușianu Ovid: Evoluția estetică a limbii române. IV. Epoca contemporană.

Dima Al.: Fenomenul românesc sub noul pririv critic. Studii și comentarii.

Idem — Cel mai rodnic ani al vieții lui G. Coșbuc. Poetul la Sibiu.

Domnița Viorica — Vieți minunate.

Dracea Tudose — Lirism și cultură.

Drăganu N.: Histoire dela literature roumaine de Transylvanie des origines à la fin du XVIII-ème siècle.

Dvoicenco Eufrosina: O satiră polonă imitată de Asachi și Stamat.

Sân-Giorgiu Ion: Aspecte literare.

Greco Vasile: Izvorul principal

bizantin pentru cartea de învățătură a Diaconului Coresci.

Gyr Radu: Evoluția criticii estetice și aspectele literare contemporane.

Hanganu George: Les Symphonies dans l'oeuvre poétique d'Anna de Noailles.

Hanci Petre: Scriitorii basarabeni. II.

Iorga N.: Tennyson.

Idem — Ce datorăm cârții străine.

Idem — Despre preclasicism.

Idem — Două dovezi de iubire pentru Italia I Poezia populară italiană. II. Teatrul lui Goldoni.

Iroale Petru: Poezia autentică populară.

Idem — Ionel Teodoreanu 1) Din estetica lui. 2) Barca lui Noe. 3) Secretul Anei Florentin.

Lăzăreanu Barbu: Cu privire la Eminescu IV.

Idem: Cu privire la Asachi și Eliade.

Idem: Cu privire la Alecsandri.

Lochin C.: Istoria literaturii române.

Marian Liviu: Activitatea mea publicistică.

Mititelu Alex.: Influența lui Leopardi și Carducci în poezia lui D. Zamfirescu.

Morariu Leca: Precizări.

Idem: Bucovineanul Iacob Negruzzi.

Idem: Cărturăria lui Ilie Eminovici.

Munteanu Horia Ion: Critice.

Munteanu N. Nic.: Aspecte și direcții în romanul românesc. Dela primele începuturi până azi.

Niculescu-Varone T. G.: Monografiile orașelor, comunelor și mănăstirilor din România întregită.

Papadopol I. Paul: Limba și literatura națională în cursul superior.

Idem — O pildă vie: Petre Ispirescu.

Pașcă Ștefan: O tipăritură munteană necunoscută din secolul al XVII. Cel mai vechi ceaslov românesc.

Păunescu-Ulmu: Problema Eminescu. I.

Camil Petrescu

Radu Gyr

Perpessiciu: Dela Chateau Briand la Mallarme — cu note.

Idem — Mențiuni critice. IV.

Popescu-Băjenaru G.: Schițele și nuvelele lui B. Delavrancea.

Popescu-Sibiu I. dr.: Scrisul bolnav și scrisul sănătos.

Idem: Pornografia și patologia literară în cadrul igienei social-mintale.

Pușcariu Sextil: Istoria literaturii române. Epoca veche Ed. II.

Raiu Magda: Studii la „Iphigenia în Taurida” de Goethe.

Rășcu M. I.: Alte opere din literatura română.

Sădoveanu Mihail: Comemorarea lui I. Creangă.

Șerban N.: Histoire de la littérature française au XVIII-ème siècle.

Streinu V.: Pagini de critică literară.

Idem — Recitind clasicii noștri — Ion Creangă.

Șulățiu Octav: Pe margini de cărți (M. Eminescu, Regina Maria, N. Iorga, T. Arghezi, L. Blaga, Gib. D. Mihăescu).

Tecăciuc Albu Nic.: Genezapoeziei „Somnoroase pășărele”.

Teodorescu-Raul: Teoria generală a capodoperei literare.

Ursu G.: G. Ibrăileanu și Băr-ladul.

Vărtosu Ion: Corespondența literară între Nicolae și Iancu Văcărescu.

Vianu Tudor: Studii și portrete literare.

Zaharia E. Ar.: „Revista Nouă”. Indicații bibliografice.

IX. NUVELE, POVESTIRI

Agârbiceanu I.: Pustnicul și ucenicul său.

Alecsandri Vasile: Proză; ed. II. Comentată de Al. Marcu.

Alimăniștoanu Pia: Plaiuri oltenesti.

Bănuț P. A.: Oameni de ispravă.

Barnovsky V. D.: Calea împărătească.

Beneș V.: Hanul roșu.

Beza Marcu: Cartea cu amintiri.

Brăescu Gh.: Primii și ultimii pași.

Boteni I.: Scrisoarea din Cogea-lac.

Botta Emil: Trântorul.

Bucură Em.: Legătura roșie.

Bujor Paul: Inserare.

Caragiale I. L.: Notițe critice, li-terare și versuri. Vol. IV. Ed. îngrij. Șerban Cioculescu.

Idem: Opere V. Articole politice și cronici dramatice, ed. îngrijită de Ș. Cioculescu.

Cazimir Otilia: Jucării.

Constant Paul: Oameni cu vise.

Constantin Teodor: Vrăjitoarea.

Costache Glumici: Niță Pitpa-lac.

Creangă I.: Amintiri din copilărie, ed. îngrij. de G. Pascu.

Idem: Povești — ed. îngrij. de G. Pascu.

Idem: Soacra cu trei nurori, Dănilă Prepeleac, Capra cu trei iezi.

Idem: Nuvele ed. îngrijită de I. Paul.

Idem: Opere, ed. îngrijită de I. Crețu.

Idem: Opere, ed. critică cu note, variante și glossar. de G. T. Chirileanu.

Idem: Opere complete, cu o introducere de Const. Botez. Prefață de G. T. Chirileanu și Il. Chendi.

Crudu Tiberiu: De pe la noi ce-a fost odată.

Dan Pavel: Urcan bătrânul.

Daniel I. Paul: Republica Barbărază.

Demetrius Lucia: Destine.

Duda I. Ion: Inimi adreșuite.

Gane Const.: Dincolo de sbuciumul veacului.

Hogaș Calistrat: In munții Neamțului, ed. IV.

Idem: Cuconul Ioniță Vrisante.

Holban Anton: Halucinații.

Ionescu D. Florica: Legende cu paseri, flori și animale.

Iordache Th. Pr.: De vorbă cu Moș Nicolae.

Ispirescu P.: Basmale Românilor.

Kirițescu Const.: Făclii stinse. Portrete de dascăli.

Lungianu M.: Atotputernicul pe lume.

Lungulescu N. Ilie: Drept și dreptate.

Madan George: Dela noi. din Basarabia.

Murnu Iulia: A fost odată.

Munteanu-Sculeni C. N.: Cea-suri de sbucium.

Moldovanu-Lascarov Al.: Drumuri.

Manițu Ovidiu: Chemarea muntelui.

Moroianu Mircea: Chipuri din Săcele.

Neagoie Basarab Voievod: In-vățăturile bunului și credinciosu-lui Domn al Țării românești către fiul său Teodosie.

Negoescu I.: Cartea copilăriei.

Negoescu Victor: D'ale lui Solomon.

Odobescu I. Al.: Pseudo Kinegeticos. ed. îngrijită de Șt. Bezdechi.

Papilian Victor: Vecinul.

Idem: De dincolo de râu, nuvele ardelenesti.

Paraschivescu R. Miron: Oameni din Țara Moșilor și a Basarabilor.

Paraschivescu Vin-tilă: Pe vîfor.

Idem: Rugina re-mușcării.

Peipțeanu G. Al.:

Fals în acte publice.

Pop-Reteganul Ion: Povestiri. Prefață O. Goga.

Popa Septimiu: Caravanele Ar-dealului.

Popa Ion Victor: Ghicește-mi în cafea.

Pora N.: Când se deschide cerul.

Predescu Iulian: Piatră de ho-tar.

Psaltia Dem.: Cârja.

Rămurea Ioana: Năculiță.

Romanescu Vasile: Stălpăre de finic.

Idem: Portarie la Oțetari.

Sădoveanu M.: Povestiri de seară.

Șerban Mihai: Căminul.

Streinu Mircea: Aventura Dom-nișoarei Zenobia Magheru.

Teodoreanu Ionel: Ulița Copilă-riei. Ed. IV.

Timuș Ioan: Basmă japoneze.

Victor Papilian

Dan Botta

Topârceanu G.: Postume.
Trancu-Iași G. L.: Colțul unui leșan.

Truța G. Sabin: Fire de naibă.
Vesper Iulian: Viața lui Mihai Viteazul.

Vieru Zenaida: Din lumea celor cari cresc.

Zăbavă Octavian: Sandu Mihail: Poveștile păsărilor.

b) STRAINE

Avercenco Arcadie: Manual pentru leneși, tr. R. Donici.

Russe-Palma G. și Schullern von W.: Nuvele, tr. de Leca Morciu.

Cehov Anton: Bârfeala.
Christie Agathe: Cine a ucis pe Roger Ackroyd?

Glasberg Maximilian: Suflete chinute.

Nicodim, Mit. Moldovei: Argatul lui Moș Pricopie, tr. din rușește.

Porubsky Jean: Legenda Sfintei Thais.

Rilke Maria Rainer: Poveste despre bunul Dumnezeu, tr. N. Crainic.

Inundație

— Uite-te drăcie! Ați luat automobilul?

— Nu! Suntem pe bicicletă!

De Roma Pierre: Pêcheur de Danube.

Tolstoi N. Lew: Pe drumul mântuirii, tr. Sorin B. Rareș.

X. ROMANE

a) românești

Aderca F.: A fost odată un imperiu.

Aralda Arad — Stăpâna lumii. Prefață Al. Bilciurescu.

Axinte Corneliu: Legea munților.

Bart Jean: Europolis ed. III.

Bilciurescu

Alex.: Vitriol.

Biberi Ioan:

Cercuri în apă.

Boureanu

Radu: Enigmaticul. Balkal.

Bucur Em.

Capra neagră.

Cu desene de

Mac Constantinescu.

Câmpeanu

M. Dr.: Prefectul Beride.

Cancicov Mircea

Georgeta:

Moldoveni.

Cantemir Tr.: Mensa academi-

că.

Constante G.: Haiducii Pindu-

lui. Roman din viața macedonea-

nă.

Cotovu Sandu: Jocuri de apă,

pref. G. Topârceanu.

Daia Mihail: Surinka.

Dela Socola Clementina: Gre-

șala cuconului Simion Iacobachi.

Dessila Octav: Două chemări.

Drumeș Mihail: Scrisorile de

dragoste.

Eliade Mircea: Nunta în cer.

Galaction Gala: Papucii lui

Mahmud., ed. III-a.

Gavrilescu Aristia: Freamăt.

Gorovei Artur: Sbuclumul unui

suflet nou. Jurnalul unei femei.

Iordan B.: Greta Garbo.

Idem: Seria Marga Munteanu.

Idem: Satele.

Ivan Ion: Satele.

Ispir Eug.: Străjerul din cuibul

2 ed. III.

Idem: Zdroboleanca.

Kar Lucreția: Femei în teatru.

Klopstock Sărmanul: Meduza.

Leorda D. V. Sculptor: Infrân-

Mihail Drumeș

șerea destinului (Romanul unui surdo-mut).

Manolache C.: Sfânta Drep-tate ed. III.

Manoliu Petre: Moartea nimă-nul.

Manoliu Petre: Domnița Ralu Caragea.

Marinescu M.: Magda.

Mataxă C. P.: Movila haiducu-lui.

Moldovanu Corneliu: Purgato-riul, ed. III.

Idem: Neguțătorul de arome.

Papadat Bengescu H.: Rădă-cini.

Pascu Adrian: Petru-Vodă „Ra-teș.

Idem: Barbu Lăutarul.

Peltz I.: Moartea tinerețelor.

Petrașincu Dan: Miracolul.

Petrescu Cezar: Romanul lui Eminescu, 2 vol.

Pleșea Tim.: Tineretul în cum-pănă.

Idem: Măria Sa Cetățeanul.

Popa Ion Victor: Maistorașul Aurel.

Idem: Velerim și Veler Doam-ne, ed. nouă.

Racoviță-Cehan Const.: Săracă Tară a Moldovei.

Rebreanu Liviu: Gorila, ediție nouă.

Rebreanu Liviu: Ion, ed. nouă.

Sadoveanu Mihail: Ochiu de urs.

Scariat Th.: Viața la întâm-plare.

Stefănescu Petru: Viața frântă.

Streinu Mircea: Ion Alcuin.

Idem: Viața în pădure.

Taban Vasile: În cântecul eli-cei.

Teodoreanu Ionel: Fundacul Varlamului.

Idem: La Medeleni vol. II ed. III.

Idem: În casa bunicilor.

Idem: Bal mascat, ed. IV.

Theodorian-Carada N.: În voia soartei.

Teodorescu Olimpia și V.: Cu-nuna tinereții. Proces pierdut.

Idem, Oltea: Suprema jertfă.

Timuș Ion: Transsiberiana spre Japonia.

Tonneghin M. și Bilciurescu Al.: Paraziții tacămului.

Velican Sabin: Pământuri.

Velisar Ștefana: Calendar ve-chiu.

Vă chinuie durerile?

Nu vă mai lăsați terorizați de CHINURILE
REUMATISMULUI, LUMBAGO-ULUI, SCIATICEI,
MUȘCHILOR ÎNȚEPENIȚI ȘI DURERILOR ÎN INCHEIETURI

Luați imediat Sloan's Liniment, medicamentul familiei, care a ajutat în mii de cazuri. Sloan's Liniment combate răul dela rădăcină. Câteva picături aplicate pe locul dureros fac să năvălească un val de sânge dătător de sănătate. DURERILE CEDEAZĂ IMEDIAT, iar la luxații și lovituri, Sloan's face să dispară umflăturile dureroase.

INCERCAȚI O SINGURĂ
DATĂ ȘI VĂ VEȚI CONVINGE

SLOAN'S LINIMENT

se găsește numai la
farmacii și drogherii.

O SIMPLĂ APLICARE ȘI DURERILE CEDEAZĂ

*Ai citit
rezultatul?*

În fiecare dimineață, zeci de mii de sportivi din toate colțurile țării știu că găsesc în «UNIVERSUL SPORT» rezultatele sportive care-i interesează. Prezent pretutindeni, în țară ca și în străinătate, «Universul Sport» este totdeauna corect informat și inteligent scris. / 12-16-20. pagini, 2 Lei

Vesper Iulian: Primăvara în
Țara fașilor.

Vlasu Ioan: Am plecat din sat.
Zamfirescu Duiliu: Anna, ed.
com. Mariana Rarincescu.

Idem: Indreptățiri, idem.
Zamfirescu Mihail George: Cântecul destinelor.

Idem: Viața la țară, ed. nouă,
comentată de Mariana Rarincescu.

b) STRĂINE

Alexandru Arno: Misteriosul
Wang-Ho.

Arsene Marie: Camaradul Strul.
Aubry Octave: Regele Romei
(Ducele de Reichstadt).

Barclay L. Florence: Mătănilile,
tr. Iul. Giurgea.

Bender André: Ivan cel Groaznic.

Benoit Pierre: Koenigsmark.
Bibescu Martha: Katia.

Bojer Johan: Emigranții tr. Iul.
Giurgea.

Buck S. Pearl: Vânt de răsărit,
vânt de apus.

Conrad Joseph: Hanul lui Al-
mayer.

Cooper Duff: Taleyrand.
Cooper Fenimore: Destinul.

Cronin I. A.: Citadela, tr. Iul.
Giurgea.

Detre L.: Lupta între două lumi.
Dostoiewski M. F.: Crimă și

pedeapsă tr. de Ion Pas.
Dumur Louis: Defecțiuni.

Földes Jolanda: Strada motanului
pescar.

Friedland: Ceeace nu se vor-
bește.

Galsworthy John: Tenebre, tr.
Iul. Giurgea.

Hagger Nider: Ea (She) trad.
Alina C. Gongopol.

Hilton James: Orizont pierdut,
tr. Iul. Giurgea.

Hugo V.: Mizerabili 4 vol. tr.
I. Pas.

Hume David: Închisoarea e
deschisă.

Ioan André: Fedora.
Michaelis Karin: Mireasa de ar-
gint.

Kipling Rudyard: Kim, tr. Iul.
Giurgea, ed. III.

De Lamartine A.: Pietrarul din
Saint Point.

Lehrman A.: Frământare 14
gravuri de R. Iosif.

Maria, Regina României: Măști.
Maughan S. W.: Robii, tr. de
Iul. Giurgea.

Meirs George: Jocheul dispărut,
tr. Const. Tomescu.

Merimée Prosper: Dragoste de
țigan, tr. Mircea Gh. Botez.

Morgan Charles: Sparkenbroke.
Neagoie Petre: Vifor.

Papini Giovanni: Viața lui Isus.
tr. Al. Marcu.

Reboux P.: Doamna de
Barri.

Reeon Y.
Raymond: A-
murul unui
imperiului.

Ronguette F.
L.: Epopeea
albă.

**De Saint Pier-
re Bernardin:**
Paul și Virgi-
nia, trad. Al.

**Lascarov-Mol-
dovanu.**

Sinclair Lewis: Babbitt, trad. Iul.
Giurgea.

Sienkiewicz H.: Quo Vadis, tr.
Al. Iacobescu.

Strashey Lytho: Regina Victo-
ria.

Sulacov Ioan: Fiul poporului.
Tscheppik Karl: Maria Tereza.

Verne Jules: Mathias Sandorf 3
vol.

Idem: Doi ani pe un bloc de
ghiață, 2 volume.

Idem: Secretul lui Wilhelm
Storitz.

Idem: Naufragiații de pe „Jo-
nathan”.

Wallace Edgar: Omul sinistru.
Idem: Tiranul.

Idem: Giuvaierile coroanei.
Zola Emile: Bestia umană.

XI. TEATRU

a) român

Alecsandri Vasile: Teatru. Co-
mediile, ed. comentată de Al. Ior-
don.

Bărsan Zaharia: Domnul de
rouă, poem dramatic, 3 acte în
versuri.

Idem: Trandafirii roșii, poem
dramatic, 3 acte, în versuri.

Băilescu I. Maria: Bunica, tea-
tru pentru copii. Prefață de Ap.
D. Culea.

Botta Dan: Alkestis; dramă în
3 acte.

Botta Dan: Comedia fantasmelor.

Cantacuzino I. Ion: Republica
femeilor, fantezie în 12 tablouri,
pe motive din Aristophan.

Caragiale L. I.: Teatru, comen-
tat de D. Murărașu.

Constant. Eug.: Pământ bla-
goslovit.

Cornea V. Eliza: Nașterea lui
Isus, piesă în 3 acte.

V. Eftimiu: Atrizii.

Faur T. D.: Străjerii și 24 Ia-
nuarie.

Idem: Teatru pentru Căminele
Culturale.

Florescu Neagu: Comedie în-
tr'un act: Vreau să sbor.

Ghindăoani David M.: Fluierul
fermecat. Comedie în 3 acte, în
versuri, după basmul popular
„Isprăvile lui Păcălă”.

Iliescu N.: Copilul sufletului.
Comedie 4 acte.

Ilie Ilie și Petrov Eug.: 12 Scau-
ne.

Lordache T. Pr.: Rătăcire.

Iulian St.: Scene de mahala.

Mirea I. Ilie: Teatru școlar și
popular.

Petrescu Camil: Suflete tari co-
medie dramatică.

Popa Ion Victor: Mironosițele.

Eu tac, tu taci, el tace, ea vor-
bește. Nu-i pentru cine se pregă-
tește.

— N'ati uitat oglinda din salon?
— Nu. Iat-o!

Racoți George: Din darurile Maramureșului, piesă în 3 acte și 2 tablouri.

Sân-Giorgiu Ion: Ducea Sevas-tița.

Savin Gh. Petru: O clacă cu vi-teji.

Teleajen Sandu: Când ies pâra-fele. Fantezie dramatică în 2 acte și în versuri.

Treboniu Virgil: Cloșca cu puii de aur. Mister păgân.

Idem, Pygmalion.

Idem, Moise.

Trușea G. Sabin: Cămin pier-dut, piesă în 3 acte.

Tudor Vladimir: Trei comedii.

b) Străine.

Azorin: Doctor Death, trad. de Eug. Tănăsescu.

Claudel Paul: Ingerul a strigat.

Hauptmann Gerhardt: Clopotul.

Menandru: Comedia nouă at-lcă, traducere și comentariu critic de N. Ștefănescu.

Rostand Edmond: Cyrano de Bergerac, comedie eroică în 5 acte, trad. N. N. Botez.

XVV. VERSURI POEME.

a) române

Adrian C. P.: Columb.

Alexandrescu Matei: Jocul cu-vintelor.

Aneslea Ilie: Dolu violet. În memoria Reg. Maria. Prefăță de Șt. Șoimescu.

Idem, Luceafăr-Voevod.

Anghitoni G. I.: Harfe.

Arabolu G.: Gurbert.

Argeșanu Horia: Dispetări crepus-culare.

Arghezi T.: Hore.

Baltazar Camil: Tărâm transcen-dent.

Barcarolu C.: Cetatea mea.

Bernea Ernest: Gând și cântec.

Blaga L.: La curțile dorului.

Bogaci A.: Oameni galbeni.

Bonciu H.: Brown.

Breazu Ion, Chinezu Ion: Poezii potrivite.

Câmpeanu Z. N.: Calea sufletu-lui.

Carianopol Virgil: Frunzișul teamnei mele.

Cazimir Otília: Poezii.

Chișanu N. Coriolan: La răs-cruce.

Chirescu Aurel: Finister.

Cojan Const.: Albăstrele.

Constant George: Țara visului.

Constantinescu-Delabaia I.: Fa-bule, pref. N. Iorga.

Coșbuc Gh.: Fire de tort, ediția XVIII.

Idem, Balade și idile, ed. XVIII.

Costenco F. N.: Ore.

Cotruș Aron: Maria Doamna.

Idem, Eminescu, poem.

Crevedia N.: Maria.

Cuciurean St.: Poem dactil.

Culică Vasile: Il.

Cuza A. C.: Poezii, ed. nouă.

Demetrius Lucia: Intermesso.

Destinul văzut de 8 poezi.

Dormidont I. Sorin: Simfonii li-riche.

Duda I. Ion: Din umbră și lu-mină.

Dumbravă Dimitrie: Destăinuiri.

Dumitrescu Luciu: Pândar de stele.

Dumnezeu adorat de 7 poezi.

Ecovescu Petre: Drojdia stelelor.

Eftimiu Victor: Oglinzile.

Eminescu: Opere, ed. îngrijită de I. Crețu.

Idem, Poezii ed. îngrijită de G. Călinescu.

Idem, Poezii, ed. Municipiului București.

Exarhu Ion: La riul de urzici.

Fernic Aurel: Interior.

Idem, Rodnicie.

Flamură Cezar: Talaz.

Foti Ion: Amurguri de seară.

Gabrielescu Aristia: Freacă.

Gâdea I. B.: Semne.

Georg: Epigrame.

Georgescu-Teologu: Pe sub ar-cul de triumf.

Goga Oct.: Din larg.

Stan R.: Cartea dimineții.

Heliade Rădulescu Ion: Scrieri literare.

— După nuntă, vreau să am trei servitori...

— Desigur, dragă... unul după altul.

Calendarul Universul 1940

Henegaria Geli: Depănare.
Horia Vintilă: Cetatea cu duhuri.

Iacobescu Al.: Vraja.
Ilescu Tiberiu: Flori de frig.
Ioanid D. M.: Meandre.
Iordăchescu Florin: Epigrame.
Iosif St. O.: Poezii, ed. definitivă îngrijită de Șerban Cioculescu.
Iordache P. Pr.: Metanii române.
Kiricutza C.: Paleta mea.
Lianu Teofil: Curcubeu peste țară.

Lesnea George: Arșint.
Macedonsky: Opere I Poezii, ed. critică cu studii de I. Vianu.
Mănescu Nanu: Marea chemare.

Manolescu N. N.: Recreații.
Manolescu Sofia Ion: Muntele ascuns.

Marin Aurel: Poezii.
Meniuc George: Interior cosmic.
Militaru V.: Temelie de veac nou.

Muracade Emil: Pulbere de stele.

Mardan: Epigrame.
Maniu Adrian: Versuri.
Munteanu Al. George: Viori de lut.

Munteanu Horia Ion: Versuri.
Murășanu Teodor: Lilioară.
Idem, Târm sacru.
Negoescu Ion: Harfa din umbră.

Negru George: Icoane.
Idem, Pe drumul durerii.
Negru George: Flori îndoliate.
Niconor Alex.: Deserații.
Odeanu Anișoara: Fata lui Codru împărat.

Olannie Valeriu: Tărâmul lumii.
Pann Anton: Poezii alese, editate îngrijită de Paul I. Papadopol (Albina).

Idem, Hristoșii sau școala moralului. Transcrisă din chirilică de Maiorul Const. Roescu.

Pârlea Const.: Scuturi frânte.
Paraschivescu V. Vintilă: Cascadele luminii.

Pavelescu Mircea: Pasărea paradisului.

Paulescu Petre: Luceferi de rouă.

Păun Paul: Plămânul sălbatec.
Petru George: Fata Morgana.
Petică Ștefan: Opere, ed. îngrijită de N. Davidescu.

Petra Aida: Tochis.
Idem: Frânturi.

Philippide Al.: Visuri în vîietul vremii.
Pietrari D. L.: Poeme cu vin și haiduci.

Pintilescu Viorica: Miniaturi.

Popescu Ștefan: Poema.

Popescu - Necoiași
Ion: Scrin Culme:
Pe o coajă de păre.
Popovici Sebastian:
Din ploile orașului meu.

Fribeagu Ion: A-necdote după timp.
Predescu I. Marin:
Zâmbetele visurilor mele.

Perdichi George:
Graiul a gionului grai
di morii. Prefata de N. Batzarica.

Raicu Orlan: Hronic.
Riuleț Const.: Sensibilitate.
Robescu Mircea: Flori de vis.
Rustea N. Aurel: Ghimpi.
Sârbu Ion: Poezii, prefată de L. T. Blaga.

Scarlat Teodor: Floarea Regelnel.

Seacărea Stelian: Căntece scăldate'n soare.

Șoimu George: Troiță de hotar.
Salcie Const.: Logodna apelor.
Solomon Dănilă: Album.
Soricu I. N.: Pâinea neagră.

Idem, Ingerul a strigat:
Speranția Eugen: Sus.
Stănculescu-Mehedinți I.: Porțițe de aur s'au închis.

Stamatiad T. Al.: Cetatea cu porțile închise. Parabole. Ed. III-a.
Tutoveanu G.: Sonet.

Tudoran George: Rod peste mîne.

Toamna, văzută de 9 poezi.
Treboniu Virgil: Clopotnițe mici.
Idem, Inima munților.

Tules Gh.: Urcioare cu rouă.
Vaida G.: Calm interior.

Vlahuță Al.: Poezii, ed. nouă.
Voiculescu Ștefan C-tin: 13 stihuri mincinoase.

Zaharia Ar. E.: Florile de toamnă.

Zamfirescu Elvira: Din potirul cu rubine.

Zegreanu Aurel: Cruci de lemn.

— Dacă lași la aer o bucată de fier, ce se întâmplă?
— Rugineste.
— Dar o bucată de aur?
— Dispare.

b) străine

Baudelaire Charles: Les fleurs du mal, tr. de Lazăr Ilescu.

Bresliska Marcel: Cântarea cântărilor.

Ducici Iovan: Legende albastre tr. B. Pisarov.

Eduard Paul: Animalele și oamenii lor; oamenii și animalele, tr. Șușu Pană.

Eminescu Mihail: Poésies, tr. par Marg. Miller-Verghy.

Idem: Poems, transl. by P. Grimm.

Fonea George: Rainer Maria-Rilke: Poeme.

Homer: Iliada, tr. G. Murnu.

Lahovary Paul: Le miroir d'Obridiane.

Rainer Maria-Rilke: Scrisori către un tânăr poet, tr. Maria Ana N. Muzicescu.

Stamatiad T. Al.: Din flautul de jad. Antologie chineză.

Trak Georg: 25 de poeme, tr. de Ștefan Baciu.

Virgiliu: Eneida, tr. de E. Lovinescu.

De Verneje Ha. Maria B.: România țară binecuvântată, tr. de Milan P. Șesan.

Paul I. Papadopol

Anul Teatral

de ROMICUS

În materie teatrală încercările de a introduce inovații, sau mai bine zis oarecare modernism, n'au dat, totdeauna, rezultatele urmărite.

Pentru ce? Să fie oare „publicul” atât de conservator și tradiționalist în materie de teatru; sau atât de puțin pregătit să prețuiască eforturile ce le fac unii directori de teatru, sau regisori, pentru modernizarea interpretării și a punerii în scenă?

Nu credem că publicul este opus tendințelor de modernizare, dar el nu e dispus să admită ca sub pretextul modernismului să i se servească reprezentanții în condiții ce nu satisfac cerințele tehnice teatrale și ale bunului simț.

În adevăr, „inovatorii”, sau „revoluționarii” în materie teatrală, cad în extravagante și în snobism; iar partizanii modernismului, nesocotind tradițiile și legile dramatice și dând o importanță exagerată decorului și punerii în scenă, în dauna textului și a interpretării, coboară nivelul artistic al reprezentațiilor.

Până acum câțiva ani o campanie bine susținută s'a întreprins în Franța de o echipă de critici și literați împotriva spiritului tradiționalist al Comediei franceze.

S'a spus: „Această venerabilă Casă a lui Molière, prea e tradiționalistă!

„Atmosfera ce domnește în această ilustră Casă e prea încărcată de amintiri... Din toate părțile, umbrele marilor comediani și faimoaselor comediane ce au jucat în ultimele veacuri pe scena sa — cea dintâi scenă a Franței —; ca și a regisorilor celebri, par'că strivesc orice tendințe ale tine-

rilor lor urmași de a eși din linia sacrosanței tradiții, atât în ce privește interpretarea pieselor din marele repertor, cât și punerea lor în scenă.

„Se impune, deci, o improspătare a atmosferei venerabilei și ilustrei Case a lui Molière; o întinerire a cadrelor, o modernizare în stil general a interpretării și reprezentării...”

Actualul administrator al Comediei franceze, d. Edouard Bourdet, și-a luat sarcina grea să fie „inovatorul”, sau modernizatorul primului teatru francez. El și-a luat angajamentul că va aplica principiile sale, fără să se lase influențat de apăsătoarele tradiții, de oarece numai așa venerabila instituție se va înviora. Cea dintâi operă dramatică ce s'a reprezentat pe scena Comediei franceze, în 1937, sub noua direcție, a fost *Mizantropul* de Molière.

În ce condiții a fost ea reprezentată? Iată ce a scris

unul dintre criticii dramatice cei mai autorizați din Paris, d. François Porché, în „Revue de Paris”:

„Prima probă, trebuie să o mărturisim, a fost o decepție.

„Nu'mi amintesc să fi asistat, sub fostul regim, la o reprezentație mai deplorabilă”.

Pentru ce? Să se fi datorit acest insucces renovării totale a spectacolului, atât în ce privește interpretarea rolurilor, cât și în ce privește decorurile, costumele, etc.? Nu. După d. Porché, nu s'au împins tendințele de renovare prea departe, așa că s'a păstrat ceva și din vechile cadre și venerabile tradiții.

Totuși, s'au introdus și câteva note de modernism, sau încercări de stilizare opuse

D. ION MARIN SADOVEANU

tradiției. D-șoara Marie Bell, a apărut în Celimène într'o rochie după moda Ludovic XIV, dar stilizată modern și cu o perucă minunată, roșcată, iar cochetăria cu nuanțe intelectuale a eroinei, a fost înlocuită cu nuanțe modernizate de *sex-appeal*.

D. Cloriond, în rolul lui Alceste, — scrie tot d. Porché — „nu știe să spună versuri, ca toți comicienii moderni“.

În sfârșit, s'au notat numeroase discordanțe și interpretări dezacordate, care au scos în relief lipsa de echilibru a ansamblului.

S'a reprezentat apoi „Chandelier“ de Musset sub direcția de scenă a d-lui Gaston Baty. Ce a notat critica? Exces de materie de prezentare exterioară și inovații în actul final prin compartimentarea diferitelor scene și introducerea unor elemente de operetă ce nu și-au ros-tul într'o comedie de tipul „Chandelier“. În concluzie: interpretare excelentă; punerea în scenă defectuoasă prin exces de fantezie și introducerea de elemente străine textului și genului.

Iată rezultatele ce le-a dat primele încercări de „modernism“ pe scena Comediei franceze, care au fost datorite mai mult tendințelor prea accentuate de a rupe cu tradițiile, exagerării și exceselor, iar nu adaptării treptate a teatrului cerințelor tehnice moderne.

S'a încercat să se introducă și în primul nostru teatru, în ultimii ani, unele dispoziții cu tendințe de modernizare în punerea în scenă, care au păcătuit prin acelaș

exces; iar în stagiunea anului 1938—1939 s'a încercat și în materie de interpretare, prin „regia experimentală“ să fie folosite elementele tinere.

Dacă obligația direcției teatrului Național este să-și formeze elementele artistice de care are nevoie pentru toate genurile din repertoriul său, aceasta nu se poate face decât prin selecțiunea tinerilor și în condiții anumite.

Elementele tinere, dacă sunt puse să joace, fără să se țină seama de mijloacele și posibilitățile lor artistice și fără să fie

îndrumate și ajutate de elementele experimentate, nu pot să fie puse în reală valoare.

Așa, de exemplu, s'a reprezentat comedia lui Caragiale „O scrisoare pierdută“ cu elemente, în majoritatea lor, tinere, care n'au putut să se mențină pe planul cuvenit și nici n'au izbutit să asigure un echilibru în interpretare.

D-na AURA BUZESCU

D-na MARIETA ANCA-SADOVEANU

„O scrisoare pierdută“ jucată în asemenea condiții a pierdut o parte însemnată din substanțialitatea sa dramatică și satirică, ba chiar a fost coborâtă la nivelul unei farse. Prima noastră scenă suferă însă de lipsa câtorva elemente artistice.

Pentru rolurile de prim june se face apel la artiști de peste 40 de ani. Un prim june dramatic nu există. Rolurile de bătrâne și bătrâni sunt susținute de elemente relativ tinere, din cauza pensionărilor premature. Versurile nu se spun bine, de oarece piesele în proză sunt preferate celor în versuri.

Stilul clasic și romantic este și el neglijat, căci nu se mai reprezintă piese din marele repertoriu în genurile respective.

Până și piesele autorilor noștri dramatici, vechi și moderni, figurează mai rar pe afișul Teatrul Național, — ele fiind înlocuite cu piese mediocre, bazate pe conversațiune, sau care cuprind teme nu tocmai potrivite pentru publicul românesc.

După războiul mondial, directorii care au întocmit repertoriul primei noastre scene, s'au crezut obligați, din snobism, sau sub anumite influențe, să reprezinte comedii semnate de Bernard Shaw, sau alte piese englezești și slave fără prea mare valoare dramatică.

Tragedia este considerată demodată. S'a încercat să se reinvie însă melodrama.

D. C. TĂNASE

D. G. CALBOREANU

Pe scena Studio-Teatrul Național s'a reprezentat „Curierul de Lyon” în condiții de interpretare și punere în scenă care nu au justificat desmormântarea sa. Au fost și câteva piese interesante prin ținuta lor literară și substanța lor dramatică, sau psihologică: „Ingerul a vestit pe Maria” (mister în 4 acte și un prolog) de Paul Claudel, — o dramă inspirată din teologia catolică, pătrunsă de spiritul creștin și uman, cu o frumoasă ținută literară și în versiunea excelentă românească a poetului Ion Pilat — s'a jucat în Aprilie 1939 pe scena Teatrului Național. Rolurile principale au fost jucate de d-nele Marieta Anca-Sadoveanu, Aura Buzescu, d-nii G. Storin, E. Botta, Giugulescu, în stilul misterului religios;

„Profesorul Storișin”, o comedie dramatică slavă de Leonida Andreew cu d. G. Calboreanu în rolul titular; „Acolo, departe...” comedie originală cu reale calități literare și dramatice de d. Mircea Ștefănescu; „Fericirea mea”, noua lucrare dramatică a d-nei Claudia Millian, care e bine construită; „Să divorțăm” comedie în 3 acte de Victorien Sardou, interpretată în bune condiții de d. Valentineanu și d-șoara Deculescu, în rolurile principale.

De câțiva ani, din repertoriul românesc se reprezintă mai rar piesele lui Vasile Alecsandri, B. P. Hașdeu, Barbu Delavrancea, Al. Davila; iar piesele autorilor români moderni se reprezintă mai mult pe scena Studio-ului, cu toate că Teatrul Național este dator să dea mai multă atențiune producției literaturii dramatice originale și operelor autorilor clasici.

Pe scenele teatrelor particulare din București, „Teatrul Regina Maria” „Comedia”, „Sărindar” „Teatrul Vesel” și „Liga Culturală”, s'au reprezentat mai mult comedii moderne originale și străine, în condiții remarcabile. Sub direcția d-nei Maria Filotti, noul teatru „Sărindar” a dovedit că el corespunde unor cerințe artistice prin piesele ce le-a reprezentat și prin felul interpretării lor. („Calul năzdrăvan” și „Aproape de cer”).

Sub direcția soților Bulandra, Maximilian și Storin teatrul „Regina Maria”, s'a menținut la același nivel artistic; iar teatrele „Comedia” și „Vesel” de sub direcția d-lui Sică Alexandrescu, au cultivat genul comediei ușoare. În cursul anului s'a organizat și un teatru pentru muncitori, „Muncă și voe bună” sub direcția d-lui Victor Ion Popa; precum și un teatru religios, în scop de propagandă creștinească și morală.

Teatrele naționale din Iași și Cluj, cu toate dificultățile ce le-au întâmpinat, au căutat să corespundă misiunii lor. Genul revistei, atât de popular, a fost cultivat de aceleași companii „Cărăbuș” și „Alhambra”, de sub direcțiile d-lor C. Tănase și Al. Vlădoianu.

Romleus

FRONTUL RENAȘTERII NAȚIONALE

de I. VOLNA

În altă parte a lucrării de față, în capitolul privitor la cele petrecute în viața internă a țării în cursul anului 1939, am descris rolul partidului unic „Frontul Renașterii Naționale” în noua orânduire pe care se bazează evoluția statului modern.

Această organizație politică și-a precizat din clipa înființării ei țelurile și obiectivul: prin solidarizarea tuturor energiilor producătoare ale nației, să deschidă larg porțile vieții publice, tuturor valorilor tinere românești, încadrând într-o viguroasă și justă ierarhie, dreptul fiecăruia de a alege componenții tuturor organelor reprezentative.

Odată cu venirea la cârma țării a guvernului prezidat de d. Const. Argetoianu, s'a făcut numirea d-lui prof. Const. Giurescu în demnitatea de ministru al „Frontului Renașterii Naționale”.

Luptător naționalist cu o vie activitate, fire entuziastă și creatoare, d. prof. Giurescu va depune, suntem încredințați, toate eforturile spre a aduce la îndeplinire înalte indicațiuni ale M. S. Regelui:

„Înfăptuirile trecutului nu ne pot ajuta, dacă nu asigurăm propășirea viitorului.

Patria noastră a fost creiată de cei ce au adormit; azi se ridică o Românie renăscută, pe care toți sunt datori s'o întărească printr'un desăvârșit și dezinteresat patriotism.

Azi țara are nevoie mai mult decât oricând ca toți fiii ei, uniți într'un singur mănunchi, să aibă o singură credință și o singură voință. Nu mai este timpul șovăelii și al așteptării.

Românii de astăzi nu se pot mulțumi cu realizările istoriei; ei trebuie să priceapă dela mic la mare, că acum a sosit clipa supremă a muncii spornice de consolidare, a uniunii desăvârșite în gânduri și simțiri”.

Urmând această linie a solidarității naționale, precizată de Suveranul țării, „Frontul Renașterii Naționale”, prin exponentul său d. ministru Const. Giurescu a dezvoltat la Cluj programul, afirmând cu tărie că temeiul cel dintâi al Frontului este idea națională.

„Credem și luptăm — a spus d-sa —

D. CONST.
GIURESCU
ministru
al F. R. N

pentru manifestarea tot mai puternică, în toate domeniile, a acestei idei. Vrem un naționalism activ și stăruitor, nu în formă ci în fond. Nu socotim necesare violențele de limbaj, ele nu rezolvă nimic, dimpotrivă.

Punem accentul însă cu atât mai mult pe acțiunea naționalistă prin faptă: ea e necesară în primul rând în domeniul economic, în industrie, în comerț. Trebuie recăștigat terenul, trebuie ca tineretul să înțeleagă că e mai patriotic și mai eficient din punct de vedere naționalist, să facă o întreprindere, un atelier, o prăvălie românească, decât să formuleze critici sterile și să protesteze prin vorbe mulțumindu-se numai cu atât și solicitând apoi slujbă dela stat”.

Directive sănătoase, pline de nădejde pentru toți cei cari au luptat pentru promovarea elementului etnic românesc, directive pe cari dorim să le vedem îndeplinite pe teren, pentru că problema a fost mereu dezbătută — încă dela 1879.

Petre Carp propovăduia în Camera acum 60 de ani realizarea aceloraș năzuinți — și de aceea „Frontul Renașterii Naționale” are datoria să aducă la îndeplinire măcar de aci înainte dezideratul care constituie esența însăși a vieții și viitorului neamului românesc.

ANUL *Radiofonic*

de Ing. I. C. FLOREA

I N S T R Â I N Ă T A T E

Precipitarea evenimentelor internaționale a avut o înrăurire serioasă, asupra activității radiofonice, imprimându-i un caracter excepțional — ceea ce este natural, dată fiind natura excepțională a anului agitat și tragic, 1939. Materialul radiofonic, îndeletnicirile radiofonice au trebuit să se conformeze cerințelor și posibilităților momentului, în cele mai multe dintre marile țări industriale, angajate deja, sau numai amenințate de război. Iată de ce nu s'a mai înregistrat avalanșa de aparate și noutăți. Totuși nu se poate afirma că nu s'a făcut nimic, pentru progresul radiofoniei — nu se poate sustine că noutățile sunt inexistente — ceea ce vom căuta să arătăm în rândurile următoare.

Lămpi noi.

Toate aparatele mijlocii și mari sunt astăzi superheterodine. Pentru schimbarea de frecvență, se utilizează, în marea majoritate a cazurilor, o singură lampă care îndeplinește, concomitent, funcțiunile de oscilatoare și modulator — în afară de amplificare. În ultimii ani, s'a folosit în acest scop, octoda — o lampă cu opt electrozi: catodul, anodul, și șase grătare diferite. Structura intimă, a acestei lampi, a variat de la un sezon la altul. Astfel am cunoscut și folosit octodele AK1, AK2, EK2, EK3.

Modificările succesive ale octodei au fost făcute pentru a reduce efectele supărătoare ale fenomenului cunoscut sub numele de „alunecare de frecvență”. În ce constă acest fenomen? Aparatul acordat pe unda unui post oarecare, se dereglează de la sine — fără să ne atingem de el — și nu putem obține audiția optimă decât printr-o retușare a acordului. Aceasta înseamnă că trebuie să stăm cu mâna pe butonul de acord — ceea ce numai plăcut nu este. Alunecarea de frecvență este foarte accentuată în gama undelor scurte, unde se poate întâmpla, uneori, ca aparatul, acordat pe un post, să furni-

zeze la un moment dat, — din proprie inițiativă — emisiunea unui post vecin.

Iată marea dificultate de care se lovesc constructorii de superheterodine: alunecarea de frecvență. Pentru că răul se produce în celula oscilatoare, constructorul de aparate a pretins fabricantului de lămpi, să perfecționeze lampa schimbătoare de frecvență — și acesta din urmă s'a executat, lansând seria de octode.

În cursul anului 1939 a fost dată la iveală o nouă lampă oscilatoare-modulator — trioda hexodă — care echipează mai toate aparatele mari ale sezonului 1939—40. Este o lampă pe care literatura fabricantilor o arată ca foarte avantajoasă, în raport cu înaintașele, pentru combaterea alunecării de frecvență. Desigur, mai rămâne ca practica să demonstreze aceste calități, pentru că, altfel, în almanahul anului viitor vom fi obligați să prezentăm și să laudăm... o nouă oscilatoare-modulator.

*

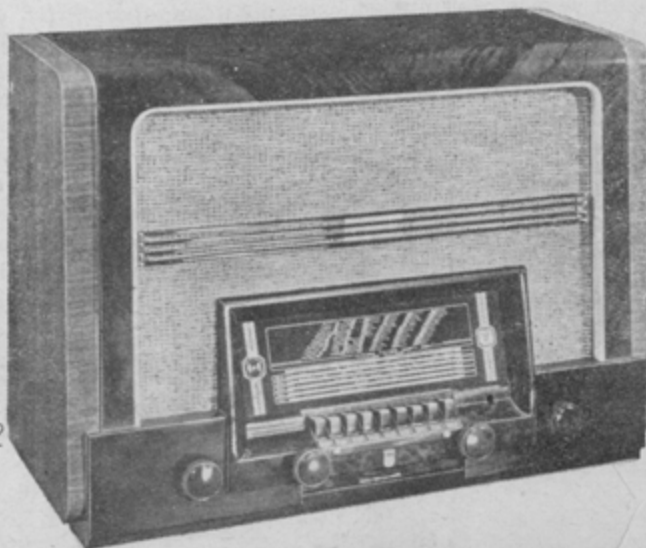
Mai menționăm o nouă amplificatoare finală, de 18 wați, EL6 — folosită curent către sfârșitul anului 1939. La prima vedere, o finală de 18 wați pare superfluă, când este vorba de audiții de cameră — deci puțin interesantă pentru majoritatea ascultătorilor care, sub raportul volumului, se declarau mulțumiți și cu ce ofereau finalele mai vechi, de 9 wați. Lucrurile iau însă un alt aspect, dacă adăugăm că noua finală per-

mite audiții mai fidele, deoarece marea energie electrică, de care este capabilă, îngăduie un efect mai accentuat al reacției negative.

Vechi și noi.

În Europa s'a păstrat, și în cursul lui 1939, ca prototip de aparat mijlociu, superheterodina cu șase lămpi: octodă sau triodă - hexodă (oscilatoare - modulator); pentodă cu caracteristică basculantă (amplificatoare de medie frecvență); duodiodă-triodă (detectoare, compensatoare

Aparat «Philips» model 1940, cu extensie a gamelor de unde scurte

Cal

740

de fading și amplificatoare de joasă frecvență); pentodă de 9-18 wați (amplificatoare finală); o redresoare și indicatorul optic (trefla catodică—ochiul magic). Numărul lămpilor se reduce la patru, în aparatele de baterii, mijlocii — se exclude redresoarea și indicatorul optic—și sporește cu o lămpă — regulatoarea — în aparatele cu alimentare universală.

Acest șablon de aparat se prezintă, evident, în atâtea variante câți constructori de radio există. Un ochi experimentat distinge însă, ușor — în acest lanț fără capăt, ce variante — cam aceleași principii constructive: ici-colo, este adoptată o celulă de înaltă frecvență, echipată cu silentoda EF3, o lămpă amplificatoare care diminuează șgomotul de fond al auditei, un buton special îngăduie reglajul selectivității și al fidelității, prin îngustarea, după voie, a bandei de frecvențe admise în aparat; pulberea de fier, prinsă într-o materie izolantă—botezată ferrocart, ferro-neosid, etc. — formează miezul bobinajelor în marea majoritate a aparatelor; compensarea fadingului se face cu întârziere, între altele, pentru a respecta relieful intensității sonore; reacția negativă înlătură o bună parte dintre distorsiunile de joasă frecvență, sporind astfel fidelitatea audițiilor etc.

Din această serie de norme călăuzitoare care au oarecare vechime, se desprind uncori și lucruri noi. Astfel, către sfârșitul anului 1939 uzinele Philips au lansat un model de receptor ingenios conceput cu „extensia gamelor de unde scurte”. Se știe că recepția undelor scurte este îngreunată mult de faptul că, în aparatele obișnuite, într-un interval de un milimetru, al scalei, se înghesuiesc 3—4 emisiuni vecine ca lungime de undă. Pentru remedierea neajunsului, în aparatele speciale, se recurge la un artificiu: se diminuează capacitatea condensatorului de acord, ceea ce are darul să răsfîre emisiunile. În aparatul Philips, la care mă refer, nu se schimbă capacitatea de acord ci selfinducția circuitelor oscilante — însă rezultatul practic este același: emisiunile apar distanțate pe scală, astfel încât se ușurează recepția fiecăruia, în parte.

*

În materie de noutăți, trebuie să menționăm două realizări remarcabile ale aceluiași uzine Philips: sonorizarea orașelor și portafonul.

Pentru diferite împrejurări excepționale — alarmă în cazul unui atac aerian, incendii, festivități, sărbătoriri, etc. — este de mare utilitate, ca forurile conducătoare să păstreze un contact permanent cu populația civilă — serviciu pe care nu-l pot presta sirenele obișnuite, care nu pot decât să semnaleze începutul și sfârșitul alarmei. Tehnicienii uzinelor Philips au realizat un sistem care permite exponentului indicat al autorității de stat, să se adreseze întregului oraș. În esență, acest sistem cuprinde o centrală de comandă, legată cu câteva subcentrale care ali-

mentează un număr convenabil de vorbitoare de mare putere, repartizate judicios, pe toată suprafața orașului. Această sonorizare — repet, experimentată în câteva orașe străine — dă deplină satisfacție.

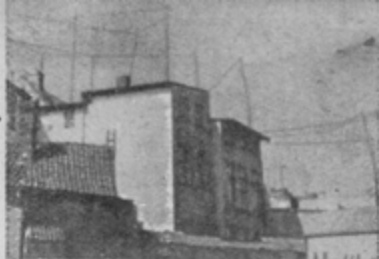
Principiul portafonului nu este ceva nou — nouă este numai realizarea practică, recentă, bazată pe acest principiu. Este notoriu că dispunem de instalații desăvârșite, pentru a face auzită vocea cuiva, în marile aglomerări, în ser liber: la manifestații sportive, întruniri, alarme, etc. este suficient să vorbească cineva, în fața unui microfon, să amplificăm convenabil curentul microfonic și să-l trimitem într-un vorbitor de mare putere — pentru ca vorba să fie auzită distinct, de mii de persoane. Însă instalația întreagă — cuprinzând microfonul, amplificatorul, vorbitorul sau vorbitoarele — cântărește mult, zeci de kilograme și pretinde o rețea electrică pentru alimentare.

Ce ne facem când oratorul — care trebuie să fie ascultat de o mulțime — trebuie să se deplaseze? Evident, instalația obișnuită este inutilizabilă. Pentru a răspunde acestei cerințe, în uzinele Philips a fost realizat portafonul — instalație care cuprinde un microfon, amplificatorul indispensabil, vorbitorul, sursele de alimentare, niște baterii uscate și care cântărește abia 4—5 kgr. Pentru un ghid, la vizitarea unui oraș, pentru exerciții de apărare pasivă, pentru cazul aglomerărilor provocate de accidente, incendii, pentru nevoile armatei, etc. — portafonul este o instalație ideală.

*

Printre noutățile remarcabile, este cazul să relevăm noile antene verticale, Telefunken. Pentru recepțiile individuale — cu un simplu receptor — antena verticală prezintă avantajul unui randament de colectare, uniform, pentru toate direcțiile, spre deosebire de antenele orizontale, obișnuite, care avantajează emisiunile venite din direcția lor de orientare. Judicios concepute, pe baze riguroase științifice, de o execuție robustă — antenele Telefunken sunt un auxiliiar prețios, pentru a putea scoate dintr-un aparat, randamentul optim pe care acestea îl poate da.

O mențiune specială merită antenele Telefunken pentru blocuri — pentru alimentarea concomitentă a mai multor receptoare.

Vechile antene făceau aco-
perisurile impracticabile.

*Noua antenă verticală
Telefunken, dă acoperi-
gului un aspect civilizat.*

Planul dela Montreux....

...este sortit, pare-se, prohodirii, înainte de a fi luat ființă.

În Martie 1939, reprezentanții autorizați ai așezămintelor radiofonice, din toate țările zonei europene — sau întrunit la Montreux și au decis, în esență, o nouă repartizare a undelor. Planul stabilit la Montreux urma să intre în aplicare la 4 Martie 1940. Din cauza războiului, traducerea în fapt a hotărârilor de la Montreux

ar întâmpina dificultăți serioase. Iată de ce Uniunea internațională de radiofonie a început consultări printre conducătorii societăților de radio, cerându-le să spună dacă socotesc oportună schimbarea undelor, în Martie viitor, sau dacă e cazul să se amâne, sine die, intrarea în vigoare a planului dela Montreux.

Se pare că răspunsurile primite preconizează ultima alternativă — spre bucuria negustorilor și constructorilor de radio, care, altfel, ar fi obligați, în Martie viitor, să schimbe scalele tuturor aparatelor radiofonice.

Războiul undelor.

Formula războiului total — care trebuie să înglobeze toate forțele și posibilitățile de acțiune, ale unei națiuni — a cuprins și biata radiofonie pe care, cu câțiva ani în urmă, aveam obiceiul s-o numim „cel mai reușit instrument de civilizație și înfrățire”.

Ziua și noaptea, văzduhul este brăzdat de emisiuni protivnice. Dacă armatele obișnuite pot fi imobilizate cu ajutorul fortificațiilor complicate și ucigătoare — pentru radio nu există bariere și fiecare belligerant vrea să folosească în plin această prerogativă care îi îngăduie să ajungă în mintea și inima populației civile, adverse, pe deasupra și în ciuda frontului apărut cu îndârjire. La aceasta trebuie adăugate emisiunile de propagandă internă, cu care fiecare țară angajată caută să întreție spiritul războinic printre cetățenii săi — cu care încearcă, cu cifre și date statistice, să evidențieze sfânta dreptate a cauzei pentru care luptă și slăbiciunile partidei adverse.

Oricum, pentru un ascultător neutru, un fapt este notoriu: muzica distractivă, sau clasică, de odinioară, a cedat pasul marșurilor războinice, iar conferințele în care exponenții culturali ai națiunilor căutau să pună ce găsiu mai bun în minte și suflet — conferințele cu caracter instructiv și documentar, de altădată, au făcut loc discursurilor al căror conținut nu are nimic comun cu preocupările pașnice ale inventatorilor radiofonici.

I N Ț A R Ă

Numărul abonaților.

O statistică întocmită de Soc. de Radio, la 15 Noembrie, a arătat existența a 309.000 abonați. Numărul abonaților a crescut în ultimul an, cu aproximativ 50.000.

Tinându-se seamă de populația țării și, mai ales, de nevoile culturale ale acestei populații — nu avem de fel motiv să ne felicităm pentru numărul de radioamatori. Ca termen de comparație, amintim că Austria dinainte de Anschluss număra vreo 600.000 abonați, la o populație de 8 milioane. E suficient să adăugăm că Austria nu prezintă cea mai mare densitate de radiofoniști, ca să înțelegem de ce, în statisticile radiofonice, România este trecută cam la urma țărilor din Europa.

Sperăm că Societatea de radio va căuta și va găsi mijloacele potrivite pentru sporirea numărului abonaților, de care este strâns legată opera de propășire culturală pe care o patronează.

Natura acestor mijloace?

Nu este prea greu de găsit: cel mai convingător argument care poate face pe cetățenii să-și

îndesească rândurile, în fața ghișeului Soc. de radio, este un program substanțial — ca durată și alcătuire — în măsură să fie ascultat în cele mai depărtate colțisoare ale țării, grație unei judicioase rețele de emițători. Fără 17—18 ore de emisiune zilnică, îngrijită calitativ, este greu ca încercările Societății de radio de a mări numărul abonaților să fie încoronate de succes — pentru motive pe care nu este locul să le dezvoltăm aci. În plus, lăsând pe amator, cel puțin opt ceasuri pe zi, să asculte emisiuni străine — este riscat să se aștepte roadele unei campanii de cultură și propagandă.

Proiecte...

Prin bună înțelegere, Societatea de radio a acordat Primăriei Capitalei, terenul achiziționat în Calea Victoriei, cu câțiva ani în urmă, pentru alt teren cu o suprafață mult mai mare — vreo 15.000 m. p. — între Șoseaua Jianu și Arcul de Triumf.

Socotim că Societatea de radio a făcut o bună afacere, cu schimbul în chestiune, care îi va

Îngădui să-și clădească o „Casă a radiofoniei”, încăpătoare, compatibilă cu cerințele unui asemenea așezământ și cu planul de dezvoltare și propășire a radiodifuziunii. Casa radiofoniei va adăposti studiourile și toate serviciile Societății de radio. Important este că noua reședință radiofonică va fi concepută și realizată, dintru început, în măsură să satisfacă nevoile *actuale și viitoare* — se vor exclude astfel, cârpelele succesive, la care s'a recurs până astăzi, pentru a face față, nevoilor *de moment*.

Cu unsprezece ani în urmă, a fost achiziționat de Societatea de radio — proaspăt înjghebată și pornită cu entuziasm, la lucru — imobilul din Str. General Berhelot 60 — o casă mare, boierească, însă improprie, pentru arhitectul respectiv, în momentul construcției, n'avusese niciun motiv să bânue viitoarea destinație a operei sale. În primul moment, au lucrat oamenii cum au putut: erau dornici să facă ceva, iar publicul ascultător — ca la începutul oricărei manifestări — era mai îngăduitor. În fața nevoilor crescând, a început seria cârpelelor: adăogarea unei aripi, ridicarea unui etaj, amenajarea unui studio, etc. — toate însă, numai bune să satisfacă exigențele momentului.

Evident, din expedient în expedient, nu se poate sfârșit decât într'un impas. Iată pentru ce este lăudabil că îndrumătorii Societății de radio au hotărât să adopte soluția radicală: construcția unei noi case a radiofoniei — chibzuită judicios, așa cum pretind interesele, prestigiul și propaganda unei țări mari și bogate.

*

Când scriu rândurile de față, bătrânul emițător din Capitală suportă cu resemnare, o operație de întinerire — în cadrul căreia, va primi și mult doritele filtre de armonice, spre bucuria ascultătorilor și negustorilor de radio, bucureșteni. Pateativ, firește, însă nu este mai puțin adevărat că merită toată lauda, străduința tehnicienilor Societății de radio, de a da o prezentare onorabilă unui post care a depășit limita unei existențe normale. De altfel, este vorba numai de o situație tranzitorie — este vorba să se instaleze în Capitală, un emițător modern, de 100—120 Kw.

În plus, se pare că, în curând, patrimoniul radiodifuziunii românești se va îmbogăți și cu un emițător cu undă scurtă, de 2,5 Kw.

Dacă la aceasta mai adăugăm că emițătorul din Chișinău este terminat; că acest emițător va fi alimentat — în afară de un studio local — și de un studio din Iași, venerabila Capitală moldovenească; că Radio-România lucrează tehniceste, ireproșabil — dacă ținem seama de toate acestea, trebuie să fim aproape optimiști în ce privește viitorul radiofoniei românești. Ca să fim optimiști de-a-binelea, ar trebui să ni se făgăduiască și o dublare a duratei zilnice a emisiunilor.

Nu trebuie să se uite un lucru: numărul de emițători și de kilowați asvârliți în văzduh — este un mijloc, nu un scop.

... și preocupări.

Ne-au parvenit două vești bune, pe care ne grăbim să le aducem la cunoștința cititorilor noștri.

Prima: se studiază la Societatea de radio posibilitățile de a extinde prevederile legii „Iunian” și asupra vânzării aparatelor de radio. Cu alte cuvinte — întocmai ca și în cazul automobilelor, mașinilor de cusut, etc. — aparatul de radio va rămâne proprietatea negustorului, până la achitarea ultimei rate.

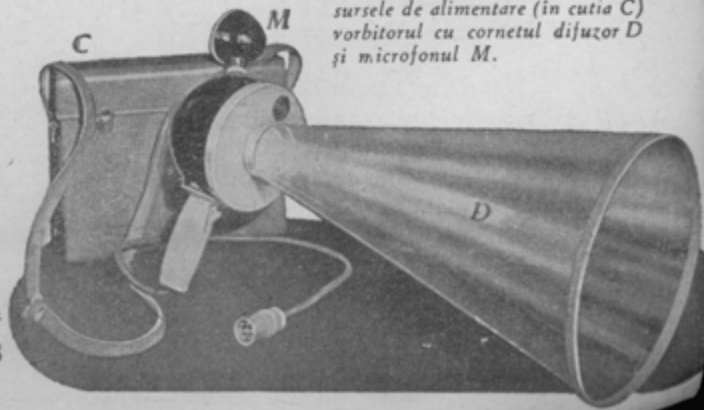
Măsură înțeleaptă, cu urmări binefăcătoare — dacă va fi înfăptuită — menită să ușureze simțitor procurarea aparatelor de radio. Există, din păcate, oameni fără scrupul, care uită să acnite ratele — ba încă, uneori, nu ezită să înstrăineze aparatele neplătite. Din această cauză, sporește greutatea vânzării în rate — și pentru că nu sunt mulți aceia cari pot debursa, în orice moment, 10—20.000 lei, păgubesc, în ultima instanță, oamenii cinstiți.

Când drepturile negustorilor vor fi garantate prin lege, vânzarea în rate se va ușura, se vor vinde mai multe aparate — și, în definitiv, viața și mișcarea radiofonică vor căpăta un impuls simțitor. Iată pentru ce noul regim al vânzării aparatelor, în rate, va fi îmbrățișet, cu toată căldura, de negustori, de cumpărătorii cinstiți — care vor fi mai puțin șicanați în momentul achiziției — și pe deasupra, va fi de un real folos, chiar Societății de radio, care va înregistra o sporire accentuată, a numărului abonaților.

O altă preocupare demnă de semnalat, a conducătorilor Societății de radio, este întocmirea legii și regulamentului în baza căreia să se poată porni o campanie împotriva producătorilor de paraizi. Asupra importanței acestei legi — menită să asigure tihna recepțiilor radiofonice — este inutil să insistăm. Sperăm ca va fi cât mai grabnic întocmită și aplicată, pentru că masacrul audițiilor radiofonice, în orașele mari, este scandalos — este cu atât mai nepermis, cu cât problema înăbușirii paraizilor industriali, la sursa producătoare, este pe deplin și satisfăcător rezolvată.

Inginer I. C. FLOREA

Portafonul instalat completă:
sursele de alimentare (în cutia C)
vorbitorul cu cornetul difuzor D
și microfonul M.

Enigme

Să pierdut un împărat.

Moartea lui Alexandru I

În ziua de 1 Decembrie 1825, o veste din Taganrog, anunța moartea lui Alexandru I, țarul Rusiei, amicul și pe urmă învingătorul lui Napoleon.

De câțiva timp, sub influența stranie a unei strănii devotate, baroana de Krudener, țarul Alexandru se arăta obosit de putere și de onoruri și se adâncea într'un misticism vag. Timp de mai multe luni pe an, el se retrăgea în Crimeea și își petrecea timpul citind și meditănd asupra Bibliei, în castelul său de la Taganrog. De acolo, o trăsură aduse sicriul său plumbuit, până la Petersburg, unde luă loc în cavourile imperiale din subsolurile fortăreții Petru și Pavel.

Mort sau viu ?

Totuși, se răspândi șvonul că Alexandru I nu era mort. Contrar obiceiului, nimeni nu fusese admis să defileze prin fața corpului. Afară de asta, un soldat povesti că fiind de

gardă a văzut pe țar ieșind din castel noaptea, cu câteva ore înaintea decesului și că nu îl mai revăzuse apoi întorcându-se.

Ori, la câțiva timp după aceea, apărură în Siberia — venind nu se știe de unde — un pustnic, care avea talia și umezii aduși ca și Alexandru I. El spunea că se numește Feodor

Cusmici, visa, se ruga, medita asupra Bibliei și trăia umil și singur într'o colibă izolată.

Succesorul lui Alexandru I, Nicolae I, vizitând Siberia, îl vizită într'o zi și se închise mai multe ore cu el, fără martori.

Această întrevvedere secretă reînsușește îndoelile. Toată lumea își aduse aminte de atitudinea lui Alexandru după exil, apoi după moartea lui Napoleon, gustul pentru viața retrasă, ca și acela pentru singurătate și pietate.

Un mormânt gol

Arhivele fură cercetate, dar niciun indiciu nu ieși la iveală. Timpul trecu. Răscoale, pogromuri, războaie zăpăciră Rusia. Apoi veni revoluția bolșevică. În Iulie 1933, Guvernul Sovietelor puse să se deschidă mormintele imperiale. Surpriză! Sicriul lui Alexandru I era absolut gol.

Nu este deci exclus să se creadă că țarul și pustnicul nu erau decât una și aceeași persoană. Ce emoționantă apropiere între sfârșitul marelui învins, pe stâncile din Sf. Elena, și acela al învingătorului său, la capătul celălalt al lumii, în singurătatea siberiană !

*

Evident, nu enigmele lipsesc din istorie.

Articolul nostru poate fi de ajuns pentru a atâța curiozitatea acelor dintre cititorii noștri cari ar voi să rezolve în mod definitiv aceste trei mistere.

*

Marea panică din 1789.

La sfârșitul lui Iulie 1789, se produse în Franța un fenomen ciudat. Toate orașele „înebuniră” pe rând: Lille, la 24, Dijon, la 26, Grenoble, la 27, Angoulême, la 28, Périgneux, la 29, Clermont-Ferrand, la 30, Nîmes, la 31, Toulouse, la 2 August.

De ce se temeau ele, oare? Englezii pe coaste, străinii la hotare, bandiții peste tot. Nici urmă, pe nicăieri, de bandiți sau de năvălitori. Lăsând la o parte turburarea produsă de caetele de doleanțe și întrunirea „Statelor Generale” — eveniment care nu mai avusese loc de o sută șaptezeci și cinci de ani — totul era calm în provincii. Și dintr’odată, surescitarea atinse apogeul.

Bandiții ! Bandiții !

Alarma împrumută formele cele mai variate. Deodată cineva „înebunea” fără niciun motiv și alerga pentru a alarma tot satul, și suna imediat clopotele.

În curând toate clopotele regiunii sună și fiecare burg crede — fără cea mai mică îndoială — că bandiții jefuesc și dau foc vecinului.

În altă parte, un indiciu cu totul normal dă foc imaginației.

La 28 Iulie, la Angoulême, panica se răspândește dintr’odată. Se închid porțile și se pun paznici.

Unul dintre ei semnalează

în depărtare un nor de praf pe șosea. Numai decăt, toată lumea aleargă la arme. Norul de praf se apropie și toți respiră ușurați : era diligența de Bordeaux, care sosea în galop.

Câteodată lucrurile merg mai departe. La Fontainebleau, de exemplu, un mesager anunță că o armată de briganzi sosește dinspre Moret. Miliția comunală iese înaintea inamicului. Impușcăturile se aud. Fontainebleau câștigă teren, se pregătește să atace, dar în cele din urmă își recunoaște adversarii: bravi cetățeni din Moret, convinși și ei că briganzii veneau din Fontainebleau.

Panica

Spontană sau provocată, ea duce adesea la cele mai mari desordini. Oamenii își

îngroapă economiile și își ascund uneltele. Femei, bătrâni, copii se infundă în peșteri, pivnițe, mine, păduri. În Auvergne, unde Marea Panică a fost mai intensă, mai multe femei au înnebunit.

Oamenii se înarmează, așteaptă sau pleacă în recunoaștere și nu se întorc liniștiți.

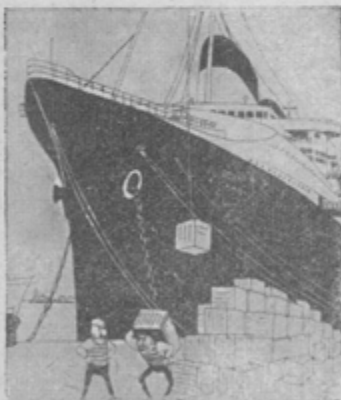
Lucru curios; chiar dacă panica este provocată de o bănuială — nori de praf, sgomot — ea este totdeauna precedată de o stare de alarmă.

Adesea, această stare este inexplicabilă. Alteori ea are un motiv: mesagerii, care o crează. De cele mai multe ori aceștia sunt necunoscuți. Alteori sunt din orașul vecin. Astfel, aproape de Bar sur Aube, un țăran din Choiseul (Marna de Sus) vine în goană și strigă că hoții sosesc ca să prade castelul. El i-a văzut. În realitate el a auzit svinul acesta dela altul, care la rândul lui... și așa mai departe.

La urma urmelor, aceste alarme dau populației gustul să realizeze planuri, cari le-au venit mai de mult. Plecați contra unor briganzi inexistenți, țărani armați pătrund în multe locuri până în castele, ard peste tot titlurile de proprietate și bagă totul în sac.

Răspunzători

Au fost găsiți responsabili, personagiile cari au creat această panică? Prima idee, a fost aceea că 25 de milioane de francezi n’au putut crede în existența acestor teribili briganzi fără

— Simt că trebuie să iau un calmant; cafeaua asta pe care o transport toată ziua îmi sdruncină nervii.

ca aceștia să fi fost văzuți măcar odată. Cel puțin odată a trebuit ca unul să afirme că i-a văzut. Cine este acest prim responsabil? Istoria nu poate spune, dar ea află când prin trecători necunoscuți, când prin țaranul din Choiseul, acest strigăt aproape totdeauna același, mascând cu greu alarma revoluționară: „Briganzii jefuiesc castelele!“.

Mai mult, există documente. Să cităm pe acela redactat la 18 August 1789, de către președintele Adunării Naționale: „Circumstanțele cari au întovărit desordinea, ce agită țara întreagă în aceeași zi și prin mijloace asemănătoare, par să caracterizeze un complot comun“.

Și acesta, extras din discuțiile adunării: „Inamicii Națiunii au semănat la aceeași epocă și aproape în aceeași zi, alarme false în diferite provincii“....

Inamicii Națiunii! Revoluția întrevedea pe aceia pe cari trebuia să-i numească, puțin după aceasta, agenții lui Pitt și Coburg.

Fenomen spontan

Istorici serioși și destul de diferiți, cum sunt domnii Sagnac și Funk Brentano, din care împrumutăm aceste amănunte, afirmă totuși că „Teama cea Mare“ a fost o panică spontană, al cărei început a urmat peste tot data sosirii curierului de Paris, anunțând căderea Bastiliei (14 Iulie 1789). Un astfel de eveniment însemna răsturnarea ordinii prestabilite. „Dacă nu mai

Examen de medicină

- Cum poți face pe un bolnav să transpire?
- Îl supun unui examen.

există securitate pentru rege, nu mai există pentru nimeni“.

gândi poporul, care crezu în primejdie. Teama unuia se mări cu teama celuilalt; imaginația suprazcitată cree inamicul și îl zări în umbrele și spomotele cele mai inofensive.

Ce să credem?

Teză seducătoare și mai apropiată de metodele istorice.

„Teama cea Mare“ a fost deci un fenomen spontan comparabil cu frica din anul 1.000, creată de teama de sfârșitul lumii? A fost, din contră, o manevră politică?

În sprijinul presupunerilor Adunării Naționale se poate spune că în toate țările au fost adesea surprinși agenți străini la originea turburărilor și că Intelligence Service de atunci trebuia să dorească — în 1789 — să-l facă pe Ludovic XVI să ispășască independența Statelor Unite.

Ce s'a întâmplat la Mayerling?

Altă enigmă mai recentă. Iată ce s'a petrecut, după declarațiile lui Loschek, valetul de cameră al archiducelui Rudolf:

În seara zilei de 29 Ianuarie 1889, unicul fiu al lui Franz-Iosef, se instalează cu tânăra baroană Maria Vecera, la castelul din Mayerling, la 40 kilometri de Viena.

După cină, cei doi au avut mult timp o discuție vie. A doua zi de dimineață, prințul

îl deșteptă pe Loschek și îi porunci să, înhamă numaidecât caii la trăsură, apoi intră în cameră.

Loschek, care se îndepărta, auzi deodată două împușcături, se întoarse în fugă, găsi ușa încuiată cu cheia și o sparge.

Prințul și prietena sa zăceau fiecare pe un pat, cu capul zdrobit de gloanțe, arhiducele Rudolf fiind încă revolverul în mână dreaptă.

Asasinat politic sau sinucidere?

Opinia publică n'a voit delă început să accepte sinuciderea. Proiectele liberale ale arhiducelui, cu totul opuse tiraniei federale, iste a tatălui său, îi creiasă un mare număr de inamici puternici. Astfel, se putea bănuî un asasinat politic.

Astăzi, sinuciderea arhiducelui nu mai produce nici o îndoială dacă se consideră autentică o scrisoare de adio adresată de arhiduce soției sale Ștefania, fiica lui Leopold II al Belgiei.

O familie tragică

Această moarte se intercalează într-o înspăimântătoare serie de necazuri intime și de nenorociri.

După execuția unchiului său Maximilian, în Mexic, Rudolf văzu înnebunind pe mătușa sa prin alianță, împărăteasa Charlotta. Mama sa, încântătoare împărăteasă Elisabeta, cădea la Geneva în 1898 sub pumnalul unui anarhist italian. Mătușa sa, sora Elisabetei și arhiducesă de Alençon, va fi arsă de vie în incendiu de la Bazarul de Caritate din Paris, în 1897. Unul din verii săi, arhiducele Jean de Toscana, celebrul Jean Orth, va dispărea de bună voie fără a mai lăsa urme.

Cauzele sinuciderii

Dar pentru ce s'ar fi sinucis Rudolf? După amintirile contesei Lavisch, nepoata Elisabetei, el ar fi aprobat un com-

plot destinat să-i dea tronul Ungariei, Franz-Iosef fiind încă în viață. Descoperit, el nu avea altceva de făcut decât să moară.

Indoeli noi

Cu toate declarațiile lui Laschek și scrisoarea de adio, se ridică îndoeli noi. Dosarul oficial al afacerii n'a putut fi găsit. După o carte recentă, „Memoriile“ baronului Lafaurie, Maria Vecera, furioasă de a fi fost părăsită, ar fi rănit grav pe prinț, care ar fi omorât-o apoi, înainte de a-și da sfârșitul. Dar o altă carte, apărută în Statele Unite, sub semnătura transparentă R, dă o versiune cu totul diferită.

După R, arhiducele voind să fugă, hotărî să lase să se creadă în moartea sa. La ordinul său, se aduse la Mayerling un

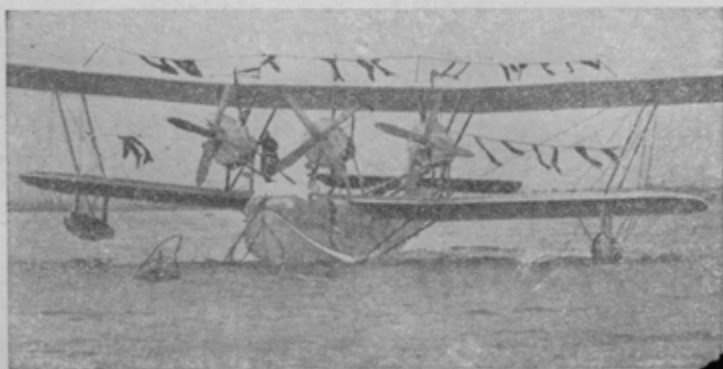
cadavru oarecare, pe care îl îmbrăcă într-una din uniforme sale și îl machiără. În timp ce poliștii procedau la această operație, apărură Maria Vecera. Ea crezu că fusese asasinat prietenul ei și se aruncă asupra lor. În timpul luptei, un foc de revolver porni din nebăgare de seamă și ea fu ucisă. Rudolf părăsi totuși Austria și ajunse în Statele Unite.

Această versiune nu este de necrezut. Scrisoarea de adio a lui Rudolf către soția sa nu ar fi, în acest caz, decât o viclenie suplimentară. Dar misteriosul R amintește prea mult pe acei pretendenți fanteziști, pe cari i-a suscitât totdeauna sfârșitul misterios al suveranilor.

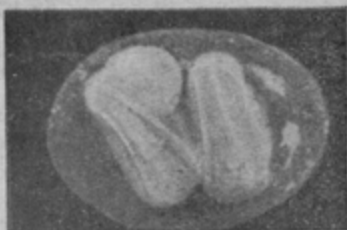
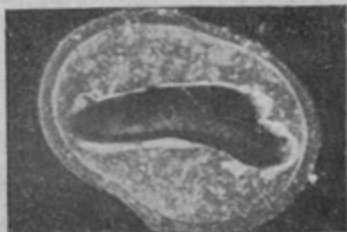
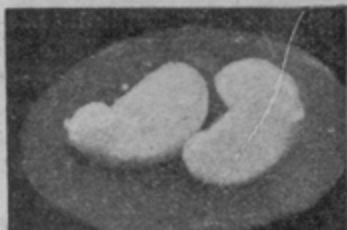
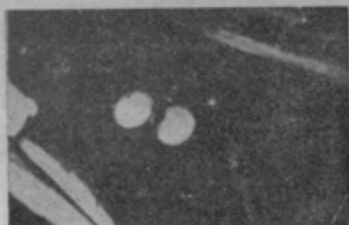
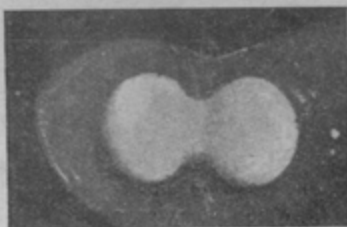
Și dacă nu vrem să credem mărturia lui Loschek, secretul rămâne integral.

Rufele echipajului întinse la uscat?

Nu: echipajul hidroavionului n'ar îndrăzni un asemenea sacrilegiu. Ele sunt întinse doar ca să sperie pescărușii, foarte numeroși la Southampton (Anglia), portul unde a fost luată fotografia noastră. Fără această precauțiune, păsările s'ar așeza pe aripi și s'ar distra găurind cu ciocul pânza aripiilor.

MINUNILE LABORATOARELOR

Grație microcinematografului, se pot urmări aici două experiențe de microchirurgie, făcute pe ouă de salamandă de către profesorul Shemann, premiul Nobel pentru medicină. Dacă oul este incomplet gătit printr-o legătură (în stânga), embrionul se dublează, dar incomplet și operația dă naștere la frați siamezi. Dacă oul (în dreapta) este complet gătit în părți egale, dublarea este completă și dă naștere la gemeni.

Un mare inventator necunoscut

ANUL 1939 ne-a adus o aniversare interesantă. D. Carl Ellis a împlinit 60 de ani, și chiar în ziua când împlinea această vârstă înregistra la Oficiul internațional al brevetelor cea de-a 1200-a invenție a sa.

N'ați auzit până acum de d. Carl Ellis? Nu-l de mirare. Deși e cel mai mare inventator al timpurilor noastre, deși e unul dintre cei mai boxați oameni de pe glob, d. Ellis apare foarte rar în societate și are groază de fotografi. E un om pentru care mecanica și chimia nu mai au secrete, un om blând purtând mereu o pălărie tare și un baston cu mâner de fildeș. Banii pe care-i câștigă îi cheltuiește cu noul încercări în laborator sau cumpărând tablouri celebre și dăruindu-le muzeelor.

Secolul trecut a cunoscut un mare inventator: Edison. Secolul nostru are pe d. Ellis, mai fecund decât Edison. Pentru d. Ellis nimic nu e prea mărunț ca să fie cercetat și perfecționat. De acela, cel puțin odată pe zi ne folosim fără să știm de o invenție a d-lui Ellis, dela cerneala lucitoare a revistelor ilustrate și până la preparatele pentru curățirea petelor.

Ca și Edison, Ellis s'a născut sărac — dar cu o pricepere deosebită de a vedea sau de a simți care sunt nevoile lumii înconjurătoare. Un aparat fotografic ești primit din partea unei rude, pe când avea 17 ani i-a dezvoltat gustul pentru chimie. Cea dintâi invenție a fost un preparat chimic pentru scoaterea petelor de vopsea. Cu ajutorul ei a câștigat cea dintâi mie de dojară și a putut să-și instaleze un laborator de chimie înzestrat cu toate aparatele de care avea nevoie.

După acela, invențiile au început să plouă — mai mici sau mai mari, dar toate foarte folositoare.

La 60 de ani, după ce a dăruit omenirii 1200 și mai bine de invenții, omul acesta, pentru care nu există imposibilul, s'a gândit să-și îndrepte binefacerile și spre tovarășii noștri necuvântători: în adevăr, ultima invenție a lui Carl Ellis este un biscuit special, în formă de os, pentru câini...

Calendarul Universul 1940